

TAMPEREEN
AMMATTIKORKEAKOULU

VERTAILU PALVELUSETELIEN JA OSTO- PALVELUJEN KUSTANNUKSISTA VIRTAIN KAUPUNGISSA

Emma Mäki-Kala

Opinnäytetyö
Joulukuu 2015
Liiketalouden koulutusohjelma
Projektijohtaminen

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma
Projektijohtaminen

EMMA MÄKI-KALA:

Vertailu palvelusetelien ja ostopalvelujen kustannuksista Virtain kunnassa

Opinnäytetyö 39 sivua, joista liitteitä 3 sivua
Joulukuu 2015

Opinnäytetyön toimeksianto tuli Virtain kaupungin tarpeesta selvittää palvelusetelin kustannukset vanhusten asumispalveluissa. Palveluseteli otettiin käyttöön vanhusten asumispalveluissa 1.7.2014, jonka jälkeen palvelujen kustannukset nousivat. Työn tavoitteena oli vertailla palvelusetelistä ja ostopalveluista koituvia kustannuksia ja selvittää, kumpi tuotantotavoista on kustannustehokkaampi. Tavoitteena oli selvittää, onko kaupungin kannattavaa jatkaa palvelujen tarjoamista palvelusetelillä. Lukuja vertailtiin määrällisesti, ja johtopäätökset tehtiin euromääräisten ja prosentuaalisten lukujen pohjalta. Vertailussa käytettiin kahta ajanjaksoa heinä-joulukuulta vuosilta 2013 ja 2014. Lukuja vertailtiin kahden palvelumuodon, tehostetun kotihoidon ja ympärivuorokautisen palveluasumisen, osalta.

Tehostetun kotihoidon kustannukset laskivat vuodesta 2013. Ympärivuorokautisen palveluasumisen kustannukset sen sijaan kasvoivat huomattavasti samana ajanjaksona. Molemmat palvelut yhteenlaskettuna kustannukset kasvoivat lähes 50 000 euroa eli noin kahdeksan prosenttia.

Tulosten perusteella kokonaiskustannukset olivat nousseet, kun palveluseteli otettiin käyttöön vuoden 2014 heinäkuussa. Kustannusten nousuun ei ollut yhtä yksiselitteistä syytä. Palvelusetelijärjestelmän kokeilu ei ollut onnistunut, ja siihen löytyi useita syitä. Palvelusetelin onnistumisen edellytyksenä ovat asiakkaan valinnanvapaus ja markkinoilla vallitseva kilpailu. Asiakkaan valinnanvapaus ei toteutunut, sillä palveluntuottajia oli vain yksi. Tämän vuoksi kilpailua ei ollut, ja palvelujen hinnat nousivat äkillisesti. Palvelusetelin hinnoittelussa oli epä johdonmukaisuuksia. Sekä palvelusetelin arvo että omavastuuosuus oli määritelty, vaikka omavastuuosuus on palvelun hinnan ja palvelusetelin arvon erotus. Palvelusetelin omavastuuosuutta ei voi erikseen määrittää. Kaupungin kirjoittama palvelusetelin sääntökirja ei keskittynyt tarpeeksi hinnoittelun määrittämiseen, jonka vuoksi hintojen oli mahdollista nousta.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Bachelor of Business Administration
Project Management

EMMA MÄKI-KALA:

A Comparison in Costs on Service Voucher and Outsourced Services in the Town of Virrat

Bachelor's thesis 39 pages, appendices 3 pages
December 2015

This thesis was assigned by the town of Virrat. The town had started an experiment in which they started to produce elderly accommodation services with service vouchers in July 2014. The town of Virrat had begun to notice some raise in the cost of the services produced with service vouchers. This is why the town requested a research of the profitability of this experiment. The research was conducted with a comparison between the costs of the accommodation services produced with service vouchers and with outsourcing. The town had outsourced elderly accommodation services in 2013. The time ranges of the comparison were from July to December in 2013 and in 2014. The comparison was based on two services, regular and intensive homecare.

The costs in regular homecare decreased from 2013 to 2014. Regarding the intensive homecare the costs increased remarkably during the same range of time. The costs of both services combined increased nearly by 50 000 euros which is eight percent of the total costs.

On the grounds of the results the costs had increased when the service vouchers were first introduced in July 2014. There is no unambiguous explanation to the increase in the costs. The experiment with service vouchers was not successful to which there are many explanations. The requirements for a successful use of service vouchers are client's freedom of choice and genuine competition on the market. There was no competition whatsoever hence there was only one service provider operating on the market. The lack of competition caused a situation where the client had no freedom of choice and the prices increased unexpectedly. The pricing of the service vouchers had some inconsistency. The value of the voucher and client's excess share were both defined when usually the excess share comes from the remainder of the service price and service voucher value. The excess share itself cannot be defined. The service voucher rulebook was not clear enough to rule the pricing of the services. This made the increase of the prices possible.

Key words: elderly services, service vouchers, cost accounting

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	VIRTAIN KAUPUNKI.....	6
2.1	Virtain talous.....	6
2.2	Vanhuspalvelujen nykytilanne Virroilla.....	7
3	KUNTA VANHUSPALVELUJEN TARJOAJANA.....	9
3.1	Vanhuspalvelulaki	9
3.2	Palveluasuminen	11
3.2.1	Palveluasumisen järjestäminen	12
4	PALVELUJEN JÄRJESTÄMINEN PALVELUSETELILLÄ.....	15
4.1	Palvelusetelin lainsäädäntö	15
4.1.1	Asiakkaan asema	15
4.1.2	Palvelusetelin arvon määräytyminen	17
4.1.3	Palvelusetelin arvon korottaminen	18
4.1.4	Sääntökirja.....	18
4.2	Palvelusetelin mahdollisuudet ja ongelmat.....	19
5	VIRTAIN KAUPUNGIN PALVELUSETELILLÄ JÄRJESTETTÄVÄT ASUMISPALVELUT	21
5.1	Palvelusetelin käyttöönotto	21
5.2	Tehostetun kotihoidon palvelusetelin sisältö	21
5.3	Ympärivuorokautisen palveluasumisen palvelusetelin sisältö.....	22
5.4	Palvelusetelien arvo Virtain kaupungissa	23
6	PALVELUNTUOTTAJANA PALVELUSETELILLE	24
6.1	Palveluntuottajan velvoitteet.....	24
6.2	Ainalan asunto- ja palvelukeskus palveluntuottajana.....	25
7	PALVELUSETELIN JA OSTOPALVELUJEN KUSTANNUSVERTAILU	27
7.1	Vertailun lähtökohdat	27
7.2	Asiakaspaikat ja -maksut	27
7.3	Kokonaiskustannukset	29
7.4	Tulosten luotettavuus	30
8	JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITYSEHDOTUKSET	32
	LÄHTEET.....	35
	LIITTEET	37
	Liite 1. Virtain kaupungin tilinpäätös 2013 ja 2014.....	37
	Liite 2. Palvelusetelin irtisanominen.	38

1 JOHDANTO

Virtain kaupunki otti palvelusetelit käyttöön vanhusten asumispalveluissa 1.7.2014. Sitä ennen vanhusten asumispalvelut oli järjestetty kunnan itse järjestämien palvelujen lisäksi ostopalveluina kahdelta palveluntuottajalta. Niiden kanssa tehdyt puitesopimukset irtisanoitiin, kun palvelusetelijärjestelmä otettiin käyttöön. Toinen tuottajista hakeutui palvelusetelijärjestelmään ja hyväksyttiin palvelujen tuottajaksi palvelusetelillä.

Kaupunki havaitsi palvelusetelin käyttöönoton jälkeen, että vanhusten asumispalvelujen kustannukset nousivat. Se halusi selvittää, mistä kustannusten nousu johtuu. Tästä syntyi toimeksianto opinnäytetyölle, jonka tarkoituksena on vertailla asumispalveluista koituneita kustannuksia ennen palvelusetelien käyttöönottoa ja sen jälkeen.

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, onko Virtain kaupungin kannattavaa jatkaa vanhusten asumispalvelujen tarjoamista palvelusetelillä. Tarkoituksena on vertailla palvelusetelistä ja ostopalveluista koituvia kustannuksia, ja vertailun perusteella tehdä johtopäätöksiä työn tavoitteen saavuttamiseksi. Kaupunki on päättänyt 25.11.2014 irtisanoa voimassaolevat palvelusetelisopimukset ja investoida noin puolen miljoonan arvoiseen palveluasumisyksikköön. Tämä työ on tehty näkökulmasta, jossa palvelusetelin irtisanomisesta ei ole tehty päätöstä.

Työssä käsitellään kustannustietoja, joista saattaa käydä ilmi arkaluontoisia tietoja kustannusrakenteista. Palveluntuottaja on yksityinen yritys, jonka liiketoimintaa tällainen tieto voi haitata. Tämän vuoksi todelliset luvut on salattu, ja työssä on käytetty esimerkiksi kustannuksia.

2 VIRTAIN KAUPUNKI

Virrat on Pohjois-Pirkanmaalla vuonna 1868 perustettu kunta. Virroilla on runsaasti vesistöjä, ja niiden osuus pinta-alasta on yli kymmenen prosenttia. Suurimpia naapuri-kaupungeja ovat Seinäjoki ja Ylöjärvi. (Kunta-info – Virrat.)

2.1 Virtain talous

Virtain kaupungin väkiluku oli vuoden 2014 lopussa 7 161, ja se on laskenut edellisvuodesta 1,67 %. Väkiluvun ennustetaan laskevan myös tulevaisuudessa. Väestörakenne Virroilla painottuu vahvasti yli 65 -vuotiaisiin suurten ikäluokkien vanhetessa. Eläkeläisten osuus on 12,4 prosenttiyksikköä suurempi kuin kunnissa keskimäärin. Vuonna 2013 yli 65 -vuotiaiden määrä Virroilla oli 2 324, ja ikäluokan osuus koko kunnan asukkaista odotetaan kasvavan 31,8 prosentista 39,6 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Erityisesti yli 75-vuotiaiden määrä on voimakkaassa kasvussa seuraavina vuosikymmeninä. (Tilinpäätös 2014, 11-12.)

Työikäisten määrän väheneminen ja iäkkäiden määrän kasvaminen kasvattaa Virtain kaupungin huoltosuhdetta, jolloin koti- ja vanhustyön kustannukset nousevat huomattavasti. Huoltosuhde, eli työikäisten osuus ei-työikäisistä, on huomattavasti suurempi kuin muissa kunnissa. Koko Pirkanmaan alueella huoltosuhde oli vuonna 2013 53,5 ja Virroilla 77. On ennustettu, että vuoteen 2015 mennessä suhde kasvaa 81,9:n. (Tilinpäätös 2014, 31.) Huoltosuhteen kasvaminen asettaa suuria paineita vanhuspalvelujen tarpeeseen, ja kasvattaa koti- ja vanhustyön kustannuksia. Näiden kustannusten kattamiseksi jää vähemmän verotuloja, kun työikäisten määrä laskee.

Virtain kaupungin vuoden 2014 tilinpäätöksestä käy ilmi, että käyttökate on 489 335,74 euroa ylijäämäinen. Tulosta pienentää 498 000 euron investointivaraus Vihriälä-kodin palveluasumisyksikköön. Kaupunki investoi bruttona vuonna 2014 yhteensä 4,3 miljoonan eurolla. Tilikauden ylijäämä vuonna 2014 on 137 118,16 euroa, joka on noin 15 000 euroa matalampi kuin vuonna 2013. (Tilinpäätös 2014, 16-21.)

2.2 Vanhuspalvelujen nykytilanne Virroilla

Vanhuspalvelujen nykytilannetta on kuvattu vuoden 2013 tilinpäätöksen tiedoilla, sillä vuoden 2014 tilinpäätöksen tiedot tältä osin ovat puutteellisia. Virtojen sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen on perusturvalautakunnan vastuulla. Tavoitteena on luoda sellaiset palvelut, että jokainen kuntalainen voi olla osa yhteiskuntaa täysivaltaisena jäsenenä. Vuoden 2013 taloustilannetta sosiaali- ja terveyspalveluissa leimasi saman vuoden alusta alkaen muodostettu Ruoveden ja Virtojen yhteistoiminta-alue perusturvan alalla. Ruoveden perusturvapalvelut ovat siitä lähtien olleet Virtojen perusturvajaoston vastuulla. Tavoitteena oli toteuttaa palveluja samantasoisina kuin aiemmin ja ilman uusista järjestelyistä koituvaa häiriötä. Tämä on onnistunut hyvin, ja Ruovesi on jo pystynyt karsimaan menojaan. Vuoden 2013 heinäkuussa astui uusi palveluihin vaikuttava vanhuspalvelulaki, joka myös osaltaan vaatii muutoksia palvelurakenteeseen. (Tilinpäätös 2013, 46.)

Vuonna 2013 kotipalvelujen yksikkökustannukset olivat 73,20 euroa tunnilta, ja näitä palveluja käytettiin lähes 23 000 tunnin edestä (taulukko 1). Vanhainkodin hoitopäiviä oli noin 24 000, ja niiden yksikkökustannukset olivat 135,15 euroa päivältä. (Tilinpäätös 2013, 48.) Tehostetussa kotihoidossa, jossa hoitoa tarvitaan yli 25 tuntia kuukaudessa, kustannukset ovat yli 1 830 euroa kuukaudessa henkilöä kohden. Kuukausitasolla vanhainkodin kustannukset henkilöä kohden ovat noin 4 200 euroa.

TAULUKKO 1. Vanhuspalvelujen kokonaiskustannukset

	Kotipalvelu/tunnit	Vanhankotipalvelut/ hoitopäivät
Käytetyt palvelut	23 000	24 000
Yksikkökustannukset	73	135
Kokonaiskustannukset	1 683 600	3 243 600

Perusturvalautakunnan alaiset palvelut on jaettu Virroilla kahdeksaan eri tulosalueeseen. Koti- ja vanhustyön tulosalueeseen kuuluvat muun muassa kotihoito, eri omaishoidon tuet ja vanhainkodin hoitotoiminta. Virtojen ja Ruoveden toteutunut toimintakate tulosalueella oli 45,2 prosenttia, eli toteuma oli vajaa puolet parempi kuin talousarviossa. Pelkästään Virrat huomioon otettuna toteutunut lukema oli lähes sama kuin talousarviossa. (Tilinpäätös 2013, 48 & 61-63.) Ero johtuu Ruoveden osuudesta, sillä sen toimintatuotot

siirtyivät Virroille, kun koti- ja vanhustyön järjestämisvastuu siirtyi. Vuoden 2013 tilinpäätöksessä kerrotaan, että toimintamenoja on kasvattanut huomattavasti perusturvalautakunnan päätös olla muuttamatta erään vanhainkodin osaa palveluasumiseksi, vaikka se olisi edesauttanut sitovien operatiivisten tavoitteiden toteuttamista. Asukaspaikkamäärä olisi lisääntynyt viidellä paikalla, jolloin niiden asuttaminen olisi kasvattanut toimintatuottoja sen sijaan, että tyhjillään ne ovat kuluttaneet toimintamenoja. (Tilinpäätös 2013, 61 & 63.)

3 KUNTA VANHUSPALVELUJEN TARJOAJANA

Väestö ikääntyy Suomessa nopeasti, mikä lisää sosiaali- ja terveystalvelujen tarvetta. Ikääntyneiden toimintakyky on kuitenkin parantunut, ja palveluntarve painottuu nykyään viimeisiin elinvuosiin. Haja-asutusalueilla tilanne on huonompi, sillä työikäiset muuttavat kaupunkiin, jolloin huoltosuhteet heikkenevät ja verotulot vähenevät. Ikääntyneiden palveluntarpeen kasvun lisäksi hoitohenkilöstö vanhenee ja eläköityy. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus arvioi, että vuoteen 2040 mennessä tarvitaan 200 000 uutta sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijää, jos ikääntyneiden palveluntarve pysyy ennallaan. Siksi kuntatalouden kannalta olisi järkevää, että kaikki palvelut eivät olisi kunnan rahoittamia, vaan osan maksaisivat asiakkaat. Palvelusetelin käyttöönotto mahdollistaa kunnan rahoittamien julkisten palvelujen täydentämisen. (Kunnalliset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, 2008, 7-8 & 10.) Vanhuspalvelujen tarve on tulevaisuudessa kasvamassa huomattavasti.

Yli 75-vuotiaista kolme neljäsosaa asuu kotona ja selviytyy itsenäisesti arjesta. Ikääntyneiden toimintakyky on parantunut, ja palveluntarve painottuu nykyään viimeisiin elinvuosiin. Suurin osa ikääntyneistä kokee terveydentilansa hyväksi. He haluavat asua mahdollisimman pitkään kotona käyttäen tarvittaessa tukipalveluja. Ikäihmisten palvelujen laatusuositusten tavoitteena on saada vähennettyä pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaita ja lisätä kotona asumista. Nämä tavoitteet hillitsevät sosiaali- ja terveystalvelujen kustannusten nousua. (Kunnalliset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, 2008, 8 & 51-52.)

3.1 Vanhuspalvelulaki

Lain ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista, eli vanhuspalvelulain tavoitteena on lisätä ikääntyneen väen eli yli 63-vuotiaiden hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista. Kun ihminen ikääntyy, hänen valmiutensa toimia itsenäisesti heikentyvät huomattavasti. Tätä heikentymistä voidaan ehkäistä ja hidastaa monin eri keinoin, ja näistä keinoista säädetään vanhuspalvelu-

laissa. Lain tarkoituksena on myös antaa iäkkäälle väestölle mahdollisuus vaikuttaa itseään koskevaan päätöksentekoon ja palvelujen kehittämiseen kunnassa. (Vanhuspalvelulaki, 2013, 5.)

Iäkäs henkilö, jolla on palveluntarpeita, on henkilö, jonka toimintakyky on heikentynyt iän, sairauksien tai vammojen johdosta. Yleensä palveluntarve lisääntyy, kun ihminen täyttää 80–85 vuotta, mutta jotkut sairaudet voivat aikaistaa tarvetta. Asiakasta ei saa kevyin perustein arvioida henkilöksi, jolla ei ole palveluntarvetta. Jos henkilöllä huomataan alentunut toimintakyky, tarpeen arvioiminen tulee aloittaa välittömästi. Palveluntarpeisiin tulee vastata noudattaen yleisiä peruseriaatteita, kuten laatu sekä asianmukainen henkilöstö ja toimitilat. (Vanhuspalvelulaki, 2013, 15-16.)

Ensisijaisesti hoitoa ja palveluja pyritään antamaan asiakkaan kotona. Kotona tarjottavia palveluja voidaan rahoittaa omaishoidon tuella. Omaishoidon tukea voidaan myöntää asiakkaan läheiselle, joka on halukas ryhtymään omaishoitajaksi. Laitoshoito vuodeosastolla tai vanhainkodissa on viimeinen keino, kun asiakas ei kykene suoriutumaan itsenäisesti. Laitoshoitoon määrää yleensä lääkäri, jos hän katsoo laitoshoidon tarpeelliseksi. Asiakas voi myös itse pyytää siirtämistä laitoshoitoon, mutta koska siihen siirtyminen ei ole jokaisessa kunnassa mahdollista, asiakkaan oma tahto ei aina toteudu. (Vanhuspalvelulaki, 2013, 16.)

Palvelusuunnitelma on toimenpidesuunnitelma, jolla katsotaan, millaisilla palveluilla vastataan iäkkäälle henkilölle arvioituun palveluntarpeeseen. Suunnitelman laatiminen painottuu enemmän sosiaalipuolelle, mutta se tehdään tiiviissä yhteistyössä terveydenhuollon kanssa. Suunnitelma laaditaan yhdessä iäkkään kanssa, ja siihen osallistuu tarvittaessa myös omaiset tai edunvalvoja. Palvelukokonaisuus koostuu erilaisista palveluyhdistelmistä, joihin voi kuulua esimerkiksi omaishoidon tukea ja kotipalveluja, sekä tarvittaessa laitoshoidoa sekä erityispalveluja, kuten vammais- tai päihdepalveluja. Iäkkään omat näkemykset palveluista tulee kirjata suunnitelmaan. Suunnitelma tulee tarkistaa tarvittaessa, sillä ikääntyneen terveydentila saattaa heiketä nopeasti iän myötä. (Vanhuspalvelulaki, 2013, 20.)

Kunta laatii suunnitelman, jossa eritellään toimenpiteet ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi. Tätä suunnitelmaa kutsutaan suunnitelmaksi ikääntyneen väestön tukemiseksi. Suunnitelman tavoitteena on palvelujen ja omaishoidon järjestäminen ja tukeminen, ja siinä painotetaan kottona asumista ja kuntouttavia toimenpiteitä. (Vanhuspalvelulaki, 2013, 8.) Tämä tukee vanhuspalvelulain tavoitetta säilyttää ikääntyneen väestön valmiutta toimia itsenäisesti.

Kunnan laatiessa talousarviota ja –suunnitelmaa sen täytyy ottaa huomioon suunnitelma ikääntyneen väestön tukemisesta. Niissä päätetään kunnan määrärahoista ja tavoitteista, ja kunnan on säilytettävä edellytykset hoitaa ikääntyneen väestön tukeminen. Kunnanvaltuustolle raportoidaan kerran vuodessa kunnan asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä, jolloin suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi on oltava myös läsnä. Kerran valtuustokaudessa laaditaan hyvinvointikertomus, jossa arvioidaan, ovatko tehdyt toimenpiteet vastanneet suunnitelmaa. (Vanhuspalvelulaki, 2013, 8.)

3.2 Palveluasuminen

Palveluasuminen on sosiaalipalvelujen järjestämä avohuollon palvelu. Sen säätämiseen käytetään sosiaalihuoltolakia, vammaispalvelulakia ja kehitysvammalakia. Sosiaalihuoltolain mukaan sillä tarkoitetaan palvelu- ja tukiasumisen järjestämistä henkilöille, jotka tarvitsevat apua asunnon tai asumisen järjestämisessä. Tämän henkilön itsenäistä asumista tuetaan sosiaalipalveluilla. Palveluasuminen sisältää pääsääntöisesti asunnon ja asumiseen liittyviä palveluja, kuten hoivapalveluja ja tukipalveluja. (Palveluasumisen järjestäminen ja kilpailuttaminen, 2012, 17 & 19.)

Kunta järjestää palveluasumista henkilöille, jotka tarvitsevat tukea asumiseensa. Palveluasumisen suurimmat kuluttajat ovat vanhukset. Vuoden 2010 lopussa 65 prosenttia koko Suomen palveluasumispaikoista oli vanhusten palveluasumisyksiköissä. Vanhustenhuollossa tehostetun palveluasumisen paikkoja oli lähes 29 000, joka oli yli puolet kaikista palveluasumispaikoista. Tavallisen palveluasumisen paikkoja oli noin 7 000. Kuntien omien asumispaikkojen ja yksityisten asumispaikkojen määrän ero ei ollut kovin suuri, vain hieman yli puolet oli yksityisten asumispaikkoja. Kuuden suurimman kaupungin te-

kemän kustannusvertailun mukaan kunnan järjestämänä tehostetun kotihoidon kustannukset ovat 55 euroa hoitopäivältä ja ympärivuorokautisen palveluasumisen 115 euroa. (Palveluasumisen järjestäminen ja kilpailuttaminen, 2012, 9-10.) Kuuteen suurimpaan kaupunkiin kuuluvat Helsinki, Espoo, Vantaa, Turku, Tampere ja Oulu.

Ikääntyneiden palveluasumiseen kuuluu tavallinen ja tehostettu palveluasuminen. Tavallisessa palveluasumisessa ikääntyneelle tarjotaan asunto ja asumista tukevia palveluja. Tällaisen asumisen yksikössä henkilökunta on paikalla päivisin. Kotihoidon henkilöstön on mahdollista tarjota hoitoa palveluasumisen asukkaille, jolloin palveluasuminen ja kotona asuminen lähentyvät toisiaan. (Palveluasumisen järjestäminen ja kilpailuttaminen, 2012, 19.) Tavallinen palveluasuminen sopii ikääntyneille, joiden hoitamiseen ei riitä kotihoito tai muu apu, mutta joiden tila ei vaadi laitoshoidon (Ikääntyvän palveluopas, 2015).

Tehostettu palveluasuminen sisältää ympärivuorokautista valvottua hoitoa iäkkäille, jotka tarvitsevat paljon tukea päivittäisessä toiminnassa (Ikääntyvän palveluopas, 2015). Tehostettu palveluasuminen sijoittuu tavallisen palveluasumisen ja vanhainkoti- ja vuodeosastoasumisen väliin. Tehostettuun palveluasumiseen kuuluva ympärivuorokautinen hoito on avohoitoa, kun taas vanhainkoti ja vuodeosasto ovat laitoshoitomuotoja. Trendinä on viime vuosina ollut, että tehostetun palveluasumisen, vanhainkodin ja vuodeosaston erottelua poistetaan ja siirrytään avohoidon toteutettavaan ympärivuorokautiseen hoitoon. (Palveluasumisen järjestäminen ja kilpailuttaminen, 2012, 20.)

Tässä työssä käytetään käsitteitä tehostettu kotihoito ja ympärivuorokautinen palveluasuminen. Tehostetussa kotihoidossa asiakas asuu avohoidossa, ja hänen palveluntarpeensa on yli 25 tuntia viikossa. Ympärivuorokautisessa palveluasumisessa vastaa tehostettua palveluasumista, jossa asiakas tarvitsee ympärivuorokautista hoitoa.

3.2.1 Palveluasumisen järjestäminen

Kunnalla on itsehallinto sosiaali- ja terveystalouden järjestämisessä, sillä se tuntee paikalliset olot hyvin. Rahoitus tulee suurimmaksi osaksi verotuloista. (Kunnalliset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, 2008, 99.) Kunnalla on viisi tapaa, jolla se voi järjestää sosiaali- ja terveystalouden palveluja, kuten palveluasumisen. Ensimmäinen tapa on hoitaa palvelu

itse, jolloin asiakas hakeutuu asumispalvelun piiriin, ja kunta selvittää asiakkaan palveluntarpeen. Tämän jälkeen kunta antaa päätöksen ja ilmoittaa asiakasmaksun määrän. Palvelusuunnitelma laaditaan yhdessä kunnan, asiakkaan ja omaisten kanssa. Toinen tapa on tehdä sopimus yhden tai useamman kunnan kanssa yhteistyöstä palvelujen järjestämisestä. (Palveluasumisen järjestäminen ja kilpailuttaminen, 2012, 28-29.) Tästä toimii esimerkkinä Ruoveden kunta, joka on tehnyt Virtain kaupungin kanssa sopimuksen, jonka mukaisesti Virtain kaupunki järjestää myös ruoveteläisille palveluja.

Kolmas vaihtoehto on järjestää palveluja ostopalveluna. Kunta kilpailuttaa palvelut, ja solmii ostopalvelusopimukset palveluntuottajien kanssa. Asiakkaan kanssa menetellään samalla tavalla kuin kunnan itse järjestämien palvelujen kanssa, mutta hänet saatetaan ohjata palveluntuottajan tuottamiin palveluihin. Asiakkaalle voidaan myös tehdä maksusitoumus, joka on yhden asiakkaan hoitoa koskeva ostopalvelusopimus. (Palveluasumisen järjestäminen ja kilpailuttaminen, 2012, 29.)

Etenkin ympärivuorokautisen palveluasumisen kohdalla vuosikustannukset ylittävät usein hankintalain kynnysarvon, jolloin kunnalla on velvollisuus kilpailuttaa ostopalveluina hankittavat palvelut. Lähtökohtaisesti palvelut kilpailutetaan avointa hankintamennettelyä käyttäen. Kunta julkaisee hankintailmoituksen, jonka perusteella toimittajat voivat tehdä tarjouksia. Asumispalveluissa voidaan käyttää valintaperusteena muitakin perusteita kuin hintaa, sillä tuottajan ammattitaidolla on keskeinen merkitys vanhuspalvelujen tuottamisessa. (Syrjä, V., 2010, 50-51.)

Kunnan on mahdollista toteuttaa palvelut palvelusetelillä, joka on neljäs tapa järjestää palveluja. Asiakas valitsee kunnan hyväksymien palveluntuottajien joukosta palveluasumisyksikön, jossa haluaa asua. Asiakkaalla on halutessaan mahdollisuus muuttaa ja vaihtaa palveluasumisyksikköä. Palvelusetelin käytössä korostuu asiakkaan valinnanvapaus. Tämän vuoksi palvelusetelijärjestelmää ei tule rakentaa yhden palveluntuottajan varaan. Yritykset voivat hakeutua jatkuvasti palveluntuottajaksi, eikä heidän tarvitse odottaa kilpailuttamiskierrosta kuten ostopalvelujärjestelmässä. (Palveluasumisen järjestäminen ja kilpailuttaminen, 2012, 29-30.) Palvelusetelin suuri ero ostopalveluna hankittuihin palveluihin on sopimusosapuolet. Ostopalvelusopimus solmitaan kunnan ja palveluntuottajan välille, kun taas palveluseteliä käytettäessä sopimus tehdään asiakkaan ja

palveluntuottajan kesken. (Mikkola, H., 2003, 13.) Tässä työssä käsitellään palvelusetelillä tuotettuja palveluja.

Viidenneksi asiakas voi hankkiutua itse yksityiseen palveluasumiseen. Asiakas voi ostaa kaikki tarvitsemansa palvelut yksityiseltä palveluntuottajalta tai täydentää yksityisillä palveluilla kunnan järjestämiä palveluja. (Palveluasumisen järjestäminen ja kilpailuttaminen, 2012, 31.)

Palveluasuminen muodostuu asunnosta ja asumista tukevista palveluista. Asunnon osalta asiakas solmii vuokrasopimuksen asunnon haltijan kanssa. Vuokrasopimukseen sovelletaan asuinhuoneiston vuokrauksesta annettua lakia. Siinä tulee olla ainoastaan asunnon vuokraamiseen liittyviä ehtoja, eikä se ota kantaa asiakkaan saamiin palveluihin. Vuokra määräytyy yleensä neliöiden mukaan, ja siihen on otettu huomioon myös yhteiset tilat. Palveluasumisen asiakkaan on mahdollista nostaa KELAn asumistukea. Vuokralaisen kuolema ei pääty vuokrasopimusta automaattisesti, vaan vuokranmaksu on kuolinpesän vastuulla. Kuolemantapauksessa vuokrasopimuksen voi irtisanoa, oli kyseessä määräaikainen tai toistaiseksi voimassa oleva sopimus. (Palveluasumisen järjestäminen ja kilpailuttaminen, 2012, 34-34.)

4 PALVELUJEN JÄRJESTÄMINEN PALVELUSETELILLÄ

4.1 Palvelusetelin lainsäädäntö

Uotisen mukaan julkisyhteisöillä on tiettyjä palveluja, jotka sillä on velvollisuus järjestää. Sosiaali- ja terveystalveluiden osalta niiden on mahdollisuus käyttää palveluseteleitä, joilla on rajattu käyttötarkoitus. Rajaamalla palvelusetelin käyttötarkoitus vältetään sen väärinkäyttö. Palveluseteli voidaan antaa julkisyhteisön asiakkaan käyttöön, ja tällä tavalla asiakas voi valita sen palveluntuottajan, jonka palveluja hän haluaa käyttää. (Uotinen, 2009, 13-14.)

Palveluseteli on tapa järjestää sosiaali- ja terveystalveluja kunnan oman toiminnan ja ostopalvelujen lisäksi (Palveluseteli – ohjeita käyttäjälle, 2004, 3). Sillä on tietty, kunnan määrittämä arvo, jolla voidaan hankkia tietty määrä tiettyä palvelua. Asiakkaan valinnanvapaus on avainasemassa palvelusetelin käytössä. Julkisyhteisön, eli palvelusetelinantaj, tehtävänä on hyväksyä tietyt palveluntuottajat, joiden palveluja setelillä voidaan käyttää. (Uotinen, 2009, 13.) Palveluseteliä käytetään ainoastaan yksityisten sosiaali- ja terveystalvelujen hankkimiseen, joten julkisyhteisöjen tuottamat talvelut jäävät tämän määritelmän ulkopuolelle (Palvelusetelin sääntökirja – yleinen malli, 2011, 3). Palveluseteliä voidaan käyttää vain hoivan ja hoidon maksamiseen, vuokran asiakas maksaa itse (Tehostetun palveluasumisen sääntökirja, 2011, 37).

4.1.1 Asiakkaan asema

Palvelusetelipalvelujen tuottamisessa asiakas tarkoittaa sosiaalihuollossa sekä asiakkaan asemassa olevaa henkilöä että potilaan asemassa olevaa henkilöä. Asiakkaalla on oikeus kieltäytyä tarjotusta palvelusetelistä, jolloin kunnan on tarjottava muulla tavoin järjestettyjä palveluja. Kun asiakas päättää ottaa palvelusetelin vastaan, hän tekee palveluntuottajan kanssa sopimuksen, jossa määritellään palvelun hankkimiseen liittyvät yksityiskohdat. (Palvelusetelin sääntökirja – yleinen malli, 2011, 3.) Asiakkaan kieltäytymisoikeuden vuoksi kunnalla ei ole mahdollisuutta järjestää palvelua ainoastaan palvelusetelillä, vaan

lisäksi esimerkiksi itse tai ostopalveluna (Palveluseteliopas – Käsikirja palvelusetelin käyttöönotolle ja hinnoittelulle, 2012, 13).

Kunnan velvollisuutena on selvittää asiakkaalle hänen asemansa palvelusetelin käytössä, setelin arvo, palveluntuottajien hinnat, omavastuusuuden arvioitu määrä ja määräytymisperusteet sekä asiakasmaksu kunnan muulla tavalla järjestämästä, vastaavasta palvelusta (Palvelusetelin sääntökirja – yleinen malli, 2011, 4). Asiakas saa tällä tavalla kuvan kustannuksista, jotka muodostuvat palvelusetelin käytöstä. Hän voi vertailla kustannuksia palvelusetelin ja kunnan muuten järjestämän palvelun välillä, ja tehdä päätöksensä muun muassa sen pohjalta. Tehostetun palveluasumisen sääntökirjan mukaan palvelusetelin käytön etu asiakkaalle on mieluisan palvelutalon lisäksi jonotusaikojen mahdollinen lyhentyminen (2011, 30). Asiakas saa valita palveluntuottajan omien mieltymyksiensä mukaan. Etuna on valinnanvapaus hinnan, sijainnin, laadun ja palvelun suhteen. Asiakas voi itse päättää, miten tärkeänä pitää mitäkin näkökulmaa. (Palveluasumisen järjestäminen ja kilpailuttaminen, 2012, 30.)

Palvelusetelin myöntämisen edellytyksenä on se, että asiakas luovuttaa myöntämistä varten tarvittavat tulotiedot. Hänelle on myös kerrottava niistä tiedoista, jotka voidaan selvittää ilman asiakkaan suostumusta. Asiakkaalle on annettava mahdollisuus tutustua näihin tietoihin ja tehdä niistä oma selvitys. Jos asiakas valitsee käyttää palveluseteliä, hänen tulee hakeutua itse palveluntuottajalle ja tehdä heidän kanssaan sopimus. (Palvelusetelin sääntökirja – yleinen malli, 2011, 4). Tulotietoja käytetään palvelusetelin arvon määrittämiseen, mikäli se on tulosidonnainen.

Reklamaatiotilanteessa asiakas tekee valituksen palveluntuottajalle, sillä he ovat tilanteessa sopimuskumppaneita. Kun palveluja tuotetaan palvelusetelillä, sovelletaan kuluttajansuojalakia. Palveluntuottaja ei saa käyttää sopimuksessa kohtuuttomia sopimusehtoja. (Palvelusetelin sääntökirja – yleinen malli, 2011, 4.) Sopimukseen tulee kirjata muun muassa irtisanomisehdot, palvelumaksun suuruus ja vuokran taso sekä asiakkaan henkilökohtainen palvelusuunnitelma (Tehostetun palveluasumisen sääntökirja, 2011, 31).

4.1.2 Palvelusetelin arvon määrytyminen

Kunta määrittää palvelusetelin arvon tietyissä puitteissa. Arvon tulee olla kohtuullinen kunnan, asiakkaan ja palveluntuottajan kannalta. Kunnan täytyy arvioida kohtuullisuutta vertaamalla kustannuksia itse järjestämästään tai ostamastaan palvelusta ja palvelusetelistä koituvia kustannuksia. Asiakkaan osalta omavastuuosuuden tulee olla kohtuullinen ja mahdollisimman lähellä kunnan muulla tavalla järjestämän vastaavan palvelun asiakasmaksua. (Uotinen, 2009, 96.) Asiakkaan todellinen valinnanvapaus säilyy, kun palveluista koituu lähes yhtä suuret kustannukset riippumatta niiden järjestystavasta. Uotisen mukaan palvelusetelin arvon tulee olla toisaalta niin matala, että palveluntuottajalla säilyy motivaatio kehittää toimintaansa, mutta toisaalta niin korkea, että tuottajalla on mahdollisuus jäädä palvelun tarjoajaksi. (2009, 96-97.)

Palvelusetelillä kunta sitoutuu maksamaan tietyn summan verran asiakkaan hankkimasta yksityisen palveluntuottajan järjestämästä palvelusta. Palveluseteli voi olla tasasuuruinen tai tulosidonnainen. Tulosidonnaisessa palvelusetelissä asiakkaan tulot vaikuttavat palvelusetelin arvoon. Mitä pienemmät tulot asiakkaalla ovat, sitä suuremmaksi muodostuu palvelusetelin arvo, ja näin omavastuuosuus jää pienemmäksi. Tasasuuruinen palveluseteli taas on samanarvoinen kaikille asiakkaille riippumatta tulotasosta. (Palveluseteliopas – Käsikirja palvelusetelin käyttöönnotolle ja hinnoittelulle, 2012, 12-13.)

Käytettäessä palveluseteliä kunta ei peri asiakkaalta asiakasmaksua, jonka se perisi itse tuottamistaan tai ostopalveluna ostamistaan palveluista. Palvelusetelin omavastuuosuus on tätä maksua vastaava maksu asiakkaan näkökulmasta. Omavastuuosuus muodostuu palvelun hinnan ja palvelusetelin arvon erotuksesta. (Uotinen, 2009, 98.)

Tasasuuruisen palveluseteli on kunnalle yksinkertaisempi vaihtoehto, sillä se on jokaiselle asiakkaalle sama. Sen huono puoli piilee asiakkaan omavastuuosuudessa, joka saattaa vaihdella eri palveluntuottajien välillä suuresti. Se saattaa kasvaa kohtuuttomaksi, jos palveluntuottajan hinnat ovat paljon suuremmat kuin palvelusetelin arvo. Palveluntuottajien korkeita hintoja kunta voi valvoa asettamalla tarkat rajat palvelujen hinnoittelusta sääntökirjaan. Tulosidonnainen palveluseteli aiheuttaa kunnalle enemmän hallinnollisia kustannuksia, mutta on pienituloisille asiakkaalle oikeudenmukaisempi.

Palvelusetelin vähimmäisarvo määräytyy kotitaloudessa asuvien henkilöiden määrän ja tulojen mukaan. Vähimmäisarvo vaihtelee näistä riippuen 5–20 euron välillä. Palvelusetelin arvo on vähintään 20 euroa, mikäli asiakas elää yksin ja hänen tulonsa ovat alle 445 euroa kuukaudessa. (Palveluseteli – ohjeita käyttäjälle, 2004, 5.)

4.1.3 Palvelusetelin arvon korottaminen

Kunnalla on velvollisuus korottaa palvelusetelin arvoa, jos asiakkaan tai hänen perheensä toimentulo vaarantuu. Tällaisessa tilanteessa tehdään kokonaisvaltainen arvio asiakkaan tilanteesta. Koska omavastuuosuus vaihtelee palveluntuottajien hintojen mukaan, otetaan arviota tehdessä huomioon yleinen hintataso. Arvon korottamisella halutaan antaa asiakkaalle mahdollisuus jäädä palvelusetelin piiriin. Palvelusetelin arvoa ei ole tarkoitus korottaa niin korkeaksi, että palvelusetelin väärinkäyttö tulee mahdolliseksi. Palveluntuottajan ei tule olla mahdollista nostaa palvelujen hintoja kohtuuttoman korkeaksi sillä oletuksella, että kunta korottaa palvelusetelien arvoa hintojen mukaisesti. (Uotinen, 2009, 99-100.)

Palveluntuottajan on ilmoitettava asiakkaalle hintojen muutoksesta. Jos asiakkaan omavastuuosuus muuttuu, siitä on ilmoitettava kolme kuukautta etukäteen. Palveluntuottajan on myös ilmoitettava asiakkaan maksukyvyttömyydestä. Mikäli asiakas ei pysty maksamaan omavastuuosuuttaan, on palveluntuottajan ilmoitettava kunnalle kolme kuukautta ennen sopimuksen irtisanomista. (Tehostetun palveluasumisen sääntökirja, 2011, 17.) Jos asiakkaalla ei ole enää varaa asua valitsemassaan palvelutalossa, hänet siirretään käyttämään kaupungin palveluja. Palveluntuottajan tulee olla yhteydessä omaisiin ajoissa, sillä kaupungin paikkaa voi joutua odottamaan. (Tehostetun palveluasumisen sääntökirja, 2011, 31.)

4.1.4 Sääntökirja

Palvelusetelillä hankitun palvelun sopimusosapuolet ovat kunnan hyväksymä palveluntuottaja ja asiakas, ja kunta ei ole heidän välisessä sopimuksessaan mukana. Kunta vastaa

viime kädessä asiakkaista, joille se on myöntänyt palvelusetelin. Sääntökirja on se sopimus, jolla kunta ja palveluntuottaja sopivat keskinäisistä sopimusasioista. Sääntökirjalla kunta varmistaa, että palveluntuottajan ja asiakkaan välinen sopimussuhde on tasapuolinen. Sääntökirjalla kunta pystyy pitämään asiakkaan omavastuuosuuden tarpeeksi alhaisena joutumatta nostamaan palvelusetelin arvoa kattaakseen palvelusta koituvat kustannukset. (Palveluseteliopas – Käsikirja palvelusetelin käyttöönotolle ja hinnoittelulle, 2012, 17.)

Sääntökirjaan kirjataan asiakkaan, palveluntuottajan ja kunnan velvollisuudet ja oikeudet koskien tuotettavaa palvelua. Sääntökirjassa on kaksi osaa; yleinen osa, jossa sovitaan lakisääteisistä hyväksymisehdoista, sekä palvelukohtainen osa, jossa kunta itse määrittää tarkemmat hyväksymisehdot. (Palveluseteliopas – Käsikirja palvelusetelin käyttöönotolle ja hinnoittelulle, 2012, 18.)

4.2 Palvelusetelin mahdollisuudet ja ongelmat

Palvelusetelillä on useita mahdollisuuksia, mutta myös mahdollisia ongelmia (taulukko 2). Palvelusetelin käytössä on kolme osapuolta, joilla on kaikilla eri intressit ja näkökulmat. Kunnalla, asiakkaalla ja palveluntuottajalla on tietyt tavoitteet ja edellytykset palvelusetelijärjestelmän toiminnalle. (Mikkola, H., 2003, 14.) Kunnan tavoitteena on lisätä asiakkaan valinnanvapautta ja valvoa heidän oikeuksiaan. Palvelusetelin on tarkoitus houkuttaa palveluntuottajia markkinoille, jolloin syntyy lisää kilpailua. Kilpailun kasvaessa yritykset pyrkivät kustannustehokkuuteen alentaakseen hintoja. Kysynnän kasvaessa työpaikat lisääntyvät, ja asiakkaille syntyy valinnanvapaus useasta palveluntuottajasta. Suurin ongelma on, jos palveluntuottajia ei ole tarpeeksi markkinoilla. Tällöin kilpailu tai asiakkaiden valinnanvapaus ei toteudu, ja palveluntuottajilla on mahdollisuus nostaa hintoja. Kunnan hallintokustannukset kasvavat, jos palvelusetelijärjestelmän rinnalla pidetään paljon muita järjestelmiä. Tämä on ongelma varsinkin, jos järjestelmä on tehoton. Palvelusetelin käyttö saattaa lisätä jakoa eri tuloluokkien välillä, jos omavastuuosuus jää suureksi hinnan suuruuden vuoksi. Tällöin vähempituloisilla ei ole samankaltaista mahdollisuutta käyttää palvelusetelipalveluja kuin varakkailta. (Mikkola, H., 2003, 15-16.)

Asiakkaan valinnanvapaus palvelusetelijärjestelmässä toteutuu, jos palveluntuottajia on markkinoilla vähintään kaksi. Palveluntuottajista tulee olla tarpeeksi tietoa asiakkaan saatavilla, ja kunnan ei tule rajoittaa liikaa asiakkaalle tarjottavien palveluntuottajien määrää. Asiakkaalla tulee olla itsemääräämisoikeus, jota saattaa rajoittaa sairaus tai kyvyttömyys arvioida omia tarpeitaan. Jos kunta tai asiakkaan omainen päättää palveluntuottajan, heillä saattaa olla asiakkaasta riippumattomia motiiveja. Asiakkaan tahto ei tässä tilanteessa välttämättä toteudu. (Mikkola, H., 2003, 17.)

Toimiakseen palvelusetelijärjestelmässä palveluntuottaja tarvitsee samat edellytykset kuin tavallisessa yritystoiminnassa. Kysyntää tulee olla riittävästi ja tuotantokustannusten alittaa palvelun tuottamisesta saatavat korvaukset. Sosiaali- ja terveysalan osaavan työvoiman saatavuus on myös tärkeää. Palveluntuottajan tulo markkinoille saattaa houkuttaa muitakin tuottajia, mikä on edellytys monimuotoisille palvelusetelimarkkinoille. Toisaalta kysyntä haja-asutusalueilla on usein vähäistä, mikä ei houkuttele palveluntuottajia alueelle. Lisäksi kunnan tuottamilla palveluilla on etulyöntiasema, sillä kunta tuntee asiakkaiden tarpeet ja markkinat paremmin. (Mikkola H., 2003, 18.)

TAULUKKO 2. Palvelusetelin mahdollisuudet, edellytykset ja ongelmat

Mahdollisuudet ja edellytykset	Ongelmat
Asiakkaan valinnanvapauden lisääminen	Palveluntuottajien pieni määrä markkinoilla vääristää kilpailua
Asiakkaan oikeuksien valvominen	Hintojen nouseminen kilpailun puuttuessa
Palveluntuottajien houkutteleva markkinoille	Suuret hallintokustannukset, jos järjestelmä on tehoton
Kustannustehokkuuteen pyrkiminen	Jako tuloluokkien välillä
Palvelujen läpinäkyvyys	Kunnan etulyöntiasema palvelujen tuottamisessa
Asiakkaan itsemääräämisoikeus	

5 VIRTAIN KAUPUNGIN PALVELUSETELILLÄ JÄRJESTETTÄVÄT ASUMISPALVELUT

5.1 Palvelusetelin käyttöönotto

Virtain kaupungin perusturvalautakunta teki päätöksen palvelusetelin käyttöönotosta vanhusten asumispalveluissa 1.7.2014 alkaen. Virroilla oli ostopalvelusopimus kahden palveluntuottajan kanssa, ja nämä sopimukset korvattiin palvelusetelillä. Näillä kahdella tuottajalla oli mahdollisuus hakea Virtain kaupungin tehostetun palveluasumisen ja tehostetun kotihoidon palvelusetelin tuottajiksi. (Palvelusetelin käyttöönotto, 2014.)

Virtain kaupunki hyväksyy palveluseteliä hakevat palveluntuottajat perusturvalautakunnan määrittämien kriteerien mukaan. Hakijatahon on täytettävä kaikki kriteerit ennen valituksi tulemistä. Lakisääteisten kriteerien lisäksi kaupunki on asettanut omia hyväksytysedellytyksiä liittyen muun muassa palvelun sisältöön ja laatuun. Kaupunki määrittää palvelusetelin arvon ja varmistaa, että sen hinnalla on mahdollista saada palvelua niiden tuottajilta. (Palvelusetelin käyttöönotto, 2014.)

5.2 Tehostetun kotihoidon palvelusetelin sisältö

Tehostettua kotihoitoa toteutetaan palvelutaloympäristössä hoito- ja huolenpitopalvelujen avulla. Se tukee kotona asumista ja auttaa päivittäisissä toiminnoissa, joista asiakas ei enää itse selviä. Tehostettu kotihoito tulee kyseeseen, kun asiakas tarvitsee hoitoa vähintään 25 tuntia kuukaudessa. (Palvelusetelin käyttöönotto, 2014.) Kotihoito pitää sisällään sosiaalipalvelujen kotipalvelun ja terveydenhuollon kotisairaanhoidon. Sillä pyritään mahdollistamaan asiakkaan kotona asuminen mahdollisimman pitkään. (Ikäihmisten palveluopas, 2014, 4.)

Kotihoito perustuu asiakkaalle laadittuun palvelusuunnitelmaan. Asiakkaalle annetuista palveluista ja niiden sisällöstä päättää Virtain kaupungin kotihoidon edustaja palvelusuunnitelman perusteella. Kotihoidon palvelut toteutetaan asiakkaan kotona jokaisena viikonpäivänä. Palvelujen tulee olla riittäviä, yksilöllisen tarpeen mukaisia sekä oikea-

aikaisia, ja niillä tuetaan asiakkaan kotona asumista. Niillä pyritään myös tukemaan toimintakyvyn säilyttämistä ja parantamista. (Palvelusetelin käyttöönotto, 2014.)

Tehostetun kotihoidon palveluntuottajalla on vastuu kirjata palvelusuunnitelma, siihen tehdyt muutokset sekä tehdyt kotikäynnit. Asiakasta koskeva dokumentaatio toimitetaan Virtain kaupungille hoitosuhteen päätyttyä arkistoitavaksi. Palveluntuottaja sitoutuu näiden lisäksi noudattamaan kaupungin palvelusetelin sääntökirjassa määrittämien palvelun laadun ja sisällön raportointiin. (Palvelusetelin käyttöönotto, 2014.)

Asiakaskäynti sisältää yhden tai useamman tehtävän, ja yhden käynnin arvioitu kesto on 30 minuuttia. Sen aikana arvioidaan asiakkaan psyykkinen, fyysinen ja sosiaalinen tilanne ja avustetaan häntä päivittäistoiminnoissa. Käyntiin kuuluu muun muassa ravitsemuksesta, hygieniasta, vaatehuollosta, kodinhoidosta, terveydenhoidosta, lääkkeistä sekä terveysneuvonnasta huolehtiminen palvelusuunnitelman mukaisesti. (Palvelusetelin käyttöönotto, 2014.)

5.3 Ympäri vuorokautisen palveluasumisen palvelusetelin sisältö

Ympäri vuorokautisessa palveluasumisessa tulee huolehtia asiakkaan asumisesta, hoidosta, turvasta ja huolenpidosta sekä seurata hänen vointiaan ympäri vuorokautisesti. Palveluntuottaja tekee asiakkaan kanssa vuokrasopimuksen, jossa ilmoitetaan vuokran määrä euroina per neliö per kuukausi. Muut kulut, kuten sähkö ja vesi, kuuluvat yleensä vuokraan, tai on muuten ilmoitettavana kiinteänä kuukausisummana. (Palvelusetelin käyttöönotto, 2014.)

Ympäri vuorokautisessa palveluasumisessa on kyse jatkuvasta ja ympäri vuorokautisesta palveluntarpeesta, joka on määritetty asiakkaan palvelusuunnitelmassa. Suunnitelma tarkistetaan puolen vuoden välein tai tarpeen mukaan. Sovittujen asiakaskäyntien lisäksi asiakkaalla on mahdollisuus saada paikalle hoitaja avustajakutsun avulla. Yöaikaan käynnit tapahtuvat vähintään kerran yössä, muuten tarpeen mukaan. Asiakkaalle huolehditaan muun muassa ruokailun, hygienian, pukeutumisen, lääkehoidon, terveydentilan seurannan, raha-asoiden ja etuuksien, sosiaalisen ja henkisen tuen, kuntoutuksen ja asiakkaan

aktiivoinnin toteutuminen. Asiakkaan tarpeiden mukaan tehdään myös yhteistyötä omaisten ja muiden sidosryhmien kanssa. (Palvelusetelin käyttöönotto, 2014.)

5.4 Palvelusetelien arvo Virtain kaupungissa

Tehostetun kotihoidon palveluseteli Virroilla on tasasuuruinen, ja sen arvo on 44 euroa vuorokaudessa. Asiakkaalle tulee maksettava omavastuuosuus, joka on palveluntuottajan hinnan ja palvelusetelin arvon erotus. Omavastuuosuuden lisäksi asiakas maksaa palveluntuottajalle vuokran ja ateriakulut. (Palvelusetelin käyttöönotto, 2014.)

Ympäri vuorokautisen palveluasumisen palvelusetelin arvo riippuu asiakkaan RAVA –mittarin ja MMSE –testin pistemääristä (Palvelusetelin käyttöönotto, 2014). RAVA –mittari on iäkkäiden toimintakyvyn ja avuntarpeen mittari. Toimintakykyä ja avuntarvetta arvioidaan tarkastelemalla muun muassa näköä, kuuloa, puhetta, liikkumista, muistia ja psyykettä. MMSE –testiä käytetään tarkastelun tukena. Se on lyhyt testi, jolla arvioidaan muistia ja tiedonkäsittelyä. RAVA –mittaria käytetään viitteellisenä arvoina iäkkään toimintakyvyn ja avuntarpeen arvioimiseen. (FCG Finnish Consulting Group). RAVA –mittarin painoarvo on 80 prosenttia ja MMSE –testin 20 prosenttia. Näiden ja sanallisten määritelmien perusteella asiakkaat jaetaan kahteen tasoon, joilla molemmilla on eri arvot palvelusetelille. Tason 1 asiakkaan palvelusetelin arvo on 110 euroa vuorokaudessa, ja tason 2 arvo 125 euroa vuorokaudessa. Asiakkaalle jää maksettavaksi omavastuuosuus, vuokra ja mahdolliset lisäpalvelut. (Palvelusetelin käyttöönotto, 2014.)

Virrat ovat määrittäneet asiakkaan palvelusetelin omavastuuosuuden kahdella eri tavalla. Palvelusetelien arvo on tasasuuruinen, joka tarkoittaa omavastuuosuuden olevan palvelun hinnan ja palvelusetelin arvon erotus. Toisaalta asiakkaalle on määritetty prosentuaalinen, tulosidonnainen omavastuuosuus. Tehostetussa kotihoidossa asiakkaan tuloista vähennetään eläkkeensaajan asumistuki ja laskennallinen tuloraja, jota käytetään myös asiakasmaksun määrittämisessä. Tästä summasta 35 prosenttia on asiakkaan omavastuuosuus. Ympäri vuorokautisen palveluasumisen omavastuuosuus on vuorostaan 85 prosenttia asiakkaan tuloista ilman asumistukea ja laskennallista tulorajaa. Asiakkaan käyttöön on kuitenkin jätävä yli 170 euroa kuukaudessa. (Palvelusetelin käyttöönotto, 2014.)

6 PALVELUNTUOTTAJANA PALVELUSETELILLE

6.1 Palveluntuottajan velvoitteet

Palveluntuottaja tuottaa palvelusetelijärjestelmän puitteissa yksityistä sosiaali- tai terveyspalvelua. Palveluntuottaja sitoutuu täyttämään palvelusetelilain yleiset ehdot saadakseen toimia palvelusetelijärjestelmässä. Kunta voi vaatia, että palveluntuottaja toimittaa tarvittavan näytön yleisten edellytysten täyttymisestä. (Palvelusetelin sääntökirja – yleinen malli, 2011, 4.) Kunnalla on oikeus jälkikäteen peruuttaa palvelusetelijärjestelmään hyväksyminen ja poistaa palveluntuottaja hyväksytyjen listalta, mikäli kunta päättää lopettaa palvelusetelijärjestelmän. Hyväksyminen voidaan peruuttaa myös, jos kunta muuttaa hyväksymisen ehtoja tai jos palveluntuottaja ei täytä kunnan asettamia ehtoja. (Tehostetun palveluasumisen sääntökirja, 2011, 27.)

Palveluntuottajan tulee kuulua ennakkooperintärekisteriin, sillä se on yksi yrityksen olemassaolon määritelmistä. Sen tulee noudattaa yritystä sitovaa lainsäädäntöä, kuten lakeja yksityisestä sosiaalipalvelusta ja yksikön terveydenhuollosta. Palvelutason tulee olla vähintään sellainen, mitä voisi odottaa kunnan itse tuottamilta palveluilta. Palveluntuottajalla tulee olla vastuuvakuutukset, jotka vastaavat sen toiminnan laajuutta. Hintatiedot tulee olla esillä tuottajan internet-sivuilla, samoin kuin osoitetiedot. Jos käytössä on ajanvaraus, asiakkaalle täytyy ilmoittaa ajan peruuttamisesta syntyvät seuraukset. (Palveluseteliopas – Käsikirja palvelusetelin käyttöönnotolle ja hinnoittelulle, 2012, 21.)

Palveluntuottaja on sitoutunut tuottamaan palvelua, joka tuottaa hyvää asiakastyytyväisyyttä. Potilas- ja asiakasasiakirjojen laatiminen on palveluntuottajan vastuulla. Ne tulee lähettää kunnalle, joka on rekisterinpitäjä. Palveluntuottajan on kuitenkin säilytettävä kopiot asiakirjoista, jotta ne voidaan esittää terveysviranomaisille esimerkiksi potilasvahinkotapauksissa. Palvelujen markkinointi tulee olla hyvän tavan mukaista sekä luotettavaa ja asiallista. (Palvelusetelin sääntökirja – yleinen malli, 2011, 5-6.) Jos kunta on asettanut muita vaatimuksia, palveluntuottajan on sitouduttava noudattamaan niitä. Tämä mahdollistaa kunnalle jonkun tietyn asiakasryhmän erityistarpeiden huomioimisen. Kunnalla on oikeus poistaa palveluntarjoaja palvelusetelijärjestelmän listalta ilman irtisanomisaikaa,

mikäli palveluntuottaja ei noudata hyviä hoito- ja palvelukäytäntöjä tai sääntökirjan ehtoja kirjallisesta kehotuksesta huolimatta, mikäli palveluntuottaja on maksukyvytön tai se on syylistynyt elinkeinotoimintaan liittyvään rikokseen. (Palveluseteliopas – Käsikirja palvelusetelin käyttöönotolle ja hinnoittelulle, 2012, 22.)

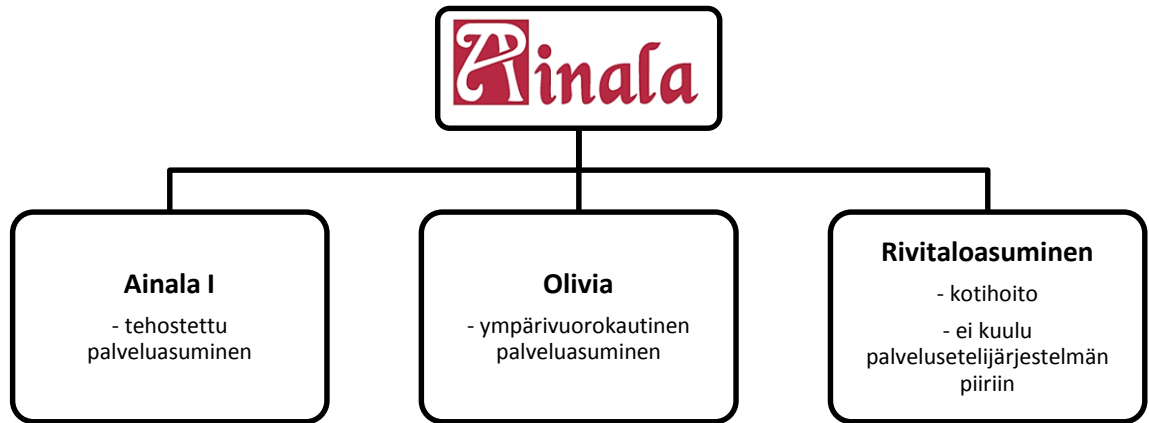
6.2 Ainalan asunto- ja palvelukeskus palveluntuottajana

Ainalan asunto- ja palvelukeskus on Virtain kaupungin palvelusetelijärjestelmään kuuluva palveluntuottaja. Sen toimitilat sijaitsevat lähellä Virtojen keskustaa. Ainala tarjoaa asumis- ja hoitopalveluja sekä niihin liittyviä tukipalveluja, kuten ateriat- ja siivouspalveluja. (Ainala ry, 2014.)

Palveluasuminen tapahtuu Ainalassa kolmessa eri yksikössä (kuvio 1). Ainala I:ssä on 33 asuntoa, joissa tarjotaan tehostettua kotihoitoa. Asiakkaalle nimetään omahoitaja, ja tarjotaan apua päivittäistoiminnoissa päiväsaikaan palvelusuunnitelman mukaisesti. Asiakkaalla on oma huone sekä wc- ja peseytymistila. (Ainala ry, 2014.)

Olivia on tarkoitettu ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaille. Yksikössä on 17 huonetta, joista osa soveltuu pariskunnille yhteiseksi. Asiakkaalle tarjotaan apua tarvittaessa ympärivuorokautisesti, ja hänelle annetaan mahdollisuus osallistua oman kunnon riittäessä arkiaskareisiin. Ympärivuorokautiseen palveluasumiseen kuuluu Ainalassa ateriat ja siivouspalvelut. (Ainala ry, 2014.)

Ainala tarjoaa lisäksi asumista rivitaloasunnoissa. Asiakkaat, jotka ovat tarpeeksi oma-toimisia asuakseen palvelutalon ulkopuolella, voidaan sijoittaa rivitaloasuntoihin. Niihin sijoitetut asiakkaat kuuluvat ensisijaisesti kotihoidon piiriin, ja asiakkailla on mahdollisuus ympärivuorokautisiin turva- ja ensiapupalveluihin. Rivitaloasuntoja on yhteensä 20 kappaletta. (Ainala ry, 2014.)

KUVIO 1. Ainala ry:n palvelut yksiköittäin

7 PALVELUSETELIN JA OSTOPALVELUJEN KUSTANNUSVERTAILU

7.1 Vertailun lähtökohdat

Virtain kaupunki otti palvelusetelit käyttöön vanhusten asumispalveluissa 1.7.2014. Sitä ennen kaupunki osti asumispalvelut ostopalveluina. Ostopalveluja ostettiin Ainala ry:stä ja Liljanne-Koti Oy:stä. Kun palveluseteli otettiin käyttöön, voimassaolevat puitesopimukset näiden kahden tuottajan kanssa päätettiin. Kaupunki halusi vapauttaa palveluntuottamisen näiden kahden yhtiön lisäksi muille toimijoille. Näistä kahdesta tuottajasta vain toinen, Ainala ry, haki ja pääsi palveluntuottajaksi palvelusetelille.

Kustannuksia vertaillaan ajankohtien 1.7.2013–31.12.2013 ja 1.7.2014–31.12.2014 välillä. Palvelusetelijärjestelmä otettiin Virtain kaupungissa käyttöön 1.7.2014, joten tietoa oli saatavilla palvelusetelin kustannuksista tuolta ajalta. Vuoden 2013 heinäkuusta joulukuuhun on vertailuajankohta, jolloin Virroilla ostettiin vanhusten asumispalvelut ostopalveluina.

Virtain kaupunki sai ulkopuolelta ostetuista palveluista viiden prosentin laskennallisen arvonlisäveron palautuksen. Vertailussa käytetään lukuja, joista on vähennetty arvonlisäveron palautus. Tämä kuvaa paremmin kaupungin todellisuudessa maksamia kustannuksia palveluista.

Ympärivuorokautisen palveluasumisen tasojen 1 ja 2 välistä luokittelua ei pysty vertailussa tekemään. Tasoluokittelu on tullut voimaan vasta palvelusetelijärjestelmän aikaan. Tämän vuoksi tasoluokittelua ei voi verrata ensimmäiseen vertailuajankohtaan, jolloin tasoluokittelu ei ole ollut vielä voimassa.

7.2 Asiakaspaikat ja -maksut

Kunnan käyttämät Ainalan asiakaspaikat ovat pysyneet lähes samoina muutamia pieniä vaihteluja lukuun ottamatta molempien ajanjaksojen aikana heinä-joulukuussa 2013 ja 2014 (taulukko 3). Kuukausitasolla asiakasmäärät ovat hieman heitelleet. Tehostetussa

kotihoidossa asiakasmäärät ovat vaihdelleet 16 ja 19 asiakkaan välillä ja ympärivuorokautisessa palveluasumisessa asiakasmäärät ovat vaihdelleet 12 ja 14 asiakkaan välillä. Tehostetun kotihoidon piirissä on siis enemmän asiakkaita.

TAULUKKO 3. Asiakasmäärät Ainalassa 1.7.-31.12.

	Tehostettu kotihoito 2013	Tehostettu kotihoito 2014	Ympäri vuorokautinen palveluasuminen 2013	Ympäri vuorokautinen palveluasuminen 2014
Heinäkuu	17	17	14	13
Elokuu	16	17	13	14
Syyskuu	16	17	13	14
Lokakuu	17	18	13	13
Marraskuu	18	17	13	12
Joulukuu	19	17	13	12

Asiakasmaksuja vuonna 2013 Virroille maksettiin 411 846 euroa. Tästä heinä-joulukuun osuus on arvioitu olevan noin 238 997 euroa. Ainalan arvioitu osuus on 60 % asiakasmaksuista. Ainalan osuus heinä-joulukuun asiakasmaksuista vuonna 2013 oli näiden arvioiden mukaan laskettuna 143 398 euroa.

Asiakasmaksua ei voi suoraan suhteuttaa tehostetun kotihoitoon ja ympärivuorokautisen palveluasumiseen asiakasmäärien perusteella. Ympäri vuorokautisen palveluasumisen asiakasmaksu on korkeampi, sillä palvelu vaatii enemmän resursseja ja on siksi kalliimpi. Virrat ovat käyttäneet esimerkkilaskelmia asiakasmaksuista, joissa tehostetun kotihoidon asiakasmaksu on 226 euroa ja ympärivuorokautisen palveluasumisen 935 euroa (Palvelusetelin käyttöönotto, 2014). Näiden kahden suhteesta saadaan kertoimet asiakasmaksun jakamista varten kahdelle palvelulle oikeudenmukaisesti. Tehostetun kotihoidon osuus koko asiakasmaksusummasta on 19,5 prosenttia ja ympärivuorokautisen palveluasumisen 80,5 prosenttia. Asiakasmaksuja on peritty huomattavasti vähemmän tehostetun kotihoidon kuin ympärivuorokautisen palveluasumisen osalta (taulukko 4). Koko jakson ajalta tehostetun kotihoidon asiakasmaksuja on veloitettu asiakkailta vajaat 30 000 euroa, kun taas ympärivuorokautisen asumispalvelun asiakasmaksuja on peritty hieman yli 115 000 euroa.

TAULUKKO 4. Asiaksmaksut Ainalan osalta 1.7.2013-31.12.2013

	Tehostettu kotihoito	Ympäri vuorokauti- nen palveluasuminen	Molemmat palvelut yhteensä
Heinä	4 615	20 457	25 072
Elo	4 344	18 996	23 339
Syys	4 344	18 996	23 339
Loka	4 615	18 996	23 611
Marras	4 887	18 996	23 882
Joulu	5 158	18 996	24 154
Yhteensä	27 963	115 435	143 398

7.3 Kokonaiskustannukset

Ympäri vuorokautisen palveluasumisen kustannukset kaupungille olivat viiden prosentin arvonlisäverovähennyksen jälkeen vertailujaksolla heinä-joulukuussa vuonna 2013 282 338 euroa ja tehostetun kotihoidon kustannukset 161 133 euroa. Vuoden 2014 heinä-joulukuussa ympäri vuorokautisen palveluasumisen kustannukset olivat 204 747 euroa ja tehostetun kotihoidon kustannukset 116 088 euroa. Näitä lukuja vertaillen huomataan, että kustannukset kummassakin palvelumuodossa ovat olleet matalammat vuonna 2014 palvelusetelijärjestelmän aikaan.

Kunta on perinyt asiakkailta asiakasmaksun ostopalveluista, joten osa kunnan kustannuksista palveluntuottajalle on jo saatu asiakkailta. Ostopalvelujen ja palvelusetelien kustannuksia ei voi verrata suoraan keskenään, sillä toisessa ei ole otettu asiakkaan maksuja huomioon. Vertailun onnistumiseksi asiakasmaksut vähennetään ostopalvelukustannuksista.

Asiaksmaksut vähennettynä vuoden 2013 kustannukset tehostetun kotihoidon osalta ovat laskeneet seitsemällä prosentilla vuoteen 2014 verrattuna (taulukko 5). Ympäri vuorokautisen palveluasumisen kohdalla tilanne on päinvastainen. Kustannukset ovat nousseet jopa 60 prosenttia vuodesta 2013 vuoteen 2014. Vaikka tehostetun kotihoidon osalta on tullut näiden kahden vuoden välillä säästöä, yhteenlasketut kokonaiskustannukset molempien kustannusten osalta ovat kasvaneet. Kun ympäri vuorokautisen palveluasumisen

erotuksesta vähentää tehostetun kotihoidon erotuksen, saadaan 48 725 euron kasvu kustannuksissa. Tämä tarkoittaa noin kahdeksan prosentin nousua vanhusten asumispalvelujen kustannuksissa.

TAULUKKO 5. Kokonaiskustannukset kuukausitasolla 1.7.-31.12.

	Tehostettu koti- hoito 2013	Tehostettu koti- hoito 2014	Ympäri vuorokauti- nen palveluasuminen 2013	Ympäri vuorokautinen palveluasuminen 2014
Heinä	21 980	19 160	24 963	34 125
Elo	20 687	19 160	23 121	36 750
Syys	20 687	19 160	23 121	36 750
Loka	21 980	20 287	22 850	34 125
Marras	23 272	19 160	22 578	31 500
Joulu	24 565	19 160	22 307	31 500
Yhteensä	133 170	116 088	138 940	204 747
EROTUS €		-17 082		65 807
MUUTOS %		-7 %		60 %

7.4 Tulosten luotettavuus

Virtain kaupungin vanhusten asumispalvelujen kustannusvertailu on suurimmaksi osaksi määrällisten arvojen vertailua. Kyseisen vertailun luotettavuuteen voi vaikuttaa kuitenkin useampi asia.

Kunnan käyttämät asiakaspaikat Ainalassa eivät kuukausitasolla ole täysin luotettavia. Asiakasmäärissä ei ole otettu huomioon kesken kuukauden menehtyneitä tai poismuuttaneita asiakkaita, jotka eivät ole käyttäneet palvelua koko kuukautta. Toisaalta luvuissa ei ole otettu myöskään huomioon kesken kuukauden palvelun piiriin tulleita asiakkaita. Tässä tapauksessa voidaan ajatella, että nämä tapaukset vähentävät toisensa aiheuttamaa virhemahdollisuutta.

Useat vertailussa käytetyt määrälliset arvot ovat arvioita. Esimerkiksi asiakasmaksujen jakaminen heinä-joulukuulle vuonna 2013 ja asiakasmaksujen osittaminen Ainalalle ovat arvioita. Nämä arviot perustuvat koko vuoden kaikista palveluista koituneisiin kokonaiskustannuksiin ja maksettuihin asiakasmaksuihin. Lisäksi asiakasmaksujen jakaminen tehostetun kotihoidon ja ympärivuorokautisen palveluasumisen välille perustuu Virtain

kaupungin asiakasmaksulaskelmiin, jotka toimivat esimerkkeinä. Todellisuudessa asiakkaiden tulot ja niistä määritetyt asiakasmaksut ovat saattaneet vaihdella, ja niiden keskiarvot ei välttämättä ole lähellä esimerkkisarvoja.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITYSEHDOTUKSET

Tulosten perusteella nähdään, että kokonaiskustannukset ovat nousseet, kun palveluseteli otettiin käyttöön vuoden 2014 heinäkuussa. Kustannusten nousuun ei ole yhtä yksiselitteistä syytä. Virtain kaupungin mukaan hoitokustannukset nousivat palvelusetelin käyttöönoton jälkeen palveluntuottajan toimesta, mikä nosti kokonaiskustannuksia. Kaupungilla ei ole ollut aktiivista kustannusseurainta, jolla kustannusten nousu olisi voitu osoittaa tarkasti. Tämän vuoksi on mahdotonta osoittaa yhtä syytä, miksi kustannukset nousivat.

Kustannusvertailun pohjalta arvioituna palveluseteli ei ollut onnistunut kokeilu. Virrat ovatkin päättäneet irtisanoa palvelusetelijärjestelmän 25.11.2014. Palvelusetelijärjestelmä ei toiminut, kuten odotettiin. Valinnanvapaus ei toteutunut, kun vanhat asiakkaat siirtyivät ostopalveluista palvelusetelin käyttäjäksi samalle palveluntuottajalle. Palvelusetelijärjestelmä irtisanottiin päättymään 31.5.2015. (Palvelusetelin irtisanominen, 2014.)

Asiakkaan valinnanvapaus palveluntuottajien välillä on palvelusetelin yksi tärkeimmistä mahdollisuuksista (taulukko 6). Valinnanvapaus toteutuu, kun markkinoilla on tarpeeksi kilpailua. Kilpailu voi toteutua ainoastaan, jos palveluntuottajia on markkinoilla kaksi tai enemmän. Virroilla palveluntuottajaksi ilmoittautui vain yksi toimija, joten kilpailua ei ollut lainkaan. Tämä mahdollisti hintatason nostamisen, johon kaupunki ei ollut varautunut. Lisäksi asiakkaan valinnanvapautta ei käytännössä ollut, sillä asiakas sai valita vain yhden palveluntuottajan. Palvelusetelijärjestelmä oli tehoton, mikä vaikutti korkeisiin kustannuksiin.

Palvelusetelin yhtenä tarkoituksena on lisätä kilpailua ja houkutella uusia tuottajia markkinoille. Virtain kaupunki on pieni kunta, jossa markkinat ovat pienet. Useiden toimijoiden toimiminen asumispalvelumarkkinoilla toisi ylitarjontaa, sillä asiakkaita ei riittäisi kaikille toimijoille kannattavan liiketoiminnan ylläpitämiseksi. Tämä ei ole ollut kovin realistinen tavoite pienen kunnan kohdalla.

TAULUKKO 6. Palvelusetelin mahdollisuudet, ongelmat ja toteuma

Mahdollisuudet tai ongelmat teoriassa	Toteuma
Asiakkaan valinnanvapaus	Asiakkaan valinnanvapaus ei toteutunut
Palveluntuottajien pieni määrä markkinoilla vääristää kilpailua	Vain yksi palveluntuottaja markkinoilla, ei lainkaan kilpailua
Hintojen nostaminen kilpailun puuttuessa	Hintojen nouseminen toteutui, ja olematon kilpailu ei motivoi pyrkimään kustannustehokkuuteen
Palveluntuottajien houkuttelevuus markkinoille	Pienet markkinat eivät houkuttele palveluntuottajia

Virtain kaupungin palvelusetelin hinnoittelussa oli joitain epäjohtonmukaisuuksia. Palveluseteli koostuu palvelusetelin hinnasta ja asiakkaan omavastuuosuudesta. Palvelusetelin hinta voi olla tasasuuruinen tai tulosidonnainen. Omavastuuosuus on palvelun hinnasta ylijäävä osuus, jota palvelusetelin arvo ei kata. Asumispalvelujen palvelusetelin hinnat oli määritelty tasasuuruiksi tehostetussa kotihoidossa ja ympärivuorokautisen palveluasumisen tasoissa 1 ja 2. Kaupunki oli kuitenkin määritellyt myös asiakkaan omavastuuosuuden, joka lasketaan samalla tavalla tulosidonnaisesti kuin ostopalvelujen tai kunnan itse tuottamien palvelujen asiakasmaksu. Palvelusetelin arvon ja asiakkaan omavastuuosuuden väliin jää summa, jota palvelusetelin arvo eikä omavastuuosuus kata. On epäselvää, jäikö tämä erotus kaupungin vai asiakkaan maksettavaksi. Palvelusetelissä ei voi määrittää omavastuuosuutta, ainoastaan palvelusetelin arvo on määritettävissä.

Palvelusetelin sääntökirja määrittää pelisäännöt kunnan ja palveluntuottajan välille. Palvelusetelijakson aikana palvelujen hinnat nousivat odottamatta. Virtain kaupunki oli sääntökirjan palvelukohtaisessa osassa keskittynyt laadun ja sisällön tarkkaan määrittämiseen. Kaupunki olisi voinut määrittää sääntökirjaan tarkemmin enimmäishinnat, joita palveluntuottaja ei saa ylittää. Jos palveluntuottaja enimmäishinnoista huolimatta hinnoittelisi palvelunsa liian korkealle, olisi kaupungilla oikeus irtisanoa tuottaja palvelusetelijärjestelmästä ilman irtisanomisaikaa.

Kunnalla on velvollisuus korottaa palvelusetelin arvoa, jos asiakkaan omavastuuosuus nousisi muuten kohtuuttomaksi. Siinä tapauksessa, että asiakkaan omavastuuosuus nousee, on siitä ilmoitettava asiakkaalle kolmea kuukautta aikaisemmin. Kun palveluntuottaja on korottanut hintojaan, kunnan olisi pitänyt korottaa palvelusetelin arvoa. Jos hintojen korotus olisi vaikuttanut asiakkaan omavastuuosuuteen, siitä olisi pitänyt asiakkaalle ilmoittaa kolme kuukautta etukäteen. Tämä prosessi ei toiminut, ja lopputuloksena olivat asiakkaalle ja kunnalle kohtuuttomat kustannukset palveluista.

LÄHTEET

Hakala, J. 2004. Opinnäytetyöopas ammattikorkeakouluille. Helsinki. Gaudeamus.

Uotinen, S. 2009. Palveluseteli. CC Lakimiesliiton kustannus.

Suomen kuntaliitto. 2008. Kunnalliset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Suomen kuntaliiton julkaisumyynti.

Vilkkä, H. & Airaksinen T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki. Kustannus-osakeyhtiö Tammi. Julkaistu 2003.

Palvelusetelin käyttöönotto. 2014. Perusturvalautakunta. Pykälä 20. Virrat: Virtain kaupunki.

Ainalan ry. 2014. Ainalan asunto- ja palvelukeskus. Luettu 9.4.2015. <http://www.ainala.fi/>

FCG Finnish Consulting Group Oy. Mikä on RAVA –mittari. Luettu 9.3.2015. <http://www.ravamittari.fi/mik%C3%A4-rava-mittari>

Melin, T., Koila T., Tuominen-Thuesen, M. & Uotinen S. 2012. Palveluseteliopas – Käsi- kirjja palvelusetelin käyttöönotolle ja hinnoittelulle. KL-Kustannus Oy. Julkaistu 2012. Luettu 11.2.2015. <http://www.sitra.fi/julkaisut/sitra302.pdf>

Mikkola, H. 2003. Kansainväliset kokemukset palvelusetelien käytöstä sosiaali- ja terveydenhuollossa. Julkaistu 2003. Sosiaali- ja terveysministeriö.

Tilastokeskus. Kuntien avainluvut. Päivitetty 17.4.2014. Luettu 9.3.2015. <http://www.tilastokeskus.fi/tup/kunnat/kuntatiedot/936.html>

Virtain kaupunki. 3/2014. Tilinpäätös 2013. Tulostettu 23.3.2015. http://www.virrat.fi/files/1914/1440/4007/TILINPTS_2013_KV.pdf

Virtain kaupunki. 2014. Virtain kaupungin tilinpäätös 2014. Julkaistu 12.5.2015. Tulostettu 22.9.2015. http://www.virrat.fi/files/3314/3505/8165/TILINPTS_2014_valmisKV.pdf

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2004. Palveluseteli – ohjeita käyttäjälle. Julkaistu 2004. Luettu 11.2.2015. http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=28707&name=DLFE-3707.pdf&title=Palveluseteli_ohjeita_kayttajalle_fi.pdf

Sosiaali- ja terveysministeriö & Suomen Kuntaliitto. 2013. ”Vanhuspalvelulaki” Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista – Muistio lain toimeenpanon ja tulkinnan tueksi. Julkaistu 28.6.2013. Tulostettu 15.1.2015. www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=7724561&name=DLFE-26865.pdf

Suomen itsenäisyyden juhlarahasto. 2011. Tehostetun palveluasumisen sääntökirja. Julkaistu elokuu 2011. Tulostettu 12.1.2015. http://www.sitra.fi/julkaisut/muut/Tehostetun_palveluasumisen_saantokirja.pdf

Suomen itsenäisyyden juhlarahasto. 2011. Palvelusetelin sääntökirja – yleinen malli. Julkaistu elokuu 2011. Tulostettu 12.1.2015. http://www.sitra.fi/julkaisut/muut/Palvelusetelin_saantokirja_yleinen_malli.pdf

Suomi.fi. Ikääntyvän palveluopas. Päivitetty 4.2.2015. Luettu 1.4.2015. http://www.suomi.fi/suomifi/suomi/palveluoppaat/ikaantuvan_palveluopas/asumi-seni/kodin_ulkopuolisessa_hoidossa/index.html

Syrjä, V. 2010. Vanhusten asumispalvelujen kilpailuttamiskokemukset. Yliopistopaino.

Virtain kaupunki. Kaupunki-info – Virrat. Luettu 9.3.2015. <http://www.virrat.fi/kaupunkipalvelut/kaupunki-info/>

Virtain kaupunki. 2014. Ikäihmisten palveluopas Virrat. Tulostettu 15.1.2015. http://www.virrat.fi/files/2114/1579/5808/Ikiahmisten_palveluopas_Virrat_2014.pdf

LIITTEET

Liite 1. Virtain kaupungin tilinpäätös 2013 ja 2014

Tilinpäätökset löytyvät linkkien takaa.

Virtain kaupunki. 3/2014. Tilinpäätös 2013. Tulostettu 23.3.2015. http://www.virrat.fi/files/1914/1440/4007/TILINPTS_2013_KV.pdf

Virtain kaupunki. 2014. Virtain kaupungin tilinpäätös 2014. Julkaistu 12.5.2015. Tulostettu 22.9.2015. http://www.virrat.fi/files/3314/3505/8165/TILINPTS_2014_valmisKV.pdf

Liite 2. Palvelusetelin irtisanominen.

1 (2)

Perusturvalautakunta	§ 20	18.02.2014
Perusturvalautakunta	§ 153	25.11.2014

Palvelusetelin irtisanominen

56/05.20.00/2014
PETUL § 20

Palvelusetelin käyttöönotosta asumispalveluissa on tehty linjaus päätös perusturvalautakunnassa 18.6.2013 ja 3.7.2013. Päätöksen mukaan palvelusetelin tulee olla käytössä 1.7.2014 alkaen. Palveluseteli on yksi tapa järjestää kunnan vastuulle kuuluvia sosiaali- ja terveystalveluja. Vuoden 2014 talousarviossa on varattu määräraha palvelusetelillä tuotettaviin palveluihin. Palveluseteli siis korvaa nykyiset voimassaolevat puitesopimukset Ainala Ry:n ja Liljanne-kodin kanssa sekä samalla vapauttaa palveluntuottamisen useammalle toimijalle.

Virtain kaupunki hyväksyy palvelusetelin tuottajat perusturvalautakunnan määrittelemien kriteerien mukaan. Palvelusetelin tuottajaksi hakevan tulee täyttää kaikki kriteerit ennen kuin hänet voidaan hyväksyä palvelun tuottajaksi. Lakisääteisten kriteerin ohella Virtain kaupunki asettaa erikseen omia hyväksymisedellytyksiä mm. kuvaamalla palvelun sisältöä ja laatua.

Virtain kaupunki määrittelee palvelusetelin arvon. Lisäksi varmistetaan, että palveluseteliarvolla on mahdollisuus saada palvelua. Asiakkaan valitessa palvelusetelin arvon ylittävän palveluntuottajan vastaa ylimenevistä kustannuksista asiakas itse. Asiakkaan asema vahvistuu palvelusetelillä tuotetuissa palveluissa, koska asiakas valitsee haluamansa palvelun tuottajan.

Perusturvalautakunnan tulee vahvistaa palvelusetelin tuottamisen kriteerit Tämän jälkeen palvelusetelin tuottajat voivat hakea Virtain kaupungin tehostetun palveluasumisen ja tehostetun kotihoidon palvelusetelin tuottajaksi. Nykyisille Virtain kaupungin maksusitoumusasiakkaille Ainalassa ja Liljanne-kodissa tarjotaan palveluseteliä hoidon jatkuvuuden turvaamiseksi. Heitä informoidaan myös lautakunnan tekemästä päätöksestä.

Asiakkaan osuus palvelusetelistä noudattaa tehostetussa kotihoidossa säännöllisen kotihoidon asiakasmaksun perusteita. Tehostetussa asumispalvelussa asiakkaan omavastuuosuus on 85 % nettotuloista, joista on ensin vähennetty palvelutuottajan perimä vuokra. Asiakkaan omaan käyttöön tulee kuitenkin jäädä vähintään 170 € kuukaudessa.

Oheismateriaalina palvelusetelin käyttöönottoon liittyvä aineisto.

Valmistelija: Vanhustyön johtaja

Ehdotus: Perusturvalautakunta hyväksyy palvelusetelin käyttöönoton ikäihmisten palveluissa esitetyn oheismateriaalin mukaisena.

Päätös: Keskustelun jälkeen ehdotus hyväksyttiin muutoin mutta tehostetun kotihoidon kohdalle lisättiin setelin hinta 44 euroa/vrk.

Lisätietoja: Vanhustyön johtaja Marika Nevanpää, puh. (03) 485 1376, sähköposti: etunimi.sukunimi@virrat.fi

PETUL § 153

Palvelusetelijärjestelmä on ollut käytössä 1.7.2014 alkaen ikäihmisten palveluasumisessa ja tehostetussa palveluasumisessa. Järjestelmällä oli tavoitteena toteuttaa em. palvelut käyttöönottilanteen mukaisessa laajuudessa joustavasti ilman kilpailutusta. Palvelusetelijärjestelmä ei ole toiminut odotetulla tavalla. Koska silloiset asiakkaat käytännössä siirtyivät ostopalveluista palvelusetelin käyttäjiksi, todellinen valinnanvapaus ei toteudu. Lisäksi lautakunnan asettaman hoitopäivän hinnan ja palveluntuottajien ilmoittaman hinnan ero on hoitopäivää kohti jopa 10 ja 11 euroa. Tämä on kohtuuton tilanne asiakkaiden ja kunnan kannalta.

Selvimmin tilanteeseen voidaan vaikuttaa siten, että palvelusetelipalveluiden tuottamissopimukset irtisanotaan ja toteutetaan palveluiden kilpailutus. Palvelusetelipalveluiden tuottamissopimusten irtisanomisaika on 6 kuukautta.

Valmistelija: sosiaali johtaja

Ehdotus: Perusturvalautakunta päättää, että ikäihmisten palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen palvelusetelipalveluiden tuottamissopimukset irtisanotaan päättymään 31.5.2015. Palveluiden kilpailutuksen valmistelu aloitetaan välittömästi.

Päätös: Perusturvalautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Lisätietoja: Sosiaali johtaja Hannu Majamaa, puh. 044-7151094, sähköposti: etunimi.sukunimi@virrat.fi

Palvelusetelin irtisanominen. 2014. Perusturvalautakunta. Pykälä 153. <http://julkaisu.virrat.fi/dynastia/kokous/20141672-6.PDF>

Sisällys

I TOIMINTAKERTOMUS.....	1
1 Johdanto	1
2 Kaupunginjohtajan katsaus.....	2
3 Virtain kaupungin hallinto 31.12.2013 ja siinä tapahtuneet muutokset	4
4 Yleinen ja oman talousalueen kehitys.....	5
5 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa sekä toimintaympäristön kuvaus.....	7
5.1 Toimintaympäristö.....	9
6 Kaupungin henkilöstö	10
7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.....	11
8 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	12
9 Ympäristötekijät.....	14
10 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	16
10.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	19
10.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	20
10.3 Tase ja sen tunnusluvut	21
10.4 Kaupungin kokonaistulot ja –menot vuonna 2013	22
11 Arvio kaupungin tulevasta kehityksestä	23
12 Tilikauden tuloksen käsittely	25
13 Kuntakonsernin toiminta ja talous	26
13.1 Konsernin toiminnan ohjaus	26
13.2 Omistukset 2013	26
13.3 Olennaiset tapahtumat kuntakonsernissa.....	27
13.4 Arvio kuntakonsernin tulevaisuuden kehityksestä	27
13.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	27
13.6 Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	29
13.7 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	30
13.8 Konsernin tase ja sen tunnusluvut.....	31
II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	32
1 TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA OSAKKUUSYHTEISÖT	33
1.1 Virtain Yrityspalvelu Oy	33
1.2 Kiinteistö Oy Virtain Vuokratatolot	33
1.3 Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolat	34
1.4 Kiinteistö Oy Killinpolku	34
1.5 Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit	34
1.6 Kiinteistö Oy Tyrkönrivi.....	34
1.7 Virtain Jäähalli Oy	34
1.8 Osakkuusyhteisöt	34

2 LIIKELAITOS MARTTISEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN.....	35
3 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN.....	36
3.1 KAUPUNGINVALTUUSTO	41
3.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA	41
3.3 KAUPUNGINHALLITUS.....	42
3.3.1 Hallituksen tulosalue.....	43
3.3.2 Sisäisen palvelukeskuksen tulosalue.....	44
3.4 PERUSTURVALAUTAKUNTA	46
3.4.1 Terveystoimen tukipalveluiden tulosalue	48
3.4.2 Ehkäisevän terveydenhuollon tulosalue	50
3.4.3 Sairaanhoidon tulosalue	52
3.4.4 Hammashuollon tulosalue	55
3.4.5 Sosiaalityön tulosalue	57
3.4.6 Kehitysvammahuollon tulosalue	58
3.4.7 Lasten päivähoidon tulosalue	60
3.4.8 Koti- ja vanhustyön tulosalue	61
3.5 SIVISTYSLAUTAKUNTA	64
3.5.1 Joukkoliikenteen ja hallinnon tulosalue	65
3.5.2 Perusopetuksen tulosalue	66
3.5.3 Lukiokoulutuksen tulosalue.....	68
3.5.4 Muun kuin kunnan järjestämän koulutuksen tulosalue	70
3.5.5 Aikuiskoulutuksen/kansalaisopiston tulosalue.....	71
3.5.6 Kirjasto- ja kulttuuritoimen tulosalue	72
3.5.7 Liikunnan ja nuorisotoimen tulosalue.....	73
3.6 MERIKANTO-OPISTO	75
3.6.1 Musiikin, tanssin ja taiteen perusopetuksen tulosalue.....	76
3.7 TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA	78
3.7.1 Hallinnon tulosalue.....	81
3.7.2 Ylläpidon ja rakentamisen tulosalue	82
3.7.3 Ympäristövalvonnan tulosalue	84
3.7.4 Kaukolämpölaitoksen tulosalue	85
3.7.5 Vesihuoltolaitoksen tulosalue.....	86
4 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	87
4.1 Verotulojen erittely.....	88
4.2 Valtionosuuksien erittely	88
5 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN	89
5.1 Hankkeet	89
5.2 Hankeryhmät	90
6 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	92

OSA 2.....	93
III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	93
VIRTAIN KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN.....	94
Tuloslaskelma.....	94
Rahoituslaskelma	95
Tase	96
Liitetiedot	98
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	98
Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	98
Tasetta koskevat liitetiedot	103
Muuta liitetietoja	108
Henkilöstöä koskevat liitetiedot.....	109
KONSERNITILINPÄÄTÖSLASKELMAT	110
Konsernituloslaskelma	110
Konsernin rahoituslaskelma	111
Konsernitase.....	112
Konsernitilinpäätöstä koskevat liitetiedot.....	114
Konsernituloslaskelman liitetiedot.....	115
Konsernitaseen liitetiedot	116
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	117
IV ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET	118
VESIHUOLTOLAITOS.....	118
Tuloslaskelma.....	118
Rahoituslaskelma	119
Tase	120
LIIKELAITOS MARTTINEN	122
Toimintakertomus	122
Tuloslaskelma.....	125
Rahoituslaskelma	126
Tase	127
Liitetiedot	129
Liikelaitos Marttisen johtokunnan allekirjoitukset	131
Liikelaitosten vaikutus kaupungin toiminnan rahoitukseen 31.12.2013.....	132
Liikelaitokset kaupungin tilinpäätöksessä.....	133
V ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	134
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista 2013.....	134
Allekirjoitukset	135

I TOIMINTAKERTOMUS

1 Johdanto

Tässä osassa annetaan tiedot kaupungin ja konsernin talouden ja toiminnan kehittymistä koskevista tärkeistä asioista. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen käsitellään osassa II Talousarvion toteutuminen.

Tässä osassa annetaan muut toimintakertomuksessa edellytetyt tiedot, myös esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä arvio kunnan ja kuntakonsernin tulevasta kehityksestä.

Toimintakertomus sisältää seuraavat osiot:

1. Johdanto
2. Kaupunginjohtajan katsaus
3. Kaupunginhallinto ja siinä tapahtuneet muutokset
4. Yleinen ja oman talousalueen kehitys
5. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa
6. Kaupungin henkilöstö
7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista tekijöistä
8. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä
9. Ympäristötekijät
10. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus
11. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä
12. Tilikauden tuloksen käsittely
13. Kuntakonsernin toiminta ja talous

2 Kaupunginjohtajan katsaus

Suomen taloustilanne jatkuu valtiovarainministeriön ennusteen mukaan heikkona ja ansioiden nousu hidastuu. Palkansaajien yhteenlaskettu käytettävissä oleva reaalityulo supistui viime vuonna noin 1,2 prosenttia. Tähän vaikutti ennen kaikkea työllisyyden heikkeneminen. Vuonna 2014 talouden kasvuksi arvioidaan hyvin maltillinen 0,8 %. Jo vuosia jatkunut vaisu kehitys yleisessä taloustilanteessa näkyy myös kuntien taloudessa, sillä lähes puolet kunnista nosti tuloveroprosenttia syksyllä 2013.

Kokonaisuutena julkinen talous on epätasapainossa eikä vaimea talouskasvu yksistään riitä korjaamaan epätasapainoa. Näyttää siis väistämättömältä, että sopeutustoimia tasapainon saavuttamiseksi jatketaan. Kuntaliiton keräämien ennakkotietojen mukaan kunnat ovat sopeuttaneet talouttaan määrätietoisesti. T Kuntien- ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tulos vuodelta 2013 oli ennakkotietojen mukaan noin 300 miljoonaa euroa positiivinen (vuonna 2012 - 310 miljoonaa euroa).

Virtain kaupungin osalta toimintavuonna 2013 jää historiaa ylijäämäisenä vuotena, jota kertyi noin 153.000 euroa. Tulostuloksessa vuoden tulos nousi niukasti plussalle noin 16.000 euroon. Ylijäämäinen tilikausi kahden alijäämäisen jälkeen on myönteistä, mutta sen syntyyn vaikuttivat merkittävästi kertaluonteiset erät. Ilman kertaluonteisten erien vaikutusta olisi karkeasti noin - 400.000 euroa. Talouden tasapainon ylläpitäminen vaatii siten edelleen jatkuvia toimia. Käytössä olleen virkojen ja toimien täyttölupamenettelyn tarkoituksena on ollut tehdä entistäkin tiukempaa arviointia vapautuvien vakanssien osalta.

Kaupungin toimintatuotot ja toimintamenot eivät ole vertailukelpoisia aiempien vuosien lukujen kanssa. Syynä tähän on Ruoveden kunnan kanssa käynnistetty sote-yhteistyö. Verotulot kasvoivat 4,4 % pääosin kunnallisveron korotuksen ansiosta. Myös valtionosuudet nousivat selvästi kasvaen reilut 4 % vuotta aiemmalta tasolta. Lainojen määrä laski kokonaisuudessaan n. 0,6 M€ edellisvuotta pienemmäksi. Virtain työttömyysaste tammikuussa 2014 oli 14,3 %, mikä oli vuoden takaista tilannetta puolitoista prosenttiyksikköä suurempi. Työttömyysasteemme oli siten sama kuin maakunnan tilanne keskimäärin. Koko maan tilanne oli selvästi parempi 12,5 % työttömyysasteella.

Tilikauden 2013 osalta merkittävin muutos tapahtui Virtain kaupungin ottaessa vastuukunnan roolin myös Ruoveden kunnan sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta. Muutoksen myötä kaupungin henkilöstömäärä kasvoi miltei kahdella sadalla. Tilikauden 2013 merkittäviin muutoksiin kuului myös uuden talousjohtajan aloittaminen virassa.

Kuntia koskevan lainsäädännön alueella vuosi oli vivahteikas. Maan hallituksen edistäessä kuntauudistusta monet kuntia koskevat lait ovat tällä hetkellä muuttumassa. Useat lausunnot keskeneräisistä lainsäädäntöhankkeista ovat merkittävässä määrin sävyttäneet valmistelua ja päätöksentekoa. Kesällä 2013 voimaan tullut kuntarakennelaki edellyttää, että kunnat selvittävät yhdistymistä muiden kuntien kanssa. Virtain kaupunginvaltuusto päätti marraskuussa, että kuntarakennelain mukainen yhdistymisselvitys tehdään Ruoveden kunnan kanssa. Selvityksen laatiminen on luonteva jatko hyvin alkaneelle sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteistyölle. Myös sosiaali- ja terveydenhuollon osalta palveluita koskeva järjestämislaki on parhaillaan valmistelussa ja voi osaltaan muuttaa palveluiden järjestäjäkenttää merkittävästi. Käynnissä olevista lainsäädäntö hankkeista valtionosuuslainsäädännön uudistus vaikuttaa ennakkolaskelmien mukaisesti talouteen erittäin merkittävästi. Viimeisimpien tietojen mukaan Virtain saama valtionosuuden määrä vähenisi jopa 1,1 miljoonaa euroa. Vaikka siirtymäajaksi on suunniteltu viittä vuotta, on se yhdessä muiden kustannuspaineiden kanssa vaikutuksiltaan talouteen hyvin voimakas.

Virrat on jatkanut aktiivisia toimia toisen asteen ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulutoiminnan kehittämiseksi. Toimintaa kehitetään Kampus konseptilla.

Kaupungin strategiassa linjatun mukaisesti toimia koulutuksen vahvistamiseksi on toteutettu mm. tekemällä kumppanuussopimus Pirkanmaan ammattikorkeakoulun kanssa ja osallistumalla aktiivisesti toisen asteen alueellisen ammatillisen koulutussuunnitelman laadintaan yhteistyössä Tredun ja muiden alueen toimijoiden kanssa.

Investointien osalta vuosi 2013 oli aktiivinen. Merkittävimmät toimenpiteet kohdistuivat vuonna 2013 uuden päiväkodin suunnitteluun. Päiväkodin on tarkoitus valmistua vuoden 2015 kesällä. Myös Kalettoman sataman parantamistoimenpiteet ja Louhenkadun asuntolan rakentaminen edistyivät suunnitellusti.

Vesa Haapamäki
kaupunginjohtaja

3 Virtain kaupungin hallinto 31.12.2013 ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnallisvaalit järjestettiin 28.10.2012, jonka tulosten perusteella myös Virtain kaupungin luottamushenkilöissä ja -tehtävissä tapahtui muutoksia. Kaupungin hallinto esitetään tässä 31.12.2013 tilanteen mukaisesti.

Virtain kaupunginvaltuustossa on kaudella 2013 - 2016 yhteensä 27 valtuutettua. Valtuutettujen määrä on kuntalaissa sidottu kaupungin asukaslukuun. Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimii Keijo Kaleva (sdp), I varapuheenjohtajana Johanna Saarinen (kesk) ja II varapuheenjohtajana Pauli Kotalampi (vas).

Kaupunginhallituksessa on 10 jäsentä, joista jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Kaupunginhallituksen puheenjohtajana toimii Reijo Koskela (kesk), I varapuheenjohtajana Katri Lavaste (sdp) ja II varapuheenjohtajana Kalevi Saloranta (kok). Kaupunginhallituksen jäseninä toimivat Kalervo Suomela, Tytti Majanen, Tuula Mäntysalmi, Ari Rajamäki, Arja Ylä-Nojonen, Vesa Postinen ja Pentti Tikkanen.

Kaupunginvaltuuston ja -hallituksen poliittiset voimasuhteet

Kaupunginvaltuusto:

- Suomen keskusta 11 valtuutettua
- Suomen sosiaalidemokraattinen puolue 6 valtuutettua
- Kansallinen kokoomus 4 valtuutettua
- Perussuomalaiset 4 valtuutettua
- Vasemmistoliitto 1 valtuutettu
- Suomen kristillisdemokraatit 1 valtuutettu

Kaupunginhallitus

- Suomen keskusta 4 jäsentä
- Suomen sosiaalidemokraattinen puolue 2 jäsentä
- Kansallinen kokoomus 2 jäsentä
- Perussuomalaiset 2 jäsentä

Tilivelvollisia ovat kaupungin toimielinten jäsenet ja tehtäväalueen johtavat viranhaltijat.

Tehtäväalueen johtavat viranhaltijat olivat tilivelvollisia seuraavasti:

Käyttötalous

Toimielin

Tulosalue

kaupunginvaltuusto
tarkastuslautakunta
kaupunginhallitus
hallitus
sisäinen palvelukeskus
keskusvaalilautakunta
sivistysosasto tulosalueineen
Merikanto-opisto
tekninen osasto tulosalueineen
perusturvaosasto
terveystoimen tukipalvelut
ehkäisevä terveydenhuolto
sairaanhoito

Tilivelvollinen

kaupunginjohtaja
kaupunginjohtaja
kaupunginjohtaja
kaupunginjohtaja
hallintojohtaja
hallintojohtaja
sivistystoimen johtaja
rehtori
tekninen johtaja
perusturvajohtaja
ylilääkäri
ylilääkäri
ylilääkäri

hammashuolto
 sosiaalityö
 kehitysvammahuolto
 lasten päivähoido
 koti- ja vanhustyö

ylilääkäri
 sosiaalihoitaja
 sosiaalihoitaja
 sosiaalihoitaja
 vanhustyön johtaja

Investointiosa
 Kaupunginhallitus
 Perusturvalautakunta
 Tekninen lautakunta

kaupunginjohtaja
 perusturvajohtaja
 tekninen johtaja

Rahoitusosa

kaupunginjohtaja

4 Yleinen ja oman talousalueen kehitys

Yleiset talousnäkymät

Maailman talouden kasvu on hitaasti palautumassa, nyt teollisuusmaiden vetämänä. Valtiovarainministeriön selvityksen mukaan elpymisestä vastaavat lähinnä Yhdysvallat ja Iso-Britannia, joiden yksityiset sektorit ovat pääsemässä finanssikriisin pitkästä varjosta. Suhdanteita kohtaa teollisuusmaiden erittäin löysä rahapolitiikka sekä aiempaa kevyempi finanssipolitiikan sopeuttaminen. Toisaalta monissa teollisuusmaissa yksityinen kulutus ja varsinkin investoinnit edelleen matelevat tai jopa supistuvat. Sen sijaan monissa kehittyvissä talouksissa kasvu on ennustehorisontilla merkittävästi totuttua hitaampaa.

Euroalueen kuusi vuosineljänneistä kestänyt taantuma on päättymässä ja euroalue on kääntymässä hyvin hitaaseen kasvuun vuonna 2014. Hitaan kasvun taustalla on toipuminen velka- ja finanssikriisin vaikutuksista. Kasvua vaimentavat useiden jäsenvaltioiden heikko kilpailukyky sekä teollisuusmaiden tuontikysynnän heikkous.

Suomen kansantalouden taantuma jatkui vuonna 2013 ja talous supistuu toista vuotta peräkkäin. Talouden heikko kehitys on ollut laaja-alaista, sillä kysyntäeristä vain julkinen kulutus ja julkiset investoinnit vaikuttavat positiivisesti taloudelliseen aktiviteettiin. Yksityinen kulutus ja yksityiset investoinnit laskevat merkittävästi ja kasvua tukee hiukan se, että tuonti vähenee vientiä enemmän. Työmarkkinoiden tilanne on pysynyt suhdannetilanteeseen nähden hyvänä viime vuodet, mutta kuluvana vuonna työllisyys on nopeasti heikentynyt ja työttömyysaste kohonnut. Valtiovarainministeriön mukaan bruttokansantuote ei ole supistunut kevään 2013 jälkeen, mutta kasvuun ei ole päästy kiinni. Sen seurauksena vuonna 2013 talous supistui -1,2 %.

Valtiovarainministeriö ennakoii ensi vuonna talouden kasvun olevan pitkälti ulkomaankaupan varassa. Talouden kokonaiskysyntä, joka muodostuu viennistä, kulutuksesta ja investoinneista on edelleen heikkoa. Tällöin kokonaistarjonta tasapainottuu joko bruttokansantuotteen tai tuonnin avulla. Yksityisen kulutuksen ja investoijien vaimea kehitys vaikuttaa tuonnin vaimeuteen ja sen ennustetaan lisääntyvän vain 2 %. Viennin ennustetaan kasvavan maltilliset 3,6 %, joka historian valossa näyttää varsin alhaiselta kasvulta. Teollisuustuotanto kääntyy kuitenkin kolmen negatiivisen vuoden jälkeen kasvuun ja vetää omalta osaltaan myös palveluiden tuotannon nousevalle uralle. Yksityisten investointien ennustetaan alenevan 3,6 prosentilla, mikä johtaa alle 16 prosentin investointiasteeseen suhteessa bruttokansantuotteeseen. Näin ollen kotimaisesta kysynnästä ei ole talouskasvun vauhdittajaksi.

Kotitalouksilla näkymät ovat vaikeat. Ensi vuonna reaalitulojen laskun, työttömyyden lisääntymisen ja heikkojen tulevaisuuden odotusten johdosta yksityinen kulutus ei juuri lisäännä. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työttömiä oli vuoden 2013 joulukuussa 205 000, mikä oli 26 000 enemmän kuin vuosi sitten. Työttömyysaste joulukuussa oli 7,9 prosenttia, kun se

edellisvuoden joulukuussa oli 6,9 prosenttia. Vuoden 2013 työttömyysaste oli 8,2 prosenttia, kun se vuonna 2012 oli 7,7 prosenttia. Vuonna 2014 työllisyystilanteen ennakoidaan edelleen heikentyvän ja työttömyysaste nousee 8,4 prosenttiin.

Julkisen talouden rahoitusasema on parissa vuodessa heikentynyt n. 3 mrd. euroa hallituksen mitavista sopeutustoimista huolimatta kokonaistuotannon alenemisen vuoksi. Talouskasvu tulee olemaan myös lähivuosina sen verran vaimeata, että kasvu ei yksistään riitä korjaamaan julkisen talouden epätasapainoa. Julkisen velan suhde kokonaistuotantoon nousee 60 prosenttiin ensi vuonna. Valtio velkaantuu edelleen eikä velkasuhde tule taittumaan. Valtion velka saavuttanee 100 miljardin euron rajan vuonna 2014.

Kuntatalouden kehitysnäkymät

Vuoden 2013 aikana yhtäaikaaisesti valmistelussa ovat olleet kuntalain uudistus, kuntarakennelaki, sote-uudistus, valtionosuusuudistus ja rakennepoliittinen ohjelma. Lukuisat lausuntopyynnöt, kommentit ja epävarmuus tulevaisuudesta näkyivät vuoden 2013 toiminnassa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakia valmistellaan siten, että se on tarkoitus saada eduskunnan käsittelyyn 2014, jotta laki tulisi voimaan vuoden 2015 alusta. Järjestämislain mukaiset sote-alueet, perustason alueet ja eritysvastuualueet aloittaisivat toimintansa viimeistään vuoden 2017 alussa.

Kuntarakennelaki on astunut voimaan 1.7.2013 ja kuntien selvitysvelvollisuus alkoi välittömästi. Virtain kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 11.11.2013 päättänyt, että Virtain kaupunki tekee kuntarakennelain mukaisen yhdistymisselvityksen Ruoveden kunnan kanssa. Lisäksi Virtain kaupunki hakee poikkeusta kuntarakennelain mukaiseen selvitysalueeseen toiminnallisena kokonaisuutena, minkä Virtain kaupunki ja Ruoveden kunta muodostavat noin 12.300 asukkaan väestöpohjalla.

Syksyllä 2013 on astunut voimaan myös kuntalain muutos, jonka mukaisesti kuntien tulee yhtiöittää markkinoilla harjoittamansa toiminta. Yhtiöittämisen osalta siirtymäaika on vuosi 2014. Virtain kaupunki on aloittanut yhtiöittämisselvitykset ja jatkaa niitä vuonna 2014. Myös uusi vanhuspalvelulaki on tullut voimaan heinäkuussa 2013. Lain määrittämä vanhusneuvosto aloittaa toimintansa vuoden 2014 alusta alkaen.

Terveydenhuoltolain 47 §:n mukaisesti potilas voi valita terveysaseman, joka vastaa hänen perusterveydenhuollon palveluistaan. Terveysasemaa voi vaihtaa kirjallisella ilmoituksella enintään vuoden välein. Vuodesta 2014 alkaen potilaalla on mahdollisuus valita terveysasema ja erikoissairaanhoidon yksikkö kaikista Suomen julkisista terveysasemista ja sairaaloista.

Vaatimaton talouskasvu vaikuttaa väistämättä veropohjien kehitykseen ja kuntatalouden verotulojen kertymiin. Ansiot kasvoivat vuonna 2013 arviolta noin kaksi prosenttia, mutta koko talouden palkkasumman kasvu jäi vain 1,4 prosenttiin. Kuntien verotulot kasvoivat kuluvana vuonna kuitenkin yli 5 prosentilla, mikä johtuu poikkeuksellisista yhteensä noin 400 milj. euron vuodelle 2013 ajoittuvista kertaluonteisista tilitysjärjestelmän muutoksista. Kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti kohosi vuonna 2013 0,14 prosenttiyksikköä 19,38 prosenttiin. Edelleen vuodelle 2014 keskimääräinen tuloveroprosentti nousee 0,36 prosenttiyksikköä 19,74 %:iin.

Vuoden 2013 aikana päästiin myös keskitettyyn työmarkkinaratkaisuun, jolloin ansiotulot niiltä osin kasvavat vain hyvin maltillisesti vuonna 2014. Yhteisöverokannan alentaminen kompensoidaan kunnille. Kiinteistöveron veroperusteisiin tulee merkittäviä muutoksia vuoden 2014 alusta, jolloin kiinteistöverotulot toteutuvat veroperustemuutosten johdosta parempina kuin vuonna 2013.

Pääministeri Kataisen hallitus päätti marraskuussa 2013 talouden kasvuedellytysten varmistamiseksi ja julkisen talouden tasapainottamiseksi rakennepoliittisen ohjelman

toimeenpanosta. Rakenneuudistusten toimeenpanon varmistaminen on keskeinen keino julkisen talouden arviolta noin 9,5 miljardin euron kestävyysvajeen umpeen kuromiseksi. Kuntien vastuulla olevien palveluiden osuus kestävyysvajeen hallinnassa on arvioitu jopa 5 miljardin suuruiseksi. Vuoteen 2017 mennessä kuntataloutta tasapainotetaan kahdella miljardilla eurolla, josta yksi miljardi valtion päätöksin kuntien tehtäviä ja velvoitteita ja alentamalla ja yksi miljardi kuntien omin toimenpitein. Lisäksi hallitus on päättänyt kuntatalouden uuden ohjausjärjestelmän käyttöönotosta, jonka tarkoituksena on sovittaa yhteen kuntien tehtävät ja velvoitteet sekä niiden rahoituksen. Tämä korvaa peruspalveluohjelman.

Valtionosuusuudistusuudistuksen periaatteet ja uudistuksessa käytettävät kriteerit on hyväksytty hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmän toimesta joulukuussa 2013. Ensimmäiset kuntakohtaiset laskelmat on julkaistu ja kuntien omarahoituksen osuus tulee kasvamaan. Näyttää myös siltä, että lähes kaikilla alle 20 000 asukkaan kunnilla kriteerien ja painoarvojen uudistaminen aiheuttaa negatiivisen kehityksen valtionosuuteen. Uudistus tulee voimaan vuoden 2015 alussa. Kunnilta kerätään kommentit kevään 2014 aikana. Vaikka laskelmat tarkentuvat vielä ja uudistuksessa noudatetaan siirtymäaikaa, on valtionosuuden vähenemiseen valmistauduttava jo vuonna 2014.

5 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa sekä toimintaympäristön kuvaus

Virtain kaupunki on vuoden 2013 alusta alkaen tuottanut vastuukuntamallilla Ruoveden kunnan sosiaali- ja terveystaloudet. Virrat järjestää Ruoveden puolesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä lakisääteiset perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen palvelut lasten päivähoitopalveluja ja ympäristöterveydenhuollonpalveluja lukuun ottamatta. Yhteistoiminta-alueen hallinnosta vastaa Virrat ja palvelujen järjestämisestä päättää toimivaltansa puitteissa Virtain kaupungin hallinnossa toimiva yhteislautakunta – perusturvalautakunta, johon kunnat ovat nimenneet edustajansa. Perusturvalautakuntaan kuuluu 5 jäsentä Virtain kaupungin osalta ja 4 jäsentä Ruovedeltä. Virtain kaupungin järjestämisvastuuseen kuuluvat väestön palvelujen saatavuudesta, palvelurakenteesta, palvelutasosta ja rahoitustasosta huolehtiminen, viranomaistehtävät sekä palvelusopimusten tekeminen, palveluja tuottavien organisaatioiden kanssa.

Ruoveden sosiaali- ja terveystoimen palvelut sisältyvät Virtain kaupungin talousarvioon ja tilinpäätökseen. Palvelutuotanto on noin 22 M€ kokonaisuus, jota seurataan erillisenä kokonaisuutena osana Virtain kaupungin kirjanpitoa. Yhteislautakunta tekee vuosittain esityksen myös Ruoveden talousarviosta, joka lähetetään edelleen Ruoveden kunnanhallituksen ja valtuuston käsittelyyn. Yhteistoiminta-alueen kunnat vastaavat itse omista menoistaan ja Ruoveden Virroille maksama maksuosuus määräytyy toimintavuoden toteutuneiden kustannusten perusteella. Kustannukset sisältävät toimintamenot ja sisäiset menot sekä suunnitelman mukaiset poistot. Maksuosuudesta vähennetään asiakasmaksut ja muut toimintatuotot. Palkanlaskennan kustannukset jaetaan henkilöstön lukumäärän suhteessa ja tietotekniikan kustannukset käytössä olevien työasemien suhteessa. Hallinnon ja kirjanpidon kustannukset jaetaan hallintokunnittain bruttomenojen suhteessa. Palvelujen laajentumisesta aiheutuvat perustamiskustannukset maksoi Ruoveden kunta kokonaisuudessaan. Palvelutuotannon käynnistäminen on väärttänyt koko vuotta 2013. Henkilöstö siirtyi Virtain kaupungin palvelukseen 1.1.2013. Ruoveden palvelutuotanto on ensimmäistä kertaa osa Virtain kaupungin tilinpäätöstä. Sen vaikutus on kuvattu liitetiedoissa.

Ympäristölautakunnan alainen toiminta yhdistettiin teknisten palveluiden lautakunnan alaiseen toimintaan 1.1.2013 alkaen. Samalla kaavoitus siirrettiin kaupunginhallituksen alaiseen toimintaan. Kaavoituksen tukipalvelut tarjotaan edelleen tekniseltä osastolta. Uudella osastolla toimii lupapalvelulautakunta, joka toimii kuntien ympäristönsuojelusta annetun lain tarkoittamana kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena

rakennusvalvontaviranomaisena. Lautakunta toimii maankäyttö- ja rakennus-, ympäristönsuojelu-, jäte-, maastoliikenne-, vesiliikenne-, ulkoilu, maa-aines-, vesi-, vesihuolto- ja rakennussuojelulakien mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena. Lisäksi lautakunta toimii yksityistiejaostona ja hoitaa yksityistielain mukaiset kunnan tehtävät sekä hoitaa kunnalle luonnonsuojelulain mukaan kuuluvat tehtävät.

Ruokahuollon tulosalue perustettiin vuodelle 2013 teknisten palveluiden lautakunnan alaisuuteen siirtämällä kaupungin kaikki keittiöt ja niiden henkilökunta tulosalueen vastuulle. Toiminta käynnistyi heti vuoden 2013 alusta lukien. Ruokahuolto on vastannut vuoden 2013 alusta alkaen keskitetysti kaupungin ruokapalveluista.

Siivoustyö keskitettiin teknisten palveluiden lautakunnan alaiseen toimintaan 1.1.2013 alkaen tarkoittaen, että siivoustyön henkilöstö sivistystoimen ja perusturvan alaisesta toiminnasta siirrettiin teknisten palveluiden lautakunnan alaiseen toimintaan. Liikuntahallin henkilöstö siirtyi teknisten palveluiden lautakunnan alaiseen toimintaan 1.3.2013 alusta alkaen sivistystoimen alaisesta toiminnasta.

Taloudelliset haasteet sekä valtionosuusuudistuksen ennakkolaskelmat johtivat talouden tasapainottamisohjelman käynnistämiseen jo vuonna 2013. Sen valmistelua jatketaan vuonna 2014 siten, että valtionosuusuudistuksen siirtymäajan leikkauksiin on toimenpidesuunnitelmat valmiina ja ne voidaan huomioida vuoden 2015 talousarviossa.

Vuosi 2013 oli Virtain kaupungin konsernistrategian 2013–2016 ensimmäinen toteuttamisvuosi. Konsernistrategian sitovista tavoitteista ei johdettu suoraan operatiivisia tavoitteita vuodelle 2013, mutta talousarvion toteutumisosasta voi huomata tavoitteiden pyrkivän konsernistrategian tavoitteisiin.

Vuoden 2013 talousarvioon tehtiin merkittävä määrä muutoksia tilikauden aikana. Lisämäärärahoja Virtain palvelutuotantoon lisättiin 1.422.000,00 euroa ja tuloarvioita alennettiin 141.000,00 euroa. Ruoveden palvelutuotannon tulo-arviota pienennettiin ja määrärahoja vähennettiin yhteensä 750 000 euroa.

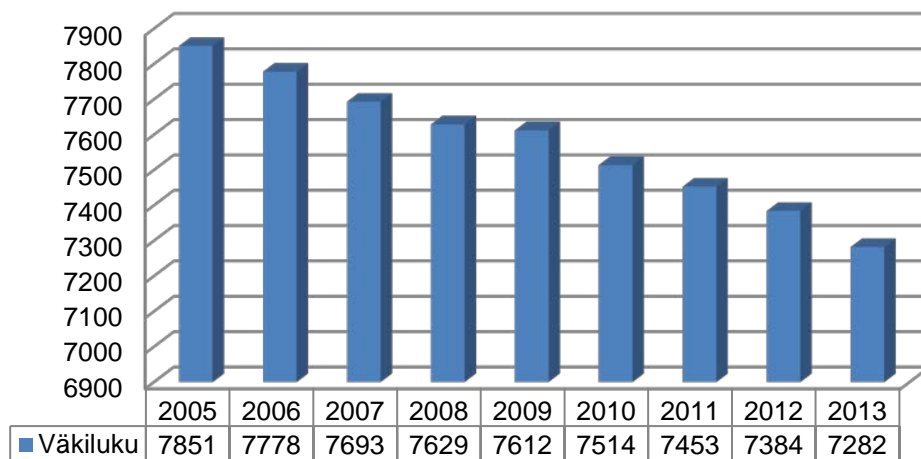
Vuoden 2014 talousarviossa on pyritty huomioimaan vuoden 2013 talousarvioon tehdyt muutokset. Näiden jälkeen se johtaa pieneen ylijäämään. Vuoden 2014 talousarvio on tiukka eikä se mahdollista määrärahojen ylityksiä eikä tuloarvion alituksia. Talouden seurantaa ja raportointia on tiukennettu vuodelle 2014. Vuodet 2014 ja 2015 tulevat olemaan sopeuttamisen vuosia meneillään olevien uudistusten voimaan astuessa.

Kuntakentälle yhteisiä muutoksia on käsitelty jo edellä kohdassa kuntatalouden kehitys.

5.1 Toimintaympäristö

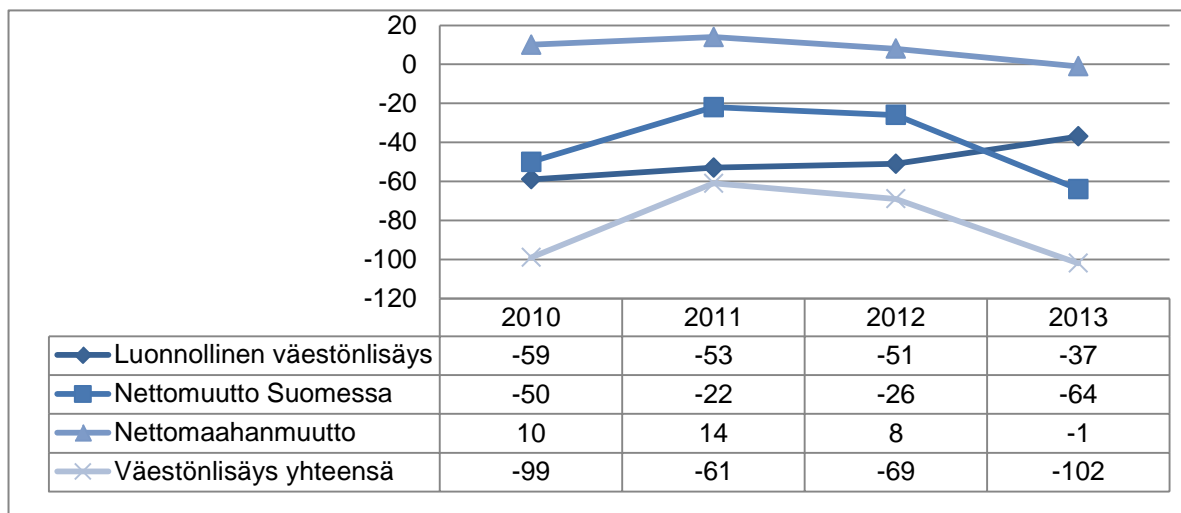
Väestörakenne ja sen muutokset

Virtain kaupungin väkiluku 31.12.2013 oli 7 283 (31.12.2012 7384). Väkiluku on laskenut 101 asukkaalla vuoden aikana (-1,3 %). Väkilukuennuste on yhä aleneva vuodelle 2014 ja ennustevuosille.

Kuvio 1. Väkiluku

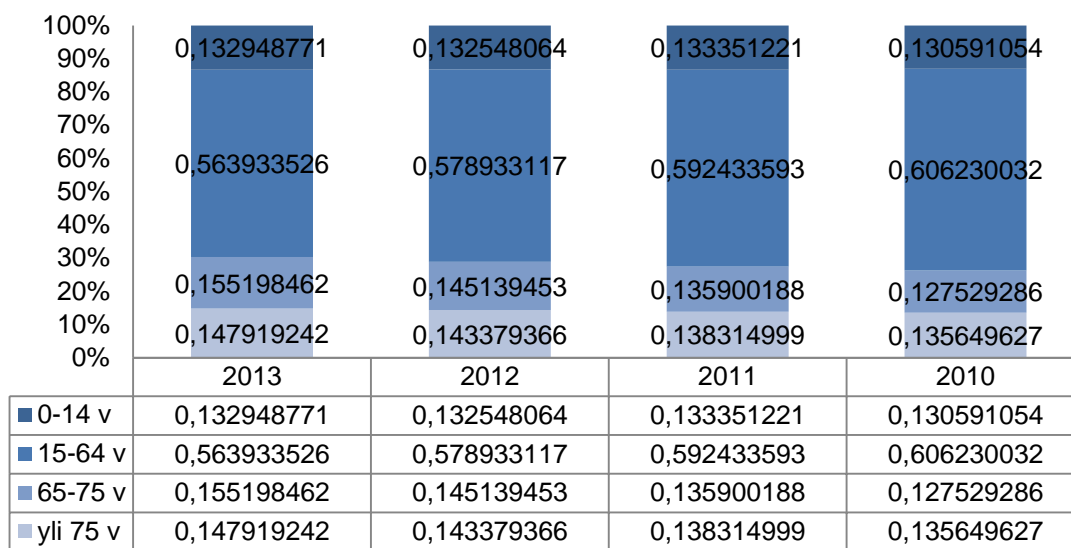
Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan kuntien välinen nettomuutto kuluneen vuoden aikana on Virroilla negatiivinen. Vuoden 2013 aikana Virroilta on muuttanut pois 338 asukasta, kun taas Virroille muutti 274 asukasta. Nettomaahanmuutto kääntyi myös negatiiviseksi, maahanmuutto oli +5 ja maastamuutto -6. Luonnollinen väestönlisäys oli -37.

Kuva 2. Väestönmuutos

Virtain väestörakenne on kuvattu alla. Väestörakenteen kehityksestä voi havaita suurten ikäluokkien vaikutuksen yli 65-vuotiaiden määrän kehityksessä. Eläkkeellä olevien osuus, 35,6 % väestöstä on korkeampi kuin kunnissa keskimäärin (24 %). Väestökehityksen jatkuminen samanlaisena on huomioitava palvelutarpeissa. Huoltosuhde, montako ei-työikäistä yhtä työikäistä kohden, on Virroilla korkeampi kuin kunnissa keskimäärin. Pirkanmaalla huoltosuhde on vuonna

2011 ollut 52,5 ja koko maassa 52,9, kun se Virroilla on ollut 68,8. Ennusteen mukaan huoltosuhde kasvaa ja on vuonna 2015 81,9.

Kuva 3. Väestörakenne

Työllisyys

Työttömien lukumäärä joulukuun lopussa oli 408, työttömyysaste 13,4 %. Virtain työvoima on 3032 henkilöä. Vastaavana ajankohtana vuonna 2012 työttömiä oli 373, työttömyysasteen ollessa 12 %. Työttömistä alle 25-vuotiaita oli 62 (12/2012, 44) ja yli 50-vuotiaita 176 (12/2012, 172). Työttömyysaste 31.12.2013 oli Pirkanmaalla 14,8 % ja koko maassa 7,9 %.

6 Kaupungin henkilöstö

Henkilöstön määrä 31.12.2013 ja vertailuvuodet

	2013, yhteensä	2013, Virtain palvelutuotanto	2013, Ruoveden palvelutuotanto	2012	2011
Henkilöstö	858	602	256	603	604

Vuoden 2013 aikana henkilöstömäärä on muuttunut +249 työntekijää. Suurimpana vaikutuksena on luonnollisesti Ruoveden sosiaali- ja terveyspalveluiden henkilöstön siirtyminen Virtain kaupungin palvelukseen.

Sairauspoissaolomäärät kasvoivat vuoden 2013 aikana. Suurimpana syynä Ruoveden palvelutuotannon henkilöstön siirtyminen Virtain kaupungin palvelukseen. Ruoveden henkilöstöllä 15,6 työpäivää sairauspoissaoloja henkilöä kohden. Kunta 10-tutkimuksen tulokset osoittivat, että poissaolot ovat vielä muita alempia ja työtyytyväisyys on hyvä, vaikkakin viitteitä heikentymisestä on.

Taulukko 1. Henkilöstö osastoittain 31.12.2013, 31.12.2012 ja 31.12.2011

	2011	2012	2013
Perusturva Virrat	317	321	316
Perusturva Ruovesi			256
Sivistystoimi	123	117	98**
Tekninen toimi	52	52	85*
Kaupunginhallituksen alainen	55	55	49***
Merikanto-opisto	40	37	36
Marttinen	17	21	18
Yhteensä	604	603	858

*1.1.2013 alkaen siivoustoimi ja ruokahuolto kokonaan muuttunut teknisen toimen alaisuuteen, 2013 teknisen osuus kasvanut ja sivistyksen ja perusturvan osuus laskenut

**1.4.2013 alkaen liikuntatoimen vahtimestarit siirtyneet sivistystoimelta teknisen toimen alaisuuteen

*** Kaupunginhallituksen alaiseen toimintaan sisältyvät kaikkien hallintokuntien työllistetyt, 21 työllistettyä 2013, 25 vuonna 2012 ja 29 työllistettyä 2011.

Palkkojen ja palkkioiden yhteissumma 31.12.2013 tilanteen mukaisena oli 26.014.553,06 euroa. Vastaava vuotta aiemmin oli 18.266.328,57 euroa. Henkilöstömäärän kasvu (Ruoveden palvelutuotanto) näkyy yhteissummassa.

Henkilöstökulut kaiken kaikkiaan 31.12.2013 tilanteen mukaisena ovat 33.753.167,50 euroa (v.2012 23.933.603,33 euroa), ollen 41 % suuremmat kuin vuotta aiemmin. Ilman Ruoveden palvelutuotantoa henkilöstökulut yhteensä ovat 24 659 194,27 euroa, ollen 3,03 % suuremmat kuin vuotta aiemmin.

Henkilöstön tilannetta seurataan Kunta 10 tutkimuksessa määrävälein ja vuosittain laaditaan henkilöstötilinpäätös. Valtuusto on hyväksynyt henkilöstöohjelman vuosille 2013 – 2015. Henkilöstötilinpäätökset vuosilta 2012 ja 2013 on laadittu.

Kaupunginhallitus päätti 23.9.2013 talkoovapaiden ottamisesta käyttöön. Laskelmat osoittivat kuitenkin, ettei talkoovapaamääräyksillä ollut huomattavaa merkitystä palkattomien poissaolojen ja virkavapaiden määrään tai kokonaissäästöihin. Talkoovapaista luovuttiin 31.12.2013.

Kaupunginhallitus päätti 26.8.2013, että 1.9.2013 alkaen kaupunginhallitus myönsi täyttämisluvat vapautuvien virkojen/toimien täyttämisen osalta sekä yli 3 kuukautta kestävien sijaisuuksien osalta.

7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Lähivuosina heikon talouskasvun ennakoidaan jatkuvan. Sitä värittää valtionosuusuudistuksen tuomat haasteet. Niiden seurauksena rakenteellinen säästöjen toteuttaminen on väistämätön toimenpide myös Virtain kaupungissa. Epävarmuus kuntakentän rakenteesta sekä valtion asettamat taloudelliset haasteet ovat johtaneet siihen, että tulevaisuuden suunnittelu ja investoinnit sisältävät kenties enemmän epävarmuutta kuin koskaan aiemmin.

Toiminnalliset riskit

Henkilöstöriskeinä voi tunnistaa mm. asioiden keskittymisen liikaa vain yhdelle henkilölle ja varahenkilöjärjestelmän ohuuden, avainhenkilöiden vaihtuvuuden ja rekrytoinneissa onnistumisen sekä osaamistason säilyttämisen muutoksessa. Vuonna 2013 tapahtuneet organisaatiomuutokset ovat kuormittaneet kohtuuttomasti joitakin henkilöstöryhmiä. Tulevaisuudessa tulee korostuman taloudellisten säästöjen vaikutukset jaksamiseen, työilmapiiriin ja motivaatioon.

Julkisista hankinnoista annetun lain mukaiseen kilpailuttamisvelvollisuuteen tulee kiinnittää huomiota ja parantaa hankintojen valmistelua, kilpailuttamista ja sopimusosaamista. Näihin liittyvät riskit ovat uhkasakon nojalla tulevat kilpailuttamisvelvollisuudet sekä erilaiset sopimussanktiot.

ICT- toimintoihin liittyvät riskit

Kaupungin toiminnan jatkuvuuden kannalta keskeisimmät riskit liittyivät ICT-palveluihin. Vuonna 2013 konesalissa, tietoverkoissa, ja palvelinympäristössä tapahtui huomattava määrä katkoksia, jotka vaikuttivat tietojärjestelmien saatavuuteen.

Virtain kaupunki on tuottanut vuoden 2013 alusta ICT-palvelut vastuukuntamallina tuotetuille Ruoveden sosiaali- ja terveystalouksille sekä vuoden 2014 alusta koko Ruoveden kunnalle. ICT-palvelujen toimintaympäristö on kasvanut merkittävästi.

Hankintaprosesseihin, sopimustenhallintaan ja asiantuntijatehtäviin liittyvät haasteet ovat kasvaneet merkittävästi. Vuoden 2014 aikana laadittava tietohallintostrategia sisältää mm. toimintaympäristön nykytila-analyysin ja tietohallinnon kehittämissuunnitelman. Strategia määrittää, ohjaa ja toimii pitkän tähtäimen kehittämissuunnitelmana koko Virtain kaupungille.

Vahinkoriskit

Merkittäviä vahinkoriskejä ei toteutunut vuonna 2013.

Taloudelliset riskit

Palvelutuotannon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset ovat olleet kasvussa viime vuosina. Erikoissairaanhoidon ennustettavuus asettaa haasteita talouden hallinnalle. Myös suurten ikäluokkien vaikutus ikärakenteeseen tuo lisää haastetta talouden hallintaan kasvavan palvelutarpeen osalta. ICT-ohjelmistojen kehitys tuo kustannuspainetta, johon kunnan vaikuttamismahdollisuudet ovat lähes olemattomat pakollisten päivitysten realisoituessa.

Talouden tasapainottamisohjelman laadinta käynnistettiin vuonna 2013, osa toimenpiteistä otettiin huomioon jo talousarviossa 2014 ja ohjelman laadintaa jatketaan myös tulevana vuosina. Valtionosuusuudistuksen vaikutuksiin on reagoitava jo vuonna 2014 talouden tasapainottamisohjelmalla ja rakenteellisilla säästöillä. Tulorahoituksen ja menojen riittävä tasapaino on ehdoton edellytys talouden pitkäjänteiselle kehitykselle.

Investointipaine on kova vuonna 2014 ja näyttää jatkuvan myös vuonna 2015. Mikäli rakenteellisia säästöjä ei saada aikaan, investointeihin joudutaan nostamaan merkittävästi ulkopuolista rahoitusta. Mikäli ulkopuolista rahoitusta joudutaan merkittävästi lisäämään, erilaiset rahoitusriskit (lähinnä korkoriski) tulevat analysoitaviksi ja niihin tulee varautua.

Kaupungin takausvastuut on esitetty liitetiedoissa. Takausvastuista olisi realisoitunut vuonna 2014 tytäryhteisö Kiinteistö Oy Tyrkönriville annettu 103.000 euron lainatakaus. Kaupunginvaltuusto myönsi alkuvuodesta 2014 korottoman antolainan Kiinteistö Oy Tyrkönriville, joka maksetaan takaisin, kun kohde on saatu myytyä.

8 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on edistää strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista, toiminnan lainmukaisuutta, hyvän hallintotavan toteutumista sekä niihin liittyvien riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on määritetty Virtain kaupungin Corporate Governance-kuntasovelluksen ohjeistuksessa.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaupunginhallituksen ja lautakuntien, liikelaitos Marttisen johtokunnan, johtavan viranhaltijan tai esimiesasemassa olevan henkilön erilaisia toimenpiteitä, joilla ohjataan henkilöstöä ja toimintaa tavoitteiden ja hyväksytyjen toimintatapojen mukaiseksi. Ohjaus kohdistuu johtamisen, päätöksenteon, hallinnon ja taloudenhoidon asianmukaisuuteen, toiminnan laatuun, tavoitteiden saavuttamiseen ja riskienhallinnan toimivuuteen. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällistä toimintatapaa, jolla hallitus voi varmistua olennaisten riskien tunnistamisesta, arvioinnista, hallinnasta sekä mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämisestä.

Johtavien viranhaltijoiden ja esimiesten tehtävänä on johtaa ja ohjata toimintaa ja henkilöstöä tavoitteiden saavuttamiseksi. Riskienhallinta ja valvonta toteutuvat

- johtamisen ja toiminnan ohjauksen prosessien
- selkeiden tavoitteiden, tehtävien, toimivaltuuksien ja vastuiden avulla
- tavoitteiden saavuttamista uhkaavien riskien tunnistamisen, arvioinnin ja hallinnan
- riittävän ja ammattitaitoisen henkilöstön
- seurannan ja arvioinnin myötä.

Kaupunginjohtaja, johtavat viranhaltijat ja muut esimiehet valvovat

- asetettujen tavoitteiden saavuttamista sekä toiminnan häiriöttömyyttä ja taloudellisuutta
- päätöksenteon ja taloudenhoidon toimintatapojen asian- ja lainmukaisuutta
- tietojärjestelmien käytön ja –hallinnon asianmukaisuutta
- henkilöstön riittävyyttä, ammatillisen osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittymistä
- omaisuuden, tilojen ja laitteiden asianmukaista käyttöä ja hallintaa
- riskien kartoitusten ja arviointien suorittamista sekä
- päätettyjen riskienhallinnan menettelyiden systemaattista toteutusta ja vaikuttavuutta.

Riskit ja mahdollisuudet arvioidaan osastoilla ja tulosyksiköissä sekä konserniyhteisöissä. Tunnistetut ja arvioidut riskit priorisoidaan eli jaetaan merkityksettömiin, vähäisiin, kohtalaisiin ja merkittäviin riskeihin. Riskienhallinnan menettelyt kohdistetaan erityisesti kohtalaisiin ja merkittäviin riskeihin. Riskit arvioidaan kokonaisvaltaisesti vastuualueilla vähintään valtuustokausittain.

Kunkin osaston ja tulosyksikön johtavan viranhaltijan tehtävänä on toiminnan, prosessien ja toimintatapojen ohjeistaminen sekä toiminnan ja talouden seuranta. Niiden toimivuuden arviointi ja varmentaminen ovat johtavien viranhaltijoiden ja esimiesten vastuulla.

Heinäkuussa 2012 toteutettu kuntalain muutos edellyttää kunnilta järjestelmällistä sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja raportointia. Kuntalain muutos edellyttää, että hallintosääntöön on sisällytettävä määräykset sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta. Voimassaolevan hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus vastaa riskien hallinnan toteuttamisesta ja yhteensovittamisesta sekä Virtain kaupungin Corporate Governance-kuntasovelluksessa on yllä mainitut määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta, joiden mukaisesti on toimittu.

Vuoden 2013 aikana on valmisteltu sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskeva luku hallintosääntöön. Hallintosääntö tullaan päivittämään vuoden 2014 alkupuolella. Kaupunginhallitus on vuonna 2007 hyväksynyt sisäisen tarkastuksen toimintasäännön. Siihen perustuen on vuosittain

erikseen hyväksytyn ohjelman mukaan vahvistettu oman toiminnan riskien hallintaa ulkopuolisen ammattilaisen arvioitsijan toimesta.

Hallitus esittää kannanottonaan, että sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä.

9 Ympäristötekijät

Euroopan unionin uusiutuvan energian direktiivin mukaisesti jäsenvaltioiden velvollisuutena on

- kasvihuonekaasujen vähentäminen 20 %:lla vuoden 1990 tasosta
- nostaa uusiutuvan energian osuutta loppukulutuksesta 20 %:iin Euroopassa
- parantaa energiatehokkuutta 20 %:iin
- biopohjaisten liikennepolttonesteiden käytön nostaminen 10 %:iin

Suomen tavoitteet ovat erityisesti uusiutuvan energian käytön lisäämisessä mm. metsähakkeen käytön edistämällä. Virtain osalta vuosina 2011–2020 tekninen metsäenergiapotentiaali on 164192 m³/vuosi eli 328 GWh ja teknis-ekologinen potentiaali 93274 m³/vuosi eli 187 GWh.

Kaukolämpöverkon laajentamiseksi tehdyn investoinnin myötä Ahjolan kaukolämpölaitoksen asiakasmäärä nousi vuonna 2013 kymmenellä asiakkaalla eli 225:een. Kaukolämpöä myytiin vuonna 2013 noin 33000 MWh. Päälaitoksessa on käytössä 6 MW ja 4 MW KPA kattilat sekä 3 MV öljykattila. Varakeskuksina toimivat Sampola (2 MW) ja Nallela (4 MW). Käytetyistä polttoaineista metsähakkeen osuus on kasvanut merkittävästi ollen nykyisin 88 %. Palaturpeen käyttö on pudonnut 11%:iin ja öljyn käyttö on 1%. Metsähakkeen saatavuus on ollut hyvä ja 5 vuoden toimitussopimuksilla on turvattu tulevaisuudessakin.

Liikelaitos Marttinen investoi vuoden 2013 aikana uuden biolämpölaitoksen öljykäyttöisen kiinteistölämmitysmuodon tilalle.

Erillinen ympäristötilinpäätös vuodelta 2013 on laadittu. Sen keskeinen sisältö on kuvattu alla.

Taulukko 2. Virtain kaupungin v. 2013 ympäristötalouden tunnusluvut (euroa)

Nfi| wvwσ xv

Lqyhvw lqq lw

Vkr wv

Nxαw

Vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn tulot muodostuivat pääasiassa viemärlaitokselle tulleista jätevesimaksuista ja palveluista yksityisille (598.300 euroa). Suurin osa kustannuksista aiheutui jätevesien puhdistuksesta ja viemäriverkoston normaalista käytöstä ja kunnossapidosta. Vesistöjä koskevien selvitysten ja kunnostustoimenpiteiden menot olivat 16.100 euroa.

Vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn investoinneista suurin oli viemäriverkoston haja-asutusalueelle laajentaminen (151.195 euroa). Muut investoinnit olivat normaaleja viemäriverkoston ja puhdistamon investointeja.

Jätehuollosta kunnalle ei tule tuloja. Kaupungin tilapalvelujen ja SOTE kiinteistöjen jätehuollon kulut olivat v. 2013 46.725 euroa. Muita jätehuollon kuluja muodostui noin 3500 euroa. Yhteensä kulut olivat pyöristettynä 50.200 euroa. Maaperän ja pohjaveden suojelun osalta kustannuksia aiheuttivat hulevesinäytteet. Pilaantuneiden maiden kunnostuksia ei kaupunki tehnyt v. 2013.

Luonnonvarojen ja maisemansuojelun osalta tuloina ovat maa-aineslain mukaisten ottoalueiden valvonta- ja lupamaksut sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset maisematyölupamaksut. Kustannuksia aiheuttivat maa-aineslain mukaisten tehtävien hoitaminen.

Ympäristönsuojeluun liittyviin viranomaistehtäviin laskettiin mukaan ympäristövalvonnan kaikki muut kuin maa-ainesvalvontaan menevät henkilöstökulut. Työtehtäviin kuuluu myös muita kuin viranomaistehtävien hoitoa, mutta näiden erottaminen on hankalaa. Tulot ovat ympäristölupa- ja meluilmoituspäätösmaksuja.

10 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Kaupunginvaltuuston päättämät määrärahalisäykset ja tuloarvion alenemiset on koottu tulosalueittain alla olevaan taulukkoon.

Taulukko 3. Talousarviomuutokset vuonna 2013

Virtain palvelutuotanto	Tuloarvion muutos (+lisäys, - vähennys)	Määrärahan muutos (+lisäys, - vähennys)
Perusturvalautakunta		
ehkäisevän terveydenhuollon tulosalue	-40 000	
sairaanhoidon tulosalue	-110 000	+ 800 000
koti- ja vanhustyön tulosalue	+ 170 000	+390 000
kehitysvammahuollon tulosalue	+ 30 000	+40 000
hammashuollon tulosalue	-50 000	+160 000
päivähoidon tulosalue	-30 000	
Ruoveden palvelutuotanto		
terveystoimen tukipalveluiden tulosalue	-750 000	
sairaanhoidon tulosalue		- 700 000
sosiaalityön tulosalue		+250 000
koti- ja vanhustyön tulosalue		-300 000
Teknisten palveluiden lautakunta		
ylläpito- ja rakentaminen	- 88 000	
ympäristövalvonta	-23 000	
Sivistyslautakunta		
muun kuin kunnan järjestämän koulutuksen		-50 000
joukkoliikenteen tulosalue		+100 000
perusopetuksen tulosalue		-100 000
Määrärahamuutokset yhteensä	-891 000	+590 000

Vuoden 2013 tilikauden ylijäämä on 0,15 M€. Tulos parani edellisen vuoden yli 1 M€:n alijäämästä noin 1,2 M€.

Vuoden 2013 tulokseen sisältyy kertaluonteisia tulosta parantavia eriä. Tällaisia ovat taseen pakollisen varauksen purku sekä Pirkanmaan koulutuskonsernikuntayhtymän purkaminen ja sen johdosta perustetun Pirko-Kiinteistöt Oy:n osakepääoman kirjaaminen.

Pakollinen varaus koskien kaatopaikan sulkemiskustannuksia purettiin. Vuoden 2013 käyttöä oli 13.840,70 euron edestä. Loppuosa varauksesta 210.069,67 purettiin. Pakollisen varauksen purkaminen tuloutui teknisten palveluiden lautakunnan alaiseen toimintaan toimintakatetta parantavasti.

Virtain kaupunki on ollut yksi Pirkanmaan koulutuskonsernikuntayhtymän omistajakunnista. Omistajakunnat ovat päättäneet siirtää kuntayhtymän koulutustehtävän kuntalain (76§ 2 mom.) mukaisesti isäntäkunnan (Tampereen kaupungin) hoidettavaksi. Tämän seurauksena Pirkanmaan koulutuskonsernikuntayhtymä purettiin syksyllä 2013. Osana järjestelyä perustettiin kuntayhtymän kiinteistö- ja nettovarallisuudella pääomitettu kiinteistöyhtiö, jonka omistava yhteistoimintasopimukseen liittyvät kuntayhtymän jäsenkunnat.

Virtain kaupunki on taannut omavelkaisella takauksella OP Keskuspankki Oy:n lainat, jotka otettiin vuonna 2005 Virtain toimipisteen Pirkanmaan ammattikorkeakoululle tarkoitetun laajennusosan rakentamista varten. Lainaa nostettaessa on sovittu, että mikäli koulutus loppuu sopimuksessa

määritetyllä tavalla Virroilla, kaupunki maksaa takauksen perusteella lainan pääoman. Kaupungille oli siis realisoitumassa takausvastuu näiltä osin. Virtain kaupunki teki erillissopimuksen Pirkanmaan koulutuskonsernikuntayhtymän purun yhteydessä, että lainat siirrettiin Pirko-Kiinteistöt Oy:lle, joka maksoi ne pois. Virtain omistusosuutta Pirko-Kiinteistöt Oy:ssä vähennetään arvolla, joka jäi, kun laajennusosaan otettujen lainojen jäljellä olevasta määrästä (1 665 000 euroa) vähennettiin tehdyn laajennusosan arvo (500 000 euroa). Järjestely siis vähensi Virtain kaupungin omistusosuutta ja osakemäärää Pirko-Kiinteistöt Oy:ssä.

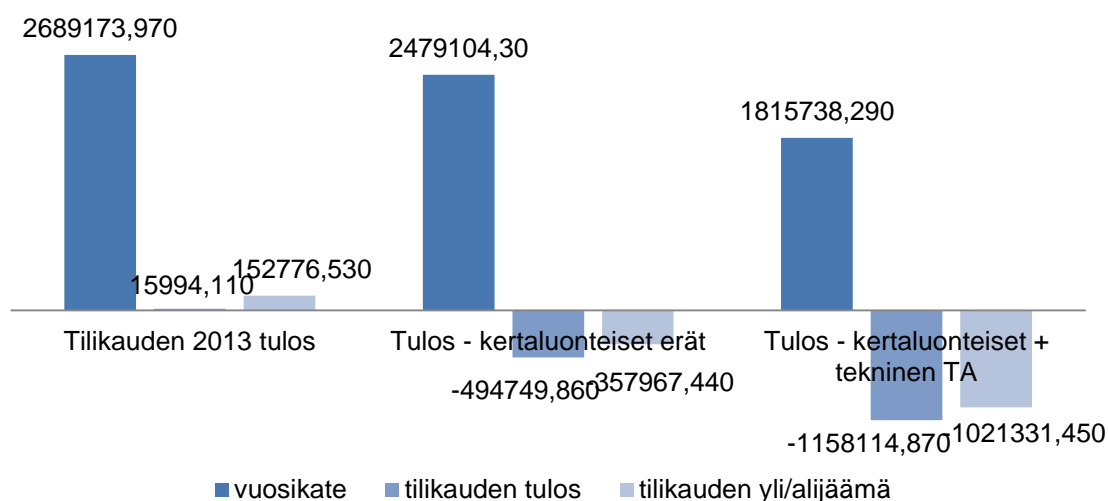
Edellä mainitun järjestelyn perusteella Virtain kaupungin Pirko-Kiinteistöt Oy:n osakepääoman kirjaus vaikutti tulosvaikutteisesti vuodelle 2013 +300 674,30 euroa (kuntayhtymäosakkeet tase-arvoltaan 1 277 289,11 €, osakepääoma Pirko-Kiinteistöt Oy tasearvoltaan 1 577 963,44 euroa). Syntynyt tulosvaikutus on kohdassa satunnaiset tuotot.

Kertaluonteisten erien vaikutus tilikauden tuloksessa on noin +0,5M€. Ilman näitä eriä, tilikauden tulos (kaupunki, Marttinen ja vesihuolto) olisi noin 0,4 M€ alijäämäinen. Tätä voidaan pitää vuoden 2013 toiminnallisena tuloksena.

Käyttötalouden toteumat käsitellään tarkemmin seuraavassa osassa. Tilikauden tuloksessa on kuitenkin huomioitava teknisten palveluiden lautakunnan alaisen toiminnan toteutumisen vaikutus, joka poikkesi talousarviossa annetusta toimintakatteesta. Teknisen osaston henkilöstöresurssit pienentyivät huomattavasti. Vuoden lopussa täyttämättä oli neljä virkaa; teknisen johtajan, työpäällikön, toimistosihteerin sekä ympäristösuunnittelijan virat. Eläköitymisen myötä paikkatietosuunnittelijan virka jätettiin täyttämättä. Vuoden vaihteessa vapautui lisäksi paikkatieto-insinöörin virka.

Teknisen osaston henkilöstökuluihin oli talousarviossa varattu 460.000 euroa enemmän. Muita toimintakuluja jäi käyttämättä noin 400.000 euroa talousarvioon verrattuna. Nämä ja edellä mainittu pakollisen varauksen purku huomioiden toimintakate toteutui huomattavasti talousarviota parempana. Toimielimellä on lähtökohtainen oikeus käyttää sille annetut määrärahat, mikäli tuotot toteutuvat talousarvion mukaisina. Mikäli toimintakate olisi talousarvion mukainen eikä kertaluonteisia eriä olisi toteutunut, tilikauden tulos olisi ollut noin miljoona euroa alijäämäinen.

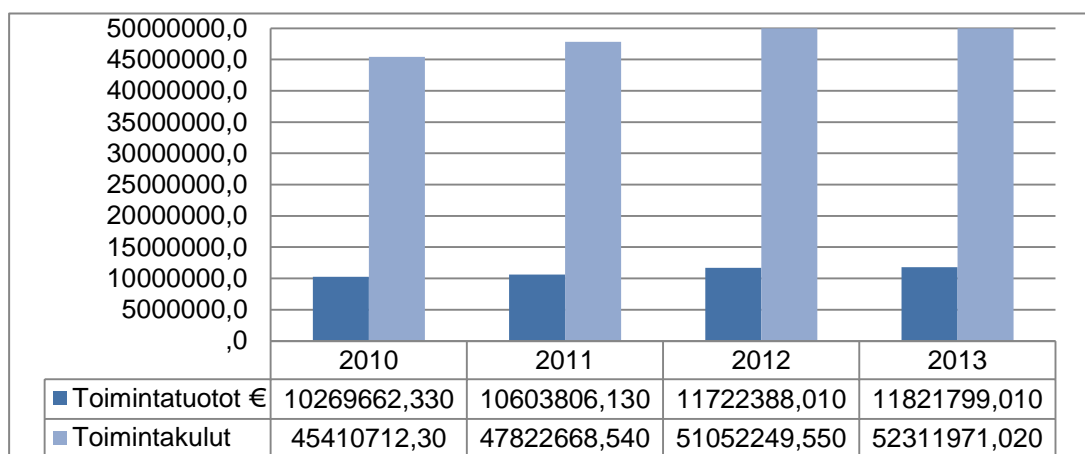
Vuoden 2013 tilikauden tulos ja ylijäämä sekä edellä mainittujen vaikutus on esitetty alla olevassa kuviossa. Ensimmäisenä on tilikauden todellinen tulos, toisena tuloksesta on vähennetty kertaluonteisten erien vaikutus ja kolmanneksi on esitetty tilanne, jos tekninen toimi olisi muiden toimielinten tavoin ollut talousarvion mukaisessa toimintakatteessa.

Kuvio 4. Tilikauden tulos ja toiminnallinen tulos

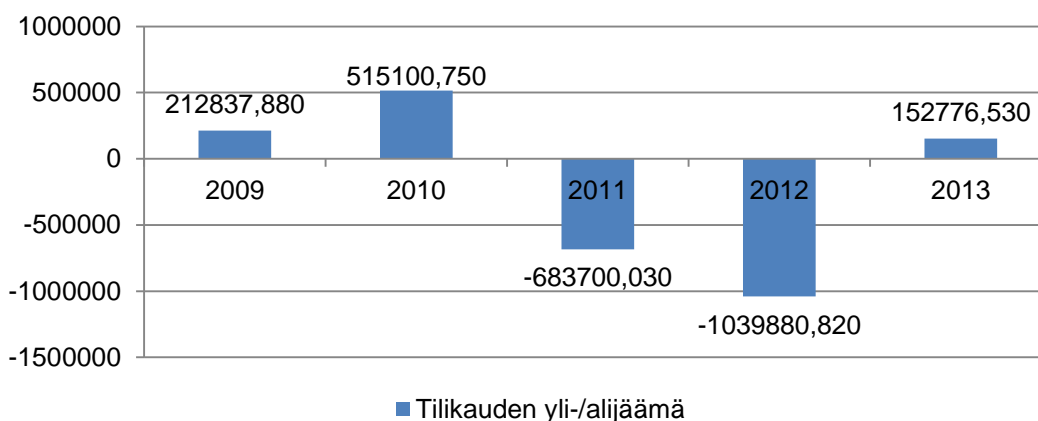
Verotulot ja valtionosuudet toteutuivat huomattavasti talousarviota parempina. Kunnallisveron toteumassa näkyvät normaalin joskin maltillisen ansiotulokehityksen lisäksi tuloveroprosentin 0,5 prosenttiyksikön nosto (noin 450.000 euroa) sekä tilitysuudistusten vaikutus. Tilitysuudistus vaikutti siten, että joulukuun alkupuolella maksetut jäännösverot ehtivät aiemmasta poiketen mukaan kuntien joulukuun tilityksiin niitä kasvattaen. Valtionosuudet ovat edelleen suuremmat kuin verotulot.

Toimintatuottoja, -menoja ja katetta verrataan ilman Ruoveden palvelutuotantoa vuoden 2012 tilinpäätöksen lukuihin. Edelliseen vuoteen verrattuna toimintatuotot kasvoivat maltilliset 0,8 % (n. 100 000 euroa), toimintamenot kasvoivat 2,5 % (n. 1,26 M€) ja toimintakate kasvoi 3 % (n. 1,16 M€). Jos pakollisen varauksen purkamista ei huomioida, toimintakate kasvoi 3,5 %. Toimintakatteen kasvu tarkoittaa, että yhä suurempi osa käyttömenoista rahoitetaan verorahoituksella. Toimintakatteen kasvu on maltillisempi kuin vuotta aiemmin, jolloin se oli 5,7 %. Toimintatuottojen ja -menojen (ulkoiset) kehitystä on kuvattu alla olevassa kuvaajassa. Toimintatuotot ovat tarkasteluajanjaksolla kehittyneet 4-5 % vuosivauhtia, mutta kehitys on hidastunut viime vuosina. Toimintamenot ovat kasvaneet keskimäärin 4,7 % vuosivauhtia.

Kuvio 5. Toimintatuottojen ja – kulujen kehitys 2010–2013

Tilikauden yli-/alijäämät viimeiseltä viideltä vuodelta on esitetty alla.

Kuvio 6. Tilikausien yli-/alijäämät 2009–2013

Lainaa nostettiin vuoden aikana maltilliset 0,23 M€, nettolainanotto oli -0,66 M€. Toiminnan rahavirta riitti lähes kattamaan investointien rahavirran. Investointeihin käytettiin rahaa 5,4 M€, ollen lähes 2 M€ enemmän kuin vuotta aiemmin. Rahoitusosuudet ja pysyvien vastaavien luovutustulot toteutuivat hyvin. Kassavarat kasvoivat 0,35 M€.

10.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

(=ulkoinen, kaupunki, Marttinen ja vesihuolto)

1000 €	2013	2012
Toimintatuotot	34 525	11 722
Toimintakulut	-74 418	-51 052
Toimintakate	-39 893	-39 330
Verotulot	21 165	20 268
Valtionosuudet	21 230	20 334
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	11	10
Muut rahoitustuotot	308	306
Korkokulut	-130	-140
Muut rahoituskulut	-2	-1
	187	175
Vuosikate	2 689	1 447
Poistot ja arvonalentumiset	-2 974	-2 624
Satunnaiset tuotot	301	
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	16	-1 176
Tilinpäätössiirrot	137	137
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	153	-1 040

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2013	2012
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	46,4	23,0
Vuosikate/Poistot, %	90,4	55,2
Vuosikate, euroa/asukas	369,2	195,5
Asukasmäärä, 31.12.2013	7 283	7 386

Toimintatuotot/toimintakulut -tunnusluvussa näkyy Ruovedelle tuotettujen sote-palveluiden vaikutus tunnuslukua parantavasti, sillä Ruovesi maksaa omat kustannuksensa Virtain kaupungille täysimääräisenä, jolloin toimintatuotot kattavat toimintakulut näiltä osin. Ruoveden vaikutus on noin 22 M€

Virtain osalta tunnusluku toimintatuotot / toimintakate on 22,6 %. Tunnusluku heikkeni edellisvuodesta menojen kasvaessa tuloja enemmän.

Vuosikate/poistot-tunnusluku kuvaa tulo-rahoituksen riittävyyttä korvausinvestointeihin. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Vuosikate parani edelliseen vuoteen nähden merkittävästi verotulojen ja valtionosuuksien toteutuessa hyvin. Vuosikate riittää lähes kattamaan poistot.

10.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut (kaupunki, Marttinen ja vesihuolto)

1000 €

Toiminnan rahavirta

	2013	2012
Vuosikate	2 689	1 447
Satunnaiset erät, netto	301	
Tulorahoituksen korjauserät	-668	-142
	2 321	1 305

Investointien rahavirta

Investointimenot	-5 397	-3 587
Rahoitusosuudet investointeihin	1 159	107
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 749	172
	-2 488	-3 309

Toiminnan ja investointien rahavirta

-167   -2 004

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-12	-2
Antolainasaamisten vähennykset		
	-12	-2

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys	231	1500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-891	-741
	-660	759

Oman pääoman muutokset

Muut maksuvalmiuden muutokset	1 190	-356
-------------------------------	-------	------

Rahoituksen rahavirta

518   401

Rahavarojen muutos

352   -1 603

Rahavarat 31.12

4 804   4 452

Rahavarat 1.1

4 452   6 054

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2013	2012
Investointien tulorahoitus, %	63,5	41,6
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-4 946	-4 702
Lainanhoitokate	2,8	1,8
Kassan riittävyys, pv	21,7	29,3
Asukasmäärä	7 283	7 386

Investointien tulorahoitus % kertoo paljonko investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku on hyvä.

Rahavirran kertymällä investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Kertymä ei saisi muodostua negatiiviseksi.

Lainanhoitokate mittaa tulorahoituksen riittävyyttä lainojen hoitoon. Tulorahoitus riittää, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluku on yli 2.

Kassan riittävyys mittaa, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa 31.12 rahavaroilla. Kassan riittävyys suhteessa vuoteen 2012 on heikentynyt, mikä selittyy kustannusten nousulla sekä mittavimmilla investointimenoilla.

10.3 Tase ja sen tunnusluvut (kaupunki, Marttinen ja vesihuolto)

TASEEN TUNNUSLUVUT	2013	2012
Omavaraisuusaste, %	69,6	71,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	20,8	28,2
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	12 044	11 891
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	1 654	1 610
Lainakanta 31.12., 1000 €	5 171	5 832
Lainakanta 31.12., €/asukas	710	790
Lainasaamiset 1000 €	0	0
Asukasmäärä	7283	7386

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta. Omavaraisuus on hyvä, jos tunnusluku on 70 %. 50 % tai alle merkitsee suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo paljonko kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Lainakanta tarkoittaa korollista vierasta pääomaa.
Taseen tunnusluvut ovat hyvät.

10.4 Kaupungin kokonaistulot ja –menot vuonna 2013

TULOT		MENOT	
<u>Toiminta</u>		<u>Toiminta</u>	
Toimintatuotot	34 524 824,31	Toimintakulut	74 417 905,62
Verotulot	21 164 982,12	- Valmistus omaan käyttöön	
Valtionosuudet	21 230 458,00	Korkokulut	129 855,25
Korkotuotot	10 933,42	Muut rahoituskulut	2 313,13
Muut rahoitustuotot	308 050,12	Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tuotot	300 674,30	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	
- Pysyvien vastaavien		- Pakoll.var. lis(+),väh(-)	223 910,37
hyödykkeiden luovutusvoitot	-444 441,06	- Pys.vast.hyöd.luovutustappiot	
<u>Investoinnit</u>		<u>Investoinnit</u>	
Rahoitusosuudet inv.menoihin	1 159 497,87	Investointimenot	5 396 836,55
Pys.vast.hyöd.luov.tulot	1 749 254,38	<u>Rahoitustoiminta</u>	
<u>Rahoitustoiminta</u>		Antolainasaamisten lisäys	11 604,75
Antolainasaamisten vähen.		Pitkäaik.lainojen vähennys	890 582,50
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	230 500,00	Lyhytaik.lainojen vähennys	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys			
Oman pääoman lisäykset		Oman pääoman vähennys	
Kokonaistulot yhteensä	80 234 733,46	Kokonaismenot yhteensä	81 073 008,17

Täsmäytys:

Kokonaistulot - kokonaismenot = 80 234 733,46–81 073 008,17=

838 274,71

Muut maksuvalmiuden muutokset - Rahavarojen muutos =1.190.127,42–351.852,71

-838 274,71

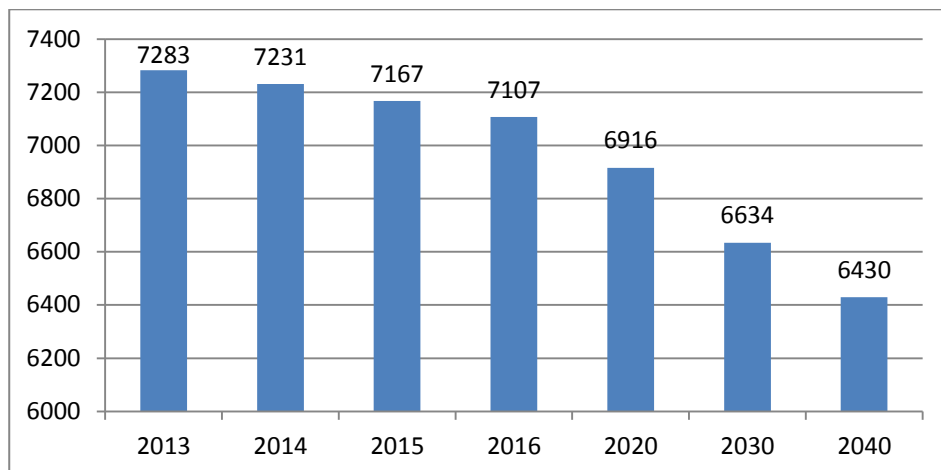
Ero

0

11 Arvio kaupungin tulevasta kehityksestä

Virtain kaupungin väestökehitys on edelleen aleneva. Lisäksi ikärakenne johtaa yhä kasvavaan huoltosuhteeseen. Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan asukasmäärä vuonna 2020 on ennusteen mukaan 367 asukasta pienempi ja vuonna 2040 853 asukasta pienempi.

Kuvio 7. Väestökehitys (Lähde: Tilastokeskus)

Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan yli 75-vuotiaiden osuus vuonna 2030 tulee olemaan n. 23 % väestöstä, kun se vuonna 2010 oli n. 13 % väestöstä ja vuonna 2013 lähes 15 % väestöstä. Tämä tarkoittaa sitä, että huoltosuhde tulee kasvamaan. Väestöllinen huoltosuhde kertoo kuinka monta ei-työikäistä eli ”huollettavaa” on yhtä työikäistä kohden. Korkea huoltosuhteen arvo tarkoittaa, että lasten ja nuorten ja/tai vanhusten osuus väestöstä on alueella suuri. Pirkanmaan Liiton ennusteen mukaan väestöllinen huoltosuhde kasvaa koko Ylä-Pirkanmaan alueella ja myös koko Pirkanmaalla. Edellä mainitut tulevat näkymään palvelutarpeessa ja on huomioitava palvelujen tuotannossa.

Taulukko 4. Väestöllinen huoltosuhde (Lähde: Pirkanmaan Liitto)

Väestöllinen huoltosuhde	2011 todellinen	2015	2020	2030	2040
Koko maa	52,9	58,6	64,4	71,2	71,2
PIRKANMAA yht.	52,5	57,9	62,7	67,8	68,1
Virrat	68,8	81,9	94,5	109,3	105,7

Taloudelliset haasteet kasvavat tulevaisuudessa. Valtiovarainministeriö on esittänyt valtionosuusuudistuksen leikkaavan Virtain osalta valtionosuutta 1,1 M. Valtionosuudet ovat merkittävä osa Virtain kokonaistuotoista noin 40 %. Viidenvuoden siirtymäaika huomioiden valtionosuus laskee vuonna 2015 noin 360.000,00 euroa, mikäli uudistus toteutuu.

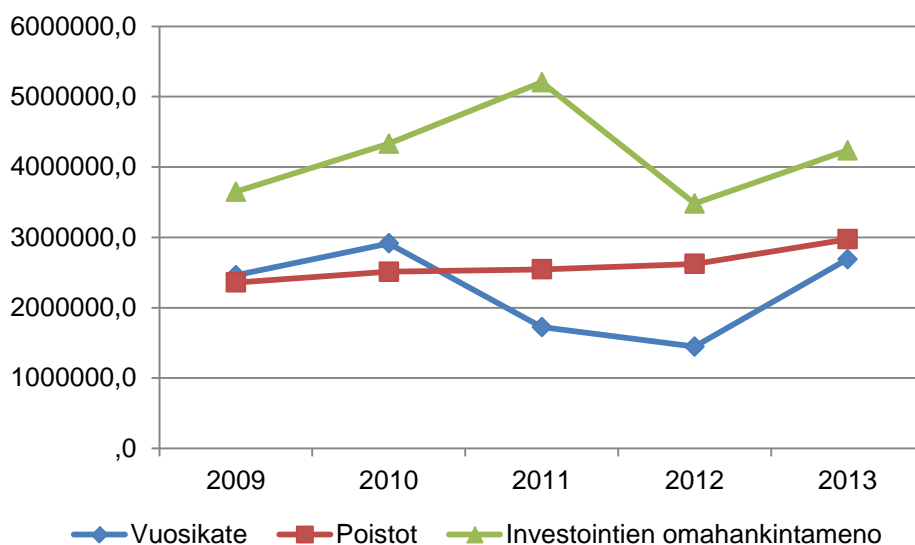
Valtionosuudet ovat kasvaneet tarkastelujaksolla keskimäärin 6,3 % vuosivauhtia. Verotuloissa vastaava kehitys on hyvin maltillinen. Toimintatuotot ovat kasvaneet keskimäärin 5,7 % vuodessa, joskin keskiarvoon vaikuttaa poikkeusvuosi merkittävästi, todellinen kasvu on maltillisempi. Vuosi 2013 osoitti, että toimintatuotot eivät juuri kehity. Vastaavasti toimintakulut kasvavat keskimäärin 4,7 % vuodessa. Mikäli valtionosuus kääntyy negatiiviseen kehitykseen ja viiden vuoden siirtymäajan jälkeen jää n. 1,14 M€ alhaisemmalle tasolle, aiheuttaa se suurta sopeuttamistarvetta ja rakenteellisia muutoksia käyttötaloudessa, jotta toimintaa voidaan jatkaa ilman rahavarojen merkittävää heikkenemistä tai lisälainanottoa. Valtionosuuden menetystä ei pystytä korvaamaan toimintatuottojen kasvulla. Talouden tasapainottamisohjelman laatimista tullaan jatkamaan, jotta kaupungin talous ei joudu alijäämäkierteeseen ja ottamaan lisävelkaa merkittävästi.

Toimintatuottojen ja -kulujen kehitys 2010–2013

	2013	2012	2011	2010	Keskimäärin
Valtionosuudet	21 230 458	20 334 110	18 810 980	17 546 752	19 480 575
Muutos %	4,4 %	8,1 %	7,2 %	5,5 %	6,3 %
Verotulot	21 164 982	20 267 677	19 907 134	20 244 387	20 396 045
Muutos %	4,4 %	1,8 %	-1,7 %	3,0 %	1,9 %
Toimintatuotot	11 821 799	11 722 388	10 603 806	10 269 662	11 104 414
Muutos %	0,8 %	10,5 %	3,3 %	8,2 %	5,7 %
Yhteensä	54 217 239	52 324 175	49 321 920	48 060 801	50 981 034
Muutos %	3,6 %	6,1 %	2,6 %		4,1 %

	2013	2012	2011	2010	Keskimäärin
Toimintakulut	52 311 971	51 052 250	47 822 669	45 410 712	49 149 400
Muutos %	2,5 %	6,8 %	5,3 %	4,2 %	4,7 %

Kaupungin investointipaine on myös korkealla tasolla, joten on nähtävissä, että kaupungin velkamäärä tulee lisääntymään. Alla on kuvattu nykytasolla vuosikatteen, poistojen ja investointien omahankintamenon suhdetta. Investointimenojen kasvaessa poistot vastaavat yhä lähes korvausinvestointeja, mutta vuosikate ei tule vuoden 2013 tavoin yltämään poistojen vastaavalle tasolle. Yhä enemmän tullaan investoimaan velkarahalla.

Kuvio 8. Vuosikatteen, poistojen ja investointien omahankintamenon suhde

Kaavoituksella ja yritysten toimintaedellytyksiä parantamalla pyritään saamaan uusia yrityksiä Virroille. Elinkeinoelämän sijoittumista tai sen kehittymistä Virroilla on vaikea arvioida. Virtain kaupunki pyrkii tulevaisuudessa toimimaan yhä enemmän elinkeinoelämän kehittymisen ja uusien yritysten sijoittumisen mahdollistajana.

12 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta.

Virtain kaupungin taseessa on 11.890.712,61 euroa edellisten tilikausien ylijäämää.

Virtain kaupunginhallitus esittää tilikauden 2013 15.994,11 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. Tuloutetaan aiemmin tehtyjä poistoeroja suunnitelmien mukaisesti 136 782,42 euroa.
2. Ylijäämä 152 776,53 euroa siirretään taseen edellisten tilikausien ylijäämään.

13 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaupungin tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Osakkuusyhteisöistä on pääomamenettelyllä yhdistelty Koillis-Satakunnan Sähkö Oy ja Virtain Virastotalo Oy.

13.1 Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniohjaus jaetaan omistajaohjaukseen ja tytäryhteisöjen valvontaan. Omistajaohjaus on kunnan edustajien päätösvallan käytön ohjaamista. Tytäryhteisöjen valvontaa koskevia ohjeita annetaan kunnan toimielimille ja viranhaltijoille. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista päättää valtuusto. Yhtiökokousedustaja on ollut vastuussa siitä, että tavoitteet vahvistetaan myös osakeyhtiöiden yhtiökokouksissa. Vuodelle 2013 asetettujen tavoitteiden toteuma on käsitelty osassa II Talousarvion toteutuminen.

13.2 Omistukset 2013

Nimi	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus osuus	Kuntakonsernin osuus		tilikauden voitosta/ tappiosta
TYTÄRYHTEISÖT:				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	
Kiint.Oy Virtain Vuokratalot	Virrat	100%	100%	666 422,12	6 859 080,36	-18 606,17
Virtain Yrityspalvelu Oy	Virrat	100%	100%	-1 684 640,28	2 979 914,35	-35 757,23
Ki Oy Killinpolku	Virrat	75%	75%	75 794,66	419 159,48	0,00
Ki Oy Virtain Opiskelija-asuntola	Virrat	100%	100%	90 849,18	974 731,58	-43 391,11
Ki Oy Virtain Veteraanit	Virrat	100%	100%	21 134,80	10 316,34	0,00
Ki Oy Tyrkönrivi	Virrat	100%	100%	8 460,70	111 150,49	0,00
Virtain Jäähalli Oy	Virrat	62,80%	62,80%	190 920,22	141 793,09	2 687,44
				-631 058,60	11 496 145,69	-95 067,07
KUNTAYHTYMÄT:						tilikauden yli/alijäämästä
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri	Tampere	1,59%	1,59%	2 570 379,67	3 707 950,82	105 339,37
Pirkanmaan Liitto	Tampere	1,68%	1,68%	24 424,23	13 459,46	-601,58
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	Seinä joki	0,91%	0,91%	503 950,24	171 317,81	20 278,43
				3 098 754,14	3 892 728,09	125 016,22
OSAKKUUSYHTEISÖT:						
Virtain Virastotalo Oy	Virrat	24,90%	24,90%	693 564,42	3 411,57	751,74
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy	Virrat	41,20%	41,20%	4 834 776,53	14 608 720,48	630 011,31
Ki Oy Illansuu	Virrat	39,00%	39,00%	18 881,24	43 841,45	0,00
Ki Oy Kanttorinrinne	Virrat	39,00%	39,00%	13 099,55	8 309,35	0,00
				5 560 321,74	14 664 282,85	630 763,05

13.3 Olennaiset tapahtumat kuntakonsernissa

Virtain kaupunki on ollut yksi Pirkanmaan koulutuskonsernikuntayhtymän omistajakunnista. Omistajakunnat ovat päättäneet siirtää kuntayhtymän koulutustehtävän kuntalain (76§ 2 mom.) mukaisesti isäntäkunnan (Tampereen kaupungin) hoidettavaksi. Tämän seurauksena Pirkanmaan koulutuskonsernikuntayhtymä purettiin syksyllä 2013. Osana järjestelyä perustettiin kuntayhtymän kiinteistö- ja nettovarallisuudella pääomitettu kiinteistöyhtiö, jonka omistava yhteistoimintasopimukseen liittyvät kuntayhtymän jäsenkunnat. Tämän vaikutus on eritelty liitetietojen kohdassa satunnaiset erät.

Seinäjoen koulutuskuntayhtymän on korjannut arvonkorotuksiaan 2012 vuoden tilinpäätöksessään konsernitilinpäätöksen valmistumisen jälkeen. Korjaus (97.729,05 euroa) on huomioitu vuoden 2013 konsernitilinpäätöksessä. Tämä aiheuttaa sen, että edellisen tilikauden luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia.

13.4 Arvio kuntakonsernin tulevaisuuden kehityksestä

Syyskuun 2013 alussa voimaan tulleet kuntalain ja kilpailulain muutokset velvoittavat kuntia yhtiöittämään toimintojaan, joita hoidetaan kilpailutilanteessa markkinoilla. Kuntalain muutoksen mukaan kunnan on annettava pääsääntöisesti osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi tehtävät, joita se on hoitanut kilpailutilanteessa markkinoilla. Tässä selviä tapauksia ovat energia- ja satamatoiminnot. Yhtiöiden on aloitettava toiminta viimeistään 1.1.2015.

Poikkeussäännöksen perusteella kunta voi myös tuottaa tukipalveluja kuntakonserniin kuuluville tytäryhteisöille ja palvelussuhteeseen liittyviä palveluja tytäryhteisöjen palveluksessa oleville henkilöille sekä laajemmin palveluja sidosyksiköille.

Tämä kuntalain muutos tulee kasvattamaan konserniyhtiöiden lukumäärää. Vuosien 2013 ja 2014 aikana laaditaan selvitykset ainakin Liikelaitos Marttisen ja kaukolämpölaitoksen yhtiöittämisen osalta. Myös muu kaupungin toiminta tarkastetaan ja arvioidaan mahdolliset tarpeet yhtiöittämiseen. Yhtiöittäminen vaikuttaa myös konserniohjaukseen ja konsernivalvontaan, joita tulee päivittää vuoden 2014 aikana.

Kiinteistö Oy Tyrkönrivi on kaupunginhallituksen päätöksellä päätetty myydä. Vastaavasti Virtain Vuokratalot Oy:n kohteista Linjatien 1:n osalta on päätetty toteuttaa ennakkomarkkinointi myyntimahdollisuuksien kartoittamiseksi. Mikäli myynnit toteutuvat, konsernirakenne pienenee näiltä osin.

Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolan osalta Virrat Kampus-hankkeen eteneminen vaikuttaa taloudelliseen kantokykyyn ja käyttöasteeseen olennaisesti. Mikäli hankkeessa ei onnistuta, käyttöaste laskee edelleen ja se vaikuttaa heikentävästi yhtiön taloudelliseen tilanteeseen.

13.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Virtain kaupungin konserniohje on hyväksytty 27.8.2007.

Kaupunginhallitus on talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa määrittänyt, että tytäryhtiöiden tulee raportoida asetettujen tavoitteiden toteuma 30.6. tilanteen perusteella kaupunginhallitukselle ja –valtuustolle. Tytäryhteisöillä on velvollisuus antaa kaupungille tilinpäätöksen yhteydessä tiedot taloudellisesta tilanteestaan (konserniohje 5§). Kaupunkia konserniyhtiössä edustavien tehtävä on huolehtia, että konserniohjeen periaatteita ja menettelyjä noudatetaan tytäryhtiöissä.

Merkittäviä asiakokonaisuuksia hallinnoinnissa ovat omistajalle tuotettavan lisäarvon turvaamiseksi mm.

- hallituksen koostumus myös asiantuntemusta korostaen ja esteellisyysnäkökohdat huomioiden
- hallituksen ja toimitusjohtajan tehtävien, toimivaltuuksien ja vastuiden tarkoituksenmukainen kirjallinen määrittely ja hallitustyöskentelyn tehokkuus mukaan lukien hallitustyöskentelyn valmistelun laatu ja
- hallituksen jäsenten edellytykset ja mahdollisuudet paneutua yhtiön asioihin riittävästi (konserniohje 4§).

Henkilöstöpolitiikan osalta edellytetään, että noudatetaan soveltuvien osin kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita. Johtavaa toimihenkilöä valittaessa on konsernin johdon näkemykset selvitettävä.

Konserniohjauksen tukemiseksi kaupunki on edellyttänyt tytäryhteisöjen yhtiökokouksilta, että tytäryhteisöissä valitaan vastuulliseksi tilintarkastajaksi kaupungin tilintarkastajaksi valitun yhteisön osoittama tilintarkastaja. Kaikissa tytäryhteisöissä edellytys on toteutunut vuoden 2009 tilintarkastuksessa. Tämä keskitetty tilintarkastus palvelee konsernin johtamista ja valvontaa sekä osaltaan varmentaa konsernitiilinpäätöksen oikeellisuutta.

BDO Auditor Oy teki selvityksen Virtain Yrityspalvelu Oy:n purkamisesta. BDO Auditor Oy suosittelee, että Virtain kaupunki ei vapaaehtoisena selvitystilamenettelyn kautta pura Virtain Yrityspalvelu Oy:tä, vaan muuntaa sen keskinäiseksi kiinteistöosaakeyhtiöksi ja ryhtyy itse harjoittamaan yhtiön vuokraustoimintaa.

Kaupunginhallitus päätti, että Virtain Yrityspalvelu Oy jatkaa toimintaansa nykymuotoisena osakeyhtiönä, jonka toimialana on Virtain kaupungissa omistus- ja vuokraoikeuden nojalla hallitsemiensa kiinteistöjen hankkiminen ja rakentaminen sekä vuokraaminen ja myyminen (kiinteistöosaakeyhtiö).

Kaupunginhallitus päätti antaa Virtain Yrityspalvelu Oy:lle seuraavat omistajaohjeet:

- alkuvaiheessa Virtain Yrityspalvelu Oy:n kirjanpito ostetaan ulkopuoliselta toimijalta
- Virtain Yrityspalvelu Oy:n tarvitsemat kiinteistönhuoltopalvelut ostetaan Virtain kaupungin teknisen osaston tilapalvelulta vuoden 2013 loppuun saakka. Virtain Yrityspalvelu Oy:n toimitusjohtajana toimii Virtain kaupungin elinkeinopäällikkö. Virtain Yrityspalvelu Oy:n yhtiöjärjestyksestä muutetaan siten, että yhtiön hallitus koostuu toimitusjohtajan lisäksi kahdesta muusta jäsenestä ilman varajäseniä.

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisena kuntakonsernia ja seuraa kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kaupunginhallitukselle (konserniohje 3§).

13.6 Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

1000 €	2013	2012
Toimintatuotot	48 165	25 055
Toimintakulut	-87 454	-66 097
Osuus osakkuusyhteisöjen	631	560
Toimintakate	-38 659	-40 483
 Verotulot	 21 115	 20 216
Valtionosuudet	21 947	23 507
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korko- ja muut rahoitustuotot	162	190
Korko- ja muut rahoituskulut	-474	-549
	-312	-359
 Vuosikate	 4 090	 2 881
 Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 104	-3 829
Tilikauden yli- ja alipariarvot		
Arvonalentumiset	-4 104	-3 829
 Satunnaiset erät	 -1 005	
Tilikauden tulos	-1 018	-948
 Tilinpäätössiirrot	 230	 722
Vähemmistöosuudet	-11,81	-14,37
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-801	-240

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2013	2012
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	55,1	37,9
Vuosikate/Poistot, %	99,7	75
Vuosikate, euroa/asukas	561,6	390
Asukasmäärä, 31.12.2013	7 283	7 386

Konsernin toimintatuotot/toimintakulut % -tunnusluvussa näkyy vastaavasti kuin alakonsernin tuloslaskelmassa Ruovedelle vastuukuntamallilla tuotettujen sote-palveluiden vaikutus. Ilman tätä vaikutusta tunnusluvun arvo on 38,9 %.

Vuosikate/poistot-tunnuslukua tulkitaan siten, että kun tunnusluvun arvo on 100 % oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot. Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonlaiset investoinnit.

Vuosikate parantui huomattavasti edelliseen vuoteen verrattuna ja se riittää lähes täysin kattamaan poistot. Tunnusluku on hyvällä tasolla.

13.7 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

1000 €	2013	2012
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 090	2 881
Satunnaiset erät, netto	-1 005	85,64
Tulorahoituksen korjauserät	271	-530
	3 357	2 351
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 233	-4 796
Rahoitusosuudet investointeihin	1 163	120
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	189	200
	-4 881	-4 476
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 524	-2 125
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-12	-2
Antolainasaamisten vähennykset		
	-12	-2
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	636	1 516
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 1 337	-1 231
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
	-701	285
Oman pääoman muutokset	-45	-42
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 038	312
	280	553
Rahavarojen muutos	-1 244	-1 571
Rahavarat 31.12	6 327	7 571
Rahavarat 1.1	7 571	9 143

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2013	2012
Investointien tulorahoitus,	80,7	61,6
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, 1000 €	-9 656	-7 360
Lainanhoitokate	2,58	1,96
Kassan riittävyys, pv	24,2	38,03
Asukasmäärä	7 283	7386

Investointien tulorahoitus % kertoo paljonko investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Rahavirran kertymällä investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä

Lainanhoitokate mittaa tulorahoituksen riittävyyttä lainojen hoitoon. Tulorahoitus riittää, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluku on yli 2.

Kassan riittävyys mittaa monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa 31.12 rahavaroilla

13.8 Konsernin tase ja sen tunnusluvut

	2013	2012	2013	2012
	55 847	56 082	36 333	37 393
	849	777	23 750	23 750
	717	688	3	
	101	75	94	17
	31	14	454	634
	46 706	49 003	12 832	13 231
	5 528	5 585	-801	-240
	31 660	34 221		
	5 996	6 110	200	195
	1 068	1 307		
	321	259		
	2 134	1 521	2 118	2 359
	8 291	6 302	1 968	2 021
	5 566	5 128	150	337
	2 709	1 161		
	4	4	401	526
	12	9		
	487	565	623	693
	11 617	12 061	28 275	27 542
	180	229	14 413	15 525
	5 109	4 261	13 861	12 017
	96	327		
	5 013	3 934		
	6 227	7 483		
	67 950	68 707	67 950	68 707

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	2013	2012
Omavaraisuusaste, %	57,0	58,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	30,8	39,8
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	12 031	12 991
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	1 652	1 759
Lainakanta 31.12., 1000 €	15 028	15 879
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 063	2 150
Asukasmäärä	7 283	7 386

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta. Omavaraisuus on hyvä, jos tunnusluku on 70 %. 50 % tai alle merkitsee suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo paljonko kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Lainakanta tarkoittaa korollista vierasta pääomaa.

Tässä osiossa annetaan kuntalain mukainen selvitys sitovien toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.

Kaupunginvaltuusto on vuoden 2013 talousarviossa päättänyt käyttötalouden määrärahoista ja tuloarvioista sekä tavoitteista sitovasti tulosalueittain. Määräraha on suurin sallittu enimmäismeno ja tuloarvio on tulon alaraja. Tällöin sitova määräraha on menojen ja tulojen erotus, toimintakate. Lautakunta tai johtokunta on voinut tehdä muutoksia menomäärärahaan ja tuloarvioon, mikäli menojen ja tulojen erotus (= toimintakate) on pysynyt samana.

Sanallisissa tavoitteissa on lautakuntatasolla määritelty vaikuttavuustavoitteet eli kuvattu se tila, johon tulosalueella asetettujen sitovien operatiivisten tavoitteiden toteuttamisella pyritään. Vaikuttavuustavoitteiden saavuttaminen vie pääsääntöisesti useita vuosia. Kuntalain mukaiset sitovat tavoitteet ovat operatiiviset, tulosalueittain asetetut tavoitteet. Kaikkia näitä tavoitteita koskee noudattamisvelvoite ja raportointivelvoite.

Investointiosassa toimielimiä sitovat erikseen käyttöomaisuuden menot ja tulot.

Tuloslaskelmaosassa verotulot yhteensä ja valtionosuudet yhteensä ovat tuloarvioita. Rahoitustuottojen ja kulujen erotus on nettomääräraha. Rahoitusosan sitovat määrarahat ovat pitkä- ja lyhytaikaisten lainojen nettolisäys sekä välirahoituksen ja Liikelaitos Marttisen lainan yhteissumman nettomuutos.

Vuosi 2013 oli Virtain konsernistrategian 2013–2016 ensimmäinen toteuttamisvuosi. Tavoitteet on osin johdettu konsernistrategiasta. Vuoden 2013 talousarviossa on asetettu yhteensä 12 toimielintason vaikuttavuustavoitetta ja yhteensä 124 sitovaa tavoitetta. Karkea yhteenveto tavoitteiden toteumasta on esitetty alla (ei sisällä tytäryhtiöitä, sisältää Marttisen).

Asetettuja vaikuttavuus tavoitteita lkm	Tavoitetasot toteutuneet	Tavoitetasot toteutuneet osin	Tavoitetaso ei toteutunut
32	25	6	1
Sitovien operatiivisten tavoitteiden määrä	Tavoitetasot toteutuneet	Tavoitetasot toteutuneet osin	Tavoitteet eivät toteutuneet
108	84	16	8

Tässä osassa esitetään ensin taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen) valtuustoon nähden sitovalla tulosalueella ja sen jälkeen tavoitteiden toteutuminen. Tavoitteiden toteutuminen on esitetty hallintokunnittain siten, että lautakuntien hyväksymät sanalliset arviot on liitetty tavoitetaulukoihin.

1 TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA OSAKKUUSYHTEISÖT

Kaupunki omistaa 100 % omistussuhteella Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot, Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit, Kiinteistö Oy Tyrkönrin, Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolan ja Virtain Yrityspalvelut Oy:n. Lisäksi kaupungilla on 75 % omistusosuus Kiinteistö Oy Killinpolusta ja 62,8 % omistusosuus Virtain Jäähalli Oy:stä.

1.1 Virtain Yrityspalvelu Oy

Vuoden 2013 talousarvion tavoitteena oli, että elinkeinotoimi keskitetään kaupungin omaksi toiminnaksi ja Yrityspalvelu ensisijaisesti puretaan ja hallikiinteistöt siirretään osaksi tilapalvelua. Kaupunginhallitus päätti selvittää mahdolliset veroseuraamukset ja tehdä lopulliset päätökset selvityksen jälkeen.

1.2 Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot

Toiminnan tarkoituksena on turvata edullisesti ja kestävästi riittävä vuokra-asuntojen saatavuus Virtain asukkaille. Osan vuokra-taloista omistaa yhtiö ja osan kaupunki suoraan. Vuokraustoiminta on keskitetty kokonaisuudessaan Kiinteistö Oy Virtain vuokrataloille isännöintisopimuksella.

Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot-yhtiöllä on 18 vuokrataloa, joissa asuinhuoneistoja on yhteensä 311 kappaletta.

Talousarviossa 2013 Kiinteistö Oy Virtain Vuokrataloille asetettiin seuraavat tavoitteet:

- vuokria korotetaan ainakin 0,40 €/m²/kk ja tämän lisäksi kaukolämmön hinnankorotusta vastaavasti
- tuloksen osalta tähdätään vähintään 0 € tulokseen
- huoneistoremontit tullaan edelleen toteuttamaan tulo-rahoituksella
- Louhenkatu 2 ja Louhenkatu 4 osalta pyritään vuoden aikana yhteistyössä kaupungin kanssa selkeyttämään kohteiden isännöinti, kiinteistöjen hoito asiat sekä kohteiden käyttö uuden asuntolan valmistumisen jälkeen
- Talousarviovuonna valmistellaan Linjat 1 muutos osakeyhtiöksi, jotta siitä voidaan myydä omistusasuntoja.

Huoneistojen vuokrausaste vuonna 2013 oli samalla tasolla kuin edellisvuonna, 93 %. Huoneistoremontteja on edelleen tehty omarahoitusperiaatteella, remonttikustannukset ovat aiempien vuosien tasolla. Vuokria nostettiin vuodelle 2013 noin 0,50 €/m².

Tavoitteena vuodelle 2013 oli vähintään 0 tulos. Tavoitteeseen ei aivan päästy ja tilikauden tappioksi muodostui 18.606,17 euroa. Rahavarat heikkenivät vuoden 2013 aikana merkittävästi, johtuen Linjat 1:n tappiollisesta toiminnasta. Uusi isännöintisopimus Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalojen toimitusjohtajana on toiminut Tuomo Sirnelä vuoden 2013 loppuun saakka. Louhenkatu 2 ja Louhenkatu 4 osalta kohteiden isännöinnin, kiinteistöjen hoidon ja kohteiden käytöstä käydään keskustelu kaupungin kanssa vuoden 2014 aikana uuden asuntolan valmistumisen jälkeen.

Linjat 1 ja Linjat 5

Näiden ns. kovarahoitteisten kohteiden osalta tilanne jatkuu entisenlaisena. Linjat 5 tuli toimeen tulo-rahoituksella ja kohde on täynnä. Linjat 1:n tappio vuonna 2013 on 29.702,52 €. Yhteenlaskettuna kohteiden tulos vuodelta 2013 ilman lainojen lyhennyksiä ja poistoja oli yhteensä 4.281,30 € tappiollinen. Lainojen lyhennykset olivat yhteensä 55.000,00 euroa.

Linjatie 1:n huoneistoista oli vuokrattuna vuoden vaihteessa 11 kappaletta, 54,17 % huoneistoalasta. Vuoden 2013 aikana selvitettiin mahdollisuutta muuttaa Linjatie 1 kiinteistöasakeyhtiöksi asuntojen myymiseksi.

1.3 Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolat

Ammattikorkeakoulun nuorisoasteen koulutus loppuu Virroilla 31.5.2014. Asuntola tulee toimimaan vajaa kapasiteetilla ellei toisen asteen koulutus ja Virrat Kampus-hanke pysty täyttämään vapautuvaa kapasiteettia. Tredu jatkaa Virroilla toisen asteen ammatillista koulutusta nykyisessä laajuudessa. Oppilasasuntola on kiinteä osa nuorison koulutuksen keskittämiseen tähtäävää Virrat kampus suunnitelmaa. Käyttöaste oli syksyn 2013 A ja B talojen osalta 22 % ja C-talon osalta n. 63 % (käyttöaste vuonna 2012 oli n. 81 %). Kesäajan 2013 tiloissa toimi Kesähotelli Domus. Vuokrasopimus on jatkettu vielä kesäkaudelle 2014. Tilikauden 2013 tulos oli 43.391,11 euroa tappiollinen.

1.4 Kiinteistö Oy Killinpolku

Kiinteistö Oy Killinpolun käyttöaste on pysynyt yli velkajärjestelyssä määrätyn tason ollen 88,65 vuonna 2013. Kiinteistö Oy Killinpolun vuokrat pysyvät samoina vuonna 2014 tehdyn vuokrantarkastuslaskelman mukaan. Tilikauden tulos vuodelta 2013 oli 0 euroa. Taloudellinen tilanne on säilynyt ennallaan.

1.5 Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit

Kiinteistö Oy Virtain Veteraanien taloudellinen tilanne on säilynyt hyvänä. Vuoden 2013 tilikauden tulokseen vaikuttivat toteutetut mittavat remontit. Keskimääräinen vuokra on ollut koko vuoden 6,30 €/m²/kk. Vuokria nostettiin 0,20 €/m²/kk vuoden 2014 alussa. Tilikauden 2013 osalta Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit teki 0 tuloksen.

1.6 Kiinteistö Oy Tyrkönrivi

Yhtiössä on kerhohuone ja 8 asuinhuoneistoa. Kerhohuoneessa ja kahdessa asuinhuoneistossa toimii ryhmäperhepäiväkoti. Vuonna 2012 Virtain kaupunki on antanut luvan yhtiön markkinoinnista ulkopuolisen ostettavaksi. Tilivuoden 2013 aikana ARA:lta on saatu myönteinen vastaus aravarajoitusten purkamisesta kiinteistön myyntiä varten. Tilikauden tulos on 0 euroa. Yhtiön taloudellinen tilanne on heikko.

1.7 Virtain Jäähalli Oy

Kaupungin omistus 62,8 %. Tavoite on turvata edellytyksiä aktiiviseen harrastustoimintaan. Tulostavoitteeksi vuodelle 2013 asetettiin selviytyminen paitsi käyttömenoista myös lainojen lyhennyksistä omalla tulorahoituksella. Toiminnallisena tavoitteena oli myydä 1300 maksullista tuntia ja turvata kouluille sopimuksen mukaiset 200 tuntia. Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet. Vuoden 2013 tilikauden tulos oli 4.279,37 euroa voitollinen.

1.8 Osakkuusyhteisöt

Kaupungin osakkuusyhtiöt ovat Kiinteistö Oy Virtain Virastotalo (omistus 24,9 %), Koillis-Satakunnan Sähkö Oy (omistus 41,2 %), Kiinteistö Oy Illansuu (omistus 39 %) ja Kiinteistö Oy Kanttorinrinne (omistus 39 %).

2 LIIKELAITOS MARTTISEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Liikelaitos Marttinen on kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä toimiva nuoriso- ja matkailukeskus. Liikelaitoksen ensisijaisena tehtävänä on hoitaa valtakunnallisille nuorisokeskuksille nuorisolainsäädännössä määritellyjä tehtäviä. Keskukseen tulee toteuttaa nuorisolain (72/2006/§12) tarkoitusta ja lähtökohtia ja olla yleishyödyllinen. Keskukseen mahdollinen ylijäämä on käytettävä keskuksen ja sen palvelujen kehittämiseen. Keskukseen toiminnasta pääosan tulee olla nuorisokäyttöä. Tavoitteena on vähintään 2/3 keskuksen käytöstä (asetus 103/2006/§9). Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee keskuksen nuorisotoimintaa.

Nuorisolainsäädäntöön perustuvan ensisijaisen tehtävänsä mukaan Marttinen palvelee alueellista, valtakunnallista ja kansainvälistä nuorisotoimintaa, leiri- ja luontokoulutoimintaa sekä nuorten aktiivista kansalaisuutta edistävää toimintaa ja toimii tarvittaessa nuorisotyön kehittämiskeskuksena ja kuntien nuorisotyön alueellisena palvelukeskuksena sekä antaa tarvittaessa nuorisotyön jatko- ja täydennyskoulutusta. Marttisen kokous- ja juhlatalo toiminta tukee ja luo mahdollisuuksia keskuksen ympärivuotiselle nuorisotoiminnalle.

Erillinen tulosalue, Perinne kylä, on perinnepohjainen kulttuurimatkailualue, jossa on kolme museota sekä lähes 30 museaalisesti tai paikallishistoriallisesti arvokasta rakennusta. Osa rakennuksista on vuokrattu matkailua palvelevan yritystoiminnan käyttöön. Kaupunki avustaa Perinne kylän toimintaa 40 000 eurolla.

Toimielimen vaikuttavuustavoitteet ja niiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulmat	Tavoite	Tavoitetaso
Palvelut	Nuorisokäytön määrä	22 250 nuorisokäyttöpäivää
Toteuma	21 695 (97,5 %)	
Palvelut	Toiminnan laatu	Asiakastyytyväisyys vähintään 3,5 asteikolla 1-5
Toteutuma	4,2	
Palvelut	Kokous- ja juhlatoiminta	7 750 käyttöpäivää
Toteuma	6 551 (84,5 %)	
Talous	Kestävästi taloudellinen toiminta	Ylijäämäinen tulos +78 000 €
Toteutuma	+ 49 288 € (63,2 %)	

Marttisen vuoden 2013 toimintasuunnitelma ja talousarvio olivat kasvuhakuisia tavoitellen selvää käyttöpäivien ja liikevaihdon kasvua. Marttisen nuorisotoiminnan määrä käyttöpäivillä mitattuna jäi hieman tavoitteesta, samoin muun toiminnan määrä. Nuorisokäyttöpäivien määrä kasvoi kuitenkin peräti 22 % edellisvuodesta. Kasvu koostui erityisesti leirikoulu- ja rippileiritoiminnan kasvusta. Nuorisokäytön osuus, 77 % kaikista käyttöpäivistä, oli valtioneuvoston asetuksen mukainen (vähintään 2/3 käytöstä).

Marttisen liikevaihto kasvoi 13 % edellisvuodesta. Myynnin kasvu syntyi nimenomaan nuorisotyöstä. Toiminnan ja liikevaihdon kasvun ohella Marttisen tulos nousi voitolliseksi, kun toimintakulut kasvoivat vain 2,5 %. Ylijäämää tilikaudelta kertyi lähes 50 000 euroa. Marttisen kasvu olivatkin sekä toiminnan että talouden osalta matkailu- ja ravintola-alan yleinen tuloskehitys huomioon ottaen hyvät. Yleinen talouden suhdanne vaikutti erityisesti muun kuin nuorisotoiminnan määrään. Marttisen palveluiden laatu oli hyvällä tasolla, sillä asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5 mitattuna (5=erittäin tyytyväinen) oli 4,2. Hyvin tehdystä työstä kertoi myös Marttisen valinta Vuoden 2013 nuorisokeskukseksi.

Liikelaitos Marttisen henkilöstö, 31.12

Tulosalue	Henkilöstö	Muutos	Henkilöstö
Vakituiset	13 htv	+3 htv	15 htv
Määräaikaiset	7,5 htv	+3 htv	10,2 htv
Yhteensä	21,1 htv	+6 htv	25,2 htv

Yhteensä vuonna 2013 tehtiin 25,2 htv. Edellisvuonna henkilötyövuosien määrä oli 24,9 eli määrä säilyi lähes ennallaan toiminnan kasvusta huolimatta.

Taloudelliset tavoitteet

Nuorisokeskus toiminta

	31.12.2013	TA2013	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto		1 346 594	1 286 152	-60 442	95,5
Liiketoiminnan muut tuotot		502 525	524 777	22 252	104,4
Tuet ja avustukset		1 600	0	-1 600	
Menot		-1 640 738	-1 624 888	15 850	99,0
Poistot		-100 000	-101 784	-1 784	101,8
Liiketoiminnan muut kulut		-37 097	-38 895	-1798	104,8
Rahoitustuotot ja -kulut		7 000	6 175	825	88,2
Tilikauden ylijäämä		79 884	51 536	28 348	64,5

Perinnekylä toiminta

	31.12.2013	TA2013	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto		11 000	9 181	-1 819	83,5
Liiketoiminnan muut tuotot		14 000	17 698	3 698	126,4
Tuet ja avustukset		40 000	40 000	0	100
Menot		-37 530	-41 021	-3 491	109,3
Poistot		-29 000	-27 452	1 547	94,7
Liiketoiminnan muut kulut		-354	-653	-299	185
Rahoitustuotot ja -kulut					
Tilikauden ylijäämä		-1 884	-2 248	364	119

Nuorisokeskus Marttinen yhteensä

	31.12.2013	TA2013	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto		1 357 594	1 295 332	-62 262	95,4
Liiketoiminnan muut tuotot		516 525	542 475	25 950	105
Tuet ja avustukset		41 600	40 000	1 600	96,2
Menot		-1 678 268	-1 665 908	12 360	99,3
Poistot		-129 000	-129 237	237	100
Liiketoiminnan muut kulut		-37 451	-39 548	2 097	105,6
Rahoitustuotot ja -kulut		7 000	6 175	825	88,2
Tilikauden ylijäämä		78 000	49 288	28 712	63,2

Investointien toteuma

	31.12.2013	TA2013	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Investointitulot		200 000	346 000	146 000	173,0
Investointimenot		-285 000	-655 195	-370 195	229,9
Netto		-85 000	-309 195	-224 195	363,8

Liikelaitos Marttinen investoi vuoden 2013 aikana uuden biolämpölaitoksen öljykäyttöisen kiinteistölämmitysmuodon tilalle, mikä selittää investointien korkean toteuman.

3.1 KAUPUNGINVALTUUSTO

Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tehtävät on määritetty kuntalain 13 §:ssä. Kaupunginvaltuusto piti kahdeksan kokousta vuonna 2013. Lisäksi valtuustoseminaareja järjestettiin kolme: 14.2 Kuntarakenne ja soteasioista, 29.5 talousarvioraamista ja strategiasta sekä 30.10 talousarviosta.

Vuonna 2013 tehtiin 9 valtuustoaloitetta, joiden käsittely on edennyt seuraavasti:

1. aloite kyläkoulujen markkinoinnin edistämisestä, käsitelty 2013
2. aloite kiertävän terveysbussin hankkimisesta, aloittamatta
3. vauvaraha vetovoimaisuustekijänä, aloittamatta
4. aloite puurakentamisen lisäämisestä, käsitelty 2014
5. aloite valtuustosalin akustiikan parantamiseksi, käsitelty 2013
6. aloite perusopetuksen kustannusten selvittämisestä, käsitellään 2014
7. aloite työhyvinvoinnin parantamiseksi, vireillä
8. aloite eläinlääkäripalvelujen tarjonnan parantamisesta, vireillä
9. aloite koskien perusterveyden hoidon tulosalueen kirjanpitoa, käsitelty 2014

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-90 139		-90 139	-87 128	-3 011	96,7
Toimintakate	-90 139		-90 139	-87 128	-3 011	96,7

3.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunnan kuntalain mukaisena tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Arvioinnissa huomiota kiinnitetään toiminnan, toimintatapojen sekä palvelujen järjestämisen tarkoituksenmukaisuuteen.

Vuonna 2013 toimi kaksi tarkastuslautakuntaa päällekkäin. Tämä selittää vähäisen määrärahaylityksen vuonna 2013. Vanha lautakunta kokoontui 5 kertaa ja uusi lautakunta kokoontui 8 kertaa. Kuultavina olivat valtuuston ja hallituksen puheenjohtajat, sivistyslautakunnan pj ja sivistystoimen johtaja, ympäristösuunnittelija Sanna Markkanen, talousjohtaja Hellevi Sopanen, kaupunginjohtaja Vesa Haapamäki, henkilöstöpäällikkö Asko Ihamäki, talousjohtaja Pirjo Männistö, perusturvajohtaja Jaana Ylä-Mononen, talous- ja hallintopäällikkö Hannu Majamaa, sosiaalijohtaja Raija Vaskuu ja vanhustyönjohtaja Marika Nevanpää.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-28 080,00		-28 080,00	-29 284	1 204	104,3
Toimintakate	-28 080,00		-28 080,00	-29 284	1 204	104,3

3.3 KAUPUNGINHALLITUS

Kaupunginhallituksen tehtävänä on johtaa, ohjata ja koordinoida kaupungin päätöksentekoa, organisaation ja palveluiden suunnittelua ja kehittämistä sekä taloutta siten, että kaupunki kehittyy kaupunkikonsernille hyväksytyn strategian ja valtuuston muutoin määrittelemien tavoitteiden mukaisesti. Yksityiskohtaisemmin kaupunginhallituksen tehtävät määräytyvät kuntalain 23 §:n ja kaupunginhallituksen johtosäännön 3 §:n mukaan. Lisäksi konserniohjeen 3 §:n mukaan kaupunginhallituksen kuuluu mm. seurata kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tehdä tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia toiminnan kehittämiseksi sekä antaa valtuustolle selvitys tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta tilinpäätöksen yhteydessä.

Toimielimelle asetetut vaikuttavuustavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Mittarit	Tavoitetaso 2013
Toimintaympäristön muutokset huomioiva tehokas ja taloudellinen palvelurakenne	Palveluiden käyttömenot/asukas	Esitetään valtuustolle toimia talouden tehostamiseksi
Toteuma	Talouden tasapainottamisohjelman laadinta aloitettiin.	
Toimintaympäristön muutokset huomioiva tehokas ja taloudellinen palvelurakenne	Palveluiden käyttömenot/asukas	Monipuolisen yhteispalvelupisteen toiminnan vakiinnuttaminen
Toteuma	Yhteispalvelupiste ei käynnistynyt vuonna 2013	
Toimintaympäristön muutokset huomioiva tehokas ja taloudellinen palvelurakenne	Palveluiden käyttömenot/asukas	Uudistetaan kaupungin strategia
Toteuma	Konsernistrategia on laadittu vuosille 2013–2016. Vuosi 2013 oli strategian ensimmäinen toteuttamisvuosi.	
Yritystoiminnan edellytysten parantaminen	Perustetut uudet yritykset	Yritysten nettomäärän kasvu
Toteuma	Uusien yritysten lukumäärä 28 kpl	
Yritystoiminnan edellytysten parantaminen	Uudet työpaikat	Työpaikkojen lisääntyminen
Toteuma	Uudet työpaikat 31,5 kpl	
Yritystoiminnan edellytysten parantaminen	Myönnetyn julkisen investointirahoituksen määrä	Yritysten investointien lisääntyminen paikkakunnalla
Toteuma	Julkisen investointirahoitushakemusten määrä 10 kpl (tavoite 30), hankkeiden kokonaiskustannukset 1 228 043 euroa. Pirkanmaan ELY-keskus ei vastaanottanut hakemuksia enää syksyllä 2013	

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %,
Toimintatuotot	1 347 297		1 347 297	1 456 474	109 177	108,1
Toimintamenot	-3 766 726		-3 766 726	-3 728 450	38 267	99,0
Toimintakate	-2 419 429		-2 419 429	-2 271 984	147 444	93,9
Poistot	-173 619		-173 619	-52 725	120 894	30,4
Yli/alijäämä	-2 593 048		-2 593 048	-2 324 709	268 339	89,7

Sisäisen palvelukeskuksen tulosalueen toimintakate heikkeni talousarvioon nähden, mutta kokonaisuutena toimielimen toimintakate toteutui talousarviota parempana.

3.3.1 Hallituksen tulosalue

Hallituksen alaiseen toimintaan kuuluvat kaupungin elinkeinopolitiikka, työllistäminen (työpajat, työllisyystyöt), maaseututoimi, hankkeet, hallituksen myöntämät avustukset, kaavoitus ja kehittäminen.

Lakisääteiset maaseutuelinkeinoviranomaispalvelut tuottaa Keuruun kaupunki isäntäkuntamallilla.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	671 839		671 839	759 230	87 391	113,0
Toimintamenot	-2 591 796		-2 591 796	-2 494 858	96 938	96,3
Toimintakate	-1 919 957		-1 919 957	-1 735 627	184 330	90,4
Poistot	-112 641		-112 641	-17 196	95 445	15,3
Yli/alijäämä	-2 032 598		-2 032 598	- 1 752 823	279 775	86,2

Vuonna 2013 myytiin useita metsäkiinteistöjä ja maa-alueita, joista toteutuneet myyntivoitot näkyvät hallituksen tulosalueen toimintatuotoissa. Hallituksen alaiset toimintamenot toteutuivat talousarviota pienempinä ja hallituksen alaisen tulosalueen toimintakate toteutui talousarviota parempana.

Tulosalueelle asetettujen sitovien operatiivisten tavoitteiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulmat	Tavoite (menestystekijä)	Mittari	Tavoitetaso 2013
Palveluprosessin kehittäminen	Kattavan hallinnon palvelujen säilyminen paikkakunnalla	Asiakaskäynnit	Poliisin saaminen mukaan palvelupisteeseen
Toteuma	Yhteispalvelupiste ei käynnistynyt, odotetaan valtion linjauksia		
Palveluprosessin kehittäminen	Tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti toteutetut hankinnat	Toteutetut kilpailutukset	Sähköisen kilpailutusjärjestelmän käyttöönotto
Toteuma	Hankinta-asiamies.fi palvelun käyttöönotto valmisteilla		
Henkilöstö	Ammattitaitoinen henkilöstö	Koulutuksiin osallistuminen	Keskitettyjä koulutuksia vähintään kahdesta aiheesta
Toteuma	Laaja 3 päivän koulutus eri virka- ja työehtosopimusten sisällöstä ja soveltamisesta järjestettiin		
Talous	Tasapainoinen talous	Talouden tasapainottamisohjelma laadittu	Ohjelman toimenpiteet aloitettu 2013
	Talouden tasapainottamisohjelman reunaehdot laadittiin ja ensimmäisiä tasapainotuskeinoja analysoitiin ja esitettiin. Muutama keino otettiin käyttöön jo vuoden 2014 talousarviota laadittaessa.		

Asiakas	Nopeat ratkaisut yrityksille toimitila ja sijoittumisasioissa	Läpimenoaika	Ratkaisut enintään kahdessa kuukaudessa
Toteuma	Ei merkittävästi toimitilakyselyjä, läpimenoaika ei ole toteutunut		
Asiakas	Aktiivinen elinkeinopolitiikka ja uudet asukkaat	Uusien yritysten lukumäärä	30 uutta perustettua yritystä
Toteuma	Uusien yritysten lukumäärä 28 kpl		
Asiakas	Aktiivinen elinkeinopolitiikka ja uudet asukkaat	Uudet työpaikat	20 uutta työpaikkaa
Toteuma	Uudet työpaikat 31,5 kpl		
Asiakas	Kaavoituksen ja elinkeinotoimen yhteistyö	Julkisen investointi-rahoituksen määrä	30 rahoitushakemusta
Toteuma	Julkisen investointirahoitushakemusten määrä 10 kpl (tavoite 30), hankkeiden kokonaiskustannukset 1 228 043,00 euroa. Pirkanmaan ELY-keskus ei vastaanottanut hakemuksia enää syksyllä 2013.		
Asiakas	Kaavoituksen ja elinkeinotoimen yhteistyö	Uudet teollisuus- tai palveluyritysten tontit yritysten tarpeisiin	3 uutta tonttia ja yritystä paikkakunnalle
Toteuma	Uusia yrityksiä syntynyt 28 kpl.		
Asiakas	Elinvoimaisuutta tukeva kaavoitus	Kaavoitusohjelman toteutuminen	Keskustaajaman, liedenpohjan, Jähdysniemen golfalueen ja Nallelan peltoalueen kaavojen valmistuminen
Toteuma	Kaavoituksen toimenpiteet kohdistettiin keskustaajaman osayleiskaavatyöhön sekä Kitusenkulman ja Keiturinsalmen kaavojen valmisteluun		

3.3.2 Sisäisen palvelukeskuksen tulosalue

Sisäinen palvelukeskus vastaa talous-, tieto- ja henkilöstöhallinnon palveluista, asianhallinnan toimivuudesta sekä kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston valmistelu- ja toimeenpanotehtävistä. Sisäisen palvelukeskuksen muodostavat kaupunginkanslia, taloushallinto ja henkilöstöhallinto.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	675 458		675 458	697 244	21 786	103,2
Toimintamenot	-1 174 930		-1 174 930	-1 233 601	-58 671	105,0
Toimintakate	-499 472		-499 472	-536 357	-36 885	107,4
Poistot	-60 978		-60 978	-35 528	25 450	58,3
Yli/alijäämä	-560 450		-560 450	-571 886	-11 436	102,0

Sisäisen palvelukeskuksen osalta toimintamenot ylittyivät talousarvioon nähden hieman. Ylityksessä merkittävin tekijä oli henkilöstömenojen ylitys, joka johtui päällekkäisten viranhaltijoiden (talousjohtajat, hallintojohtajat) työskentelystä. Tulosalueen tulot ylittyivät myös talousarvioon nähden, mutta toimintakate on hieman heikompi kuin talousarviossa.

Tulosalueelle asetettujen tavoitteiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulmat	Tavoite (menestystekijä)	Mittari	Tavoitetaso 2013
Asiakas	Ajan tasalla oleva asianhallinta	Hyväksytty tiedonohjaussuunnitelma	Yhteinen tehtäväluokitus otettu käyttöön koko kuntaorganisaatiossa
Toteuma	Yhteinen tehtäväluokitus on otettu käyttöön. Tiedonohjaussuunnitelman tekeminen on aloitettu. Tiedonohjaussuunnitelman tekeminen on monen vuoden projekti. Se on aloitettu vuonna 2013, mutta resurssien vähäisyyden vuoksi asia ei ole edennyt aikataulun mukaisesti. Yhteinen tehtäväluokitus on käytössä asianhallinnassa.		
	Toimiva kuntademokratia	Luottamushenkilöstöllä riittävät perustiedot kunnan toiminnasta	Valtuustokauden vaihtuessa toteutettu koulutus
Toteuma	Ruoveden ja Virtain yhteinen luottamushenkilökoulutus 28.1.2013, lautakuntien puheenjohtajille ym. suunnattu koulutus 26.3.2013 Valtuustoseminaarit on järjestetty 14.2, 9.5. ja 30.10.2013.		
Palveluprosessin kehittäminen	Sähköisten prosessien ja palvelujen kehittäminen	Päätös tehty siitä, siirrytäänkö sähköiseen kokouskäytäntöön	Sähköisen kokouskäytännön vaihtoehdot ja kustannukset selvitetty ja annettu hallituksen käyttöön
Toteuma	Selvitys on tehty. Selvityksen jälkeen kaupunginhallitus päätti, ettei oteta käyttöön tässä vaiheessa		
	Tietoturvallisuutta koskevien riskien hallinta	Ajantasainen tietoturvasuunnitelma ja sen noudattaminen	Tietoturvasuunnitelma hyväksytty kaupunginhallituksessa
Toteuma	Todettiin, että tietoturvasuunnitelma on järkevä tehdä vasta tietohallintostrategian jälkeen vuonna 2015.		
Henkilöstö	Osaava ja motivoitunut henkilökunta	Ajantasaiset tehtäväkuvat	Tehtäväkuvien läpikäynti ja arviointi suoritettu
Toteuma	On osittain tehty johtosääntöjen uudistamistyön yhteydessä, tehtäväkuvia on käyty läpi johtosääntöuudistustyön yhteydessä. Uudistamistyö on kesken.		

3.4 PERUSTURVALAUTAKUNTA

Perustuslain mukaan julkisen vallan on turvattava jokaiselle riittävien sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuus sekä edistettävä väestön terveyttä. Lähtökohtana on sellainen palveluiden taso, joka luo jokaiselle ihmiselle edellytykset toimia yhteiskunnan täysivaltaisena jäsenenä. Sosiaali- ja terveyspalvelut kuuluvat kunnan yleiseen järjestämisvelvollisuuteen. Tähän kuuluvat mm. sosiaalihuoltolain ja terveydenhuoltolain toimeenpanotehtävät sekä monien erillislakien edellyttämät tehtävät, kuten välttämättömän toimeentulon, huolenpidon ja kiireellisen avosairaanhoidon järjestäminen asuinpaikasta riippumatta sekä asukkaiden erikoissairaanhoidosta huolehtiminen. Kuntien selviytymiseksi näiden palveluiden tuottamisesta valtio maksaa kunnille valtionosuutta.

1.1.2013 alkaen Virrat ja Ruovesi ovat muodostaneet yhteistoiminta-alueen perusturvan alueella, pois lukien päivähoito. Päivähoito on Ruovedellä sivistystoimen ja Virroilla perusturvaosaston toimintaa. Perusturvalautakunnasta tuli yhteislautakunta yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Lautakunnan tehtävät ja toimivalta määriteltiin uusituissa perusturvan hallinto- ja johtosäännöissä. Ruoveden palvelut ovat olleet Virtain kaupungin perusturvaosaston järjestämisvastuulla. Perusturvaosastoa johtaa perusturvajohtaja ja hänen alaisuudessaan tilivelvolliset viranhaltijat Virroilla. Tilivelvollisia ovat vanhustyön johtaja, ylilääkäri ja sosiaalijohtaja.

Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntöä ollaan uudistamassa ja uudistusten vaikutuksia perusturvaosaston toimintaan ei toistaiseksi voida arvioida. Keskeisenä palveluihin vaikuttavana lakina astui voimaan 1.7.2013 vanhuspalvelulaki. Sekä tarpeet kunnissa että lainsäädännön aiheuttamat muutokset vaativat muutoksia palvelurakenteeseen. Tiukentunut taloustilanne on johtanut muutoksiin vakanssien täyttämässä. Palveluiden järjestämisen näkökulmasta 1.9.2013 alkaen hallituksen täyttölupamenettely on hidastanut rekrytointia yksiköissä. Henkilöstön määrä vaihtelee päivittäin ollen noin 600–900 henkilöä ajankohdasta riippuen.

Yhteistoiminta-alueen ensimmäisen vuoden päätavoitteena oli toteuttaa olemassa olevat palvelut samantasoisina kuin aiemmin ja ilman keskeytyksiä hallinnollisista ja sisällöllisistä muutoksista huolimatta. Tässä on onnistuttu. Henkilöstön kouluttaminen uusiin toimintatapoihin ja yhteistoimintaan sekä Virroilla että Ruovedellä on ollut välttämätöntä. Talousarvio vuodelle 2013 Ruoveden osalta laadittiin perustuen annettuihin tietoihin ja siirtyvään henkilöstöön. Ruoveden osalta on jo ensimmäisen toimintavuoden aikana pystytty karsimaan menoja sekä terveydenhuollossa että vanhustyössä. Virroilla jokainen tulosityksikkö on antanut työpanostaan vuoden aikana yhteistoiminta-alueen käynnistämiseen.

Virroilla toimivan henkilöstön määrä 31.12.2013 ja muutokset suunnitelmakaudella

Tulosalue	Virrat 31.12.2012*	Virrat vakituiset 31.12.2013	Virrat määrä- aikaiset	Ruovesi vakituiset	Ruovesi määrä- aikaiset
Terveystoimen tukipalvelut	24	17	2		
Ehkäisevä terveydenhuolto	14	14	1	4	1
Sairaanhoito	65	63	8	49	16
Hammashuolto	9	9	1	4	1
Hallinto- ja sosiaalityö	10,4	11	6	4	
Kehitysvammahuolto	14	14	6	9	5
Lasten päivähoito	58	56	14		
Koti- ja vanhustyö	69	70	24	124	39
Yhteensä	263,4	254	62	194	62

* vuoden 2012 henkilöstön lukumäärä ei ole täysin verrannollinen 2013 lukuihin, nyt eritelty vakituiset ja määräaikaiset, v 2012 laskentapohjana vakanssit

Toimielimelle asetettujen vaikuttavuustavoitteiden toteuma

Vaikuttavuustavoite	Tavoitetaso 2013	Mittari
Turvataan palvelujen saanti ja laatu säädösten ja valtakunnallisten suositusten mukaan	Lähipalvelut on turvattu	Monipuoliset sosiaali- ja terveyspalvelu sekä perustason erikoissairaanhoidon palvelut omassa terveyskeskuksessa
Toteuma	Toteutuneet suunnitelman mukaisesti, osin ostopalveluja käyttäen	
Vähennetään sosiaali- ja terveyspalveluiden tarvetta edistämällä asukkaiden terveyttä, hyvinvointia ja sosiaalista turvallisuutta	Palveluiden käyttömäärät	Ennaltaehkäisevällä toiminnalla on kyetty vaikuttamaan asukkaiden hyvinvointiin
Toteuma	Hyvinvointikertomuksen tietojen laaja hyödyntäminen on alkuvaiheessa vielä	
Parannetaan tuottavuutta	Kustannukset enintään maaseutumaisten kuntien keskitasoa	Hyödynnetään henkilöstövoimavaroja, osaamista sekä tietotekniikka täysimääräisesti ja parannetaan tuottavuutta
Toteuma	Vuosi 2013 oli yhteistoiminta-alueen käynnistämivuosi. Prosessissa on käytetty omaa henkilöstöä laajasti. Ulkopuolista konsultointia ei ole ollut.	

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	28 760 195	-780 000	27 980 195	28 034 914	54 719	100,2
Toimintamenot	-54 941 721	-640 000	-55 581 721	-55 874 080	-292 359	100,5
Toimintakate	-26 181 526	-1 420 000	-27 601 526	-27 839 166	-237 640	100,9
Poistot	-83 517		-83 517	-315 058	-231 541	377,2
Yli/alijäämä	-26 265 526		-27 685 043	-28 154 224	-469 181	101,7

VIRRAT 31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	4 809 220	-30 000	4 779 220	5 094 701	315 481	106,6
Toimintamenot	-30 990 746	-1 390 000	-32 380 746	-32 960 227	-579 481	101,8
Toimintakate	-26 181 526	-1 420 000	-27 601 526	-27 865 526	-263 999	101,0
Poistot	-83 517		-83 517	-288 698	-205 181	345,7
Yli/alijäämä	-26 265 043	-1 420 000	-27 685 043	-28 154 224	-469 181	101,7

RUOVESI 31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	23 950 975	-750 000	23 200 975	22 940 213	-260 762	98,9
Toimintamenot	23 900 975	+750 000	-23 200 975	22 913 853	287 122	98,8
Toimintakate	0	0	0	26 359	26 359	
Poistot				-26 359	-26 359	
Yli/alijäämä				0	0	

Perusturvan osalta on eritelty Virtain ja Ruoveden palvelutuotanto. Virtain palvelutuotannon osalta määrärahojen ylitykset ja tuloarvion alitukset on perusteltu. Ruoveden palvelutuotannon osalta tuotot ovat yhtä suuret kuin menot ja nettovaikutus Virtain kaupungin tulokseen on 0.

Ruoveden palvelutuotannon osalta vuosi 2013 oli käynnistämisvuosi ja talousarvio 2013 on laadittu varsin vähäisin tiedoin. Ruoveden palvelutuotannon tuotot on jaettu kuluja vastaavasti tulosalueille siten, että kunkin tulosalueen toimintakate on 0. Tämä eroaa talousarvion rakenteesta, jossa Ruoveden kunnan maksuosuus on budjetoitu yhdelle tulosalueelle. Tästä syystä prosenttimuutokset talousarvioon nähden eivät ole Ruoveden palvelutuotannon osalta kuvaavia. Koko Ruoveden palvelutuotanto vuonna 2013 oli 22.940.212,70 euroa. Toimintakatteella 26.359,33 euroa katetaan poistot, jolloin tilikauden tulos on 0.

Tulosalueelle talousarviossa annettu toimintakate ylittyi terveystoimen tukipalveluiden, sairaanhoidon, kehitysvammahuollon ja koti- ja vanhustyön tulosalueiden osalta Virtain palvelutuotannossa.

Vuoden 2013 Yksikkökustannukset

Nettomenot/asukas vuonna 2013

27.865.525 euroa: 7384 = 3773,77 euroa

Nettomenot/yksikkö	Potilas	euroa/yksikkö
Perusterveydenhuolto	7419	940,22
Hammashoito	3242	222,38

Toiminto	Yksikkö	lkm	euroa/yksikkö
Lastensuojelu alle 18-v	alle 18 v määrä	1 177	324,74
Keh.vamm.asuminen	hoitopäivä	7 233	94,52
Toimintakeskus	hoitopäivä	6 134	59,39
Päivähoito	alle 6-v	357	7 209,74
Kotihoidontuki	alle 6-v	357	1 119,81
Päiväkodit	läsnäolopäivä	13 463	60,96
Perhepäivähoito	läsnäolopäivä	7 425	101,12
Ryhmäperhepäivähoito	läsnäolopv	9 344	64,48
Kotipalvelu		22 904	73,20
Vanhainkoti	hoitopäivä	24 197	135,15

3.4.1 Terveystoimen tukipalveluiden tulosalue

Tulosalueelle kuuluvat terveystoimen taloudenhoito, potilasjärjestelmien ylläpito, toimitilojen puhtaanapito, kiinteistö- ja välinehuolto koko yhteistoiminta-alueella. Kiinteistönhoidon palveluja myydään vanhainkodille, ruokahuolto kokonaisuudessaan siirtyi uuteen organisaatioon tekniselle osastolle. Tietohallinnon palveluja ja välinehuoltoa järjestetään vanhainkodille ja kotihoitoon. Laitoshuollon ohjaus järjestetään vanhainkodille. Siivoustyön mitoitus on tarkistettu koko terveystoimen osalta.

1.1.2013 alkaen terveystoimen taloushallinto on vastannut myös Ruoveden terveydenhuollon päivittäisestä taloudenhoidosta. Vuoden 2013 aikana on pääasiassa jouduttu keskittymään yhteistoiminta-alueen erilaisten toimintatapojen yhtenäistämiseen Virtain kaupungin toiminnaksi.

IT-suunnittelija/tukihenkilö on vastannut Virtain lisäksi Ruoveden terveyskeskuksen järjestelmien toimivuudesta yhdessä kaupungin tietohallintoyksikön kanssa. Työmäärä lisääntyi noin 40 % aikaisemmasta. Tämän johdosta on tehty Virroilla tehtäväjärjestelyjä eri yksiköissä sekä palkattu syksyllä taloustoimistoon toimistosihteeri. Osa Ruoveden toiminnan aiheuttamista tehtävistä on siirretty pysyvästi Virtain tehtäväksi.

Tulosalueelle asetettujen sitovien operatiivisten tavoitteiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulmat	Tavoite (menestystekijä)	Mittari	Tavoitetaso 2013
Asiakas	Hyvät edellytykset palvelujen tuottamiseen	Ei sisäilma- ja muita toimintaympäristöstä johtuvia ongelmia, ei ruokamyrkytyksiä	Parannettu toimitiloja ja turvattu hyvä hygieniataso
Toteuma	Laboratorion uusien tilojen käyttöönotto tapahtunut aikataulun mukaisesti. Vesikattoremontti saatiin päätökseen kesän aikana ja vuodeosaston peruskorjauksen suunnitteluvaihe lähes valmiiksi.		
Palveluprosessin kehittäminen	Sähköisen potilaskertomusjärjestelmän ajantasaistaminen	Toteutuneet hankinnat sekä kaupungin oma että ulkopuolelta ostettu osaaminen	Kansallisen arkiston käyttöönottoa valmistellaan
Toteuma	Kansallisen potilasarkiston valmistelutyö aloitettiin ilman lisärahoitusta. Perusturvalautakunta hyväksyi projektisuunnitelman. Pakolliset hankinnat on tehty vuonna 2013.		
Henkilöstö	IT-suunnittelun ja tuen varmistaminen	Tietohallinnon osallisuus on vakiintunut	Uudet pääkäyttäjät ja varapääkäyttäjät ovat tehtävissään
Toteuma	Toteutunut		
Henkilöstö	Eläköitymisen aiheuttamat henkilöstövaikutukset. Tiedon ja osaamisen siirtäminen onnistuu	Uusien työntekijöiden rekrytoinnin onnistuminen, toiminnan laadukas jatkuminen	Tukitoimet jatkuvat täysimääräisesti hallinnollisista muutoksista riippumatta
Toteuma	Terveyskeskuksen taloustoimiston tarvitsema henkilöstöresurssi on varmistettu.		

Toimitilojen peruskorjausta jatkettiin määrärahojen puitteissa. Ruokahuollon yhdistyminen koski henkilöstöä ja johtamista, mutta vastuu itse keittiön toimivuudesta ja laitehankinnat kuuluvat terveyskeskukselle. Yhteiskeittiöpäätöstä ei ole v. 2013 aikana syntynyt, joten kylmälaitteistojen koneistojen uusiminen tarvittavilta osin toteutettiin. Terveyskeskuksen vuodeosaston jäte- ja pyykkihuolto on suunniteltu uudistettavaksi tarvittavilta osin vuodeosaston tulevan peruskorjauksen myötä.

Terveyskeskuksen tilat on vuokrattu Ruoveden kunnalta ja niiden huollosta ja hoidosta vastaa tekninen toimisto. Ruokapalvelut ostetaan myös Ruoveden kunnalta. Tukitoimista puhtaanapito (laitoshuolto) on jaettu yksiköittäin siten, että henkilöstö on osa hoito-organisaatiota. Varsinaista taloustoimistotoimintaa ei Ruovedellä ole, vaan Virtain terveyskeskuksen taloustoimisto tekee vaativimmat tehtävät ja Ruovedellä keskitytään laskujen vastaanottamiseen ja hyväksymiseen sekä asiakaslaskutukseen. IT-tukea terveyskeskus tarvitsi alkuvaiheessa Virroilta merkittävässä määrin. Potilastietojärjestelmän muututtua 1.1.2013, myös Ruovedellä on ollut oma Efficapääkäyttäjä.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	21 170 573	-750 000	20 420 573	789 355	-19 631 218	3,9
Toimintamenot	-1 662 485		-1 662 485	-1 809 119	-146 634	108
Toimintakate	19 508 088	-750 000	18 758 088	-1 019 763	-19 777 852	-5,4
Poistot	-20 000		-20 000	-145 101	-125 101	725
Yli/alijäämä	19 488 088		18 738 088	-1 164 865	-19 902 952	-6,2

VIRRAT 31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	134 020		134 020	149 843	15 823	111,8
Toimintamenot	1 166 076		-1 166 076	-1 195 966	-29 890	102,6
Toimintakate	-1 032 056		-1 032 056	-1 046 123	-14 067	101,4
Poistot	-20 000		-20 000	-118 742	-98 741	593
yli/alijäämä	-1 052 056		-1 052 056	-1 164 865	-112 809	110,7

Talousarviossa 2013 tälle tulosalueelle oli budjetoitu koko Ruoveden maksama ennakkomaksu sote-palveluiden järjestämisestä. Tilinpäätöksessä Ruoveden maksuosuus jaettiin tulosalueille kustannuksia vastaavasti.

RUOVESI 31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	21 036 553	-750 000	20 286 553	639 512	-19 647 040	3,2
Toimintamenot	-496 409		-496 409	-613 153	-116 744	123,5
Toimintakate	20 540 144	-750 000	19 790 144	26 359	-19 763 785	0,1
Poistot				-26 359		
Yli/alijäämä	20 540 144	-750 000	19 790 144	0	-19 790 144	

3.4.2 Ehkäisevän terveydenhuollon tulosalue

Ehkäisevän terveydenhuollon lakisääteisinä tehtävinä ovat väestön ja yksilön terveyden ylläpitäminen ja terveyden edistäminen, elinympäristöjen terveyshaittojen ennaltaehkäisy, vähentäminen ja poistaminen sekä eläinten hyvinvoinnin ja hyvän kohtelun edistäminen mukaan lukien ympärivuorokautinen eläinlääkäripäivystys. Toimintaan kuuluu terveystarkastus, seulonnat, joukkotarkastukset, yleiset terveystarkastukset äitiys-, lasten- ja aikuisneuvolassa, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto, työterveyshuolto, puheterapia, eläinlääkintähuolto ja terveystarkastus.

Keuruun kaupunki tuottaa isäntäkuntana ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkinnän palvelut.

Ruoveden työterveyshuollon yksikön käynnistäminen aloitettiin ylilääkärin ja Virtain terveyskeskuksen vastaavan työterveyshoitajan toimesta siten, että loppuvuodesta 2013 toiminta oli resursoitu riittävästi ja suunnitelmallinen toiminta alkoi vakiintua. Tulokehitys alkoi työterveyshuollossa kehittyä myönteisesti. Virroilla tämä tukityö heikensi kuitenkin oman toiminnan tuloksellisuutta.

Tulosalueelle asetettujen sitovien operatiivisten tavoitteiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulmat	Tavoite (menestystekijä)	Mittari	Tavoitetaso 2013
Asiakas	Edistetään väestön terveyttä ja toimintakykyä	Sairaudet vähäisempiä kuin keskimäärin	Hyvinvointikertomuksen käyttöönotto kaikilla päätöksenteko- ja toimintatasoilla
Toteuma	Hyvinvointikertomustyö on saatu vakiintumaan ja hyvinvointikoordinaattori on Virtain ja Ruoveden yhteinen.		
Palveluprosessin kehittäminen	Toimitaan alueellisten ja valtakunnallisten ohjeiden mukaisesti	Ylipainoisten yläasteikäisten määrä laskee	Käytetään painonhallinnan ohjelmia, puheeksi ottaminen
Toteuma	Alueellinen ylipainoisten lasten ja nuorten hoitoketju juurrutus paikallisesti käynnistetty ja työryhmätoiminta on aktiivista.		
	Toimintakyvyn arviointi, varhainen puuttuminen ja kohdennetut terveystarkastukset	Toteutuma	Pitkäaikaistyöttömien terveystarkastukset
Toteuma	Toteutuivat		
	Toimintakyvyn arviointi, varhainen puuttuminen ja kohdennetut terveystarkastukset	Toteutuma	Ehkäisevä kotikäynti kaikille palvelujen ulkopuolella oleville 80 vuotta täyttäneille
Toteuma	Toteutuivat		
	Toimintakyvyn arviointi, varhainen puuttuminen ja kohdennetut terveystarkastukset	Toteutuma	Lapsiperheiden palveluiden parantaminen .
Toteuma	Lapsiperheiden palveluiden uudelleenjärjestelyn suunnittelu aloitettu.		
Henkilöstö	Henkilöstön osaaminen turvataan	Koulutuspäivien määrä työntekijää kohden	3 päivää vuodessa työntekijä koulutuksessa
Toteuma	Koulutuspäivistä osa on toteutunut.		

Hyvinvointikertomustyötä tehtiin ja alueellisen terveydenhuoltosuunnitelman toimeenpanon seurantaan on osallistuttu. Kouluilla ala-asteikäisten erityistyöntekijän resurssia käytettiin tehokkaasti ongelmiin puuttumiseksi ja tarvittaessa hoitoon ohjaamiseksi. Erikoissairaanhoidon menot ovat pysyneet maltillisina osin tämän toiminnan johdosta. Työterveyshuollon toiminta on jatkunut nykyresurssein. Vanhenevalle väestölle avopalveluiden ja ennaltaehkäisevän kuntouttavan toiminnan osalta on pyritty toimimaan käytettävissä olevin resurssein ja tiloin. Neuvolan toimintana muistiprosessin seulontavaihe on vakiintunut.

Toiminta Ruovedellä

Ennaltaehkäisevä työ jatkui Ruovedellä nykylaajuudessaan neuvoloiden ja koulujen osalta. Neuvola toimii perheneuvolana. Työterveyshuollon käynnistäminen onnistui ja oli v. 2013 erityinen painopiste yhteistoiminta-alueen kehittämisessä.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	495 999	-40 000	455 999	666 333	210 333	146,1
Toimintamenot	-1 313 643		-1 313 643	-1 263 296	50 347	96,2
Toimintakate	-817 644	-40 000	-857 644	-596 963	260 681	69,6
Poistot						
Yli/alijäämä	-817 644	-40 000	-857 644	-596 963	-260 681	69,6

VIRRAT 31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	360 999	-40 000	320 999	365 884	44 885	114
Toimintamenot	-938 449		-938 449	-962 848	-24 399	102,6
Toimintakate	-577 450	-40 000	-617 450	-596 963	20 487	96,7
Poistot						
Yli/alijäämä	-577 450	-40 000	-617 450	-596 963	20 487	96,7

RUOVESI 31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	135 000		135 000	300 448	165 448	222,6
Toimintamenot	-375 194		-375 194	-300 448	74 746	80,1
Toimintakate	-240 194		-240 194	0	240 194	
Poistot						
Yli/alijäämä	-240 194		-240 194	0	240 194	

3.4.3 Sairaanhoidon tulosalue

Lakisääteisenä tehtävänä on kunnan asukkaiden sairaanhoito ja muiden kunnan alueella tilapäisesti oleskelevien kiireellinen avosairaanhoito ja ne mielenterveyspalvelut, jotka on tarkoituksenmukaista järjestää terveyskeskuksen toimesta. Oman perusterveydenhuollon erikoissairaanhoitoa kehitettiin edelleen ja mm. geriatrin palveluita lisättiin tarvetta vastaavaksi. Varsinainen erikoissairaanhoito ostetaan pääosin Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä. Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin Ähtärin yksikköä käytettiin edelleen, koska lainsäädäntö mahdollistaa hoitopaikan valinnan yhteistyössä lähettävän lääkärin kanssa koko ERVA-alueella.

1.1.2013 ensihoito- ja sairaankuljetus kokonaisuudessaan on PSHP:n vastuulla ja siitä laskutetaan erikseen kaupunkia kuten erikoissairaanhoitoa. Laboratorion toiminta siirtyi Fimlab Oy:n toiminnaksi 1.1.2013.

Tulosalueelle kuuluvat seuraavat yksiköt: Lääkärit, vammaispalvelut, poliklinikka, sairaankuljetus, laboratorio, röntgen, kuntoutus, sotaveteraanien kuntoutus, vuodeosasto, erikoissairaanhoidon ostopalvelut, mielenterveystoimisto ja kuntoutuskoti sekä PirKanta-hanke.

Vuodeosaston peruskorjauksen suunnittelu jatkui v. 2013 aikana edelleen. V. 2011 alkaneen rakennemuutoksen johdosta pienosastona toimivan Kastehelmen kuntouttava toiminta on ollut tuloksellista. On pystytty myös käynnistämään intervallijaksot säännöllisenä tukitoimena kotihoidon asiakkaille.

Riittämätön vanhusten tehostetun asumispalvelun määrä näkyy akuuttiosaston täyttymisellä asumispalveluja tarvitsevilla asiakkailla. Heidän asumisensa vuodeosastolla maksaa noin kaksinkertaisesti verrattuna tehostetun asumispalveluyksikön kustannuksiin.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 362 500	-110 000	1 252 500	11 338 597	10 086 097	905
Toimintamenot	-25 706 093	-100 000	-25 806 093	-25 648 203	157 890	99,4
Toimintakate	-24 343 593	-210 000	-24 553 593	-14 309 606	10 243 987	58,3
Poistot				-62 051	-62 051	
Yli/alijäämä	-24 343 593	-210 000	-24 553 593	-14 371 657	10 181 936	58,5

VIR RAT 31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 100 300	-110 000	990 300	998 888	8 588	100,9
Toimintamenot	-14 329 520	-800 000	-15 129 520	-15 308 494	-178 974	101,2
Toimintakate	-13 229 220	-910 000	-14 139 220	-14 309 606	-170 386	101,2
Poistot				-62 051	-62 051	
Yli/alijäämä	-13 229 220	-910 000	-14 139 220	-14 371 657	-232 437	101,6

Toimintamenojen ylitys on aiheutunut pääosin poliklinikan ja vuodeosaston henkilöstömenojen ylityksestä.

RUOVESI 31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %,
Toimintatuotot	262 200		262 200	10 339 709	10 077 509	3943
Toimintamenot	-11 376 573	700 000	10 676 573	10 339 709	336 864	96,85
Toimintakate	-11 114 373	700 000	-10 414 373	0	10 414 373	
Poistot						
Yli/alijäämä	-11 114 373	700 000	-10 414 373	0	10 414 373	

Tulosalueelle asetettujen sitovien operatiivisten tavoitteiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulmat	Tavoite (menestystekijä)	Mittari	Tavoitetaso 2013
Asiakas	Palveluiden laatu, vaikuttavuus ja saatavuus	Hoitoon pääsyn aika-rajat toteutuvat	Arkisin 8-20 yhteys terveyskeskukseen välittömästi, 24/7 lääkäripäivystys, Yleislääkärin vastaanotto: suurin osa 1-21 päivän kuluessa. Asiakkaiden tyytyväisyys paranee
Toteuma	Lääkäripäivystys 24/7 toiminut vuokralääkäreiden voimin 2013.		
Asiakas	Palveluiden laatu, vaikuttavuus ja saatavuus	Hoitoon pääsyn aika-rajat toteutuvat	Hoidon tarpeen arviointi samana tai viim. seuraavana päivänä
Toteuma	Hoidon tarpeen arviointi toteutuu vaatimusten mukaisesti.		

Asiakas	Palveluiden laatu, vaikuttavuus ja saatavuus	Puheluihin vastaaminen	Vaihteeseen tulevien puheluiden vastaaminen väh.80 %
Toteuma	Puhelinuudistuksen toimeenpano Virroilla on siirretty 3/2014 tapahtuvaksi, jolloin myös päivystysjärjestelyt muuttuvat. Ruovedellä puhelinuudistus toteutunut 12/2013.		
Asiakas	Laadunhallinnan ja potilasturvallisuus-suunnitelmat ajantasaisina	Toteutuma	Suunnitelmat laadittu ja viety käyttöön
Toteuma	Potilasturvallisuussuunnitelman tekeminen kesken. Työ etenee PSHP:n työryhmän tahdissa.		
Palveluprosessin kehittäminen	Kustannustehokas perusterveyden-huollon ja erikoissairaanhoidon suhde	Oman tuotannon osuus kaikista terveydenhuollon toimintakuluista	Painopiste omassa tuotannossa, osuus 53–55%
Toteuma	Virroilla akuuttiosaston paikoista yli 50 % on täytynyt asumispalvelupaikkaa odottavista asiakkaista.		
Palveluprosessin kehittäminen	Terveydenhuollon ja vanhustyön sujuvat hoitoketjut	Yli 65-vuotiaiden pitkäaikaishoitotilaiden määrä	Hoitokäytännöt parantuneet. pitkäaikaishoitotilaiden määrä ei kasva.
Toteuma	Ruoveden tilanne on hyvä eikä pitkäaikaishoitotilaita ole terveystieteiden keskuksen vuodeosastolla.		
Palveluprosessin kehittäminen	Toimintatapojen yhtenäistäminen ja kehittäminen		Vuodeosaston paikkamäärä vastaa olemassa olevaa tarvetta.
Toteuma	Ruovedellä on riittävä määrä asumispalvelupaikkoja tarjolla.		
Henkilöstö	Henkilöstön riittävyyden ja osaamisen sekä jaksamisen turvaaminen	Vuodeosaston käyttöaste / hoitajien määrä	Avoinna olevat virat ja toimet täytetään, pyritään vakinaistamaan sijaisresurssit
Toteuma	Mitoitus Virroilla 0,83 ja 0,7 Ruovedellä todellisten henkilötyövuosien mukaisesti laskettuna .		

Terveydenhuoltolain edellyttämä terveydenhuollon järjestämissuunnitelma on hyväksytty ja sen seuranta on käynnistynyt. Mikäli järjestämissuunnitelma hyväksytään valmistellussa muodossa, tarkoittaa se muutoksia mm. päivystykseen ja tukipalveluissa.

Lääkäri työvoimaa vuokrataan edelleen, mikäli avoimiin virkoihin ei saada muutoin työntekijää. Talousarvioon sisältyvät aiempien erikoislääkäriresurssien mukainen ostopalveluresurssi. Magneettikuvaustoiminta jatkuu entisellään. Dialyysihoitoja tarjotaan ja PSHP:n mukaan 2 hoitoyksikköä on riittävä määrä.

Ympäri vuorokautinen lääkäripäivystys jatkui v. 2013. Hoitotyön sisältöä kehitettiin, saattohoitotyöryhmä aloitti toimintansa Virroilla. Työ pohjautuu yhteistyöhön PSHP:n kanssa. Poliklinikan ja vuodeosaston toimintaympäristön ajantasaistaminen siirtyi vuoteen 2014. Fimlab Oy aloitti toimintansa vuoden alussa ja loppuvuodesta uusien tilojen myötä toiminta tehostui vastaten suunnitelmia ja tavoitteita.

Ensihoito siirtyi 1.1.2013 PSHP:n vastuulle. 1.3.2014 virka-ajan ulkopuolinen päivystys siirtyy Tampereen Acutaan ja valmistautuminen muutokseen aloitettiin loppuvuodesta. Laboratoriokustannukset ovat kuukausiseurannassa vakiintuneet. PSHP:n ulkopuolisten sairaaloiden käyttö lisääntyy edelleen. Lisääntyminen johtuu sekä yksittäisistä tarpeista että potilaan vapaasta valinnan oikeudesta ERVA-alueella.

Erikoissairaanhoidon palvelulaskutus

Erikoissairaanhoidon palvelulaskutus Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin Tampereen yliopistollisen sairaalan toiminnasta oli vuonna 2013 yhteensä 5.964.155,88 euroa. Vastaava summa oli v. 2012 yhteensä 5.207.218,97 euroa. Vuonna 2013 suurimmat vastuualueet olivat sisätaudit (674.912 e), gastroenterologia (635.977 e) sekä neuroalat ja kuntoutus (526.928 e). Yliopistollisen sairaalan lisäksi palvelulaskutus muiden sairaaloiden käytöstä oli 2.329.243,97 euroa. Näistä euromääräisesti suurin oli Sydänkeskus Oy 824.139 euroa. Kustannuksista siirtyi kalliin hoidon tasaukseen 429.873,76 e. Virtain osuus kalliin hoidon tasausmaksusta oli 475.507,42 euroa. Tampereen yliopistollisen sairaalan yksiköissä toteutui vuonna 2013 hoitopäiviä 5140 (vuonna 2012 yht. 5400 hoitopäivää) ja avohoitokäyntejä 8189 (vuonna 2012, 8216).

Ensihoidon laskutus vuodelta 2013 oli 323.024,96 euroa. Vuonna 2012 sairaankuljetuksen kulut olivat 436.366,16 euroa.

Toiminta Ruovedellä

Tavoitteena oli terveyskeskuksen toiminnan kehittäminen niin, että väestö saa tarvittavat perusterveydenhuollon palvelut omasta terveyskeskuksesta, on toteutunut hyvin. Virkalääkäreiden rekrytoinnissa on onnistuttu ja toiminta on korkeatasoista.

Palvelujen vakiinnuttaminen tehtiin Virtain terveyskeskuksen tuella ja siirryttiin toimimaan vastuukunnan toimintatavoilla. Vuokralääkäreistä on käytännössä luovuttu sijaistarpeita lukuun ottamatta. Ruovedellä E-resepti otettiin käyttöön kevään 2013 aikana. Vanhustyössä aloitti 8/2013 vastuuvirkalääkäri. Ruoveden terveyskeskuslääkärit ovat voineet lähettää Virroille tutkimuksiin erikoislääkärille potilaitaan ja MRI- tutkimuksiin heti 1/2013 alkaen.

3.4.4 Hammashuollon tulosalue

Hammashuollon tulosalueen lakisääteisenä tehtävänä on hammashuollon ylläpitäminen, johon kuuluvaksi luetaan valistus- ja ehkäisytoiminta, kunnan asukkaiden hampaiden tutkimus ja hoito sekä kunnassa opiskelevien hammashuolto sekä potilaan asuinpaikasta riippumaton kiireellinen hammashoito.

Hoitoon pääsyn turvaamiseksi käytetään edelleen tarvittaessa ostopalveluita. Tulevana haasteena on arki-iltapäivystyksen järjestäminen yhdessä muiden kuntien kanssa.

Tulosalueelle asetettujen sitovien operatiivisten tavoitteiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulmat	Tavoite (menestystekijä)	Mittari	Tavoitetaso 2013
Asiakas	Turvataan koko väestön hoitoon pääsy	Hoitoon pääsy aika	Kiireellisissä tapauksissa viim. 1 vrk sisällä, kiireettömissä viimeistään 6 kk sisällä on toteutunut
Toteuma	Tavoitetaso on toteutunut		

Palveluprosessin kehittäminen	Parannetaan ikäihmisten suun terveydentilan seurantaa	Vanhusten hammaslääkäritarkastukset, laitoshuollon suun terveydenhoidon tehostaminen	Riskiryhmiin kuuluvat kutsutaan säännöllisiin tarkastuksiin, henkilökuntaa koulutetaan osastoilla ja kotihoidossa vanhusten suun ongelmien havaitsemiseen ja hoitoon
Toteuma	Tavoite on toteutunut asteittain		
Henkilöstö	Riittävän henkilöstön turvaaminen ,koulutus	Työssä olevien hammaslääkäreiden määrä	Hammaslääkäreitä vähintään 3 Virroilla ja vähintään 2 Ruovedellä
Toteuma	Tavoitetaso on toteutunut		
Henkilöstö	Riittävän henkilöstön turvaaminen ,koulutus	Täydennyskoulutus-päivät keskimäärin työntekijää kohden	Vähintään 3
Toteuma	Tavoitetaso on toteutunut		

Avoimista hammaslääkärin viroista Virroilla yksi on saatu täytettyä. Ostopalveluja on jouduttu käyttämään koko vuoden ajan sekä Ruovedellä että Virroilla täydentämään työvoiman tarvetta. Rekrytointi ongelma on laajentunut v. 2013 aikana koskemaan koko hammashuollon henkilöstöä.

Ennaltaehkäisevään työhön ei edellä mainitusta syystä ole voitu osoittaa suunniteltua 50 % hammashoitajan työaikaa Virroilla.

Toiminta Ruovedellä

Ruovedellä hammashuollon toiminta jatkuu entisellään. Koko vuoden ajan on käytetty vuokrahammaslääkäryövoimaa. Yksikössä on yksi virkahammaslääkäri. Uusi potilastietojärjestelmä otettiin käyttöön 1.1.2013. Ruoveden yksikössä tavoitteena on vähintään 2 hammaslääkärinä työssä.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	412 000	-50 000	362 000	820 736	458 736	226,7
Toimintamenot	-1 354 814	-160 000	-1 514 814	-1 541 708	-26 894	101,8
Toimintakate	-942 814	-210 000	-1 152 814	-720 973	431 841	62,5
Poistot				-10 364	-10 364	
Yli/alijäämä				-731 337	421 477	63,4

VIRRAT 31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	269 500	-50 000	219 500	224 676	5 176	102,4
Toimintamenot	-797 299	-160 000	-957 299	-945 649	11 650	98,8
Toimintakate	-527 799	-210 000	-737 799	-720 973	16 826	97,7
Poistot				-10 364	-10 364	
Yli/alijäämä	-527 799	-210 000	-737 799	-731 337	6 462	99,1

RUOVESI 31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	142 500		142 500	596 059	453 559	418,3
Toimintamenot	-557 515		-557 515	-596 059	-38 544	106,9
Toimintakate	-415 015		-415 015	0	415 015	
Poistot						
Yli/alijäämä	-415 015		-415 015	0	415 015	

3.4.5 Sosiaalityön tulosalue

Tulosalueen muodostavat perusturvalautakunnan hallinto, sosiaalipalvelut ja toimeentuloturva. Sosiaalihuoltolain mukaan kunnan tehtävänä on järjestää sosiaalipalveluja kunnan asukkaille, antaa toimeentulotukea kunnassa oleskelevalle henkilölle, suorittaa sosiaaliavustuksia kunnan asukkaille, järjestää ohjausta ja neuvontaa sosiaalihuollon ja muun sosiaaliturvan etuuksista ja niiden hyväksi käyttämisestä sekä järjestää sosiaalihuoltoa ja muuta sosiaaliturvaa koskevaa tiedotustoimintaa, koulutus-, tutkimus- ja kehittämistoimintaa.

Sosiaaliturvan tarpeeseen vaikuttaa merkittävästi väestön ikärakenne. Virroilla vanhusten osuus väestöstä on kasvava ja se lisää erityisesti vammaispalveluiden kysyntää, erityisesti lisääntyviä palvelumuotoja ovat asuntojen muutostyöt ja kuljetuspalvelut.

Taloudellisen taantuman seurauksena myös lastensuojelun ja toimeentuloturvan ja päihdehuollon tarpeet lisääntyvät. Näihin haasteisiin pyritään vastaamaan varhaisella puuttumisella ja moniammatillisella yhteistyöllä.

Tulosalueen tuloksiköitä ovat hallinto, sosiaalipalvelut ja toimeentuloturva.

Tulosalueelle asetettujen sitovien operatiivisten tavoitteiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulmat	Tavoite (menestystekijä)	Mittari	Tavoitetaso 2013
Asiakas	Tuotetaan riittävät palvelut oikea-aikaisesti	Vähintään säädösten edellyttämässä määrääjassa	Seurataan yksikkökohtaisesti
Toteuma	Toteutunut		
Asiakas	Ennalta ehkäisevillä toimilla pyritään korjaavien palveluiden tarpeen vähentämiseen	Tyytyväiset asiakkaat Asiakkaiden sijoitustarpeen	Sijoitusten määrä ei kasva
Toteuma	Ei toteutunut, vuoden aikana tehty kaksi uutta sijoitusta.		
Palveluprosessin kehittäminen	Pidetään huolta palveluprosessien osaamisesta riittävällä koulutuksella.	Uusien työmenetelmien ja toimintatapojen kehittäminen ja käyttöön ottaminen	Osallistutaan koulutuksiin ja työpajoihin työajan ja määrärahojen sallimassa laajuudessa
Toteuma	Eri työntekijät ovat osallistuneet ammattitaitoa vahvistaviin koulutuksiin.		
Palveluprosessin kehittäminen	Seurataan valtakunnallisia ja maakunnallisia hankkeita palveluiden tuottamisesta	Hyödynnetään ohjelmistoista saatavia raportteja	Raporttien sisältö tunnetaan
Toteuma	Olemme mukana myös Väli-Suomen kuntien Kaste-hankkeessa (lastensuojelun kehittämishanke)		

Henkilöstö	Riittävä, kelpoisuusehdot täyttävä henkilöstö, joka hallitsee palveluprosessit.	Henkilöstön määrä suhteessa asukaslukuun ja asiakasmääriin.	Koulutuspäivien määrä vähintään suositusten mukainen.
Toteuma	Lastensuojelussa ollut ajoittain työntekijävajausta, jota on helpotettu työn uudelleen järjestelyillä		

Toiminta Ruovedellä

Ruovedellä toiminta on jatkunut ennallaan, siellä toimi kaksi sosiaalityöntekijää, perhetyöntekijä ja toimistosihteri. Tällä henkilökunnalla palvelut on pystytty tuottamaan korkealaatuisina ja määräaikojen puitteissa.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	770 100		770 100	2 235 999	1 465 899	290,4
Toimintamenot	-3 952 680	-250 000	-4 202 680	-4 416 883	-214 203	105,1
Toimintakate	-3 182 580	-250 000	-3 432 580	-2 180 884	1 251 696	63,5
Poistot				-8 812	-8 812	
Yli/alijäämä	-3 182 580	-250 000	-3 432 580	-2 189 696	1 242 884	63,8

VIRRAT 31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	628 800		628 800	819 089	190 289	130,3
Toimintamenot	-2 859 956		-2 859 956	-2 999 974	-140 018	104,9
Toimintakate	-2 231 156		-2 231 156	-2 180 884	50 272	97,7
Poistot				-8 812	-8 812	
Yli/alijäämä	-2 231 156		-2 231 156	-2 189 696	41 460	98,1

RUOVESI 31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	141 300		141 300	1 416 910	1 275 610	1002
Toimintamenot	-1 092 724	-250 000	-1 342 724	-1 416 910	-74 186	105,5
Toimintakate	-951 424	-250 000	-1 201 424	0	1 201 424	
Poistot						
Yli/alijäämä						

3.4.6 Kehitysvammahuollon tulosalue

Kehitysvammahuollossa tuotetaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaisesti palveluja kehitysvammaisille ja heidän perheilleen. Oma toimintana tuotetaan asumispalveluita ja työ- ja päivätoimintaa sekä kuntoutusohjausta. Työ- ja päivätoimintaa myydään myös muille kunnille. Lisäksi tarjotaan tilapäistä perhehoitoa kotona asuvien asiakkaiden omaisten tukemiseksi. Kuntoutusneuvola- ja laitospalvelut ostetaan Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä.

Asuntolan toinen kiinteistö on purettu ja uuden 15 asukkaan ryhmäkodin rakennustyöt ovat kesken. Suunnitelmien mukaan uusi ryhmäkoti on valmis toukokuussa 2014.

Tulosalueelle asetettujen sitovien operatiivisten tavoitteiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulmat	Tavoite (menestystekijä)	Mittari	Tavoitetaso 2013
Asiakas	Työ- ja päivätoiminta ylläpitävät asiakkaan toimintakykyä.	Tyytyväiset asiakkaat	Toiminnassa mukana olevilla edelleen kykyä selvittää joistakin toiminnoista itsenäisesti.
	Kodinomainen turvallinen asuinympäristö	Riittävä, koulutettu henkilökunta	Vapautuvat työsuhteet täytetään. Henkilöstön koulutus ja työnohjaus
Toteuma	Työ- ja päivätoiminnassa päivittäin enintään 30 asiakasta, kysyntää olisi enemmänkin (vieraista kunnista). Louhenrinteen uudisrakentaminen on kesken, ja osa asuntolan asukkaista on väistötiloissa.		
Palveluprosessien kehittäminen	Henkilöstö tietää asiakkaiden erityisyyden ja ottaa työssään asiakaslähtöisyyden huomioon.	Tyytyväiset asiakkaat	Henkilökunnan tieto- ja taitopohjaa kehitetään edelleen.
Toteuma	Erityisosaamista hankittu koulutuksilla ja vierailuilla. Henkilökunta saanut muuttovalmennus koulutusta. Toimintatapoja muutettu asiakaslähtöisemmiksi		
Henkilöstö	Ammattitaidon kehittäminen ja työssä viihtymisen lisääminen	Riittävä pohja- ja täydennyskoulutus	Vähintään suositusten mukainen määrä täydennyskoulutusta.
Toteuma	Henkilöstöä koulutettu vähintään 3 päivää vuodessa.		

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

Tilojen perusparantaminen ja uudistaminen ja henkilökunnan täydennyskoulutukset ovat mahdollistaneet laadukkaan hoidon ja ohjauksen samoin kuin edesauttaneet laadukkaiden palvelujen tuottamista myös vaikeavammaisille. Louhenrinteen ryhmäkodin henkilökunta on saanut yksilöllistä koulutusta ja tehnyt opintokäyntejä muihin ryhmäkoteihin, näiden avulla uuden ryhmäkodin toimintatapoja kehitetään entistä asiakaslähtöisimmiksi.

Toiminta Ruovedellä

Ruovedellä kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminta ostetaan edelleen Honkalakodilta kuten myös asumisen tukipalvelut keskustassa ja Visuvedellä. Ruhalan kodissa toiminta jatkuu ennallaan: autettua asumista myydään edelleen myös vieraskuntalaisille. Laitoshoidossa olevien muutto Vilppulan ryhmäkotiin toteutui loppuvuonna.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	528 270	30 000	558 270	1 260 620	702 350	225,8
Toimintamenot	-2 511 197	-40 000	-2 551 197	-2 613 908	-62 711	102,5
Toimintakate	-1 982 927	-10 000	-1 992 927	-1 353 288	639 639	67,9
Poistot						
Yli/alijäämä	-1 982 927	-10 000	-1 992 927	-1 353 288	639 639	67,9

VIRRAT 31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	172 340	30 000	202 340	219 486	17 146	108,5
Toimintamenot	-1 478 722	-40 000	-1 518 722	-1 572 774	-54 052	103,6
Toimintakate	-1 306 382	-10 000	-1 316 382	-1 353 288	-36 906	102,8
Poistot						
Yli/alijäämä	-1 306 382	-10 000	-1 316 382	-1 353 288	-36 906	102,8

RUOVESI 31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	355 930		355 930	1 041 134	685 204	293
Toimintamenot	-1 032 475		-1 032 475	-1 041 134	-8 659	100,8
Toimintakate	-676 545		-676 545	0	676 545	
Poistot						
Yli/alijäämä						

Virtain palvelutuotannon osalta toimintamenojen ylitys johtuu pääosin asuntolan henkilöstömenojen ylityksestä. Toimintatuottoja on toteutunut yli arvion toimintakeskuksessa, mutta tästä huolimatta toimintakate on heikompi kuin talousarviossa.

3.4.7 Lasten päivähoiton tulosalue

Virroilla päivähoiton ja esiopetuksen sekä koululaisten iltapäivähoidon tuottaa perusturvalautakunta Killinkosken ja Koivurinteen päiväkodeissa, ryhmäperhepäivähoitossa keskustassa, Kotalassa ja Vaskivedellä sekä perhepäivähoitossa. Mäntylän kiinteistössä vielä toimivalle ryhmäperhepäiväkodille ollaan hankkimassa soveltuvampia tiloja. Koivurinteen päiväkodin uusien tilojen suunnitelmat ovat valmistuneet. Erityislastentarhanopettajan toimi on ollut täyttämättä.

Tulosalueelle asetettujen sitovien operatiivisten tavoitteiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulmat	Tavoite (menestystekijä)	Mittari	Tavoitetaso 2013
Asiakas	Riittävä, korkealaatuinen ja monipuolinen palvelun tarjonta.	Päivähoitopaikka tarjotaan vähintään säädösten edellyttämässä määräajassa.	Tyytyväiset vanhemmat ja lapset.
Toteuma	Toteutunut.		
Asiakas	Monipuolinen varhaiskasvatus	Lapset saavat mahdollisuuden edistyä omien edellytystensä mukaisesti.	Riittävät turvalliset tilat.
Toteuma	Koivurinteen päiväkotitoiminta on toiminut koko vuoden kolmessa eri paikassa. Uuden päiväkodin suunnitelmat ovat valmiina.		
Palveluprosessin kehittäminen	Päivähoiton ja kodin välistä kasvatuskumppanuutta kehitetään edelleen.	Vanhempien luottamus hoidon laatuun on korkealla tasolla.	Asiakastyytyväisyys -kyselyjen tulokset korkealla tasolla.
Toteuma	Perhepäivähoitossa (TAK-arviointi) keskiarvo 4,3, Killinkosken päiväkodissa 4,47 asteikolla 1 – 5.		
Henkilöstö	Kelpoisuusehdot täyttävä, riittävä henkilöstö, jonka täydennyskoulutuksesta huolehditaan.	Koulutuspäivien määrä	Vähintään säädösten edellyttämällä tasolla
Toteuma	Henkilöstö täyttää kelpoisuusehdot. Koulutuksiin on osallistuttu.		

Kaikkien päivähoitoyksiköiden tilat ja piha-alueet pidetään asianmukaisessa kunnossa siten, että niissä on turvallista ja hyvä olla riittävän, koulutetun henkilökunnan hoidossa. Vapautuvat työsuhteet täytetään ja henkilökunnan työssä osaamista ja jaksamista tuetaan koulutuksella ja työn ohjauksella sekä hyvällä esimiestyöllä. Koivurinteen päiväkodin työväentalossa toimivan yksikön sisäilmaongelmia on pyritty vähentämään sekä otsonoinnilla että ilmanpuhdistimella, jolloin ongelmat ovat vähentyneet.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %,
Toimintatuotot	641 161	-30 000	611 161	619 655	8 494	101,4
Toimintamenot	-2 753 804		-2 753 804	-2 754 093	-289	100,0
Toimintakate	-2 112 643	-30 000	-2 142 643	-2 134 438	8 204	99,6
Poistot				-7 091	-7 091	
Yli/alijäämä	-2 112 643	-30 000	-2 142 643	-2 141 529	1 114	99,9

3.4.8 Koti- ja vanhustyön tulosalue

Tulosalueeseen kuuluvat kotihoito, ikäihmisten palveluiden ostot, omaishoidon tuki alle 65 vuotta, omaishoidontuki 65 vuotta täyttäneet, omaishoidontuki sotainvalidit, vanhainkodin hoitotoiminta, vanhainkodin kiinteistö ja Keiturin päiväkeskus. Ikäihmisten palveluita annetaan oikea-aikaisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Painopisteenä on kotona asumisen tukeminen. Jos kotihoidon tukitoimet eivät riitä ikääntyneille hoito turvataan palveluasumisella ja laitoshoidolla.

Ikäihmisten määrän ennustetaan kasvavan suunnitelmakaudella. Yli 65 vuotta täyttäneitä Virroilla on väestöennusteen mukaan v. 2012 2.104, v. 2013 2.167, v. 2014 2.223, v. 2015 2.271 ja v. 2020 2.493. Tulevaisuudessa palveluiden lisääminen on välttämätöntä ikäihmisten määrän kasvaessa. Lisäksi laitoshoidon ja tehostettua palveluasumista tarvitaan muistisairaiden, monisairaiden, toimintakyvyltään rajoittuneiden asukkaiden hoitoon.

Tulosalueelle annettujen sitovien operatiivisten tavoitteiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulmat	Tavoite	Mittarit	Tavoitetaso 2013
Vanhuspalveluiden prosessit	Siirrytään vanhainkotihoitossa osittain ympärivuorokautiseen tehostettuun palveluasumiseen	Ympäri vuorokautisessa hoidossa pääpainon siirtäminen ympärivuorokautiseen tehostettuun palveluasumiseen	Muutetaan vanhainkodin vanhainkotiosastoja porrastetusti palveluasumisen malliin
Toteuma	Perusturvalautakunta on tehnyt 11.1.2013 päätöksen, että päiväkeskusta ei siirretä nuorisokeskuksen tiloihin. Tehty päätös on estänyt vanhainkotipaikkojen muuttamisen ympärivuorokautiseksi palveluasumiseksi		
Vanhuspalveluiden prosessit	Kotiin tuotettavien tukipalvelujen määrää palvelusetelillä kasvatetaan	Kaupungin kotihoito tekee vain rajatun ryhmän tukipalveluja	Yksityinen sektori tekee enemmän tukipalvelua kuin kaupunki omana työnä
Toteuma	Kotihoidon tukipalvelujen palvelusetelin käyttöön otto on onnistunut. Palvelusetelillä tuotettujen palvelujen arvo oli yli 30 000€		

Ikäihminen	Matalankynnyksen Ikäneuvonnan ja ohjauksen aloittaminen	Ikäihmiset saavat laajaa Ohjausta ikäihmistenn palveluista	Ikäihmisten palveluopas ajantasaiset ikäihmisten verkkosivut
Toteuma	Palveluneuvojina toimivat Ulla Liski /Virrat ja Helena Pesu /Ruovesi. Kaupungin verkkosivujen uudistuksen yhteydessä vanhushpalvelujen verkkosivut uudistettiin.		
Henkilöstö ja osaaminen	Panostamme kotihoidon laatuun ja toimivuuteen	Vastuuhoitaja vastuuhoitajapari toimintaa kehitetään kotihoidossa	Hoito- ja palvelu- suunnitelma ohjaa asiakastyötä
Toteuma	Kaikissa vanhustyön yksiköissä on toimivat hoito- ja palvelusuunnitelmat.		
Henkilöstö ja osaaminen	Panostamme kotihoidon laatuun ja toimivuuteen	Kotihoito tiimien toiminnan vakiinnuttaminen	Säännölliset tiimipalaverit
Toteuma	Tiimipalavereita järjestetään säännöllisesti.		
Henkilöstö ja osaaminen	Palvelut tuottaa riittävä sekä osaava henkilöstö ja johto	Henkilöstövoimavarojen ja osaamistarpeen ennakointi vanhusten määrän lisääntyessä	Työhyvinvointikysely kerran vuodessa koti- ja vanhustyön yksiköissä
Toteuma	Työhyvinvointikysely tehty koko vanhustyön henkilöstölle.		
	Hyvinvoiva henkilöstö tuottaa laadukkaita palveluita tehokkaasti	Vanhustyön vetovoimaisuus perustuu hyvään työnantaja maineeseen, jossa korostuu työntekijän oikeudenmukainen kohtelu, arvostus ja monipuoliset ammattilliset tehtävät	Tyytyväisyys johtamiseen ja esimiestyöskentelyyn mitataan kerran vuodessa
Toteuma	Johtajuutta ja työtyytyväisyyttä koskeva arviointi suoritettu. Yksiköiden esimiehet ovat käyneet alaistensa kanssa kattavasti kehityskeskusteluita.		

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	3 379 592	170 000	3 549 592	10 303 619	6 754 027	290,3
Toimintamenot	-15 687 005	-90 000	15 777 005	-15 826 869	-49 864	100,3
Toimintakate	-12 307 413	80 000	-12 227 413	-5 523 250	6 704 163	45,2
Poistot	-63 517		-63 517	-81 638	-18 121	
Yli/alijäämä	-12 370 930	80 000	-12 290 930	-5 604 888	6 686 041	45,6

VIRRAT 31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 502 100	170 000	1 672 100	1 697 179	25 079	101,5
Toimintamenot	-6 666 920	-390 000	-7 056 920	-7 220 429	-163 509	102,3
Toimintakate	-5 164 820	-220 000	-5 384 820	-5 523 250	-138 430	102,6
Poistot	-63 517		-63 517	-81 638	-18 121	128,5
Yli/alijäämä	-5 228 337	-220 000	-5 448 337	-5 604 888	-156 551	102,9

RUOVESI	TA2013	TA	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK-	TOT
---------	--------	----	-----------	---------	-------	-----

31.12.2013	MUUT		2013		KEAMA €	%
Toimintatuotot	1 877 492		1 877 492	8 606 440	6 728 948	458
Toimintamenot	-9 020 085	300 000	-8 720 085	8 606 440	113 645	98,7
Toimintakate	-7 142 593	300 000	-6 842 593	0	6 842 593	
Poistot						
Yli/alijäämä						

Virtain osalta toimintatuottojen kertymä on ollut odotettua suurempi kotipalvelussa, ikäihmisten palvelujen ostojen osalta ja vanhainkodissa. Toimintamenojen ylittymistä on alle 65-vuotiaiden omaishoidontuessa sekä kotihoidon ja vanhainkodin henkilöstömenoissa.

Vanhainkodin hoitotoiminnan osalta tulot ovat kertyneet odotetusti. Menoja on kasvattanut se, että vanhainkodin Ruusupuistoa ei ole voitu muuttaa palveluasumiseksi, koska päiväkeskus ei siirtynyt kaupungintalon nuorisotiloihin. Päiväkeskuksen muutto olisi lisännyt asukaspaikkamäärää 5:llä, jolloin asiakasmaksutuotot olisivat kasvaneet. Lisäksi päätös on aiheuttanut lääkekulujen, hoitotarvikkeiden sekä kuljetuspalveluiden määrärahojen ylittymisen, koska nämä kulut eivät ole siirtyneet asiakkaan maksettaviksi. Vanhainkodin kiinteistöön päätös on vaikuttanut niin, että vuokratuloa ei ole kertynyt, toimintakatteen negatiivinen tulos on vuokratulojen 70 000 € suuruinen. Päiväkeskukseen samainen päätös on vaikuttanut niin, että toimintaa ei ole voitu muuttaa vaan kulurakenne on säilynyt vuoden 2012 kaltaisena. Vanhainkodin toiminnassa on painottunut vaativien muistisairaiden hoito sekä ikäihmisten kuntouttava intervallihoito.

Lisäksi perusturvalautakunnalle ja hallitukselle on annettu erillinen selvitys vuoden 2013 lisämäärärahojen tarpeesta.

Toiminta Ruovedellä

Virtain kaupunki on tuottanut Ruoveden vanhuspalvelut 1.1.2013 alkaen. Ensimmäisen yhteistoimintavuoden aikana palveluiden toimivuuden turvaaminen on ollut keskeinen tavoite.

Ruovedellä kotihoito yhdistettiin kotisairaanhoidosta ja kotipalvelusta kotihoidoksi vuoden alusta. Kotihoidon osalta palvelutoiminta on toteutunut talousarvion mukaisesti. Kotihoitoon on muodostettu pohjoinen ja eteläinen tiimi, lisäksi Honkala-kodin vuokra-asuntoihin annetaan säännöllistä kotihoitoa merkittävä määrä. Kotihoito ohjaa myös Kuntouttavaa päivätoimintaa, joka ostetaan Honkala-kodilta palvelusopimuksen mukaisesti. Lisäksi avopalveluihin kuuluu omaishoito, kotiin kuljetettavat ateriat, turvapalvelu ja palveluneuvonta. Palveluneuvonta on vuonna 2013 aloitettua toimintaa, jonka näkyvänä tuotoksena on Ikäihmisten palveluopas. Omaishoidonkulut ovat ylittyneet vaikka vuoden 2013 lopulla uusia omaishoidontukia ei ole voitu myöntää. Aikaisempina vuosina Ruovedellä on myönnetty omaishoidontukea kaikille kriteerit täyttävälle.

Kauko- ja Majakkakotien yhteistoimintaa on lisätty. Molemmissa yksiköissä henkilöstökulut ovat pysyneet toteumassa vaikka sijaisia on käytetty runsaasti. Molempien yksiköiden tulokertymä on odotettua parempi. Tulosityksiköinä kummatkin ovat pieniä, mutta kokonaisuudessa toteuma on talousarvion 2013 mukainen. Osasto 2:n ja Kotirannan osalta talousarvio on toteutunut odotetusti. Tuloja Kotirannassa on kertynyt odotettua enemmän, molemmat yksiköt ovat pysyneet talousarvion raamin sisällä. Toiminnallisesta näkökulmasta Majakan, Kaukokodin, Osasto 2:n, Kotirannan ja kotihoidon tilannetta on helpottanut vanhustyön vastuulääkärin nimeäminen Ruovedelle ja säännölliset lääkärinkierrot yksiköissä. Yhtenevä potilastietojärjestelmä Effica on parantanut tiedonkulkua vanhustyössä.

3.5 SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivistystoimi turvaa kaikille virtolaisille sivistyslautakunnan toimialueen palvelujen korkean laatutason lainsäädännön edellyttämällä tavalla (perusopetus, lukiokoulutus, kansalaisopisto, kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimi, joukkoliikenne). Lisäksi sivistystoimi tukee ammatillisen ja korkeakoulukoulutuksen toimintaa paikkakunnalla. Sivistystoimi turvaa virtolaisille hyvän ja motivoivan oppimisympäristön peruskoulussa, toisen asteen opetuksessa sekä aikuisväestölle kansalaisopistossa sekä laadukkaat vapaa-ajan palvelut ja korkeatasoisen kirjastotoiminnan.

Virtain kaupungin visiosta ja strategiasta johdetut vaikuttavuustavoitteet

Vaikuttavuustavoitteet	Mittarit	Tavoitetaso
Korkea opetustaso: tasokas peruskoulu ja vetovoimainen lukio	Tilastot Yo-kirjoitusten tulokset Kyselyt	Kaikille peruskoulun päättötodistus Hyvät oppimistulokset
Toteuma	Kaikki saivat päättötodistuksen	
Laadukkaat vapaa-aikatoimen palvelut	Asiakaskyselyt	Asiakastyytyväisyys
Toteuma	Tyytyväiset asiakkaat	

Henkilöstön määrä 31.12.2013 ja muutokset suunnitelmakaudella

Tulosalue	Henkilöstö 31.12.2012	Muutos 2013	Henkilöstö 31.12.2013
Joukkoliikenne, hallinto	2		2
Perusopetus	88,5	-9,5**	79
Lukiokoulutus	7,5		7,5
Kansalaisopisto	0,6		0,6
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	6,9		6,9
Liikunta- ja nuorisotoimi	4	-2,0*	2
Yhteensä	109,5	-16,3	98

*Liikuntahalli siirtyi 1.3.2013 teknisten palveluiden lautakunnan alaisuuteen.

**Ruokahuollon ja siivoustyön henkilöstön siirtyminen teknisten palveluiden lautakunnan alaisuuteen: 9 ruokahuolto, 2 henkilöä osin ruokapalveluihin, siivoustyöhön ja talonmiehen tehtäviin sekä 2 henkilöä ruokapalveluun ja talonmiehen tehtäviin sekä 2 henkilöä siivoustyöhön (65 % työaika), perusopetuksen henkilöstömäärä vaihtelee, tarkasteluhetkellä +5,4 verrattuna edelliseen vuoteen

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	380 268		380 268	505 882	125 614	133,0
Toimintamenot	-8 829 145	50 000	-8 779 145	-8 979 345	-200 199	102,3
Toimintakate	-8 448 877	50 000	-8 398 877	-8 473 463	-74 585	100,9
Poistot	-53 420		-53 420	-74 887	-21 467	140,2
Yli/alijäämä	-8 502 297	50 000	-8 452 297	-8 548 350	-96 053	101,1

Tulosalueelle talousarviossa annettu toimintakate ylittyi hallinnon ja joukkoliikenteen, lukiokoulutuksen ja aikuiskoulutuksen tulosalueiden osalta.

3.5.1 Joukkoliikenteen ja hallinnon tulosalue

Joukkoliikenteen (ostopalvelu- ja asiointiliikenne) palvelut sopeutetaan palvelujen kysyntään. Toteutetaan 3 vuoden (+1 vuoden optio) ajan kuljetusten kokonaisuussuunnitelmaa. Hallinnon palvelut tukevat sivistystoimen eri osa-alueita.

Tulosalueelle annettujen sitovien operatiivisten tavoitteiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulmat	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso
Asiakas	Taloudellisesti tuotettu ja asiakkaan huomioon ottava palvelu	Asiakaskysely	Hallinnon ja joukkoliikenteen tyytyväiset asiakkaat
Toteuma	Asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä		
Asiakas	Taloudellisesti tuotettu ja asiakkaan huomioon ottava palvelu	Toteutuneet reitit	Kolme reittiä taloudellisesti toteutettuna
Toteuma	Asiointiliikenne toteutettu 4 reitillä: Jäähdyshoja, Itämeri-Kotala, Vaskuu ja Äijänneva. Ostopalvelulinjoja oli kevätkaudella 6 (Killinkoski, Kotala, Kurjenkylä, Vaskivesi, Liedenhoja, Äijänneva) ja syyskaudella 5 (kaikki muut paitsi Killinkoski). Asiointiliikenteen osalta tunnusluku on 236,26 e/matkustaja.		
Asiakas	Taloudellisesti tuotettu ja asiakkaan huomioon ottava palvelu	Kustannukset, euroa/kuljetettu henkilö	Kolme reittiä taloudellisesti toteutettuna
Toteuma	Yksikkökustannus: 69,12 euroa/asukas (brutto), 68,31 euroa/asukas (netto).		
Palveluprosessin kehittäminen	Laadukas tiedottaminen	Henkilöstön tiedotus- ja keskustelutilaisuudet, sivistystoimen johtoryhmien kokoukset Yleisötilaisuudet	Avoin tiedottaminen ja monipuolinen tiedonkeruu asian valmisteluvaiheessa
Toteuma	Yleisötilaisuus pidetty marraskuussa 2013 sekä opetus- että vapaa-aikatoimen asioista.		
Henkilöstö	Henkilöstön osaaminen	Kyselyt	Asiantunteva palvelu
Toteuma	Koulutusta tarjottu, Kunta 10-tutkimus		

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	2 690		2 690	7 536	4 846	280,1
Toimintamenot	-370 590	-100 000	-470 900	-509 564	-38 974	108,3
Toimintakate	-367 900	-100 000	-467 900	-502 029	-34 129	107,3
Poistot						
Yli/alijäämä	-367 900	-100 000	-467 900	-502 029	-34 129	107,3

Joukkoliikenteen ja hallinnon osalta menot ylittivät, sillä perusopetuksen määrärahoista siirretyt 100.000 euroa eivät riittäneet kattamaan ostopalveluliikenteeseen tarvittavia määrärahoja.

3.5.2 Perusopetuksen tulosalue

Tulosalueen tehtävinä ovat koulujen opetuksen jatkuva kehittäminen lapsen oppimisen turvaamiseksi ja oppilashuoltoon liittyvän moniammatillisen yhteistyön saaminen luontevaksi osaksi lasten ja nuorten tukemista, jatkuva opetussuunnitelman kehittäminen, yhtenäisen peruskoulun opettajien asiantuntemuksen hyödyntäminen ja koulurakennusten kunnosta huolehtiminen yhdessä Tilapalvelun kanssa. Toteutetaan valtuuston talousarviopäätöstä opetuksen laadun kehittämisestä ja yhteistyöstä eri kyläkuntien kanssa. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti kyläkoulujen työrauhan turvaamiseksi kyläkoulujen lakkauttamista ei valmistella, mikäli koulun oppilasmäärä esioppilaat mukaan lukien ei laske pysyvästi alle 20 oppilaan

Koulukuljetusten osalta toteutetaan laadittavaa 3 vuoden suunnitelmaa (+1 vuoden optio). Sivistyslautakunta vastaa esiopetuksen järjestämisestä ja ostaa valtaosan palvelusta perusturvalta (Koivurinteen ja Killinkosken päiväkodit).

Tulosalueelle annettujen sitovien tavoitteiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulmat	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso
Asiakas	Opetuksen sisällön asiantuntevuus, ajanmukaisuus ja innostavuus	Tilastot	Kaikki saavat perusopetuksen päättötodistuksen
Toteuma	Yläkoulusta kaikki 9-luokkalaiset saivat päättötodistuksen		
Asiakas	Opetuksen sisällön asiantuntevuus, ajanmukaisuus ja innostavuus	Kyselyt (vanhemmille, oppilaille)	Ei syrjäytyneitä oppilaita
Toteuma	Kaikki paitsi yksi nuori, joka päätti pitää ns. välivuoden, saivat jatko-opintopaikan		
Asiakas	Tehokas ja taloudellinen toiminta	Yksikkökust / oppilas	Yksikkökustannukset lähempänä maaseutumaisten kuntien
Toteuma	Yksikkökustannus 9 458,54 €/oppilas, nettona 8 963,82 €/oppilas. Perusopetuksen kustannuksia on verrattu Tilastokeskuksen ilmoittamiin lukuihin (tätä on käsitelty sivistyslautakunnassa §133 viime vuonna). Oman perusopetuksen käyttökustannukset (netto) e/opp. on Virroilla 9.170 ja maaseutumaisissa kunnissa 9.159.		
Asiakas	Tehokas ja taloudellinen toiminta	Opetuskustannukset/oppilas	Kustannukset maaseutumaisten kuntien keskiarvossa
Toteuma	Toteutunut tilastokeskuksen lukuihin verrattuna. Perusopetuksen kustannuksia on verrattu Tilastokeskuksen ilmoittamiin lukuihin (tätä on käsitelty sivistyslautakunnassa §133 viime vuonna). Oman perusopetuksen käyttökustannukset (netto) e/tunti ovat Virroilla 115 ja maaseutumaisissa kunnissa 116. Tämä samainen päätös on liitetty myös perusopetuksen kustannuksia koskevan valtuustoaloitteen vastaukseen, jota on käsitelty 31.3.2014 valtuuston kokouksessa.		
Asiakas	Tehokas ja taloudellinen toiminta	Kustannukset/ kuljetettu oppilas Kustannukset/ kuljetettu kilometri	Yksikkökustannus lähempänä maaseutumaisten kuntien keskiarvoa kuin v. 2010

Toteuma	Ei toteutunut. Syynä tähän mm. useiden ostopalvelulinjojen hankinta.		
Asiakas	Tehokas ja taloudellinen toiminta	Oppimistulosten arviointi ja seuranta	Oppimistulosten paraneminen
Toteuma	Oppilaiden opintomenestyksen turvaamiseksi tarjottu tukea, mm. palkattu avustajia		
Asiakas	Yhtenäiskoulu-periaatteen huomioiminen opetuksen järjestämisessä	Perusopetuksen yhteisten opettajien määrä	Perusopetuksen luokanopettajien ja aineenopettajien tunteja 1-9 luokkatasoilla (yhteisiä virkoja tällä hetkellä 5)
Toteuma	Yhtenäiskoulu-periaatetta noudatettu: yhteisiä opettajia lukion/perusopetuksen/kansalaisopiston kesken.		
Palveluprosessin kehittäminen	Tiedottaminen Yhteistyö kyläkuntien kanssa	Kyselyt Neuvottelut ja yhteydenpidot	Hyvä tiedonkulku (opettajat, vanhemmat, päättäjät, asiakkaat)
Toteuma	Vanhempainillat, vanhempainvartit, yleisötilaisuus, kyselyt, Wilma-ohjelma		
Henkilöstö	Pätevät opettajat	Koulutus	Opettajankoulutus 100 %:lla, riittävästi koulutusta
Toteuma	Resurssiopettaja palkattu Rantatien koululle opetusryhmien pienentämiseen kohdennetulla valtionavustuksella. Haettu uutta valtionavustusta tavoitteena saada resurssiopettajia.		
Henkilöstö	Tyytyväinen työyhteisö	Seuranta, kyselyt	Lyhyet poissaolot, korkeintaan nykyisellä tasolla Motivoitunut henkilöstö
Toteuma	Kunta 10-tutkimuksen perusteella alhaiset poissaolot, vaihtuvuus vähäistä		

Opetussuunnitelmat päivitettiin vuonna 2013 ja 1.8.2016 käyttöön otettavien opetussuunnitelmien osalta opetussuunnitelmatyö aloitettu. Laatutyöryhmä laatinut perusopetuksen laatukäsikirjan "Virtain kaupungin perusopetuksen laatukriteerit 2013". KELPO-työ (tehostetun ja erityisen tuen valtionavustus, "kehittäminen ja laatu perusopetuksessa") jatkunut vuoden 2013 ajan. Yksikkökustannus (esi- ja perusopetus joukkoliikenteen kulut mukaan lukien): 9.458,54 euroa/oppilas (brutto) ja 8.963,82 euroa/oppilas (netto).

Kustannuserittelyjä (perusopetus, sisältää oppilaskohtaisesti lasketut jakamattomat kustannukset, myös joukkoliikenteen):

	2013 Brutto, €/oppilas	2013 Netto, €/oppilas
Esiopetus	6 335,09	6 313,28
Killinkosken koulu	8 758,77	8 248,38
Kotalan koulu	8 552,25	8 167,02
Kurjenkylän koulu	9 726,68	9 216,12
Liedenpohjan koulu	10 492,66	9 947,87
Vaskiveden koulu	10 145,75	9 335,50
Rantatien koulu	7 525,68	7 124,04
Mäkitien koulu	24 826,23	23 134,81
Yläkoulu	10 719,18	10 224,44

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	237 475		237 475	366 590	129 115	154,4
Toimintamenot	-6 309 446	100 000	-6 209 446	-6 340 158	-130 712	102,1
Toimintakate	-6 071 971	100 000	-5 971 971	-5 973 568	-1 597	100
Poistot	-51 226		-51 226	-61 851	-10 625	120,7
Yli/alijäämä	-6 123 197	100 000	-6 012 197	-6 035 419	-12 222	100,2

3.5.3 Lukiokoulutuksen tulosalue

Korkeatasoinen ja houkutteleva lukio, joka jatkaa musiikkiteatteripainotteisena. Oppimisympäristön tason ja opettajien tieto- ja taitotason pitäminen korkeana mm. huolehtimalla tietotekniikan laitteistojen ja tietoliikenteen käyttömahdollisuuksien riittävydestä opetuksen apuvälineinä (käytetään it-teknologian kehittämisen valtionavustusta) sekä riittävästä opettajankoulutuksesta ja musiikkiteatterialan ammattilaisten palkkaamisesta opetustehtäviin.

1.8.2012 alkaen tarjolla on ollut myös jääkiekkokursseja (vapaavalintainen).

Tulosalueelle asetettujen sitovien tavoitteiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulmat	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2013
Asiakas	Opetuksen sisällöllinen asiantuntevuus, ajanmukaisuus ja innostavuus	Kyselyt (oppilaille ja vanhemmille)	Opiskelijoiden/ perheiden tyytyväisyys
Toteuma	Lukion opiskelijamäärä hienoisessa kasvussa, 11 ulkopaikkakunta-laista opiskelijaa. Virrat Kampus -yhteistyötä tehty toisen asteen ja ammattikorkeakoulutuksen kesken.		
Asiakas	Opetuksen sisällöllinen asiantuntevuus, ajanmukaisuus ja innostavuus	Kurssit järjestetään, jos opiskelijoita on väh. 5	Monipuolisesti syventäviä ja soveltavia kursseja
Toteuma	Kurssit toteutuneet, kun väh. 5 opiskelijaa		
Asiakas	Opetuksen sisällöllinen asiantuntevuus, ajanmukaisuus ja innostavuus	Yo-kirjoitusten tulokset	Oppimistulokset vähintään valtakunnallista keskitasoa.
Toteuma	Kun STT:n tekemässä lukiovertailussa tutkittiin opiskelijoiden menestymistä ylioppilastutkinnossa verrattuna perusopetuksen päättötodistuksen arvosanoihin, niin Virtain lukio oli sijalla 47. Vertailussa oli mukana 395 lukiota. Keväällä 2013 lakitettiin 28 ylioppilasta.		
Asiakas	Tehokas ja taloudellinen toiminta	Tilastot Kust./oppilas Kust./opetustunti	Yksikkökust. valtakunnallisessa keskiarvossa
Toteuma	Yksikkökustannus: 9.630,44 €/oppilas (brutto), 9.552,73 €/oppilas (netto) ja 115 euroa / opetustunti. Lukion nettokustannus/asukas 121 (Virrat), 106 (Pirkanmaa), 115 (maaseutumaiset kunnat) ja 117 (Manner-		

	Suomi) sekä lukion nettokustannukset/tunti 115 (Virrat), 149 (Pirkanmaa), 131 (maaseutumaaiset kunnat) ja 142 (Manner-Suomi).		
Palveluprosessin kehittäminen	Musiikkiteatteri-painotteisen lukion opintojen kehittäminen ajantasaistaminen	Oppilasmäärä	Lukio toimii musiikkiteatteri painotteisena ja tavoitteena on palata 2-sarjaisuuteen
Toteuma	Musiikkiteatteri- ja jääkiekkokursseja tarjolla vapaavalintaisina kursseina.		
Henkilöstö	Pätevät opettajat	Seuranta Koulutuspäivien lkm	Opettajankoulutus 100 %:lla Riittävästi koulutusta
Toteuma	Opettajanpätevyys 100 %:lla vakinaisesta opettajakunnasta.		
	Työkyky ja jaksaminen	Lyhyet poissaolot Kyselyt henkilökunnalle	Tyytyväinen työyhteisö
Toteuma	Kunta 10-tutkimuksen perusteella alhaiset poissaolot, vaihtuvuus vähäistä		

Yo-kirjoitusten tulokset:

Pakolliset aineet	L	E	M	C	B	A	I	Keski-	Yht.
Äidinkieli	2	5	5	3	10	4		4,1	29
Ruotsi A							1		1
Ruotsi B	2	1	2	2	4		3	3,8	14
Englanti A	1	4	6	4	4	5	1	4	25
Englanti C					1				1
Matematiikka,	1		2		2			4,6	5
Matematiikka,		1	1	2	1	1		4	6
Reaali		2	2	3	2	1	1	3,8	11
Pakolliset yht.	6	13	18	14	24	11	5		92
Ylimääräiset									
Ruotsi B					1				1
Englanti A						1			1
Saksa C		2		1		1		3	4
Matematiikka,			1	2	1			4	4
Matematiikka,	1	2	1	1				5,6	5
Reaali	2	2	8	3	5	2	2	4	24

Arvosanajakautumat prosentteina:

L	E	M	C	B	A	I
6,9	14,5	21,4	16	23,7	11,5	6,1

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	21 853		21 853	8 888	-12 965	40,7
Toimintamenot	-878 602		-878 602	-930 806	-52 204	105,9
Toimintakate	-856 749		-856 749	-921 918	-65 169	107,6
Poistot				-10 863	-10 863	
Yli/alijäämä	-856 749		-856 749	-932 782	-76 032	108,9

Lukion osalta tuloarvio ei toteutunut, koska valtionavustuksia ei kertynyt arvioitua määrää. Määrärahojen toteuma oli henkilöstömenojen ja kalustohankintojen osalta arvioitua suurempi (mm. valinnaiset erityiskurssit ja atk-hankinnat). Tulosalueen toimintakate toteutui talousarviota heikompana.

3.5.4 Muun kuin kunnan järjestämän koulutuksen tulosalue

Kiinteä yhteistyö Tampereen ammattikorkeakoulun Virtain yksikön ja Tampereen kesäyliopiston toiminnan vakiinnuttaminen paikkakunnalla. Korkeakouluverkostoa hyödynnetään erilaisin yhteistyöverkostoin ja yhteistyösopimuksin.

Ammatillisen koulutuksen tarjonta pyritään sopeuttamaan paikkakunnan elinkeinopolitiikkaan, mikä edellyttää yhteistyötä kaupungin elinkeinopolitiikasta vastaavien toimijoiden kanssa. Pyritään tukemaan kuntayhtymien toimintaa siten, että ne mahdollisimman hyvin palvelevat virtolaisten nuorten ammatillisen koulutuksen tarpeita.

Kaupungilla on ollut kuntaosuudet Seinäjoen ja Pirkanmaan koulutuskuntayhtymässä.

Tulosalueelle asetettujen sitovien tavoitteiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulmat	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso
Asiakas	Koulutusyksiköiden paikallista toimintaa tukeva yhteistyö Maakuntakorkeakoulu-toiminnan edistäminen	Oppilasmäärät	Ammattikorkeakoulun ja toisen asteen koulutuksen toimipisteet säilytettävä elinvoimaisina Virroilla
Toteuma	Virrat Kampus -työryhmän työskentely jatkunut läpi vuoden. Yhteistyössä järjestetty mm. uusien opiskelijoiden tervetuloilaisuus ja markkinointityötä tehty yhteisvalintaan liittyen.		
Palveluprosessin kehittäminen	Tehokas tiedonkulku ja yhteistyö		
Toteuma	Yhteisiä opettajia hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan.		
Henkilöstö	Ei vakinaista henkilöstöä.		

Yksikkökustannus: 1,95 euroa/asukas.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-70 098	50 000	-20 098	-14 431	5 667	71,8
Toimintakate	-70 098	50 000	-20 098	-14 431	5 667	71,8
Poistot						
Yli/alijäämä	-70 098	50 000	-20 098	-14 431	5 667	71,8

3.5.5 Aikuiskoulutuksen/kansalaisopiston tulosalue

Kansalaisopisto tarjoaa harrastusluonteisia opintoja (ei tutkintotavoitteisia) kaikenikäisille. Kansalaisopisto tarjoaa virikkeellistä, elämänlaatua nostavaa koulutusta, jonka yhteydessä yhteisöllisyys ja sosiaalinen kanssakäyminen vahvistuvat.

Koulutustarjontaa kehitetään tarve- ja kysyntälähtöisesti, mutta samalla myös oma-aloitteisesti uutta tarjontaa kehittäen talousarvion sallimissa puitteissa. Sivistyslautakunta vahvistaa kurssimaksut; kurssien toteuttaminen vaatii edelleen pääsääntöisesti vähintään 10 opiskelijan osallistumista kurssille.

Tulosalueelle asetettujen sitovien tavoitteiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulmat	Tavoite (menestystekijä)	Mittari	Tavoitetaso
Asiakas	Eri asiakasryhmät huomioiva sisällön monipuolisuus ja ajankohtaisuus; kysyntälähtöisyys	Asiakaskyselyt	Opiskelijoiden tyytyväisyys
Toteuma	Kyselytutkimus tehty syksyllä 2013, hyvä tulos		
Asiakas	Valtionosuustunnit turvattava	Seuranta	Opetusta vähintään valtionosuustuntien määrä
Toteuma	Valtionosuustunnit ovat laskussa: 5269 tuntia (v. 2011), 4413 tuntia (v. 2012), 4187 tuntia (v. 2013) ja 3961 tuntia (v. 2014).		
Palveluprosessin kehittäminen	Asiakkaiden kurssitoiveiden ennakointi ja niihin vastaaminen	Kyselyt	Tasokkaat ja kysytyt kurssit
Toteuma	Kurssit toteutettu, jos pääsääntöisesti väh. 10 opiskelijaa. Opistopassi ollut erittäin suosittu. Kurssien toteutuminen: 2214 tuntia (syksy 2011), 2995 tuntia (kevät 2012), 2053 tuntia (syksy 2012), 2515 tuntia (kevät 2013), 2908 (syksy 2013) ja 2650 tuntia suunniteltu keväksi 2014.		
Henkilöstö	Osaamisen kehittäminen Työkyky ja jaksaminen	Asiakaskyselyt	Osaavat opettajat Työtyytyväisyys
Toteuma	Osaavat ja motivoituneet opettajat		

Yksikkökustannus: 45,32 euroa/asukas (brutto) ja 35,49 euroa/asukas (netto), 61,71 euroa/tunti (brutto) ja 48,32 euroa/tunti (netto).

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	77 168		77 168	72 622	-4 545	94,4
Toimintamenot	-341 344		-341 344	-345 921	-4 577	101,3
Toimintakate	-264 176		-264 176	-273 299	-9 123	103,5
Poistot						
Yli/alijäämä	-264 176		-264 176	-273 299	-9 123	103,5

Kansalaisopiston tuloarviota ei aivan saavutettu, mikä johtuu opistopassin suosiosta verrattuna muihin maksutapoihin. Tulosalueen toimintakate toteutui talousarviota heikompana.

3.5.6 Kirjasto- ja kulttuuritoimen tulosalue

Kirjasto tarjoaa kuntalaisille mahdollisuuksia kirjallisuuden, musiikin ja muun kulttuurin harrastamiseen sekä vapaa-ajan viettoon. Kirjasto pyrkii tukemaan opiskelua ja kansalaistaitojen ylläpitoa. Nämä tehtävät perustuvat kirjastolakiin ja -asetukseen. Palveluja pyritään tarjoamaan tasavertaisesti kaikille kuntalaisille. Yhteistyö Virtain ja Ruoveden osalta jatkuu yhteisen kirjastoauton merkeissä. Liittyminen PIKI-kirjastoon lisää kirjastoyhteistyötä Pirkanmaalle.

Kulttuuritoimi hoitaa tapahtumien sisällöntuotannon veteraanijuhlien, juhannuksen, Virrat-päivän ja itsenäisyyspäivän osalta sekä vastaa niiden järjestämisestä. Kulttuuritoimi tekee yhteistyötä kulttuurialan toimijoiden kanssa ja järjestää näyttelyitä kaupungin näyttelytilassa, Galleria Virinässä.

Tulosalueelle asetettujen sitovien tavoitteiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulmat	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso
Asiakas	Asiakaspalvelun kehittäminen Palvelujen asiantuntevuus, ajanmukaisuus ja monipuolisuus	Kirjaston käyttö: kävijätilastot ja lainatilastot Kulttuuritapahtumien osallistujamäärät	Asiakastyytyväisyys
Toteuma	Kävijöitä pääkirjastossa 68406 ja autossa 4651, yht. 73057. Lainoja pääkirjastossa 99226 ja autossa 13785, yht. 113011. Verkkokäyntejä PIKI:ssä yht. 1589778, joista Virtain osuus 1,57 % on noin. 24960 käyntiä. Verkkopalvelut ja kirjastojärjestelmä siirtyivät 1.1.2012 PIKlin. Virrat-päivä 20.10.2013, itsenäisyyspäivän juhla 6.12.2013 ja keväällä 2014 Veteraanijuhla 27.4. ja kesällä Juhannusjuhlat		
Palveluprosessin kehittäminen	Kirjastopalvelujen saatavuuden lisääminen ja kirjastopalveluista tiedottaminen Verkkokirjaston kehittäminen	Asiakaskyselyt Verkkokäyntitilastot	Kirjastopalvelut tunnetaan ja niitä käytetään Verkkokirjasto tunnetaan ja sitä käytetään
Toteuma	Kansallinen kirjastojen käyttäjäkysely suoritettu keväällä 2013, Virtain osalta saatiin 107 vastausta. Pääosin Virtain kirjaston palvelut koettiin tärkeiksi (arvosana 4,6; max 5) ja palvelujen toimivuus hyväksi (arvosana 4,3; max 5); myös kirjastoauton palvelut koettiin tärkeiksi. Asiakaspalautetta seurataan. Kirjasto tiedottaa toiminnastaan pääosin kotisivuillaan, facebookissa ja lehdessä.		
Henkilöstö	Oikea henkilöstömitoitus Toimiva työjako Hyvä työviihtyvyys	Kehityskeskustelut Kunta 10-tutkimus	Lyhytaikaiset poissaolot
Toteuma	Henkilöstömäärä vuoden 2013 loppuun saakka 7,2 (suositus 0,8-1/1000 asukasta) on ollut riittävä. Kehityskeskustelut pidettiin keväällä 2013. Työviihtyvyys on pääosin hyvä ja poissaoloja vähän. Työtehtäviä on muutettu henkilöstömuutosten vuoksi.		

Yksikkökustannus:

Kulttuuri: 14,45 euroa/asukas (brutto), 13,71 euroa/asukas (netto)
Kirjasto: 57,01 euroa/asukas (brutto), 53,32 euroa/asukas (netto).

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	28 460		28 460	35 398	6 938	124,4
Toimintamenot	-532 099		-532 099	-526 356	5743	98,9
Toimintakate	-503 639		-503 639	-490 958	12 680	97,5
Poistot						
Yli/alijäämä	-503 639		-503 639	-490 958	12 680	97,5

3.5.7 Liikunnan ja nuorisotoimen tulosalue

Liikuntatoimen toiminta perustuu liikuntalakiin, jonka tavoitteena on edistää liikuntaa, kilpa- ja huippu-urheilua sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa, edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla. Ulkoliikuntapaikkojen hoidosta vastaa tekninen toimi, mutta nykyisten sopimusten (jäähallisopimus, rinnesopimus) mahdollisia muutoksia koskevat neuvottelut jäävät sivistystoimelle ja sopimusten toteuttaminen on teknisen toimen vastuulla.

Nuorisotoimen toiminta perustuu nuorisolakiin ja -asetukseen. Lain tarkoituksena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistumista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisolain piiriin kuuluvat alle 29-vuotiaat henkilöt.

Nuorisotoimi: 14,- euroa/asukas (brutto), 13,67 euroa/asukas (netto).

Liikuntatoimi: 42,42 euroa/asukas (brutto), 40,45 euroa/asukas (netto).

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	12 622		12 622	14 848	2 226	117,6
Toimintamenot	-326 966		-326 966	-312 107	14 859	95,5
Toimintakate	-314 344		-314 344	-297 259	17 084	94,6
Poistot	-2 194		-2 194	-2 173	21	99,0
Yli/alijäämä	-316 538		-316 538	-299 432	17 106	94,6

Tulosalueelle asetettujen sitovien tavoitteiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulmat	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2013
Asiakas	Nuorisotila- ja nuorisovaltuuston toiminnan kehittäminen, nuorisotilojen viihtyvyyden parantaminen	Kävijämäärä nuorisotiloissa vähintään kuluvan vuoden tasolla sekä nuorten osallistuminen tapahtumien järjestämiseen	Kävijämäärän lisääntyminen ja nuorten aktiivisuuden lisääminen
Toteuma	Tapahtumia (myös leirit ja retket) määrärahojen puitteissa, ympäri vuoden. Toimintaa liikunta- ja nuorisopoliittisen ohjelman mukaisesti. Nuorisotilojen kävijämäärä keväällä 2013 pysyi ennallaan eli kävijöitä n. 25–40 henkilöä/ilta. Syksyllä kävijämäärä väheni ollen n. 20–30 henkilöä/ilta. Nuorisovaltuuston aktiivisuus lisääntyi toisen valtuustokauden aikana. Syksyllä panostettiin uuden nuorisovaltuuston jäsenten hankintaan. Ehdokkaita oli kahdeksan, jotka kaikki tulivat valituiksi.		
Asiakas	Terveyden edistämistoiminta ja terveysliikunnan kehittäminen	Terveyden edistämisen työryhmät sekä hyvinvointikertomuksen koordinointi yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa	Terveyden edistämistyöryhmän luoma yhteistoimintamalli ja hyvinvointikertomus
Toteuma	Vs. liikuntasihteeri ollut mukana hyvinvointikertomusryhmässä (koordinointi siirtynyt perusturvapuolelle). Terveyden edistämistyötä sekä terveysliikuntaa toteutettu mm. Virtain Kuntokiepin muodossa (kaikkiaan 431 eri osallistujaa 9 tapahtumassa) sekä tuettu virtolaisten liikkumista kaupungin tarjoamalla uimakyydeillä. Keväällä liikuntatoimi osallistui Suomimies Seikkailee -rekkakiertueen järjestelyihin Virroilla. Rekassa tehtiin kuntotestaus 289 virtolaiselle. Testien määrä oli suurin koko Hämeessä (mukana 5 kuntaa). Toukokuussa käynnistettiin Kunnossa Kaiken Ikää -tukea saanut Iloa ja oloa liikunnasta -hanke, jonka tarkoituksena on aktivoida liikkumattomia ja vähän liikkuvia liikkumaan terveyttä edistävällä tavalla. Hankkeeseen ilmoittautui 29 henkilöä ja siihen liittyy on järjestetty ohjattua liikuntaa vähintään kerran viikossa. Hanke on edennyt kurssimuotoisena (5 kertaa/laji) ja kursseilla on ollut mukana 0-5 hankkeen ulkopuolista liikkujaa. Uimaopetusta järjestettiin kesällä neljässä uimakoulussa (keskustassa 3, Killinkoskella 1). Yhteensä uimaopetuksessa oli noin 60 lasta.		
Palveluprosessin kehittäminen	Monipuolinen toiminta ja toiminnasta tiedottaminen, liikunta- ja nuorisopoliittisen ohjelman mukaisesti	Kyselyt	Korkeatasoinen palvelu
Toteuma	Jatkuva asiakaspalautteen analysointi ja palveluun panostaminen		
Henkilöstö	Atk-osaamisen kehittäminen Työkyky ja jaksaminen	Omatoimisuus atk-taidoissa Kunta 10-tutkimus	Taitojen kehittyminen sisäisin koulutuksin Työssä viihtyminen, vähäiset työstä poissaolot
Toteuma	Toteutunut, otettu käyttöön Harrastusten Virrat-portaali		

3.6 MERIKANTO-OPISTO

Merikanto-opisto on seutukunnallinen taideoppilaitos, jonka tehtävänä on antaa korkeatasoista ja monipuolista taiteen perusopetusta laajan oppimäärän mukaan musiikin ja tanssin taiteenaloilla sekä järjestää konsertteja ja muuta musiikkikulttuurin kehittämiseen liittyvää toimintaa.

Toimielimelle asetetut vaikuttavuustavoitteet

Vaikuttavuustavoite	Tavoitetaso 2013	Mittari
Asiakaslähtöisyys, vastataan asiakkaiden tarpeisiin	Kaikki pääsykokeissa hyväksytyn pistemäärän saavuttaneet saavat oppilaspaikan	Tilasto
Toteuma	Tavoitteena oli, että kaikki pääsykokeissa hyväksytyn pistemäärän saavuttaneet saavat oppilaspaikan (ks. taulukko alla). Tavoitetaso toteutui Ruovedellä 100 %:sti, Orivedellä ja Ähtärissäkin kiitettävästi. Eniten oppilaspaikkaa jonottavia on Mänttä-Vilppulassa ja Virroilla. Koko toiminta-alueella hyväksymisprosentti oli noin 73 %.	
Päättötutkintojen suorittaminen, laadun tason säilyttäminen ja kehittäminen	Tavoitetaso 20 – 25 päättötutkintoa vuosittain, solistiset arvosanat ka 3,5 (asteikko 1-5)	Tilasto
Toteuma	Päättötutkintoja suoritettiin kaikkiaan 23 kpl, joista 7 kpl opistotasolta. Solististen suoritusten arvosanojen keskiarvo oli 4,1. Tutkintojen taso ja laatu olivat kokonaisuudessaan hyvin korkeat, suorituksista peräti 78 % oli kiitettävää ja erinomaista tasoa (ks. taulukko alla). Päättötodistuksen sai 22 oppilasta, joista 7 valmistui opistotasolta. Virroilta valmistui 4, Ähtäristä 6, Mänttä-Vilppulasta 6, Ruovedeltä 3 ja Orivedeltä 3.	
Yhteistyö oppilaitoksen ja kodin välillä, huoltajien osallistumisaktiivisuuden tukeminen	Oppilaiden ja huoltajien tapaaminen keväisin (solistiset oppilaat n.500 kpl) Henkilökohtaiset opintosuunnitelmat jokaiselle	Raportointi, jatkoilmoittautumiskaavakkeet Opintosuunnitelmat tehty
Toteuma	Rehtori tapasi jatkoilmoittautumisten yhteydessä henkilökohtaisesti oppilaat ja huoltajat (n.500 oppilasta). Tapaamisissa keskusteltiin opiskeluun liittyvistä kysymyksistä ja tehtiin jokaiselle oppilaalle henkilökohtainen opetussuunnitelma seuraavaksi lukuvuodeksi. Vanhemmat ja vanhempainyhdistykset toimivat sopimuskunnissa erittäin aktiivisesti mm. järjestämällä kahvituksia ja arpajaisia oppilaskonserttien yhteydessä. Tuottoja jaettiin stipendeinä yhteensä 1795 euron arvosta.	

Keväällä 2013 opistoon pyrki kaikkiaan 188 lasta ja nuorta toiminta-alueittain seuraavasti:

	Hakijoita	Hyväksytyn pistemäärän saaneet (kpl, %)	Oppilaspaikan saaneet (kpl, %)	Jonossa
Virrat	44	36 (n. 81 %)	22 (n. 61 %)	12

Mänttä-Vilppula	45	36 (n. 80 %)	22 (n. 61 %)	14
Orivesi	39	27 (n. 69 %)	23 (n. 85 %)	4
Ähtäri	30	24 (n. 80 %)	18 (n. 75 %)	6
Ruovesi	23	17 (n. 74 %)	17 (n. 100 %)	-
Juupajoki	7	6 (n. 86 %)	4 (n. 57 %)	2
Yhteensä	188	146 (n. 78 %)	106 (n. 56 %)	

Laadun tasoon ja edelleen kehittämiseen kiinnitettiin huomiota myös mm. toiminta-alueen kunnissa järjestetyissä oppilasmatineoissa (40 kpl). Lukuvuoden aikana suoritettiin solistisia tasosuorituksia kaikkiaan 148 kpl ja musiikin perusteiden tasosuorituksia 204 kpl.

Arvosana	Kappalemäärä
erinomainen 5	9 kpl
kiitettävä 4	9 kpl
hyvä 3	4 kpl
tydyttävä 2	1 kpl
hyväksytty 1	0 kpl

3.6.1 Musiikin, tanssin ja taiteen perusopetuksen tulosalue

Tulosalueelle asetettujen tavoitteiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulmat	Tavoite	Mittarit	Tavoitetaso 2013
Talous	kohtuulliset käyttömenot tulokseen verrattuna	valtakunnalliset tilastot	yksikkökustannukset alle valtakunnallisen keskiarvon
Toteuma	Yksikkökustannukset 1,855 €/opiskelija ja 64,18 euroa / h (valtakunnallinen keskiarvo 2,063 €/opiskelija ja 74,78 €/h)		
Talous	talouden perustan, valtionosuustuntien turvaaminen	hyväksytty tuntimäärä	vähintään nykyinen valtionosuustuntien määrä
Toteuma	Valtionosuustunteja 18.095, toteutuneet tunnit 18.893		
Talous	lukukausimaksujen tarkistaminen		lukukausimaksuja korotetaan 1.1.2013 alkaen n. 11 %
Toteuma	Lukukausimaksuja korotettu 1.1.2013 n. 11 %. Maksutulot kasvaneet n. 11.000 € vuoteen 2012 verrattuna.		
Palveluprosessien kehittäminen	Alueorkesteritoiminnan kehittäminen	Alueorkesterileirin järjestäminen; Hankkeeseen saatu OH:n rahoitus 19.000 €	tilaisuuksien määrä Juhlakonserttien (Merikanto-opisto 40 v.) ja koululaiskonserttien järjestäminen kaikissa toiminta-alueen kunnissa
	korkeatasoisen, laadukkaan opetuksen järjestäminen mahdollisimman kustannustehokkaasti	tilaisuuksien määrä	tilaisuuksien määrä

Toteuma	Juhlavuoden aikana järjestettiin kaikissa sopimuskunnissa yhteensä yli 100 tilaisuutta, mm. kirkko- ja Merikanto-konsertteja, koululais- ja päiväkotikonsertteja, tanssimatineoita, oppilasiltoja ja suuri alueleirikonsertti (n. 230 osallistujaa) sekä 40-vuotispääjuhla Virroilla.		
Organisaatio ja henkilöstö	omana tuotantona toteutettu opetus	ostettu tuntimäärä	sopimuskunnat ostavat palvelut Virtain kaupungilta
Toteuma	Sopimuskunnat ostivat opetusta v. 2013. Sopimuskuntien maksuosuus oli 260.000 €(TA). Toteutuma oli n. 239.000 € (Erotuksen kattoi OH:n hankeraha 19.000 €).		
Organisaatio ja henkilöstö	hyvä työkyky ja jaksaminen	pätevät opettajat	tilasto
Toteuma	Syksyllä 2013 kahdella tuntiopettajalla ei ollut muodollista kelpoisuutta (6,7%). Viranhaltijoilla oli virkaan vaadittava tutkinto.		
Organisaatio ja henkilöstö	hyvä työkyky ja jaksaminen	työtyytyväisyys	kehityskeskustelut koko henkilöstön kanssa maaliskuuhuhtikuussa
Toteuma	Työtyytyväisyyttä ja työssä jaksamista kartoitettiin kehityskeskusteluissa, jotka pidettiin koko henkilöstön kanssa 18.3–16.4.2013 välisenä aikana. Henkilöstö on motivoitunutta ja erittäin hyvin työhönsä sitoutunutta.		
Organisaatio ja henkilöstö	onnistunut johtokuntatyöskentely, hyvin valmistellut asiat, kokouksien tehokkuus	itsearviointi	arvio toimivuudesta vähintään 3 asteikolla 1-5
Toteuma	Musiikkiopiston johtokunta kokoontui v. 2013 kaksi kertaa. Työskentely oli tehokasta ja päätökset tehtiin hyvässä yhteisymmärryksessä.		

Taloudelliset tavoitteet

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	440 000		440 000	445 515	5 515	101
Toimintamenot	-1 330 492		-1 330 492	-1 314 563	15 929	98,8
Toimintakate	-890 492		-890 492	-869 047	21 444	97,6
Poistot						
Yli/alijäämä	-890 492		-890 492	-869 047	21 444	97,6

3.7 TEKNISETN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA

Teknisten palveluiden lautakunnan tehtävänä on huolehtia sen vastuulla olevien kiinteistöjen, liikenneväylien, puistojen ja muiden alueiden kunnossapitotehtävistä. Lautakunnan vastuualueeseen kuuluu kaukolämpölaitoksen ja vesihuoltolaitoksen käyttö- ja kunnossapito. Teknisten palveluiden lautakunta vastaa pääosin myös kaupungin toimesta tapahtuvasta rakentamisesta ja rakennuttamisesta. Lautakunta vastaa jätehuollon järjestämisestä. Lautakunnan tehtävänä on vesihuollon kehittäminen. Lisäksi lautakunta huolehtii yksityisteiden kunnossapito- ja rakentamisavustusten jakamisesta. Lisäksi teknisten palveluiden lautakunta huolehtii liikuntatoimen ulkoalueiden hoidosta.

Tekninen osasto ja ympäristöosasto toimivat yhtenä teknisenä osastona 1.1.2013 alkaen. Osastojen toiminnot on yhdistetty lukuun ottamatta kaavoitusta, joka siirtyy kaupunginhallituksen alaiseen toimintaan. Kaavoituksen tukipalvelut tarjotaan edelleen tekniseltä osastolta.

Ympäristöosaston mukana tulevia lautakunnan tehtäviä ovat 1.1.2013 alkaen vastata mittauksesta ja kaupungin kartoista, kiinteistönmuodostuksesta, osoitteiden määrittelystä, maanhankinta- ja luovutusasioiden valmistelusta, asuntoasioiden rakennusteknisestä avustamisesta, valtion asuntorahaston kautta myönnettävien avustuspäätösten tekemisestä, rakentamattomien maa- ja vesialueiden rakentamisen ja ympäristönsuojelun neuvonnasta ja valvonnasta sekä vesistökunnostushankkeiden suunnittelusta.

Uudella osastolla toimii lupapalvelulautakunta/jaos, joka toimii kuntien ympäristönsuojelusta annetun lain tarkoittamana kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena rakennusvalvontaviranomaisena. Lautakunta/jaos toimii maankäyttö- ja rakennus-, ympäristönsuojelu-, jäte-, maastoliikenne-, vesiliikenne-, ulkoilu, maa-aines-, vesi-, vesihuolto- ja rakennussuojelulakien mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena. Lisäksi lautakunta/jaos toimii yksityistiejaostona ja hoitaa yksityistielain mukaiset kunnan tehtävät sekä hoitaa kunnalle luonnonsuojelulain mukaan kuuluvat tehtävät.

Henkilöstön määrä 31.12.2012 ja muutokset suunnitelmakaudella

Tulosalue	Henkilöstö 31.12.2012	Muutos 2013	Henkilöstö 31.12.2013
		+25,9 (ruokapalv.+24,9, ymp.os siirto +1)	
Hallinto	4		29,9
	36,36		
Ylläpito ja rakentaminen	sis. 2 opp.sop., 4 täyttämätöntä	+4,7 (ymp.os siirto 4,7)	41,06
Ympäristövalvonta	0	+4 (ymp.os siirto)	4
Kaukolämpölaitos	4 (sis. 0,5 täyttämätöntä)	-	4
Vesihuoltolaitos	3	-	3
Yhteensä	47,36	34,6	81,96

*ruokapalvelun ja siivoustyön henkilöstö siirtyi perusturvalta ja sivistystoimelta

** ympäristölautakunnan alainen toiminta osaksi teknisten palveluiden lautakunnan alaista toimintaa

Toimielimelle asetettujen vaikuttavuustavoitteiden toteuma

Vaikuttavuustavoite	Mittarit	Tavoitetaso
Houkutteleva, vetovoimainen ja esteetön asuin- ja elinympäristö	Hankkeen toteuttaminen suunnitelman mukaisesti	Kalettoman alueen kehittäminen
Toteuma	Toteutunut. Hanke käynnissä ja jatkuu vuodelle 2014.	
Houkutteleva, vetovoimainen ja esteetön asuin- ja elinympäristö	Esteettömyysselvityksen vaatimia toimenpiteitä toteutetaan	Esteettömät rakennukset ja kulkutiet
Toteuma	Esteettömyys huomioitu uudisrakentamisessa, olemassa oleviin rakennuksiin ei ole toteutunut.	
Houkutteleva, vetovoimainen ja esteetön asuin- ja elinympäristö	Valaistussuunnitelman toimenpiteet	Energiatehokas, kaupunkikuvaa tukeva ja lainmukainen ulkoalueiden valaistus
Toteuma	Valaistuksen uusiminen EU-direktiivin mukaiseksi on aloitettu. Hanke jatkuu 2015–2017.	
Houkutteleva, vetovoimainen ja esteetön asuin- ja elinympäristö	Energian säästötoimenpiteitä toteutettu	Energiatehokkaat kiinteistöt
Toteuma	Liittytty kuntien energiaohjelmaan, Energiatehokkuussopimus laadittu.	
Vesistöjen virkistysarvon parantaminen/pienvesikohteet	Toimenpideohjelma	Valtuuston hyväksymä toimenpideohjelma
Toteuma	Pienvesikohteista Wolanderinkosken ja Enonkosken kunnostustoimenpiteitä jatkettiin ja saatiin päätökseen syksyllä 2013.	

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013, sis. vh	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	7 794 367	-111 000	7 683 367	7 954 081	270 717	104
Toimintamenot	-9 137 553		-9 137 553	-8 449 443	688 110	92,5
Toimintakate	-1 343 186	-111 000	-1 454 186	- 495 359	958 359	34,1
Poistot	-1 873 450	-82 000	-1 955 450	-2 401 948	-446 498	123
Yli/alijäämä	-3 216 636	-193 000	-3 409 636	-2 897 307	512 329	157

Toimintakate toteutui talousarviota huomattavasti parempana toimielimen osalta. Teknisen osaston henkilöstöresurssit pienentyivät huomattavasti talousarviovuonna. Vuoden lopussa täyttämättä oli neljä virkaa: Teknisen johtajan, työpäällikön, toimistosihteerin sekä ympäristösuunnittelijan virat. Eläköitymisen myötä paikkatietosuunnittelijan virka jätettiin täyttämättä. Vuoden vaihteessa vapautui lisäksi paikkatietoinsinöörin virka. Resurssipula on näkynyt osaston toiminnassa ja osaston kehittämiseen liittyvät toimenpiteet ovat jääneet toteutumatta. Tulosalueelle talousarviossa annettu toimintakate ei ylittynyt yhdenkään tulosalueen osalta.

|

3.7.1 Hallinnon tulosalue

Teknisen toimen hallinto tuottaa ja hankkii taloudellisesti ja tehokkaasti lautakunnan alaisten tulosalueiden hallinto- ja talouspalvelut.

Tulosalue järjestää yksityisteiden tienpitäjille myönnettyjen kunnossapito- ja perusparannusavustusten maksamisen ja käytön valvonnan. Yksityisteiden perusparannushankkeissa tehdään yhteistyötä tiehallinnon ja yksityistiekuntien kanssa.

Pelastuslaki 13.6.2003/468 3 §:n mukaan kunnat vastaavat pelastustoimesta yhteistoiminnassa valtioneuvoston määräämällä alueella (alueen pelastustoimi), siten kuin siitä säädetään pelastustoimen alueiden muodostamisesta annetun lain 1214/2001 4§:ssä määräämällä tavalla. Virrat kuuluu Pirkanmaan alueelliseen pelastustoimeen. Pelastuslain 6 §:n mukaiset evakuoitus suunnittelun ja väestönsuojelun tehtävät ovat kuntien vastuulla. Tekninen johtaja toimii valmiussuunnittelun yhteyshenkilönä (oto).

Ruokapalvelut ja henkilöstö siirtyi tekniselle osastolle hallinnon tulosalueelle 1.1.2013 alkaen.

Ruokapalveluiden tavoitteena ovat asiakkaan tarpeet, odotukset, toiminnan kannattavuus ja laadukkaat ja tehokkaasti tuotetut ruokatuotantoprosessit. Kilpailukykyisenä pysyminen jatkuvasti muuttuvissa olosuhteissa varmistaa myös toiminnan laadun ja tavoitteet käytännön työskentelylle.

Tulosalueelle asetettujen sitovien operatiivisten tavoitteiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulmat	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2013
Asiakas	Valmistelun ja päätösten lainmukaisuus ja järjestys	Valitusten määrä	Asioiden käsittely viipymättä ja ilman valituksia Tyytyväinen asiakas
Toteuma	Valituksia 2 kpl.		
Palveluprosessin kehittäminen	Perehdytyksen järjestäminen uusille lautakunnan jäsenille	Koulutus	Koulutus järjestetty
Toteuma	Koulutus järjestetty		
Palveluprosessin kehittäminen	Toiminnan selkeyttäminen ja byrokratian vähentäminen	Uusi johtosääntö käytössä	Tehokas toiminta Byrokratian määrää vähennetty
Toteuma	Johtosääntö päivitetty ja käytössä.		
Ruokatuotannon prosessin kehittäminen	Prosessien kehittäminen/tehottomien prosessien vähentäminen/poistaminen	tilastot, raportit	Kannattava, kokonaistaloudellinen toiminta
Toteuma	Toteutunut. toimintaa on kehitetty jättämällä mm. turhia työvaiheita pois		
Ruokatuotannon prosessin kehittäminen	Ruokapalveluiden laadukkuus	asiakastyytyväisyyskyselyt	Asiakastyytyväisyys, toimipaikan yhtenäiset menettelytavat
Toteuma	Asiakastyytyväisyyskyselyjä ei ole toteutettu. Rantatien koulun ja terveystieteiden keittiön toimintoja yhdistetty.		
Ruokatuotannon prosessin kehittäminen	ravitsemuksellisen laadun varmistaminen	ravintoainelaskelmat	ruokalistasuunnittelussa huomioidaan suomalaiset ravitsemus suositukset
Toteuma	Ravintoainelaskelmia toteutettu terveystieteiden keittiöllä		

Ruokatuotannon prosessin kehittäminen	henkilöstön tyytyväisyys muutosvaiheessa	työtyytyväisyyskyselyt, kehityskeskustelut, tilastot	henkilöstön vähäiset poissaolot, henkilöstölle riittävät mahdollisuudet kouluttautua ja kehittää itseään omissa työtehtävissään
Toteuma	Koulutusta järjestetty kaikille ruokahuollon työntekijöille, mm. 2 ammattipätevyyttä. Työkiertoa toteutettu.		

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %,
Toimintatuotot	1 369 630		1 369 630	1 631 607	261 977	119,1
Toimintamenot	-2 891 291		-2 891 291	-2 772 997	118 293	95,9
Toimintakate	-1 521 661		-1 521 661	-1 141 390	380 270	75,0
Poistot	-9 568		-9 568	-9 692	-124	101,3
Yli/alijäämä	-1 531 229		-1 531 229	-1 151 082	380 147	75,2

Hallinnon tulosalueen osalta määrärahat alittuivat henkilöstömenojen ja palvelujen ostojen osalta. Tähän vaikutti vajaille resursseilla toimiminen.

3.7.2 Ylläpidon ja rakentamisen tulosalue

Ylläpito ja rakentaminen -tulosalueen lakisääteisiä tehtäviä ovat liikenneväylien kunnossapito ja rakentaminen siinä laajuudessa, kuin asemakaavoitus edellyttää. Puistojen, istutusten, venesataman ja katuvalaistuksen ylläpito hoidetaan kunnan päätösten mukaisesti. Myös maankaatopaikan toiminta ja romuajoneuvojen hävittäminen lain mukaisesti kuuluu tulosalueen tehtäviin, sekä jätelain mukaiset jätehuollon järjestäminen ja jätehuollon viranomaistehtävät.

Virtain kaupunki on Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n osakas. Pirkanmaan jätehuolto järjestää Virtain alueen jätteenkuljetuksen ja keräilyn. Viranomaistehtävät hoitaa kaupunki yhteistyössä jätehuoltoyhtiön kanssa. Myös liikuntatoimen ulkoalueiden hoito kuuluu tulosalueelle.

Uusi tulosalue kattaa tilapalvelun, kunnallistekniikan sekä ympäristöosastolta siirtyviä toimintoja. Tilapalvelu järjestää kaupungin eri hallintokuntien käyttöön tarkoituksenmukaiset toimitilat kilpailukykyisesti erikseen sovitussa laajuudessa sekä harjoittaa asuin- ja toimitilojen vuokraustoimintaa. Tilapalvelu huolehtii kaupungin rakennusomaisuuden arvon säilyttämisestä hallitsemiensa kiinteistöjen osalta tarkoitukseen myönnettyjen määrärahojen puitteissa.

Mittaus, paikkatieto, metsien ja rakentamattomien alueiden hoito siirtyivät niin ikään tulosalueen alaiseksi toiminnaksi 1.1.2013.

Ympäristöosaston nettobudjetoinnista luovuttiin osastojen yhdistymisen myötä.

Tulosalueelle asetettujen sitovien operatiivisten tavoitteiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulma	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2013
Palveluprosessien kehittäminen	Valaistuksen ohjausjärjestelmä uusitaan	Energiamäärän kulutus	Ohjaus toimiva, energiankulutus kääntyy laskuun

Toteuma	Valaistuksen ohjausjärjestelmä käyttöön otettu vuoden loppupuolella		
Palveluprosessien kehittäminen	Liikenneväylien ja yleisten alueiden ylläpito ja hoito hoitoluokituksen mukaisesti	Onnettomuustilastot Hoitokustannusraportit	Hoitoluokituksen mukainen
Toteuma	Liikenneväylien ja yleisten alueiden ylläpito toteutunut hoitoluokituksen mukaisesti. Yksi liukastumisilmoitus vuonna 2013.		
Palveluprosessien kehittäminen	Liikenneväylien ja puistojen hoitomäärä lisääntyy mahdollisimman vähän	Kustannukset	Asemakaavoituksen toteuttaminen vaiheittain
Toteuma	Killinkosken asemakaavan hyväksymisen myötä tullut uutta liikenneväylää, ei uusia puistoalueita.		
Palveluprosessien kehittäminen	Esteettömyysselvityksen osoittamien toimenpiteiden toteuttaminen julkisiin rakennuksiin määrärahojen puitteissa	Esteettömyysselvityksen mukaisia toimenpiteitä toteutettu	Esteettömät julkiset rakennukset. Esitys Virtain vuokrataloille hissien rakentamiseksi Torisevantien vuokrataloon
Toteuma	Toteutunut vain uudisrakennus -kohteilla.		
Palveluprosessien kehittäminen	Kehitetään paikkatietojärjestelmää ja siihen liittyviä palveluratkaisua takaamalla palveluiden saatavuus omassa organisaatiossa	Uusien paikkatietopalveluiden käyttöönotto omassa organisaatiossa	Omien paikkatietopalveluiden kehittäminen omassa organisaatiossa
Toteuma	Paikkatietopalveluita kehitetty vesihuollon ja kaukolämmön osalta.		
Palveluprosessien kehittäminen	Jatketaan yhteistyössä paikkatietopalvelusopimuksen mukaisesti yhteisen paikkatietojärjestelmän ylläpitoa 13.000 €:n nettovarauksella	Paikkatiedon yhteistyösopimus/kuntalisenssi Netto ei saa ylittyä	Ollaan mukana alueellisessa yhteistyössä paikkatietoyhteistyösopimuksen mukaisesti
Toteuma	Toteutunut.		
Henkilöstö	Uuden työpäällikön rekrytointi tulosalueelle	Onnistunut rekrytointi	Virka täytetty
Toteuma	Työpäällikkö irtisanoutunut koeajalla, virka täyttämättä.		
Henkilöstö	Tarkoituksenmukainen oman työvoiman ja ostopalvelujen käyttö	Henkilöstön laatu ja määrä Ostopalvelumahdollisuuksien seuranta	Oman työvoimaresurssin säilyttäminen vähintään nykyisellä
Toteuma	Henkilöstöresurssit vähentyneet rajusti. Vuoden lopussa täyttämättä ympäristösuunnittelijan, teknisten johtajan, työpäällikön ja toimistosihteerin virat. Paikkatietosuunnittelija eläköitynyt, tätä virkaa ei enää täytetä.		

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	3 418 925	-88 000	3 330 925	3 338 631	7 706	100,2
Toimintamenot	-3 965 553		-3 965 553	-3 418 420	547 133	86,2
Toimintakate	-546 628	-88 000	-634 628	-79 789	554 839	12,6
Poistot	-1 344 616		-1 344 616	-1 431 572	-86 956	106,5
Yli/alijäämä	-1 891 244	-88 000	-1 979 244	-1 511 361	467 883	76,4

Toimintatuotot toteutuivat talousarvion mukaisina, määrärahoja jäi käyttämättä henkilöstökulujen ja palveluiden ostojen osalta, toimintakate toteutui talousarviota parempana.

3.7.3 Ympäristövalvonnan tulosalue

Ympäristövalvonnan tulosalue on uusi tulosalue. Se valmistelee lupa- ja muut lupapalvelulautakunnan/jaoksen toimivaltaan kuuluvat päätökset. Vastuualue vastaa ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan kehittämisestä, vesistökunnostushankkeiden suunnittelusta ja ympäristön tilan seurannasta.

Tulosalue hoitaa yksityistielaisissa kunnalliselle tieviranomaiselle määrätyt tehtävät.

Tulosalueelle asetettujen sitovien operatiivisten tavoitteiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulmat	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2013
Laadukkaat ja asiantuntevat viranomaispalvelut	Järjestetään koulutus lupapalvelultk / jaoston jäsenille sen toimivaltaan kuuluvista tehtävistä	koulutus	Koulutus järjestetty
Toteuma	Toteutunut. Koulutus järjestetty 03/2013.		
Laadukkaat ja asiantuntevat viranomaispalvelut	Seurataan rakennuslupien myöntämiseen kuuluvaa aikaa siten, että mitataan rakennuslupaprosessin kokonaisaikaa asiakkaan osalta lupahakemuksen jättämisestä luvan myöntämiseen asti sekä luvan käsittelyaikaan rakennuslupaviranomaisen osalta rakennusluvan myöntökelpoisuudesta luvan myöntämiseen asti	käsittelyaika	Rakennuslupahakemuksesta on tehty päätös keskimäärin 4 vkon sisällä sen myöntökelpoiseksi toteamisen jälkeen
Toteuma	Luvan käsittelyaika päätöskelpoisuudesta päätöspäivään keskimäärin 16 päivää. Luvista 89,7 % tehty päätös 4 viikon kuluessa päätöskelpoiseksi toteamisesta.		

Laadukkaat ja asiantuntevat viranomaispalvelut	Seurataan ympäristö- ja maa-aineslupien myöntämiseen kuuluvaa aikaa siten, että mitataan lupaprosessin kokonaisaikaa asiakkaan osalta lupahakemuksen jättämisestä luvan myöntämiseen asti sekä luvan käsittelyaikaan lupaviranomaisen osalta luvan myöntökelpoisuudesta luvan myöntämiseen asti	käsittelyaika	Ympäristö- ja maa-aineslupahakemukselta on tehty päätös seuraavassa lautakunnan/jaoksen kokouksessa sen myöntökelpoiseksi toteamisen jälkeen.
Toteuma	Toteutunut.		

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	132 214	-23 000	109 214	122 262	13 048	111,9
Toimintamenot	-316 680		-316 680	-313 843	2 837	99,1
Toimintakate	-184 466	-23 000	-207 466	-191 581	15 885	92,3
Poistot						
Yli/alijäämä	-184 466	-23 000	-207 466	-191 581	15 885	92,3

3.7.4 Kaukolämpölaitoksen tulosalue

Kaukolämpöenergia hankitaan ja toimitetaan asiakkaille mahdollisimman edullisesti liiketaloudellisten periaatteiden mukaisesti.

Tulosalueelle asetettujen sitovien operatiivisten tavoitteiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulmat	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2013
Asiakas	Häiriötön lämmönjakelu	Häiriöiden määrä	Mahdollisimman vähän häiriöitä lämmönjakelussa
Toteuma	Häiriöitä ei ole ollut.		
Palveluprosessin kehittäminen	Turvattu polttoaineiden toimitus laitokselle	Pitkäaikaiset toimitussopimukset	Uusiutuvan polttoaineen (hake) osuus yli 50 %
Toteuma	Toteutunut. Uusiutuvan polttoaineen osuus 88,1 %.		
Henkilöstö	Ammattitaitoinen henkilöstö	Ammattitaidon ylläpito	Henkilöstön ammattitaito työtehtävien vaatimusten tasolla
Toteuma	Koulutusta järjestetty.		

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	2 255 231		2 255 231	2 261 487	6 256	100,3
Toimintamenot	-1 522 247		-1 522 247	-1 528 813	-6 566	100,4
Toimintakate	732 984		732 984	732 674	-310	100,0
Poistot	-343 508		-343 508	-580 326	-236 818	169
Yli/alijäämä	389 476		389 476	152 347	-237 128	39,1

Kaukolämpölaitoksen lämmön myynti vuonna 2013 oli 32 912 MWh.

3.7.5 Vesihuoltolaitoksen tulosalue

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on vesihuoltolakiin perustuen turvata sellainen vesihuolto, että kohtuullisin kustannuksin on saatavissa riittävästi, terveydellisesti ja muutenkin moitteetonta talousvettä sekä turvata terveyden- ja ympäristönsuojelulain kannalta asianmukainen viemärointi. Vesihuoltolaitos vastaa puhdistamolietteen kompostoinnista Sarvinevan jätteenkäsittelyalueella.

Tulosalueelle asetettujen sitovien operatiivisten tavoitteiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulmat	Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2013
Asiakas	Veden hankinta	Vesinäytteet	Laadukas vesi ja häiriötön toiminta
Toteuma	Moitteettomat vesinäytteet. Lähes häiriötön vedenjakelu, yksi katkos ollut.		
Palveluprosessin kehittäminen	Jätevedenpuhdistamon toiminnan sujuvuus	Ympäristöluvan mukainen seuranta	Ympäristölupaehtojen täyttyminen
Toteuma	Lupaehdot täyttyneet, lukuun ottamatta kahta tulosta, joissa fosfori ollut yli lupaehtojen		
Palveluprosessin kehittäminen	Vesihuoltolaitosten yhteistyö	Yhdistymisselvityk- sen mukaiset toimenpiteet	Yhdistymisen valmistelu Virtain Vesiosuuskunnan kanssa
Toteuma	Ei ole toteutunut		

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2013	TA2013	TA MUUT	TA + MUUT 2013	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	618 367		618 367	600 098	18 269	97,0
Toimintamenot	-441 782		-441 782	-415 370	26 412	94,0
Toimintakate	176 585		176 585	184 728	8 143	104,6
Poistot	-175 758	-82 000	-257 758	-380 357	-122 599	148
Yli/alijäämä	827	-82 000	-81 173	-195 629	-114 456	241

Vesihuoltolaitoksen tulosta rasittaa kertaluonteisena eränä Killinkosken puretun puhdistamon poistot, jotka purettiin kertapoistona (n. 82 000 euroa).

4 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

Tuloslaskelmaosassa seurattavia määrärahoja ja tuloarvioita ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja –menot sekä satunnaiset erät.

Kaupunki ja vesihuolto	Alkuperäinen TA	TA MUUT	TA + MUUT	Toteuma	Poikke- ama
Toimintatulot					
Myyntitulot	28 800 875	-801 000	27 999 875	28 379 345	-379 470
Maksutulot	4 842 171	-30 000	4 812 171	5 070 845	-258 674
Tuet ja avustukset	1 245 725		1 245 725	1 337 837	-92 112
Muut toimintatulot	3 833 356	-60 000	3 773 356	3 608 843	164 513
	38 722 127	-891 000	37 831 127	38 396 870	-565 743
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-35 211 117	305 000	-34 906 117	-33 919 760	-986 357
Palvelujen ostot	-31 058 580	-985 000	-32 043 580	-32 958 489	914 909
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 587 354	-60 000	-5 647 354	-5 372 022	-275 332
Avustukset muille	-2 868 199	50 000	-2 818 199	-2 968 330	150 131
Avustukset liikelaitoksille	- 40 000		-40 000	-40 000	0
Vuokrat	-3 068 824	100 000	-2 968 824	-3 005 546	36 722
Muut toimintamenot	-289 782		-289 782	-198 143	-91 640
	-78 123 856	-590 000	-78 713 856	-78 462 302	-251 554
Toimintakate	-39 401 729	-1 481 000	-40 882 729	-40 065 432	-817 297
Verotulot	20 400 000		20 400 000	21 164 982	-764 982
Valtionosuudet	21 125 000		21 125 000	21 230 458	-105 458
Rahoitustulot ja –menot					
Korkotulot muilta				10 933	-10 933
Muut rahoitustulot muilta	242 000		242 000	301 605	-59 605
Korkomenot	-165 000		-165 000	-129 855	-35 145
Muut rahoitusmenot				-2 044	2 044
	77 000		77 000	180 641	-103 641
Vuosikate	2 200 271	-1 481 000	719 271	2 510 649	-1 791 378
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 184 006	-82 000	-2 266 006	- 2 844 617	-578 611
	-2 184 006	-82 000	-2 184 006	-2 844 617	-660 611
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tulot				300 674	-300 674
Satunnaiset menot				300 674	-300 674
Tilikauden tulos	16 265	-1 563 000	-1 546 735	-33 294	-1 513 441
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				136 782	-136 782
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	16 265	-1 563 000	-1 546 735	103 488	-1 650 223

4.1 Verotulojen erittely

Verotulot	Alkuperäinen TA	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama, ylitys (+), alitus (-)	TP 2012	Muutos TP12/T P13 %
Kunnallisvero	17 300 000	17 300 000	17 769 969	+ 469 969	17 212 212	+3,24
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 500 000	1 500 000	1 684 803	+ 184 803	1 416 527	+18,9
Kiinteistövero	1 600 000	1 600 000	1 710 210	+ 110 210	1 638 928	+4,3
	20 400 000	20 400 000	21 164 982	+ 764 982	20 267 677	+4,4

Tuloveroprosentti	Verotettava tulo, 1000 €	Efektiivinen veroaste*
2013	20,25	88 448
2012	20,25	86 271
2011	19,75	86 062
2010	19,75	83 677

*) Erilaisten vähennysten johdosta kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) ei vastaa todellista veroastetta kunnissa. Puhutaan efektiivisestä veroasteesta, joka on maksuunpannun kunnallisveron suhde ansiotuloihin.

Kiinteistöveroprosentit	2014	2013
Vakituinen		
asuinrakennus	0,45 %	0,45 %
Muu asuinrakennus	1,00 %	1,00 %
Yleinen kiinteistövero	0,9 %	0,9 %

4.2 Valtionosuuksien erittely

Valtionosuudet	TA 2013	Toteuma	Poikkeama, ylitys (+), alitus (-)	TP 2012	Muutos TP12/ TP13 %
Yleinen valtionosuus	17 100 000	17 133 868	+33 868	16 529 872	+3,6
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-475 000	-492 030	+ 17 030	-496 058	+0,8
Verotulojen tasaus	4 500 000	4 588 620		4 300 296	+6,7
	21 125 000	21 230 458	+ 105 458	20 334 110	+4,4

5 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

5.1 Hankkeet

Hankkeita ovat yli 300 000 euron verottomat kokonaisuudet. Hankkeiden käsittelyssä seurataan kaupungin hankesuunnitteluohjeita.

Lämpölaitoksen saneeraus on päättynyt vuonna 2012, mutta maksatusteknisistä syistä viimeinen erä ELY-keskukselta haettiin ja tuloutui vuodelle 2013. Kalettomanlahden alueen kehittäminen ja kehitysvamma-asuntolan rakentaminen ovat edenneet suunnitelman mukaisesti.

Vanhusten asumispalveluyksikköön varattu määräraha oli suunnittelumääräraha. Suunnittelussa edettiin, jotta asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselta voitiin hakea investointiavustusta. Vesistökuunnostushankkeet eivät edenneet vuoden 2013 aikana. Koivurinteen päiväkotia varten valtuusto myönsi suunnittelumäärärahat kassavaroista talousarviomuutoksena, jonka jälkeen suunnittelu aloitettiin.

Toimielin / hanke	Kustannusarvio	Edellisvuosien käyttö	TA 2013	TA MUUT	TA + MUUT	Toteuma	Poikkeama	TOT %
Lämpölaitoksen saneeraus								
Menot	-4 600 000	-4 179 061						
Tulot		333 600				343 699	-343 699	
Netto	-4 600 000	-3 845 461				343 699	-343 699	
Kalettomanlahden alueen kehittäminen								
Menot	-945 465	-146 986	-490 000		-490 000	-488 058	-1 942	99
Tulot			270 000		270 000	260 222	9 778	96
Netto	-945 465	-146 986	-220 000		-220 000	-227 836	7 836	104
Haja-asutusalueen viemäröinti								
Menot			-198 000		-198 000	-151 195	-46 805	76,4
Tulot			19 000		19 000	9 590	9 410	50,5
Netto			-179 000		-179 000	141 606	-37 394	79,1
Kehitysvamma-asuntola								
Menot	-1 700 000		-400 000		-400 000	-509 871	109 871	127
Tulot	512 000		159 200		159 200	182 829	-23 629	115
Netto	1 118 800		-240 800		-240 800	-327 042	86 242	136
Vanhusten asumispalveluyksikkö								
Menot	-2 565 000		-80 000		-80 000	-2 418	-77 582	3,0
Tulot								
Netto	-2 565 000		-80 000		-80 000	-2 418	-77 582	3,0
Vesistökuunnostushankkeet								
Menot			-50 000		-50 000	0	-50 000	0
Tulot						0		
Netto			-50 000		-50 000	0	-50 000	0
Koivurinteen päiväkoti								
Menot	-2 870 000		0	-130 000	-130 000	-44 933	85 067	34,5
Tulot			0					
Netto	-2 870 000		0	-130 000	-130 000	-44 933	85 067	34,5

5.2 Hankeryhmät

Valtuusto myöntää määrärahat ja tuloarviot hankeryhmälle kokonaisuutena. Hankeryhmien kohteet ovat alle 300 000 euroa. Pienhankintaraja on 10.000 €.

Kaupunginhallituksen alaisissa osakkeissa ja osuuksissa näkyy Pirkanmaan koulutuskonsernikuntayhtymän purkamisen vaikutus kuntayhtymäosuudessa ja vastaavasti perustetusta Pirko-kiinteistöt Oy:n kaupungin osakepääoman osuuden kirjaaminen (kaupunki omistaa 266 osaketta). Maa-alueissa ja rakennuksissa sekä tuotot että määrärahan käyttö toteutuivat huomattavasti talousarviota pienempinä. Muihin pitkävaikutteisiin menoihin on kirjattu tienvarsimainosten hankinta suunnitelman mukaisesti. Maa-alueissa on ollut varauma etuosto-oikeuden käyttöön, josta on seurannut oikeuskäsittely. Päätös ei ollut lainvoimainen vielä vuonna 2013.

Terveystoimen investoinnit -hankeryhmä sisältää laboratoriotilojen rakentamisen, terveyskeskuksen katon muutostyöt, keittiön kylmätilojen koneistojen uusimisen, vanhainkodin piha-alueen parannusta sekä vuodeosaston peruskorjauksen suunnittelun. Kokonaistoteumaan vaikutti vuodeosaston peruskorjauksen siirtyminen vuoden 2014 syksyyn, jonka osalta toteutettiin vain suunnittelua.

Teknisten palveluiden lautakunnan alaisten investointien osalta kaukolämpölaitoksen investoinnit ovat ylittyneet noin 20 %:ia. Ylitys johtui Ahjolan kaukolämpölinjan rakentamisesta. Valtuuston päätös määrärahasta (236.000 €) linjan rakentamiseksi saatiin 17.9.2012. Rakentamista ei ehditty saada valmiiksi vuoden 2012 aikana ja kustannuksia menokohdalle on kirjaantunut myös vuodelle 2013.

Keiturinsalmen kaavan viivästyminen aiheutti osin viivästyksiä kunnallistekniikan ja vesihuollon työohjelmien toteuttamiseen ja heijastuu investointiosan toteumaan näiltä osin.

Vesihuoltolaitoksen investoinneista jäi toteutumatta lietalavojen uusiminen, sillä lietteen jatkokäsittelyn ratkaisut selviävät vuonna 2014 haettavan lietteen jatkokäsittelyluvan myötä. Luvan myötä selviää myös joudutaanko liete kuljettamaan johonkin kauemmas. Investointi voidaan toteuttaa luvan jälkeen.

Hankeryhmä	TA 2013	TA MUUT	TA+MUUT	Toteuma	Poikkeama	TOT %
<u>Kaupunginhallitus</u>						
Osakkeet ja osuudet						
Menot	-150 000		-150 000	-1 611 749	-1 461 749	1074
Tulot	150 000	-150 000	0	1 277 289	1 277 289	
Nettomeno	0	-150 000	-150 000	-334 460	-184 460	222,9
Maa-alueet/rakennukset						
Menot	-300 000	150 000	-150 000	-1 000	149 000	0,7
Tulot	550 000	-450 000	100 000	27 524	76 476	27,5
Nettomeno	250 000	-300 000	-50 000	26 524	76 524	-53,0
Muut pitkävaikutteiset menot						
Menot	-60 000		-60 000	-28 828	31 172	48,0
Tulot						
Nettomeno	-60 000		-60 000	-28 828	31 172	48,0
<u>Perusturvalautakunta</u>						
Terveys- ja sosiaalitoimen investoinnit						
Menot	-735 000		-735 000	-587 982	-147 018	79,9
Tulot						
Nettomeno	-735 000		-735 000	-587 982	-147 018	79,9

Tekninen lautakunta						
Vesihuoltolaitos						
Menot	-438 000		-438 000	-223 674	-63 131	85,6
Tulot				3 989	-3 989	
Nettomeno	-438 000		-438 000	-361 290	-76 710	82,5
Kunnallistekniikka						
Menot	-507 000		-507 000	-437 129	-69 871	86,2
Tulot				2 992	-2 992	
Nettomeno	-507 000		-507 000	-434 137	-72 863	85,6
Tuotannolliset rakennukset						
Menot	-20 000	-50 000	-70 000	-37 641	-32 360	53,8
Tulot						
Nettomeno	-20 000	-50 000	-70 000	-37 641	-32 360	53,8
Asuinrakennukset						
Menot	-160 000		-160 000	-105 158	-54 842	65,7
Tulot						
Nettomeno	-160 000		-160 000	-105 158	-54 842	65,7
Hallintokuntien käytössä olevat rakennukset						
Menot	-370 000		-370 000	-257 931	-112 069	69,7
Tulot						
Nettomeno	-370 000		-370 000	-257 931	-112 069	69,7
Lämpölaitos						
Menot	-212 500		-212 500	-254 074	41 574	120
Tulot				10 177	-10 177	-100
Nettomeno	-212 500		-212 500	-243 897	31 397	-114,8

Virtain kaupungin investoinnit yhteensä

Investoinnit yhteensä	TA 2013	TA MUUT	TA+MUUT	Toteuma	Poikkeama	TOT %
Menot	-4 170 500	-30 000	-4 200 500	-4 741 641	541 141	112,9
Tulot	1 148 200	-600 000	548 200	2 118 311	-1 570 111	386,4
Nettomeno	-3 022 300	-630 000	-3 652 300	-2 623 330	-1 028 971	71,8

6 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Kaupunki ja Vesihuolto

	TA 2013	MUUTOS	TA + MUUTOS	TOTEUTUMA
TOIMINTA JA INVESTOINNIT				
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 210 206	-1 481 000	729 206	2 520 319
Satunnaiset erät				300 674
Tulorahoituksen korjauserät	-44 703		-44 703	-668 351
	2 165 503	-1 481 000	684 503	2 152 642
 Investointien rahavirta				
Investointimenot	-4 170 500	-30 000	-4 200 500	-4 741 641
Rahoitusosuudet investointeihin	448 200		448 200	813 498
Pys.vast. hyödykkeiden luovutustulot	744 703	-600 000	144 703	1 749 254
	-2 977 597	-630 000	-3 607 597	-2 178 889
 Toiminnan ja investointien rahavirta	-812 094	-2 111 000	-2 923 094	-26 247
 Rahoitustoiminta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-100 000		-100 000	-4 375
Antolainasaamisten vähennykset	24 000		24 000	
	-76 000		-76 000	-4 375
 Lainakannan muutokset/lisäykset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	900 000		900 000	230 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-891 000		-891 000	-890 583
	9 000		9 000	-660 083
 Muut maksuvalmiuden muutokset	29 000		29 000	1 369 480
 Rahoitustoiminnan rahavirta	-38 000	0	-38 000	705 023
 RAHAVAROJEN MUUTOS	-850 094	-2 111 000	-2 961 094	678 775
 Rahavarat 31.12				4 515 650
Rahavarat 1.1.				3 836 875
Rahavarojen muutos				678 775

Virtain kaupungin ja kuntakonsernin tilinpäätöslaskelmat on esitetty tässä osiossa.

Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase.

Virtain kaupunki sisältää kaupungin, taseyksikkö Vesihuollon ja Liikelaitos Marttisen ulkoiset, keskenään eliminoidut toteumat.

Virtain kaupungin konsernin tilinpäätöslaskelmat ovat konsernin tuloslaskelma, konsernin rahoituslaskelma ja konsernitase.

Lisäksi tässä osassa esitetään tilinpäätöslaskelmien liitetiedot.

Eriytettyinä tilinpäätöksinä esitetään vesihuollon taseyksikön sekä liikelaitos Marttisen tilinpäätökset.

VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN**Tuloslaskelma**

	2013	2012
TOIMINTATUOTOT		
MYYNITUOTOT	25 666 790,86	5 348 369,99
MAKSUTUOTOT	5 070 435,16	3 118 993,13
TUET JA AVUSTUKSET	1 848 213,48	1 593 077,31
VUOKRATUOTOT	1 583 152,55	1 430 588,13
MUUT TOIMINTATUOTOT	356 232,26	231 359,45
	<hr/> 34 524 824,31	<hr/> 11 722 388,01
TOIMINTAKULUT		
HENKILÖSTÖKULUT	-34 886 159,54	-25 028 774,33
PALKAT JA PALKKIOT	-26 927 396,74	-19 165 375,76
HENKILÖSIVUKULUT	-7 958 762,80	-5 863 398,57
ELÄKEKULUT	-6 382 322,68	-4 806 803,00
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 576 440,12	-1 056 595,57
PALVELUJEN OSTOT	-29 833 303,76	-18 924 140,41
ASIAKASPALVELUJEN OSTOT	-13 426 646,70	-12 694 725,44
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT	-16 406 657,06	-6 229 414,97
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-5 217 100,57	-4 023 530,21
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-5 217 100,57	-4 023 530,21
AVUSTUKSET	-2 945 454,64	-2 409 752,89
VUOKRAT	-1 327 506,88	-333 330,43
MUUT KULUT	-208 380,23	-332 721,28
	<hr/> -74 417 905,62	<hr/> -51 052 249,55
TOIMINTAKATE	-39 893 081,31	-39 329 861,54
VEROTULOT	21 164 982,12	20 267 676,85
VALTIONOSUUDET	21 230 458,00	20 334 110,00
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT		
KORKOTUOTOT	10 933,42	10 939,09
MUUT RAHOITUSTUOTOT	308 050,12	306 103,74
KORKOKULUT	-129 855,25	-140 637,84
MUUT RAHOITUSKULUT	-2 313,13	-1 297,57
	<hr/> 186 815,16	<hr/> 175 107,42
VUOSIKATE	2 689 173,97	1 447 032,73
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
SUUNNITELMANMUKAISET POISTOT	-2 973 854,16	-2 623 695,97
	<hr/> -2 973 854,16	<hr/> -2 623 695,97
SATUNNAISET ERÄT		
SATUNNAISET TUOTOT	300 674,30	
	<hr/> 300 674,30	
TILIKAUDEN TULOS	15 994,11	-1 176 663,24
POISTOERON VÄHENNYS	136 782,42	136 782,42
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	152 776,53	-1 039 880,82

Rahoituslaskelma

	2013	2012
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 689 173,97	1 447 032,73
Satunnaiset erät	300 674,30	
Tulorahoituksen korjauserät	-668 351,43	-141 863,64
	<u>2 321 496,84</u>	<u>1 305 169,09</u>
 Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 396 836,55	-3 587 380,02
Rahoitusosuudet investointeihin	1 159 497,87	106 673,82
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 749 254,38	171 691,24
	<u>-2 488 084,30</u>	<u>-3 309 014,96</u>
 Toiminnan ja investointien rahavirta	-166 587,46	-2 003 845,87
 Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-11 604,75	-2 260,00
Antolainasaamisten vähennys		280
	<u>-11 604,75</u>	<u>-1 980,00</u>
 Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	230 500,00	1 500 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-890 582,50	-740 582,50
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
	<u>-660 082,50</u>	<u>759 417,50</u>
 Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	15 417,53	4 469,67
Vaihto-omaisuuden muutos	2 625,72	783,91
Saamisten muutos	-773 043,99	-880 042,22
Korottomien velkojen muutos	1 945 128,16	518 674,07
	<u>1 190 127,42</u>	<u>-356 114,57</u>
 Rahoituksen rahavirta	518 440,17	401 322,93
 Rahavarojen muutos	351 852,71	-1 602 522,94
 Rahavarojen muutos	351 852,71	-1 602 522,94
Rahavarat 31.12	4 803 722,80	4 451 870,09
Rahavarat 1.1.	4 451 870,09	6 054 393,03

Tase**VASTAAVAA****2013****2012****PYSYVÄT VASTAAVAT**

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

536 586,83

489 225,51

536 586,83

489 225,51

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

4 882 553,73

4 909 077,94

Rakennukset

22 096 571,12

22 998 613,59

Kiinteät rakenteet ja laitteet

5 943 124,37

6 043 143,52

Koneet ja kalusto

476 757,54

533 040,13

Muut aineelliset hyödykkeet

297 930,32

231 076,27

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

1 817 429,28

1 222 615,61

35 514 366,36

35 937 567,06

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

7 349 405,14

7 014 894,56

Muut saamiset

268 357,13

256 752,38

7 617 762,27

7 271 646,94

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

Valtion toimeksiannot

13 910,57

25 469,58

Lahjoitusrahastojen erityiskatteet

377 509,79

395 111,05

391 420,36

420 580,63

Pysyvät vastaavat yhteensä

43 668 715,46

43 698 439,51

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet

10 327,78

12 060,24

Valmiit tuotteet

8 523,82

9 417,08

18 851,60

21 477,32

Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

Lainasaamiset

1 701 280,58

1 932 340,58

1 701 280,58

1 932 340,58

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset

1 831 351,38

1 807 376,19

Lainasaamiset

196,67

6 229,52

Muut saamiset

532 271,99

385 305,01

Siirtosaamiset

1 403 605,15

564 410,48

3 767 425,19

2 763 321,20

Rahat ja pankkisaamiset

4 803 722,80

4 451 870,09

Vaihtuvat vastaavat yhteensä

10 291 280,17

9 169 009,19

VASTAAVAA YHTEENSÄ**54 351 415,99****53 288 029,33**

Tase

	2013	2012
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	23 750 394,96	23 750 394,96
Muut omat rahastot	336 375,85	336 375,85
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	11 890 712,61	12 930 593,43
Tilikauden yli-/alijäämä	152 776,53	-1 039 880,82
	<u>36 130 259,95</u>	<u>35 977 483,42</u>
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET		
Poistoero	1 688 753,04	1 825 535,46
	<u>1 688 753,04</u>	<u>1 825 535,46</u>
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset		223 910,37
		<u>223 910,37</u>
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	13 760,57	24 946,80
Lahjoitusrahastojen pääomat	468 339,31	470 895,82
	<u>482 099,88</u>	<u>495 842,62</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 274 878,04	4 940 582,50
Lainat julkisyhteisöiltä		
Ostovelat	6 912,51	7 473,25
Liittymismaksut ja muut velat	1 056 743,95	912 891,49
	<u>5 338 534,50</u>	<u>5 860 947,24</u>
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	896 204,46	890 582,50
Lainat julkisyhteisöiltä		
Saadut ennakot	28 007,06	27 437,85
Ostovelat	3 739 246,00	4 070 433,38
Muut velat	876 872,28	535 817,17
Siirtovelat	5 171 438,82	3 380 039,32
	<u>10 711 768,62</u>	<u>8 904 310,22</u>
Vieras pääoma yhteensä	16 050 303,12	14 765 257,46
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	54 351 415,99	53 288 029,33

Liitetiedot

Tilinpäätöksen liitetiedot ryhmitellään kirjanpitoasetuksen liitetietovaatimusten mukaan tilinpäätöksen laatimista, tuloslaskelmaa, taseen vastaavia ja vastattavia, vakuuksia ja vastuusitoumuksia, henkilöstä ja konsernitilinpäätöstä koskeviin liitetietoihin.

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Poistot on laskettu kaupunginvaltuuston ennalta hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Kaupunginvaltuusto on tarkistanut poistosuunnitelmaa ja tarkistettua suunnitelmaa sovelletaan 1.1.2009 jälkeen valmistuneisiin kohteisiin.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot**KUNNAN TOIMINTATUOTOT TEHTÄVÄALUEITTAIN****ULKOISET**

	2013	2012
Yleishallinto	768 260,66	754 606,39
Sosiaali- ja terveystoimi	26 874 738,34	4 424 256,60
Opetus- ja kulttuuri	943 056,32	1 005 127,11
Yhdyskuntapalvelut	273 401,32	421 878,81
Muut palvelut	3 440 709,73	3 040 660,71
Liikelaithokset		
Liikelaithokset/liikevaihto	1 696 640,73	1 544 859,38
Muut varsinaisen toiminnan tuotot	528 017,21	530 999,01
Yhteensä	34 524 824,31	11 722 388,01

VEROTULOJEN ERITTELY

	2013	2012
Kunnallisvero	17 769 968,58	17 212 211,92
Kiinteistövero	1 710 210,43	1 638 938,00
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 684 803,11	1 416 526,93
Yhteensä	21 164 982,12	20 267 676,85

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	2013	2012
Peruspalvelujen valtionos. (ilman tasauksia)	17 133 868,00	16 529 872,00
Verotuloihin perustuvat valt.os.tasaus	4 588 620,00	4 300 296,00
Järjestelmämuutoksen tasaus		
Opetus- ja sivistystoimen muut valt.osuudet	-492 030,00	-496 058,00
Palkkaratk.tukeminen, kertasuoritus		
Valtionosuudet yhteensä	21 230 458,00	20 334 110,00

MUUT TOIMINTATUOTOT

	2013	2012
PYSYVIEN VASTAAVIEN MYYNTIVOITOT		
Tontit, maa-alueet	139 895,79	122 833,68
Kuntayhtymäosuudet		
Kalusto, autot	3 870,97	1 431,13
Yhteensä	143 766,76	124 264,81

MUUT TOIMINTAKULUT**2013****2012****PYSYVIEN VASTAAVIEN MYYNTITAPPIOT**

Tontit, maa-alueet

1 370,13

Rakennukset

Kuntayhtymäosuudet

Osakkeet

SATUNNAISET TULOT

Kuntayhtymäosuudet, myyntivoitto

300 674,30**OSINGOT JA OSUUSPÄÄOMAN KOROT****2013****2012**

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy

161 766,00

161 766,00

Pirkanmaan Sairaanhoidopiiri ky

59 086,84

59 086,84

Kuntarahoitus

Muut rahoitustulot

3 456,56

2 782,69

Yhteensä**224 309,40****223 635,53****TILINTARKASTAJAN PALKKIOT****2013****2012**

Tilintarkastuspalkkiot

11 919,00

15 334,80

Tilintarkastuslautakunnan sihteeri

5 087,09

3 958,88

Tilintarkastuslautakunnan palkkiot

6 247,00

6 546,40

Muut palkkiot, hanketark. yms.

3 501,40

26 754,49**25 840,08**

YHTEISTOIMINTASOPIMUKSEN VAIKUTUS

ARVIOIDUT POISTOAJAT JA NIITÄ VASTAAVAT VUOTUISET POISTOPROSENTIT
JA POISTOMENETELMÄT

Aineettomat hyödykkeet	
Aineettomat oikeudet	5 v. tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	
Kehittämismenot	3 - 5 v. tasapoisto
Konserniliikearvo	5 v. tasapoisto
Liikearvo	5 v. tasapoisto
Atk-ohjelmistot	3 - 5 v. tasapoisto
Muut	3 - 5 v. tasapoisto
Erityisestä syystä enint. (esim. Vesistöjen peruskunnostus)	20 v. tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	30 - 50 v. tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30 v. tasapoisto
Talousrakennukset	15 - 20 v. tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30 v. tasapoisto
Asuinrakennukset	30 - 50 v. tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20% mjp
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 25% mjp
Muut maa- ja vesirakenteet	10 - 20% mjp
Vedenjakeluverkosto	7 - 10% mjp
Viemäriverkko	7 - 10% mjp
Kaukolämpöverkko	10 - 15% mjp
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 - 20% mjp
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	20 - 22% mjp
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20% mjp
Vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	15 - 25% mjp
Liikenteen ohjauslaitteet	20 - 25% mjp
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 - 25% mjp
Koneet ja kalusto	
Muut kuljetusvälineet	5 - 10 v. tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10 v. tasapoisto
Muut raskaat koneet	10 - 15 v. tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 - 10 v. tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 - 15 v. tasapoisto
Atk-laitteet	3 - 5 v. tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5 v. tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa

Aktivoitava poistoaika on ensisijaisesti ja automaattisesti tämän suunnitelman lyhin poistoaika.

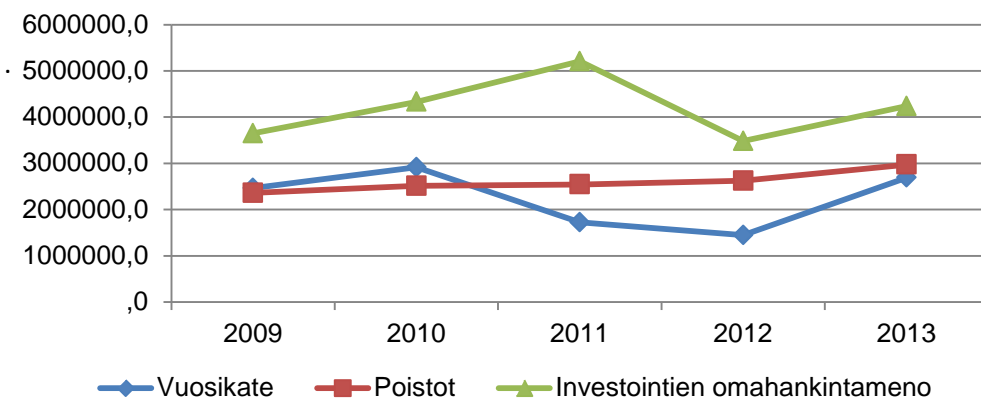
Suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuus

	TP 2012	TP 2013	TA2014	TS2015	TS2016	Keskiarvo
Poistonalainen omahankintameno	3 203 375	2 659 093	5 177 000	3332000	1110000	3 096 294
Sumu poistot	2 466 186	2 891 523	2 617 576	2 690 000	2 472 500	2 627 557
Ero €	-737 189	232 430	-2 559 424	-642 000	1 362 500	-468 737
Ero %	-23	9	-49	-19	123	-15

Investoinnit ylittävät poistot keskimäärin n. 0,5 M€. Tilivuosi 2013 poikkeaa tästä, sillä investointitoteumasta 4,4 miljoonasta eurosta osakkeiden ja osuuksien osuus oli 1,6 M€ johtuen Pirkanmaan koulutuskonsernikuntayhtymän purkamisesta. Poistonalaisten investointien määrä oli noin 3,1 M€, ollen huomattavasti alhaisempi kuin keskimäärin. Omahankintamenoon vaikuttaa myös sitä alentavat rahoitusosuudet useissa hankkeissa (mm. Kalettomanlahti, kehitysvamma-asuntola), jolloin poistonalainen omahankintameno vuodelta 2013 on n. 2,7 M€. Laskelmassa ei huomioitu lämpölaitoksen saneerauksen vuodelle 2013 tuloutunutta avustusosuutta, sillä se ei ole omarahoitusosuutta vuoden 2013 investointiin (tämä huomioiden ero euroina olisi + 576 129 euroa). Vuoden 2013 investoinneista uusinvestoinneilla on merkittävä osuus, n. 30 %, jolloin tilanne on hyvä, kun poistot riittävät kattamaan myös ne.

Vuoden 2014 talousarvio sisältää poikkeuksellisen korkeat investoinnit (mm. päiväkodin rakentaminen n. 2,8 M€), jolloin investoinnit tulevat ylittämään poistot yli 2 miljoonaa euroa. Kaupunki joutuu kattamaan osan investoinneista velkarahalla vuonna 2014. Vuoden 2014 investoinneista on uusinvestointien määrä on korkea, joten vuosikate edelleen vuonna 2014 kattaa lähes korvausinvestoinnit.

Taloussuunnitteluvuosien investointien yhteenlaskettua summaa ei tule ylittää ja sen jälkeen investoinnit voivat olla maksimissaan poistojen tasossa, jolloin rakentaminen, poistot ja rahoitus ovat tasapainossa ilman lisävelkaantumista.

Kuvio 9. Vuosikatteen, poistojen ja investointien vastaavuus

Tasetta koskevat liitetiedot

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti
Kaupunki, Vesihuolto ja Marttinen

Virtain kaupungin omistamat osakkeet ja osuudet 31.12.2013 (vain kaupunki)

SAAMISET

	2013	2012
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhtiöiltä	218 668,18	218 668,18
Pääomalainasaamiset/tytär	1 387 112,40	1 387 112,40
Taseesta poistettu pääomalainasaatavia, mutta velkasuhde säilynyt, 1.500.000,-		
Lainasaamiset muilta	95 500,00	326 560,00
Yhteensä	1 701 280,58	1 932 340,58

Lyhytaikaiset saamiset

Lainasaamiset tytäryhtiöiltä		
Myyntisaamiset tytäryhtiöiltä	70 449,54	66 706,44

Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta
jäsenenä

Myyntisaamiset	2 567,52	21 039,24
----------------	----------	-----------

Saamiset osakkuus- sekä muista
omistusyhteisöisöiltä

Myyntisaamiset	17 325,03	17 418,61
----------------	-----------	-----------

SIIRTOSAAMISET

Siirtosaamiset jäsenkuntayhtymiltä	482 063,04	59 086,84
Muut saamiset	55 953,30	3 231,90
Siirtosaamiset (menoennakot)	11 961,54	249 776,68
Siirtosaamiset valtiolta	853 627,27	252 315,06
Yhteensä	1 403 605,15	564 410,48

**TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT
TIEDOT****OMA PÄÄOMA**

	2013	2012
Peruspääoma 1.1.	23 750 394,96	23 750 394,96
Peruspääoma 31.12.	23 750 394,96	23 750 394,96
Muu omapääoma		
Vahinkorahasto	336 375,85	336 375,85
Edellisten tilikausien ylijäämä	11 890 712,61	12 930 593,43
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	152 776,53	-1 039 880,82
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	36 130 259,95	35 977 483,42

INVESTOINTIVARAUSTEN POISTOERO 31.12.2013

	Poistoeroa 31.12.2013	Poistoeron vähennys	Poistoeroa 01.01.2013
Kirjasto	676 237,01	42 840,58	719 077,59
Finncont Oy, teollisuushalli	294 738,26	67 275,17	362 013,43
Kaupungintalo	717 777,77	26 666,67	744 444,44
Yhteensä	1 688 753,04	136 782,42	1 825 535,46
Poistoeroa jäljellä 31.12.2013	1 688 753,04		

PAKOLLISET VARAUKSET

	2 013	2 012
Kaatopaikan sulkemiskustannuksiin	223 910,37	242 879,33
- käytetty 2013	- 223 910,37	- 18 968,96
	-	223 910,37

VELKOJEN ERITTELY

	2 013	2 012
--	--------------	--------------

Pitkäaikainen vieras pääoma

Velat tytäryhteisöille

Ostovelat	6 912,51	7 473,25
-----------	----------	----------

Lyhytaikainen vieras pääoma

Velat tytäryhteisöille

Ostovelat	2 694,16	5 947,37
-----------	----------	----------

Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä

Ostovelat	622 138,05	1 513 155,24
-----------	------------	--------------

Liittymismaksut ja muut velat

Palautus ja siirtokelpoiset liittymismaksut	1 056 743,95	912 891,49
---	---------------------	-------------------

Muut velat/lyhytaikainen

Ennakonpidätykset ja sotut	620 164,24	404 142,34
Muut velat	251 211,29	112 518,15
Alv-velka lääninverovirastolle	5 496,75	19 156,68
Yhteensä	876 872,28	535 817,17

Siirtovelat

Lomapalkkavaraus sos.kuluineen	4 281 981,52	2 780 165,70
Korkojaksotukset	28 980,24	32 847,64
Valtionosuusennakot	225 110,95	166 076,21
Kuel, Vel, Lel, Tael-maksut	519 100,21	356 081,29
Tyött ja tapaturmavak.maksut	65 617,54	25 657,46
Ennakkomenot ja muut menot	50 648,16	19 211,02
Yhteensä	5 171 438,62	3 380 039,32

PITKÄAIKAISET VELAT 31.12.2013

	2013	2012
Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	1 453 109,80	2 025 000,00

Muita liitetietoja**VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET
(eivät sisälly taseeseen)**

TAKAUKSET	2013	2012
Tytäryhteisöt	4 604 314,95	4 766 557,25
Muut	197 059,12	1 933 791,31
Osakkuusyhteisöt	3 977 500,00	4 192 500,00
Uudet päätökset (vielä nostamatta)	830 000,00	424 500,00
	9 608 874,07	11 317 348,56

Virtain osuus kuntien takauskeskuksen takausvastuusta (ei sisälly takausten yhteissummaan)	32 176 037,00	27 841 802,03
Virtain mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta (ei sisälly yhteissummaan)	21 579,01	19 669,36

	2013	2012
Pirkanmaan koulutus konserni ky		1 695 000,00

Virtain kaupungin takausvastuu päättyi 2013, kun lainat suoritettiin pois. Takausta oli sidottu ammattikorkeakoulun ja purettavan koulutuskuntayhtymään väliseen vuokrasopimukseen. Virtain kaupungin osuus perustetusta Pirko-Kiinteistöt Oy:stä pieneni vastaavasti.

	2013	2012
Leasingvuokravastuut sis. monitoimikoneet, IT-laitteet	231 882,87	160 349,02
Huollettavien varat ja pääomat	12 637,66	9 821,58

ARVONLISÄVERON MAHDOLLINEN PALAUTUSVELVOLLISUUS

Mikäli kiinteistön käyttötarkoitus muuttuu siten, että kaupungilla ei ole oikeutta arvonlisäveron palautukseen/vähennykseen

Rakentamisvuosi	2013	2 012
Vuosi 2008–2012	1 995 823,21	2 117 161,09
Vuosi 2007		
Vuosi 2006		
Kaupunki yhteensä	1 995 823,21	2 117 161,09

**KOULUTOIMEN JA PÄIVÄHOIDON
RETKITILIEN SALDO**

62 638,36	67 989,42
-----------	-----------

Henkilöstöä koskevat liitetiedot**HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ****31.12. (Poikkileikkaus yhden päivän tilanteesta)**

	2013	2012	2011	2010
Yleishallinto *)	49	55	55	57
Sosiaali- ja terveystoimi, Virrat	316	321	317	309
Sosiaali- ja terveystoimi, Ruovesi	256			
Opetus- ja kulttuuritoimi**)	134	155	158	161
Yhdyskuntapalvelut***)	14	9	12	12
Muut palvelut***)	69	39	42	46
Liiketoiminta****)	21	24	20	19
Yhteensä	858	603	604	604

HENKILÖSTÖKULUT

	2013	2012	2011	2010
Rahapalkat	27 073 677,50	19 104 207,19	18 293 451,65	17 410 693,77
Eläkevakuutusmaksut	6 382 322,68	4 806 803,00	4 621 899,37	4 464 035,98
Muut henkilöstömenot	1 576 440,12	1 056 595,57	1 041 219,35	919 639,78
Sair.vak.ja tapaturmapv.korv.	-396 665,83	-264 105,06	-226 221,47	-197 287,66
Jaksotetut palkat	250 385,07	325 273,63	200 918,57	104 774,26

Tuloslaskelman

henkilöstökulut	34 886 159,54	25 028 774,33	23 931 267,47	22 701 856,13
Investointeihin kirjatut				
henk.kulut	192 858,28	178 897,19	134 325,20	204 167,00
Kaatop.sulk.kust.henk.kulut/tase2080		2614,3	14 945,42	
Henkilöstökulut yhteensä	35 079 017,82	25 210 285,82	24 080 538,09	22 906 023,13
Muutos %	39,1	4,7	5,1	- 0,56

*) Yleishallinnon (kaupunginhallituksen alainen toiminta) henkilöstömäärään 31.12. sisältyvät kaikkien hallintokuntien työllistetyt.

Työllistettyjä 2013 oli 21, 2012 oli 25 ja 2011 oli 29.

**) Sivistystoimi ja Merikanto-opisto

***) Tekninen toimi

****) Marttinen ja vesihuolto

KONSERNITILINPÄÄTÖSLASKELMAT**Konsernituloslaskelma**

	2013	2012
Toimintatuotot	48 164 813,16	25 055 100,46
Toimintakulut	-87 454 426,32	-66 097 434,60
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	630 763,05	559 830,25
Toimintakate	-38 658 850,11	-40 482 503,89
Verotulot	21 114 583,22	20 216 401,07
Valtionosuudet	21 946 544,80	23 506 766,93
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	12 249,96	42 687,61
Muut rahoitustuotot	149 868,53	147 230,39
Korkokulut	-408 501,64	-483 403,57
Muut rahoituskulut	-65 490,02	-65 708,84
	-311 873,17	-359 194,41
VUOSIKATE	4 090 404,74	2 881 469,70
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 103 831,87	-3 829 316,86
	-4 103 831,87	-3 829 316,86
Satunnaiset erät	-1 005 066,36	85,64
Tilikauden tulos	-1 018 493,49	-947 761,52
Tilinpäätössiirrot	229 699,50	721 741,33
Vähemmistöosuudet	-11 813,35	-14 366,16
Tilikauden yli-/alijäämä	-800 607,34	-240 386,35

Konsernin rahoituslaskelma

	2013	2012
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 090 404,74	2 881 469,70
Satunnaiset erät	-1 005 066,36	85,64
Tulorahoituksen korjauserät	271 474,05	-530 219,26
	<u>3 356 812,43</u>	<u>2 351 336,08</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 233 106,50	-4 795 892,19
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 163 335,97	119 734,58
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	189 028,49	199 839,24
	<u>-4 880 742,04</u>	<u>-4 476 318,37</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 523 929,61	-2 124 982,29
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-11 604,75	-2 260
Antolainasaamisten vähennys		280,00
	<u>-11 604,75</u>	<u>-1 980,00</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	635 950,00	1 516 147,31
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 337 443,32	-1 230 774,90
	<u>-701 493,32</u>	<u>285 372,41</u>
Oman pääoman muutokset	-44 810,47	-42 290,11
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	11 396,05	-9 575,04
Vaihto-omaisuuden muutos	36 261,11	-7 715,20
Saamisten muutos	-897 658,13	-296 383,07
Korottomien velkojen muutos	1 887 787,66	625 779,13
	<u>1 037 786,69</u>	<u>312 105,82</u>
Rahoituksen rahavirta	279 878,15	553 208,12
Rahavarojen muutos	-1 244 051,46	-1 571 774,17
Rahavarojen muutos	-1 244 051,46	-1 571 774,17
Rahavarat 31.12.	6 327 293,36	7 571 344,82
Rahavarat 1.1.	7 571 344,82	9 143 118,99

Konsernitase

VASTAAVAA	2013	2012
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	716 505,97	688 346,96
Muut pitkävaikutteiset menot	101 397,97	74 611,19
Ennakkomaksut	31 167,77	14 354,55
	849 071,71	777 312,70
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	5 527 839,30	5 584 526,43
Rakennukset	31 660 365,37	34 221 184,37
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 995 603,50	6 109 747,53
Koneet ja kalusto	1 067 683,06	1 306 834,31
Muut aineelliset hyödykkeet	321 262,12	259 122,59
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 133 741,00	1 521 315,45
	46 706 494,35	49 002 730,68
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	5 566 317,76	5 127 644,36
Muut osakkeet ja osuudet	2 708 550,22	1 161 384,11
Joukkovelkakirjalainasaamiset	3 657,46	3 703,47
Muut saamiset	12 476,14	9 149,25
	8 291 001,58	6 301 881,19
Pysyvät vastaavat yhteensä	55 846 567,64	56 081 924,57
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	101 459,19	161 852,47
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	377 509,79	395 221,45
Muut toimeksiantojen varat	7 802,92	7 590,43
	486 771,90	564 664,35
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	171 452,43	218 963,55
Valmiit tuotteet	8 523,82	9 417,08
Muu vaihto-omaisuus	228,81	284,16
	180 205,06	228 664,79
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	95 620,01	326 680,27
	95 620,01	326 680,27
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 694 242,99	2 514 215,57
Lainasaamiset	910,79	7 337,58
Muut saamiset	710 555,38	664 718,25
Siirtosaamiset	1 607 766,26	747 814,69
	5 013 475,42	3 934 086,09
Saamiset yhteensä	5 109 095,43	4 260 766,36
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahanmarkkinainstrumentteihin	30 116,38	20 022,97
Joukkovelkakirjalainasaamiset	70 189,31	68 599,09
Muut arvopaperit		183,91
	100 305,69	88 805,97

Rahat ja pankkisaamiset	6 226 987,67	7 482 538,85
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	11 616 593,85	12 060 775,97
VASTAAVAA	67 949 933,39	68 707 364,89

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	23 750 394,96	23 750 394,96
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	2 744,99	
Arvonkorotusrahasto	94 063,50	17 351,28
Muut omat rahastot	454 345,44	634 238,76
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	12 831 898,58	13 231 060,70
Tilikauden yli-/alijäämä	-800 607,34	-240 386,35
	36 332 840,13	37 392 659,35

VÄHEMMISTÖOSUUDET	200 193,01	195 391,36
-------------------	------------	------------

POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET

Poistoero	1 967 741,38	2 021 380,11
Vapaaehtoiset varaukset	150 383,50	337 306,64
	2 118 124,88	2 358 686,75

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	401 394,82	525 808,70
	401 394,82	525 808,70

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	13 760,57	25 252,23
Lahjoitusrahastojen pääomat	513 217,19	523 155,16
Muut toimeksiantojen pääomat	95 569,53	144 110,23
	622 547,29	692 517,62

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen**

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 160 352,04	13 744 708,78
Lainat julkisyhteisöiltä	929 773,58	966 759,13
Lainat muilta luotonantajilta	437 397,63	63 289,68
Liittymismaksut ja muut velat	885 834,40	750 259,99
	14 413 357,65	15 525 017,58

Lyhytaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 464 932,92	1 075 201,82
Lainat julkisyhteisöiltä	29 267,49	21 634,14
Lainat muilta luotonantajilta	6 402,33	7 555,07
Saadut ennakot	139 292,83	139 400,31
Ostovelat	4 316 974,76	4 665 521,15
Liittymismaksut ja muut velat	1 156 458,67	912 495,69
Siirtovelat	6 748 146,61	5 195 475,35
	13 861 475,61	12 017 283,53

Vieras pääoma yhteensä	28 274 833,26	27 542 301,11
------------------------	---------------	---------------

VASTATTAVAA	67 949 933,39	68 707 364,89
--------------------	----------------------	----------------------

Konsernitilinpäätöstä koskevat liitetiedot**Laatimisperiaatteet****Konsernitilinpäätöksen laajuus**

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa Virtain kaupunki on jäsenenä. Konsernitilinpäätöksessä kunnan osuus sisältää alakonsernin (Kunta, vesihuolto ja nuorisokeskus Marttinen).

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan, kuntayhtymien ja tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu nimellis- eli pariarvomenetelmällä.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on eliminoitu vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Tytäryhteisöjen kiinteistöverot on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin tuloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhtiöiden pysyvien vastaavien (vain rakennukset) poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen erot kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erää edellisten tilikausien yli/alijäämä vastaan sekä tilikauden yli/alijäämää vastaan. Osakkuusyhteisöjen poisto-oikaisua kaupungin poistoperusteiden mukaiseksi ei ole tehty, koska tietoja poistoperusteiden muuttamiseksi ei ole alusta asti saatavilla.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöistä konsernitilinpäätökseen on pääomaosuusmenettelyllä yhdistelty Koillis-Satakunnan Sähkö Oy ja Virtain Virastotalo Oy. Osakkuusyhteisöistä Kiinteistö Oy Kanttorinrinne ja Kiinteistö Oy Illansuu on jätetty yhdistelemättä vaikutuksiltaan epäolennaisina.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Pirkanmaan koulutuskonserni – kuntayhtymä on purettu tilikaudella ja edellisen tilikauden luvuissa kuntayhtymä on vielä mukana. Virtain kaupunki tuottaa 1.1.2013 alkaen vastuukuntana Ruoveden kunnan sosiaali- ja terveyspalvelut. Tästä aiheutuneet tuotot ja kulut kasvattavat 2013 lukuja. Pirkanmaan sairaanhoitopiirin omistusosuus on muuttunut 1,61 %:sta 1,59 %:iin. Seinäjoen koulutuskuntayhtymä on korjannut arvonkorotuksiaan 2012 vuoden tilinpäätökseen konsernitilinpäätöksen valmistumisen jälkeen. Näistä johtuen edellisen tilikauden luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia.

Konsernituloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina

	2013	2012
Myyntituotot	37 030 466,53	16 127 590,33
Maksutuotot	5 424 827,72	3 502 658,90
Tuet ja avustukset	2 038 944,64	1 856 547,30
Vuokratuotot	3 255 413,11	3 264 647,27
Muut toimintatuotot	415 161,16	303 656,66
	48 164 813,16	25 055 100,46

Satunnaiset erät

	2013	2012
kuntayhtymät		85,64
Virtain kaupunki, kuntayhtymän purku	- 1 005 066,36	

Pakollisten varausten muutos

	2013	2012
Pirkanmaan Sairaanhoidopiiri eläkevastuu-, potilasvahinkovastuu sekä muiden pakollisten varauksien muutos	103 836,31	4 925,46
Virtain kaupunki kaatopaikan sulkemiskustannukset, tilikaudella käytetty	- 223 910,37	- 18 968,96
Pakollisten varausten muutos yhteensä	- 120 074,06	- 14 043,50

Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot

	2013	2012
Myyntivoitot Pirkanmaan sairaanhoidopiiri	1 924,87	1 611,34
Virtain kaupunki	143 766,76	124 264,81
Myyntitappiot Virtain kaupunki		- 1 370,13
Pirkanmaan sairaanhoidopiiri	- 1 170,43	- 6 394,51
	144 518,20	118 111,51

Konsernitaseen liitetiedot

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2013	2012
Siirtyvät korot	59 533,23	60 895,11
Siirtosaamiset valtiolta	856 045,20	254 224,01
Projektisaamiset	36 309,52	56 950,37
Muut siirtosaamiset	655 878,31	375 745,20
	1 607 766,26	747 814,69

Oma pääoma

	2013	2012
Peruspääoma 1.1	23 750 394,96	23 750 394,96
Lisäykset tilikaudella	-	-
Vähennykset tilikaudella	-	-
Peruspääoma 31.12	23 750 394,96	23 750 394,96

	2013	2012
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	2 744,99	

	2013	2012
Arvonkorotusrahasto 1.1	17 351,28	239 265,43
Lisäykset tilikaudella	76 777,67	
Vähennykset tilikaudella	- 65,45	- 221 914,15
Arvonkorotusrahasto 31.12	94 063,50	17 351,28

	2013	2012
Muut omat rahastot 1.1.	634 238,76	1 034 214,54
Lisäykset tilikaudella	3237,92	1 490,93
Vähennykset tilikaudella	-183 131,24	-401 466,71
Muut omat rahastot 31.12.	454 345,44	634 238,76

	2013	2012
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1	12 990 674,35	13 234 906,66
Lisäykset tilikaudella		
Vähennykset tilikaudella	- 158 775,77	- 3 845,96
Ed.tilikausien ylijäämä 31.12.	12 831 898,58	13 231 060,70
Tilikauden ylijäämä	- 800 607,34	- 240 386,35
Oma pääoma yhteensä	36 332 840,13	37 392 659,35

Edellisten tilikausien ylijäämän vähennys koostuu pääasiassa kuntayhtymän omassa tilinpäätöksessään tekemästä korjauksesta ja muusta konserniyhtiön muutoksesta ja eliminoinnista.

Pakolliset varaukset

	2013	2012
Virtain kaupunki, kaatopaikan sulkemiskustannuk. SHP; Pakolliset varaukset	401 394,82	223 910,37 301 898,33
	401 394,82	525 808,70

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2013	2012
Palkkojen ja sivukulujen jaksotukset	175 594,41	160 812,02
Lomapalkkajaksotukset	5 354 218,19	3 969 129,47
Korkojaksotukset	156 665,91	192 528,49
Valtio-osuusennakko	227 038,51	166 513,91
KVTEL-maksuvelka	527 957,41	356 081,29
Menoennakko ja muut siirtovelat	306 672,18	350 410,17
	6 748 146,61	5 195 475,35

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

	2013	2012
Leasingvastuiden yhteismäärä	522 906,90	482 177,63

Muut vastuusitoumukset

Takaukset muiden puolesta

	2013	2012
Alkuperäinen pääoma	1 658 351,79	1 120 275,26
Jäljellä oleva vastuut 31.12	1 027 059,12	663 293,31

Arvonlisäveron palautusvastuu

Kiinteistön mahdollisen myynnin tai käyttötarkoituksen muuttumisen yhteydessä kuntakonsernilla saattaa olla velvollisuus maksaa valtiolle takaisin

1.1.2005 alkaen valmistuneista kiinteistöistä rakentamis- ja perusparannuskustannuksista kirjatut arvonlisäveron vähennykset ja palautukset. Vastuu perustuu arvonlisäveron 11. lukuun

Kuntakonsernilla on tämänlaisia palautusvastuita yhteensä

	2013	2012
Leasingvastuiden yhteismäärä	2 050 693,66	2 235 162,38

VESIHUOLTOLAITOS**Tuloslaskelma**

	1.1.–31.12.2013	1.1.–31.12.2012
Liikevaihto	598 337,20	597 192,97
Liiketoiminnan muut tuotot	1 761,02	989,08
	600 098,22	598 182,05
Materiaalit ja palvelut		
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-94 890,90	-102 691,05
Ostot tilikauden aikana	-94 890,90	-102 691,05
Palvelujen ostot	-152 373,32	-134 239,35
	-247 264,22	-236 930,35
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-129 622,90	-126 921,46
Henkilösivukulut	-36 969,46	-32 590,13
Eläkekulut	-25 250,85	-24 781,42
Muut henkilösivukulut	-11 718,61	-7 808,71
	-166 592,36	-159 511,59
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-380 357,48	-242 354,29
	-380 357,48	-242 354,29
Liiketoiminnan muut kulut	-1 513,44	-3 959,15
Liikeliikennejäämä (-alijäämä)	-195 629,28	-44 663,33
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	4 763,15	5 314,73
Muille maksetut korkokulut	-35,70	-10,71
Korvaus peruspääomasta		
Muut rahoituskulut	0,10	
	4 727,55	5 304,02
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-190 901,73	-39 359,31
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-190 901,73	-39 359,31
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-190 901,73	-39 359,31

Rahoituslaskelma

	1.1.–31.12.2013	1.1.–31.12.2012
Toiminnan rahavirta		
Liiketoimintajäämä (-alijäämä)	184 728,20	197 690,96
Rahoitustuotot ja -kulut	4 727,55	5 304,02
	189 455,75	202 994,98
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-336 164,88	-251 717,07
Rahoitusosuudet investointeihin	13 578,91	15 143,82
	-322 585,97	-236 573,25
Toiminnan ja investointien rahavirta	-133 130,22	-33 578,27
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta		-2 260,00
		-2 260,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos kunnalta	-173 329,37	-198 681,04
Saamisten muutos muilta	2 317,92	69 013,99
Korottomien velkojen muutos	411 927,94	159 982,62
	240 916,49	30 315,57
Rahoituksen rahavirta	240 916,49	28 055,57
Rahavarojen muutos	107 786,27	-5 522,70
Rahavarojen muutos	107 786,27	-5 522,70
Rahavarat 31.12	387 212,24	279 425,97
Rahavarat 1.1	279 425,97	284 948,67

Tase**VASTAAVAA****2013****2012****PYSYVÄT VASTAAVAT**

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

Rakennukset

181 332,78

287 860,25

Kiinteät rakenteet ja laitteet

2 551 577,71

2 669 278,64

Koneet ja kalusto

8 250,06

11 000,10

Muut aineelliset hyödykkeet

37 629,01

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

529 234,82

397 656,90

3 308 024,38

3 365 795,89

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

420,46

420,46

Muut saamiset

52 712,00

52 712,00

53 132,46

53 132,46

Pysyvät vastaavat yhteensä

3 361 156,84

3 418 928,35

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Saamiset

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset

187 758,45

187 091,80

Saamiset kunnalta

1 257 394,71

1 084 065,34

Muut saamiset

4 654,59

7 639,16

1 449 807,75

1 278 796,30

Rahat ja pankkisaamiset

387 212,24

279 425,97

Vaihtuvat vastaavat yhteensä

1 837 019,99

1 558 222,27

VASTAAVAA YHTEENSÄ**5 198 176,83****4 977 150,62**

VASTATTAVAA	2013	2012
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 179 317,62	2 179 317,62
Muut omat rahastot		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-491 969,55	-452 610,24
Tilikauden yli-/alijäämä	-190 901,73	-39 359,31
	<u>1 496 446,34</u>	<u>1 687 348,07</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Liittymismaksut ja muut verot	437 704,33	339 515,73
	<u>437 704,33</u>	<u>339 515,73</u>
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta		
Saadut ennakot		
Ostovelat	143 458,65	73 678,26
Muut velat	3 088 666,41	2 848 812,67
Siirtovelat	31 901,10	27 795,89
	<u>3 264 026,16</u>	<u>2 950 286,82</u>
Vieras pääoma yhteensä	3 701 730,49	3 289 802,55
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	5 198 176,83	4 977 150,62

Liittymismaksut vuonna 2013: 98 188,60 euroa, liittyjiä 19.

Liittymismaksut vuonna 2012: 63 195,66 euroa, liittyjiä 14.

LIKELAITOS MARTTINEN

Toimintakertomus

Liikelaitos Marttinen on Marttisen saaren kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä toimiva nuoriso- ja matkailukeskus. Marttinen on 1.1.2006 alkaen toiminut Virtain kaupungin omistukseen ja organisaatioon kuuluvana kunnallisena liikelaitoksena. Liikelaitoksella on kaksi erillistä tulosaluetta: nuorisokeskus ja Perinne kylä.

Marttisen ensisijaisena tehtävänä on hoitaa valtakunnallisille nuorisokeskuksille nuorisolaissa ja asetuksessa määriteltyjä tehtäviä. Marttinen palvelee alueellista, valtakunnallista ja kansainvälistä nuorisotoimintaa, leiri- ja luontokoulutoimintaa sekä nuorten aktiivista kansalaisuutta edistävää toimintaa ja toimii tarvittaessa nuorisotyön kehittämiskeskuksena ja kuntien nuorisotyön alueellisena palvelukeskuksena sekä antaa tarvittaessa nuorisotyön jatko- ja täydennyskoulutusta. Keskukseen tulee toteuttaa nuorisolain tarkoitusta ja lähtökohtia ja olla yleishyödyllinen. Keskusten toiminnasta pääosan tulee olla nuorisokäyttöä tavoitteena vähintään 2/3 keskuksen käytöstä. Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee keskuksen nuorisotoimintaa.

Ensisijaisen perustehtävänsä ohella Marttinen toimii monipuolisena kokous- ja juhlatilana. Tämä toiminta on normaalia markkinahinnoilla tapahtuvaa toimintaa, jonka kustannuksiin valtionavustusta ei saa käyttää, päinvastoin sen tavoitteena on tukea keskuksen nuorisotoimintaa.

Perinne kylä on perinnepohjainen kulttuurimatkailukohde, jossa on kolme museota. Alueella on noin 30 rakennusta, joista suurin osa on museaalisesti tai paikallishistoriallisesti arvokkaita. Osa rakennuksista on vuokrattu alueen palveluita täydentävään yritystoimintaan (mm. tuparavintola, ratsastustalli, 4H-tila, käsityömyymälät). Perinne kylä toimii erilaisten tapahtumien paikkana sekä kulttuuriperintöopetuksen oppimisympäristönä. Kaupunki avustaa Perinne kylän ylläpitoa.

Vuoden 2013 toiminnan painopisteet

Marttinen panosti vahvasti nuorisotoimintansa pedagogiseen kehittämiseen sekä näkyvyyden ja tunnettuuden lisäämiseen vuoden 2013 aikana. Sisällöllinen kehittäminen kohdistui erityisesti seikkailu- ja ympäristökasvatukseen. Nuorisokäytön määrä kasvoi 22 % edellisvuodesta käyttöpäivillä mitattuna. Leirikoulut ja rippileirit olivat edelleen suurimmat asiakasryhmät ja niiden osuus kasvoi entisestään.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on kannustanut valtakunnallisia nuorisokeskuksia kehittämään syrjäytymisvaarassa oleville nuorille suunnattuja arjenhallintajaksoja (Nuotta–valmennus) vuodesta 2010 alkaen. Sosiaalista nuorisotyötä jatkettiin entiseen tapaan vuoden 2013 aikana. Sosiaalisen nuorisotyön rinnalla järjestettiin sosiaaliseen vahvistamiseen perustuvaa perhetoimintaa. Myös syksyllä 2012 aloitettua nuorten työpajatoimintaa jatkettiin matalan kynnyksen starttivalmennuksena.

Vuonna 2012 käynnistettiin hanke, jonka tavoitteena oli kehittää Marttisesta entistäkin monipuolisempi nuorisotyön palvelu- ja kehittämiskeskus, joka tarjoaa myös nuorisotyön jatko- ja täydennyskoulutusta. Hankkeessa panostettiin erityisesti nuorisokeskuspedagogiikan kehittämiseen sekä nuorisokeskus Marttisessa että nuorisokeskusten yhteisessä Nuppi-hankkeessa. Uusien koulutuspalveluiden myyntiä ei saatu suunnitellussa laajuudessa liikkeelle. Koulutuspalveluiden järjestämisen todettiin olevan varsin kilpailtu ja haastava markkina-alue. Muodollisen aseman puuttuminen koulutusjärjestelmässä hankaloittaa nuorisokeskuksen koulutustoiminnan itsenäistä järjestämistä. Sen sijaan Marttisen osaaminen sen omilla toiminta-alueilla sekä hyvät koulutuksen fasilitteetit tekevät Marttisesta erinomaisen kahdenvälisen ja verkostoissa toimivan koulutuskumppanin.

Vuonna 2013 panostettiin Marttisen tunnettuuden vahvistamiseen markkinoinnin ja viestinnän avulla. Marttisen nuorisotyöllinen osaaminen ja ammattitaito sekä nuorisokeskuksen toiminnalliset

mahdollisuudet olivat viestinnän keskeistä sisältöä. Tunnettuuden lisäämiseen saatiin vauhtia Marttisen valinnasta Vuoden 2013 nuorisokeskukseksi.

Muun kuin nuorisotoiminnan käyttöpäivien määrä säilyi edellisvuoden tasolla. Marttisen majoitus-, ateriat- ja ohjelmapalvelut olivat tarjolla myös perhematkailijoille sekä erilaisille järjestöjen ja yritysten tapahtumille. Muun toiminnan myynnin osalta edellisvuodesta kasvoivat juhlat, koiratapahtumat, kahvio sekä kaupungin sisäinen myynti. Sen sijaan yksittäisistä ruokailuista ja majoituksista sekä kokouksista tullut myynti laski edellisvuodesta.

Perinnekylän museot olivat avoinna yleisölle juhannuksesta elokuun alkuun. Opastettuja museokierroksia järjestettiin ryhmille tilauksesta ympäri vuoden. Tapahtumia Perinnekylän alueella järjestettiin entiseen tapaan yhteistyökumppaneitten kanssa. Suurin yleisötapahtuma oli kaupungin kulttuuritoimen järjestämä juhannustapahtuma.

Henkilöstö

Liikelaitoksen henkilöstö on vahvasti sitoutunut työhönsä sekä toiminnan kehittämiseen. Vakituisten viranhaltijoiden/työntekijöiden määrä 31.12.2013 oli 15. Henkilötyövuosia koko liikelaitoksessa tehtiin 25,2 sisältäen määräaikaiset kausi- ja hanketyöntekijät sekä nuoret kesätyöntekijät. Edellisvuonna henkilötyövuosien määrä oli 24,9 eli määrä säilyi lähes ennallaan toiminnan kasvusta huolimatta.

Marttisen työyhteisöön kuuluu jatkuvasti myös työssäoppijoita ja harjoittelijoita eri oppilaitoksista, vapaaehtoistyötä tekeviä eurooppalaisia nuoria, siviilipalvelusvelvollisia sekä työkokeilussa ja kuntouttavassa työtoiminnassa olevia henkilöitä. Heidän ohjaamisensa ja erityistarpeidensa huomioiminen on osa nuorisokeskuksessa tehtävää yhteiskunnallista työtä.

Liikelaitoksen talous

Nuorisokeskuksen toiminta on nuorisolain mukaisesti yleishyödyllistä. Liikelaitoksen tulee kuitenkin pyrkiä kannattavaan toimintaan siten, että tulojen tulee suunnittelukaudella kattaa toiminnan kustannukset. Pitkällä aikavälillä tulorahoituksella tulee kattaa myös investoinnit.

Liikelaitoksen liikevaihto vuonna 2013 oli 1 295 332 €. Kasvu oli varsin reipasta liikevaihdon noustessa 13 % edellisvuodesta, euromääräistä kasvua kertyi 152 581 €. Edellisenä vuonna liikevaihto oli 1 142 751 €. Liikevaihdon kasvu syntyi nuorisotyöstä (leirikoulut, seurakunnat).

Liikevaihdon kasvusta huolimatta myynnin määrä jäi alle talousarviotavoitteen. Yleinen talouden suhdanne vaikutti erityisesti muun toiminnan myyntiin. Majoitusmyynnissä jäätin tavoitteesta, mutta sekin kasvoi 9 % edellisvuodesta. Ateriamyynnin kasvu oli 14 %.

Marttisen myynnin kasvu oli kuitenkin varsin hyvä verrattuna koko majoitus- ja ravitsemisalan palveluiden kysynnän määrään, joka laski viime vuonna 3 – 4 prosenttia. Matkailu- ja ravintola-alan arvioidaan kärsivän palvelujen kysynnän laskusta myös vuonna 2014. Alan tilannetta pahentavat voimakkaasti kohonneet kustannukset ja verojen korotukset.

Marttisen muut toiminnan tulot 582 474 € olivat hieman edellisvuotista enemmän (+1,5 %). Muita toiminnan tuloja ovat valtionavustukset, vuokratulot, työllistämistuet sekä kunnan avustus Perinnekylän toimintaan. Suurin muihin toiminnan tuloihin sisältyvä summa oli valtionavustus nuorisotoimintaan (330 000 €), joka säilyi edellisvuoden tasolla.

Käyttötalouden toimintamenot (materiaalit ja palvelut, henkilöstökulut sekä liiketoiminnan muut kulut) olivat yhteensä 1 705 456 € (2012: 1 664 300 €). Toimintamenojen toteutuma oli 99,4 % ja poikkeama 10 263 €. Toiminnan menot kasvoivat vain 2,5 % edellisvuodesta.

Aineiden ja palveluiden ostot ylittivät talousarvion määrärahat (toteutuma 107 %). Etenkin elintarvikkeiden, öljyn ja puhdistusaineiden ostoihin kului arvioitua enemmän. Palveluiden ostoissa

ylittyivät asiantuntijapalvelut, koneiden ja laitteiden kunnossapito, kuljetuspalvelut sekä painatukset ja ilmoitukset. Henkilöstömäärärahoissa saatiin säästöä (toteutuma 94,1 %).

Liikevaihdon reippaan kasvun ja kulujen hallinnan myötä liikelaitoksen tulos parani. Liikevaihdolla ja liiketoiminnan muilla tuotoilla katettiin liikelaitoksen toimintamenot ja poistot. Vuoden 2013 tulos oli poistot (-129 236 €) ja rahoitustoiminta (+6 174 €) huomioon ottaen 49 288 € ylijäämäinen. Vuoden 2012 tilikausi oli 72 621 € alijäämäinen, joten edelliseen vuoteen verrattuna tulos parani 121 910 €.

Investointien nettomenot vuonna 2013 olivat 300 486 € (2012: 99 477 €). Merkittävin ja isoin investointi oli uusi lämpökeskus, joka valmistui tammikuun alussa 2014. Opetus- ja kulttuuriministeriö tuki laitoksen rakentamista valtionavustuksella. Investointeja kohdistettiin myös keskuksen toiminnalliseen varustamiseen ja kalustamiseen sekä Perinnekyllän rakennuksien kunnostustöihin.

Liikelaitos lyhensi Lomasaaren peruskorjauslainaa kaupungille suunnitellusti 24 000 €. Lainaa on jäljellä yhteensä 45 500 € (pitkäaikainen 21 500 €, lyhytaikainen 24 000 €). Laina-aika on 21.12.2015 saakka.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Toiminnan ja palveluiden kehittämisen ohella jatkuvaa huomiota on kiinnitettävä toiminnan kannattavuuteen. Kausivaihtelusta johtuen eniten kasvun varaa on edelleen talvikauden toiminnassa. Panostuksia myyntiin ja markkinointiin sekä tunnettuuden lisäämiseen on jatkettava määrätietoisesti.

Vahvaan nuorisotyön osaamiseen, upeaan ympäristöön ja toimiviin puitteisiin pohjautuen Marttinen kehittää valmiuksiaan toimia monipuolisena nuorisotyön palvelu- ja kehittämiskeskuksena. Tämä noudattaa sekä nuorisolain että valtioneuvoston lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman linjauksia. Nuorisotoiminnan rinnalla kehitetään myös muuta toimintaa, jonka tavoitteena on tukea nuorisotoimintaa. Mahdollinen ylijäämä käytetään keskuksen ja sen palveluiden kehittämiseen.

Vuoden 2014 aikana tulevat tehtäväksi kuntalain muutokseen liittyvät yhtiöittämispäätökset, joiden tavoitteena on turvata Marttisen toiminnan kehittämismahdollisuudet tulevinakin vuosina. Samassa yhteydessä uudistetaan Marttisen strategia.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Toiminnassa noudatetaan Virtain kaupungin hyväksymää hallintosääntöä, talousarvion täytäntöönpano-ohjeita ja muita annettuja ohjeita. Talouden tilanne esitetään johtokunnalle sen kokouksissa. Johtokunta käsittelee kaupunginhallitukselle ja valtuustolle annettavat toteutumaraportit toiminnasta ja taloudesta. Omaisuuden vakuuttaminen on hoidettu keskitetysti kaupungin kautta.

Nuorisolaki edellyttää, että keskuksella on turvallisuussuunnitelma. Toiminnan turvallisuuteen kiinnitetään jatkuvaa huomiota. Korkean riskin opetus- ja ohjelmalveluista tehdään vaaratilanteiden kartoitukset ja riskianalyysit sekä lisäksi kirjataan vaara- ja läheltä piti -tilanteet. Muistakin ohjelmalveluista on riskien minimoimiseksi tehty turvallisuussuunnitelmat. Henkilökunnalle järjestettiin turvallisuus- ja ensiapukoulutusta vuoden 2013 aikana.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Nuorisolaissa (§ 12) todetaan, että ”keskusten mahdollinen ylijäämä on käytettävä keskusten sekä niiden palvelujen kehittämiseen”.

Liikelaitos Marttisen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 49 288,28 € siirretään taseen omaan pääomaan ja yhdistetään edellisten tilikausien yli-/alijäämään.

Tuloslaskelma

	1.1.–31.12.2013	1.1.–31.12.2012
Liikevaihto	1 295 332,40	1 142 751,37
Liiketoiminnan muut tuotot	542 474,62	452 957,29
Tuet ja avustukset kunnalta ja kuntayhtymältä	40 000,00	81 600,00
	1 887 807,02	1 677 308,66
Materiaalit ja palvelut		
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-361 207,75	-362 054,25
Ostot tilikauden aikana	-361 207,75	-362 054,25
Palvelujen ostot	-338 300,94	-320 077,86
	-699 508,69	-682 132,11
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-783 220,78	-772 125,73
Henkilösivukulut	-183 178,90	-163 533,68
Eläkekulut	-134 437,14	-127 751,10
Muut henkilösivukulut	-48 741,76	-35 782,58
	-966 399,68	-935 659,41
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-129 236,78	-132 068,07
	-129 236,78	-132 068,07
Liiketoiminnan muut kulut	-39 548,16	-46 508,46
Liikeliiketoiminnan (-) alijäämä	43 113,71	-79 588,50
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	6 444,12	7 224,36
Muille maksetut korkokulut	-269,55	-257,58
	6 174,57	6 966,78
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	49 288,28	-72 621,72
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	49 288,28	-72 621,72
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	49 288,28	-72 621,72

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

	2013	2012
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,43	-3,48
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	2,41	-3,47
Voitto, %	3,8	-6,35

Rahoituslaskelma

	1.1.–31.12.2013	1.1.–31.12.2012
Toiminnan rahavirta		
Liikeliijäämä (-alijäämä)	172 350,49	52 479,57
Rahoitustuotot ja -kulut	6 174,57	6 966,78
	178 525,06	59 446,35
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-655 195,17	-99 477,38
Rahoitusosuudet investointeihin	346 000,00	
	-309 195,17	-99 477,38
Toiminnan ja investointien rahavirta	-130 670,11	-40 031,03
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-7 230	
	-7 230	
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-24 000	-24 000
	-24 000	-24 000
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-62 980,31	-41 594,97
Saamisten muutos muilta	-205 947,43	-6 966,16
Korottomien velkojen muutos	103 905,07	190 487,30
	-165 022,67	141 926,17
Rahoituksen rahavirta	-196 252,67	117 926,17
Rahavarojen muutos	-326 922,78	77 895,14
Rahavarojen muutos	-326 922,78	77 895,14
Rahavarat 31.12	288 072,37	614 995,15
Rahavarat 1.1	614 995,15	537 100,01
Liikelaitoksen tunnusluvut		
	2013	2012
Investointien tulorahoitus, %	57,74	59,76
Pääomamenojen tulorahoitus, %	52,44	48,14
Lainanhoitokate	7,36	2,46
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v, 1000 €	216	426
Kassan riittävyys, pv	43,9	125,5
Quick ratio	1,16	1,46
Current ratio	1,16	1,46

Tase

	2013	2012
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	22 428,17	
	<u>22 428,17</u>	
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Rakennukset	1 510 25,32	1 496 449,0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	63 889,00	46 368,62
Koneet ja kalusto	72 698,74	34 553,51
Muut aineelliset hyödykkeet		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	199 833,18	111 595,29
	<u>1 846 446,24</u>	<u>1 688 966,42</u>
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	4 328,82	4 278,42
Muut saamiset	39 737,54	39 737,54
	<u>44 066,36</u>	<u>36 785,96</u>
Pysyvät vastaavat yhteensä	1 912 940,77	1 725 752,38
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	53 522,71	26 651,09
Saamiset kunnalta	281 770,08	218 789,77
Muut saamiset	20 476,81	16 275,33
Siirtosaamiset	173 773,66	1 899,33
	<u>532 543,26</u>	<u>236 615,52</u>
Rahat ja pankkisaamiset	288 072,37	614 995,15
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	820 615,53	878 610,67
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 733 556,40	2 604 363,05

Tase

VASTATTAVAA	2013	2012
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 073 065,41	2 073 065,41
Muut omat rahastot		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-117 425,81	-44 804,09
Tilikauden yli-/alijäämä	49 288,28	-72 621,72
	<u>2 004 927,88</u>	<u>1 955 639,60</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	21 500,00	21 500,00
	<u>21 500,00</u>	<u>21 500,00</u>
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta	24 000,00	24 000,00
Saadut ennakot		1 010,00
Ostovelat	217 641,02	56 496,63
Muut velat	422 732,79	441 217,05
Siirtovelat	42 754,71	80 499,77
	<u>707 128,52</u>	<u>603 223,45</u>
Vieras pääoma yhteensä	728 628,52	648 723,45
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 733 556,40	2 604 363,05

TASEEN TUNNUSLUVUT

	2013	2012
Omavaraisuusaste, %	73,35	75,12
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	38,80	37,73
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	-68,1	-117,4
Lainakanta 31.12, 1000 €	45,5	69,5
Lainasaamiset 31.12, 1000 €	-	-

Liitetiedot

	2013	2012
TULOT		
Liikevaihto/ulkoinen	1 196 932,75	1 047 306,11
Liiketoiminnan muut tuotot/ulkoinen	526 256,37	530 209,93
	1 723 189,12	1 577 516,04
 Myyntisaamiset	 56 522,71	 26651,09
 SAAMISET KUNNALT		
-ulkoinen	20 248,72	6 077,06
-sisäinen yhdystili	260 541,01	212 655,76
		218 732,82
 MUUT SAAMISET		
Alv.saamiset lääninverovirastolta	20 476,81	15 353,59
Sair.vak.ja tapaturmakorv.		921,74
 SIIRTOSAAMISET		
Siirtosaamiset (menoennakot)	528,22	1 899,33
Siirtosaamiset valtiolta	172 651,81	
Saamiset muilta	593,63	
 OMA PÄÄOMA		
	2013	2012
Peruspääoma 1.1.	2 073 065,41	2 073 065,41
Peruspääoma 31.12.	2 073 065,41	2 073 065,41
 Edellisten tilikausien yli/alijäämä	-117 425,81	-44 804,09
Tilikauden ylijäämä	49 288,28	-72 621,72
	2 004 927,88	1 955 639,60
 MUUT VELAT/LYHYTAIKAINEN		
	2013	2012
Ennakonpidätykset ja sotut	11 573,90	8 786,90
Kaupungille velkaa, ulkoinen yhdystili	35 553,39	8 648,02
Kaupungille velkaa, sisäinen yhdystili	202 410,72	183 065,56
Vesihuollolle velkaa, ulk. yhdystili	345,02	
Vesihuollolle velkaa, sis. yhdystili	57 471,96	
Muut velat	484,30	389,41
Lomapalkkavaraus	114 893,50	91 794,88
	422 732,79	292 684,77
 SIIRTOVELAT		
Valtionosuusennakot	15 000,00	21 887,87
Tyött/tapaturmavak.maksut	12 695,84	9 977,76
Kuel-eläkevak.maksut	10 935,04	8 337,38
Muut siirtovelat	4 123,83	1 097,56
	42 754,71	41 300,57
 ALV:PALAUTUSVASTUU		
2008–2013	60 808,01	52 653,32

**1011 MARTTISEN PALAUTETT/SIIRTOKELP. LIITT. MAKSUT
31.12.2013**
KOILLIS-SATAKUNNAN SÄHKÖ

- Rajalahti	1 416,45
- Marttinen	6 807,36
- Huoltorakennus	5 419,01
- 4H-tila	136,28
- Herraskosken mökit	126,14
- Perämäen ost. omakotitalo	201,83
- Lomasaari	11 167,68
- Hakelämpökeskus	6 060,00

VIRTAIN VESIOSUUSKUNTA

- Nuorisokeskus maj rak. A,C,B	3 302,79
- Nuorisokeskus, vast.otto rakennus	3 930,00
270+325	
- Lämpökeskus	1 170,00

yhteensä

39 737,54
HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT
HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ

	2013	2012
Liikelaitos/Nuorisokeskus Marttinen	18	21
Rahapalkat	789 726,43	756 256,22
Eläkevakuutusmaksut	134 437,14	127 751,10
Muut henkilöstömenot	48 741,76	35 782,58
Sair.vak.ja tapaturmakorv.	-6 505,65	-2 957,30
Jaksotetut palkat		18 826,81
Tuloslaskelman henkilöstökulut	966 399,68	935 659,41
Investointeihin kirjatut henk.kulut		

Liikelaitos Marttisen johtokunnan allekirjoitukset

LIKELAITOS MARTTISEN TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Vierot: 26.2.2014

LIKELAITOS MARTTISEN JOHTOKUNTA

Risto Saarinen, puheenjohtaja
Pauli Kotilampi, johtokunnan varajäsen
Seppo Pirttiliemi, johtokunnan varajäsen
Helena Vuorenmaa, toimitusjohtaja
Timo Lesonen, varapuheenjohtaja
Raimo Riihijärvi-Ruuhonen, johtokunnan jäsen

Liikelaistosten vaikutus kaupungin toiminnan rahoitukseen 31.12.2013

Liikelaitokset kaupungin tilinpäätöksessä

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista 2013

	PÄIVÄKIRJA
	PÄÄKIRJA
	PÄÄKIRJA KUSTANNUSPAIKOITTAIN
	BUDJETTI (määrärahat+muutokset)
	OSTORESKONTRA
	MYYN TIRESKONTRA
	PALKKAHALLINTO(PEGASOS)
	YLEISLASKUTUS
	ASUNTOLAINAT
	PÄIVÄHOITO(CONSONA)
	KOTIHOITO(EFFICA)
	KÄYTTÖOMAISUUS/IRTAIMISTO
	SUORAVELOITUS
	TOSITELAJIT
9	KÄYTTÖOMAISUUS
10	KASSATOSITTEET
20	OSTOLASKUT
45	PERHEHUOLTO/OSTRESKONTRA
46	SOSIAALITYÖ/PROCONSONA TOSITTEET
50	OSTOLASKUJEN SUORITUKSET
80	PALKKATOSITTEET
90	MYYN TILASKUJEN SUORITUKSET
100	SÄHKÖISET OSTOLASKUT
101	RAHATOIMISTON LASKUTUKSET
102	ASUNTOLAINALASKUTUKSET
118	PÄIVÄHOITOLASKUTUS
120	VESI-JA JÄTEVESILASKUTUS
140	RAKENNUSVALVONTALASKUTUS
141	KAARVOITUSTOIMISTON LASKUTUS
150	HAMMASHOITOLANLASKUTUS (Effic)
151	TYÖTERVEYSHOIDON LASKUTUS(Effic)
152	POLIKLINIKAN LASKUTUS(Effic)
153	VUODEOSASTON LYHYTAIK.HOITOLASKUTUS(Effic)
154	VUODEOSASTON PITKÄAIK.HOITOLASKUTUS(Effic)
156	VANHAINKOTI PITKÄAIK.HOITOLASKUTUS 1.11.2013 ALK
157	VANHAINKOTI LYHYTAIK.HOITOLASKUTUS1.11.2013 ALK
167	KOTIHOITOLASKUTUS
801	VANHAINKODIN PITKÄAIK.HOITOLASKUTUS(Effic)31.10.2013 ASTI
802	VANHAINKODIN LYHYTAIK.HOITOLASKUTUS(Effic)31.10.2013 ASTI
155	VTK/KUNTA JA KY-LASKUTUS
159	PERHEHUOLTO
160	SOSIAALITOIMISTO/YLEISLASKUTUS
161	VANHAINKOTI/SEKAL.LASKUTUS
31	KOTIHOITOLASKUTUS(EFFICA) 31.10.2013 ASTI
200	KOULUTOIMEN LASKUTUS
209	KANSALAIPOISTON LASKUTUS
210	MERIKANTO-OPISTON LASKUTUS
220	NUOR.KESKUS MARTTISEN LASKUTUS
230	TEKNINEN TOIMISTO/KAUKOLÄMPÖLAITOS
231	TEKNINEN TOIMISTO/YLEISLASKUTUS
232	TEKNINEN TOIMISTO/TILAPALVELU
233	TEKNINEN TOIMISTO/RUOKAHUOLTOPALVELUT

Tasekirja sidotaan ja säilytetään pysyvästi. Tilikauden tositteet, koneellisen kirjanpidon täsmäytys selvitykset sekä muu kirjanpitoaineisto säilytetään kuusi vuotta ellei velkomisasioiden EU tukien tai muun erillisen perusteen johdosta edellytetä pitempää säilytysaikaa. Pääosa ostolaskuista säilytetään koneellisesti, muu aineisto paperilla.

Allekirjoitukset

Virroilla 3.2014

VIRTAIN KAUPUNGINHALLITUS

Reijo Koskela, puheenjohtaja

Katri Lavaste, 1.varapuheenjohtaja

Kalevi Saloranta, 2. varapuheenjohtaja

Kalervo Suomela, jäsen

Tytti Majanen, jäsen

Tuula Mäntysalmi, jäsen

Ari Rajamäki, jäsen

Arja Ylä-Nojonen, jäsen

Vesa Postinen, jäsen

Pentti Tikkanen, jäsen

Vesa Haapamäki, kaupunginjohtaja

Tilintarkastuksesta on annettu erillinen tilintarkastuskertomus.

Virroilla . . 2014

BDO Audiator Oy

Hanna Kuhanen
JHTT, KHT

VIRRAT

Virtain kaupungin tilinpäätös 2014 osa 1

Kaupunginvaltuusto 15.6.2015

Sisällys

I TOIMINTAKERTOMUS	1
1 Johdanto	1
2 Kaupunginjohtajan katsaus	2
3 Virtain kaupungin hallinto 31.12.2014 ja siinä tapahtuneet muutokset	4
4 Yleinen ja oman talousalueen kehitys	5
5 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa sekä toimintaympäristön kuvaus	9
5.1 Toimintaympäristö	11
6 Kaupungin henkilöstö	13
7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	15
8 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	17
9 Ympäristötekijät	18
10 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	20
10.1 Kehitys ilman Ruoveden palvelutuotantoa	24
10.2 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut (=ulkoinen)	27
10.3 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	28
10.4 Tase ja sen tunnusluvut	29
10.5 Kaupungin kokonaistulot ja –menot vuonna 2014	30
11 Arvio kaupungin tulevasta kehityksestä	31
12 Tilikauden tuloksen käsittely	35
13 Kuntakonsernin toiminta ja talous	36
13.1 Konsernin toiminnan ohjaus	36
13.2 Omistukset 2014	36
13.3 Olennaiset tapahtumat kuntakonsernissa	37
13.4 Arvio kuntakonsernin tulevaisuuden kehityksestä	37
13.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	39
13.6 Kaupunkikonsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	40
13.7 Kaupunkikonsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	41
13.8 Kaupunkikonsernin tase ja sen tunnusluvut	42
II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	43
1 TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA OSAKKUUSYHTEISÖT	44
1.1 Virtain Yrityspalvelu Oy	44
1.2 Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot	44
1.3 Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolat	45
1.4 Kiinteistö Oy Killinpolku	45
1.5 Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit	45
1.6 Kiinteistö Oy Tyrkönrivi	45

TILINPÄÄTÖS 2014

1.7 Virtain Jäähalli Oy.....	46
1.8 Osakkuusyhteisöt	46
2 LIIKELAITOS MARTTISEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	47
3 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN	49
3.1 KAUPUNGINVALTUUSTO	53
3.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	53
3.3 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	54
3.4 KAUPUNGINHALLITUS	54
3.4.1 Hallituksen tulosalue.....	58
3.4.2 Sisäisen palvelukeskuksen tulosalue	58
3.5 PERUSTURVALAUTAKUNTA.....	60
3.5.1 Terveystoimen tukipalveluiden tulosalue	65
3.5.2 Ehkäisevän terveydenhuollon tulosalue	66
3.5.3 Sairaanhoidon tulosalue	67
3.5.4 Hammashuollon tulosalue	69
3.5.5 Sosiaalityön tulosalue.....	69
3.5.6 Kehitysvammahuollon tulosalue	70
3.5.7 Lasten päivähoidon tulosalue	71
3.5.8 Koti- ja vanhustyön tulosalue.....	72
3.6 SIVISTYSLAUTAKUNTA	76
3.6.1 Joukkoliikenteen ja hallinnon tulosalue.....	81
3.6.2 Perusopetuksen tulosalue	81
3.6.3 Lukiokoulutuksen tulosalue	82
3.6.4 Aikuiskoulutuksen/kansalaisopiston tulosalue.....	83
3.6.5 Lasten päivähoidon tulosalue	83
3.6.6 Kirjasto- ja kulttuuritoimen tulosalue.....	84
3.6.7 Liikunnan ja nuorisotoimen tulosalue.....	85
3.7 MERIKANTO-OPISTO.....	87
3.7.1 Musiikin, tanssin ja taiteen perusopetuksen tulosalue.....	89
3.8 TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA	90
3.8.1 Hallinnon tulosalue	94
3.8.2 Ylläpidon ja rakentamisen tulosalue	94
3.8.3 Ympäristövalvonnan tulosalue.....	95
3.8.4 Kaukolämpölaitoksen tulosalue	95
3.8.5 Vesihuoltolaitoksen tulosalue	96
4 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	97
4.1 Verotulojen erittely.....	98
4.2 Valtionosuuksien erittely.....	98

TILINPÄÄTÖS 2014

5 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN.....	99
5.1 Hankkeet	99
5.2 Hankeryhmät	100
6 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN.....	102
OSA 2.....	103
III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	103
VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN	104
TULOSLASKELMA	104
RAHOITUSLASKELMA	105
TASE	106
LIITETIEDOT	108
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	108
Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	108
Tasetta koskevat liitetiedot	113
Muita liitetietoja.....	117
KONSERNITILINPÄÄTÖSLASKELMAT	119
KONSERNITULOSLASKELMA	119
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	120
KONSERNITASE.....	121
Konsernituloslaskelman liitetiedot	124
Konsernitaseen liitetiedot	125
IV ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET	127
VESIHUOLTOLAITOS	127
TULOSLASKELMA.....	127
RAHOITUSLASKELMA	128
TASE	129
LIIKELAITOS MARTTINEN.....	131
TOIMINTAKERTOMUS	131
TULOSLASKELMA.....	135
RAHOITUSLASKELMA	136
TASE	137
LIITETIEDOT	139
V ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	144
LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 2014	144
ALLEKIRJOITUKSET	145

I TOIMINTAKERTOMUS

1 Johdanto

Tässä osassa annetaan tiedot kaupungin ja konsernin talouden ja toiminnan kehittymistä koskevista tärkeistä asioista. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen käsitellään osassa II Talousarvion toteutuminen.

Tässä osassa annetaan muut toimintakertomuksessa edellytetyt tiedot, myös esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä arvio kunnan ja kuntakonsernin tulevasta kehityksestä.

Toimintakertomus sisältää seuraavat osiot:

1. Johdanto
2. Kaupunginjohtajan katsaus
3. Kaupunginhallinto ja siinä tapahtuneet muutokset
4. Yleinen ja oman talousalueen kehitys
5. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa
6. Kaupungin henkilöstö
7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista tekijöistä
8. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä
9. Ympäristötekijät
10. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus
11. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä
12. Tilikauden tuloksen käsittely
13. Kuntakonsernin toiminta ja talous

2 Kaupunginjohtajan katsaus

Suomen talouden kokonaiskuva vuonna 2014 jatkui vaisuna. Konkreettinen merkki tästä on se, että palkansaajien ostovoiman arvioidaan supistuneen 0,6 % vuonna 2014 eli jo toista vuotta peräkkäin. Ostovoiman supistumiseen ovat vaikuttaneet työllisyystilanteen heikkeneminen, ansiokehityksen hidastuminen sekä veronkorotukset. Erittäin maltillisesta kasvusta johtuen myös työmarkkinoiden tilanne on heikentynyt vuoden 2014 aikana ja työttömyys on pahentunut koko Suomessa.

Julkisessa taloudessa menot ovat olleet tuloja suuremmat jo useiden vuosien ajan. Tähän on vaikuttanut niin ikään heikko suhdannetilanne. Lisäksi julkisyhteisöjen rahoitusasemaa rasittaa väestön ikääntymisestä aiheutuva menojen kasvu, mikä kohdistuu ennen muuta kuntatalouteen. Näyttää ilmeiseltä, että kuntatalous pysyy lähivuosina kireänä. Veropohjien vaimea kehitys sekä osana valtion sopeutustoimia toteutetut valtionosuusleikkaukset hidastavat kuntien tulojen kasvua. Myönteistä on se, että kustannustason nousun odotetaan olevan maltillista. Kuntien tuloveroprosentti nousi vuodelle 2015 ollen keskimäärin 19,84 %:a.

Virtain kaupungin toimintavuosi 2014 toteutui taloudellisesti ylijäämäisenä noin 135.000 euroa. Tilikauden tulos parani selvästi aiemmasta. Tätä on pidettävänä hyvänä suorituksena, sillä mm. poistojen määrä nousi selvästi vuotta aiemmasta. Poistojen nousu johtui uudistetuista suunnitelmapoistojen perusteista, mutta myös korkealla tasolla jatkuneista investoinneista. Valtionosuuslainsäädäntö muuttui vuoden 2015 alusta ja valtionosuusperusteiden muuttuessa nuoria ikäryhmiä painottavaksi Virtain valtionosuuden määrän odotetaan kehittyvän jopa negatiivisesti lähivuosina. Investointien osalta vuosi 2014 oli aktiivinen. Niistä merkittävin oli hyvässä rakentamisvauhdissa oleva Koivurinteen päiväkodin hirsinen uudisrakennus. Tilivuoden aikana käyttöön otettiin myös kehitysvammaisten asuntolan uudet tilat.

Vuoden 2014 myönteisen taloudellisen tuloksen syntymiseen vaikuttivat merkittävästi valtionosuuksien hyvä yli 4 %:n kehitys sekä verotulojen myönteinen yli 3 %:n kehitys. Myös henkilöstökulut kehittyivät maltillisesti, nousten vuotta aiemmasta vain noin 0,5 %. Tähän vaikutti osaltaan valtakunnallisesti sovittu alhainen palkantarkistusten taso sekä käytössä ollut vapautuvien virkojen ja toimien täyttölupamenettely. Menettelyn tarkoituksena on toteuttaa tarkkaa harkintaa ja arviointia vapautuvien vakanssien osalta. Virtain työttömyysaste tammikuussa 2015 oli 14,8 %, jossa nousua vuotta aiemmasta oli 1 %. Työttömyysasteemme oli siten hiukan alempi kuin maakunnan tilanne keskimäärin. Koko maan tilanne oli parempi 13,5 % työttömyysasteella.

Tilikauden aikana valmisteltiin ja toteutettiin merkittäviä toiminnallisia muutoksia kaupungin palveluiden organisoinnissa. Päivähoitopalvelut siirrettiin sivistystoimen alaisuuteen 1.8. ja kiinteistönhoito sekä laitoshuolto siirtyivät teknisen toimen alaisuuteen vuoden 2015 alusta lukien.

Valtakunnallisen sote-uudistuksen valmistelu jatkui kiivaana vuoden 2015 alkupuolelle asti. Virtain kaupunki varautui siirtämään sote-palvelutuotannon omistamalleen yhtiölle. Tällä ratkaisulla olisi varmistettu lähipalveluiden säilyminen myös järjestämisvastuun siirtyessä suuremmille alueille. Lain valmistelu kuitenkin raukesi eduskunnassa, sillä perustuslakivaliokunta totesi lakiesityksen olevan ristiriidassa perustuslain kanssa. Sote-palveluiden uudistamistarve tunnistetaan laajasti, joten siihen palattaneen pian eduskuntavaalien jälkeen. Myös toinen merkittävä lakiuudistus eli lukiokoulutusta koskeva järjestämislaki kaatui eduskunnassa. Lakiehdotus olisi edellyttänyt järjestämis lupien hakua uudelleen. Lakiuudistuksen yhteydessä myös rahoitusta olisi leikattu selvästi nykytasosta. Järjestämis lupien hakemiseksi Virroilla ehdittiin tehdä huomattava määrä valmistelua mm. käynnistämällä alueellinen lukioselvitys Ylä-Pirkanmaalla.

Kaupungin strategiassa tärkeälle sijalle nostettiin koulutusmahdollisuuksien turvaaminen paikkakunnalla. Tähän tavoitteeseen pääsemiseksi vuoden 2014 aikana laadittiin alueellinen koulutuksen kehittämissuunnitelma. Lisäksi vuoden 2015 alkupuolella laadittiin kumppanuussopimus Tampereen seudun ammattiopiston (TREDU) kanssa, jonka tarkoituksena on kehittämissuunnitelman toimeenpano.

Taloudellisesti haasteelliset ajat jatkuvat ja kykyä hakea muuttuviin tilanteisiin uusia luovia ja paikallisia ratkaisuja tarvitaan jatkossa entistä enemmän. Haluan kiittää henkilöstöä ja luottamushenkilöitä tekemästänne työstä kuntapalveluiden hyväksi. Hyvällä yhteistyöllä luodaan pohja Virtain menestykselle!

Vesa Haapamäki
kaupunginjohtaja

3 Virtain kaupungin hallinto 31.12.2014 ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupungin hallinto esitetään tässä 31.12.2014 tilanteen mukaisesti.

Virtain kaupunginvaltuustossa on kaudella 2013 - 2016 yhteensä 27 valtuutettua. Valtuutettujen määrä on kuntalaissa sidottu kaupungin asukaslukuun. Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimii Keijo Kaleva (sdp), I varapuheenjohtajana Johanna Saarinen (kesk) ja II varapuheenjohtajana toimi Pauli Kotalampi (vas) 31.12.2014 saakka. Olavi Mäkinen (kd) toimii valtuustokaudella 2015–2016 valtuuston toisena varapuheenjohtajana.

Kaupunginhallituksessa on 10 jäsentä, joista jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Kaupunginhallituksen puheenjohtajana toimii Reijo Koskela (kesk), I varapuheenjohtajana Katri Lavaste (sdp) ja II varapuheenjohtajana Kalevi Saloranta (kok). Kaupunginhallituksen jäseninä toimivat Kalervo Suomela, Tytti Majanen, Tuula Mäntysalmi, Ari Rajamäki, Arja Ylä-Nojonen, Vesa Postinen ja Pentti Tikkanen.

Kaupunginvaltuuston ja –hallituksen poliittiset voimasuhteet

Kaupunginvaltuusto:

- Suomen keskusta 11 valtuutettua
- Suomen sosiaalidemokraattinen puolue 6 valtuutettua
- Kansallinen kokoomus 4 valtuutettua
- Perussuomalaiset 4 valtuutettua
- Vasemmistoliitto 1 valtuutettu
- Suomen kristillisdemokraatit 1 valtuutettu

Kaupunginhallitus

- Suomen keskusta 4 jäsentä
- Suomen sosiaalidemokraattinen puolue 2 jäsentä
- Kansallinen kokoomus 2 jäsentä
- Perussuomalaiset 2 jäsentä

Tilivelvollisia ovat kaupungin toimielinten jäsenet ja tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tehtäväalueen johtavat viranhaltijat olivat tilivelvollisia seuraavasti:

Käyttötalous

Toimielin

Tulosalue

Tilivelvollinen

kaupunginvaltuusto	kaupunginjohtaja
tarkastuslautakunta	kaupunginjohtaja
kaupunginhallitus	kaupunginjohtaja
hallitus	kaupunginjohtaja
sisäinen palvelukeskus	hallintojohtaja
keskusvaalilautakunta	hallintojohtaja
sivistysosasto tulosalueineen	sivistystoimen johtaja
Merikanto-opisto	rehtori
tekninen osasto tulosalueineen	tekninen johtaja
perusturvaosasto	perusturvajohtaja

terveystoimen tukipalvelut	ylilääkäri
ehkäisevä terveydenhuolto	ylilääkäri
sairaanhoito	ylilääkäri
erikoissairaanhoito	ylilääkäri
hammashuolto	ylilääkäri
sosiaalityö	sosiaalijohtaja
kehitysvammahuolto	sosiaalijohtaja
lasten päivähoito 31.7.2014 asti	sosiaalijohtaja
koti- ja vanhustyö	vanhustyön johtaja

Investointiosa

Kaupunginhallitus	kaupunginjohtaja
Perusturvalautakunta	perusturvajohtaja
Teknisten palveluiden lautakunta	tekninen johtaja
Rahoitusosa	kaupunginjohtaja

4 Yleinen ja oman talousalueen kehitys

Yleiset talousnäkymät

Maailmantalouden kehitys jäi vuodelle 2014 laadituista odotuksista. Kasvu jäi edellisvuoden tapaan varsin vaimeaksi. Maailman kahden suurimman kansantalouden, USA:n ja Kiinan, kasvuvauhti hiipui vuoden 2014 alussa ja vaikutukset levisivät euroalueelle samaan aikaan Ukrainan kriisin syvenemisen kanssa. Myös vuoden 2014 loppu oli vaisu, mutta tilinpäätöksen laadintahetkellä on nähtävissä, että maailmantalous kääntyy pieneen nousuun kasvun kiihtyessä globaalisti ja laaja-alaisesti. On ennustettu johtavien pankkien toimesta, että vuosina 2015–2016 maailmantalous kasvaa liki 4 prosentin vuosivauhtia.

Euroalueen bruttokansantuote elpyi alkuvuodesta 2013 lähtien, mutta keväällä 2014 kasvu pysähtyi. Keväällä alkanut heikkous johtui pitkälti Ukrainan kriisistä. Euroalue piristyi kuitenkin loppuvuodesta euron laskun tukiessa vientiä ja laskevan öljyn hinnan vahvistaessa kotimaista kysyntää. Euroalueen BKT kasvoi 0,2 % vuoden kolmannella neljänneksellä edellisneljänneksestä. Edellisvuodesta kasvua oli 0,8 %. Kotitalouksien kulutus ja vienti tukivat talouskasvua.

Euroalueen BKT:n kasvu jatkuu vuonna 2015 arviolta 1,3 %:n verran alhaisen öljyhinnan ja heikentyneen euron tukemana. Myös EKP:n elvyttävät toimet vilkastuttavat talouden aktiviteettia. Ukrainan kriisi varjostaa yhä euroalueen talousnäkymiä ja Kreikka tuo haasteita talousalueelle. Euroalueen työttömyysaste laski 11,4 %:iin viime vuonna. Työttömyys laskee lisää kuluvana vuonna.

Suomen kokonaistuotannon kehitys jatkuu vuosina 2014–2016 vaatimattomana. Bruttokansantuote supistui 0,2 % vuonna 2014. Bruttokansantuote alkaa Suomen Pankin ennusteen mukaan hieman kohentua kuluvan vuoden aikana. Neljän vuoden mittaisen yhtäjaksoisen supistumisen jälkeen taloudessa nähdään käänne vaisuun 1,0 prosentin kasvuun vuonna 2016. Suomen talouden näin pitkään jatkunut supistuminen ja sen jälkeisen kasvun hitaus on sekä historiallisesti että kansainvälisesti verrattuna poikkeuksellista.

Suomen Pankin ennusteessa kesällä 2014 nähtiin, että vuoden 2014 kasvu jäisi nolnaan, mutta kiihtyisi hiljalleen ja päättyisi 1,5 prosenttiin vuonna 2015. Tähän kehitykseen liittyneet riskit on kuitenkin arvioitu tuntuviksi. Kesäkuun ennusteessa esiin nostetut riskit ovatkin suurelta osin realisoituneet. Euroalueella hitaan inflaation kausi on jatkunut ja kasvu on ollut kesäkuussa ennustettua hitaampaa, Ukrainan kriisi ja ruplan kurssin heikkeneminen ovat vähentäneet kauppaa Venäjän kanssa. Finanssipolitiikan toimet ovat osoittautuneet riittämättömiksi ja Suomen luotto-luokitusta on alennettu. Lisäksi teollisuuden tuottavuuden kehitys on jatkunut heikkona, mikä myös nähtiin aiemmassa ennusteessa kasvun riskiksi. Vuoden 2015 talouskasvun piristymisen on peräisin viennin lisääntymisestä, sillä kotimainen kysyntä säilyy vaisuna. Alhainen inflaatio tukee kuitenkin kotitalouksien kulutusta. Investoinnit supistuvat vielä vuonna 2015. Bruttokansantuote lähtee hieman suurempaan kasvuun vuonna 2016.

Talouskasvun edellytyksiä on vuoden 2009 jälkeen heikentänyt myös työikäisen väestön eli 15–64-vuotiaiden määrän väheneminen. Työikäisen väestön määrä pienenee nyt noin puolen prosentin vuosivauhtia, ja nopea supistuminen jatkuu väestöennusteen mukaan vielä vajaat 10 vuotta. Työikäisen väestön määrän supistumisen lisäksi talouskasvun mahdollisuuksia heikentää myös talouden tuotantorakenteen muuttuminen. Vientituotannon väheneminen on merkinnyt nopean tuottavuuskasvun toimialojen osuuden pienenemistä. Tulevina vuosina väestön ikääntyminen lisää hoiva- ja terveystalouksien tarvetta, mikä kasvattaa hitaan tuottavuuskasvun toimialojen osuutta kokonaistuotannosta. Työn tuottavuuden kasvu on vaimeaa.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työttömiä oli vuoden 2014 joulukuussa 232 000, mikä oli 27 000 enemmän kuin vuosi sitten. Työttömyysaste oli 8,8 prosenttia, kun se edellisvuoden joulukuussa oli 7,9 prosenttia. Työllisiä oli lähes saman verran kuin edellisvuoden joulukuussa. Neljännessä vuosineljänneksellä (loka-joulukuussa) työttömyysaste oli 8,4 prosenttia, mikä oli 0,7 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuoden 2013 vastaavalla ajanjaksolla. Työttömyysaste oli vuonna 2014 keskimäärin 8,7 prosenttia, kun se vuonna 2013 oli 8,2 prosenttia.

Valtiokonttorin tiedotteen mukaan vuonna 2014 valtion nettolainanotto oli 5,4 miljardia euroa ja bruttolainanotto 16,3 miljardia euroa. Valtion velka kasvoi reiluun 95 miljardiin euroon. Valtiolla on 17 373,78 euroa velkaa asukasta kohden (v.2013, 16 455,40 euroa). Velka vastaa 46,61 prosenttia vuotuisesta bruttokansantuotteesta (v.2013, 44,57 %).

Kuntatalouden kehitysnäkymät

Vuosien 2013–2014 aikana yhtäaikaaisesti valmistelussa ovat olleet kuntalain uudistaminen, kuntarakennelaki, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki, valtionosuusuudistus ja rakennepoliittinen ohjelma. Lukuisat lausuntopyynnöt, kommentit ja epävarmuus tulevaisuudesta näkyivät edelleen kuntien vuoden 2014 toiminnassa.

Sote-uudistuksen tarkoituksena on luoda uudenlainen palvelurakenne julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle. Uudistusta valmisteltiin koko vuosi 2014 siten, että lakiesitys valmistui kesällä 2014, kunnat ja muut asianomaiset tahot antoivat lausuntonsa lokakuussa 2014 ja lakiesitys siirtyi eduskuntakäsittelyyn aivan loppuvuodesta. Joulukuussa 2014 hallituksen esitystä muutettiin. Alun perin järjestämislakiesityksen mukaan viisi sote-aluetta järjestäisivät palvelut ja kuntayhtymät taas tuottaisivat palvelut ihmisille. Helmikuussa 2015 eduskunnan sote-valiokunnassa oli valmisteilla malli, jossa 19 kuntayhtymää järjestävät ja tuottavat palvelut. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakia ei ehditty käsitellä eduskunnassa vuoden 2014 aikana. Lain käsittely kaatui tilinpäätöksen laadintahetkillä eduskunnan perustuslakivaliokunnan lausuntoon, jossa todettiin, että

lakiesitys on edelleen ristiriidassa perustuslain kanssa. Asian valmistelu siirtyy uuden eduskunnan toimikaudelle.

Kuntarakennelaki on astunut voimaan 1.7.2013 ja kuntien selvitysvelvollisuus alkoi välittömästi. Virtain kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 11.11.2013 päättänyt, että Virtain kaupunki tekee kuntarakennelain mukaisen yhdistymisselvityksen Ruoveden kunnan kanssa. Lisäksi Virtain kaupunki on hakenut poikkeusta kuntarakennelain mukaiseen selvitysalueeseen toiminnallisena kokonaisuutena, minkä Virtain kaupunki ja Ruoveden kunta muodostavat noin 12.300 asukkaan väestöpohjalla. Selvitystä ei kuitenkaan laadittu vuoden 2014 aikana. Sote-järjestämislain kaatumisen myötä selvitysten valmistelulle ei ole olemassa selkeää takarajaa.

Syksyllä 2013 on astunut voimaan myös kuntalain muutos, jonka mukaisesti kuntien tulee yhtiöittää markkinoilla harjoittamansa toiminta. Yhtiöittämisen osalta siirtymäaikaa on ollut vuosi 2014. Virtain kaupunki on vuoden 2014 aikana päättänyt yhtiöittää kaukolämpölaitoksen toiminnan sekä teollisuushallien vuokraamistoiminnan. Yhtiöittämiset laaditaan vuoden 2015 aikana siten, että toiminta yhtiömuodossa aloitetaan mahdollisimman pian.

Myös uusi vanhuspalvelulaki on tullut voimaan heinäkuussa 2013. Lain määrittämä vanhusneuvosto on aloittanut toimintansa vuoden 2014 alusta alkaen. Terveysterveystoimintolain 47 §:n mukaisesti potilas voi valita terveysaseman, joka vastaa hänen perusterveydenhuollon palveluistaan. Terveysasemaa voi vaihtaa kirjallisella ilmoituksella enintään vuoden välein. Vuodesta 2014 alkaen potilaalla on ollut mahdollisuus valita terveysasema ja erikoissairaanhoidon yksikkö kaikista Suomen julkisista terveysasemista ja sairaaloista.

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta annettiin 22.8.2014. Laki astuu voimaan 1.1.2015. Valtionosuuslainsäädännön vaikutuksesta peruspalvelujen valtionosuuden määräytymiskriteerien määrä laski huomattavasti (vanhassa järjestelmässä kriteereitä on lähes 50, kun uudessa niitä on 11.) Uudet kriteerit ovat ikärakenne, sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristolaisuus ja koulutustausta sekä kolme lisäosaa syrjäisyys, saamen kotiseutu ja työpaikkaomavaraisuus. Näistä täysin uusia ovat koulutustausta ja työpaikkaomavaraisuus. Näillä perusteilla laskettu peruspalvelujen valtionosuus määräytyy jo vuodelle 2015.

Laki oppilas- ja opiskelijahuollosta tuli voimaan 1.8.2014. Lain mukaan kunnalla tulee olla tarjolla sen alueella sijaitsevien oppilaitosten opiskelijoille kuraattorin, vastaavan kuraattorin sekä opiskeluhuollon psykologipalvelut. Kunnan tulee järjestää lain mukaiset palvelut kaikille sen alueen oppilaitosten opiskelijoille riippumatta oppilaitoksen ylläpitäjästä. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollona järjestettävät palvelut järjestetään terveydenhuoltoa koskevan lainsäädännön nojalla nykyiseen tapaan.

Kunta-alalla saavutettiin vuoden 2013 loppupuolella neuvottelutulos virka- ja työehtosopimuksista vuosille 2014–2016. Työllisyys- ja kasvusopimuksen mukaisten kunnallisten työ- ja virkaehtosopimusten sopimuskausi on voimassa 31.1.2017 asti, ja kausi koostuu kahdesta osasta. Ensimmäinen jakso päättyy vuoden 2015 lopussa, ja sille ajoittuu kaksi sopimuskorotusta. Vuoden 2014 heinäkuuhun ajoittuneiden sopimuskorotusten kustannusvaikutus oli keskimäärin 0,8 %. Korotuksen talousarviovaikutus on puolet tästä eli 0,4 %. Vuonna 2015 sopimuskorotukset toteutetaan pääsääntöisesti 1.7.2015.

Vuosi 2014 oli kuntakentälle voimakkaan sopeuttamisen vuosi. Kuntatalous oli tuloksella mitattuna ja olosuhteisiin nähden kohtalaisessa kunnossa. Kuntaliiton ennakkotietojen mukaan kuntien ja

kuntayhtymien yhteenlaskettu tulos vuodelta 2014 oli lähes edellisvuoden tasolla, kun ei huomioida kunnallisten liikelaitosten tai muiden yhtiöittämisten tuomia kertaluonteisia tuottoja. Heikko talouskehitys ja kasvava työttömyys ovat vaikuttaneet kuntakentän talouden kehitykseen muun muassa hidastamalla kuntien verotulojen kasvua sekä lisäämällä menoja. Kunnallisverotulot kasvoivat vain maltillisesti 1,3 %, vaikka peräti 156 kuntaa nosti tuloveroprosenttiaan vuodelle 2014. Kiinteistö- ja yhteisöverot kasvoivat yli 10 %. Kiinteistöverouudistus selittää ison osan kiinteistöverojen kasvusta.

Kuntien toimintakatteet heikkenivät edellisvuotta vähemmän, vain 1,5 prosenttia toimintakulujen kasvun hidastumisen ansiosta. Toimintakatteen vähäisen heikkenemisen takana on todennäköisesti kuntien jatkamat palvelujen ostojen kasvun vähentämiset ja henkilöstömenojen kasvun vähäisyys, kuten oli vuoden 2013 toimintakatteen matalan kasvun takana. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu kirjanpidon mukainen tulos oli voimakkaasti positiivinen, johtuen huomattavalta osin kuntien liikelaitosten yhtiöittämisen aiheuttamista satunnaisista tuloista.

Tilastokeskuksen julkaisemien kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntatalouden (kunnat ja kuntayhtymät) yhteenlaskettu vuosikate oli noin 2,7 mrd. euroa vuonna 2014. Vuosikate vahvistui noin 60 milj. euroa edellisvuodesta. Vuosikate oli noin 180 milj. euroa parempi kuin viimeisimmässä peruspäätösarvioissa ennustettiin. Vuosikate oli negatiivinen 14 kunnassa, kun edellisvuonna näitä kuntia oli 28. Arviointimenettelyyn olisi menossa näillä näkymin vain yksi kunta. Vuosikate jäi poistoja pienemmäksi 133 kunnassa. Keskimääräisesti pienten kuntien talous parani vuoden 2014 aikana. Verotulot kasvoivat prosentuaalisesti eniten kuntakokoryhmältään pienillä kunnilla (alle 10 000 asukasta) sekä toimintakatteen pienimmät kasvuprosentit löytyvät pienemmistä kuntakokoryhmistä.

Kuntien peruspäätösarvioon tehtiin vuonna 2014 noin 360 miljoonan euron lisäleikkaus. Tällä vaalikaudella tehtyjen valtionosuusleikkausten yhteismäärä oli vuonna 2014 yhteensä 1,2 miljardia euroa. Valtionosuusleikkauksista ja heikosta verotulokehityksestä johtuen kuntien tulorahoitus ei riittänyt kattamaan investointeja, mikä selittää lähes kokonaan kuntien velkaantumisen kasvun. Kuntien ja kuntayhtymien bruttoinvestoinnit olivat poikkeuksellisen suuret, noin 7,7 miljardia euroa. Kunnallisten liikelaitosten yhtiöittämisestä johtuva osakkeiden ja osuuksien hankinta selittää tästä noin 2,5 mrd. euroa. Kuntien ja kuntayhtymien nettoinvestoinnit pysyivät vuonna 2014 edellisvuoden tasolla. Tulorahoitus ei edelleenkään riittänyt kattamaan 3,5 mrd. euron nettoinvestointikuluja, vaikka nettoinvestoinnit pysyivät vuoden 2013 tasolla. Käyttötalouden menojen katteeksi velkaa ei juuri oteta. Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta kasvoi edelleen 7 %. Kunnilla on nyt lainaa 2 733 euroa jokaista asukasta kohti. Kuntakokoluokittain asukaskohtainen velka jakaantuu tasaisesti.

Pääministeri Kataisen hallitus päätti marraskuussa 2013 talouden kasvuedellytysten varmistamiseksi ja julkisen talouden tasapainottamiseksi rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanosta. Rakennemuutosten toimeenpanon varmistaminen on keskeinen keino julkisen talouden arviolta noin 9,5 miljardin euron kestävyysvajeen umpeen kuromiseksi. Kuntien vastuulla olevien palveluiden osuus kestävyysvajeen hallinnassa on arvioitu jopa 5 miljardin suuruiseksi. Vuoteen 2017 mennessä kuntataloutta tasapainotetaan kahdella miljardilla eurolla, josta yksi miljardi valtion päätöksin kuntien tehtäviä ja velvoitteita alentamalla ja yksi miljardi kuntien omin toimenpitein. Lisäksi hallitus on päättänyt kuntatalouden uuden ohjausjärjestelmän käyttöönotosta, jonka tarkoituksena on sovittaa yhteen kuntien tehtävät ja velvoitteet sekä niiden rahoituksen. Tämä korvaa peruspäätösarvion. Osa rakennepoliittisesta ohjelmasta on toimeenpantu vuoden 2014 aikana.

Kuntalain 2 §:n mukainen yhtiöittämisvelvollisuus vaikuttaa kuntatalouden menoennusteeseen erityisesti vuonna 2015, jolloin noin 2 000 henkeä siirtyy hallinnollisesti kuntataloustilastojen ulkopuolelle. Kuntaliiton karkean arvion mukaan kuntien palkkasumma pienenee muutoksen seurauksena noin 125 milj. eurolla. Yhtiöittämiset vaikuttavat myös muihin palkkaus- ja vuosikustannuksiin, poistoihin sekä esimerkiksi investointimenoihin. Liikelaitosten yhtiöittämisvelvoitteen ohella kunnallisten ammattikorkeakoulujen yhtiöittäminen on pienentänyt kuntatalouden menoja jo vuodesta 2013 lähtien. Vuonna 2015 toteutettava ammattikorkeakoulujen rahoitusuudistus poistaa viimeisetkin ammattikorkeakoulut kuntataloudesta, minkä seurauksena kuntien palkkamenot pienenevät kumulatiivisesti noin 190 milj. eurolla.

5 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa sekä toimintaympäristön kuvaus

Vuonna 2014 kuntien toimintaympäristö oli epävarmassa tilanteessa ja suuren muutoksen alla. Meneillään olevat lakivalmistelut lisäsivät epävarmuutta toimintaympäristöstä, kunnan toiminnan laajuudesta, jatkuvuudesta sekä tulevista talousvaikutuksista. Vuoden 2014 toiminnassa näkyi ennätyksellinen määrä tärkeitä lausuntopyyntöjä, joihin käytettiin merkittävä aika valmistelu- ja päätöksenteossa:

- Lausunto sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakiluonnoksesta (kv 17.2.2014)
- Lausunto selvitysmiehen luonnoksesta hallituksen esitykseksi valtiosuusjärjestelmän uudistamisesta (kv 31.3.2014)
- Lausunto sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain hallituksen esityksen luonnoksesta (kv 6.10.2014)
- Virtain kaupungin lausunto kuntalain hallituksen esitysluonnoksesta (kh 25.8.2014).

Virtain kaupunki on vuoden 2013 alusta alkaen tuottanut vastuukuntamallilla Ruoveden kunnan sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut. Virrat järjestää Ruoveden puolesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä lakisääteiset perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen palvelut lasten päivähoitopalveluja ja ympäristöterveydenhuollonpalveluja lukuun ottamatta. Yhteistoiminta-alueen hallinnosta vastaa Virrat ja palvelujen järjestämisestä päättää toimivaltansa puitteissa Virtain kaupungin hallinnossa toimiva yhteislautakunta – perusturvalautakunta, johon kunnat ovat nimenneet edustajansa. Perusturvalautakuntaan kuuluu 5 jäsentä Virtain kaupungin osalta ja 4 jäsentä Ruovedeltä. Virtain kaupungin järjestämisvastuuseen kuuluvat väestön palvelujen saatavuudesta, palvelurakenteesta, palvelutasosta ja rahoitustasosta huolehtiminen, viranomais tehtävät sekä palvelusopimusten tekeminen, palveluja tuottavien organisaatioiden kanssa. Ruoveden sosiaali- ja terveystoimen palvelut sisältyvät Virtain kaupungin talousarvioon ja tilinpäätökseen. Palvelutuotanto on noin 22 M€ kokonaisuus, jota seurataan erillisenä kokonaisuutena osana Virtain kaupungin kirjanpitoa.

Lisäksi tietohallinto on tuottanut 1.1.2014 lähtien tietohallintopalvelut myös Ruoveden kunnalle kuntalain 76 §:n mukaisena yhteistoimintana. Ruoveden kunnan tietohallinnon työntekijä siirtyi osaksi Virtain kaupungin tietohallinnon organisaatiota. Virtain kaupunki laskuttaa Ruoveden kunnalta tietohallinnon heidän toiminnastaan aiheuttavat kustannukset työasemakohtaisesti tietohallinnon veloitusmallin mukaisesti, jonka lisäksi Ruoveden kunta maksaa siirtyneen työntekijän henkilöstökustannukset täysimääräisenä.

Lasten päivähoito siirrettiin 1.8.2014 alkaen perusturvalautakunnan alaisesta toiminnasta sivistyslautakunnan alaiseksi toiminnaksi. Siirto onnistui hyvin toiminnallisesta ja määrärahallisesta näkökulmasta. Toiminta on alkanut vakiintua sivistystoimen alaiseksi toiminnaksi.

Vuoden 2014 aikana valmisteltiin terveyskeskuksen ja vanhainkodin kiinteistöjen sekä laitoshuollon siirto perusturvalautakunnan alaisesta toiminnasta teknisten palveluiden lautakunnan alaiseen toimintaan. Siirrolla keskitetään kiinteistöjen ylläpito ja laitoshuolto kokonaisuudessaan kaupungin tilapalvelulle.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaiset kuraattoripalvelut järjestetään kouluille perusturvan henkilöstön toimesta. Palvelujen myynnistä on tehty sopimus myös Ruoveden kunnan kanssa.

Vuosi 2014 oli Virtain kaupungin konsernistrategian 2013–2016 toinen toteuttamisvuosi. Vuoden 2014 operatiiviset tavoitteet johdettiin konsernistrategian strategisista tavoitteista ensimmäistä kertaa. Hyvinvointikertomustyö saatiin päätökseen vuoden 2014 aikana ja hyvinvointikertomus hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa. Hyvinvointikertomuksen tuomia tavoitteita huomioitiin vuoden 2015 talousarvion operatiivisissa tavoitteissa.

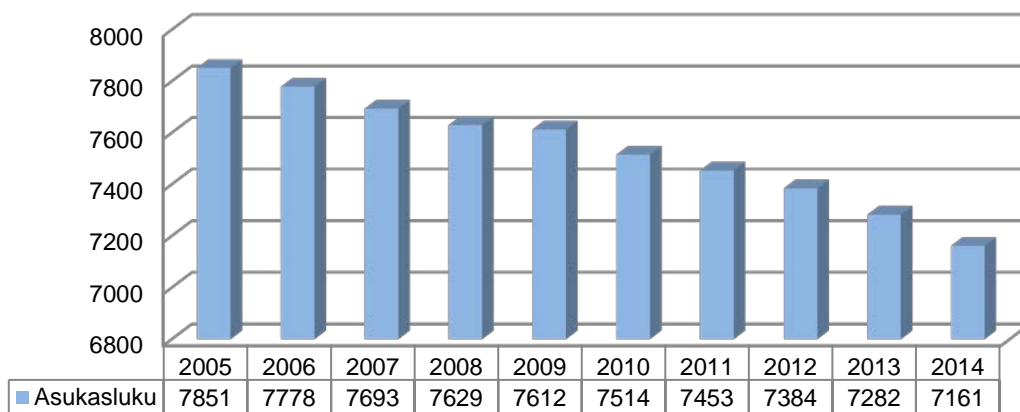
Vuoden 2014 talousarvioon tehtiin määrärahamuutoksia tilikauden aikana. Vuoden aikana oli nähtävissä, että perusturvalautakunnan alaisen toiminnan määrärahat eivät riittäneet palvelutuotannon toteuttamiseen. Virtain kaupungin määrärahat ja tuloarviot tarkistettiin myös muiden osastojen osalta ja kaupunginvaltuuston 17.11.2014 päätöksellä muiden kuin perusturvaosaston määrärahoja leikattiin sekä perusturvaosaston määrärahoja lisättiin. Ikääntyneen väestön osuus ja kasvaneet palvelutarpeet alkavat näkyä toiminnassa. Määrärahaylityksistä osa johtuikin vuodeosaston liian pienestä kapasiteetista ja asiakaspaikkoja ostettiin muiden kuntien alueelta. Ruoveden kunnan maksuosuus Virroille helpottui tämän johdosta, sillä useita potilaita sijoitettiin hetkellisesti Ruoveden vuodeosastolle. Paikkamäärää Virtain vuodeosastolla kasvatettiin vuoden aikana. Vastaavasti ikääntyneiden päiväkeskustoimintaa jouduttiin supistamaan tilojen ehtyessä.

Kuntakentälle yhteisiä muutoksia on käsitelty jo edellä kohdassa kuntatalouden kehitys.

5.1 Toimintaympäristö

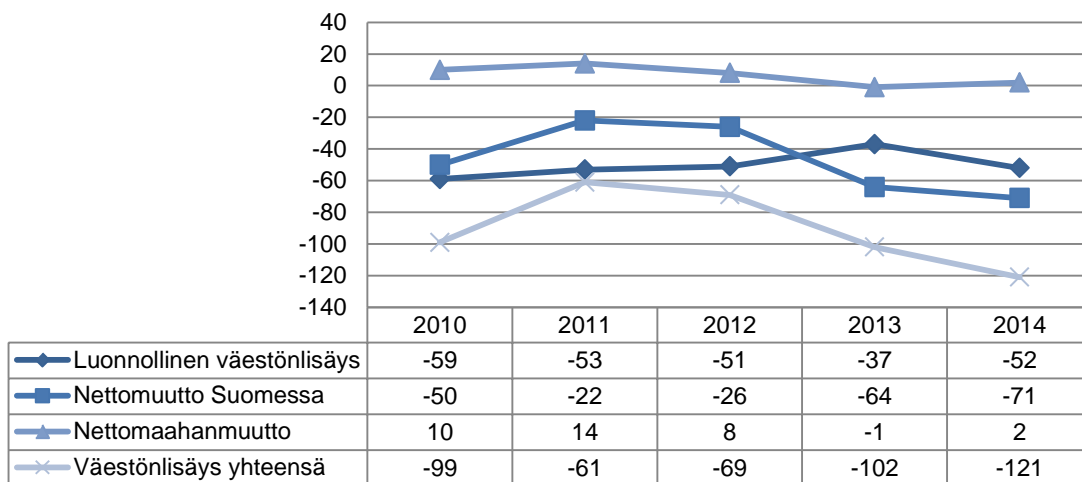
Väestörakenne ja sen muutokset

Virtain kaupungin väkiluku 31.12.2014 oli 7 161 (31.12.2013, 7 283). Väkiluku on laskenut 122 asukkaalla vuoden aikana (-1,67 %). Väkilukuennuste on yhä aleneva vuodelle 2015 ja tuleville vuosille.

Kuvio 1. Väkiluku (lähde: Tilastokeskus)

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan kuntien välinen nettomuutto kuluneen vuoden aikana on Virroilla negatiivinen. Vuoden 2014 aikana Virroilta on muuttanut pois 324 asukasta (v.2013, 338), kun taas Virroille muutti 253 asukasta (v. 2013, 274). Nettomaahanmuutto kääntyi positiiviseksi, sillä maahanmuuttoa oli 11 ja maastamuuttoa 9 asukkaan verran. Luonnollinen väestönlisäys oli -52 (v.2013, -37).

Kuvio 2. Väestönmuutos (lähde: Tilastokeskus)

Virtain väestörakenne ikäryhmittäin on kuvattu alla. Vuoden 2014 väestörakennetta ei ole vielä saatavilla, vaan kyseessä on Tilastokeskuksen laatima ennuste vuoden 2012 pohjalta laadittuna

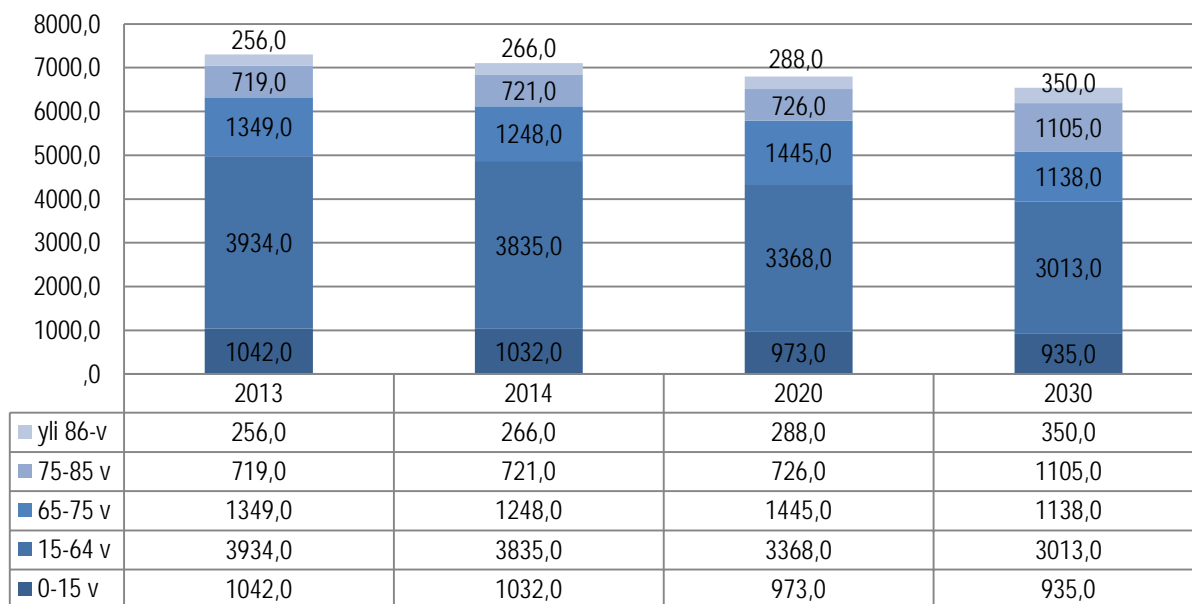
Väestörakenteen kehityksestä voi havaita suurten ikäluokkien vaikutuksen yli 65-vuotiaiden määrän kehityksessä. Eläkkeellä olevien osuus, 36,4 % väestöstä on korkeampi kuin kunnissa keskimäärin

(24,0 %). Ennusteiden mukaan näyttää siltä, että lasten ja työikäisten määrä vähenee yli 65-vuotiaiden määrän kasvaessa.

Yli 85-vuotiaiden määrä kasvaa ennusteen mukaan lähes sadalla vuoteen 2030 mennessä. Vastaavasti lasten määrä vähenee saman verran. Voimakas kasvu on myös 75–85-vuotiaiden määrässä vuoteen 2030 asti tarkasteltaessa.

Väestökehityksen jatkuminen samanlaisena on huomioitava palvelutuotantoa kohdistettaessa tarpeisiin. Tämän kaltaisella väestökehityksellä voi olla myös vaikutuksia kunnan tulorakenteeseen työikäisten veronmaksajien vähentyessä.

Kuvio 3. Väestö ikäryhmittäin 2013, ennuste 2014, 2020 ja 2030 (lähde: Tilastokeskus)

Työllisyys

Joulukuussa työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi kausiluonteisesti korkealle tasolle. Joulukuun 2014 lopussa Pirkanmaan TE-toimistossa oli 38 529 työtöntä työnhakijaa lomautetut työnhakijat mukaan lukien. Edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna työttömien työnhakijoiden määrä nousi lähes 3000:lla. Tammikuu-joulukuun aikana työttömien työnhakijoiden määrä oli 10 prosenttia korkeampi kuin vuoden 2013 tammikuu-joulukuun välisenä aikana. Työttömyysaste 31.12.2014 oli Pirkanmaalla 15,9 % ja koko maassa 13,9 %.

Työttömyystilanne paheni myös Virroilla vuoden 2014 aikana. Vuoden lopun tilanteessa Virtain työttömyysaste oli Pirkanmaan kolmanneksi korkein.

Työttömien lukumäärä joulukuun lopussa oli 480 (31.12.2013, 408), työttömyysaste 16,1 % (v.2013, 13,4 %). Virtain työvoima on 2 974 (v.2013, 3 032) henkilöä. Työvoima on laskenut 58 henkilöllä. Työttömistä alle 25-vuotiaita oli 53 (12/2013, 62) ja yli 50-vuotiaita 201 (12/2013, 176). Avoimia työpaikkoja Virroilla oli joulukuun lopussa 9.

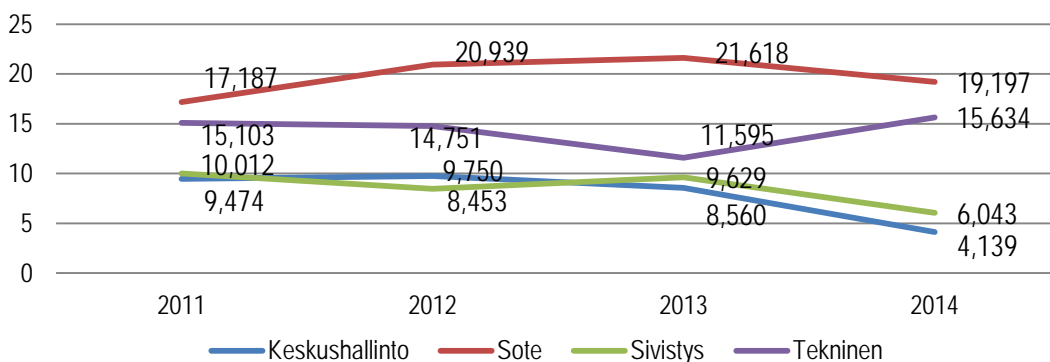
6 Kaupungin henkilöstö

Henkilöstön määrä 31.12.2014 ja vertailuvuodet

Henkilöstö	2014/2013, yhteensä	2014/2013, Virrat	2014/2013, Ruoveden palvelutuotanto	2012
	837/858	603/602	234/256	603

Henkilöstön kokonaismäärä 31.12 tilanteessa on pienempi kuin vuotta aiemmin. Henkilöstömäärä sisältää sekä vakituiset, määräaikaiset sekä muut, joilla on palvelussuhde ko. hetkellä Virtain kaupunkiin. Vuonna 2013 henkilöstömäärä kasvoi +249 työntekijällä. Suurimpana tekijänä oli luonnollisesti Ruoveden sosiaali- ja terveystyöpalveluiden henkilöstön siirtyminen Virtain kaupungin palvelukseen.

Vuoden 2014 Kunta10-poissaoloselvityksen mukaan henkilöstön poissaolojen määrä on kääntynyt laskuun ja palannut takaisin lähes vuoden 2011 tilanteeseen. Tästä poikkeuksena tekninen toimi, jonka viime vuosien hyvä kehitys on kääntynyt nousuun. Vuonna 2013 sairauspäivien määrä oli poikkeuksellisen korkea. Tähän vaikutti myös Ruoveden sote-yhteistyö, jolloin Ruoveden työntekijät olivat tutkimuksessa ensimmäistä kertaa mukana.

Kuvio 4. Koko henkilökunnan sairauslomapäivät / henkilötyövuosi

Vuoden 2014 aikana on tehty kaksi henkilöstökyselyä, kesäkuussa oma työilmapiirikysely sekä syksyllä Kunta10-tutkimus, joka tehdään joka toinen vuosi. Kyselyt osoittavat mm. sen, että työilmapiiriin tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota. Kyselyjen perusteella on laadittu toimenpideohjelma.

Taulukko 1. Henkilöstö osastoittain 31.12.2014, 31.12.2013 ja 31.12.2012

	2012	2013	2014
Perusturva Virrat	321	316	260*
Perusturva Ruovesi		256	234
Sivistystoimi	117	98	158*
Tekninen toimi	52	85	82
Kaupunginhallituksen alainen toiminta	55	49	49**
Merikanto-opisto	37	36	34
Marttinen	21	18	20
Yhteensä	603	858	837

* 1.8.2014 alkaen päiväkodit, perhepäivähoito ja ryhmäperhepäivähoito kokonaan muuttunut Virtain perusturvasta sivistystoimen alaisuuteen

** Kaupunginhallituksen alaiseen toimintaan sisältyvät kaikkien hallintokuntien työllistetyt, 19 työllistettyä 2014, 21 vuonna 2013 ja 25 vuonna 2012.

Siirtynyttä lasten päivähoidon henkilökuntaa oli 58 henkilöä (kokoaikaisia ja osa-aikaisia, jotka muutettu kokonaisiksi). Sivistystoimen henkilöstö on muilta osin kasvanut 2 henkilöllä edelliseen vuoteen nähden. Vastaavasti Virtain perusturvan henkilöstömäärä on kasvanut kahdella henkilöllä. Teknisen toimen ja Merikanto-opiston henkilöstömäärä on hieman pienentynyt, Marttisen ja kaupunginhallituksen alaisen toiminnan osalta henkilöstömäärä on myös kasvanut kahdella (muutos kaupunginhallitus + 2, kun ei huomioida työllistettyjen vaikutusta).

Palkkojen ja palkkioiden yhteissumma 31.12.2014 tilanteen mukaisena oli 27 221 103,71 euroa. Vastaava vuotta aiemmin oli 27 073 677,50 euroa. Palkat ja palkkiot nousivat Ruoveden palvelutuotannon osalta, mutta laskivat Virtain palvelutuotannon osalta. Tämä selittyy Ruoveden osalta sillä, että nousu ei ole todellista, sillä vuonna 2013 palkkakustannuksia laskutettiin sisäisenä laskuna Ruoveden kustannuspaikoille yhteisistä viranhaltijoista, mutta vuonna 2014 kustannus jaettiin suoraan palkkamenosta.

Henkilöstökulut kaiken kaikkiaan 31.12.2014 tilanteen mukaisena ovat 35 051 452,44 euroa (v.2013 34 886 159,54 euroa), ollen 165 292,90 euroa, 0,5 % suuremmat kuin vuotta aiemmin. Ilman Ruoveden palvelutuotantoa henkilöstökulut yhteensä ovat 25 506 684 euroa, kun ne edellisenä vuonna olivat 25 792 186 euroa (laskua 285 502 euroa). Tähän vaikuttaa myös Ruovedelle tehty palkkakajo, joten palkkamenojen vähennys ei ole kokonaisuudessaan todellista.

Eläkemenoperusteinen ja varhaiseläkemenoperusteinen maksu ovat merkittävä osa henkilöstön sivukuluja. Eläkemenoperusteista maksua maksetaan vain niistä maksussa olevista eläkkeistä, jotka ovat kattuneet kunnan palveluksessa ennen vuotta 2005. Kevan valtuuskunta vahvistaa vuosittain eläkemenoperusteisen maksun kokonaismäärän. Maksu jaetaan jäsenyhteisöjen kesken sen perusteella, kuinka paljon nyt maksussa olevista eläkkeistä on karttunut kunkin jäsenyhteisön palveluksessa ennen vuotta 2005 tehdystä työstä.

Työnantaja maksaa varhaiseläkemenoperusteisesta eli varhe-maksua, kun sen työntekijät jäävät ensimmäistä kertaa työkyvyttömyyseläkkeelle, yksilölliselle varhaiseläkkeelle, työttömyyseläkkeelle tai kuntoutustuelle eli alkavat saada määrääkaista työkyvyttömyyseläkettä. Työntekijän ikä ei vaikuta varhe-maksun määrään. Kevan valtuuskunta päättää varhe-maksun määrän jokaiselle vuodelle erikseen. Maksu jaetaan jäsenyhteisöjen kesken varhaiseläkkeistä aiheutuvien menojen ja palkkasummien perusteella. Vuonna 2009 ja sen jälkeen alkavat eläkkeet vaikuttavat työnantajan varhe-maksuun tasan 36 kalenterikuukauden ajan eläkkeen alkamisesta. Näin ollen maksut voivat jakautua neljälle vuodelle.

Jos varhaiseläkkeelle jäävä työntekijä on viimeisinä työssäolovuosinaan ollut useamman kuntatyönantajan palveluksessa, eläkkeeseen liitettävä tuleva aika perustuu useamman kuntatyönantajan palvelukseen. Tällöin eläkkeestä aiheutuva varhe-maksu jaetaan näiden työnantajien kesken kultakin saatujen ansioiden suhteessa.

Taulukko 2. Eläkemenoperusteinen ja varhaiseläkemenoperusteinen maksu

	2012	2013	2014
Eläkemenoperusteinen maksu	1 422 399,28	1 648 462,04	1 473 194,99
Varhaiseläkemenoperusteinen maksu	172 643,83	161 346,33	398 718,84

Eläkemenoperusteiseen maksuun työnantaja ei voi vaikuttaa, sillä se on karttunut kunnan palveluksessa tehdystä työstä ennen vuotta 2005. Varhaiseläkemenoperusteisessa maksussa vuoden 2014 toteumassa näkyy mukana myös vuoden 2013 lopullinen varhe-maksu, eli taulukon

kasvanut euromääräinen summa ei tarkoita lisääntyneitä tapauksia, vaan todellinen varhe-maksu vuodelta 2014 oli jopa hieman pienempi kuin vuodelta 2013. Varhaiseläkemenoperusteiseen maksuun työnantajalla on osin omia vaikuttamismahdollisuuksia (lukuun ottamatta tilanteita, joissa työntekijä on lähtenyt palveluksesta), joten kehitys on suotuista.

Henkilöstön tilannetta seurataan Kunta 10 tutkimuksessa määrävälein ja vuosittain laaditaan henkilöstötilinpäätös. Valtuusto on hyväksynyt henkilöstöohjelman vuosille 2013 – 2015. Henkilöstötilinpäätös vuodelta 2013 on laadittu.

Kaupunginhallitus päätti 26.8.2013, että 1.9.2013 alkaen kaupunginhallitus myönsi täyttöluvat vapautuvien virkojen/toimien täyttämisen osalta sekä yli 3 kuukautta kestävien sijaisuuksien osalta. Menettelyä jatkettiin myös vuoden 2014 ajan.

7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Virtain kaupunki aloitti riskienhallintasuunnitelman laatimisen vuoden 2014 loppupuolella. Suunnitelma on laadittu osastoittain sekä kootusti yhteisten toiminnallisuuksien osalta. Riskienhallintasuunnitelma sisältää seuraavat yhteiset osiot:

- päätöksenteko
- henkilöstö
- tietojärjestelmät
- talous
- hankinnat
- sopimukset ja projektit
- tiedonkulku

Näiden lisäksi osastot ovat tunnistaneet merkittävimmät riskinsä. Riskit on arvioitu vaikutuksen ja todennäköisyyden perusteella asteikolla 1-6. Tehdyn pisteytyksen perusteella on valittu merkittävimmät riskit, joita lähdetään työstämään. Toimenpiteet tulevana vuonna kohdistuvat sopimusriskeihin, tietojärjestelmäriskeihin sekä talouden tasapainoa koskeviin riskeihin.

Toiminnalliset riskit

Henkilöstöriskeinä voi tunnistaa mm. työntekijöiden puutteellisen perehdyttämisen, joka lisää mm. työtapaturman vaaraa tai saattaa pahimmillaan mahdollistaa työsuojelurikoksen syntymisen. Toinen merkittävä henkilöstöriski toiminnan kannalta on asioiden liiallinen keskittyminen yhdelle henkilölle sekä se, että varahenkilöitä ei ole määrätty ja/tai perehdytetty keskeisiin tehtäviin. Tämä voi hidastaa tai jopa lamaannuttaa toimintoja hetkellisesti tai pidemmäksikin aikaa.

Keskitetystä ohjauksesta ja neuvonnasta huolimatta, edelleen on havaittu puutteita hankintojen valmistelussa, kilpailuttamisessa ja sopimusosaamisessa. Näihin liittyvät riskit ovat uhkasakon nojalla tulevat kilpailuttamisvelvollisuudet sekä erilaiset sopimussanktiot. Koulutusta ja valmiita malleja on lisättävä osastojen hankintojen ja sopimusten tueksi.

IT- toimintoihin liittyvät riskit

Kaupungin toiminnan jatkuvuuden kannalta keskeisimmät riskit liittyivät IT-palveluihin. Vuonna 2014 konesalissa, tietoverkoissa, ja palvelinympäristössä tapahtui useita lyhyitä katkoksia, jotka vaikuttivat tietojärjestelmien toimivuuteen. Riskin tuo myös vanhentunut tietoverkon laitteisto.

Vanhan laitteiston kunto saattaa aiheuttaa pitkiä toimintakatkoksia ja fyysisiä laitevikoja. Laitteistoa pyritään päivittämään pikimmiten. Vuoden 2014 aikana havaittiin myös heikkouksia tietoturvassa siten, että muutama tietoturvahyökkäys toteutui. Heikkoudet tietoturvassa vaikuttavat myös ohjelmistojen käytettävyyteen ja saatavuuteen.

Virtain kaupunki on tuottanut vuoden 2013 alusta IT-palvelut vastuukuntamallina tuotetuille Ruoveden sosiaali- ja terveystalustoille sekä vuoden 2014 alusta koko Ruoveden kunnalle ostopalvelusopimuksen puitteissa. IT-palvelujen toimintaympäristö on kasvanut merkittävästi. Tämä lisää IT-palveluympäristön kokonaishallinnan tarvetta, strategista suunnittelua ja riskien minimoimista käyttäjämäärän kasvaessa. Vuoden 2014 aikana laadittu tietohallintostrategia sisältää tietohallinnon kehittämissuunnitelman. Strategia määrittää, ohjaa ja toimii pitkän tähtäimen kehittämissuunnitelmana koko Virtain kaupungille. Tietohallintostrategiassa pääpaino on IT-projektien hallinnassa.

Vahinkoriskit

Merkittäviä vahinkoriskejä ei toteutunut vuonna 2014.

Taloudelliset riskit

Lähivuosina heikon talouskasvun ennakoidaan jatkuvan. Sitä värittää valtionosuusuudistuksen tuomat haasteet. Niiden seurauksena rakenteellisten säästöjen toteuttaminen on väistämätön toimenpide myös Virtain kaupungissa. Epävarmuus kuntakentän rakenteesta sekä valtion asettamat taloudelliset haasteet ovat johtaneet siihen, että tulevaisuuden suunnittelu ja investoinnit sisältävät kenties enemmän epävarmuutta kuin koskaan aiemmin.

Väestön ikääntymisen tuoma palvelutarpeiden kasvu luo merkittäviä käyttötalouden paineita lähivuosille. Tätä on käsitelty enemmän kohdassa "arvio tulevasta kehityksestä".

Palvelutuotannon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset ovat olleet kasvussa viime vuosina. Vuosi 2014 oli kustannuskasvun osalta varsin maltillinen. Lähivuosina kustannuskehityksen ennakoitavuus vaikeuttaa talouden ennakkointia. Erikoissairaanhoidon ennustettavuus asettaa haasteita talouden hallinnalle.

Investointipaine ikäihmisten palveluihin on kova. Investoinnit tullaan pitkälti rahoittamaan ulkopuolisella lainarahalla. Mikäli ulkopuolista rahoitusta joudutaan merkittävästi lisäämään, erilaiset rahoitusriskit (lähinnä korkoriski ja suojausinstrumentit) tulevat analysoitaviksi ja niihin tulee varautua.

Kaupungin takausvastuut on esitetty liitetiedoissa. Takausvastuista olisi realisoitunut vuonna 2014 tytäryhteisö Kiinteistö Oy Tyrkönriville annettu 103.000 euron lainatakaus. Kaupunginvaltuusto myönsi alkuvuodesta 2014 korottoman antolainan Kiinteistö Oy Tyrkönriville, joka maksetaan takaisin, kun kohde on saatu myytyä.

Merkittävimiksi riskeiksi osastoittain tunnistettiin seuraavat:

Perusturvaosasto: Sosiaalihuoltolain muutoksen tuomat uudet lisääntyneet tehtävät sekä ikääntyvän väestön lisääntyvät palvelutarpeet sekä niiden rahoittaminen

Sivistystoimi: Opetustoimen järjestämisluvien tulevaisuus ja valtiohallinnon toimenpiteet sivistystoimea koskien (valtionosuudet, järjestämisluvut, uudet velvoitteet)

Merikanto-opisto: Rahoituspohjan heikkeneminen (valtionosuuksien leikkaus, sopimuskuntien kuntaosuuksien pieneneminen)

Tekninen toimi: Elinkeinoelämän huono taloudellinen tilanne, liiketilojen vuokratulojen mahdollinen väheneminen, ympäristöonnettomuudet, sääolosuhteiden vaikutukset

Yleishallinto: asukasluvun kehitys, valtiohallinnon asettamat uudet lainsäädännöt ja niiden vaikutukset maaseutukunnissa, johtosääntöjen ajantasaisuus.

8 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on edistää strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista, toiminnan lainmukaisuutta, hyvän hallintotavan toteutumista sekä niihin liittyvien riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on määritetty Virtain kaupungin Corporate Governance-kuntasovelluksen ohjeistuksessa.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaupunginhallituksen ja lautakuntien, liikelaitos Marttisen johtokunnan, johtavan viranhaltijan tai esimiesasemassa olevan henkilön erilaisia toimenpiteitä, joilla ohjataan henkilöstöä ja toimintaa tavoitteiden ja hyväksytyjen toimintatapojen mukaiseksi. Ohjaus kohdistuu johtamisen, päätöksenteon, hallinnon ja taloudenhoidon asianmukaisuuteen, toiminnan laatuun, tavoitteiden saavuttamiseen ja riskienhallinnan toimivuuteen. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällistä toimintatapaa, jolla hallitus voi varmistua olennaisten riskien tunnistamisesta, arvioinnista, hallinnasta sekä mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämisestä.

Johtavien viranhaltijoiden ja esimiesten tehtävänä on johtaa ja ohjata toimintaa ja henkilöstöä tavoitteiden saavuttamiseksi. Riskienhallinta ja valvonta toteutuvat

- johtamisen ja toiminnan ohjauksen prosessien
- selkeiden tavoitteiden, tehtävien, toimivaltuuksien ja vastuiden avulla
- tavoitteiden saavuttamista uhkaavien riskien tunnistamisen, arvioinnin ja hallinnan
- riittävän ja ammattitaitoisen henkilöstön
- seurannan ja arvioinnin myötä.

Kaupunginjohtaja, johtavat viranhaltijat ja muut esimiehet valvovat

- asetettujen tavoitteiden saavuttamista sekä toiminnan häiriöttömyyttä ja taloudellisuutta
- päätöksenteon ja taloudenhoidon toimintatapojen asian- ja lainmukaisuutta
- tietojärjestelmien käytön ja hallinnon asianmukaisuutta
- henkilöstön riittävyttä, ammatillisen osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittymistä
- omaisuuden, tilojen ja laitteiden asianmukaista käyttöä ja hallintaa
- riskien kartoitusten ja arviointien suorittamista sekä
- päätettyjen riskienhallinnan menettelyiden systemaattista toteutusta ja
- vaikuttavuutta.

Edellisessä kohdassa 7 kuvattiin vuoden 2014 lopulla laadittu riskienhallintasuunnitelma. Suunnitelmassa on toimenpiteet riskin ennakoinniseksi ja hallitsemiseksi, vastuuhenkilö sekä toimenpiteiden seuranta ja kenelle toimenpiteet raportoidaan. Kaupungin ylin johto on valinnut vuoden 2015 aikana keskityttävän sopimuksiin, tietojärjestelmiin sekä talouden tasapainottamiseen liittyviin riskeihin. Osastojen riskienhallinnasta vastaa kunkin osaston osastopäällikkö.

Kunkin osaston ja tulosityksikön johtavan viranhaltijan tehtävänä on toiminnan, prosessien ja toimintatapojen ohjeistaminen sekä toiminnan ja talouden seuranta. Niiden toimivuuden arviointi ja varmentaminen ovat johtavien viranhaltijoiden ja esimiesten vastuulla.

Heinäkuussa 2012 toteutettu kuntalain muutos edellyttää kunnilta järjestelmällistä sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja raportointia. Kuntalain muutos edellytti, että hallintosääntöön sisällytettiin määräykset sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta.

Voimassaolevan hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus vastaa riskien hallinnan toteuttamisesta ja yhteensovittamisesta. Myös Virtain kaupungin Corporate Governance-kuntasovelluksessa on yllä mainitut määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta, joiden mukaisesti on pyritty toimimaan.

Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 31.3.2014 päivittää hallintosääntöä kuntalain muutoksen edellyttämällä tavalla sisäisen valvonnan, riskienhallinnan sekä konsernivalvontaa koskevien määräysten osalta.

Kaupunginhallitus on vuonna 2007 hyväksynyt sisäisen tarkastuksen toimintasäännön. Siihen perustuen on vuosittain erikseen hyväksytyn ohjelman mukaan vahvistettu oman toiminnan riskien hallintaa ulkopuolisen ammattilaisen arvioitsijan toimesta.

Ohjelmistojen käyttöoikeuksia on tarkasteltu vuoden 2014 aikana. Pääkäyttäjät ovat laatineet listaukset vastuullaan olevien käyttöoikeuksien osalta. Samalla on poistettu tarpeettomiksi käyneitä ja/tai vanhoja käyttöoikeuksia. Tätä työtä jatketaan vielä.

Osastopäälliköt ovat tehneet vähintään kerran vuodessa käteiskassan tarkastuksen kaikkiin kaupungin käteiskassoihin ennalta ilmoittamatta kassan hoitajalle.

Taloushallinto on laatinut tililuettelomallin ja tilien kirjausohjeet noudatettavaksi vuoden 2015 alusta alkaen sekä ohjeen arvonlisäveron kirjaamisesta ostolaskun tiliöinnin yhteydessä ja myyntilaskua laadittaessa. Vastaavasti on laadittu palkkahallinto, kirjanpito ja tietohallinto lyhyesti -esitteet, joissa on tärkeimmät toimintaprosesseihin liittyvät huomioitavat asiat.

Hallitus esittää kannanottonaan, että sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä.

9 Ympäristötekijät

Ympäristötilinpäätöksen tarkoituksena on taloudellisten tunnuslukujen avulla antaa tietoa kaupungin ympäristövastuun toteuttamisesta.

Tässä tilinpäätöksessä on huomioitu vain kaupungin perusorganisaatio. Kunnallista liikelaitosta, Nuorisokeskus Martista tai konsernin tytäryhtiöitä ei ole siten huomioitu. Käyttötaloukskuluissa ei ole huomioitu poistoja. Ympäristötilinpäätöksen laadinnassa käytettiin apuna v. 2005–2007 toimineessa Kunnan ympäristökustannukset ja -tunnusluvut -projektissa (ns. KUTU-projekti) syntyneitä ohjeistusta.

Virtain kaupungin v. 2014 ympäristötalouden tunnusluvut (euroa)

	Käyttötalous		Investoinnit
	Tuotot	Kulut	Investoinnit (kulut)
Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu	0	30 000	0
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	640 000	497 000	312 000
Jätehuolto	0	83 700	0
Maaperän ja pohjaveden suojelu	0	5700	0
Luonnonvarojen ja maisemansuojelu	8200	7700	0
Ympäristönsuojelun viranomaistyö	3300	44 600	0
Ympäristönsuojelun edistäminen	0	1000	0
YHTEENSÄ	651 500	669 700	312 000

Ulkoilman- ja ilmastonsuojelun kustannuksia aiheutti katujen kunnossapitoon liittyen katupölyn sidonta ja hiekoitushiekan poisto. Kulut olivat yhteensä noin 30 000 euroa.

Vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn tulot muodostuivat pääasiassa viemärlaitokselle tulleista jätevesimaksuista ja palveluista yksityisille (noin 623 500 euroa). Tuloja oli myös valtion osallistuminen vesistökunnostukseen 16 600 eurolla. Suurin osa kustannuksista aiheutui jätevesien puhdistuksesta ja viemäriverkoston normaalista käytöstä ja kunnossapidosta. Vesistöjä koskevien selvitysten, tutkimusten ja kunnostustoimenpiteiden menot olivat noin 75 000 euroa. Vuonna 2014 toteutettiin Vaskuunjärven ja Koronjoen vesistökunnostus.

Vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn investoinneista suurimpia olivat viemäriverkoston laajentaminen haja-asutusalueelle (102 000 euroa) ja muut viemäriverkoston investoinnit (184 000 euroa). Yhteensä investointikuluja oli noin 312 000 euroa.

Jätehuollosta kunnalle ei tule tuloja. Kaupungin tilapalvelujen ja SOTE kiinteistöjen jätehuollon kulut olivat vuonna 2014 noin 79 000 euroa. Muita jätehuollon kuluja muodostui sataman jätehuoltopalveluista 4700 euroa. Yhteensä kulut olivat noin 83 700 euroa. Maaperän ja pohjaveden suojelun osalta kustannuksia aiheuttivat pohjavesinäytteet. Pilaantuneiden maiden kunnostuksia ei kaupunki tehnyt v. 2014, mutta yksi pilaantunut maa-alue (PIMA) -selvitys päivitettiin.

Luonnonvarojen ja maisemansuojelun osalta tuloina ovat maa-aineslain mukaisten ottoalueiden valvonta- ja lupamaksut sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset maisematyölupamaksut. Kustannuksia aiheuttivat maa-aineslain mukaisten tehtävien hoitaminen.

Ympäristönsuojeluun liittyviin viranomaistehtäviin laskettiin mukaan ympäristövalvonnan kaikki muut kuin maa-ainesvalvontaan menevät henkilöstökulut sekä ympäristölupien kuulutuskustannukset. Työtehtäviin kuuluu myös muita kuin viranomaistehtävien hoitoa, mutta näiden erottaminen on hankalaa. Tulot ovat ympäristölupa- ja meluilmoituspäättösmaksuja.

Ympäristönsuojelun edistämiseen kuuluvat ympäristöjohtamisen ja kehittämisen, ympäristövalistuksen, -viestinnän ja -markkinoinnin kustannukset. Em. toiminnot kuuluvat viranhaltijoiden virkatehtäviin ja niiden erilleen poimiminen on hankalaa. Kulut ovat viestintäkuluja sekä ympäristökasvatukseen liittyviä kuluja.

10 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Kaupunginvaltuuston 17.11.2014 päättämät määrärahalisäykset ja tuloarvion alenemiset on koottu tulosalueittain alla olevaan taulukkoon.

Taulukko 3. Talousarviomuutokset vuonna 2014

Virtain palvelutuotanto	Tuloarvion muutos (+lisäys, - vähennys)	Määrärahan muutos (+lisäys, - vähennys)
Keskusvaalilautakunta		-12 185
Kaupunginhallitus		
Hallitus		-40 500
Sisäinen palvelukeskus		-5 500
Sivistyslautakunta		
Joukkoliikenne ja hallinto		-30 000
Perusopetus		19 485
Lasten päivähoito		-4 059
Lukiokoulutus		-11 429
Aikuiskoulutus		-1 042
Kirjasto- ja kulttuuritoimi		-29 250
Liikunta- ja nuorisotoimi		-41 032
Merikanto-opisto		-5 000
Teknisten palveluiden lautakunta		
Hallinto		-89 300
Ympäristövalvonta		-5 000
Ylläpito ja rakentaminen		-84 325
Vesihuoltolaitos		-10 000
Perusturvalautakunta		
Virtain palvelutuotanto		
ehkäisevän terveydenhuollon tulosalue		
sairaanhoidon tulosalue	-200 000	300 000
koti- ja vanhustyön tulosalue	-90 000	
sosiaalityön tulosalue	-20 000	50 000
kehitysvammahuollon tulosalue	40 000	200 000
hammashuollon tulosalue		50 000
päivähoidon tulosalue	22 000	74 000
Ruoveden palvelutuotanto		
terveystoimen tukipalveluiden	-320 000	
ehkäisevän terveydenhuollon tulosalue	20 000	
sairaanhoidon tulosalue	200 000	
hammashuollon tulosalue		25 000
sosiaalityön tulosalue		200 000
kehitysvammahuollon tulosalue	100 000	
koti- ja vanhustyön tulosalue	225 000	
Määrärahamuutokset yhteensä	-23 000	549 863

Virtain kaupungin vuoden 2014 talousarvion (ilman Ruoveden palvelutuotantoa) tuloarviot pienenevät muutosten johdosta 248 000 euroa ja määrärahat lisääntyivät 324 863 euroa alkuperäiseen talousarvioon nähden. Merkittävimmät määrärahalisäykset liittyivät

- vuodeosaston asiakaspaikkojen riittämättömyyteen, joita korvattiin paikoilla muiden kuntien alueella. Tämä on yhteydessä erikoissairaanhoidon, sillä erikoissairaanhoidossa hoidettiin merkittävä määrä virtolaisia asiakkaita. Kaikkia terveyskeskushoiton palautuvia asiakkaita ei ollut mahdollisuutta jatkohoitaa Virtain vuodeosastolla. Vaikutus noin 250 000 euroa. Vastaavasti Ruoveden tuloarvio ylittyi, kun virtolaisia oli Ruoveden vuodeosastolla.
- ostopalvelulääkäri työvoiman käyttöön, vaikutus noin 200 000 euroa
- kehitysvammahuoltoon, jossa edellisten lisäksi sijoitettiin uusia asiakkaita laitoshoidon.

Vuoden 2014 tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja, satunnaisia eriä ja veroja on 489 335,74 euron positiivinen. Tätä pienentää ikääntyneiden palveluasumisyksikön ns. Vihriälä-kodin rakentamiseen kirjattu 489 000,00 euron investointivaraus. Investointivaraus pienentää kuluvaan tilikauden tulosta muodostaen taseelle vapaaehtoisen varauksen. Vapaaehtoinen varaus lisää kertynyttä poistoeroa, jota puretaan tuloksenkorjauksena tulevana vuosina asumispalveluyksikön valmistuttua. Investointivaraus puretaan viimeistään tilikaudella, jolloin hyödykkeestä, johon varaus on kohdistettu, aletaan tehdä suunnitelman mukaisia poistoja. Poistoeron vähennystä kirjataan kohteen suunnitelmapoistojen suhteessa niitä pienentäen. Virtain kaupungin tulokseen vaikuttaa vuonna 2014 aiempien investointivarausten johdosta 136 782,42 euroa poistoeron vähennystä. Kun asumispalveluyksikkö valmistuu, tuloutetaan varauksesta suunnitelmapoistojen suhteessa poistoeron vähennystä edellä mainitun summan lisäksi. Asumispalveluyksikön 20 vuoden poistoajalla ja 489 000 euron varauksella laskettuna poistoeron vähennystä kirjataan noin 91 500 euroa enemmän kuin vuoden 2014 tilinpäätöksessä.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) on ehdollisesti varannut Virtain kaupungille 769 500 euroa erityisryhmien asunto-olojen parantamiseen tarkoitetun avustuksen myöntämiseen ja 1 795 500 euroa vuokra-asuntojen rakentamisen korkotukilainaksi hyväksymiseen, yhteensä 2 565 000 euroa. Hanke käsittää 24-paikkaisen tehostetun asumispalveluyksikön muistisairaille vanhuksille. Kaupunginhallitus on hakenut ARA:n ehdollisessa varauksessa mainittuun määräaikaan (31.5.2015) jatkoa 31.12.2016 saakka. ARA on päätöksellään 25.9.2014 jatkanut ehdollisen varauksen voimassaoloaikaa haettuun määräaikaan saakka. Kyseiseen päivämäärään mennessä hankkeen suunnittelu ja tarjouskilpailut tulee olla läpivietyinä sekä suunnitelmilla tulee olla ARA:n hyväksyntä. Vuoden 2015 talousarvioon on varattu suunnittelumääräraha hankkeelle siten, että rakentaminen aloitetaan viimeistään 2016.

Vuoden 2014 tilikauden ylijäämä on 137 118,16 € (vuonna 2013, 152 776,53 M€). Tilikauden ylijäämä on lähes vuoden 2013 tasossa. Vuoden 2013 ylijäämä muodostui pääosin kertaluonteisten erien vaikutuksesta, mutta vuonna 2014 ei ole tällaisia eriä. Vuoden 2014 tilikauden ylijäämä on toiminnallinen ylijäämä.

Vuoden 2014 ylijäämään vaikuttavat verotulojen ja valtionosuuksien hyvä toteuma sekä tiukan talousarvion mukanaan tuomat tuottavuutta ja kustannustehokkuutta lisäävät toimenpiteet. Verotulot kasvoivat euromääräisesti 669 518 euroa. Verotulojen kasvu oli odotuksiin nähden yllättävän hyvä. Kunnallisveroa tilitettiin 333 628,6 euroa (1,9 %), enemmän kuin edellisvuonna. Kunnallisveron kasvuksi talousarviossa arveltiin vaatimatonta 0,5 %:n kasvua. Vuonna 2013 toteutunut verotilitysuudistus vaikutti siten, että jäännösverot ehtivät aiemmasta poiketen mukaan kuntien joulukuun tilityksiin niitä kasvattaen. Tämä vaikutti edelleen siten, että tammikuun erässä kunnallisverojen kertymä pienenee joulukuussa tilitettyjen jäännösverojen määrällä ja yhteisöveron

tilitykset kasvavat joulukuussa perittyjen ennakonpalautusten määrällä. Yhteisöveron 11 %:n kasvu on poikkeuksellisen korkea (184 832 euroa). Tähän vaikuttaa merkittävästi hyvin toteutunut metsäerä. Kiinteistöveron veroperusteisiin tehtiin merkittäviä muutoksia vuoden 2014 alusta alkaen. Rakennusten verotusarvojen määräytymisperusteisiin tehtiin kaksi muutosta: rakennusten jälleenhankinta-arvon verotusarvo nostettiin 75 %:iin entisen 70 %:n sijaan ja rakennusten ikälennuksen maksimimäärää alennetaan asteittain. Lisäksi maapohjien aluehintoja korotettiin 2 %:lla ja aluehintojen alarajaksi asetettiin 1 euro. Nämä lisäsivät kiinteistöveron tuottoa merkittävästi. Tuotto nousi 151 058 eurolla (9 %).

Valtionosuudet toteutuivat likimain talousarvion mukaisina. Edelliseen vuoteen nähden valtionosuudet kasvoivat 931 407 euroa.

Taulukko 4. Verotulojen ja valtionosuuksien kehitys

	2014	2013	2012	2011	2010	Keskimäärin
Valtionosuudet	22 161 865	21 230 458	20 334 110	18 810 980	17 546 752	20 016 833
Muutos %	4,4 %	4,40 %	8,10 %	7,20 %	5,50 %	5,9 %
Verotulot	21 834 500	21 164 982	20 267 677	19 907 134	20 244 387	20 683 736
Muutos %	3,2 %	4,40 %	1,80 %	-1,70 %	3,00 %	2,1 %
Toimintatuotot	11 525 418	11 821 799	11 722 388	10 603 806	10 269 662	11 188 615
Muutos %	-2,5 %	0,80 %	10,50 %	3,30 %	8,20 %	4,1 %
Yhteensä	55 521 783	54 217 239	52 324 175	49 321 920	48 060 801	51 889 184
Muutos %	2,41 %	3,60 %	6,10 %	2,60 %		2,9 %

Käyttötalouden toteumat käsitellään tarkemmin seuraavassa osassa. Tilikauden tuloksessa on kuitenkin huomioitava teknisten palveluiden lautakunnan alaisen toiminnan toteutumisen vaikutus, joka poikkesi talousarviossa annetusta toimintakatteesta. Tähän vaikutti muun muassa vuoden 2014 suotuisa lumitilanne. Teknisen osaston henkilöstöresurssit pienentyivät vuonna 2013. Vuoden 2014 aikana virkoja on täytetty toimistosihteerin ja ympäristösuunnittelijan osalta. Teknisen johtajan tehtävät oli osan vuodesta järjestetty sisäisin järjestelyin. Teknisten palveluiden lautakunnan talousarvion mukaiset määrärahat olivat toistamiseen huomattavasti suuremmat kuin todellinen käyttö. On nähtävissä, että organisatoristen muutosten vaikutuksesta talousarvion 2013 ja 2014 määrärahat olivat ylibudjetoidut. Vuoden 2015 talousarviossa määrärahat on arvioitu uudelleen, joten tätä vaikutusta ei tule seuraaviin tilinpäätöksiin.

Toimintatuotot toteutuivat alhaisempina kuin tilinpäätöksessä 2013. Toimintatuotot laskivat vuokratuottoja lukuun ottamatta kaikissa tuottolajeissa. Merkittäviltä osin toimintatuottojen lasku selittyy Ruoveden palvelutuotannon maksun pienentymisellä (myyntitulot kunnilta). Ruoveden palvelutuotanto tuotettiin edullisemmin kuin vuonna 2013, joka vaikuttaa myyntituottoihin reilut 326 000 euroa (tarkoittaen, että nettomeno Ruoveden kunnalle on pienempi kuin vuoden 2013 nettomeno). Maksutuottojen toteumaan vaikuttaa palveluasumisen siirtyminen palveluseteliin, jolloin asiakkaan maksutuotto ei tuloudu enää kaupungille, vaan kaupunki maksaa palvelusetelin verran palveluntuottajalle (netto). Tuottototeumassa jäätin myös lämmönmyynnin, ateriamaksujen, muiden tuottojen, avustusten ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntituottojen osalta. Mainitut tuottoerät ovat luonteeltaan vuosittain vaihtelevia. Lämmönmyyntiin vaikutti lauha talvi.

Taulukko 5. Toimintatuotot tuottolajeittain 2013–2014

TOIMINTATUOTOT	2014	2013	Muutos EUR	Muutos %
MYYNITITUOTOT	25 234 042	25 666 791	-432 749	-1,7 %
MAKSUTUOTOT	4 954 461	5 070 435	-115 974	-2,3 %
TUET JA AVUSTUKSET	1 696 086	1 848 213	-152 128	-8,2 %
VUOKRATUOTOT	1 668 773	1 583 153	85 620	5,4 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	350 359	356 232	-5 874	-1,6 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	33 903 720	34 524 824	-621 105	-1,8 %

Toimintakulut kokonaisuudessaan pienenevät lähes 102 000 euroa. Henkilöstökulut, avustukset, vuokrat ja muut kulut kasvoivat edelliseen vuoteen nähden. Avustusten ja palvelujen ostojen välillä näkyy palveluasumisessa tapahtunut siirtyminen palveluseteliin, jolloin kustannus siirtyi palvelujen ostoista avustuksiin (521 118,75 euroa). Todellisuudessa palvelujen ostot eivät ole edellisvuoteen nähden pienentyneet kovinkaan merkittävästi (noin 30 000 euroa). Vuokramenojen kasvussa näkyy rakennusten ja huoneistojen vuokranousujen ohella koko kaupungin IT-laitteiden ja ohjelmistojen siirtyminen leasing-malliin (leasingkuluissa yli 39 000 euron kasvu). Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa kustannukset ovat merkittävästi pienemmät verrattuna edellisvuoteen (-322 247 euroa). Kuluryhmässä ovat selkeästi tehostumista toimistotarvikkeissa (-57 724 euroa), lääkkeissä (-65 435 euroa), hoitotarvikkeissa (-86 229 euroa), puhdistusaineissa (-51 162 euroa) ja lämmityksessä (-53 549 euroa).

Taulukko 6. Toimintakulut kululajeittain 2013–2014

TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	2014	2013	Muutos EUR	Muutos %
HENKILÖSTÖKULUT	-35 051 452	-34 886 160	-165 293	0,5 %
PALVELUJEN OSTOT	-29 281 777	-29 833 304	551 527	-1,8 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 894 854	-5 217 101	322 247	-6,2 %
AVUSTUKSET	-3 348 284	-2 945 455	-402 829	13,7 %
VUOKRAT	-1 422 490	-1 327 507	-94 983	7,2 %
MUUT KULUT	-317 057	-208 380	-108 676	52,2 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-74 315 913	-74 417 906	101 993	-0,1 %

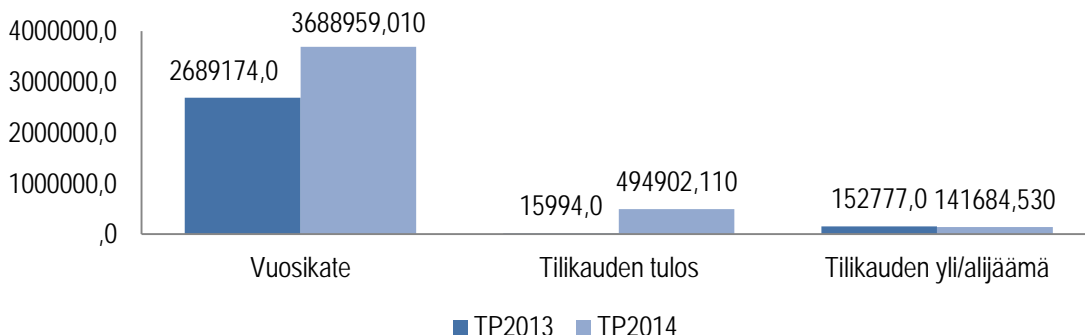
Toimintakate heikkeni 519 111,89 euroa tarkoittaen, että tämän verran enemmän palvelutuotannosta rahoitetaan verorahoituksella edellisvuoteen nähden. Valtionosuudet ja verotulot olivat 1 600 925,24 euroa edellisvuotta suuremmat. Vaikka rahoitustuotot heikkenivät hieman, vuosikate kasvoi edellä mainitun johdosta reilun 1,0 M€. Vuosikate riitti kattamaan tilikauden poistot ja edellisestä vuodesta poiketen myös nettoinvestoinnit.

Lainaa nostettiin vuoden aikana noin 1,5 M€, josta noin 0,5 M€ ARA:n hyväksymää korkotukilainaa Louhenrinteen kehitysvamma-asuntolan rakentamiseen. Lisäksi nostettiin 1,0 M€ laina Koivurinteen päiväkotihankkeen rahoittamiseksi. Nettolainanotto oli varsin maltillinen 0,664 M€.

Toiminnan rahavirta riitti kattamaan investointien rahavirran siten, että yhteenlaskettu toiminnan ja investointien rahavirta on positiivinen. Positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Hyvinvoiva kuntatalous pystyy pitkällä aikavälillä investointien omarahoittamiseen. Kulunut tilikausi on hyvä lähtökohta toiminnan ja

investointien rahavirran kertymän kääntämiseen positiiviseksi. Viiden vuoden tarkastelujaksolla tämä vuosi on ensimmäinen positiivinen vuosi.

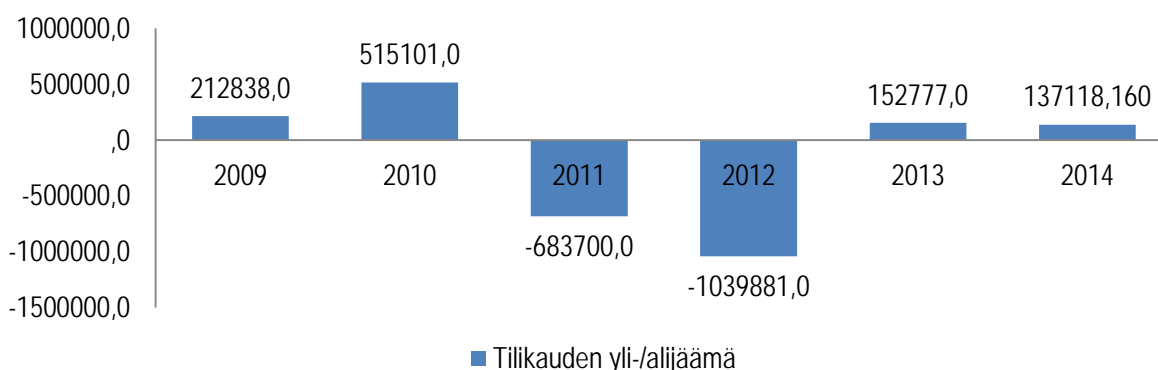
Investointeihin käytettiin rahaa bruttona 4,3 M€, ollen noin 1,0 M€ vähemmän kuin vuotta aiemmin. Rahoitusosuudet investointeihin toteutuivat hyvin. Kassavarat kasvoivat 1,2 M€.

Kuvio 5. Tilikauden tulos ja toiminnallinen tulos

Vuodet 2011 ja 2012 olivat alijäämäisiä. Toinen perättäinen ylijäämäinen tilikausi on katkaissut alijäämäkierteen toistaiseksi.

Tilikauden yli-/alijäämät viimeiseltä kuudelta vuodelta on esitetty alla.

Kuvio 6. Tilikausien yli-/alijäämät 2009–2014

10.1 Kehitys ilman Ruoveden palvelutuotantoa

Toimintatuottoja, -menoja ja katetta verrataan ilman Ruoveden palvelutuotantoa vuoden 2013 tilinpäätöksen lukuihin.

Edelliseen vuoteen verrattuna toimintatuotot yhteensä vähenivät 2,5 % (lähes 300 000 euroa). Virtain toimintatuotot olivat 296 381 euroa pienemmät kuin vuonna 2013. Merkittävimmät erot ovat laitoshoidon asiakasmaksuissa (-132 972 euroa, -8,3 %), lämmönmyynnissä (-48 920 euroa, -3,6 %), ateriamaksuissa (-31 561 euroa, -4,4 %) ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitossa (-92 379 euroa, -66 %). Laitoshoidon asiakasmaksutuloissa näkyy palvelusetelimalliin siirtymisen vaikutus, jolloin asiakasmaksu ei enää tule kaupungille. Lämmönmyyntiin vaikuttaa talvitilanne ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoittoon myynnissä olevan käyttöomaisuuden määrä, joten niissä on normaalistakin vuosittaista vaihtelua. Vastaavasti merkittävästi edellisvuoden toteumaa paremmin toteutuivat metsänmyyntitulot (+55 005 euroa, +55,7 %) ja muiden rakennusten

vuokratuotot (+76 517 euroa, +14,1 %). Toimintatuottojen kokonaisvähennys on kaikkien tulolajien yhteenlaskettu vaikutus.

Taulukko 7. Toimintatuotot tuottolajeittain ilman Ruoveden palvelutuotantoa.

TOIMINTATUOTOT	TOT2014	TOT2013	ERO EUR	ERO %
MYYNITITUOTOT	5 223 987	5 224 577	-590	0,0 %
MAKSUTUOTOT	3 069 467	3 145 723	-76 256	-2,4 %
TUET JA AVUSTUKSET	1 549 644	1 739 407	-189 764	-10,9 %
VUOKRATUOTOT	1 668 773	1 583 153	85 620	5,4 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	13 548	128 939	-115 391	-89,5 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	11 525 418	11 821 799	-296 381	-2,5 %

Toimintakulut yhteensä vähenivät 229 109 euroa, 0,4 %. Kustannuksia onnistuttiin vähentämään hieman, vaikkakin prosentuaalinen lasku on pieni. Henkilöstömenojen tosiasiallinen muutos ei ole laskeva, sillä kuten jo aiemmin todettiin, palkkakustannuksia jyvitetiin suoralla jaolla vuonna 2014 enemmän Ruoveden kustannuspaikoille kuin vuonna 2013. Palvelujen ostojen ja avustusten välillä on palveluseteliin siirtymisestä aiheutunutta vaikutusta, joka siirsi kustannusta kululajista toiseen. Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa on onnistuttu kustannustehokkuudessa. Edellisvuotta vähemmän käytettiin mm. toimistotarvikkeisiin (-34 699 euroa), lääkkeisiin (-39 039 euroa), hoitotarvikkeisiin (-50 866 euroa), puhdistusaineisiin (-24 623 euroa) ja lämmitykseen (-53 749 euroa). Vastaavasti toki esimerkiksi elintarvikkeisiin käytettiin edellisvuotta enemmän (+58 856 euroa, +7,6 %). Vuokrat ja muut toimintakulut kasvoivat jopa merkittävästi. Vuokrissa vaikuttavana tekijänä ovat IT-laitteiden ja ohjelmistojen leasingkustannukset. Kustannuskehitys kokonaisuudessaan on tavoitellun suuntaisesti laskeva.

Taulukko 8. Toimintakulut kululajeittain ilman Ruoveden palvelutuotantoa

TOIMINTAKULUT	TOT2014	TOT2013	ERO EUR	ERO %
HENKILÖSTÖKULUT	-25 506 684	-25 792 186	285 502	-1,1 %
PALVELUJEN OSTOT	-19 070 642	-19 485 836	415 193	-2,1 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 894 900	-4 071 542	176 641	-4,3 %
AVUSTUKSET	-2 872 311	-2 390 734	-481 577	20,1 %
VUOKRAT	-451 193	-387 671	-63 522	16,4 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-287 131	-184 002	-103 129	56,0 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-52 082 862	-52 311 971	229 109	-0,4 %

Ruoveden kustannuspaikat ovat osa Virtain kirjanpitoa. Malli on toiminnan käynnistymistä ennen (vuonna 2012) rakennettu siten, että Ruoveden kustannuspaikoille tehdään vastaavasti sisäisiä veloituksia kuin Virtain kustannuspaikoille. Virallisesta tilinpäätöksestä sisäiset erät eliminoidaan. Koska Ruoveden kunta maksaa kokonaisuudessaan omille kuntalaisilleen tuotetut palvelut, on tästä aiheutunut tilanne, että Ruoveden kustannuspaikoilla olevat ulkoiset tulot (=Ruoveden kunnan maksu Virtain kaupungille) on suurempi kuin Ruoveden kustannuspaikoilla olevat ulkoiset menot (=maksut ulkopuolelle). Tämä johtuu siitä, että Ruoveden kustannuspaikoilla on sisäisiä menoja, joita Virtain kaupunki laskuttaa (mm. kirjanpidon, tietohallinnon, henkilöstöhallinnon ja palkkahallinnon osalta,) jotka tuloutuvat Virtain kustannuspaikoille sisäisinä tuloina, mutta jäävät ulkoisiksi menoiksi. Tämän verran vähemmän tulisi Virtain kustannuspaikoilla olla ulkoisia menoja, mikäli kyseiset palvelut laskutettaisiin suoraan Ruoveden kunnalta. Tästä johtuu se, että Virtain toimintakate (ilman Ruovettä) laskettaessa yllä olevin tiedoin ei täsmää kaupungin virallisen tilinpäätöksen toimintakatteeseen. Näitä kustannuksia ei ole järkevää kuitenkaan täysin eliminoida

tarkastelusta, sillä kustannukset ovat osin sellaisia, jotka eivät vähentyisi täysimääräisesti ilman Ruoveden palvelutuotantoa. Veloitusten kirjaamista arvioidaan tuleviin tilinpäätöksiin uudelleen.

Kyseiset erät on eliminoitu alla olevasta taulukosta sekä vuoden 2013 että vuoden 2014 osalta. Näin tarkasteltuna Virtain kustannukset ovat hieman nousseet vuodesta 2013 vuoteen 2014. Nousu on kuitenkin ollut maltillista myös verrattaessa vuoteen 2012.

Taulukko 9. Korjatut toimintakulut kululajeittain ilman Ruoveden palvelutuotantoa

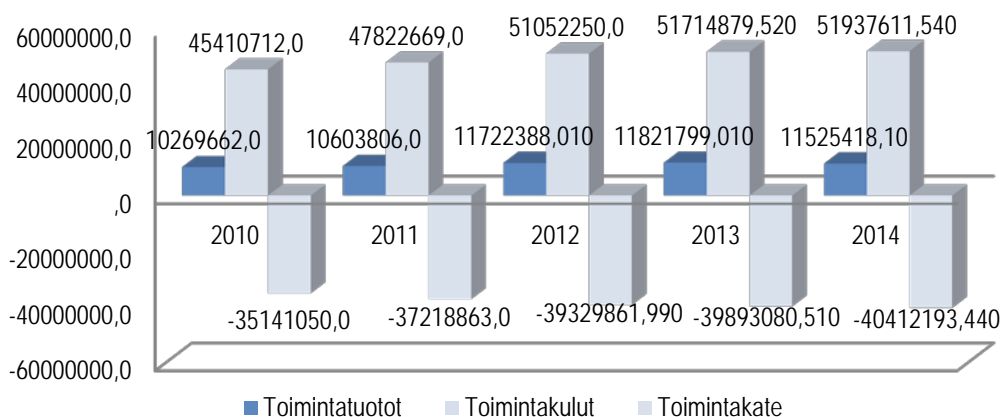
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	TOT2014	TOT2013	ERO		TOT2012	ERO 14/12 %
			14/13 €	ERO %		
HENKILÖSTÖKULUT	-25 434 059	-25 493 640	59 581	-0,2 %	-25 028	1,6 %
PALVELUJEN OSTOT	-19 070 642	-19 336 563	265 920	-1,4 %	-18 924	0,8 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 822 275	-3 922 269	99 994	-2,5 %	-4 023	-5,0 %
AVUSTUKSET	-2 872 311	-2 390 734	-481 577	20,1 %	-2 409	19,2 %
VUOKRAT	-451 193	-387 671	-63 522	16,4 %	-333 330	35,4 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-287 131	-184 002	-103 129	56,0 %	-332 721	-13,7 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-51 937 612	-51 714 880	-222 732	0,4 %	-51 052	1,7 %

Toimintatuotot ovat pidemmällä tarkasteluajanjaksolla kehittyneet 4-5 % vuosivauhtia, mutta kehitys on hidastunut viime vuosina laskien prosenttiin ja yhä negatiiviseksi vuodelle 2014. Toimintamenot ovat kasvaneet pidemmällä tarkasteluajanjaksolla 3-4 % vuosivauhtia, vuodet 2011 ja 2012 huimaa 5-6 % kasvuvauhtia. Kasvu taittui vuonna 2013 noin 2,5 % tuntumaan ja nyt noin 0,5 % tuntumaan.

Toimintakatteen liian nopea heikentyminen on saatu taitettua. Toimintakate heikkeni vain 1,3 %. Toimintakate kuvaa sitä euromäärää, joka kunnan toiminnasta tulee rahoittaa verotuloilla ja valtionosuuksilla. Huomioiden tulevaisuudessa laskevat valtionosuudet, kehitys on oikean suuntainen, mutta ei riittävä.

Taulukko 10. Toimintakatteen kehitys 2010–2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Toimintakate	-35 141 050	-37 218 863	-39 329 862	-39 893 081	-40 412 193
Toimintakatteen kehitys		5,9 %	5,7 %	1,4 %	1,3 %

Kuvio 7. Toimintatuottojen ja -kulujen kehitys 2010–2014 (vain Virrat)

KAUPUNKI, MARTTINEN, VESIHUOLTO**10.2 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut (=ulkoinen)**

1000 €	2014	2013
Toimintatuotot	33 904	34 525
Toimintakulut	-74 316	-74 418
Toimintakate	-40 412	-39 893
Verotulot	21 834	21 165
Valtionosuudet	22 162	21 230
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	11	11
Muut rahoitustuotot	279	308
Korkokulut	-126	-130
Muut rahoituskulut	-4	-2
	160	187
Vuosikate	3 744	2 689
Poistot ja arvonalentumiset	-3 255	-2 974
Satunnaiset tuotot		301
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	489	16
Tilinpäätössiirrot	-352	137
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	137	153

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2014	2013
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	45,6	46,4
Vuosikate/Poistot, %	115,0	90,4
Vuosikate, euroa/asukas	522,8	369,2
Asukasmäärä, 31.12.2014	7 161	7 283

Toimintatuotot/toimintakulut -tunnusluvussa näkyy Ruovedelle tuotettujen sote-palveluiden vaikutus tunnuslukua parantavasti, sillä Ruovesi maksaa omat kustannuksensa Virtain kaupungille täysimääräisenä, jolloin toimintatuotot kattavat toimintakulut näiltä osin. Ruoveden vaikutus on noin 22 M€. Tunnusluku heikkeni hieman edellisvuoteen nähden

toimintatuottojen laskiessa, mutta on edelleen kohtalaisella tasolla.

Virtain osalta tunnusluku toimintatuotot / toimintakate on 22,1 (2013, 22,6 %). Tunnusluku heikkeni edellisvuodesta toimintatuottojen laskiessa.

Vuosikate/poistot -tunnusluku kuvaa tulo-rahoituksen riittävyyttä korvausinvestointeihin. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Vuosikate parani edelliseen vuoteen nähden merkittävästi verotulojen ja valtionosuuksien toteutuessa hyvin. Vuosikate riittää kattamaan poistot. Vuosikate kasvoi asukasta kohden lähes 154 euroa.

KAUPUNKI, MARTTINEN, VESIHUOLTO**10.3 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut**

1000 €	2014	2013
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 744	2 689
Satunnaiset erät, netto		301
Tulorahoituksen korjauserät	-48	-668
	3 696	2 321
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 318	-5 397
Rahoitusosuudet investointeihin	1 034	1 159
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	55	1 749
	-3 229	-2 488
Toiminnan ja investointien rahavirta	468	-167
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-6	-12
Antolainasaamisten vähennykset	2	
	-4	-12
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 538	231
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-893	-891
	645	-660
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	134	1 190
Rahoituksen rahavirta	775	518
Rahavarojen muutos	1 243	352
Rahavarat 31.12	6 047	4 804
Rahavarat 1.1	4 804	4 452

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2014	2013
Investointien tulorahoitus, %	114,0	63,5
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-6 309	-7 946
Lainanhoitokate	3,8	2,8
Kassan riittävyys, pv	27,7	21,7
Asukasmäärä	7161	7283

Investointien tulorahoitus % kertoo paljonko investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku on erinomainen.

Rahavirran kertymällä investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Kertymä ei saisi muodostua negatiiviseksi. Kertymä parani edelliseen vuoteen nähden, sillä toiminnan rahavirta riitti kattamaan investoinnit.

Lainanhoitokate mittaa tulorahoituksen riittävyyttä lainojen hoitoon. Tulorahoitus riittää, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluku on yli 2.

Kassan riittävyys mittaa, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa 31.12 rahavaroilla. Kassan riittävyys suhteessa vuoteen 2013 parantui.

KAUPUNKI, MARTTINEN, VESIHUOLTO

10.4 Tase ja sen tunnusluvut

	2014	2013
	1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	43 694	43 669
I AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	501	537
AINEETTOMAT OIKEUDET	501	537
II AINEELLISET HYÖDYKKEET	35 492	35 514
MAA- JA VESIALUEET	5 057	4 882
RAKENNUKSET	21 764	22 097
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	6 145	5 943
KONEET JA KALUSTO	361	477
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	250	298
ENNAKKOMAKS JA KESKENER. HANKINNAT	1 916	1 817
III SJOITUKSET	7 701	7 617
OSAKKEET JA OSUUDET	7 428	7 349
MUUT SAAMISET	272	268
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	338	391
VALTIONTOIMEKSIANNOT	3	14
LAHJOITUSRAHASTOJEN ERITYISKATTEET	336	377
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 831	10 291
I VAIHTO-OMAISUUS	18	19
AINEET JA TARVIKKEET	10	10
VALMIIT TUOTTEET / TAVARAT	8	9
II SAAMISET	4 766	5 468
PITKÄAIKAISET SAAMISET	1 715	1 701
LAINASAAMISET	1 715	1 701
LYHYTAIKAISET SAAMISET	3 052	3 767
MYYN TISAAAMISET	1 816	1 831
LAINASAAMISET	2	
MUUT SAAMISET	451	532
SIIRTOSAAMISET	782	1 404
III RAHAT JA PANKKISAAMISET	6 047	4 804
VASTAAVAA	54 863	54 351

TASEEN TUNNUSLUVUT	2014	2013
Omavaraisuusaste, %	69,9	69,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	20,6	20,8
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	12 181	12 044
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	1 701	1 654
Lainakanta 31.12., 1000 €	5 816	5 171
Lainakanta 31.12., €/asukas	812	710
Lainasaamiset 31.12, 1000 €	2	0
Asukasmäärä	7161	7283

	2014	2013
	1 000 €	1 000 €
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA	36 267	36 130
I PERUSPÄÄOMA	23 750	23 750
III MUUT OMAT RAHASTOT	336	336
IV EDELLISTEN TILIK:N YLI-/ALIJÄÄMÄ	12 043	11 891
V TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	137	153
B POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	2 041	1 689
POISTOERO	1 552	1 689
VAPAAEHTOISET VARAUKSET	489	
C PAKOLLISET VARAUKSET		
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET		
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	463	482
VALTION TOIMEKSIANNOT	3	14
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	460	468
E VIERAS PÄÄOMA	16 092	16 050
I PITKÄAIKAINEN	6 080	5 339
LAINAT RAHOITUS-JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	4 964	4 275
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ		
OSTOVELAT	6	7
LIITYMISMAKSUT JA MUUT VELAT	1 110	1 057
II LYHYTAIKAINEN	10 012	10 712
LAINAT RAHOITUS-JA VAKUUTUSLAITOKSILTA	852	896
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ		
SAADUT ENNAKOT	60	28
OSTOVELAT	3 030	3 739
MUUT VELAT	829	877
SIIRTOVELAT	5241	5 171
VASTATTAVAA	54 863	54 351

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta. Omavaraisuus on hyvä, jos tunnusluku on 70 %. 50 % tai alle merkitsee suurta velkarasitetta. Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo paljonko kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä takaisinmaksusta tulorahoituksella. Lainakanta tarkoittaa korollista vierasta pääomaa. Taseen tunnusluvut ovat hyvät.

10.5 Kaupungin kokonaistulot ja –menot vuonna 2014

TULOT		MENOT	
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	33 903 719,67	Toimintakulut	74 315 912,87
Verotulot	21 834 500,36	- Valmistus omaan käyttöön	
Valtionosuudet	22 161 865,00	Korkokulut	126 095,57
Korkotuotot	11 062,11	Muut rahoituskulut	4 273,25
Muut rahoitustuotot	279 108,88	Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tuotot	0,00	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	
- pysyvien vast. hyödykkeiden		- pakoll. varausten lis (+),väh (-)	
luovutusvoitot	-47 517,00	Pys.vast.hyöd.luov.tappiot	
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet inv.menoihin	1 033 521,44	Investointimenot	4 317 528,15
Pys.vast.hyödykkeiden luov.tulot	55 490,00	Rahoitustoiminta	
Rahoitustoiminta		Antolainasaamisten lisäys	6 120,00
Antolainasaamisten vähennys	2 100,80	Pitkäaik.lainojnen vähennys	892 758,50
Pitkäaik.lainojen lisäys	1 537 691,00	Lyhytaik.lainojen vähennys	
Lyhytaik.lainojen lisäys			
Oman pääoman lisäykset		Oman pääoman vähennys	
Kokonaistulot yhteensä	80 771 542,26	Kokonaismenot yhteensä	79 662 688,34

Täsmäytys:

Kokonaistulot - kokonaismenot = 80 771 542,26 - 79 662 688,34= 1 108 853,92

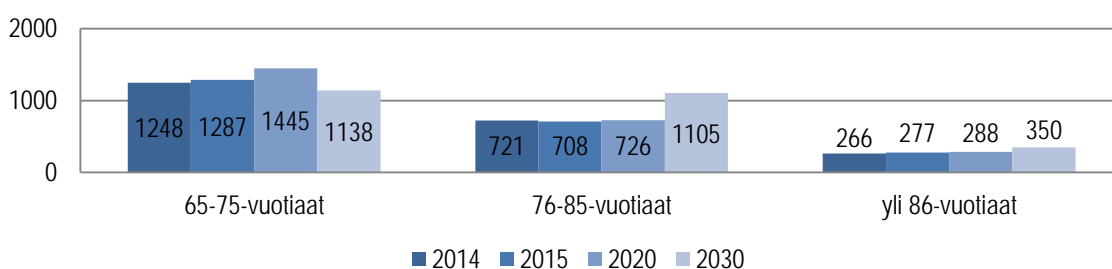
Muut maksuvalmiuden muutokset (133 964,18) - Rahavarojen muutos (1 242 818,10)= 1 108 853,92

Ero -

11 Arvio kaupungin tulevasta kehityksestä

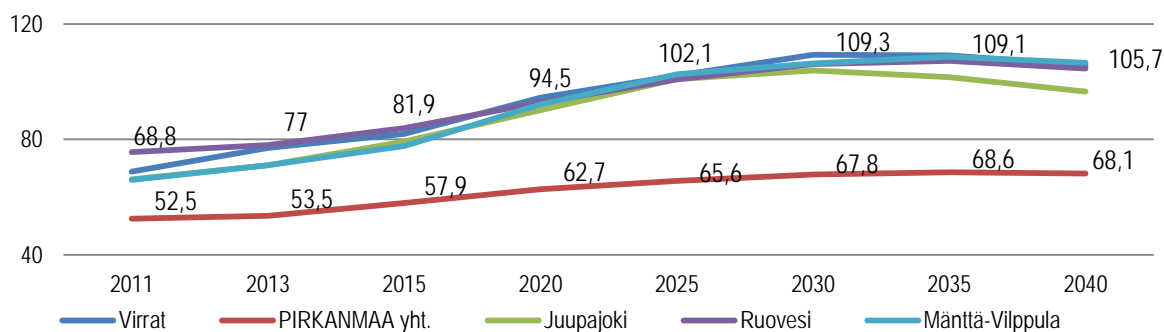
Virtain kaupungin väestöennuste aina vuoteen 2040 saakka on aleneva ja ikääntyvä. Huoltosuhteen kasvaminen on väistämätöntä. Tulevaisuudessa ikärakenteen muutoksesta johtuva palvelutarpeen kasvu tulee nostamaan koti- ja vanhustyön kustannuksia merkittävästi. Tilastokeskus on laatinut vuonna 2012 väestöennusteen, jonka mukaan Virroilla vuonna 2020 olisi 6 916 asukasta. Viime vuosina väkiluku on vähentynyt yli 100 asukkaalla vuosittain. Tällä trendillä laskettuna asukaslukuennuste on pienempi kuin Tilastokeskuksen ennuste, ollen 5 667 asukasta.

Ikääntyvän väestön määrä kasvaa ennusteen mukaan voimakkaasti vuoteen 2030 saakka. Ennusteesta on huomattavissa, että 0-15-vuotiaiden määrä on vähenevä, samoin työikäisten määrä. Kehitys tulee näkymään kaupungin taloudessa verotulojen toteumassa sekä kasvaneessa palvelutarpeessa.

Kuvio 8. Väestökehitys ikärakenne huomioiden

Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan yli 75-vuotiaiden osuus vuonna 2030 tulee olemaan n. 23 % väestöstä, kun se vuonna 2010 oli n. 13 % väestöstä ja vuonna 2013 lähes 15 % väestöstä. Väestöllinen huoltosuhde kertoo kuinka monta ei-työikäistä eli ”huollettavaa” on yhtä työikäistä kohden. Korkea huoltosuhteen arvo tarkoittaa, että lasten ja nuorten ja/tai vanhusten osuus väestöstä on alueella suuri. Pirkanmaan Liiton ennusteen mukaan väestöllinen huoltosuhde kasvaa Ylä-Pirkanmaalla ja myös koko Pirkanmaalla. Virroilla huoltosuhde vuonna 2013 oli 77 tarkoittaen että alle 15-vuotiaita ja 65- vuotta täyttäneitä on 77 sataa työikäistä (15 - 64-vuotiaat) kohti. Ennusteen mukaisesti väestöllinen huoltosuhde on Virroilla Ylä-Pirkanmaan korkein.

Kuvio 9. Huoltosuhteen kehitys

Edellä mainitut tulevat näkymään palvelutarpeessa ja on huomioitava palvelujen tuotannossa. Ikäihmisten palveluissa pitkäaikaishoitopaikkojen tarve kasvaa ja vaikuttaa kaupungin menorakenteeseen voimakkaasti.

Taulukko 11. Paikkatarve-ennuste

Paikkatarve valtakunnallisten suositusten mukaan laskettuna	2014, todellinen	2020, ennuste Sotkanet	2030 ennuste mukaellen
yli 75-vuotiaiden määrä	987	1 119	1 495
Kotona asuu 91–92 %	898	1 018	1 324
Kotona asuvista säännöllinen kotihoito 13–14 %	117	133	173
6 % tarvitsee tehostettua palveluasumista	60	68	90
3 % asuu vanhainkodeissa	30	34	45
Paikkatarve yhteensä vanhainkoti ja palveluasuminen	90	102	135

Alla taulukossa on kuvattu tämänhetkiset paikat ja suunnitellut paikkamäärät Vihriälä-kodin rakentamisen jälkeen. Vihriälä-kodin osalta tarve on noin 30-paikkaiselle yksikölle, jolloin tehostetun palveluasumisen paikat riittävät vastaamaan tarpeeseen vuonna 2020 ja 2030.

Taulukko 12. Paikkamäärät nyt ja vuonna 2017

	Pitkäaikaispaikat	Tehostettu palveluasuminen	Tuettu palveluasuminen	Paikkamäärä 2016 jälkeen tehostettu / tuettu palveluasuminen
Vanhainkoti	64	-	-	64 pitkäaikaispaikkaa 12 tarkoituksenmukaista muuttaa tehostetuksi palveluasumiseksi
Vuodeosasto	12	-	-	17/16
Ainala	-	17	16	15/-
Liljannekoti (Mertokari)	-	15	-	-/3
Liljannekoti (Alavus)	-	-	3	1/-
Lustikoti (Vantaa)	-	1	-	2/-
Kaukokoti (Ruovesi)	-	2	-	vähintään 24, maksimi 33
Vihriälä-koti	-	-	-	
Yhteensä	76	35	19	

Valtakunnallinen suositus ympärivuorokautisen hoidon henkilöstön vähimmäismääräksi on 0,5-0,6 hoitotyöntekijää asiakasta kohden vuorokaudessa. Korkeampi vaihtoehto vähimmäismitoitukseksi (0,6) on suositeltavaa silloin, kun asiakkaila on vaikeita somaattisia tai käytösoireita tai kun hoitoympäristön koko ja/tai rakenteelliset puitteet aiheuttavat henkilökunnan lisätarpeita. Hyvä henkilöstön mitoitus ympärivuorokautisessa hoidossa on 0,7-0,8. Muuta henkilökuntaa asumispalveluja ja laitoshoidon tarjoavissa yksiköissä tarvitaan kokemusten mukaan n. 0,1-0,15 työntekijää asukasta kohden.

Ikääntyvän väestön kasvu luo paineita käyttötalouteen rakennuksen investointikustannuksen lisäksi. Vihriälä-koti 33-paikkaisena vaatii valtakunnallisten suositusten (hyvä mitoitus) mukaan laskettuna 23 hoitotyöntekijää ja 3 muuta henkilökuntaa. Tämä tarkoittaa henkilöstömenoihin noin 860 000 euron lisäystä. Tämän lisäksi syntyy vuosittaisia kiinteistön hoitokustannuksia arviolta 141 000 euroa / vuosi, palveluihin ja tarvikkeisiin asiakkaille (mm. ateriat) kuluu arviolta 148 000 euroa ja muita kuluja aiheutuu arviolta 30 000 euroa vuodessa. Kustannukset Vihriälä-kodista vuositasona ovat kokonaisarviolta 1 179 000 euroa. Tehostetusta palveluasumisesta peritään asiakkaalta vuokraa ja hoitomaksua. Arvioidut tulot vuodessa ovat noin 400 000 euroa. Käyttötalousmenot lisääntyvät nettomääräisesti lähes 800 000 eurolla. Tämän lisäksi tuki syntyy myös lainapääomalle rahoituskustannuksia, joita ei tässä huomioida, vaan ne ovat osana kaupungin kokonaisrahoituskustannuksia.

Samaan aikaan valtionosuusuudistuksen seurauksena Virtain kaupungin valtionosuus tulee pienentymään. Valtiovarainministeriö on laskenut valtionosuusuudistuksen leikkaavan Virtain

osalta valtionosuutta 0,8 M€. Valtionosuudet olivat vuonna 2014 merkittävä osa Virtain kokonaistuotoista noin 40 %.

Vuoden 2014 tasolla tehty siirtymätasauslaskelma antaa Virroille seuraavan tuloksen:

Uuden järjestelmän mukainen valtionosuus (vuoden 2014 tasolla)	21 768 289
Vanhan järjestelmän mukainen valtionosuus (vuoden 2014 tasolla)	22 621 190
Valtionosuusjärjestelmän muutoksesta aiheutuva muutos yhteensä	-852 901
Valtionosuusjärjestelmän muutoksesta aiheutuva muutos, €/ asukas	-115,51

Valtionosuusuudistuksessa päätettiin, että järjestelmän muutoksen vaikutusta kunnan valtionosuuteen (laskettuna vuoden 2014 tasossa) rajataan viiden vuoden siirtymäajaksi. Päätettiin, että järjestelmän muutoksesta saa aiheutua yksittäisen kunnan valtionosuuteen korkeintaan

- 50 euroa/asukas - suuruinen muutos vuonna 2015 (vähennys tai lisäys)
- 100 euroa/asukas - suuruinen muutos vuonna 2016 (vähennys tai lisäys)
- 180 euroa/asukas - suuruinen muutos vuonna 2017 (vähennys tai lisäys)
- 260 euroa/asukas - suuruinen muutos vuonna 2018 (vähennys tai lisäys)
- 380 euroa/asukas - suuruinen muutos vuonna 2019 (vähennys tai lisäys).

Ilman siirtymäjärjestelyä Virtain valtionosuus olisi vähentynyt -116 €/asukas heti uuden järjestelmän tullessa voimaan vuonna 2015. Siirtymätasauksesta johtuen Virtain valtionosuus kuitenkin muuttuikin vuonna 2015 vain vuoden 2015 sallittuun rajaan saakka eli -50 €/asukas (-369 200 euroa) ja Virtain kaupungille hyvitettiin loppuosa eli $116 - 50 = +66$ €/asukas ($852\,901 - 369\,200 = +483\,701$ euroa).

Vuonna 2016 siirtymätasaus saa olla enintään 100 euroa per asukas. Siirtymätasauksesta johtuen Virtain valtionosuus kuitenkin muuttuu vuonna 2016 vain vuoden 2016 sallittuun rajaan saakka eli -100 €/asukas (-738 400 euroa) ja Virtain kaupungille hyvitettiin loppuosa eli $116 - 100 = +16$ €/asukas ($852\,901 - 738\,400 = +114\,501$ euroa).

Taulukko 13a. Siirtymätasauksen vaikutus Virtain valtionosuuteen

Vuosi	Muutos euroina	Muutos euroa / asukas	Maksimi	Tasaus €/asukas	Tasaus	Muutos €
			muutos €/asukas			
2015	-852 901	-115,51	-50	-65,51	483701	-369 200
2016	-852 901	-115,51	-100	-15,51	114501	-738 400
2017	-852 901	-115,51	-180	0		-852 901

Vuodesta 2017 eteenpäin Virrat ei saa enää tasauserää järjestelmämuutoksesta. Vuodesta 2017 alkaen järjestelmämuutoksen vaikutus on kokonaisuudessaan voimassa ja Virtain valtionosuus on 116 euroa/asukas pienempi, mitä se olisi, jos vuoden 2014 loppuun saakka voimassa ollut valtionosuuslainsäädäntö olisi edelleen voimassa.

Valtionosuuden väheneminen näyttää väistämättömältä. Yhdistettynä lisääntyviin käyttötalousmenoihin Virtain kaupungin talouden tilanne muodostuu haastavaksi.

Taulukko 13b. Valtionosuudet 2014, 2015 ja ennuste nykytiedoin

	Laskennalliset kustannukset yht	Järjestelmämuutoks en taseaus (+/-)	Omarahoitus -3520.93 e/as	Verotuloje n taseaus	Peruspalveluj en valtionosuus	OKM- valtionosuu s	Valtionosuud et yht
2014	41 714 289	46 812	-24 238 718	5 092 531	22 614 914	-453 049	22 161 865
2015	42 311 580	483 701	-25 632 370	5 549 639	22 712 549	-193 779	22 518 770
2016	42 258 588	114 501	-25 526 743	5 549 639	22 395 985	-193 779	22 202 206
2017	42 174 188		-25 499 820	5 549 639	22 224 007	-193 779	22 030 228
2018	42 124 188		-25 643 040	5 549 639	22 030 787	-193 779	21 837 008
			-25 643 040				
2019	42 124 188		040	5 549 639	22 030 787	-193 779	21 837 008
			-25 643 040				
2020	42 124 188		040	5 549 639	22 030 787	-193 779	21 837 008

Toimintatuotot laskivat vuodesta 2013 vuoteen 2014. Kehitys on kustannuspaine huomioiden huolestuttava. Tuottojen tulevaa kehitystä on arvioitu maltillisella 1-2 %:n vuotuisella kehityksellä. Kustannuskehitys on ollut maltillinen. Vuodelle 2014 tehdyt tehostamistoimenpiteet vaikuttivat, inflaatio säilyi matalana ja menot olivat edellisvuotta pienemmät. Tuleva kustannuskehitys on arvioitu matalaksi. Vuodelle 2017 on lisätty menorakenteeseen Vihriälä-kodin käyttömenot, 800 000 euroa (netto). Mikäli muu kustannus- ja tuottorakenne säilyy ennallaan, tilikausi vaipuu alijäämäiseksi valtionosuuksien laskun sekä vain maltillisen verotulojen kehityksen vuoksi. Myös tulevien vuosien kehitys on samansuuntainen.

Taulukko 13. Hahmotelma tuloksesta arvioitu kehitys huomioiden

Kaupunki, vh, Marttinen, ulkoiset

1 000 €,	TP2013	TP2014	ENN2015	ENN2016	ENN2017	ENN2018	ENN2019	ENN2020
Tuotot	12 419	11 671	11 788	11 906	12 025	12 145	12 388	12 636
Menot	-52 312	-52 083	-52 135	-52 187	-53 559	-53 509	-53 359	-53 309
Toimintakate	-39 893	-40 412	-40 347	-40 281	-41 534	-41 364	-40 971	-40 673
Valtionosuudet	21 230	22 162	22 419	22 202	22 030	21 837	21 837	21 837
Verotulot	21 165	21 835	21 479	21 515	21 615	21 815	21 815	21 815
Rahoitustuotot	187	160	95	90	85	85	80	80
Vuosikate	2 689	3 745	3 646	3 526	2 196	2 373	2 761	3 059
Poistot	-2 974	-3 255	-3 395	-3 395	-3 515	-3 635	-3 755	-3 875
Tuloksenkorjaus + satunnaiset erät	437	137	137	137	181	181	181	181
Vapaaehtoisten varausten muutos		-489	-200	-200				
Tulos	152	138	188	68	-1 138	-1 081	-813	-635

Taloussuunnitteluvuosien aikana toimintatuottoja olisi kasvatettava 1 000 000 eurolla tai vastaavasti toimintamenoja leikattava 1 000 000 eurolla. Toimintatuottojen maltillinen kasvu huomioiden, realistiseksi vaihtoehdoksi jäänee palveluiden uudelleen arviointi ja toimintamenojen 1 miljoonan euron leikkaaminen kaupungin talouden tasapainon säilyttämiseksi ja alijäämän ehkäisemiseksi.

12 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta.

Virtain kaupungin taseessa on 12 043 489,14 euroa edellisten tilikausien ylijäämää.

Virtain kaupunginhallitus esittää tilikauden 2014 489 335,74 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. Tehdään 489 000 euron investointivaraus ikääntyvien palveluasumisyksikkö (Vihriälä-koti) hankkeeseen
2. Tuloutetaan aiemmin tehtyjä poistoeroja suunnitelmien mukaisesti 136 782,42 euroa.
3. Ylijäämä 137 118,16 euroa siirretään taseen edellisten tilikausien ylijäämään.

13 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaupungin tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Osakkuusyhteisöistä on pääomamenettelyllä yhdistelty Koillis-Satakunnan Sähkö Oy ja Virtain Virastotalo Oy.

13.1 Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniohjaus jaetaan omistajaohjaukseen ja tytäryhteisöjen valvontaan. Omistajaohjaus on kunnan edustajien päätösvalan käytön ohjaamista. Tytäryhteisöjen valvontaa koskevia ohjeita annetaan kunnan toimielimille ja viranhaltijoille. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista päättää valtuusto. Yhtiökokousedustaja on ollut vastuussa siitä, että tavoitteet vahvistetaan myös osakeyhtiöiden yhtiökokouksissa. Vuodelle 2014 asetettujen tavoitteiden toteuma on käsitelty osassa II Talousarvion toteutuminen.

13.2 Omistukset 2014

TYTÄRYHTEISÖT:	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Kuntakonsernin osuus omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Kiint.Oy Virtain Vuokralat	Virrat	100 %	100 %	756 382,46	6 570 999,52	89 960,34
Virtain Yrityspalvelu Oy	Virrat	100 %	100 %	-1 718 909,72	2 920 742,80	-34 269,44
Kiint.Oy Killinpolku	Virrat	75 %	75 %	58 041,74	415 540,02	-17 752,96
Kiint.Oy Virtain Opiskelija- asuntola	Virrat	100 %	100 %	293,22	944 391,12	-90 555,96
Kiint.Oy Virtain Veteraanit	Virrat	100 %	100 %	21 134,80	9 750,65	0,00
Kiint.Oy Tyrkönrivi	Virrat	100 %	100 %	8 256,36	111 601,11	-204,34
Virtain Jäähalli Oy	Virrat	62,80 %	62,80 %	180 474,74	137 281,11	-10 445,48
				-694 326	11 110 306	-63267,84
						tilikauden yli/alijäämästä
KUNTAYHTYMÄT:						
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri	Tampere	1,57 %	1,57 %	2 741 930,42	3 967 828,32	174 601,85
Pirkanmaan Liitto	Tampere	1,68 %	1,68 %	24 369,55	12 214,09	62,92
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	Seinäjoki	0,91 %	0,91 %	527 824,60	95 729,27	32 382,51
				3 294 124,57	4 075 771,68	207 047,28
OSAKKUUSYHTEISÖT:						
Virtain Virastotalo Oy	Virrat	24,90 %	24,90 %	694 043,59	3 528,61	479,17
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy	Virrat	41,60 %	41,60 %	5 229 543,70	15 180 959,29	554 839,32
Kiint.Oy Illansuu	Virrat	39,00 %	39,00 %	18 881,24	39 874,88	0
Kiint.Oy Kanttorinrinne	Virrat	39,00 %	39,00 %	13 099,55	4 154,04	0
				5 955 568,08	15 228 516,82	555 318,49

13.3 Olennaiset tapahtumat kuntakonsernissa

Kiinteistö Oy Tyrkönrivi on kaupunginhallituksen päätöksellä päätetty myydä. Mikäli myynti toteutuu, konsernirakenne pienenee näiltä osin. Vuonna 2013 tapahtui Pirkanmaan koulutuskonsernikuntayhtymän purkaminen ja sen johdosta Virtain kaupunki oli vähemmistöosakkaana Pirko-Kiinteistöt Oy:ssä. Pirko-Kiinteistöt Oy on sulautunut TREDU-Kiinteistöt Oy:öön 30.6.2014.

13.4 Arvio kuntakonsernin tulevaisuuden kehityksestä

Syyskuun 2013 alussa voimaan tulleet kuntalain ja kilpailulain muutokset velvoittavat kuntia yhtiöittämään toimintojaan, joita hoidetaan kilpailutilanteessa markkinoilla. Kuntalain muutoksen mukaan kunnan on annettava pääsääntöisesti osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi tehtävät, joita se on hoitanut kilpailutilanteessa markkinoilla. Virtain kaupunki on päättänyt yhtiöittää kaukolämpölaitoksen toiminnan sekä teollisuushallien vuokraustoiminnan. Kuntakonserni tulee siis kasvamaan vähintään yhdellä uudella yhtiöllä tai kahdella, jos Virtain Yrityspalvelu Oy:tä ei hyödynnetä teollisuushallien vuokraustoiminnan yhtiöittämisessä.

Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolan osalta Virrat Kampus-hankkeen eteneminen vaikuttaa taloudelliseen kantokykyyn ja käyttöasteeseen olennaisesti. Mikäli hankkeessa ei onnistuta, käyttöaste laskee edelleen ja se vaikuttaa heikentävästi yhtiön taloudelliseen tilanteeseen. Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolan yhden talon osalta on päädytty käyttötarkoituksen muutokseen ja vuoden 2014 aikana on suunniteltu asuntolan muuttaminen ikääntyneiden päivätoimintakeskukseksi, kotihoidon toimistotiloiksi sekä tuetuksi asumispalveluksi. Tämä säilyttää konsernin taloudellisen tilanteen nykytasolla.

Uusi kuntalaki tulee osin voimaan vuonna 2015 ja kokonaisuudessaan vuoden 2017 alusta lukien. Kuntalain uudistuksessa painotetaan yleisesti kuntakonsernin kokonaisuutta. Konsernitilinpäätös antaa kuvan kuntakonsernin lainakannan kehityksestä. Alijäämän kattamisvelvollisuutta ja kriisikuntakriteerejä tulisi tarkastella jatkossa konsernin näkökulmasta. Kuntien ja kuntayhtymien taloustilastointia uudistetaan vuodesta 2015 alkaen siten, että konsernitaseen lisäksi tilastoinnissa kerätään tiedot myös kunnan ja kuntayhtymän konsernituloslaskelmasta ja konsernin rahoituslaskelmasta.

Alijäämän kattamisvelvollisuutta ja kriisikuntakriteerejä tulisi tarkastella jatkossa myös konsernin näkökulmasta seuraavasti:

Kuntalain 118 §:n mukaisesti kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy. Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädetyssä määrääjassa.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) kuntakonsernin vuosikate on negatiivinen
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla;
- 4) kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

Edellä 3 momentissa tarkoitettujen tunnuslukujen raja-arvot lasketaan vuosittain Tilastokeskuksen ylläpitämistä konsernitilinpäätösten tiedoista. Tunnuslukujen laskentaperusteina käytetään Tilastokeskuksen käyttämiä laskentaperusteita ja kunnan vahvistamaa tuloveroprosenttia.

Alijäämän kattamisvelvollisuus tai kriisikuntakriteerien saavuttaminen ei näytä kuntakonsernin näkökulmasta huolestuttavalta. Kaikilla yllä mainituilla mittareilla tarkasteltuna kaupunkikonsernin tilanne on kunnossa:

- kuntakonsernilla ei ole kertynyttä alijäämää
- vuosikate on voimakkaasti positiivinen
- kuntakonsernin lainamäärä asukasta kohden (2 145 euroa / asukas) on alle puolet kuntakonsernin keskimääräisestä lainamäärästä (5 544 euroa / asukas)
- suhteellinen velkaantuneisuus on alle 50 % ollen 30,2 %.

Kuntakonsernin kehitykseen on kuitenkin kiinnitettävä aiempaa enemmän huomiota. Virtain kaupunki on yhtiöittämässä merkittäviä toiminnallisuuksia, joiden vaikutus emokunnan tilikauteen tulee jatkossa muuttumaan. Kuntien yhtiöittäessä toimintojaan yhä enemmän, kuntakonserni on emokuntaa oikeampi tapa seurata kuntien taloudellisen tilanteen kehittymistä ja mahdollistaa kuntien vertaamisen keskenään.

Kaupunkikonsernin taloudellinen tilanne parantui vuoden 2014 aikana. Toimintatuotot vähenivät emokunnan tavoin, mutta vastaavasti menojen kehitys oli myös kuntakonsernissa maltillinen ja toimintakulut toteutuivat edellisvuotta pienempinä. Toimintakate heikkeni kuitenkin 0,5 %. Vuosikate parantui verotulojen ja valtionosuuksien hyvän toteuman sekä rahoituskulujen pienenemisen vaikutuksesta. Kuntakonsernin tilikausi päättyy 528 803 euroa ylijäämäiseksi. Parannusta edellisvuodesta on yli 1,3 M€. Vuonna 2013 tilikauden alijäämäiseen toteumaan vaikutti merkittävästi Pirkanmaan koulutuskonsernikuntayhtymän purku.

Taulukko 15. Kaupunkikonsernin kehitys 2013–2014

	2 014	2 013	MUUTOS EUR	MUUTOS %
TOIMINTATUOTOT	47 688 949	48 164 813	-475 864	-0,99 %
TOIMINTAKULUT	-87 094 528	-87 454 426	359 898	-0,41 %
OSUUS OSAKKUUSYHTIÖIDEN VOITOSTA	555 318	630 850	-75 532	-11,97 %
TOIMINTAKATE	-38 832 479	-38 658 850	-173 629	0,45 %
VUOSIKATE	5 283 550,19	4 090 405	1 193 145	29,17 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 343 126,04	-4 103 832	-239 294	5,83 %
SATUNNAISET ERÄT		-1 005 066	1 005 066	-100,00 %
TILIKAUDEN TULOS	941 424	-1 018 493	1 959 917	-192,43 %
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	-368 235	229 700	-597 935	-260,31 %
VÄHEMMISTÖOSUUDET	-27 495	-11 813	-15 682	132,75 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	545 694	-800 607	1 346 301	-168,16 %

13.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Virtain kaupungin konserniohje on hyväksytty 27.8.2007. Tilikauden aikana on havaittu, että konserniohje kaipaava päivitystä ja se tullaan päivittämään mahdollisimman pian.

Kaupunginhallitus on talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa määrittänyt, että tytäryhtiöiden tulee raportoida asetettujen tavoitteiden toteuma 30.6. tilanteen perusteella kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle. Tytäryhteisöillä on velvollisuus antaa kaupungille tilinpäätöksen yhteydessä tiedot taloudellisesta tilanteestaan (konserniohje 5§). Kaupunkia konserniyhtiössä edustavien tehtävä on huolehtia, että konserniohjeen periaatteita ja menettelyjä noudatetaan tytäryhtiöissä.

Merkittäviä asiakokonaisuuksia hallinnoinnissa ovat omistajalle tuotettavan lisäarvon turvaamiseksi mm.

- hallituksen koostumus myös asiantuntemusta korostaen ja esteellisyysnäkökohdat huomioiden
- hallituksen ja toimitusjohtajan tehtävien, toimivaltuuksien ja vastuiden tarkoituksenmukainen kirjallinen määrittely ja hallitustyöskentelyn tehokkuus mukaan lukien hallitustyöskentelyn valmistelun laatu ja
- hallituksen jäsenten edellytykset ja mahdollisuudet paneutua yhtiön asioihin riittävästi (konserniohje 4§).

Henkilöstöpolitiikan osalta edellytetään, että noudatetaan soveltuvin osin kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita. Johtavaa toimihenkilöä vallittaessa on konsernin johdon näkemykset selvitettävä.

Konserniohjauksen tukemiseksi kaupunki on edellyttänyt tytäryhteisöjen yhtiökokouksilta, että tytäryhteisöissä valitaan vastuulliseksi tilintarkastajaksi kaupungin tilintarkastajaksi valitun yhteisön osoittama tilintarkastaja. Kaikissa tytäryhteisöissä edellytys on toteutunut jo vuoden 2009 tilintarkastuksessa ja siitä eteenpäin. Tämä keskitetty tilintarkastus palvelee konsernin johtamista ja valvontaa sekä osaltaan varmentaa konsernitalinpäätöksen oikeellisuutta.

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisena kuntakonsernia ja seuraa kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kaupunginhallitukselle (konserniohje 3§).

13.6 Kaupunkikonsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

1000 €	2014	2013
Toimintatuotot	47 689	48 165
Toimintakulut	-87 077	-87 454
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	555	631
Toimintakate	-38 832	-38 659
Verotulot	21 786	21 115
Valtionosuudet	22 607	21 947
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korko- ja muut rahoitustuotot	132	162
Korko- ja muut rahoituskulut	-409	-474
	-277	-312
Vuosikate	5 284	4 090
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 342	-4 104
Tilikauden yli- ja alipariarvot		
Arvonalentumiset	-4 342	-4 104
Satunnaiset erät		-1 005
Tilikauden tulos	941	-1 018
Tilinpäätössiirrot	-368	230
Vähemmistöosuudet	-27,49	-11,81
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	546	-801

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2014	2013
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	54,8	55,1
Vuosikate/Poistot, %	121,7	99,7
Vuosikate, euroa/asukas	737,8	561,6
Asukasmäärä, 31.12.2013	7 161	7 283

Konsernin toimintatuotot/toimintakulut % -tunnusluvussa näkyy vastaavasti kuin emokunnan tuloslaskelmassa Ruovedelle vastuukuntamallilla tuotettujen sote-palveluiden vaikutus. Ilman tätä vaikutusta tunnusluvun arvo on 35 %.

Vuosikate/poistot-tunnuslukua tulkitaan siten, että kun tunnusluvun arvo on 100 % oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot. Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonalaiset investoinnit.

Vuosikate parantui huomattavasti edelliseen vuoteen verrattuna ja se riittää kattamaan poistot. Tunnusluku on hyvällä tasolla.

13.7 Kaupunkikonsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

1000 €	2014	2013
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 284	4 090
Satunnaiset erät, netto		-1 005
Tulorahoituksen korjauserät	-290	271
	<hr/> 4 994	<hr/> 3 357
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 259	-6 233
Rahoitusosuudet investointeihin	1 034	1 163
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	114	189
	<hr/> -4 111	<hr/> -4 881
Toiminnan ja investointien rahavirta	883	-1 524
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-9	-12
Antolainasaamisten vähennykset	2	
	<hr/> -7	<hr/> -12
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 852	636
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 503	-1 337
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
	<hr/> 349	<hr/> -701
Oman pääoman muutokset	21	-45
Muut maksuvalmiuden muutokset	345	1 038
	<hr/> 708	<hr/> 280
Rahavarojen muutos	1 591	-1 244
Rahavarat 31.12	7 918	6 327
Rahavarat 1.1	6 327	7 571

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2014	2013
Investointien tulorahoitus, %	125,1	80,7
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, 1000 €	-6 562	-9 656
Lainanhoitokate	3,04	2,58
Kassan riittävyys, pv	30,7	24,2
Asukasmäärä	7 161	7 283

Investointien tulorahoitus % kertoo paljonko investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Rahavirran kertymällä investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä.

Lainanhoitokate mittaa tulorahoituksen riittävyyttä lainojen hoitoon. Tulorahoitus riittää, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluku on yli 2.

Kassan riittävyys mittaa monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa 31.12 rahavaroilla.

13.8 Kaupunkikonsernin tase ja sen tunnusluvut

	2014 1000 €	2013 1000 €		2014 1000€	2013 1000 €
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	56 038	55 847	A OMA PÄÄOMA	36 869	36 333
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	864	849	Peruspääoma	23 750	23 750
Aineettomat oikeudet	757	717	Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	3	3
Muut pitkävaikutteiset menot	107	101	Arvonkorotusrahassto	92	94
Ennakkomaksut		31	Muut omat rahastot	452	454
AINEELLISET HYÖDYKKEET	46 419	46 706	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	12 027	12 832
Maa- ja vesialueet	5 271	5 528	Tilikauden yli-/alijäämä	546	-801
Rakennukset	30 687	31 660			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 189	5 996	VÄHEMMISTÖOSUUDET	252	200
Koneet ja kalusto	920	1 068			
Muut aineelliset hyödykkeet	268	321			
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 633	2 134	B POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	2 499	2 118
SIJOITUKSET	8 755	8 291	Poistoero	1 848	1 968
Osakkuusyhteisöosuudet	5 964	5 566	Vapaaehtoiset varaukset	651	150
Muut osakkeet ja osuudet	2 769	2 709			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	6	4	C PAKOLLISET VARAUKSET	551	401
Muut saamiset	16	12			
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	408	487	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	577	623
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 305	11 617	E VIERAS PÄÄOMA	28 002	28 275
VAIHTO-OMaisuUS	213	180	Pitkäaikainen	14 907	14 413
SAAMISET	4 173	5 109	Lyhytaikainen	13 094	13 861
Pitkäaikaiset saamiset	6	96			
Lyhytaikaiset saamiset	4 167	5 013			
RAHOITUSARVOPAPERIT	144	100			
RAHAT JA PANKKISAAMISET	7 774	6 227			
VASTAAVAA	68 751	67 950	VASTATTAVAA	68 751	67 950

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	2014	2013
Omavaraisuusaste, %	57,4	56,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	30,2	30,6
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	12 572	12 031
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	1 756	1 652
Lainakanta 31.12., 1000 €	15 358	15 028
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 145	2 063
Lainasaamiset 31.12, 1000 €	6	4
Asukasmäärä	7 161	7 283

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta. Omavaraisuus on hyvä, jos tunnusluku on 70 %. 50 % tai alle merkitsee suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo paljonko kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Lainakanta tarkoittaa korollista vierasta pääomaa.

II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Tässä osiossa annetaan kuntalain mukainen selvitys sitovien toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.

Kaupunginvaltuusto on vuoden 2014 talousarviossa päättänyt käyttötalouden määrärahoista ja tuloarvioista sekä tavoitteista sitovasti tulosalueittain. Määräraha on suurin sallittu enimmäismeno ja tuloarvio on tulon alaraja. Tällöin sitova määräraha on menojen ja tulojen erotus, toimintakate. Lautakunta tai johtokunta on voinut tehdä muutoksia menomäärärahaan ja tuloarvioon, mikäli menojen ja tulojen erotus (= toimintakate) on pysynyt samana.

Nuorisokeskus Marttinen on ollut kunnallisena liikelaitoksena 1.1.2006 alkaen. Nuorisokeskus Marttiselle oli asetettu vuodelle 2014 + 40.000 euron tulostavoite. Kuntakonsernin tytäryhtiöiden tavoitteet olivat myös sitovia. Yhtiökokousedustaja on vastuussa siitä, että tavoitteet vahvistetaan myös osakeyhtiöiden kokouksissa.

Investointiosassa valtuusto on myöntänyt toimielimille määrärahat hankeryhmittäin tai hankkeittain. Hankeryhmän ja hankkeen bruttomääräiset määrärahat (sekä tuloarviot että menomäärärahat) ovat valtuustoon nähden sitovia.

Kaupunginvaltuusto on 17.6.2013 hyväksynyt Virtain kaupungin konsernistrategian vuosille 2013–2016 ”Yhteisen tulevaisuutemme tekijät”. Vuosi 2014 oli Virtain konsernistrategian 2013–2016 toinen toteuttamisvuosi.

Strategian lähtökohtana on *visio: ”Virrat, erinomainen paikka elää, asua ja yrittää”*. Konsernistrategian keskeiset tavoitteet yhteisen tulevaisuuden tekijöinä ovat:

1. Turvataan terve kuntatalous, joka turvaa elinvoimaisuuden ja palvelut
2. Otetaan painopisteeksi lapset ja nuoret, sillä heissä on tulevaisuus
3. Virrat on yritysten menestystä tukeva kaupunki, jossa yritykset tulevat kuulluksi
4. Rakennetaan vahva strategisesti tärkeiden yhteistyökumppaneiden verkosto
5. Kuntalaisia kuunnellen – asiakaspalvelua kehittäen

Näiden yleisten tavoitteiden lisäksi konsernistrategiassa on linjattu tavoitteet toimielimittain. Vuoden 2014 toiminnallisten tavoitteiden laadinnan lähtökohtana olivat konsernistrategian yhteiset tulevaisuuden tekijät ja toimielinten strategiset tavoitteet aina vuoteen 2016 saakka.

Vuoden 2014 toiminnallisia tavoitteita on tarkennettu ja näkökulmana on se, että toimielimellä on yhteiset toiminnalliset tavoitteet, joihin kukin tulosalue osaltaan pyrkii. Vuosittain toiminnallisten tavoitteiden tarkoitus on kehittää toimintaa kohti strategisia tavoitteita siten, että strateginen tavoite saavutettaisiin viimeistään vuonna 2016. Sanallisten tavoitteiden määrä on aiempia vuosia maltillisempi. Kuntalain mukaiset sitovat tavoitteet ovat operatiiviset tavoitteet. Kaikkia näitä tavoitteita koskee noudattamisvelvoite ja raportointivelvoite.

Tässä osassa esitetään taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen) valtuustoon nähden sitovalla tulosaluetasolla sekä operatiivisten tavoitteiden toteutuminen. Tavoitteiden toteutuminen on esitetty hallintokunnittain siten, että lautakuntien hyväksymät sanalliset arviot on liitetty tavoitetaulukoihin.

1 TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA OSAKKUUSYHTEISÖT

Kaupunki omistaa 100 % omistussuhteella Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot, Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit, Kiinteistö Oy Tyrkönrivin, Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolan ja Virtain Yrityspalvelut Oy:n. Lisäksi kaupungilla on 75 % omistusosuus Kiinteistö Oy Killinpolusta ja 62,8 % omistusosuus Virtain Jäähalli Oy:stä.

1.1 Virtain Yrityspalvelu Oy

Virtain Yrityspalvelu Oy:n tehtävänä on vuokrata omistamiaan teollisuustiloja yrityksille. Talousarviovuoden aikana hallien vuokrausaste parani, kun Ahjolantie 7:ssä ollut halli saatiin vuokrattua. Muutoin vuokrausolosuhteet säilyivät pääosin ennallaan, ainoastaan parin tilan osalta tapahtui muutos tilivuoden aikana. Liskintiellä oleva teollisuushalli saatiin osin vuokrattua alkuvuonna 2015.

1.2 Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot

Toiminnan tarkoituksena on turvata edullisesti ja kestävästi riittävä vuokra-asuntojen saatavuus Virtain asukkaille. Osan vuokra-taloista omistaa yhtiö ja osan kaupunki suoraan. Vuokraustoiminta on keskitetty kokonaisuudessaan Kiinteistö Oy Virtain Vuokrataloille isännöintisopimuksella. Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot -yhtiöllä on 18 vuokrataloa, joissa asuinhuoneistoja on yhteensä 311 kappaletta.

Talousarviossa 2014 Kiinteistö Oy Virtain Vuokrataloille asetettiin seuraavat tavoitteet:

- vuokria korotettiin 0,35 €/m²/kk
- tuloksen osalta tähdätään vähintään 0 € tulokseen
- huoneistoremontit tullaan edelleen toteuttamaan tulorahoituksella
- Louhenkatu 4 osalta talousarviovuoden aikana pyritään yhteistyössä kaupungin kanssa selvittämään kohteen siirtäminen kaupungin tilapalvelulle.

Huoneistojen vuokrausaste vuonna 2014 on laskenut selvästi edellisvuodesta ollen 86,2 % (v. 2013, 93 %). Huoneistoremontteja on edelleen tehty omarahoitusperiaatteella, remonttikustannukset ovat aiempien vuosien tasolla. Vuokria korotettiin vuodelle 2014.

Tavoitteena vuodelle 2014 oli vähintään 0 tulos. Tavoitteeseen päästiin ja yhtiön tilikauden voitoksi muodostui 89 960,34 euroa. Rahavarat kasvoivat vuoden 2014 aikana ja yhtiön talous tervehtyi. Taseessa on kertynyttä alijäämää 181 531,68 euroa. Tilikauden tulos 89 960,34 euroa pienentää kertynyttä alijäämää 91 571,34 euroon.

Uusi isännöintisopimus Kiinteistötoimisto Asuntovirrat Oy LKV:n kanssa on astunut voimaan 1.1.2013. Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalojen toimitusjohtajana on toiminut Tuomo Sirnelä. Louhenkatu 4:n osalta kohteiden isännöinnin, kiinteistöjen hoidon ja kohteiden hallinnoinnin tilapalvelulle siirron osalta asia ei edennyt vuoden 2014 aikana.

Linjatie 1 ja Linjatie 5

Näiden ns. kovarahoitteisten kohteiden osalta tilanne parantui vuoden aikana. Linjatie 5 tuli toimeen tulorahoituksella ja kohde on täynnä. Linjatie 1:n on tehnyt vuonna 2013 tappiota, mutta tulos kääntyi 34 605,62 euroa voitolliseksi vuokrausasteen parannuttua selkeästi. Linjatie 1:n huoneistoista oli vuokrattuna vuoden vaihteessa 16 kappaletta, 88,33 % huoneistoalasta (5

asuntoa enemmän kuin edellisvuonna vastaavana ajankohtana). Aiemmin esitetylle Linjatie 1 yhtiöittämiselle ei ole välitöntä tarvetta.

Yhteenlaskettuna kohteiden tulos vuodelta 2014 ilman lainojen lyhennyksiä ja poistoja oli yhteensä 62 922,30 € voitollinen. Lainojen lyhennykset olivat yhteensä 55.000,00 euroa.

1.3 Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolat

Ammattikorkeakoulun nuorisoasteen koulutus loppui Virroilla 31.5.2014. Vain muutama vanha asukas asui asuntolassa syyslukukauden. Asuntola toimii huomattavalla vajaakapasiteetilla. Käyttöaste oli syksyn 2014 A ja B-talo n 18 % ja C-talo noin 59 % (kokonaiskäyttöaste vuonna 2014 n 60 %, kun se vuotta aiemmin oli noin 80 %).

Kesäajan 2014 tiloissa toimi Kesähotelli Domus. Vuokrasopimus on jatkettu vielä kesäkaudelle 2015 sekä optio vuosille 2016–2020. Tilikauden 2014 tulos oli 90 555,96 euroa tappiollinen. Tästä johtuen rahavarat heikentyivät merkittävästi.

Asuntolan vaihtoehtoisia käyttötarkoituksia on kartoitettu. Suunnittelu B-talon muuttamiseksi ikääntyvien päiväkeskukseksi sekä kotihoidon toimitiloiksi jatkuu.

1.4 Kiinteistö Oy Killinpolku

Kiinteistö Oy Killinpolun käyttöaste vuonna 2014 oli 89,65 % (88,65 vuonna 2013). Kiinteistö Oy Killinpolun vuokrat pysyvät samoina vuonna 2014 tehdyn vuokrantarkastuslaskelman mukaan. Tilikauden tulos vuodelta 2014 oli 23 670,61 euroa tappiollinen. Yhtiön rahavarat heikkenivät. Yhtiön taloudellinen tilanne on heikko.

1.5 Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit

Kiinteistö Oy Virtain Veteraanien taloudellinen tilanne on edelleen säilynyt hyvänä. Keskimääräinen vuokra on ollut koko vuoden 6,50 €/m²/kk (v. 2013, 6,30 €/m²/kk). Vuokria nostettiin keskimäärin 0,30 €/m²/kk vuoden 2014 alussa. Tilikauden 2014 osalta Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit teki 0 tuloksen.

1.6 Kiinteistö Oy Tyrkönrivi

Yhtiössä on kerhohuone ja 8 asuinhuoneistoa. Kerhohuoneessa ja kahdessa asuinhuoneistossa toimii ryhmäperhepäiväkoti. Vuonna 2012 Virtain kaupunki on antanut luvan yhtiön markkinoinnista ulkopuolisen ostettavaksi. Tilivuoden 2013 aikana ARA:lta on saatu myönteinen vastaus aravarajoitusten purkamisesta kiinteistön myyntiä varten. Kaupunginhallitus on kokouksissaan 10.2 ja 24.2.2014 käsitellyt Tyrkönrivin myyntiä ja päättänyt asettaa kohteen myyntiin. Kiinteistö Oy Tyrkönrivin 103.000,00 euron kertalyhenteinen laina Kuntarahoitus Oyj:ltä erääntyi 4.3.2014. Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 17.2.2014 päättänyt antaa Kiinteistö Oy Tyrkönriville 103 000 euron antolainan lainan maksamiseen konsernin ulkopuolelle. Tilikauden tulos on 204,34 euroa tappiollinen. Yhtiön taloudellinen tilanne on heikko.

1.7 Virtain Jäähalli Oy

Kaupungin omistusosuus Virtain Jäähalli Oy:stä on 62,8 %. Virtain Jäähalli Oy:n pysyvänä tavoitteena on turvata edellytyksiä aktiiviseen harrastustoimintaan. Tulostavoitteeksi vuodelle 2014 asetettiin selviytyminen paitsi käyttömenoista myös lainojen lyhennyksistä omalla tulorahoituksella. Toiminnallisena tavoitteena oli myydä 1300 maksullista tuntia ja turvata kouluille sopimuksen mukaiset 200 tuntia. Toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet. Vuoden 2014 tilikauden tulos oli 16 632,93 euroa tappiollinen. Tappiollinen tilikausi heikensi yhtiön rahavaroja.

1.8 Osakkuusyhteisöt

Kaupungin osakkuusyhtiöt ovat Kiinteistö Oy Virtain Virastotalo (omistus 24,9 %), Koillis-Satakunnan Sähkö Oy (omistus 41,6 %), Kiinteistö Oy Illansuu (omistus 39 %) ja Kiinteistö Oy Kanttorinrinne (omistus 39 %).

2 LIIKELAITOS MARTTISEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Liikelaitos Marttinen on Marttisen saaren kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä toimiva nuoris- ja matkailukeskus. Marttisen ensisijaisena tehtävänä on hoitaa valtakunnallisille nuorisokeskuksille nuorisolainsäädännössä määritellyjä tehtäviä. Keskukseen tulee toteuttaa nuorisolain (72/2006) tarkoitusta ja lähtökohtia ja olla yleishyödyllinen. Keskukseen mahdollinen ylijäämä on käytettävä keskuksen ja sen palvelujen kehittämiseen. Keskukseen toiminnasta pääosan tulee olla nuorisokäyttöä tavoitteena vähintään 2/3 keskuksen käytöstä (asetus 103/2006). Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee keskuksen nuorisotoimintaa.

Marttisen ensisijaisena tehtävänä on palvella alueellista, valtakunnallista ja kansainvälistä nuorisotoimintaa, leiri- ja luontokoulutoimintaa sekä nuorten aktiivista kansalaisuutta edistävää toimintaa ja toimia tarvittaessa nuorisotyön kehittämiskeskuksena ja kuntien nuorisotyön alueellisena palvelukeskuksena sekä antaa tarvittaessa nuorisotyön jatko- ja täydennyskoulutusta.

Nuorisotoiminnan ohella Marttinen on monipuolinen kokous- ja juhlatalo. Tämä toiminta on normaalia markkinahinnoilla tapahtuvaa toimintaa, jonka tarkoituksena on tukea keskuksen nuorisotoimintaa.

Liikelaitokseen kuuluva erillinen tulosalue, Perinnekylä, on perinnepohjainen kulttuurimatkailualue, jossa on kolme museota. Alueella on noin 30 rakennusta, joista suurin osa on museaalisesti tai paikallishistoriallisesti arvokkaita. Osa rakennuksista on vuokrattu alueen palveluita täydentävään yritystoimintaan. Perinnekylä toimii erilaisten tapahtumien järjestämispaikkana sekä kulttuuriperintöopetuksen oppimisympäristönä. Kaupunki avustaa Perinnekylän toimintaa.

Toimielimen vaikuttavuustavoitteet ja niiden toteuma

Tuloksellisuuden näkökulmat	Tavoite	Tavoitetaso	Toteutuma
	Nuorisokäytön määrä	22 250 nuorisokäyttöpäivää	20 314 (91,3 %)
Palvelut	Kokous- ja juhlat toiminta	7 750 käyttöpäivää	9 032 (116,5 %)
	Toiminnan laatu	Asiakastyytyväisyys vähintään 3,5 asteikolla 1-5	4,4
Talous	Kestävästi taloudellinen toiminta	Ylijäämäinen tulos +43 000 €	-84 514 €

Käyttöpäivien toteutuma yhteensä (29 346) oli 97,8 % tavoitteesta (30 000). Nuorisokäytön osuus (69 %) oli valtioneuvoston asetuksen mukainen (vähintään 2/3 käytöstä). Palveluiden laatu oli hyvällä tasolla, sillä asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5 mitattuna (5=erittäin tyytyväinen) oli 4,4 (2013: 4,2).

Liikelaitos Marttisen henkilöstö, 31.12

Tulosalue	Henkilöstö 31.12.2014	Muutos	Henkilöstö 31.12.2013
Vakituiset	15	0	15 htv
Määräaikaiset	11,5	+1,3	10,2 htv
Yhteensä	26,5	+1,3	25,2 htv

Taloudelliset tavoitteet

Nuorisokeskus toiminta

31.12.2014	TP2013	TA2014	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto	1 286 152	1 345 500	1 378 750,53	-33 250,53	102,5 %
Liiketoiminnan muut tuotot	524 777,00	437 450	440 835,22	-3 385,22	100,8 %
Tuet ja avustukset	0,00	2 000	0,00	2 000,00	0,0 %
Menot	-1 624 888	-1 612 416	-1 702 369,94	89 953,94	105,6 %
Poistot	-101 784,00	-100 000	-134 657,20	34 657,20	134,7 %
Liiketoiminnan muut kulut	-38 895,00	-36 752	-50 333,47	13 581,47	137,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	6 175,00	7 000	2 937,26	4 062,74	42,0 %
Tilikauden ylijäämä	51 536,00	42 782	-64 837,60	107 619,60	-151,6 %

Perinne kylä toiminta

31.12.2014	TP2013	TA2014	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto	9 181	10 200	5 904,07	4 295,93	57,9 %
Liiketoiminnan muut tuotot	17 698	22 418	21 655,51	762,49	96,6 %
Tuet ja avustukset	40 000	40 000	40 000	0,00	100,0 %
Menot	-41 021	-42 124	-48 797,52	6 673,52	115,8 %
Poistot	-27 452	-29 000	-37 913,39	8 913,39	130,7 %
Liiketoiminnan muut kulut	-653	-360	-525,62	165,62	146,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut					
Tilikauden ylijäämä	-2 248	1 134	-19 676,95	20 810,95	-1 735,2 %

Nuorisokeskus Marttinen yhteensä

31.12.2014	TP2013	TA2014	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto	1 295 332	1 355 700	1 384 654,60	-28 954,60	102,1 %
Liiketoiminnan muut tuotot	542 475	459 868	462 490,73	-2 622,73	100,6 %
Tuet ja avustukset	40 000	42 000	40 000,00	2 000,00	95,2 %
Menot	-1 665 908	-1 654 540	-1 751 167,46	96 627,46	105,8 %
Poistot	-129 237	-129 000	-172 570,59	43 570,59	133,8 %
Liiketoiminnan muut kulut	-39 548	-37 112	-50 859,09	13 747,09	137,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	6 175	7 000	2 937,26	4 062,74	42,0 %
Tilikauden ylijäämä	49 288	43 916	-84 514,55	128 430,55	-192,4 %

Investointien toteuma

31.12.2014	TP2013	TP 2014
Investointitulot	309 195,17	158 471,00
Investointimenot	-655 195,17	-284 436,85
Netto	-346 000,00	-125 965,85

Liikelaitos Marttinen investoi vuoden 2013 aikana uuden biolämpölaitoksen öljykäyttöisen kiinteistölämmitysmuodon tilalle, mikä selittää investointien korkean toteuman. Vuoden 2014 aikana aloitettiin nuorisohotellin peruskorjaus sekä tehtiin toiminnallista varustamista.

3 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteuma, yhteenveto (sisäiset + ulkoiset)

KAUPUNGIN- VALTUUSTO	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-90 521		-90 521	-72 438,46	-18 082,54	80,0
Toimintakate	-90 521		-90 521	-72 438,46	-18 082,54	80,0
TARKASTUS- LAUTAKUNTA	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-24 322		-24 322	-20 945,55	-3 376,45	86,1
Toimintakate	-24 322		-24 322	-20 945,55	-3 376,45	86,1
KESKUSVAALI- LAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	6 600		6 600	12 038	-5 438,00	182,4
Toimintamenot	- 24 185	12 185	-12 000	-11 628,09	-371,91	96,9
Toimintakate	-17 585	12 185	-5 400	409,91	-5 809,91	-7,6
KAUPUNGIN- HALLITUS	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 320 562		1 320 562	1 406 215,70	-85 653,70	106,9
Toimintamenot	-3 813 982	46 000	-3 767 982	-3 521 015,79	-246 966,21	93,4
Toimintakate	-2 493 420	46 000	-2 447 420	-2 114 800,09	-332 619,91	86,4
Hallitus	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	509 883		509 883	603 789,90	-93 906,90	118,4
Toimintamenot	-2 482 370	40 500	-2 441 870	-2 224 769,42	-217 100,58	91,1
Toimintakate	-1 972 487	40 500	-1 931 987	-1 620 979,52	- 311 007,48	83,9
Sisäisen palvelukeskus	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	810 679		810 679	802 425,80	8 253,20	99,0
Toimintamenot	-1 331 612	5 500	-1 326 112	-1 296 246,37	-29 865,63	97,7
Toimintakate	-520 933	5 500	-515 433	-493 820,57	-21 612,43	95,8
SIVISTYS- LAUTAKUNTA	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	521 829		521 829	661 881,57	-140 052,57	126,8
Toimintamenot	-9 955 748	97 327	-9 858 421	-10 072 845,16	214 424,16	102,2
Toimintakate	-9 433 919	97 327	-9 336 592	-9 410 963,59	74 371,59	100,8
Joukkoliikenne ja hallinto	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	2 690		2 690	4 721,50	-2 031,50	175,5
Toimintamenot	-480 702	30 000	-450 702	-313 434,36	-137 267,64	69,5
Toimintakate	-478 012	30 000	-448 012	-308 712,86	-139 299,14	68,9
Perusopetus	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	265 475		265 475	358 325,34	-92 850,34	135,0
Toimintamenot	-6 256 832	-19 485	-6 276 317	-6 469 904,76	193 587,76	103,1
Toimintakate	-5 991 357	-19 485	-6 010 842	-6 111 579,42	100 737,42	101,7

Lukiokoulutus	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 853		1 853	7 231,47	-5 378,47	390,3
Toimintamenot	-903 282	11 429	-891 853	-964 275,12	72,422,12	108,1
Toimintakate	-901 429	-11 429	-890 000	-957 043,65	67 043,65	107,5
Aikuiskoulutus / Kansalaisopisto	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	77 168		77 168	83 657,28	-6 489,28	108,4
Toimintamenot	-365 795	1 042	-364 753	-375 575,24	10 822,24	103,0
Toimintakate	-288 627	1 042	-287 585	-291 971,96	4 332,96	101,5
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	28 460		28 460	25 576,96	2 883,04	89,9
Toimintamenot	-549 428	29 250	-520 178	-513 977,31	-6 200,69	98,8
Toimintakate	-520 968	29 250	-491 718	-488 400,35	-3 371,65	99,3
Liikunta- ja nuorisotoimi	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	4 619		4 619	2 811,89	1 807,11	60,9
Toimintamenot	-280 668	41 032	-239 636	-247 915,46	8 279,46	103,5
Toimintakate	-276 049	41 032	-235 017	-245 103,57	10 086,57	104,3
Lasten päivähoito 1.8 alk.						
Toimintatuotot	141 564		141 564	179 557,13	-37 993,13	126,8
Toimintamenot	-1 119 041	4 059	-1 114 982	-1 187 762,91	72 780,91	106,5
Toimintakate	-977 477	4 059	-973 418	-1 008 205,78	34 787,78	103,6
PERUSTURVA- LAUTAKUNTA	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	27 078 657	-23 000	27 055 657	27 319 707,07	-264 050,07	101,0
Toimintamenot	-53 547 522	-899 000	-54 446 522	-54 744 833,21	298 311,21	100,5
Toimintakate	-26 468 865	-922 000	-27 390 865	-27 425 126,14	34 261,14	100,1
Terveystoimen tukipalvelut	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	20 200 991	-320 000	19 880 991	786 499,25	19 094 491,75	4,0
Toimintamenot	-1 767 518		-1 767 518	-1 828 498,59	60 980,59	103,5
Toimintakate	18 433 473	-320 000	18 113 473	-1 041 999,34	19 155 472,34	-5,8
Ehkäisevä terveydenhuolto	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	366 213	20 000	386 213	651 159,72	-264 946,72	168,6
Toimintamenot	-1 173 630		-1 173 630	-1 256 742,49	83 112,49	107,1
Toimintakate	-807 417	20 000	-787 417	-605 582,77	-181 834,23	76,9
Sairaanhoito	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 298 700		1 298 700	11 179 947,22	-9 881 247,22	860,9
Toimintamenot	-25 292 576	-300 000	-25 592 576	-25 387 472,45	-205 103,55	99,2
Toimintakate	-23 993 876	-300 000	-24 293 876	-14 207 525,33	-10 086 356,77	58,5

Hammashuolto	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	372 000		372 000	815 826,32	-443 826,32	219,3
Toimintamenot	-1 355 375	-75 000	-1 430 375	-1 499 100,21	68 725,21	104,8
Toimintakate	-983 375	-75 000	-1 058 375	-683 273,89	-375 101,11	64,6
Sosiaalityö	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	856 100	-20 000	836 100	2 306 699,61	-1 470 599,61	275,9
Toimintamenot	-4 320 376	-250 000	-4 570 376	-4 687,812 ,49	117 436,49	102,6
Toimintakate	-3 464 276	-270 000	-3 734 276	-2 381 112,88	-1 353 163,12	63,8
Kehitysvamma- huolto	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	505 540	140 000	645 540	1 436 972,63	-791 432,63	222,6
Toimintamenot	-2 598 985	-200 000	-2 795 985	-2 938 355,78	139 370,78	105,0
Toimintakate	-2 093 445	-60 000	-2 153 445	-1 501 383,15	-652 061,85	69,7
Lasten päivähoito	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	329 768	22 000	351 768	358 557,40	-6 789,40	101,9
Toimintamenot	-1 638 068	-74 000	-1 712 068	-1 710 188,48	-1 879,52	99,9
Toimintakate	-1 308 300	-52 000	-1 360 300	-1 351 631,08	-8 668,92	99,4
Koti- ja vanhustyö	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	3 149 345	135 000	3 284 345	9 784 044,92	-6 499 699,92	297,9
Toimintamenot	-15 400 994		-15 400 994	-15 436 662,72	35 668,72	100,2
Toimintakate	-12 251 649	135 000	-12 116 649	-5 652 617,80	-6 464 031,20	46,7
MERIKANTO- OPISTO	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	430 000		430 000	439 743,31	-9 743,31	102,3
Toimintamenot	-1 327 396	5 000	-1 322 396	-1 309 886,09	-12 509,91	99,1
Toimintakate	-897 396		-892 396	-870 142,78	-22 253,22	97,5
TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	8 178 941		8 178 941	8 069 350,46	-109 590,54	98,7
Toimintamenot	-9 654 161	188 625	-9 465 536	-8 652 655,74	812 880,26	91,4
Toimintakate	-1 475 220	188 625	-1 286 595	-583 305,28	703 289,72	45,3
Hallinto	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 623 451		1 623 451	1 534 506,64	88 944,36	94,5
Toimintamenot	-2 848 779	89 300	-2 759 479	-2 597 336,05	-162 142,95	94,1
Toimintakate	-1 225 328	89 300	-1 136 028	-1 062 829,41	-73 198,59	93,6
Ylläpito ja rakentaminen	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	3 442 937		3 442 937	3 574 120,63	-131 183,63	103,8
Toimintamenot	-4 407 949	84 325	-4 323 624	-3 872 479,46	-451 144,54	89,6
Toimintakate	-965 012	84 325	-880 687	-298 358,83	-582 328,17	33,9

Ympäristö- valvonta	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	108 414		108 414	113 510,22	-5 096,22	104,7
Toimintamenot	-324 689	5 000	-319 689	-281 970,15	-37 718,85	88,2
Toimintakate	-216 275	5 000	-211 275	-168 459,93	-42 815,07	79,7
Kaukolämpölaitos	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	2 375 675		2 375 675	2 216 800,01	158 874,99	93,3
Toimintamenot	-1 623 397		-1 623 397	-1 478 994,56	-144 402,44	91,1
Toimintakate	-752 278		-752 278	737 805,45	14 472,55	98,1
Vesihuoltolaitos	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	628 464		628 464	630 412,96	-1 948,96	100,3
Toimintamenot	-449 347	10 000	-439 347	-421 875,52	-17 471,48	96,02
Toimintakate	179 117	10 000	189 117	208 537,44	-19 420,44	110,3
VIRTAIN KAUPUNKI	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	37 536 589	-23 000	37 513 589	37 908 936,11	395 347,11	101,1
Toimintamenot	-78 437 837	-549 863	-78 987 700	-78 406 248,09	581 451,91	99,3
Toimintakate	-40 901 248	-572 863	-41 474 111	-40 497 311,98	976 799,02	97,6
VIRTAIN KAUPUNKI ilman Ruovettä	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	14 938 353	-248 000	14 690 353	15 050 719,23	360 366,23	102,5
Toimintamenot	-55 839 601	-324 863	-56 164 464	-55 574 390,53	590 073,47	98,9
Toimintakate	-40 901 248	-572 863	-41 474 111	-40 523 671,30	950 439,70	97,7

3.1 KAUPUNGINVALTUUSTO

Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tehtävät on määritetty kuntalain 13 §:ssä. Kaupunginvaltuusto piti kuusi kokousta vuonna 2014. Lisäksi valtuustoseminaareja järjestettiin kaksi: 4.6.2014 aiheena talousarvioraami ja 29.–30.10.2014 aiheena talousarvio.

Vuonna 2014 tehtiin 10 valtuustoaloitetta, joiden käsittely on edennyt seuraavasti:

1. valtuustoaloite terveyskeskuksen vuodenosaston tilanteesta, loppuun käsitelty.
2. valtuustoaloite viikonloppupäivätyöstä, loppuun käsitelty.
3. valtuustoaloite kustannusvertailu kuljetusten järjestämisestä kaupungin omana tuotantona, asian käsittely on kesken.
4. valtuustoaloite Kurjenkylän koulusta monipuoliseksi palvelukeskukseksi, loppuun käsitelty.
5. valtuustoaloite lähiruuan käytön edistäminen, kaupunginhallituksen käsittelyyn 9.3.2015.
6. valtuustoaloite hallintojärjestelmän kehittämisestä, loppuun käsitelty
7. valtuustoaloite sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden ulkoistamisesta ja kustannuksista, loppuun käsitelty.
8. valtuustoaloite metsäenergiavarantojen hyödyntämisestä, asian käsittely on kesken.
9. valtuustoaloite perusterveydenhoidon ylilääkärin toiminnasta, kaupunginhallituksen käsittelyyn 9.3.2015.
10. valtuustoaloite terveyskeskuksen poliklinikan toiminnasta, asian käsittely on kesken.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot							
Toimintamenot	-87 128	-90 521		-90 521	-72 438,46	-18 082,54	80,0
Toimintakate	-87 128	-90 521		-90 521	-72 438,46	-18 082,54	80,0

3.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunnan kuntalain mukaisena tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Arvioinnissa huomiota kiinnitetään toiminnan, toimintatapojen sekä palvelujen järjestämisen tarkoituksenmukaisuuteen.

Tarkastuslautakunta kokoontui 10 kertaa. Kuultavina olivat kaupunginjohtaja Vesa Haapamäki (3 kertaa), talousjohtaja Pirjo Männistö (3 kertaa), va. tekninen johtaja Reijo Kallio, ruokahuoltopäällikkö Sirpa Mäkinen, käyttöpäällikkö Rauno Sundberg, vesihuoltolaitoksen hoitaja Pauli Kotlampi, tietohallintopäällikkö Heikki Liski, perusturvajohtaja Jaana Männikkö ja henkilöstöpäällikkö Asko Ihamäki.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TP 2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot							
Toimintamenot	-29 284	-24 322		-24 322	-20 945,55	-3 376,45	86,1
Toimintakate	-29 284	-24 322		-24 322	-20 945,55	-3 376,45	86,1

3.3 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Keskusvaalilautakunta vastaa valtiollisten vaalien, kunnallisvaalien ja kansanäänestysten järjestämisestä. Europarlamenttivaalit järjestettiin toukokuussa 2014. Kaupunginvaltuusto päätti 25.3.2013 uudesta äänestysaluejaosta. Uudet äänestysalueet ovat keskusta pohjoinen ja etelä, Vaskivesi, Kurjenkylä, Liedenpohja, Killinkoski ja Kotala. Vuonna 2013 ei ollut vaaleja.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot		6 600		6 600	12 038	-5 438,00	182,4
Toimintamenot		- 24 185	12 185	-12 000	-11 628,09	-371,91	96,9
Toimintakate		-17 585	12 185	-5 400	409,91	-5 809,91	-7,6

3.4 KAUPUNGINHALLITUS

Kaupunginhallituksen tehtävänä on johtaa, ohjata ja koordinoida kaupungin päätöksentekoa, organisaation ja palveluiden suunnittelua ja kehittämistä sekä taloutta siten, että kaupunki kehittyy kaupunkikonsernille hyväksytyn strategian ja valtuuston muutoin määrittelemien tavoitteiden mukaisesti. Yksityiskohtaisemmin kaupunginhallituksen tehtävät määräytyvät kuntalain 23 §:n ja kaupunginhallituksen johtosäännön 3 §:n mukaan. Lisäksi konserniohjeen 3 §:n mukaan kaupunginhallituksen kuuluu mm. seurata kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tehdä tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia toiminnan kehittämiseksi sekä antaa valtuustolle selvitys tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta tilinpäätöksen yhteydessä.

31.12.2014	31.12.2014	31.12.2013	MUUT
Hallitus	7*	8	-1
Sisäinen palvelukeskus	21,5**	19,5	+2*
Yhteensä	28,5	27,5	+1

*työpajalla aiemmin 2 työsuunnittelijaa

**rahatoimisto 1 kirjanpitäjä lisää, tietohallinto 1 it-tukihenkilö lisää
(Ruoveden kunnan kanssa laadittu yhteistyösopimus)

Hallituksen alaisen toiminnan henkilöstö: kaupunginjohtaja, kaavoitusarkkitehti, hankepäällikkö, elinkeinopäällikkö, työnohjaaja, työsuunnittelija, yksilöohjaaja

Sisäisen palvelukeskuksen henkilöstö:

kanslia 6,5 (hallintojohtaja, asianhallintasihteeri, 2 palveluneuvojaa, 1 hallintosihteeri, 0,5 toimistosihteeri, henkilöstöpäällikkö),

taloushallinto 10 (talousjohtaja, 0,5 pääkirjanpitäjä, 2 kirjanpitäjää, ostoreskontran hoitaja, taloussihteeri, 4,5 palkkakirjanpitäjää),

tietohallinto 4 (tietohallintopäällikkö, IT-asiantuntija ja 2 IT-tukihenkilöä)

ja monistamo 1 (monistamonhoitaja).

Asetettujen operatiivisten tavoitteiden toteuma

KAUPUNGINHALLITUS			
Strateginen tavoite	Operatiivinen tavoite	Toimenpiteet / laadulliset mittarit	Toteutuma
Virtain kaupunki on hyvä työnantaja	Yhtenäinen henkilöstöpolitiikka huomioiden SOTE-yhteistyö Ruoveden kunnan kanssa	1. Valmiit tehtävien arvioinnit 2. Yhtenäiset henkilöstölomakkeet 3. Laaditaan selvitys henkilöstöjaoston perustamisesta	1. Tehtäväkuvaukset valmiina. Tehtävien vaativuuden arvioinnit valmistelussa. 2. Valmiita lomakkeita - tehtäväkuvaus ja työn vaativuuden arviointi - vuosilomat ja säästövapaat - työsuojelun lomakkeet (työsuojelun toimintasuunnitelma, riskinarviointi, sisäilma, psykososiaalinen kuormitus, nostot Lomakkeiden valmistelu jatkuu. 3. Parlamentaarinen työryhmän on antanut selvityksen henkilöstöjaoston perustamisesta. Lopullista esitystä valmistellaan.
	Sisäisen tiedotuksen parantaminen	1. Uusien nettisivujen hyödyntäminen tiedotuskanavana 2. Intran hyödyntäminen sisäisenä tiedotuskanavana 3. Osastojen keskinäisen tiedonjaon parantaminen 4. Vuorovaikutuksen lisääminen johdon ja henkilöstön välillä	1. Virtain kaupungin kotisivut palvelevat kuntalaisia entistä paremmin. Nettisivujen sisältöä on laajennettu ja kehitetty. Kehitystä jatketaan edelleen. Toteutunut. 2. Intraan on lisätty sisältöä aiempaa enemmän. Kehitys jatkuu edelleen. Toteutunut osin. 3. Johtoryhmätyöskentelyä on monipuolistettu. Toteutunut osin. 4. Säännölliset esimiespäivät ja infotilaisuuksia on pidetty. Toteutunut osin.
	Johdon suunnittelu-keskustelut	1. Järjestetään säännölliset keskustelut määrärahojen, tuloksien ja tavoitteiden toteumasta johtamisen välineenä	1. Toteutettiin kevätpuolella 2014. Toteutunut ja menettelyä jatketaan.
	Kehityskeskustelut	1. Järjestetään säännölliset ja tavoitteelliset kehityskeskustelut	1. Toteutuneet osittain. Henkilöstökyselyssä selvitetty tilannetta. Uudet ohjeet ja henkilöstön koulutus kehityskeskusteluista valmisteilla. Toteutus kevään 2015 aikana.
	Kouluttaminen	1. Järjestetään riittävästi koulutuksia henkilöstölle ja luottamushenkilöille (vähintään KVTES- ja hankintakoulutus)	1. Koulutuksia on pidetty: - KVTES, hankintakoulutus, YEL-koulutus - Dynasty-koulutus. Tavoite on toteutunut.
Virtain kaupunki uudistaa palvelutuotantoa talouden tasapainosta huolehtien	Laaditaan kunnalle palvelu- ja hankintastrategia 2014	1. Palvelutarjonnan ja hankintatoiminnan kartoittaminen 2. Palvelu- ja hankintastrategian hyväksyminen 3. Lisätään hankinta- ja sopimusosaamista – keskitetty ohjaus käynnistetään	1. Tavoite ei toteutunut. Valmistelua jatketaan. 2. Tavoite ei toteutunut. Valmistelua jatketaan. 3. Hankinta- ja sopimusosaamisen keskitetty ohjaus on käynnistetty. Hankintakoulutusta on pidetty sekä Intraan on lisätty hankintojen ABC-koulutuspaketti käytännön hankintojen tueksi.

	Tietohallinto ja muu yhteistyö Ruoveden kunnan kanssa siten, että yhteistyö on kustannustehokasta ja laadukasta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tietoverkon kilpailutus 2014 2. Hyväksytty tietohallintostrategia, joka ohjaa ja opastaa tietoteknisiä ratkaisuja 3. Kuntaliitosselvityksen laadinta 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tavoite ei toteutunut. Tietoverkon kilpailutusta harkitaan tulevaisuudessa. 2. Tietohallintostrategia hyväksyttiin KV 15.12.2014. Strategia sisältää kolmelle seuraavalle vuodelle omat toimenpiteet (mm. tikeänti ja tietoturvatyön edistäminen 2015). 3. Kuntaliitosselvitystä ei ole laadittu.
	Strategisen suunnittelun ja talousarvioprosessien kehittäminen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Talouden tasapainottamisohjelman laadinta ja toteuttaminen 2. Kuukausittainen talousraportointi kuukauden jälkimmäiseen hallituksen kokoukseen 3. Strategian, talousarvion ja hyvinvointikertomuksen yhteensovittaminen talousarvioprosessissa 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Talouden tasapainottamisohjelman laadinta on edelleen vuoden 2013 tasolla. 2. Kuukausittainen talousraportointi toteutui. Raportointia on selkeytetty ja uudistettu sekä kehitetään edelleen. 3. Hyvinvointikertomus valmistui. Se huomioitiin talousarvion 2015 operatiivisten tavoitteiden asetannassa.
	Kunnan kehittäminen	1. Edistetään koulutuksen säilymistä paikkakunnalla kehittämällä Kampus-toimintaa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Laadittu alueellinen toisen asteen koulutuksen kehittämissuunnitelma 2. Valmisteltu Virrat-Kampus kumppanuussopimus 3. Toteutettu raskaan ajoneuvon kuljettajakoulutus aikuiskoulutuksen Virroilla 4. Valmisteltu ammatillisen aikuiskoulutuksen metsäkoneenkuljettajakoulutus
Virtain kaupunki edistää elinkeinotoimintaa	Hankintatoiminnassa huomioidaan paikalliset markkinat	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hankinta-asiamies-palvelu 2. Kouluttaminen 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hankinta-asiamiespalvelun käyttömahdollisuudet selvitetty ja palveluun osallistuttu 2. Hankintakoulutus on pidetty
	Aloittavien yrittäjien neuvonta	1. Neuvonta järjestetään	1. Huolehdittu aloittavien yrittäjien neuvonnasta, Uusia yrityksiä perustettu 21.
	Edistetään vuorovaikutusta ja tiedotusta yrittäjien kanssa	1. Koulutukset ja muut tilaisuudet	1. Järjestetty ja osallistuttu 26 eri tilaisuuteen yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.
	Edistetään kaavoitusta	1. Kaavoitusprosesseja edistetään aktiivisesti kaavoitusohjelman mukaisesti huomioiden kokonaiskustannukset.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vuonna 2014 nähtävänä olleet keskustaajaman osayleiskaavaehdotus ja Keiturin-Vihriälän asemakaavaehdotus etenevät kaupunginvaltuuston hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2015 aikana 2. Vireillä olevia ranta-asemakaavahankkeita edistetään

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 456 474	1 320 562		1 320 562	1 406 215,70	-85 653,70	106,5
Toimintamenot	-3 728 450	-3 813 982	46 000	-3 767 982	-3 521 015,79	-246 966,21	93,4
Toimintakate	-2 271 984	-2 493 420	46 000	-2 447 420	-2 114 800,09	-332 619,91	86,4
Poistot	-52 725	-173 619		-173 619	-58 564,80	-115 054,20	33,7
Yli/alijäämä	-2 324 709	-2 667 039		-2 621 039	-2 173 364,89	-447 674,11	82,9

Kaupunginhallituksen alaisen toiminnan suoritteet ja yksikkökustannukset

	TP2012	TP2013	TP2014	TA2015
Kaupunginvaltuuston kokousasioiden määrä	96	109	72	100
Äänestysten määrä kaupunginvaltuustossa	14	9	5	0
Pöydälle jätettyjen (valmisteluun palautettujen) asioiden	0	0	0	0
Kaupunginhallituksen kokousasioiden määrä*	322	419	387	400
Äänestysten määrä kaupunginhallituksessa	11	6	4	0
Pöydälle jätettyjen (valmisteluun palautettujen) asioiden	6	7	19	0
Oikaisuvaatimusten määrä	0	2	2	0
Tukityöllistettyjen määrä**	84	78	64	80
Perustetut uudet yritykset	23	28	21	25

* kaupunginhallituksen julkiset kokousasiat

**sisältää myös osaston omalla rahalla palkatut henkilöt, joihin on saatu palkkatukea

Kokouksen hinta 2014, sis. kokouspalkkiot ja kilometrikorvaukset

	Kokousten määrä	Keskimäärin € / kokous
Kaupunginvaltuusto	6	2 774
Kaupunginhallitus	26	1 551
Tarkastuslautakunta	11	473
Merikanto-opiston johtokunta	2	825
Sivistyslautakunta	12	927
Perusturvalautakunta	12	1 319
Teknisten palveluiden lautakunta	11	721
Keskusvaalilautakunta	2	248
Vammaisneuvosto	9	364
Vanhusneuvosto	4	479
Nuorisovaltuusto	12	118
Lupapalvelulautakunta	8	573
Parlamentaarinen työryhmä (perusturvan kehittäminen)	7	354

3.4.1 Hallituksen tulosalue

Hallituksen alaiseen toimintaan kuuluvat kaupungin elinkeinopolitiikka, työllistäminen (työpajat, työllisyystyöt), maaseututoimi, hankkeet, hallituksen myöntämät avustukset, kaavoitus ja kehittäminen. Lakisääteiset maaseutuelinkeinoviranomaispalvelut tuottaa Keuruun kaupunki isäntäkuntamallilla.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	759 230	509 883		509 883	603 789,90	-93 906,90	118,4
Toimintamenot	-2 494 858	-2 482 370	40 500	-2 441 870	-2 224 769,42	-217 100,58	91,1
Toimintakate	-1 735 627	-1 972 487	40 500	-1 931 987	-1 620 979,52	-311 007,48	83,9
Poistot	-17 196	-112 641		-112 641	-25 981,68	-86 659,32	23,1
Yli/alijäämä	-1 752 823	-2 085 128		-2 044 628	-1 646 961,20	-397 666,80	80,6

Hallituksen alaisen toiminnan toimintatuotot ovat pienemmät kuin edellisvuonna. Vuonna 2013 myytiin useita metsäkiinteistöjä ja maa-alueita, joista toteutuneet myyntivoitot vuoden 2013 toimintatuotoissa.

Hallituksen alaiset toimintamenot toteutuivat talousarviota ja edellisvuotta pienempinä, joten aloitetut säästötoimenpiteet alkavat näkyä toimintamenojen toteumassa. Hallituksen alaisen tulosalueen toimintakate toteutui talousarviota parempana.

3.4.2 Sisäisen palvelukeskuksen tulosalue

Sisäinen palvelukeskus vastaa talous-, tieto- ja henkilöstöhallinnon palveluista, asianhallinnan toimivuudesta sekä kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston valmistelu- ja toimeenpanotehtävistä. Sisäisen palvelukeskuksen muodostavat kaupunginkanslia, taloushallinto ja henkilöstöhallinto.

Kaupunginkanslia

Vuoden aikana kehitettiin kaupungin asiakaspalvelua tarkastelemalla kaupungintalon aukioloajat uudelleen ja parannettiin tiedotusta mm. uusittujen Internet-sivujen tehokkaammalla hyödyntämisellä.

Tietohallinto

Tietohallinto on kaikille yhteinen tukipalvelu, jonka osalta siirryttiin uudistettuun sisäiseen veloitusmalliin vuoden 2014 alusta. Malli jyvittää ylläpidon ja muiden tietohallintopalveluiden kustannukset työasemien lukumäärän perusteella. Tämä muutti tietohallinnon talousarvion vertailtavuutta edellisiin vuosiin nähden.

Lisäksi tietohallinto on 1.1.2014 alkaen tuottanut tietohallintopalvelut myös Ruoveden kunnalle kuntalain 76 §:n mukaisena yhteistoimintana. Ruoveden kunnan tietohallinnon työntekijä siirtyi osaksi Virtain kaupungin tietohallinnon organisaatiota. Virtain kaupunki laskuttaa Ruoveden kunnalta tietohallinnon heidän toiminnastaan aiheuttavat kustannukset työasemakohtaisesti tietohallinnon veloitusmallin mukaisesti, jonka lisäksi Ruoveden kunta maksaa siirtyneen työntekijän henkilöstökustannukset täysimääräisenä. Tietohallintostrategia Virtain kaupungille laadittiin ja hyväksyttiin vuoden 2014 aikana.

Henkilöstöhallinto

Työnvaativuuden arviointeja jatkettiin sosiaali- ja terveystoimessa. Vuoden 2014 aikana on tehty kaksi henkilöstökyselyä, kesäkuussa työilmapiirikysely henkilöstölle sekä luottamushenkilöille ja syksyllä Kunta10–tutkimus, joka tehdään joka toinen vuosi

Taloushallinto

Vuoden 2014 aikana valmisteltiin sähköisen palkkalaskelman käyttöönotto sekä palkkapäivän muuttaminen 5. päivästä 15 päivään. Lisäksi kehitettiin talouden raportointia, uudistettiin ja luotiin ohjeita sekä selkeytettiin taloushallinnon prosesseja. Kirjanpidon henkilöresurssia kasvatettiin yhdellä kirjanpitäjällä, jolla varaudutaan tuleviin henkilöstömuutoksiin. Palkkahallinnon henkilöresurssia vahvistettiin vakinaistamalla yksi palkkakirjanpitäjä sekä jatkamalla yhden määräaikaista työsuhdetta.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	697 244	810 679		810 679	802 425,80	8 253,20	99,0
Toimintamenot	-1 233 601	-1 331 612	5 500	-1 326 112	-1 296 246,37	-29 865,63	97,7
Toimintakate	-536 357	-520 933	5 500	-515 433	-493 820,57	-21 612,43	95,8
Poistot	-35 528	-60 978		-60 978	-32 583,12	-28 394,88	53,4
Yli/alijäämä	-571 886	-581 911	5 500	-576 411	-526 403,69	-50 007,31	91,3

3.5 PERUSTURVALAUTAKUNTA

Perustuslain mukaan julkisen vallan on turvattava jokaiselle riittävien sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus sekä edistettävä väestön terveyttä. Palveluiden tason on oltava sellainen, että se luo jokaiselle ihmiselle edellytykset toimia yhteiskunnan täysivaltaisena jäsenenä. Sosiaali- ja terveyspalvelut kuuluvat kunnan yleiseen järjestämisvelvollisuuteen. Tehtäviin kuuluu mm. sosiaalihuoltolain ja terveydenhuoltolain toimeenpanotehtävät sekä monien erillislakien edellyttämät tehtävät, kuten välttämättömän toimeentulon, huolenpidon ja kiireellisen avosairaanhoidon järjestäminen asuinpaikasta riippumatta sekä asukkaiden erikoissairaanhoidosta huolehtiminen. Kuntien selviytymiseksi näiden palveluiden tuottamisesta valtio maksaa kunnille valtionosuutta.

Terveydenhuoltolain velvoittamana valtuuston hyväksymä hyvinvointikertomus ja sen painopisteet ja indikaattorit ohjaavat perusturvalautakunnan kehittämistyötä. 1.1.2013 alkaen Virrat ja Ruovesi ovat muodostaneet perusturvan yhteistoiminta-alueen pois lukien lasten päivähoidon. Ruovedellä päivähoidon on sivistystoimen toimintaa. Virroilla lasten päivähoidon siirtyi 1.8.2014 alkaen sivistystoimen alaisuuteen. Perusturvalautakunta toimii yhteislautakuntana, siten kuin yhteistoimintasopimuksessa on päätetty. Lautakunnan tehtävät ja toimivalta on määritelty Virtain kaupungin hallinto- ja johtosäännössä. Ruoveden palvelut ovat Virtain kaupungin perusturvaosaston järjestämisvastuulla. Perusturvaosastoa johtaa perusturvajohtaja ja hänen alaisuudessaan tilivelvolliset viranhaltijat.

Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön uudistamishanke ei toteutunut tämän eduskunnan vaalikauden aikana. Ruoveden kunnalle laadittiin toimintavuonna talouden tasapainottamisohjelma, josta perusturvan säästötavoite vuosille 2015–2017 on yhteensä 1.211.000 €. Perusturvalautakunta painotti edelleen omassa toiminnassaan kehittävää tuottavuutta lisäävää toimintaa sekä talousarviossaan 2014 että suunnitelmavuosille 2015–16. Teknisen tuottavuuden (samalla rahalla enemmän palveluita) sijaan tulee keskittyä ns. allokoivan tuottavuuden lisäämiseen (terveys- ja hyvinvointihyötyä tuottavat toimenpiteet).

Rakenteellisista muutoksista tärkeimmät olivat kiinteistöjen ja kiinteistöhuollon keskittäminen teknisen toimen tilapalvelulle sekä koko perusturvaosaston laitoshuollon keskittäminen myös tekniselle toimelle. Nämä muutokset valmisteltiin 2014 aikana siten, että muutos toteutui 1.1.2015.

Perusturvaosaston toimintaa vuonna 2014 kuvasi voimakas toimintaolosuhteiden kehittäminen, uudisrakentaminen ja peruskorjaus eri kohteissa. Virtain terveyskeskuksen vuodeosaston akuuttiosan peruskorjaus ja potilaskutsujärjestelmän uusiminen on siirtynyt vuosille 2016–2017. Laboratoriolta vapautuvat tilat kunnostettiin dialyysin tarpeisiin. Vanhainkodin ja terveyskeskuksen ilmanvaihdon tila selvitettiin ja korjaus ajoittuu vuodelle 2015. Uutta päiväkotia rakennettiin. Kehitysvammahuoltoon valmistui keväällä 2014 uusi pienryhmäkoti. Ruoveden vanhustyön osasto 2:n peruskorjaus vanhuspalvelulain edellyttämään tasoon aloitettiin 2014 aikana. Kehitysvammahuollossa Ruhalankodin toiminnan siirtämistä keskusta-alueelle suunniteltiin siten, että muutto tapahtuisi kesällä 2015.

Henkilöstömitoituksia on seurattu yksiköissä ja pyritty varaamaan riittävät työntekijäresurssit. Henkilöstön työhyvinvointikysely toteutettiin ulkopuolisen tahon järjestämänä.

Perusturvan osalta on eritelty Virtain ja Ruoveden palvelutuotanto. Ruoveden palvelutuotannon osalta tuotot ovat yhtä suuret kuin menot ja nettovaikutus Virtain kaupungin tulokseen on 0. Ruoveden palvelutuotanto vuonna 2014 oli 22.831.857,56 euroa. Ruoveden palvelutuotannon tuotot on jaettu kuluja vastaavasti tulosalueille siten, että kunkin tulosalueen toimintakate on 0.

Tämä eroaa talousarvion rakenteesta, jossa Ruoveden kunnan maksuosuus on budjetoitu yhdelle tulosalueelle (terveystoimen tukipalvelut). Tästä syystä prosenttimuutokset talousarvioon nähden eivät ole Ruoveden palvelutuotannon osalta kuvaavia. Toimintakatteella 26.359,33 euroa katetaan poistot, jolloin tilikauden tulos on 0.

Talousarviossa annettu toimintakate ylittyi Virtain osalta terveystoimen tukipalveluiden, hammashuollon, sosiaalityön, kehitysvammahuollon ja koti- ja vanhustyön tulosalueiden osalta. Lisämäärärahantarve johtui lääkäriresurssien käytöstä, sairaankuljetuksen kulujen virheellisestä (sairaanhoidopiiri) arviosta, vuodepaikkojen vähyydestä (jouduttu hoitamaan muualla), erikoissairaanhoidon lisälaskusta, hammashoidon ostopalveluista, puuttuvista ravintohuollon kustannuksista kehitysvammahuollossa, laitoshoidon arvioitua suuremmasta käytöstä sekä sosiaalityön tulosalueella lisääntyneestä palveluntarpeesta.

Perusturvalautakunta jakautuu seuraaviin tulosalueisiin: terveystoimen tukitoimet, ehkäisevä terveydenhuolto, sairaanhoito, hammashuolto, sosiaalityö, kehitysvammahuolto, lasten päivähoito (31.7.2014 saakka) ja koti- ja vanhustyö.

Virroilla toimivan henkilöstön määrä 31.12.2014

		Henkilöstö	Henkilöstö	Henkilöstö	Muutos	Muutos
	Henkilöstö	31.12.2013,	31.12.2014	31.12.2014	2013–2014	2013–2014
Tulosalue	31.12.2013, Virrat	Ruovesi	Virrat	Ruovesi	Virrat	Ruovesi
Terveystoimen tukipalvelut	17		6			
Ehkäisevä terveydenhuolto	14	4	14			
Sairaanhoito	65	51	64	50	-1	-1
Hammashuolto	9	6	6	6	-3	-
Hallinto- ja sosiaalityö	10,4	4	11			-
Kehitysvamma-huolto	14	9	18			
Lasten päivähoito	55,5	-	-	-	-55*	-
Koti- ja vanhustyö	72	136	105	136	+33	-
Yhteensä	256,9	210	224	212	-32	+2

*Muutokset talousarviovuonna: päivähoidon henkilökunta siirtynyt sivistystoimen alle, sosiaalityöhön sosiaaliohjaaja, kehitysvammahuoltoon hoitaja. Vakituiset ja määräaikaiset (yli 3 kk)

Asetettujen operatiivisten tavoitteiden toteuma

PERUSTURVALAUTAKUNTA			
Strateginen tavoite 2014–2016	Operatiivinen tavoite vuonna 2014	Toimenpiteet (mittarit) talousarviovuonna	Toteutuminen
Hoitoa ja turvaa tarvitsevat saavat laadukasta apua oikea-aikaisesti	Laadukkaat palvelut	<ol style="list-style-type: none"> 1. Talouden toteuma raportoidaan kuukausittain lautakunnalle 2. eArkiston käyttöönotto 3. Sosiaalityössä määräaikojen toteutuminen 4. Oikaisuvaatimusten, kanteluiden ja valitusten määrän seuranta 5. Puhelinuudistus 6. Poliklinikkatoiminnan kehittäminen 7. Lääkärivastaanottojen palvelutarpeen aktiivinen seuranta ja vastaavuus kysyntään 8. Panostus omien virkalääkäreiden hankintaan 9. Keskitytään päätoimintaan ja valmistellaan laitoshuollon ja kiinteistöjen siirto tekniselle toimelle 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toteutunut kuukausittain 2. Toteutunut 3/2014 3. Toteutunut lain edellyttämässä rajoissa 4. Toteutunut, oikaisuvaatimuksia 2014, Virrat 19 ja Ruovesi 9 5. Toteutunut, oli haasteellinen 6. Toteutunut osittain, lääkärihoitajatyöpari kokeilu ei ole toteutunut riittämättömien resurssien vuoksi 7. Toteutunut hoitotakuun mukaisesti 8. Toteutunut, mutta lääkäreitä ei ole saatu kaikkiin virkoihin 9. Toteutunut
	Asiakastyytyväisyys	<ol style="list-style-type: none"> 1. Asiakastyytyväisyyskyselyt toteutetaan eri palveluissa, analysoidaan ja tiedotetaan lautakunnalle 2. Muistutusten määrä 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toteutunut osittain, raportointi lautakunnalle ei ole toteutunut 2. Seuranta toteutunut, 1 kpl /2014
	Hoitoon pääsyn turvaaminen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hoitotakuun toteutuminen 2. Palvelusetelin käyttöönotto asumispalveluissa 3. Hammashuollossa Virroilla 3 ja Ruovedellä 2 hammaslääkärin työpanos 4. Lääkärivastaanottoaikojen kysyntään vastaavuuden seuranta (ml. viikonloput) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toteutunut lainsäädännön edell. tavalla 2. Toteutunut, puretaan 2015 3. Toteutunut 4. Viikonloppuvastaan-otot eivät ole toteutuneet
Sosiaali- ja terveystalouksessa korostuvat ennaltaehkäisy ohella asiakaspalvelu	Ennaltaehkäisevä toiminta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vanhustenhuollossa ennaltaehkäisevä kuntoutus käynnistyy Virroilla 2. Varhaisen puuttumisen ja moniammatillisen yhteistyön toimintamallit käytössä 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toteutunut, käynnistynyt myös Ruovedellä 2. Toteutunut
	Yhteistoiminta-alueen toiminta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toimintaohjeiden yhtenäistäminen yhteistoiminta-alueella 2. Henkilöstön tehtäväkuvat 3. Palkkojen harmonisointisuunnitelma 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toteutunut osittain 2. Toteutunut osittain 3. Toteutunut osittain, prosessi on vielä kesken
Laadukas ja toimiva työterveyshuolto	Työterveyshuollon toimintamalli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Yhtiöittämisselvitys työterveyshuollon toiminnasta 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toteutunut, ei tarvitse yhtiöittää

Tavoitteiden toteutuminen 2014

Kaupungin konsernistrategiasta johdetut tavoitteet liittyvät oikea-aikaisiin ja laadukkaisiin sosiaali- ja terveystalouteihin. Niiden tuottamisessa korostuu ennaltaehkäisy ja asiakaspalvelu. Työterveyshuollon toimivuus, laadukkuus ja riittävyys on tärkeää. Talouden toteuma raportoitui perusturvalautakunnalle kokouksissa kuukausittain. Toteumasta ja taloustilanteesta keskusteltiin ja tehtiin ehdotuksia menojen pienentämiseksi mm. lokakuun kokouksessa.

Virtain ja Ruoveden yhteistoiminta-alueella otettiin käyttöön maaliskuussa 2014 potilastiedon valtakunnallinen arkisto (eArkisto). Käyttöönotto oli ensimmäinen Pirkanmaalla ja toinen koko Suomessa. Potilastiedon arkisto on osa Kansallisen terveysarkiston eli KanTa-palveluja, jotka muodostuvat julkisessa terveydenhuollossa jo käytössä olevasta sähköisestä lääkemääräyksestä (eResepti, käyttöön otettiin vuonna 2012) sekä potilastiedon arkistosta (eArkisto) ja kansalaisen Omakanta-palvelusta (omien tietojen katselupalvelusta).

Sosiaalityössä määrääjat ovat toteutuneet lain edellyttämässä rajoissa. Erityisesti seurataan lastensuojelulaissa ja toimeentulotuesta annetuissa laeissa säädettyjä määräaikoja. Terveystien ja hyvinvoinnin laitos pyytää kunnilta tai kuntayhtymiltä kaksi kertaa kalenterivuodessa säädettyjen määräaikojen toteutumisen seurannan ja valvonnan kannalta välttämättömät tiedot.

Oikaisuvaatimusten, kanteluiden ja valitusten määrää seurataan. Vuonna 2014 tehtiin Virroilla 19 oikaisuvaatimusta ja Ruoveden osalta 9. Oikaisuvaatimukset koskivat pääasiassa sosiaalihuoltolain mukaisia kuljetuspalvelupäätöksiä tai toimeentulotukipäätöksiä.

Puhelinuudistus toteutettiin 2014. Virtain kaupunki ja Ruoveden kunta toteuttivat projektin Pohjois-Hämeen Puhelin Oy / DNA kanssa uudesta puhelinjärjestelmästä. Järjestelmä pohjautuu DNA-mobiilivaihteseen sekä erilliseen ajanvarauksen takaisinsoittojärjestelmään terveyskeskuksen käyttöön.

Poliklinikan kehittämistyö on aloitettu parlamentaarisen työryhmän ohjeistuksen mukaisesti ja kehittämistyötä jatketaan v. 2015. Lääkäri-hoitaja-työpari kokeilu ei ole toteutunut odotetusti puuttuvien henkilöresurssien vuoksi.

Lääkärivastaanottojen palvelutarvetta sekä hoitotakuun toteutumista on seurattu ja pyritty pysymään hoitotakuun piirissä. Hoidontarpeen arviointiin pääsi Virroilla välittömästi tai samana päivänä 92,91 % 1-3 päivän kuluessa 0,39 % ja yli 3 päivän kuluessa 0,51 %. Yleislääkärin vastaanotolle pääsi välittömästi tai samana päivänä 17,34 % 1-21 päivän kuluessa 24,16 %, 22-90 päivän kuluessa 30,30 % ja yli 90 päivän kuluessa 25,01 %. Lääkärinvastaanotto toiminta viikonloppuisin (kesällä) ei toteutunut riittämättömien resurssien vuoksi.

Virkalääkärien paikat olivat auki kaksi kertaa. Niihin ei ollut hakijoita. Alueen yhdeksästä virasta on täytetty 6,5. Lääkäripalvelua on ostettu Attendo Terveystalout Oy:lta.

Laitoshuollon ja kiinteistöjen siirto tekniselle toimelle valmisteltiin niin, että siirto tapahtui 1.1.2015. Asiakastytytyväisyyskyselyjä on toteutettu jonkin verran eri yksiköissä. Kaikkia tuloksia ei ole toimitettu lautakunnalle tiedoksi. Tämä asia ohjeistetaan paremmin esimiehille. Virtain koti- ja vanhustyön asiakas- ja työtytytyväisyyskyselyn tulokset vuodelta 2013 on annettu lautakunnalle tiedoksi 18.2.2014. Vanhuspalveluiden asiakastytytyväisyyskyselyt toteutettiin syksyllä 2014, tuloksia ei vielä raportoitu.

Perusturvaosaston yksikkökustannuksia 2014

Kunta	Vuosi	Nettomenot	Asukasluku	€/asukas	Muutos %
Virrat	2013	27 865 526	7280	3 827,68 €	
	2014	27 451 485	7161	3 833,47 €	-1,5 %
Ruovesi	2013	19 673 887	4772	4 122,78 €	
	2014	19 347 558	4691	4 124,78 €	-1,65 %

Kunta /Kustannuslaji	€/asukas	2011	2012	2013	2014
Virrat perusterveydenhuolto nettokust.		893	1030	1079	1066
Ruovesi perusterveydenhuolto		1059	1027	1014	1015
Virrat hammashuolto		110,56	120,93	161,26	97,30
Ruovesi hammashuolto		119,20	108,39	105,61	91,79
Virrat, vanhustenhuolto				767,21	808,81
Ruovesi, vanhustenhuolto				1 490,32	1 331,49
Virrat, sosiaalityö		281	290	299	332
Ruovesi, sosiaalityö				296	340
Virrat, kehitysvammahuolto		168	168	185	209
Ruovesi, kehitysvammahuolto				218	258
Virrat, lastensuojelun sijaishoito, määrä				7	7
Ruovesi, lastensuojelun sijaishoito, määrä				7	7
Virrat, toimeentulotuen piirissä kotitalouksia, määrä				371	371
Ruovesi, toimeentulotuen piirissä kotitalouksia, määrä				132	132

Vuodet 2011–2013 perusterveydenhuollon ja hammashoidon osalta lähde: Sotkanet. Vuosi 2014 laskettu toteutuneista kuluista.

Tehtäväluokkaan "Perusterveydenhuolto" sisältyy perusterveydenhuollon vuodeosastohoito (os. vanhainkoti) ja avohoito ml. hammashuolto, kouluterveydenhuolto ja koulupsykologin toiminta, perusterveydenhuollon ylläpitämät mielenterveystoimistot tai vastaava toiminta

Yksikkökustannuksia €/käynti	Virrat 2013	Virrat 2014	Ruovesi 2013	Ruovesi 2014
Lääkärikäynti*	148	155	148	155
Hoitajakäynti*	51	43	51	51
Vuodeosaston hoitopäivä*	218	230	242	230

*Sisältää vyörytettyjä kustannuksia

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	28 034 914	27 078 657	-23 000	27 055 657	27 319 707,07	-264 050,07	101,0
Toimintamenot	-55 874 080	-53 547 522	-899 000	-54 446 522	-54 744 833,21	298 311,21	100,5
Toimintakate	-27 839 166	-26 468 865	-922 000	-27 390 865	-27 425 126,14	34 261,14	100,1
Poistot	-315 058	-62 565		-62 565	-302 315,93	239 750,93	100,1
Yli/alijäämä	-28 154 224	-27 531 430		-27 453 430	-27 727,442,07	274 012,07	101,0

VIRRAT	TP2013	TA2014	TA	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
31.12.2014			MUUT				
Toimintatuotot	5 094 701	4 480 421	-248 000	4 232 421	4 461 490,19	-229 069,19	105,4
Toimintamenot	-32 960 227	-30 949 286	-674 000	-31 623 286	-31 912 975,65	289 689,65	100,9
Toimintakate	-27 865 526	-26 468 865	-922 000	-27 390 865	-27 451 485,46	60 620,46	100,2
Poistot	-288 698			-62 565	-275 956,61	213 391,61	441,1
Yli/alijäämä	-28 154 224			-27 453 430	-27 727 442,07	274 012,07	101,0

RUOVESI			TA			POIK-	
31.12.2014	TP2013	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	22 940 213	22 598 236	225 000	22 823 236	22 858 216,88	-34 980,88	100,2
Toimintameno	-22 913 853	-22 598 236	-225 000	-22 823 236	-22 831 857,56	8 621,56	100,0
Toimintakate	26 359	0	0	0	26 359,32	-26 359,32	-100,0
Poistot	-26 359				-26 359,32	26 359,32	-100,0
Yli/alijäämä	0				0	0	

3.5.1 Terveystoimen tukipalveluiden tulosalue

Tulosalueeseen kuuluvat terveystoimen taloudenhoito ja potilasjärjestelmien ylläpito koko yhteistoiminta-alueella. Toimitilojen puhtaanapito terveydenhuollossa Virroilla, välinehuolto Virroilla ja varastonhoito ja hoitotarviketilaukset sekä Virroilla että Ruovedellä ja kiinteistönhuolto Virroilla kuuluvat tukitoimiin. Ruovedellä kiinteistöt ovat Ruoveden kunnan vuokraamia. Ruokahuolto kummankin kunnan terveydenhuollossa toimii teknisen toimen alaisuudessa, jolta palvelu ostetaan. Vuoden 2015 alusta ruokahuolto siirtyy Ruovedellä hallinto-osaston alaisuuteen. Virtain tietohallinto tuottaa IT-palvelut koko yhteistoiminta-alueelle. Laitoshuollon ohjaus on järjestetty Virroilla vanhainkodille ja Ruoveteen eri yksiköihin tarpeen mukaan. Laitoshuolto Ruoveden terveyskeskuksissa on sulautettu yksikön henkilöstöön eikä erillistä laitoshuoltoa ole.

1.1.2013 alkaen Virtain terveyskeskuksen taloustoimisto on vastannut koko yhteistoiminta-alueen päivittäisestä taloudenhoidosta. Jo suunnitteluvaiheessa tämä on huomioitu henkilöstöresurssien lisätarpeena Virroilla. Resurssilisäys on ollut välttämätön rahaliikenteen ja laskutuksen pitämiseksi ajan tasalla.

Uutena hankkeena vuonna 2014 oli merkittävimpana ns. e-arkisto, joka työllistänyt myös tietohallintoa. Vuoden 2014 aikana valmisteltiin perusturvaosaston kiinteistöjen ja niiden kiinteistöhuollon siirtäminen 1.1.2015 alkaen teknisen toimen alaisuuteen. Terveystoimen laitoshuollon siirtäminen tukipalveluista teknisen toimen alaisuuteen valmisteltiin myös toimeenpantavaksi 1.1.2015. Näillä rakenteellisilla muutoksilla turvataan perusturvaosastolla riittävä henkilöstöresurssi palveluiden suunnittelemiseen ja tuottamiseen. Terveystoimen keittiön peruskorjaustarve on ilmeinen. Yhteiskeittiöratkaisu tulisi tehdä lähivuosina.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKE- AMA €	TOT %
Toimintatuotot	789 355	20 200 991	-320 000	19 880 991	786 499,25	19 094 491,75	4,0
Toimintamenot	-1 809 119	-1 767 518		-1 767 518	-1 828 498,59	60 980,59	103,5
Toimintakate	-1 019 763	18 433 473	-320 000	18 113 473	-1 041 999,34	19 155 472,34	-5,8
Poistot	-145 101				-179 318,15	179 318,15	-100
Yli/alijäämä	-1 164 865	18 433 473	-320 000	18 113 473	-1 221 317,49	19 334 790,49	-6,7

VIRRAT			TA			POIKKE- AMA €	TOT %
31.12.2014	TP2013	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA		
Toimintatuotot	149 843	141 000		141 000	138 443,83	2 556,17	98,2
Toimintamenot	-1 195 966	-1 175 852		-1 175 852	-1 206 802,49	31 950,49	102,7
Toimintakate	-1 046 123	-1 033 852		-1 033 852	-1 068 358,66	34 506,66	103,3
Poistot	-118 742				-152 958,83	152 958,83	-100,0
Yli/alijäämä	-1 164 865	-1 033 852		-1 033 852	-1 221 317,49	187 465,49	118,1

Talousarviossa 2014 tälle tulosalueelle oli budjetoitu koko Ruoveden maksama ennakkomaksu sote-palveluiden järjestämisestä. Tilinpäätöksessä Ruoveden maksuosuus jaettiin tulosalueille kustannuksia vastaavasti.

RUOVESI 31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAM	TOT %
Toimintatuotot	639 512	20 059 991	-320 000	19 739 991	648 055,42	19 091 935,5	3,3
Toimintamenot	-613 153	-592 666		-592 666	-621 696,10	60 980,59	104,9
Toimintakate	26 359	19 467 325	-320 000	19 147 325	26 359,32	19 120 965,6	0,1
Poistot	-26 359				-26 359,32	26 359,32	-100,0
Yli/alijäämä	0	19 467 325	-320 000	19 147 325	0	19 147 325	

3.5.2 Ehkäisevän terveydenhuollon tulosalue

Ehkäisevän terveydenhuollon lakisääteisinä tehtävinä ovat väestön ja yksilön terveyden ylläpitäminen ja edistäminen, elinympäristöjen terveyshaittojen ennaltaehkäisy, vähentäminen ja poistaminen sekä eläinten hyvinvoinnin ja hyvän kohtelun edistäminen mukaan lukien ympärivuorokautinen eläinlääkäripäivystys. Toimintaan kuuluu terveystarkastus, seulonnat, joukkotarkastukset, yleiset terveystarkastukset äitiys-, lasten- ja aikuisneuvolassa, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto, työterveyshuolto, eläinlääkintähuolto sekä terveystarkastus.

1.1.2013 alkaen tulosalueen toimintoja sekä Virroilla että Ruovedellä on kehitetty yhdenmukaisiksi. Hyvinvointikertomuksen jalkauttamista operatiiviselle tasolle jatkettiin valitun henkilön koordinoimana. Hyvinvointikertomukset hyväksyttiin molemmissa kunnissa. Virroilla opiskelijoiden määrän väheneminen merkitsi opiskelija- ja kouluterveydenhuollon resurssien uudelleen järjestämistä. Eläinlääkinnän ja terveystarkastuksen osalta perusturvaosasto vastasi sopimuksen mukaisesti rahoituksesta ja toimintaympäristöistä työntekijöille, välineistä sekä IT-laitteista ja -ohjelmistoista Keuruun kaupungin vastatessa itse toiminnasta.

Työterveyshuollon riittävät henkilöstöresurssit turvattiin erityisesti lääkäri työvoiman osalta. Työterveyshuollon laskutuksen ongelmakohtiin pyrittiin löytämään ratkaisuja ja laskutusjärjestelmää kehitettiin. Ruoveden työterveyshuollon toiminta vakiintui ja palvelutarjonta laajeni erityistyöntekijöiden osalta.

Vanhuspalvelulain asettamat veloitteet pystyttiin täyttämään tilinpäätösvuoden 2014 aikana lukuun ottamatta vanhusten päivätoimintaa. Vanhuspalvelujen kehittämistyötä jatkettiin kokonaisuutena ennaltaehkäisevän toiminnan osalta yhteistyössä vanhustyön kotihoidon kanssa mm. järjestämällä yhteisiä koulutustilaisuuksia.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKE- AMA €	TOT %
Toimintatuotot	666 333	366 213	-25 000	386 213	651 159,72	-264 946,72	168,6
Toimintamenot	-1 263 296	-1 173 630		-1 173 630	-1 256 742,49	83 112,49	107,1
Toimintakate	-596 963	-807 417	-25 000	-787 417	-605 582,77	-181 834,23	76,9

VIRRAT			TA			POIKKE-	
31.12.2014	TP2013	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	AMA €	TOT %
Toimintatuotot	365 884	291 213		291 213	379 467,97	-88 254,97	130,3
Toimintamenot	-962 848	-909 596		-909 596	-985 050,74	75 454,74	108,3
Toimintakate	-596 963	-618 383		-618 383	-605 582,77	-12 800,23	97,9

RUOVESI			TA	TA + MUUT		POIKKE-	
31.12.2014	TP2013	TA2014	MUUT	2014	TOTEUMA	AMA €	TOT %
Toimintatuotot	300 448	75 000	20 000	95 000	271 691,75	-176 691,75	286,0
Toimintamenot	-300 448	-264 034		-264 034	-271 691,75	7 657,75	102,9
Toimintakate	0	-189 034	20 000	-169 034	0	-169 034,00	

3.5.3 Sairaanhoidon tulosalue

Lakisääteisenä tehtävänä on kunnan asukkaiden ja muiden kunnan alueella tilapäisesti oleskelevien kiireellinen avosairaanhoito ja ne mielenterveyspalvelut, jotka on tarkoituksenmukaista järjestää terveyskeskuksen toimesta. Tulosalueelle kuuluvat seuraavat yksiköt: Lääkärit, vammaispalvelut, poliklinikka, sairaankuljetus, laboratorio, RTG, kuntoutus, sotaveteraanien kuntoutus, vuodeosasto, erikoissairaanhoidon ostopalvelut, mielenterveystoimisto ja kuntoutuskoti/ päivätoiminta sekä Pirkantahanke.

Oman perusterveydenhuollon erikoissairaanhoitoa on toteutettu määrärahojen sallimissa rajoissa. Vuonna 2014 on tuotettu geriatrin, kardiologin, radiologin ja psykiatrin palveluita, tähytystutkimuksia sekä magneettikuvauksia. Jonot tutkimuksiin kasvoivat osaksi, koska kaikin ajoin erikoislääkäripalveluja ei ollut riittävästi saatavilla. Myös Mäntän sairaalan alasajo lisäsi tutkimusmääriä. Loppuvuodesta tutkimuksia jouduttiin karsimaan ja jonoja pidentämään myös kustannussyistä. Vanhuspalvelulain edellyttämä geriatrian erikoislääkärin vastaanotto toiminta jatkui tarpeen vaatimalla tasolla.

Erikoissairaanhoitoa ostetaan pääosin Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä. Sopimusohjausjärjestelmän kehittämistä jatkettiin erikoissairaanhoidossa. TAYS:in käyntejä kertyi Virroille 7.663, käynnin keskimääräinen hinta oli 1.021 € Ruoveden osalta käyntejä 6.179 ja käynnin hinta 923 €. Dialyysitoiminta käynnistyi marraskuussa (6 potilasta) tauon jälkeen.

Vuoden alusta toteutunut potilaan vapaa liikkuvuus ei aiheuttanut suuria muutoksia toimintaan. Virtain vuodeosaston paikkalukua nostettiin kolmella paikalla. Vuodeosaston paikkaluku on 35. (Kastehelmi 12 ja vuodeosasto 23). Vuodeosaston käyttöaste on ollut 103,3 % vuoden osalta. Vuodeosastopaikoista on ollut pulaa ja potilaita on jouduttu hoitamaan muualla, lähinnä Ruoveden terveyskeskuksessa. Alueellisen järjestämissuunnitelman erilaiset tulkinnot eri hallintoportaissa aiheuttivat hämmennystä päivystysasioissa. Suunnitelmassa alun perin olleet tiukat keskittämiskaavat ovat lieventyneet ja suunnitelmat muuttuneet toimintavuoden aikana.

Virka-ajan ulkopuolinen päivystys (arkisin klo 16–08 ja viikonloppuisin perjantaista klo 16.00 - maanantaihin - 08.00) siirrettiin Tampereen Acutaan 1.3.2014 alkaen. Lääkärivastaanottoja järjestettiin arkisin virka-aikana ja maanantaista torstaihin klo 16–20. Ruovesi jatkoi perusterveydenhuollon päivystyksen ostamista virka-ajan ulkopuolella Tampereen Acutasta. Acutan perusterveydenhuollon päivystystä käytti 706 Ruoveden asukasta ja 687 virtolaista vuoden aikana. Perusterveydenhuollon Acutan käyntihinta oli keskimäärin 135,00 €/asiakas. Acutan erikoissairaanhoidon käyntejä oli Virroilla 644 ja Ruovedellä 515. Asiakaskäynti maksoi keskimäärin Ruoveden osalta 567 € ja Virtain osalta 637 €.

Virkalääkäritilanne on ollut edelleen haastava. Alueen yhdeksästä virasta on 6,5 täytetty ja 1,5 oli pitkäaikainen viransijainen. Kaksi virkaa on edelleen täyttämättä; yksi kummassakin kunnassa. Lääkäripalveluja on täydennetty ostopalveluin Attendo Terveyspalvelut Oy:ltä. Lääkäripalvelut kilpailutettiin ja palvelut tuottaa jatkossa Attendo Terveyspalvelut Oy. Kuvantamispalvelujen kehittäminen siirtyi suurelta osin vuodelle 2015 PSHP:n aikataulujen vuoksi. Ruoveden yksikön toimintojen kehittämistä jatkettiin ja yhteistyötä tiivistettiin. Lasten ja nuorten terveystoimintoja yhdenäistettiin sekä mielenterveys- ja päihdetyön yhteistyötä tiivistettiin ja toimintatapoja yhtenäistettiin.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	11 338 597	1 298 700		1 298 700	11 179 947,22	-9 881 247,22	860,9
Toimintamenot	-25 648 203	-25 292 576	-300 000	-25 592 576	-25 387 472,45	-205 103,55	99,2
Toimintakate	-14 309 606	-23 993 876	-300 000	-24 293 876	-14 207 525,23	-10 086 350,77	58,5
Poistot	-62 051				-49 273,03	49 273,03	-100
Yli/alijäämä	-14 371 657				-14 256 798,26	-10 037 077,74	58,7

VIRRAT						POIKKE-	
31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	AMA €	TOT %
Toimintatuotot	998 888	980 000	-200 000	780 000	865 730,30	-85 730 ,30	-111,0
Toimintamenot	-15 308 494	-14 894 681	-300 000	-15 194 681	-15 073 255,53	-121 425,47	99,2
Toimintakate	-14 309 606	-13 914 681	-500 000	-14 414 681	-14 207 525,23	-207 155,77	98,6
Poistot	-62 051				-49 273,03	49 273,03	-100
Yli/alijäämä	-14 371 657				-14 256 798,26	-157 882,74	98,9

RUOVESI						POIKKE-	
31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	AMA €	TOT %
Toimintatuotot	10 339 709	318 700	200 000	518 700	10 314 216,92	-9 795 516,92	1988
Toimintamenot	-10 339 709	-10 397 895		-10 397 895	-10 314 216,92	-83 678,08	99,2
Toimintakate	0	-10 079 195	200 000	-9 879 195	0	-9 879 195,00	

Erikoissairaanhoito sairaanhoidon kokonaisuudesta

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKE- AMA €	TOT %
Toimintatuotot	6 383 312,37	69 500		69 500	6 429 998,62	-6 360 498,62	9251
Toimintameno	-15 425 408,69	-15 572 077	-200 000	-15 772 077	-15 394 207,48	-377 869,52	97,6
Toimintakate	-9 042 096,32	-15 502 577	-200 000	-15 702 577	-8 964 208,86	-6 738 368,14	57,1

VIRRAT						POIKKE-	
31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	AMA €	TOT %
Toimintatuotot	73 719,04	61 500		61 500	60 621,60	878,40	98,6
Toimintamenot	-9 115 815,36	-9 077 082	-200 000	-9 277 082	-9 024 830,46	-252 251,54	97,3
Toimintakate	-9 042 096,32	-9 015 582	-200 000	-9 215 582	-8 964 208,86	-251 373,14	97,3

RUOVESI						POIKKE-	
31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	AMA €	TOT %
Toimintatuotot	6 309 593,33	8 000		8 000	6 369 377,02	-6 361 377,02	9617
Toimintamenot	-6 309 593,33	-6 494 995		-6 494 995	-6 369 377,02	-125 617,98	98,1
Toimintakate	0	-6 486 995		-6 486 995	0	-6 486 995	

3.5.4 Hammashuollon tulosalue

Hammashuollon lakisääteinen tehtävä on hammashuollon ylläpitäminen, johon kuuluvaksi luetaan valistus- ja ehkäisytoiminta, kunnan asukkaiden tutkimus ja hoito sekä kunnassa opiskelevien hammashuolto sekä potilaan asuinpaikasta riippumaton kiireellinen hammashoito.

Kuntia veloitetaan järjestämään myös arki-iltojen hammaslääkäripäivystys. Yhteistoiminta-alue on mukana Tampereen kaupungin järjestämässä toiminnassa, johon osallistuttiin erillisen sopimuksen mukaisesti.

Lakisääteiset tehtävät täytettiin Ruovedellä virkalääkärin avulla ja täydennettiin ostopalvelulla. Virroilla hammaslääkäripalvelut tuotti Med Group Oy 1.5.2014 alkaen, koska virkahammaslääkäreitä ei saatu.

Hammashuollon toimintaympäristöstä pyrittiin huolehtimaan. Ruoveden hammaslääkärin hoitoyksikön uusiminen siirtyi vuodelle 2015.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKE- AMA €	TOT %
Toimintatuotot	820 736	372 000		372 000	815 826,32	-443 826,32	219,3
Toimintamenot	-1 541 708	-1 355 375	-75 000	-1 430 375	-1 499 100,21	68 725,21	104,8
Toimintakate	-720 973	-983 375	-75 000	-1 058 375	-683 273,89	-375 101,11	64,6
Poistot	-10 364				-4 751,98		
Yli/alijäämä	-731 337	-983 375	-75 000	-1 058 375	-688 025,87	-370 349,13	65,0

VIRRAT						POIK- KEAMA €	TOT %
31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA		
Toimintatuotot	269 500	232 000		232 000	239 198,60	-7 198,60	103,1
Toimintamenot	-797 299	-822 252	-50 000	-872 252	-922 472,49	50 220,49	105,8
Toimintakate	-527 799	-590 252	-50 000	-640 252	-683 273,89	43 021,89	106,7
Poistot					-4 751,98	4 751,98	-100,0
Yli/alijäämä	-527 799	-590 252	-50 000	-640 252	-688 025,87	47 773,87	107,5

RUOVESI						POIK- KEAMA €	TOT %
31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA		
Toimintatuotot	596 059	140 000		140 000	576 627,72	-436 627,72	411,9
Toimintamenot	-596 059	-533 123	-25 000	-558 123	-576 627,72	18 504,72	103,3
Toimintakate	0	-393 123		-418 123	0	-418 123,00	

3.5.5 Sosiaalityön tulosalue

Tulosalueelle kuuluvat perusturvalautakunnan hallinto, sosiaalipalvelut ja toimeentuloturva. Sosiaalihuoltolain mukaan kunnan tehtävänä on järjestää sosiaalipalveluja kunnan asukkaille, antaa toimeentulotukea kunnassa oleskelevalle henkilölle, suorittaa sosiaaliavustuksia kunnan asukkaille, järjestää ohjausta ja neuvontaa sosiaalihuollon ja muun sosiaaliturvan etuuksista ja niiden hyväksi käyttämisestä sekä järjestää sosiaalihuoltoa ja muuta sosiaaliturvaa koskevaa tiedotus-, koulutus-, tutkimus- ja kehittämistoimintaa.

Sosiaaliturvan tarpeisiin vaikuttaa merkittävästi väestön ikärakenne. Virroilla vanhusten osuus väestöstä on kasvava, mikä on lisännyt vammaispalveluiden tarpeita, erityisesti kuljetuspalveluiden ja asuntojen muutostöiden määrä on kasvava.

Lastensuojelun, toimeentuloturvan ja päihdehuollon tarpeet ovat lisääntyneet yleensä taloudellisen taantuman seurauksena. Lisääntyneisiin palvelutarpeisiin on pyritty vastaamaan varhaisella puuttumisella ja moniammatillisella yhteistyöllä.

Virrat ja työsuhteet on pyritty täyttämään kelpoisuusehdot täyttävillä henkilöillä. Työn uudelleen järjestelyillä on taattu riittävät ja oikea-aikaiset palvelut mm. lastensuojelussa ja toimeentuloturvassa säädösten edellyttämässä määrässä. Sosiaaliohjaajan virka Virroilla on täytetty elokuussa.

Oikaisuvaatimusten määrä vuonna 2014

- Virrat 19 ja Ruovesi 9

Toimeentulotuen kotitaloudet ja €/kotitalous

- Virrat 371 kotitaloutta ja 1960 €/kotitalous
- Ruovesi 123 kotitaloutta ja 1576 €/kotitalous

Lastensuojelun sijaishuolto

- Virrat 2 555 vrk ja 183,44 €/vrk
- Ruovesi 2 438 vrk ja 183,24 €/vrk

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	2 235 999	856 100	-20 000	836 100	2 306 699,61	-1 470 599,61	275,9
Toimintamenot	-4 416 883	-4 320 376	-250 000	-4 570 376	-4 687 812,49	117 436,49	102,6
Toimintakate	-2 180 884	-3 464 276	-270 000	-2 351 325	-2 381 112,88	-1 353 163,12	63,8
Poistot	-8 812				-1 653,24	1 653,24	-100,0
Yli/alijäämä	-2 189 696	-3 464 276	-270 000	-2 351 325	-2 382 766,12	-1 351 509,88	63,8

VIRRAT

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	819 089	736 100	-20 000	716 100	710 524,55	5 575,45	99,2
Toimintamenot	-2 999 974	-3 017 425	-50 000	-3 067 425	-3 091 637,43	24 212,42	100,8
Toimintakate	-2 180 884	-2 281 325	-70 000	-2 351 325	-2 381 112,88	29 787,88	101,3
Poistot	-8 812				-1 653,24	1 653,24	-100,0
Yli/alijäämä	-2 189 696	-2 281 325	-70 000	-2 351 325	-2 382 766,12	31 441,12	101,3

RUOVESI

31.12.2014	TP2013	TA MUUT	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 416 910	120 000		120 000	1 596 175,06	-1 476 175,06	1330,1
Toimintamenot	-1 416 910	-1 302 951	-200 000	-1 502 951	-1 596 175,06	93 224,06	106,2
Toimintakate	0	-1 182 951	-200 000	-1 382 951	0	-1 382 951,00	

3.5.6 Kehitysvammahuollon tulosalue

Kehitysvammahuollossa tuotetaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaisesti palveluja kehitysvammaisille ja heidän perheilleen. Omana toimintana tuotetaan asumispalveluita ja työ- ja päivätoimintaa sekä kuntoutusohjausta. Työ- ja päivätoimintaa myydään myös muille

kunnille. Lisäksi tarjotaan perhehoitoa kotona asuvien asiakkaiden omaisten tukemiseksi. Kehitysvammapoliklinikan ja laitospalvelut ostetaan Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä.

Louhenrinteen ryhmäkodin autetun asumisen uudet tilat valmistuivat. Muutto uusiin tiloihin toteutui 3.6.2014. Siihen saakka ryhmäkoti toimi väistötiloissa entisen Nallelan päiväkodin tiloissa. Kotihoidossa olevia on pyritty tukemaan tilapäishoitojaksoin.

Ruoveden palveluissa on tehty esisopimus Ruhalankodin toiminnan siirtämisestä Honkakodin Kaukokodin tiloihin vuoden 2015 aikana.

Ylisen laitoshoidon supistuminen on edellyttänyt, että kartoitetaan asukkaiden asumisyksiköihin muuttomahdollisuudet.

Kehitysvammaisten perhehoitoa kehitetään yhdessä Pirkanmaan perhehoitokeskuksen toimesta, johon myös Virrat-Ruovesi kuuluu.

Kehitysvammaisten asumisvuorokaudet (oma toiminta)

- Virrat 7 445 ja 97,81 €/vrk (autettu ja ohjattu asuminen)
- Ruovesi 5 326 ja 113,45 €/vrk

Vaikeavammaisten kuljetuspalveluasiakkaat

- Virrat 98 asiakasta ja 1 403 €/asiakas
- Ruovesi 79 asiakasta ja 890 €/asiakas

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 260 620	505 540	140 000	645 540	1 436 972,63	-791 432,63	222,6
Toimintamenot	-2 613 908	-2 598 985	-200 000	-2 798 985	-2 938 355,78	139 370,78	105,0
Toimintakate	-1 353 288	-2 093 445	-60 000	-2 153 445	-1 501 383,15	-652 061,85	69,7

VIRRAT			TA				
31.12.2014	TP2013	TA2014	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	219 486	192 540	40 000	232 540	224 321,54	8 218,46	96,5
Toimintamenot	-1 572 774	-1 462 727	-200 000	-1 662 727	-1 725 704,69	62 977,69	103,8
Toimintakate	-1 353 288	-1 270 187	-160 000	-1 430 187	-1 501 383,15	71 196,15	105,0

RUOVESI							
31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 041 134	313 000	100 000	413 000	1 212 651,09	-799 651,09	293,6
Toimintamenot	-1 041 134	-1 136 258		-1 136 258	-1 212 651,09	76 393,09	106,7
Toimintakate	0	-823 258	100 000	-723 258	0	-723 258,00	

3.5.7 Lasten päivähoiton tulosalue

Virroilla päivähoiton ja esiopetuksen sekä koululaisten iltapäivähoiton tuottaa perusturvalautakunta Killinkosken ja Koivurinteen päiväkodeissa, ryhmäperhepäivähoitossa keskustassa, Kotalassa ja Vaskivedellä sekä perhepäivähoitossa. Mäntylän kiinteistössä vielä toimivalle ryhmäperhepäiväkodille ollaan hankkimassa soveltuvampia tiloja. Koivurinteen päiväkodin rakentaminen on aloitettu vuoden 2014 aikana.

Lasten päivähoito on siirtynyt sivistyslautakunnan vastuualueelle 1.8.2014.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	619 655	329 768	22 000	351 768	358 557,40	-6 789,40	101,9
Toimintamenot	-2 754 093	-1 638 068	-74 000	-1 712 068	-1 710 188,48	-1 879,52	99,9
Toimintakate	-2 134 438	-1 308 300	-52 000	-1 360 300	-1 351 631,08	-8 668,92	99,4
Poistot	-7 091				-1 128,72	1 128,72	-100,0
Yli/alijäämä	-2 141 529				-1 352 759,80	-7 540,20	99,4

3.5.8 Koti- ja vanhustyön tulosalue

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvuluista on tullut voimaan 1.7.2013. Vanhuspalvelulain toimeenpano toi lukuisia tarkennuksia vanhuspalveluiden tuottamiseen. Kunnan on seurattava palvelujen laatua ja riittävyttä sekä kerättävä säännöllisesti palautetta palveluja käyttäviltä, heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä kunnan henkilöstöltä.

Vanhusneuvosto kokoontui Ruovedellä kolme kertaa. Virroilla toiminta on alkanut suunnitellun mukaisesti ja kokoontumisia on ollut neljä kertaa.

Ikääntyneiden määrän kasvu sekä muistisairauksien yleisyys lisäsivät palveluiden kysyntää. Muistisairaiden määrän arvioidaan olevan Virroilla 300–400 potilasta ja Ruovedellä noin 200. Vuonna 2014 uusia muistisairauksia diagnosoitiin Virroilla 45 ja Ruovedellä 25 kappaletta. Geriatriin palvelua on ostettu 2-3 päivää kuukaudessa. Geriatripalvelujen tarve on lisääntynyt. Virtain muistihoitaja on hoitanut myös Ruoveden asiakkaita henkilöstöpulan vuoksi. Tavoitteena on saada muistihoitaja Ruovedellekin. Vanhustyön strategian päivittäminen siirtyi vuodelle 2015.

Kotiin annettava hoito

Palveluseteliä on käytetty Virroilla ns. tukipalveluihin. Palvelusetelin käyttöä on hieman lisätty Virroilla edellisvuoteen verrattuna. Ruovedellä oli myös tavoitteena käynnistää palvelusetelin käyttö, mutta se ei vielä toteutunut. Ruoveden kotihoidossa on aloittanut fysioterapeutti ja kotikuntoutus on käynnistetty. Kotihoidon tukipalvelutoimintaa on tarkasteltu molemmissa kunnissa. Ruovedellä osa kotihoidon ateriakuljetuksista siirtyi Honkalan palvelutalon toteutettavaksi. Virroilla kotihoito kuljettaa sivukylille meneviä aterioita Itellan hoitaessa muut kuljetukset.

Omaishoitajien määrää ei pystytty kasvattamaan tiukasta raamista johtuen. Säännöllisen kotihoidon asiakkaita oli Virroilla 135 ja Ruovedellä 130

Kotihoidon käyntimäärät	Virrat	Ruovesi
lapsiperheet	90	479
vanhuskotitaloudet	55 264	76 939*
vammaiskotitaloudet	2 424	1 842
Muut	3 514	5 804
Tukipalveluasiakkaita yht.	392	417
Palveluseteliasiakkaita	49	
Omaishoidon tuella hoidettuja yht.	31	36

*Ruovedellä kotihoito hoitaa myös palvelutalon asukkaat

Asumis- ja laitoshoido

Asumis- ja laitoshoidon lähtökohtana on tarkoituksenmukaisen hoidon varmistaminen. Pitkäaikaisia laitoshoidon paikkoja ei ole pystytty muuttamaan sisäisesti kuntouttaviksi intervallipaikoiksi. Virroilla päiväkeskuksen tilat vapautettiin pitkäaikaiseen hoitoon, koska edelleen muistisairaille tarvittiin lisää asumispalvelun paikkoja. Päiväkeskuksen siirto mahdollisti palvelun kehittämisen tehostetun palveluasumisen pohjalle. Uusia päivätoiminnan tiloja odotetaan.

Ruovedellä Osasto 2 Tyynelän osan peruskorjaus on alkanut 1.9.2014 suunnitelman mukaan. Kotirannan Koivukodin muutoksia tehostettuun palveluasumiseen ei ole vielä tehty.

	Hoito	Asiakkaat
Majakka	4415	13 (1.9.2014 alkaen 1 intervallipaikka)
Kaukokoti	4398	11, vähentynyt 14:sta
Kotiranta	15	42
Osasto 2	9 355	18, remontissa
Keituriinpuisto	25	64 pitkäaikaista + 8 lyhytaikaista + päiväkeskus n. 30 lyhytaikaista /vk
Palvelutalo Ainala		17 tehostettu palveluasuminen 16 tuettu asuminen
Liljanne-Koti Mertokari		15 tehostettu palveluasuminen
Liljanne-Koti Alavus		3 tuettu asuminen
Lustikulta, Vantaa		1 tehostettu palveluasuminen

Ikäihmisten ostopalvelut

Tehostettu- ja tuettu palveluasuminen muuttuivat vuonna 2014 palvelusetelillä toteutettaviksi. Palveluseteli ei kuitenkaan toiminut odotetulla tavalla ja siitä päätettiin luopua. Asumispalvelut kilpailutetaan vuoden 2015 aikana. Tehostetussa palveluasumisessa on Virroilla 33 asiakasta ja tuetussa asumispalvelussa 19. Ruovedellä tehostetussa palveluasumisessa on 47 asukasta.

Vanhuspalvelun laatu

Laatua seurataan asiakaspalautteiden avulla. Vanhuspalveluiden asiakastyytyväisyyskysely toteutettiin syksyllä 2014. Vanhustyön yksiköihin on tehty omavalvontasuunnitelmat syksyn 2014 aikana.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TA2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKE- AMA €	TOT %
Toimintatuotot	10 303 619	3 149 345	135 000	3 284 345	9 784 044,92	-6 499 699,92	297,9
Toimintamenot	-15 826 869	-15 400 994		-15 400 994	-15 436 662,72	35 668,72	100,2
Toimintakate	-5 523 250	-12 251 649	135 000	-12 116 649	-5 652 617,80	-6 464 031,20	46,7
Poistot	-81 638	-62 565		-62 565	-66 190,81	3 625,81	105,8
Yli/alijäämä	-5 604 888	-12 314 214	135 000	-12 179 214	-5 718 808,61	-6 460 405,39	47,0

VIRRAT	TA2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKE- AMA €	TOT %
31.12.2014							
Toimintatuotot	1 697 179	1 577 800	-90 000	1 487 800	1 545 246	-57 446	103,9
Toimintamenot	-7 220 429	-7 029 685		-7 029 685	-7 197 863,80	168 178,80	102,4
Toimintakate	-5 523 250	-5 384 820	-90 000	-5 541 885	-5 652 617,80	110 732,80	102,0
Poistot	-81 638	-62 565		-62 565	-66 190,81	3 625,81	105,8
Yli/alijäämä	-5 604 888	-5 447 385	-90 000	-5 604 450	-5 718 808,61	114 358,61	102,0

RUOVESI 31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKE- AMA €	TOT %
Toimintatuotot	8 606 440	1 571 545	225 000	1 796 545	8 238 798,92	-6 442 253,92	458,6
Toimintamenot	8 606 440	-8 371 309		-8 371 309	-8 238 798,92	-132 510,08	98,4
Toimintakate	0	-6 799 764	225 000	-6 574 764	0	-6 574 764,00	

Perusturvan suoritemääriä 2011–2014

Työterveyshuollon asiakasmäärät ja sopimukset	2014	2013	2012	2011
Yrityksiä	289	290	229	222
Sopimuksia	563	546	420	387
Henkilöitä	2 677	2 864	2 090	2 107

Sis. Ruoveden tth

Sis. Ruoveden tth

Työterveyshuollon asiakasmäärät ja sopimukset	2014	2013	2012	2011
Yrityksiä Virrat	248	242	222	229
Yrityksiä Ruovesi	48	41		
Sopimuksia Virrat	434	416	387	420
Sopimuksia Ruovesi	129	130		
Henkilöitä Virrat	2 009	2 184	2 107	2 090
Henkilöitä Ruovesi	668	680		

Virtain kaupungin henkilöstömäärä on jaettu Virroille ja Ruovedelle

Äitiys- ja lastenneuvolan käynnit	2014	2013	2012	2011
Terveystenhoitajat, Virrat	1929	2205	2 142	2 208
Terveystenhoitajat, Ruovesi	1073	1044		
Lääkärit, Virrat	602	545	596	614
Lääkärit, Ruovesi	84	348		

Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon käynnit	2014	2013	2012	2011
Terveystenhoitajat, Virrat	3 405	3 666	3 299	2 999
Terveystenhoitajat, Ruovesi	1 366	1 062		
Lääkärit, Virrat	230	186	284	220
Lääkärit, Ruovesi	174	138		

Vanhustenhuolto	2013	2012	2011
Virrat, Yli 75-vuotiaiden määrä väestöstä	14,8 %	14,3 %	13,8 %
Ruovesi, Yli 75-vuotiaiden määrä väestöstä	15,7 %	15,1 %	14,9 %
Pirkanmaa, Yli 75-vuotiaiden määrä väestöstä	8,6 %	8,4 %	8,3 %

Kotihoidon / Kotisairaanhoidon käynnit	2014	2013	2012	2011
Hoitajakäynnit kaikki, Virrat	55 264	52 021	9 827	12 038
Lääkärikäynnit, Virrat	362		8	0
Hoitajakäynnit, Ruovesi	76 939*	72 769		
Lääkärikäynnit, Ruovesi		29		

*Ruoveden kotihoito on tehnyt yohoitoa lapsiperheessä vammaispalveluna ajalla 1-10/2014, 2012–2013 tilastoinnin muutos

Avosairaanhoidon käynnit	2014	2013	2012	2011
Hoitajakäynnit, Virrat	10 577*	7 595*	7 070	9 690
Lääkärikäynnit, Virrat	10 144	12 205	12 967	14 640
Hoitajakäynnit, Ruovesi	5 894	5 246		
Lääkärikäynnit, Ruovesi	6 099	5 989		
*(sis.jalkat. 364)				

Mielenterveystoimiston käynnit	2014	2013	2012	2011
Sairaanhoitajat, Virrat	1 106	1 109	1 401	1 284
Sairaanhoitajat, Ruovesi	1 457	1 483		
Lääkärit, Virrat	299	438	391	494
Lääkärit, Ruovesi	228	265		

Lääkärikäynnit , erittely	2014	2013	2012	2011
Avosairaanhoito, Virrat	10 144	12 205	12 967	14 640
Avosairaanhoito, Ruovesi	6 099	5 989		
Ehkäisevä terveydenhuolto, Virrat	2 561	2 530	2 409	2 096
Ehkäisevä terveydenhuolto, Ruovesi	1 668	1 234		
Kotihoito, Virrat		362	8	0
Kotihoito, Ruovesi	84	29		
Mielenterveystoimisto, Virrat	299	438	391	494
Mielenterveystoimisto, Ruovesi	228	265		

Hammashoidon käynnit	2014	2013	2012	2011
Lääkärit, Virrat	6 890	6 550	6 262	7 143
Lääkärit, Ruovesi		3 942		
Muu henkilöstö, Virrat	1 612	1 751*	2 151	2 424
Muu henkilöstö, Ruovesi	423	875		
* (suuhyg., hammashoit)				

Vuodeosasto	2014	2013	2012	2011
Hoitopäivät, Virrat	12 326	11 921	13 644	17 496
Hoitopäivät, Ruovesi	6 701	5 894		
Sisään kirjatut potilaat, Virrat	555	781	635	1 001
Sisään kirjatut potilaat, Ruovesi	577	585		

3.6 SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivistystoimi turvaa kaikille virtolaisille sivistyslautakunnan toimialueen palvelujen korkean laatutason lainsäädännön edellyttämällä tavalla (perusopetus, lukiokoulutus, kansalaisopisto, kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimi, joukkoliikenne). Lisäksi sivistystoimi tukee ammatillisen ja korkeakoulukoulutuksen toimintaa paikkakunnalla. Sivistystoimi turvaa virtolaisille hyvän ja motivoivan oppimisympäristön peruskoulussa, toisen asteen opetuksessa sekä aikuisväestölle kansalaisopistossa sekä laadukkaat vapaa-ajan palvelut ja korkeatasoisen kirjastotoiminnan. Virtain kaupungin visiosta ja strategiasta johdetut vaikuttavuustavoitteet

Henkilöstön määrä 31.12.2013 ja muutokset suunnitelmakaudella

Tulosalue	Henkilöstö 31.12.2013	Henkilöstö 31.12.2014	Muutos 2013– 2014
Joukkoliikenne, hallinto	2	2	
Perusopetus	71*	79	
Lukiokoulutus	7,5	7,5	
Kansalaisopisto	0,5	0,6	
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	7,2	6,9	
Liikunta- ja nuorisotoimi	2**	2	
Lasten päivähoito	0	55,5	+ 55,5***
Yhteensä	90,2	147,5	

*Ruokahuolto on siirtynyt teknisten palveluiden lautakunnan alaisuuteen vuoden 2013 alusta.

**Liikuntahalli on siirtynyt 1.3.2012 teknisten palveluiden lautakunnan alaisuuteen, mikä näkyy liikunta- ja nuorisotoimen henkilöstömäärässä.

***Muutokset talousarviovuonna: Vuoden 2014 aikana lasten päivähoiton työntekijät siirtyvät sivistystoimeen

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK-EAMA €	TOT %
Toimintatuotot	505 882	521 829		521 829	661 881,57	-140 052,57	126,8
Toimintamenot	-8 979 345	-9 955 748	97 327	-9 858 421	-10 072 845,16	214 424,16	102,2
Toimintakate	-8 473 463	-9 433 919	97 327	-9 336 592	-9 410 963,59	74 371,59	100,8
Poistot	-74 887	-51 327		-51 327	-71 456,30		
Yli/alijäämä	-8 548 350	-9 485 246		-9 387 919	-9 482 419,89	94 500,89	101,0

Tulosaluetta "Muu kuin kunnan järjestämä koulutus" ei ole ollut enää vuonna 2014. Tulosalue on mukana tilinpäätös 2013 luvuissa (nettomeno 20.098 euroa).

Tulosalueelle talousarviossa annettu toimintakate ylittyi perusopetuksen, lukiokoulutuksen, lasten päivähoiton, aikuiskoulutuksen ja liikunta- ja nuorisotoimen tulosalueiden osalta.

SIVISTYSTOIMEN YKSIKKÖKUSTANNUSTEN VERTAILUA V. 2012–2014

Tulosalue ja tunnusluku	TP 2012	TP 2013	TP 2014
Joukkoliikenne ja hallinto*	57,94	67,97	43,11
- nettokustannus/asukas			
Perusopetus			
- nettokustannus esi- ja perusopetuksen oppilas	8 418,28	8 963,82	9 094,61
- nettokustannus/esioppilas	6 122,92	6 313,28	8 627,80
Lukiokoulutus			
- nettokustannus/opiskelija	7 940,45	9 504,31	8 780,21
Lasten päivähoito			
- nettokustannus/päivähoidossa oleva lapsi	8 184,70	8 118,92	8 392,-
Kansalaisopisto			
- nettokustannus/asukas	37,80	37,-	40,68
- nettokustannus/tunti	55,80	50,40	59,70
Kirjasto- ja kulttuuritoimi			
- kirjaston nettokustannus/asukas	50,40	52,82	55,37
- kirjaston lainausmäärä	116 513	113 011	105 026
- kulttuuritoimen nettokustannus/asukas	13,24	13,65	12,83
Liikunta- ja nuorisotoimi			
- nuorisotoimen nettokustannus/asukas	13,96	13,61	14,45
- liikuntatoimen nettokustannus/asukas	44,59	26,72	18,55

*joukkoliikenteen kustannukset on koulukuljetusten osalta kirjattu v. 2014 suoraan perusopetuksen kustannuksiksi

Koulujen tunnuslukuja

Koulu	TP 2012	TP 2013	TP 2014
Killinkosken koulu	7 212,54	8 248,38	9 845,19
Kotalan koulu	8 624,96	8 167,02	11 025,22
Kurjenkylän koulu	8 544,97	9 216,12	13 850,96
Liedenpohjan koulu	9 561,84	9 947,87	11 831,29
Vaskiveden koulu	9 554,77	9 335,50	9 349,23
Rantatien koulu	6 597,15	7 124,04	6 037,87
Mäkitien koulu	22 247,84	23 134,81	33 589,46
Yläkoulu	7 910,89	10 224,44	10 049,50
Lukio	7 940,45	9 504,31	8 780,21

SIVISTYSLAUTAKUNTA			
Strateginen tavoite 2014–2016	Operatiivinen tavoite vuonna 2014	Toimenpiteet (mittarit) talousarviovuonna	Tavoitteen toteutuma
Laadukas perusopetus	Opetuksen sisällön asiantuntevuus, ajanmukaisuus ja innostavuus; huolehditaan varhaisesta puuttumisesta ja säilytetään opetusryhmät nykyisen suuruisina	1. Tilastot ja kyselyt vanhemmille/oppilaille: kaikki saavat perusopetuksen päättötodistuksen, ei syrjäytyneitä oppilaita	<p>Lukujärjestysten laadinnalla on pyritty minimoimaan mm. koulukuljetuskustannuksia. Kuljetusten osalta tehty yhteistyötä keskushallinnon kanssa ja aloitettu neuvottelut kuljettajien kanssa teknisenä vuoropuheluna ennen kilpailutusta.</p> <p>Opetussuunnitelmatyö käynnistynyt 1.8.2016 käyttöön otettavien opetussuunnitelmien osalta. Opetussuunnitelmatyöryhmän jäsenet ovat mukana koulutustyöryhmässä tekemässä suunnitelmaa mm. perusopetuksen kehittämiseksi ja sopeuttamiseksi aleneviin määrärahoihin.</p> <p>Hyvät oppimistulokset (yläkoulusta kaikki 9-luokkalaiset saivat päättötodistuksen). Perusopetuksen kolmiportaisen tuen toteuttaminen vaatii mm. avustajaresursseja. Kaikkea tuen tarvetta ei ole osattu ennakoida, mutta on huomattava, että myös vieraskuntalaskutuksen kautta saadaan tuloja, koska kukin kunta on vastuussa taloudellisesti opetustoimen lainsäädännöllisten palveluiden järjestämiskustannuksista omien esi- ja perusopetusikäisten lasten osalta.</p>
	Tehokas ja taloudellinen toiminta	1. Talouden toteuman raportointi kuukausittain lautakunnalle 2. Yksikkökustannus/oppilas maaseutumaisten kuntien keskiarvossa 3. Kustannukset/kuljetettu oppilas lähempänä maaseutumaisten kuntien keskiarvoa kuin v. 2011	Koulujen budjetista suurin osa on palkkakustannuksia ja kiinteistökustannuksia (pääosin sisäisiä kuluja), joten koulut voivat vaikuttaa talousarviossa pääsääntöisesti vain koulutarvikkeiden ja -kirjojen, kaluston ja kuljetuspalvelujen kustannuksiin.
	Yhtenäiskouluperiaatteen huomioiminen opetuksen järjestämisessä	1. Perusopetuksen yhteisiä opettajia luokkatasolla 1-9 mahdollisimman monta	
	Tiedottaminen Yhteistyö kyläkuntien kanssa	1. Kyselyt, neuvottelut, yhteydenpidot: hyvä tiedonkulku (opettajat, vanhemmat, päättäjät, asiakkaat)	Koulut tiedottavat Wilman ja Pedanet-sivujen kautta sekä kirjallisin tiedottein ja reissuvihkojen välityksellä. Pidetty vanhempainiltoja ja -vartteja vähintään kerran tai kaksi kertaa lukuvuodessa.
	Pätevät opettajat	1. Tavoitteena 100 %:n pätevyys, koulutusta tarjota mahdollisuuksien mukaan	Opettajat 95 %:sesti päteviä. Varsinkin opettajien haku tulee pystyä ennakoimaan mahdollisimman aikaisin keväällä, jolloin päteviä opettajia on parhaiten saatavilla.

	Tyytyväinen työyhteisö	1. Seuranta/kyselyt: lyhyet poissaolot, korkeintaan nykyisellä tasolla, motivoitunut henkilöstö	Pyritty laadukkaaseen opetukseen sekä antamaan tukea opiskeluun tarvittaessa. Opettajien työmotivaatio hyvä ja koulutuksen ja yhteisten tiedotustilaisuuksien avulla pidetty työntekijät ajan tasalla opetusmenetelmien ja –sisältöjen suhteen Koulutukseen panostettu ja koulutusta järjestetty keskitetysti koko opettajakunnalle omalla paikkakunnalla. Veso-koulutuspäiviä hyödynnetty omien, paikallisen tason ajankohtaisten asioiden hoitamiseen ja suunnitteluun.
Toisen asteen koulutus säilyy laadukkaana omalla paikkakunnalla	Lukio säilyy laadukkaana 2-sarjaisena, musiikkiteatteripainotteisena yleissivistävänä oppilaitoksena, joka tarjoaa myös jääurheilukursseja Tutkitaan yhteistyömahdollisuudet Ruoveden kanssa Tehostetaan markkinointia	1. Kyselyt: opiskelijoiden ja vanhempien tyytyväisyys, monipuolisesti syventäviä ja soveltavia kursseja 2. Tilastot: oppimistulokset vähintään valtakunnan keskitasoa; yksikkökustannukset valtakunnan keskiarvossa; opettajankoulutus 100 %:lla (riittävästi koulutusta)	Lukion opiskelijamäärä hienoisessa kasvussa.. Musiikkiteatteri- ja jääkiekkokursseja tarjolla vapaavalintaisina kursseina. Opettajan pätevyys 100 %:lla vakinaisesta opettajakunnasta. Kunta 10 –tutkimuksen perusteella alhaiset poissaolot, vaihtuvuus vähäistä.
	Virrat Kampus -yhteistyö	1. Koulutusyksiköiden paikallista toimintaa tukeva yhteistyö tavoitteena amk:n ja toisen asteen koulutuksen toimipisteiden säilyminen elinvoimaisina Virroilla 2. Yhteistyö eri oppilaitosten, yritysten ja yhdistysten kesken	Virrat Kampus –yhteistyö tuonut mm. liikuntakursseja. Syventäviä ja soveltavia lukion kursseja toteutettu , jos vähintään 5 opiskelijaa kurssin valinnut
Mahdollisimman monipuoliset vapaa-ajan palvelut	Aikuiskoulutus/kansalaisopisto säilyttää laadukkaat palvelut ja säilyttää valtionosuustunnit nykyisellään	1. Asiakaskyselyt ja tilastot: opiskelijoiden tyytyväisyys, tasokkaat ja kysyt kurssit, osaavat opettajat	Tarjontaa tarve- ja kysyntälähtöisesti. Toteutettu kurssilaisten keskuudessa kysely, jonka tulokset olivat pääosin myönteiset (raportoitu sivistyslautakunnalle ja kaupunginhallitukselle). Asetettu työryhmä laatimaan esitys kurssimaksumuutoksista, jotta tuloarvio voidaan toteuttaa. Tarkastelun kohteena ovat mm. opistopassi ja kurssimaksujen taksat sekä kurssitarjonta.
	Kirjaston asiakaspalvelua kehitetään aukioloaikoja kohdentamalla ja palvelukonsepteja kehittämällä	1. Kävijätilastot ja kyselyt: asiakastytyytyväisyys, kirjastopalvelut tunnetaan ja niitä käytetään (myös verkkokirjasto)	Kirjastokäynnit v. 2014: pääkirjasto 101.069, kirjastoauto 3.957, verkkokirjasto 26.034.

	Kulttuuritoimi	1. Tarjoaa kulttuuripoliittisen ohjelman mukaiset palvelut 2. Yhteistyötä kulttuuri- ja matkailutoimen osalta	Virrat-päivän, itsenäisyyspäivän, veteraanipäivän ja juhannuksen juhllaisuudet toteutettu kulttuuripoliittisen ohjelman mukaisesti. Järjestetty Galleria Virinässä kuukausittain vaihtuvia näyttelyitä.
	Nuorisotoimen palvelut yhteistyössä eri toimijoiden kanssa Nuorten kuulemisen edistämisen nuorisovaltuuston ja aloitekanavan avulla Huomioidaan nuorisotakuun velvoitteet (yhteistyö työpajojen ja etsivän nuorisotyön kanssa)	1. Jatketaan ja kehitetään hyvää yhteistyötä eri toimijoiden kanssa 2. Nuorisotiloissa kävijöiden määrää pyritään lisäämään ja nuorten aktiivisuutta lisäämään	Nuorisotoimen tapahtumia (myös leirit ja retket) järjestetty määrärahojen puitteissa, ympäri vuoden. Toimintaa liikunta- ja nuorisopoliittisen ohjelman mukaisesti. Nuorisotilojen kävijämäärä vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna (nuorisotilojen kävijämäärissä tapahtuu aina muutaman vuoden välein heilahtelua ikäryhmien vaihtuessa). Muihin tapahtumiin (leirit, retket) kävijämäärät pysyneet edellisten vuosien tasolla. Neuvoteltu yhdessä teknisen toimen kanssa toiminnan järjestämisen vaihtoehtoista. Raportoidaan kaupunginhallitukselle 31.3.2015 mennessä. Nuorisovaltuuston toiminta oli vuoden alussa hieman nihkeää, mutta aktivoitui syksyllä 2014 mm. uusien jäsenien myötä.
	Kehitetään ennaltaehkäisevää kuntoliikuntaa kaikenikäisille ja tiivistetään yhteistyötä terveyden edistämässä perusturvan kanssa	1. Jatketaan ja kehitetään hyvää yhteistyötä eri toimijoiden kanssa	Vs. liikuntasihteeri (työaika 60 %) on ollut mukana hyvinvointikertomusryhmässä. Terveyden edistämistyötä sekä terveysliikuntaa on toteutettu mm. Virtain Kuntokiepin muodossa (kaikkiaan 323 osallistujaa 8 toteutuneessa tapahtumassa, kahta tapahtumaa ei pystytty toteuttamaan lumitilanteen vuoksi) sekä tuettu virtolaisten terveysliikuntaa kaupungin tarjoamilla uimakyydeillä (25-42 uimaria/kuljetus, yhteensä 20 kuljetusta). Keväällä päätettiin Kunnossa Kaiken Ikää -tukea saanut Iloa ja oloa liikunnasta -hanke, jonka tarkoituksena oli aktivoida liikkumattomia ja vähän liikkuvia liikkumaan terveyttä edistävällä tavalla.
Päivähoidon/varhaiskasvatuksen siirtyminen sivistystoimeen	Siirron valmistelut aloitetaan heti talousarviopäätöksen jälkeen	1. Päivähoito on yksi osa lapsen elinkaaren palveluja 2. Yhteistyön ja tiedonkulun paraneminen, mahdollisuus varhaiseen puuttumiseen	Tavoitteena on ollut riittävän, korkealaatuisen ja monipuolisen palvelun tarjoaminen siten, että päivähoitopaikka tarjotaan vähintään säädösten edellyttämässä määrääjassa siten, että sekä vanhemmat että lapset ovat tyytyväisiä. Päivähoidon tavoitteena on niin ikään antaa lapsille mahdollisuus edistyä omien edellytysten mukaan riittävässä ja turvallisissa tiloissa panostaen päivähoidon ja kodin väliseen kasvatuskumppanuuteen. Henkilöstö on motivoitunutta, pätevää ja osaavaa.

3.6.1 Joukkoliikenteen ja hallinnon tulosalue

Hallinnon palvelut tukevat sivistystoimen eri osa-alueita.

Tavoitteena oli järjestää 3 vuoden mittainen kiljetuskilpailutus, mikä toteutui kuitenkin 1 vuoden + 1 optiovuoden kilpailutuksena siten, että lv. 2014–2015 osalta tehtiin päätös koulukuljetuksista ja ostopalveluliikennehankinnoista sekä lv. 2015–2016 osalta koulukuljetuksista. Optiovuoden osalta kilpailutus joudutaan uusimaan ainakin keskustan alueen osalta sekä Kurjenkylän koulun lakkaamisen myötä Kurjenkylän osalta.

Ostopalvelulinjoja oli Kotalan, Kurjenkylän, Vaskiveden, Liedempohjan ja Äijännevan alueella. Killinkosken osalta ELY-keskus vastasi linja-autoliikenteestä.

Asiointiliikenne toteutettiin seuraavilla reiteillä: Jäähdysohja, Itämeri-Kotala, Vaskuu ja Äijänneva. Asiointiliikenne siirtyi 1.1.2015 alkaen perusturvalautakunnan alaisuuteen.

Hallinnon osalta tavoitteeksi asetetut toimet toteutettiin mm. järjestämällä Kurjenkylän koulun kuulemistilaisuus 27.8.2014 sekä tiedottamalla tarpeen mukaan ajankohtaisista koulutoimen asioista nettisivuilla, WILMA-ohjelman avulla, vanhempainilloissa ja vanhempain varteissa sekä tarvittaessa paikallislehden palstoilla. Johtoryhmien (koulunjohtajat, päivähoidon johtoryhmä, vapaa-aikatoimen johtoryhmä) toiminnalla varmistettu tiedonkulku sekä keskusteluyhteys työntekijöiden ja hallinnon välillä. Kehityskeskusteluja käyty kaikkien osastojen vastuhenkilöiden kanssa.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	7 536	2 690		2 690	4 721,50	-2 031,50	175,5
Toimintamenot	-509 564	-480 702	30000	-450 702	-313 434,36	-137 267,64	69,5
Toimintakate	-502 029	-478 012	30 000	-448 012	-308 712,86	-139 299,14	68,9

3.6.2 Perusopetuksen tulosalue

Tulosalueen tehtävinä ovat koulujen opetuksen jatkuva kehittäminen lapsen oppimisen turvaamiseksi ja oppilashuoltoon liittyvän moniammatillisen yhteistyön saaminen luontevaksi osaksi lasten ja nuorten tukemista, jatkuva opetussuunnitelman kehittäminen, yhtenäisen peruskoulun opettajien asiantuntemuksen hyödyntäminen ja koulurakennusten kunnosta huolehtiminen yhdessä Tilapalvelun kanssa. Toteutetaan valtuuston talousarviopäätöstä opetuksen laadun kehittämisestä ja yhteistyöstä eri kyläkuntien kanssa. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti kyläkoulujen työrauhan turvaamiseksi kyläkoulujen lakkauttamista ei valmistella, mikäli koulun oppilasmäärä esioppilaat mukaan lukien ei laske pysyvästi alle 20 oppilaan.

Koulukuljetusten osalta toteutetaan laadittavaa 3 vuoden suunnitelmaa (+1 vuoden optio). Sivistyslautakunta vastaa esiopetuksen järjestämisestä ja osti valtaosan palvelusta perusturvalta (Koivurinteen ja Killinkosken päiväkodit) 31.7.2014 saakka.

Opetussuunnitelmat päivitettiin vuonna 2013 ja 1.8.2016 käyttöön otettavien opetussuunnitelmien osalta opetussuunnitelmatyö aloitettu. Laatutyöryhmä laatinut perusopetuksen laatukäsikirjan "Virtain kaupungin perusopetuksen laatukriteerit 2013". KELPO-työ (tehostetun ja erityisen tuen valtionavustus, "kehittäminen ja laatu perusopetuksessa") jatkunut vuoden 2013 ajan.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	366 590	265 475		265 475	358 325,34	-92 850,34	135,0
Toimintamenot	-6 340 158	-6 256 832	-19 485	-6 276 317	-6 469 904,76	193 587,76	103,1
Toimintakate	-5 973 568	-5 991 357	-19 485	-6 010 842	-6 111 579,42	100 737,42	101,7
Poistot	-61 851	-51 226		-51 226	-60 528,62		
Yli/alijäämä	-6 035 419	-6 042 583		-6 062 068	-6 172 108,04		

3.6.3 Lukiokoulutuksen tulosalue

Korkeatasoinen ja houkutteleva lukio, joka jatkaa musiikkiteatteripainotteisena. Oppimisympäristön tason ja opettajien tieto- ja taitotason pitäminen korkeana mm. huolehtimalla tietotekniikan laitteistojen ja tietoliikenteen käyttömahdollisuuksien riittävyydestä opetuksen apuvälineinä (käytetään IT-tekniikan kehittämisen valtionavustusta) sekä riittävästä opettajankoulutuksesta ja musiikkiteatterialan ammattilaisten palkkaamisesta opetustehtäviin.

1.8.2012 alkaen tarjolla on ollut myös jääkiekkokursseja (vapaavalintainen).

YLIOPPILASTUTKINNON TULOKSET 2014

Pakolliset aineet	L	E	M	C	B	A	I	KA	YHT.
Äidinkieli	2	3	2	7	5	2	1	4,05	22
Ruotsi A						1		2,00	1
Ruotsi B		2	3			4	2	3,18	11
Englanti A	2	5	5	3	7	2		4,42	24
Matematiikka, pitkä		1			1	1		3,67	3
Matematiikka, lyhyt		2	2	2	2		1	4,00	9
Reaaliaineen koe	1	4	7	5	8	2	2	3,93	29
Pakollisten aineiden arvosanoja yhteensä	5	17	19	17	23	12	6	3,97	99
Ylimääräiset aineet									
Ruotsi B		1						6,00	1
Englanti A									
Matematiikka, pitkä				1				4,00	1
Matematiikka, lyhyt	1				1			5,00	2
Reaaliaineen koe	1	2	4	4	4	7	2	3,38	24
Ylimääräisten aineiden arvosanoja yhteensä	2	3	4	5	5	7	2	3,61	28
Kaikkien aineiden arvosanat yhteensä	7	20	23	22	28	19	8	3,89	127

Tilasto on tehty kevään 2014 ylioppilastutkintotodistuksista.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TA2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	8 888	1 853		1 853	7 231,47	-5 378,47	390,3
Toimintamenot	-930 806	-903 282	11 429	-891 853	-964 275,12	72 422,12	108,1
Toimintakate	-921 918	-901 429	-11 429	-890 000	-957 043,65	67 043,65	107,5
Poistot	-10 863				10 863,24	10 863,24	-100,0
Yli/alijäämä	-932 782	-901 429	-11 429	-890 000	-967 906,89	77 906,89	108,8

Toimintakate toteutui talousarviota heikompana. Määrärahoista ylittyivät henkilöstömenoihin varatut määrärahat noin 77 000 eurolla.

3.6.4 Aikuiskoulutuksen/kansalaisopiston tulosalue

Kansalaisopisto tarjoaa harrastusluonteisia opintoja (ei tutkintotavoitteisia) kaikenikäisille. Kansalaisopisto tarjoaa virikkeellistä, elämänlaatua nostavaa koulutusta, jonka yhteydessä yhteisöllisyys ja sosiaalinen kanssakäyminen vahvistuvat.

Koulutustarjontaa kehitetään tarve- ja kysyntälähtöisesti, mutta samalla myös oma-aloitteisesti uutta tarjontaa kehittäen talousarvion sallimissa puitteissa. Sivistyslautakunta vahvistaa kurssimaksut; kurssien toteuttaminen vaatii edelleen pääsääntöisesti vähintään 10 opiskelijan osallistumista kurssille.

Yksikkökustannus:

- nettokustannukset 40,68 e/asukas ja 59,70 e/tunti

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	72 622	77 168		77 168	83 657,28	-6 489,28	108,4
Toimintamenot	-345 921	-365 795	1 042	-364 753	-375 575,24	10 822,24	103,0
Toimintakate	-273 299	-288 627	1 042	-287 585	-291 971,96	4 332,96	101,5

Kansalaisopiston tuloarvio toteutui talousarviota parempana, mutta vastaavasti myös talousarvion määrärahat ylittyivät. Opistopassi on tullut suosituksi, joka näkyy tulojen ja menojen epäsuhdassa puolivuositain.

3.6.5 Lasten päivähoiton tulosalue

Lasten päivähoiton ja esiopetuksen sekä koululaisten iltapäivähoidon tuottaa sivistyslautakunta. Päivähoito on siirtynyt sivistyslautakunnan vastuualueelle 1.8.2014 ja muilta osin toiminnasta on sivistyslautakunta vastannut jo aiemminkin.

Päivähoitoa järjestetään Koivurinteen ja Killinkosken päiväkodeissa, ryhmäperhepäivähoidossa keskustassa (Mäntylä, Laaksotie) sekä Kotalassa ja Vaskivedellä. Päivähoitoa järjestetään myös perhepäivähoitona. Uusi Koivurinteen päiväkotikoti valmistuu kesän 2015 aikana. Nyt toiminta on järjestetty väistötiloissa Mäkitien koululla, yläkoululla ja Työväentalolla.

Tavoitteena on ollut riittävän, korkealaatuisen ja monipuolisen palvelun tarjoaminen siten, että päivähoitopaikka tarjotaan vähintään säästöjen edellyttämässä määrääjässä siten, että sekä

vanhemmat että lapset ovat tyytyväisiä. Päivähoidon tavoitteena on niin ikään antaa lapsille mahdollisuus edistyä omien edellytysten mukaan riittävässä ja turvallisissa tiloissa panostaen päivähoidon ja kodin väliseen kasvatuskumppanuuteen. Henkilöstö on motivoitunutta, pätevää ja osaavaa.

Erityislastentarhanopettajan toimi on täytetty 1.8.2014 alkaen.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot		141 564		141 564	179 557,13	-37 993,13	126,8
Toimintamenot		-1 119 041	4 059	- 1 114 982	-1 187 762,91	72 780,91	106,5
Toimintakate		-977 477	4 059	-973 418	-1 008 205,78	34 787,78	103,6

Lasten päivähoito oli perusturvalautakunnan alaista toimintaa 31.7.2014 saakka.

Vuoden 2014 kokonaistoteuma oli seuraava:

31.12.2014	TP2013	TOT2014	Ero 2014–2013	Ero 2014–2013 %
Toimintatuotot	619 655	538 114,53	-81 540,47	-13,16 %
Toimintamenot	-2 754 093	-2 897 951,39	-143 858,39	5,22 %
Toimintakate	-2 134 438	-2 359 836,86	-225 398,86	10,56 %

	Perusturva 1.1–31.7.2014	Sivistys 1.8.–31.12.2014
Toimintatuotot	358 557,40	179 557,13
per kk	51 222,49	35 911,43
Toimintamenot	-1 710 188,48	-1 187 762,91
per kk	-244 312,64	-237 552,58
Toimintakate	-1 351 631,08	-1 008 205,78
per kk	-193 090,15	-201 641,16

Toimintatuottojen paremman toteuman (sis+ulk) selittää se, että perusturvalautakunta laskutti sivistyslautakunnalta palvelujen järjestämisen kustannuksia. Nyt laskutus on vain asiakasmaksuja toteutuneesta päivähoidosta. Sivistyslautakunnan alaisena toimintamenot per kuukausi ovat hieman pienemmät kuin perusturvalautakunnan toimintana. Nettomeno jäi kuitenkin hieman suuremmaksi. Siirrolla tavoitellaan kustannustehokkuutta ja nettomenoa pienentävää vaikutusta. Siirron tuomat synergiaedut tulevat paremmin näkyviin vuoden 2015 aikana, jolloin toiminta on ollut ensimmäisen koko vuoden sivistyslautakunnan vastuulla.

3.6.6 Kirjasto- ja kulttuuritoimen tulosalue

Kirjasto tarjoaa kuntalaisille mahdollisuuksia kirjallisuuden, musiikin ja muun kulttuurin harrastamiseen sekä vapaa-ajan viettoon. Kirjasto pyrkii tukemaan opiskelua ja kansalaistaitojen ylläpitoa. Nämä tehtävät perustuvat kirjastolakiin ja -asetukseen. Palveluja pyritään tarjoamaan tasavertaisesti kaikille kuntalaisille. Yhteistyö Virtain ja Ruoveden osalta jatkuu yhteisen kirjastoauton merkeissä. Liittyminen PIKI-kirjastoon lisää kirjastoyhteistyötä Pirkanmaalle.

Kulttuuritoimi hoitaa tapahtumien sisällöntuotannon veteraanijuhlien, juhannuksen, Virrat-päivän ja itsenäisyyspäivän osalta sekä vastaa niiden järjestämisestä. Kulttuuritoimi tekee yhteistyötä kulttuurialan toimijoiden kanssa ja järjestää näyttelyitä kaupungin näyttelytilassa, Galleria Virinässä.

Kirjaston tehtäväjärjestelyt ovat vaihdelleet johtuen siitä, että kirjastotoimenjohtaja on ollut virkavapaalla. Kirjaston ovet olleet auki myös lauantaisin vuoden 2014 alusta; ei kuitenkaan kesäisin. TAMKin kirjaston toiminta lakkasi kirjaston tiloissa 31.12.2014.

Yksikkökustannukset:

- kirjasto: nettokust. 55,37 e/asukas (v. 2013, 53,32)
- kulttuuri: nettokust. 12,83 e/asukas (v. 2013, 13,71)

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	35 398	28 460		28 460	25 576,96	2 883,04	89,9
Toimintamenot	-526 356	-549 428	29 250	-520 178	-513 977,31	-6 200,69	98,8
Toimintakate	-490 958	-520 968	29 250	-491 718	-488 400,35	-3 371,65	99,3

3.6.7 Liikunnan ja nuorisotoimen tulosalue

Liikuntatoimen toiminta perustuu liikuntalakiin, jonka tavoitteena on edistää liikuntaa, kilpa- ja huippu-urheilua sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa, edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla. Ulkoliikuntapaikkojen hoidosta vastaa tekninen toimi, mutta nykyisten sopimusten (jäähallsopimus, rinnesopimus) mahdollisia muutoksia koskevat neuvottelut jäävät sivistystoimelle ja sopimusten toteuttaminen on teknisen toimen vastuulla.

Nuorisotoimen toiminta perustuu nuorisolakiin ja -asetukseen. Lain tarkoituksena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistumista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisolain piiriin kuuluvat alle 29-vuotiaat henkilöt.

Vs. liikuntasihteeri (työaika 60 %) on ollut mukana hyvinvointikertomusryhmässä. Terveystoimen edistämistyötä sekä terveysliikuntaa on toteutettu mm. Virtain Kuntokiepin muodossa (kaikkiaan 323 osallistujaa 8 toteutuneessa tapahtumassa, kahta tapahtumaa ei pystytty toteuttamaan lumitilanteen vuoksi) sekä tuettu virtolaisten terveysliikuntaa kaupungin tarjoamilla uimakyydeillä (25–42 uimaria/kuljetus, yhteensä 20 kuljetusta). Keväällä päätettiin Kunnossa Kaiken Ikää -tukea saanut Iloa ja oloa liikunnasta -hanke, jonka tarkoituksena oli aktivoida liikkumattomia ja vähän liikkuvia liikkumaan terveyttä edistävällä tavalla. Hankkeeseen ilmoittautui 29 henkilöä ja siihen liittyen järjestettiin ohjattua liikuntaa vähintään kerran viikossa. Hanke eteni kurssimuotoisena (5 kertaa/laji) ja kursseilla oli mukana 0-5 hankkeen ulkopuolista liikkujaa. 12 henkilöä pysyi toiminnassa mukana loppuun saakka. Hankkeesta saatu palaute oli erittäin positiivinen, myös niiden osalta, jotka syystä tai toisesta joutuivat keskeyttämään osallistumisensa. Samanlaiselle matalan kynnyksen toiminnalle toivottiin jatkoa. Hankkeen kannustamana useampi sai uuden pysyvän liikunnallisen harrastuksen urheiluseuran ohjatussa ryhmässä, joka oli yksi hankkeen keskeisistä tavoitteista. Hankkeen jatkoksi pyöritettiin samoin periaattein kerran viikossa

kokoontuvaa liikuntaryhmää, mutta osallistujia oli kolmen kuukauden kokeilussa 0-4, joten ryhmä lopetettiin.

Lisäksi loppuvuodesta järjestettiin liikuntahallin kuntosalilla maksutonta kuntosaliohjausta kerran viikossa (osallistujia keskimäärin 5/kerta). Uimaopetusta järjestettiin lapsille kesällä neljässä uimakoulussa Kalettoman uimalassa. Sateisesta ja kylmästä säästä huolimatta uimaopetuksessa oli noin 40 lasta. Kuntokampanjoita on vuoden aikana järjestetty hiihdon ja pyöräilyn merkeissä. Näihin kampanjoihin osallistui 37 henkilöä. Lisäksi järjestettiin puulaakilentopallo sekä biitsiturnaus, joihin osallistui yhteensä 16 joukkuetta.

Yksikkökustannukset:

Nuorisotoimi: nettokustannus 14,45 e/asukas (v.2013, 13,67 €).

Liikuntatoimi: nettokustannus 18,55 e/asukas (v.2013, 40,45 €).

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	14 848	4 619		4 619	2 811,89	1 807,11	60,9
Toimintamenot	-312 107	-280 668	41 032	-239 636	-247 915,46	8 279,46	103,5
Toimintakate	-297 259	-276 049	41 032	-235 017	-245 103,57	10 086,57	104,3
Poistot	-2 173	-101		-101	-64,44	-36 56	63,8
Yli/alijäämä	14 848	-276 150		-235 118	-245 168,01	10 050,01	104,3

3.7 MERIKANTO-OPISTO

Merikanto-opisto on seutukunnallinen taideoppilaitos, jonka tehtävänä on antaa korkeatasoista ja monipuolista taiteen perusopetusta laajan oppimäärän mukaan musiikin ja tanssin taiteenaloilla sekä järjestää konsertteja ja muuta musiikkikulttuurin kehittämiseen liittyvää toimintaa. Merikanto-opisto tuottaa taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaiset palvelut suunnitelmakauden aikana Virtain, Ähtärin, Mänttä-Vilppulan ja Oriveden kaupungeille sekä Ruoveden ja Juupajoen kunnille kunnallisena toimintana.

Henkilöstömäärä

Merikanto-opisto	31.12.2014	31.12.2013
rehtori	1	1
apulaisrehtori	1,5	1,5
toimistos sihteeri	1,5	1,5
opettajaviranhaltijat	15	15
päätoimiset tuntiopettajat	6	5
sivutoimiset tuntiopettajat	9	10
yhteensä	34	34

Toimielimelle asetetut operatiiviset tavoitteet

MERIKANTO-OPISTO			
Strateginen tavoite 2014–2016	Operatiivinen tavoite vuonna 2014	Toimenpiteet (mittarit) talousarviovuonna	Tavoitteen toteutuminen
Pyritään takaamaan kaikille hyväksytyille oppilaspaikka	Kaikki pääsykokeissa hyväksytyn pistemäärän saavuttaneet saavat oppilaspaikan	Tilasto / seuranta	Tavoitetaso ei toteutunut missään toiminta-alueen kunnassa. Ähtärissä n 82 % sai oppilaspaikan. Jonossa eniten Orivedellä, Mänttä-Vilppulassa ja Virroilla.
	Alueorkesteritoiminnan kehittäminen (alueorkesterileirin järjestäminen)	Koululaiskonserttien järjestäminen kaikissa toiminta-alueen kunnissa	Oppilasmatsineat järjestettiin toiminta-alueen kunnissa (40 kpl). Vanhempainyhdistykset tukivat keväällä Nuorisokeskus Marttisessa järjestettyä alueellista orkesterileiriä 1 260 eurolla.
	Oppilaiden ja huoltajien tapaaminen keväisin (solistiset oppilaat n 500 kpl), henkilökohtaiset opintosuunnitelmat	Raportointi / jatkoilmoittautumiskaavakkeet / tehdyt opintosuunnitelmat	Rehtori tapasi jatkoilmoittautumisten yhteydessä henkilökohtaisesti oppilaat ja huoltajat (n. 500 oppilasta). Keskusteltiin opiskeluun liittyvistä kysymyksistä ja tehtiin jokaiselle oppilaalle henkilökohtainen opetussuunnitelma seuraavaksi lukuvuodeksi. Vanhemmat ja vanhempainyhdistykset toimivat sopimuskunnissa erittäin aktiivisesti mm. järjestämällä kahvituksia ja arpajaisia oppilaskonserttien yhteydessä.

Turvataan valtionosuustunnit ja rahoitus	Päättötutkintojen suorittaminen, laadun ja tason säilyttäminen ja kehittäminen	Tavoitetasona 20–25 päättötutkintoa vuosittain, solistinen arvosana ka 3,5 (asteikolla 1-5)	Päättötutkintoja suoritettiin 34 kpl, joista 6 kpl opistotasolta. Solististen suoritusten arvosanojen keskiarvo oli 4,2 (asteikolla 1 hyväksytty – 5 erinomainen).
	Säilytetään vähintään nykyinen valtionosuustuntien määrä	Hyväksytyn tuntimäärän seuranta	Valtionosuustunteja 18 095. Toteutuneet opetustunnit 19 213. Valtionosuustunnit ylittävät tunnit ryhmätunteja, jotka kustantavat pitkälti itse itsensä.
	Sävellystyöpajat / sävellyskonsertit eri toimipisteissä	Järjestetyt konsertit	Oppilasmatineat järjestettiin toiminta-alueen kunnissa (40 kpl). Vanhempainyhdistykset tukivat keväällä Nuorisokeskus Marttisessa järjestettyä alueellista orkesterileiriä 1 260 eurolla.
Yksikkökustannukset alle maan keskiarvon	Yhteismusisoinnin ja produktioiden lisääminen	Tilaisuuksien ja suoritettujen tasosuoritusten määrä	Lukuvuoden aikana suoritettiin solistisia tasosuorituksia kaikkiaan 160 kpl ja musiikin perusteiden tasosuorituksia 204 kpl.
	Käyttömenojen pitäminen kohtuullisina tulokseen verrattuna	Yksikkökustannusten vertaaminen valtakunnalliseen tilastoon	Tavoite toteutui, yksikkökustannukset ovat alle valtakunnallisen keskiarvon. Merikanto-opisto: 68,71 euroa/tunti Valtakunnallinen keskiarvo 75,93 euroa/tunti Tanssin taiteen perusopetus: 64,58 euroa/tunti Valtakunnallinen keskiarvo 103,19 euroa/tunti
	Omana tuotantona toteutettu opetus	Sopimuskuntien ostama tuntimäärä	Sopimuskunnat ovat pysyneet luvatuissa kuntaosuuksissa.

Opistoon pyrkineet lapset ja nuoret toiminta-alueittain

2014	Hakijoita	Hyväksytyn pistemäärän saaneet (kpl, %)	Oppilaspaikan saaneet (kpl, %)	Jonossa
Virrat	34	28 (n. 82 %)	20	8
Mänttä-Vilppula	33	30 (n. 91 %)	18	12
Orivesi	43	38 (n. 88 %)	18	20
Ähtäri	25	22 (n. 88 %)	18	4
Ruovesi	21	18 (n. 86 %)	12	6
Juupajoki	8	6 (n. 75 %)	4	2
Yhteensä	164	142	90	52
2013	Hakijoita	Hyväksytyn pistemäärän saaneet (kpl, %)	Oppilaspaikan saaneet (kpl, %)	Jonossa
Virrat	44	36 (n. 81 %)	22 (n. 61 %)	12
Mänttä-Vilppula	45	36 (n. 80 %)	22 (n. 61 %)	14
Orivesi	39	27 (n. 69 %)	23 (n. 85 %)	4
Ähtäri	30	24 (n. 80 %)	18 (n. 75 %)	6
Ruovesi	23	17 (n. 74 %)	17 (n. 100 %)	-
Juupajoki	7	6 (n. 86 %)	4 (n. 57 %)	2
Yhteensä	188	146 (n. 78 %)	106 (n. 56 %)	

Opetushallitus on myöntänyt lisärahoitusta vuodelle 2014–2015: 1. Sävellystyöpajat 8000 euroa, toteutettiin keväällä 2014, 2. Alueellinen tanssileiri 13 000 euroa, toteutetaan Nuorisokeskus Marttisessa keväällä 2015. Laadun tasoon ja edelleen kehittämiseen kiinnitettiin huomiota myös mm. toiminta-alueen kunnissa järjestetyissä oppilasmatineoissa (40 kpl). Lukuvuoden aikana suoritettiin solistisia tasosuorituksia kaikkiaan 160 kpl (v 2013, 148 kpl) ja musiikin perusteiden tasosuorituksia 204 kpl (v.2013, 204 kpl). Päätötodistuksen sai 29 oppilasta, joista 5 valmistui opistotasolta. Virroilta valmistui 10, Ähtäristä 6, Mänttä-Vilppulasta 7, Ruovedeltä 2, Orivedeltä 3 ja Juupajoelta 1.

Saadut arvosanat

Arvosana, kpl	2014	2013
erinomainen 5	12	9
kiitettävä 4	16	9
hyvä 3	5	4
tydyttävä 2	1	1
hyväksytty 1	0	0

Toteutuneet opetustunnit

Opetustunnit	tuntien määrä
Virrat	4 454
Ruovesi	2 768
Ähtäri	3 196
Mänttä-Vilppula	5 021
Juupajoki	490
Orivesi	3 284
Yhteensä	19 213

3.7.1 Musiikin, tanssin ja taiteen perusopetuksen tulosalue

Taloudelliset tavoitteet

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	445 515	430 000		430 000	439 743,31	-9 743,31	102,3
Toimintamenot	-1 314 563	-1 327 396	5 000	-1 322 396	-1 309 886,09	-12 509,91	99,1
Toimintakate	-869 047	-897 396		-892 396	-870 142,78	-22 253,22	97,5

3.8 TEKNISET PALVELUIDEN LAUTAKUNTA

Teknisten palveluiden lautakunnan tehtävänä on huolehtia sen vastuulla olevien kiinteistöjen, liikenneväylien, puistojen ja muiden alueiden kunnossapitotehtävistä. Lautakunnan vastuualueeseen kuuluu kaukolämpölaitoksen ja vesihuoltolaitoksen käyttö- ja kunnossapito. Teknisten palveluiden lautakunta vastaa pääosin myös kaupungin toimesta tapahtuvasta rakentamisesta ja rakennuttamisesta. Lautakunta vastaa jätehuollon järjestämisestä. Lautakunnan tehtävänä on vesihuollon kehittäminen. Lisäksi lautakunta huolehtii yksityisteiden kunnossapito- ja rakentamisavustusten jakamisesta. Lisäksi teknisten palveluiden lautakunta huolehtii liikuntatoimen ulkoalueiden hoidosta.

Tekninen osasto ja ympäristöosasto ovat toimineet yhtenä teknisenä osastona 1.1.2013 alkaen. Osastojen toiminnot on yhdistetty lukuun ottamatta kaavoitusta, joka siirtyy kaupunginhallituksen alaiseen toimintaan. Kaavoituksen tukipalvelut tarjotaan edelleen tekniseltä osastolta.

Ympäristöosaston mukana tulleita lautakunnan tehtäviä olivat 1.1.2013 alkaen vastata mittauksesta ja kaupungin kartoista, kiinteistönmuodostuksesta, osoitteiden määrittelystä, maanhankinta- ja luovutusasioiden valmistelusta, asuntoasioiden rakennusteknisestä avustamisesta, valtion asuntorahaston kautta myönnettävien avustuspäätösten tekemisestä, rakentamattomien maa- ja vesialueiden rakentamisen ja ympäristönsuojelun neuvonnasta ja valvonnasta sekä vesistökunnostushankkeiden suunnittelusta.

Uudella osastolla toimii lupapalvelulautakunta/jaos, joka toimii kuntien ympäristönsuojelusta annetun lain tarkoittamana kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena rakennusvalvontaviranomaisena. Lautakunta/jaos toimii maankäyttö- ja rakennus-, ympäristönsuojelu-, jäte-, maastoliikenne-, vesiliikenne-, ulkoilu-, maa-aines-, vesi-, vesihuolto- ja rakennussuojelulakien mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena. Lisäksi lautakunta/jaos toimii yksityistiejaostona ja hoitaa yksityistielain mukaiset kunnan tehtävät sekä hoitaa kunnalle luonnonsuojelulain mukaan kuuluvat tehtävät.

Kuntalain (365/1995) 2 a ja b §:n velvoitteet yhtiöittämisvelvollisuudesta kunnan harjoittaessa toimintaa markkinoilla säädettiin kuntalakiin 1.9.2013. Lain mukaan kunnan hoitaessa tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla sen tulisi pääsääntöisesti antaa tehtävä yksityisen yhteisön hoidettavaksi. Yksityinen yhteisö voi olla osakeyhtiö, säätiö, osuuskunta tai yhdistys. Siirtymäaika yhtiöittämisille on vuosi 2014. Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 15.12.2014 tehnyt periaatepäätöksen, että kaukolämpölaitoksen toiminta siirretään varoineen, velkoineen ja velvoitteineen perustettavalle osakeyhtiölle. Toiminta yhtiömuodossa aloitetaan mahdollisimman pian valmistelujen niin salliessa.

Henkilöstön määrä 31.12.2014 ja muutokset suunnitelmakaudella

Tulosalue	Henkilöstö 31.12.2013	Muutos 2014	Henkilöstö 31.12.2014
Hallinto	29,9	-5,8	24,08
Ylläpito ja rakentaminen	41,06	-0,95	40,11*
Ympäristövalvonta	4	+0,57	4,57
Kaukolämpölaitos	4	-0,50	3,50
Vesihuoltolaitos	3	-	3,00
Yhteensä	81,96	-6,7	75,26

(* sisältää 2 oppisopimusopiskelijaa)

Toimielimelle asetettujen operatiivisten tavoitteiden toteuma

TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA			
Strateginen tavoite	Operatiivinen tavoite 2014	Toimenpiteet / laadulliset mittarit 2014	Tavoitteiden toteuma
Huolehditaan ympäristön hyvästä tilasta	Houkutteleva, vetovoimainen ja esteetön asuin- ja elinympäristö	1. Vesistöjen virkistysarvon parantaminen / pienvesikohteet 2. Vesistöjen kunnostuksen toimenpideohjelman toteutuminen	1. Koronjoen yläosan kalataloudellinen kunnostus toteutetaan Vaskuunjärven kunnostushankkeen yhteydessä. 2. Vesistökunnostushanke Koronjoki-Vaskuujärvi valmistunut
	Laaditaan metsätaloussuunnitelma	1. Metsätaloussuunnitelma on laadittu	Metsätaloussuunnitelma laadittu ja otettu käyttöön.
Pidetään infra kunnossa	Edistetään Virtain vesihuollon yhteistyötä	1. Vesihuollon yhteistyömahdollisuudet on	Vesiosuuskuntien ja vesihuollon kanssa aloitettu neuvottelu
	Käynnistetään lupamenettely puhdistamolietteen kompostoinnin jatkamiseksi	1. Lupa myönnetty talousarviovuoden aikana	Lupa lainvoimainen, voimassa 2019 loppuun saakka.
	Liikenneturvallisuuksuunnitelman toimenpiteet	1. Suunnitelman toimenpiteitä toteutetaan, seurataan toteutuneiden toimenpiteiden määrä	Liikenneturvallisuuksuunnitelman mukaisia toimenpiteitä toteutettu: Kunnan 1. kiireellisyysluokan toimenpiteistä toteutettu 70%, Elyn toimenpiteistä toteutettu 67%. Kaupungin nettisivuille avattu liikenneturvallisuuksisivusto.
	Katuvalaistussuunnitelman käytännön toteuttaminen	1. Katuvalaistussuunnitelman toimenpiteiden toteuttaminen	Valaistusten energiatehokkuutta parannettu, tarpeetonta valaistusta vähennetty ohjausjärjestelmän avulla
	Talvikunnossapidon alueurakointi kilpailutetaan	1. Alueurakointisopimukset tehty kolmelle vuodelle	Alueurakointi ei ole toteutunut talousarviovuoden aikana, siirtyy
	Energiaohjelman toimenpiteiden toteuttaminen	1. Toimenpiteiden toteutus, seurataan toteutuneet toimenpiteet	Uusiutuvan energian kuntakatselmus: Energiakatselmuksia tehty kymmenessä kiinteistössä: Kiinteistöt katselmoitu ja raportit toimitettu. Loppupalaveri pidetty.
	Huoltokirjatoimintaa kehitetään edelleen	1. Toimiva laajasti tietoa sisältävä huoltokirja	Olemassa olevaa huoltokirjaa on päivitetty, lisäämällä tarkastus, ym. tietoja
	Kaikkien kiinteistöjen ylläpito tekniselle osastolle	1. Selvitys laaditaan ja ylläpitoon valmistaudutaan talousarviovuonna (terveyskeskus ja vanhainkoti)	Selvitykset laadittu, terveyskeskuksen ja vanhainkodin kiinteistöt siirretty tilapalvelulle 1.1.2015.
	Tehdään selvitys kiinteistörekisterin ylläpidon siirtämisestä maanmittauslaitokselle	1. Selvitys on laadittu	Selvitystä ei ole laadittu

	Aloitetaan selvitystyö lämpölaitoksen yhtiöittämisestä	1. Selvitystyö ja päätökset tehty	Selvittämistyö aloitettu jatkuu vuodelle 2015.
	Tilojen käytön tehostaminen	1. Kaupungin toimintojen siirto omiin tiloihin mahdollisuuksien mukaan 2. Käyttämättömien kiinteistöjen myynti	1. Toimintoja siirretty kaupungin omiin tiloihin mm. Yrityspalvelun ja perhepäivähoidon toimistot. 2. Sähkörinteen kiinteistö myyty, Vallin kauppakirja laadittu, ei vielä allekirjoitettu.
	Tavoitteena ovat asiakkaan tarpeet, odotukset, toiminnan kannattavuus ja laadukkaat ja tehokkaasti tuotetut ruokatuotantoprosessit	1. Tehostetaan ruokatuotantoprosesseja 2. Keskitetty toiminta tuottaa tehokkuutta talousarviovuonna	Ruokatuotannonprosesseja kehitetty muuttamalla valmistusmenetelmiä tehokkaimmiksi/ kannattavimmiksi. Ergonomiaan ja työssäjaksamiseen on kiinnitetty erityisesti huomiota uusia valmistusmenetelmiä suunniteltaessa. Reseptiikkaa on vakioitu ja vakioituja reseptejä käytetään keskitetysti. Keskitetyt esimiesjärjestelyt ovat tuoneet tehokkuutta toimintaan. Tiedonkulkua on parantunut ja jokaisella keittiöllä on käytössä yhtenäiset toimintaohjeet.
Terveelliset ja tehokkaat ruokapalvelut osana hyvinvointia	Kilpailukykyisenä pysyminen jatkuvasti muuttuvissa olosuhteissa varmistaa myös toiminnan laadun ja tavoitteet käytännön työskentelylle.	1. Kilpailukykyä tarkastellaan 2. Toiminnan laatuun panostetaan	Toiminnan laatuun on panostettu ohjaamalla työntekijöitä ammatilliseen koulutukseen. Koulutus varmistaa henkilökunnan osaamisen muuttuvissa olosuhteissa. Asiakastytyväisyyskysely toteutettu toukokuussa yläkoulu/lukio. Saadut tulokset ovat mukana ruokalistasuunnittelussa. Saatujen vastausten perusteella voidaan todeta, että asiakkaat ovat tyytyväisiä toimintaamme. Reklamaatioiden määrä on vähentynyt. Sairauspoissaolot vähentyneet.
	Laaditaan ruokapalvelustrategia	1. Strategia laadittu ja otetaan käyttöön	Siirtyy vuodelle 2015
	Ruokapalveluesimiehen virka täytetään toistaiseksi	1. Virka täytetty toistaiseksi	Virka täytetty
	Laaditaan hankesuunnitelma keittiön/keittiöiden kunnostamisesta	1. Hankesuunnitelma laadittu talousarviovuoden aikana	Hankesuunnitelman laadinta siirtyy vuodelle 2016.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014, sis. vh	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	7 954 081	8 178 941		8 178 941	8 069 350,46	-109 590,54	98,7
Toimintamenot	-8 449 443	-9 654 161	188 625	-9 465 536	-8 652 655,74	812 880,26	91,4
Toimintakate	- 495 359	-1 475 220	188 625	-1 286 595	-583 305,28	703 289,72	45,3
Poistot	-2 401 948	-2 185 065		-2 185 065	-2 649 730,97	464 665,97	121,3
Yli/alijäämä	-2 897 307	-3 471 660	188 625	-3 471 660	-3 233 036,25	-238 623,75	93,1

TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNNAN YKSIKKÖKUSTANNUKSET

TUNNUSLUKU	YKSIKKÖ	TP 2012	TP 2013	TA 2014	TP 2014	TA 2015	MUUTOS TA2014- TA2015
Hallinto	€/Asukas	36,10	48,09	49,57	31,26	43,33	-6,25
Ruokahuolto	€/Ateriasuorite	-	3,96	4,05	3,89	4,41	0,36
Haja-as. alueen vesihuolto	€/Asukas	3,51	1,05	0,69	0,04	0,00	-0,69
Palo- ja pelastustoimi	€/Asukas	71,71	71,81	78,21	74,93	78,64	0,43
Yksityistieavustukset	€/Kilometri	785,57	818,33	969,70	958,97	884,85	-84,85
Liikenneväylien kp	€/Kilometri	5 086,56	4 767,27	4 968,40	3 539,10	5 019,66	51,26
Liikenneväylien valaistus	€/Kilometri	2 830,80	2 565,90	2 770,28	2 811,85	2 261,56	-508,72
Puistojen kp	€/Hehtaari	8 896,70	9 069,82	10	9 341,93	8 891,77	-1 183,67
Satama	€/Venepaikka	102,98	88,18	132,48	170,41	129,34	-3,14
Tuotannolliset rakennukset	€/Bruttoneliöm.	0,39	0,35	0,38	0,29	0,38	0,00
Asuinrakennukset	€/Bruttoneliöm.	2,90	2,90	3,23	3,15	3,32	0,08
Hallintokuntien rakennukset	€/Bruttoneliöm.	3,36	3,31	4,40	4,23	5,00	0,61
Tuotannolliset rakennukset	Käyttöaste %	-	-	96,8 %	99,3 %	99,3 %	2,5 %
Asuinrakennukset	Käyttöaste %	-	-	87,9 %	86,1 %	88,0 %	0,1 %
Hallintokuntien rakennukset	Käyttöaste %	-	-	99,3 %	99,3 %	98,3 %	-1 %
Kaukolämpö	€/Megawattitunti	39,05	46,45	45,09	46,06	45,28	0,19
Vesihuolto							
Puhdistettu vesi	€/Kuutiometri	0,93	1,26	1,22	1,36	1,20	-0,02

3.8.1 Hallinnon tulosalue

Teknisen toimen hallinto tuottaa ja hankkii taloudellisesti ja tehokkaasti lautakunnan alaisten tulosalueiden hallinto- ja talouspalvelut. Tulosalue järjestää yksityisteiden tienpitäjille myönnettyjen kunnossapito- ja perusparannusavustusten maksamisen ja käytön valvonnan. Yksityisteiden perusparannushankkeissa tehdään yhteistyötä tiehallinnon ja yksityistiekuntien kanssa.

Pelastuslain 13.6.2003/468 3 §:n mukaan kunnat vastaavat pelastustoimesta yhteistoiminnassa valtioneuvoston määräämällä alueella (alueen pelastustoimi), siten kuin siitä säädetään pelastustoimen alueiden muodostamisesta annetun lain 1214/2001 4§:ssä määräämällä tavalla. Virrat kuuluu Pirkanmaan alueelliseen pelastustoimeen. Pelastuslain 6 §:n mukaiset evakuoitaisuunnittelun ja väestönsuojelun tehtävät ovat kuntien vastuulla. Tekninen johtaja toimii valmiussuunnittelun yhteyshenkilönä (oto).

Ruokapalvelut ja henkilöstö siirtyivät tekniselle osastolle hallinnon tulosalueelle 1.1.2013 alkaen. Ruokapalveluiden tavoitteena ovat asiakkaan tarpeet, odotukset, toiminnan kannattavuus ja laadukkaat ja tehokkaasti tuotetut ruokatuotantoprosessit. Kilpailukykyisenä pysyminen jatkuvasti muuttuvissa olosuhteissa varmistaa myös toiminnan laadun ja tavoitteet käytännön työskentelylle.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %,
Toimintatuotot	1 631 607	1 623 451		1 623 451	1 534 506,64	88 944,64	94,5
Toimintamenot	-2 772 997	-2 848 779	89 300	-2 759 479	-2 597 336,05	-162 142,95	94,1
Toimintakate	-1 141 390	-1 225 328	89 300	-1 136 028	-1 062 829,41	-73 198,59	93,6
Poistot	-9 692	-9 484		-9 484	-9 843,13	359,13	103,8
Yli/alijäämä	-1 151 082	-1 234 812		-1 145 512	-1 072 672,54	-72 837,46	93,6

3.8.2 Ylläpidon ja rakentamisen tulosalue

Ylläpito ja rakentaminen -tulosalueen lakisääteisiä tehtäviä ovat liikenneväylien kunnossapito ja rakentaminen siinä laajuudessa, kuin asemakaavoitus edellyttää. Puistojen, istutusten, venesataman ja katuvalaistuksen ylläpito hoidetaan kunnan päätösten mukaisesti. Myös maankaatopaikan toiminta ja romuajoneuvojen hävittäminen lain mukaisesti kuuluu tulosalueen tehtäviin, sekä jätelain mukaiset jätehuollon järjestäminen ja jätehuollon viranomaistehtävät.

Virtain kaupunki on Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n osakas. Pirkanmaan jätehuolto järjestää Virtain alueen jätteenkuljetuksen ja keräilyn. Viranomaistehtävät hoitaa kaupunki yhteistyössä jätehuoltoyhtiön kanssa. Myös liikuntatoimen ulkoalueiden hoito kuuluu tulosalueelle.

Uusi tulosalue kattaa tilapalvelun, kunnallistekniikan sekä ympäristöosastolta siirtyviä toimintoja. Tilapalvelu järjestää kaupungin eri hallintokuntien käyttöön tarkoituksenmukaiset toimitilat kilpailukykyisesti erikseen sovitussa laajuudessa sekä harjoittaa asuin- ja toimitilojen vuokraustoimintaa. Tilapalvelu huolehtii kaupungin rakennusomaisuuden arvon säilyttämisestä hallitsemiensa kiinteistöjen osalta tarkoitukseen myönnettyjen määrärahojen puitteissa.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	3 338 631	3 442 937		3 442 937	3 574 120,63	-131 183,63	103,8
Toimintamenot	-3 418 420	- 4 407 949	84 325	-4 323 624	-3 872 479,46	-451 144,54	89,6
Toimintakate	-79 789	-965 012	84 325	-880 687	-298 358,83	-582 328,17	33,9
Poistot	-1 431 572	-1 349 666		-1 349 666	-1 770 407,52	420 741,52	131,2
Yli/alijäämä	-1 511 361	-2 314 678		-2 230 353	-2 068 766,35	-161 586,65	92,8

3.8.3 Ympäristövalvonnan tulosalue

Ympäristövalvonnan tulosalue tuli uutena tulosalueena vuonna 2013. Se valmistelee lupa- ja muut lupapalvelulautakunnan/jaoksen toimivaltaan kuuluvat päätökset. Vastuualue vastaa ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan kehittämisestä, vesistökunnostushankkeiden suunnittelusta ja ympäristön tilan seurannasta.

Tulosalue hoitaa yksityistielaisissa kunnalliselle tieviranomaiselle määrätyt tehtävät.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	122 262	108 414		108 414	113 510,22	-5 096,22	104,7
Toimintamenot	-313 843	-324 689	5 000	-319 689	-281 970,15	-37 718,85	88,2
Toimintakate	-191 581	-216 275	5 000	-211 275	-168 459,93	-42 815,07	79,7
Poistot					-207,01	207,01	-100,0
Yli/alijäämä	-191 581				-168 666,94	-42 608,06	79,8

3.8.4 Kaukolämpölaitoksen tulosalue

Kaukolämpöenergia hankitaan ja toimitetaan asiakkaille mahdollisimman edullisesti liiketaloudellisten periaatteiden mukaisesti. Vuoden 2014 aikana on päätetty jatkaa kaukolämpölaitoksen yhtiöittämisen valmistelua. Yhtiöittäminen toteutetaan valmistelujen edetessä mahdollisimman pian.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	2 261 487	2 375 675		2 375 675	2 216 800,01	158 874,99	93,3
Toimintamenot	-1 528 813	-1 623 397		-1 623 397	-1 478 994,56	-144 402,44	91,1
Toimintakate	732 674	752 278		752 278	737 805,45	14 472,55	98,1
Poistot	-580 326	-558 379		-558 379	-560 592,12	2 213,12	100,4
Yli/alijäämä	152 347	193 899		193 889	177 213,33	16 685,67	91,4

Kaukolämpölaitoksen lämmön myynti vuonna 2014 oli 32 108 MWh (vuonna 2013, 32 912 MWh).

3.8.5 Vesihuoltolaitoksen tulosalue

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on vesihuoltolakiin perustuen turvata sellainen vesihuolto, että kohtuullisin kustannuksin on saatavissa riittävästi, terveydellisesti ja muutenkin moitteetonta talousvettä sekä turvata terveyden- ja ympäristönsuojelulain kannalta asianmukainen viemärointi. Vesihuoltolaitos vastaa puhdistamolietteen kompostoinnista Sarvinevan jätteenkäsittelyalueella.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2014	TP2013	TA2014	TA		TOTEUMA	POIK- KEAMA €	TOT %
			MUUT	TA + MUUT			
Toimintatuotot	600 098	628 464		628 464	630 412,96	-1 948,96	100,3
Toimintamenot	-415 370	-449 347	10 000	-439 347	-421 875,52	-17 471,48	96,0
Toimintakate	184 728	179 117	10 000	189 117	208 537,44	-19 420,44	110,3
Poistot	- 380 357	-267 536		-267 536	-308 681,19	41 145,19	115,4
Yli/alijäämä	- 195 629	-88 419		-88 149	-96 826,75	8 407,75	109,5

4 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

Tuloslaskelmaosassa seurattavia määrärahoja ja tuloarvioita ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja –menot sekä satunnaiset erät.

Kaupunki ja vesihuolto	Alkuperäinen TA	TA MUUT	TA + MUUT	Toteuma	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntituotot	27 821 712	177 000	27 998 712	27 856 150,04	142 561,96
Maksutuotot	5 087 808	-200 000	4 887 808	4 957 248,26	-69 440,26
Tuet ja avustukset	1 104 218	-20 000	1 084 218	1 266 910,41	-182 692,41
Muut toimintatulot	102 690		102 690	354 359,62	-251 669,62
	37 536 598	-23 000	37 513 589	37 908 936,11	-395 347,11
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-34 317 201	59 587	-34 257 623	-34 037 467,18	-220 153,82
Palvelujen ostot	-31 751 459	-654 282	-32 405 741	-32 381 647,61	-24 093,39
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 766 615	14 554	-5 752 061	-5 029 960,02	-722 100,98
Avustukset muille	-3 012 375	24 200	-2 988 175	-3 383 809,56	395 634,56
Avustukset liikelaitoksille	-40 000		-40 000	-40 000	0
Vuokrat	-3 231 952	-4 913	-3 236 865	-3 238 398,90	1 533,90
Muut toimintamenot	-318 235	11 000	-307 235	-294 962,82	-12 272,18
	-78 437 837	-549 863	-78 987 700	-78 406 248,09	-581 451,91
Toimintakate	-40 901 248	-572 863	-41 474 111	-40 497 311,98	-976 799,02
Verotulot	21 210 000		21 210 000	21 834 500,36	-624 500,36
Valtionosuudet	22 140 200		22 140 200	22 161 865	-21 665
Rahoitustulot ja –menot					
Korkotulot muilta	10 000		10 000	11 062,11	-1 062,11
Muut rahoitustulot muilta	235 000		235 000	276 160,20	-41 160,20
Korkomenot	-2 000		-2 000	-4 261,83	2 261,83
Muut rahoitusmenot	50 000		50 000	156 864,91	106 864,91
	50 000		50 000	156 864,91	-106 864,91
Vuosikate	2 498 952	-572 863	1 926 089	3 655 918,29	-1 729 829,29
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 472 576		-2 472 576	-3 082 068	609 492
	-2 472 576		-2 472 576	-3 082 068	609 492
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tulot					
Satunnaiset menot					
Tilikauden tulos	26 376	-572 863	-546 487	573 850,29	-1 120 337,29
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				136 782,42	-136 782,42
Varausten lisäys				-489 000	489 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	26 376	-572 863	-546 487	221 632,72	-768 119,71

4.1 Verotulojen erittely

Verotulot	TA2014	TA + MUUT	Toteuma	Poikkeama, ylitys (+), alitus (-)	TP 2013	Muutos TP13/TP 14 %
Kunnallisvero	17 850 000		18 103 597,18	253 597,18	17 769 969	1,87
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 590 000		1 869 634,68	379 634,68	1 684 803	10,97
Kiinteistövero	1 770 000		1 861 268,50	91 268,50	1 710 210	8,83
	21 210 000		21 834 500,36	624 500,36	21 164 982	3,16

Verotuloissa vaikuttaa edelleen vuonna 2013 tehty verotilitysuudistus. Verontilityslakia muutettiin siten, että kaikkien verontilityslain mukaan tilittävien verojen kertymisjaksot vastaavat verotililaissa tarkoitettujen verojen kertymisjaksoa. Muutoksen johdosta muun muassa jäännösverot ja kiinteistöverot tilitetään kunnille aiempaa nopeammin (esimerkiksi aiemmin jäännösverot tilitettiin tammikuussa, nyt joulukuussa).

	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo, 1000 €	Efektiivinen veroaste*
2014	20,25	88 789	13,46
2013	20,25	88 448	13,48
2012	20,25	86 271	13,08
2011	19,75	86 062	13,35
2010	19,75	83 677	13,33

*) Erilaisten vähennysten johdosta kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) ei vastaa todellista veroastetta kunnissa. Puhutaan efektiivisestä veroasteesta, joka on maksuunpannun kunnallisveron suhde ansiotuloihin.

Kiinteistöveroprosentit	2014	2013
Vakituinen asuinrakennus	0,45 %	0,45 %
Muu asuinrakennus	1,00 %	1,00 %
Yleinen kiinteistövero	0,9 %	0,9 %

4.2 Valtionosuuksien erittely

Valtionosuudet	TA2014	Toteuma	Poikkeama, ylitys (+), alitus (-)	TP 2013	Muutos TP13/ TP14 %
Peruspalvelujen valtionosuus		17 522 383		17 133 868	2,2
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus		-453 049		-492 030	-7,9
Verotulojen tasaus		5 092 531		4 588 620	10,9
	22 140 200	22 161 865	21 665	21 230 458	4,4

5 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

5.1 Hankkeet

Hankkeita ovat yli 300 000 euron verottomat kokonaisuudet. Hankkeiden käsittelyssä seurataan kaupungin hankesuunnitteluohjeita.

Ahjolan alueen kaukolämpöverkkohankkeeseen saatiin viimeinen avustuserä vasta vuoden 2014 aikana, vaikka hanke on päättynyt jo aiemmin. Hankkeesta ei ole aiheutunut kuluja vuonna 2014.

Kalettomanlahden alueen kehittäminen saatiin päätökseen sekä viimeinen avustuksen maksatushakemus hanketta koskien on tehty.

Haja-asutusalueen viemäriverkoston laajennusta toteutettiin Torppakylän alueella sekä Killinkosken Töyrynperällä.

Kehitysvamma-asuntolan rakentaminen eteni suunnitelman mukaisesti ja valmistui käyttöön kesällä 2014. Hankkeeseen tehtiin määrärahamuutos arvioidun kokonaiskustannuksen perusteella, mutta lopullinen kustannus jäi alle talousarviossa varatun määrärahan. Rakentamiseen saatu avustus ARA:lta on haettu.

Vesistökunnostushankkeet etenivät vuoden 2014 aikana. Vuonna 2014 toteutettiin Vaskuunjärven ja Koronjoen vesistökunnostus.

Koivurinteen päiväkodin rakentaminen aloitettiin. Uuden päiväkodin on tarkoitus olla käytössä syksyllä 2015. Päiväkodin rakentamiseen saatiin OKM:n myöntämää kosteus- ja homevaurioiden korjauksiin tarkoitettua avustusta yhteensä 410 000 euroa.

Toimielin / hanke	Kustannusarvio	Edellisvuosien käyttö	TA 2014	TA MUUT	TA + MUUT	Toteuma 2014	Poikkeama	TOT %
Ahjolan alueen kaukolämpöverkko								
Menot						60 259	-60 259	-100
Tulot						60 259	-60 259	-100
Netto								
Kalettomanlahden alueen kehittäminen								
Menot	-945 465	-635 044	-380 000		-380 000	-348 885,03	-31 114,97	91,8
Tulot			190 000		190 000	187 903,02	2 096,98	98,9
Netto	-945 465	-635 044	-190 000		-190 000	-160 982,01	-29 017,99	84,7
Haja-asutusalueen viemärinti								
Menot			-300 000		-300 000	-101 764,73	-198 235,27	33,9
Tulot			32 000		32 000	42 235,89	-10 235,89	132
Netto			-268 000		-268 000	-59 528,84	-208 471,16	22,2
Kehitysvamma-asuntola								
Menot	-1 700 000	-509 871	-680 000	-90 447	-770 447	-669 487,58	-100 959,42	86,9
Tulot	512 000	182 829	112 000		112 000	329 297,76	-217 297,76	294
Netto	1 118 800	-327 042	-568 000	-90 447	-658 447	-340 189,82	-318 257,18	51,7
Vesistökunnostushankkeet								
Menot			-50 000	-50 000	-100 000	-66 652,40	-33 347,60	66,7
Tulot				50 000	50 000	16 600	33 400,00	33,2
Netto			-50 000		-50 000	-50 052,40	52,40	100,1
Koivurinteen päiväkot								
Menot	-2 870 000	-44 933	-2 100 000		-2 100 000	-1 326 400,98	-773 599,02	63,2
Tulot						198 430	-198 430	-100
Netto	-2 870 000	-44 933	-2 100 000		-2 100 000	-1 127 970,98	-972 029,02	53,7

5.2 Hankeryhmät

Valtuusto myöntää määrärahat ja tuloarviot hankeryhmälle kokonaisuutena. Hankeryhmien kohteet ovat alle 300 000 euroa. Pienhankintaraja on 10.000 €.

Kaupunginhallituksen alaisissa osakkeissa ja osuuksissa näkyy talousarviovuoden aikana hankittu osakehuoneisto Oy Virtain Pajamäki nimisestä rivitalosta. Kaupunki oli sitoutunut ostamaan huoneiston, mikäli kohteen valmistuttua sen kuudesta asunnosta on myymättä vähintään kaksi asuntoa.

Maa-alueissa ja rakennuksissa sekä tuotot että määrärahan käyttö toteutuivat huomattavasti talousarviota pienempinä. Maa-alueiden hankinnassa pääpaino on ollut teollisuustonttien hankinnassa. Maa-alueissa on ollut varaus etuosto-oikeuden käyttöön, josta on seurannut oikeuskäsittely. Päätös etuosto-oikeuden käytöstä sai lainvoiman vuoden 2014 aikana ja maa-alue lunastettiin vuoden 2014 aikana.

Käyttöjärjestelmän ohjelmistolisensseillä asennettiin Windows 7 -käyttöjärjestelmä hallinnon työasemiin.

Terveystoimen investoinnit -hankeryhmä sisältää terveyskeskuksen peruskorjausta, vanhainkodin piha-alueen kunnostamista sekä vuodeosaston peruskorjauksen suunnittelua. Kokonaistoteumaan vaikutti vuodeosaston peruskorjauksen siirtyminen vuodelle 2015.

Teknisten palveluiden lautakunnan alaisten investoinnit toteutuivat määrärahojen puitteissa. Kunnallistekniikkaa rakennettiin pääosin Penkkivuoreen ja Keiturinsalmeen. Tuotannollisiin rakennuksiin ei kohdistunut investointeja vuonna 2014. Asuinrakennusten osalta perusparannusta ovien osalta tehtiin ABC-rivitaloihin, Aravarinteen ja Rinnetien rivitaloihin. Lisäksi kerrostalo 1:een asennettiin lämmönjakoon Ouman-lämpövahti ja lämmitysverkosto säädettiin.

Hallintokuntien käytössä oleviin rakennuksiin investoitiin seuraavasti:

- Kaupungintalon lämmönvaihdin hankittiin ja lämmitysverkon perussäätö suunniteltiin
- Rantatien koulun Mäkitien siiven ilmastoinnin automatiikka uusittiin
- Yläkoulun c-rakennukseen tehtiin kahteen luokkaan erillisilmastointi
- Vaskiveden koulun peltikatot maalattiin
- Liikuntahallin iv-automatiikka uusittiin.

Vesihuollon investoinnit toteutuvat hyvin. Pumppaamojen saneeraukseen oli 20 000 euron määräraha, josta toteutui 15 117,44 euroa kuitenkin siten, että tavoitteena olleet asiat toteutuivat. Puhdistamon kone- ja laitesaneeraukseen oli varattu 20 000 euroa ja toteutui 11 180,14 euroa siten, että tavoitteena olleet asiat toteutuivat lähes kokonaan. Lisäksi investointiin kompostikenttään, sillä lietteen kompostoinnin lupa saatiin. Edellä olevien lisäksi viemäriverkostoa laajennettiin Keiturinsalmen alueen viemäröinnillä (-134 024,62 euroa, johon 30 726,62 euron rahoitusosuus).

Lämpölaitos investoi seuraavasti:

- päälaitosalueen aita ja portit
- vanhan laitoksen ulkoseinien korjaukset ja maalaukset
- K3 kattilan keskusvoitelujärjestelmä
- kaukolämpömittareiden etäluentajärjestelmän 2. vaihe (investoinnin johdosta seurantalukemat saadaan suoraan käyttöpäällikön tietokoneelle)
- valvomotietokoneiden, valvomo-ohjelmiston ja raportointiohjelmiston uusinta/päivitys
- muutaman uuden kaukolämpöasiakkaan liittäminen.

Hankeryhmä	TA 2014	TA MUUT	TA+MUUT	Toteuma	Poikkeama	TOT %
Kaupunginhallitus						
Osakkeet ja osuudet						
Menot	-150 000		-150 000	-78 918,45	71 081,55	52,6
Tulot	245 000		245 000			
Nettomeno	95 000		95 000	-78 918,45	71 081,55	52,6
Maa-alueet/rakennukset						
Menot	-350 000		-350 000	-182 507	-167 493	52,1
Tulot	285 000		285 000	7 973	277 027	2,8
Nettomeno	-65 000		-65 000	-174 534	109 534	268,5
Ohjelmistolisenssien hankinta						
Menot	-25 000		-25 000	-22 322,87	-2 677,13	89,3
Tulot						
Nettomeno	-25 000		-25 000	-22 322,87	-2 677,13	89,3
Perusturvalautakunta						
Terveys- ja sosiaalitoimen investoinnit						
Menot	-400 000		-400 000	-142 039,74	257 960,26	35,5
Tulot						
Nettomeno	-400 000		-400 000	-142 039,74	257 960,26	35,5
Tekninen lautakunta						
Hallinto, ruokapalveluiden investoinnit						
Menot	-47 000		-47 000	-12 900,00	34 100	27,4
Tulot						
Nettomeno	-47 000		-47 000	-12 900,00	34 100	27,4
Vesihuoltolaitos						
Menot	-418 000		-418 000	-209 922,84	208 077,16	50,2
Tulot				30 726,62	-30 726,62	-100
Nettomeno	-418 000		-418 000	-179 196,22	-238 803,78	57,1
Kunnallistekniikka						
Menot	-560 000		-560 000	-545 872,23	-14 127,77	97,5
Tulot				9 598,15	-9 598,15	-100
Nettomeno	-560 000		-560 000	-536 274,08	-23 725,92	95,8
Tuotannolliset rakennukset						
Menot	-40 000		-40 000		40 000	
Tulot						
Nettomeno	-40 000		-40 000		40 000	
Asuinrakennukset						
Menot	-181 000		-181 000	-70 531,64	-110 468,39	39
Tulot						
Nettomeno	-181 000		-181 000	-70 531,64	-110 468,39	39
Hallintokuntien käytössä olevat rakennukset						
Menot	-160 000		-160 000	-117 324,53	-42 675,47	73,3
Tulot						
Nettomeno	-160 000		-160 000	-117 324,53	-42 675,47	73,3
Lämpölaitos						
Menot	-170 000		-170 000	-137 561,28	-32 438,72	80,9
Tulot						
Nettomeno	-170 000		-170 000	-137 561,28	-32 438,72	80,9

Virtain kaupungin investoinnit yhteensä

Investoinnit yhteensä	TA 2014	TA MUUT	TA+MUUT	Toteuma	Poikkeama	TOT %
Menot	-6 011 000	-140 477	-6 151 447	-4 033 091,30	2 118 355,70	65,6 %
Tulot	864 000	50 000	914 000	883 023,44	-30 976,56	96,6 %
Nettomeno	-5 147 000	-140 477	-5 237 447	-3 150 067,86	2 087 379,14	60,1 %

6 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN**Kaupunki ja Vesihuolto**

	TA2014	MUUTOS	TA + MUUTOS	TOTEUTUMA
TOIMINTA JA INVESTOINNIT				
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 498 952	565 018	1 933 934	3 743 930
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-28 000		-28 000	-53 175
 Investointien rahavirta				
Investointimenot	-6 011 000	-140 477	-6 151 477	-4 033 091
Rahoitusosuudet investointeihin	334 000	50 000	384 000	827 533
Pys.vast. hyödykkeiden luovutustulot	530 000		530 000,00	55 490
 Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 676 048	474 541	-3 331 543	540 687
 Rahoitustoiminta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-303 000			-6 120
Antolainasaamisten vähennykset	84 000			2 101
	-219 000			-4 019
 Lainakannan muutokset/lisäykset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 590 000			1 537 691
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-911 000			-892 759
	1 679 000			644 933
 Muut maksuvalmiuden muutokset	52 000			32 979
 Rahoitustoiminnan rahavirta	1 512 000			673 893
 RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 164 048	474 541	-3 331 543	1 214 580
 Rahavarat 31.12	3 351 602			5 730 230
Rahavarat 1.1.	4 515 650			4 515 650
Rahavarojen muutos	-1 164 048			1 214 580

OSA 2.**III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT**

Virtain kaupungin ja kuntakonsernin tilinpäätöslaskelmat on esitetty tässä osiossa. Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase.

Virtain kaupunki sisältää kaupungin, taseyksikkö Vesihuollon ja Liikelaitos Marttisen ulkoiset, keskenään eliminoidut toteumat.

Virtain kaupungin konsernin tilinpäätöslaskelmat ovat konsernin tuloslaskelma, konsernin rahoituslaskelma ja konsernitase.

Lisäksi tässä osassa esitetään tilinpäätöslaskelmien liitetiedot.

Eriytettyinä tilinpäätöksinä esitetään vesihuollon taseyksikön sekä liikelaitos Marttisen tilinpäätökset.

VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN
TULOSLASKELMA

	2014	2013
Toimintatuotot		
Myyntituotot	25 234 041,87	25 666 790,86
Maksutuotot	4 954 461,00	5 070 435,16
Tuet ja avustukset	1 696 085,63	1 848 213,48
Vuokratuotot	1 668 772,55	1 583 152,55
Muut toimintatuotot	350 358,62	356 232,26
	<u>33 903 719,67</u>	<u>34 524 824,31</u>
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-35 051 452,44	-34 886 159,54
Palkat ja palkkiot	-27 032 178,70	-26 927 396,74
Henkilösivukulut	-8 019 273,75	-7 958 762,80
Eläkekulut	-6 604 335,11	-6 382 322,68
Muut henkilösivukulut	-1 414 938,63	-1 576 440,12
Palvelujen ostot	-29 281 776,54	-29 833 303,76
Asiakaspalvelujen ostot	-12 758 915,71	-13 426 646,70
Muiden palvelujen ostot	-16 522 860,83	-16 406 657,06
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 894 853,73	-5 217 100,57
Ostot tilikauden aikana	-4 894 853,73	-5 217 100,57
Avustukset	-3 348 283,66	-2 945 454,64
Vuokrat	-1 422 489,99	-1 327 506,88
Muut kulut	-317 056,51	-208 380,23
	<u>-74 315 912,87</u>	<u>-74 417 905,62</u>
Toimintakate	-40 412 193,20	-39 893 081,31
Verotulot	21 834 500,36	21 164 982,12
Valtionosuudet	22 161 865,00	21 230 458,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	11 062,11	10 933,42
Muut rahoitustuotot	279 108,88	308 050,12
Korkokulut	-126 095,57	-129 855,25
Muut rahoituskulut	-4 273,25	-2 313,13
	<u>159 802,17</u>	<u>186 815,16</u>
Vuosikate	3 743 974,33	2 689 173,97
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelmanmukaiset poistot	-3 254 638,59	-2 973 854,16
	<u>-3 254 638,59</u>	<u>-2 973 854,16</u>
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot		300 674,30
		<u>300 674,30</u>
Tilikauden tulos	489 335,74	15 994,11
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	136 782,42	136 782,42
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-489 000,00	
Tilikauden ylijäämä	137 118,16	152 776,53

**VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN
RAHOITUSLASKELMA**

	2014	2013
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 743 974,33	2 689 173,97
Satunnaiset erät		300 674,30
Tulorahoituksen korjauserät	-47 517,00	-668 351,43
	<u>3 696 457,33</u>	<u>2 321 496,84</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 317 528,15	-5 396 836,55
Rahoitusosuudet investointeihin	1 033 521,44	1 159 497,87
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden	55 490,00	1 749 254,38
	<u>-3 228 516,71</u>	<u>-2 488 084,30</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	467 940,62	-166 587,46
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-6 120,00	-11 604,75
Antolainasaamisten vähennys	2 100,80	
	<u>-4 019,20</u>	<u>-11 604,75</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 537 691,00	230 500,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-892 758,50	-890 582,50
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
	<u>644 932,50</u>	<u>-660 082,50</u>
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien	34 352,70	15 417,53
Vaihto-omaisuuden muutos	751,92	2 625,72
Saamisten muutos	702 242,44	-773 043,99
Korottomien velkojen muutos	-603 382,88	1 945 128,16
	<u>133 964,18</u>	<u>1 190 127,42</u>
Rahoituksen rahavirta	774 877,48	518 440,17
Rahavarojen muutos	1 242 818,10	351 852,71
Rahavarojen muutos	1 242 818,10	351 852,71
Rahavarat 31.12	6 046 540,90	4 803 722,80
Rahavarat 1.1.	4 803 722,80	4 451 870,09

**VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN
TASE**

VASTAAVAA	2014	2013
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	501 054,43	536 586,83
	<u>501 054,43</u>	<u>536 586,83</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	5 057 087,73	4 882 553,73
Rakennukset	21 763 627,19	22 096 571,12
Klinteräät rakenteet ja laitteet	6 144 705,48	5 943 124,37
Koneet ja kalusto	360 787,88	476 757,54
Muut aineelliset hyödykkeet	250 261,40	297 930,32
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 915 905,75	1 817 429,28
	<u>35 492 375,43</u>	<u>35 514 366,36</u>
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	7 428 323,59	7 349 405,14
Muut saamiset	272 376,33	268 357,13
	<u>7 700 699,92</u>	<u>7 617 762,27</u>
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	2 707,82	13 910,57
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	335 515,07	377 509,79
	<u>338 222,89</u>	<u>391 420,36</u>
Pysyvät vastaavat yhteensä	43 694 129,78	43 668 715,46
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	10 075,48	10 327,78
Valmiit tuotteet	8 024,20	8 523,82
	<u>18 099,68</u>	<u>18 851,60</u>
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	1 714 780,58	1 701 280,58
	<u>1 714 780,58</u>	<u>1 701 280,58</u>
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 816 254,71	1 831 351,38
Lainasaamiset	2 292,69	196,67
Muut saamiset	450 852,70	532 271,99
Siirtosaamiset	782 282,65	1 403 605,15
	<u>3 051 682,75</u>	<u>3 767 425,19</u>
Rahat ja pankkisaamiset	6 046 540,90	4 803 722,80
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	10 831 103,91	10 291 280,17
VASTAAVAA YHTEENSÄ	54 863 456,58	54 351 415,99

**VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN
TASE**

	2014	2013
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	23 750 394,96	23 750 394,96
Muut omat rahastot	336 375,85	336 375,85
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	12 043 489,14	11 890 712,61
Tilikauden yli-/alijäämä	137 118,16	152 776,53
	<hr/> 36 267 378,11	<hr/> 36 130 259,95
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET		
Poistoero	1 551 970,62	1 688 753,04
Vapaaehtoiset varaukset	489 000,00	
	<hr/> 2 040 970,62	<hr/> 1 688 753,04
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset		
	<hr/>	<hr/>
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	2 707,82	13 760,57
Lahjoitusrahastojen pääomat	460 547,29	468 339,31
	<hr/> 463 255,11	<hr/> 482 099,88
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 963 839,00	4 274 878,04
Lainat julkisyhteisöiltä		
Ostovelat	6 351,77	6 912,51
Liittymismaksut ja muut velat	1 109 752,41	1 056 743,95
	<hr/> 6 079 943,18	<hr/> 5 338 534,50
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	852 176,00	896 204,46
Lainat julkisyhteisöiltä		
Saadut ennakot	60 124,26	28 007,06
Ostovelat	3 029 715,99	3 739 246,00
Muut velat	829 079,99	876 872,28
Siirtovelat	5 240 813,32	5 171 438,82
	<hr/> 10 011 909,56	<hr/> 10 711 768,62
Vieras pääoma yhteensä	16 091 852,74	16 050 303,12
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	54 863 456,58	54 351 415,99

**VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN
LIITETIEDOT**

Tilinpäätöksen liitetiedot ryhmitellään kirjanpitoasetuksen liitetietovaatimusten mukaan tilinpäätöksen laatimista, tuloslaskelmaa, taseen vastaavia ja vastattavia, vakuuksia ja vastuusitoumuksia, henkilöstä ja konsernitilinpäätöstä koskeviin liitetietoihin.

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Poistot on laskettu kaupunginvaltuuston 6.10.2014 hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Päivitettyä poistosuunnitelmaa sovelletaan 1.1.2013 jälkeen valmistuneisiin kohteisiin.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot
**KUNNAN TOIMINTATUOTOT TEHTÄVÄALUEITTAIN
ULKOISET**

	2014	2013
Yleishallinto	717 360,89	768 260,66
Sosiaali- ja terveystoimi	26 149 911,59	26 874 738,34
Opetus- ja kulttuuri	1 096 452,69	943 056,32
Yhdyskuntapalvelut		273 401,32
Muut palvelut / tekninen	3 715 572,79	3 440 709,73
Liikelaitokset		
Liikelaitokset/liikevaihto	1 768 571,03	1 696 640,73
Muut varsinaisen toiminnan tuotot	455 850,68	528 017,21
Yhteensä	33 903 719,67	34 524 824,31

VEROTULOJEN ERITTELY

	2014	2013
Kunnallisvero	18 103 597,18	17 769 968,58
Kiinteistövero	1 861 268,50	1 710 210,43
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 869 634,68	1 684 803,11
	21 834 500,36	21 164 982,12

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	2014	2013
Peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	17 522 383,00	17 133 868,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuden taseaus	5 092 531,00	4 588 620,00
Järjestelmämuutoksen taseaus	46 812,00	46 812,00
Opetus- ja sivistystoimen muut valtionosuudet	-453 049,00	-492 030,00
Palkkaratk. tukeminen, kertasuoritus joulukuu		
Valtionosuudet yhteensä	22 161 865,00	21 230 458,00

MUUT TOIMINTATUOTOT
PYSYVIEN VASTAAVIEN MYYNTIVOITOT

	2014	2013
Tontit, maa-alueet	47 517,00	139 895,79
Kuntayhtymäosuudet		
Kalusto, autot		3 870,97
Yhteensä	47 517,00	143 766,76

MUUT TOIMINTAKULUT

PYSYVIEN VASTAAVIEN MYYNTITAPPIOT

Tontit, maa-alueet
Rakennukset
Kuntayhtymäosuudet
Osakkeet

2014

2013

SATUNNAISET TULOT

Kuntayhtymäosuudet, myyntivoitto

2014

2013

300 674,30

OSINGOT JA OSUUSPÄÄOMAN KOROT

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
Muut rahoitustulot
Yhteensä

2014

2013

161 766,00

161 766,00

59 086,84

59 086,84

3 776,67

3 456,56

224 629,51

224 309,40

YHTEISTOIMINTASOPIMUKSEN VAIKUTUS

ULKOISET TUOTOT

TOIMINTATUOTOT	2014					
	Yhteensä	Ruovesi	Osuus	Muutos Ruovesi %	Virrat	Muutos Virrat %
MYYNTITUOTOT	25 234 042	20 010 055	79,3 %	-2,1 %	5 223 987	0,0 %
MAKSUTUOTOT	4 954 461	1 884 994	38,0 %	-2,1 %	3 069 467	-2,4 %
TUET JA AVUSTUKSET	1 696 086	146 442	8,6 %	34,6 %	1 549 644	-10,9 %
VUOKRATUOTOT	1 668 773				1 668 773	5,4 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	350 359	336 810	96,1 %	48,2 %	13 548	-89,5 %
TOIMINTATUOTOT	33 903 720	22 378 302	66,0 %	-1,4 %	11 525 418	-2,5 %

ULKOISET TUOTOT

TOIMINTATUOTOT	2013			
	Yhteensä	Ruovesi	Osuus	Virrat
MYYNTITUOTOT	25 666 791	20 442 214	79,6 %	5 224 577
MAKSUTUOTOT	5 070 435	1 924 712	38,0 %	3 145 723
TUET JA AVUSTUKSET	1 848 213	108 806	5,9 %	1 739 407
VUOKRATUOTOT	1 583 153			1 583 153
MUUT TOIMINTATUOTOT	356 232	227 293	63,8 %	128 939
TOIMINTATUOTOT	34 524 824	22 703 025	65,8 %	11 821 799

ULKOISET KULUT

	2014					
	Yhteensä	Ruovesi	Osuus	Muutos Ruovesi %	Virrat	Muutos Virrat %
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-35 051 452	-9 544 768	27,2 %	5,0 %	-25 434 059	-0,2 %
PALVELUJEN OSTOT	-29 281 777	-10 211 134	34,9 %	-1,3 %	-19 070 642	-1,4 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 894 854	-999 953	20,4 %	-12,7 %	-3 822 275	-2,5 %
AVUSTUKSET	-3 348 284	-475 973	14,2 %	-14,2 %	-2 872 311	20,1 %
VUOKRAT	-1 422 490	-971 297	68,3 %	3,3 %	-451 193	16,4 %
MUUT KULUT	-317 057	-29 926	9,4 %	22,8 %	-287 131	56,0 %
TOIMINTAKULUT	-74 315 913	-22 233 051	29,9 %	0,6 %	-51 937 612	0,4 %

ULKOISET KULUT

	2013			
	Yhteensä	Ruovesi	Osuus	Virrat
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT	-34 886 160	-9 093 973	26,10 %	-25 493 640
PALVELUJEN OSTOT	-29 833 304	-10 347 468	34,70 %	-19 336 563
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-5 217 101	-1 145 559	22,00 %	-3 922 269
AVUSTUKSET	-2 945 455	-554 721	18,80 %	-2 390 734
VUOKRAT	-1 327 508	-939 836	70,80 %	-387 672
MUUT KULUT	-208 379	-24 378	11,70 %	-184 001
TOIMINTAKULUT	-74 417 906	-22 105 935	29,71 %	-51 714 880

ARVIOIDUT POISTOAJAT, NIITÄ VASTAAVAT VUOTUISET POISTOPROSENTIT JA POISTOMENETELMÄT

Aineettomat hyödykkeet

Kehittämismenot	2 - 5 v. tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5 - 10 v. tasapoisto
Konserniliikearvo	2 - 5 v. tasapoisto
Liikearvo	2 - 5 v. tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	
Atk-ohjelmistot	2 - 5 v. tasapoisto
Muut	2 - 5 v. tasapoisto
Erityisestä syystä enintään (esim. vesistöjen peruskunnostus)	20 v. tasapoisto

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50 v. tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30 v. tasapoisto
Talousrakennukset	10 - 20 v. tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30 v. tasapoisto
Asuinrakennukset	30 - 50 v. tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20% mjp
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 25% mjp
Muut maa- ja vesirakenteet	10 - 20% mjp
Vedenjakeluverkosto	7 - 10% mjp
Viemäriverkko	7 - 10% mjp
Kaukolämpöverkko	10 - 15% mjp
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 - 20% mjp
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	20 - 22% mjp
Maakaasuverkko	12 - 15% mjp
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20% mjp
Sähkö-, vesi- yms. laitoskoneet ja laitteet	15 - 25% mjp
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20% mjp
Liikenteen ohjauslaitteet	20 - 25% mjp
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 - 25% mjp
Koneet ja kalusto	
Rautaiset alukset	15 - 20 v. tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työ	8 - 15 v. tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	4 - 7 v. tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10 v. tasapoisto
Muut raskaat koneet	10 - 15 v. tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 - 10 v. tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 - 15 v. tasapoisto
Atk-laitteet	3 - 5 v. tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5 v. tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa

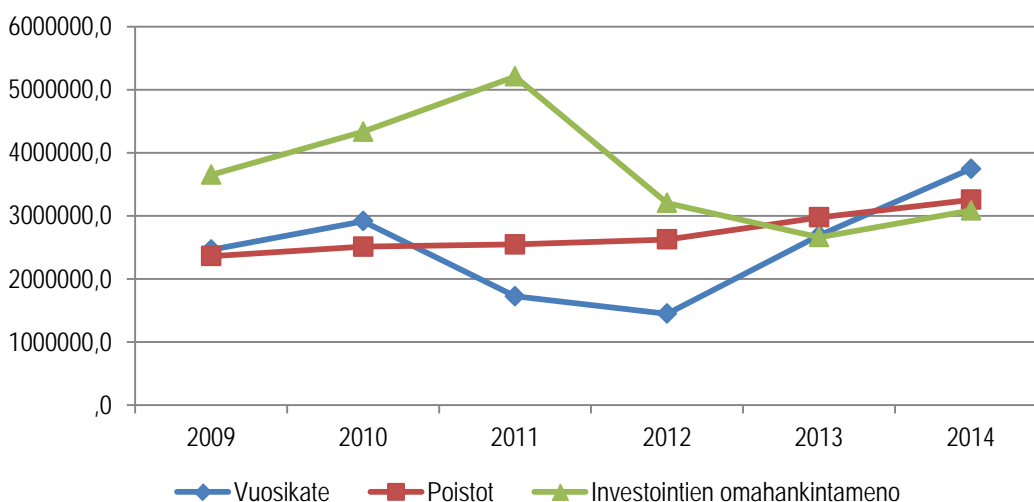
Suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuus

	TP 2013	TP2014	TA2015	TS2016	TS2017	Keskiarvo
Poistonalainen omahankintameno	2 659 093	3 082 840	3 622 900	4 707 000	3 290 000	3 472 367
Sumu poistot	2 891 523	3 254 639	3 354 639	3 504 639	3 304 639	3 262 015
Ero €	-232 430	-171 799	268 261	1 202 361	-14 639	210 351
Ero %	-9 %	-6 %	7 %	26 %	0 %	6 %

Investoinnit ylittävät poistot tarkasteluajanjaksolla keskimäärin n. 0,2 M€. Poistonalaisten investointien määrä vuonna 2014 oli noin 3,1 M€ (v.2013, 2,7 M€). Omahankintamenoa vaikuttaa bruttoinvestointisummaa alentavat rahoitusosuudet useissa hankkeissa (mm. Kalettomanlahti, kehitysvamma-asuntola, Koivurinteen päiväkot, nuorisohotellin remontointi). Laskelmassa ei huomioitu lämpölaitoksen saneerauksen vuonna 2014 tuloutunutta avustusosuutta 0,060 M€, sillä se ei ole varsinaista omarahoitusosuutta vuoden 2014 investointiin. Vuoden 2014 investoinneista uusinvestoinneilla on merkittävä osuus, n. 30 %, jolloin tilanne on hyvä, kun poistot riittävät kattamaan myös ne.

Vuoden 2015 talousarvio sisältää edelleen korkeat investoinnit (mm. päiväkodin rakentaminen jatkuu, vanhainkodin ilmastoinnin remontti) ja korkeat investoinnit jatkuvat yhä taloussuunnitteluvuonna 2016 (mm. ikääntyneiden palveluasumisyksikkö, yhteiskeittiöhanke ja vuodeosaston remontti, jolloin investoinnit tulevat ylittämään poistot reilulla miljoonalla eurolla yhteenlaskettuna. Kaupunki joutuu kattamaan osan investoinneista velkarahalla vuosina 2015 ja 2016, vaikkakin kertyneet kassavarat riittävät rahoittamaan näitä osin. Vuoden 2015 investoinneista on uusinvestointien määrä on korkea, joten vuosikate edelleen vuonna 2015 kattaa edelleen korvausinvestoinnit.

Taloussuunnitteluvuosien investointien yhteenlaskettua summaa ei tule ylittää ja sen jälkeen investoinnit voivat olla maksimissaan poistojen tasossa, jolloin rakentaminen, poistot ja rahoitus ovat tasapainossa ilman lisävelkaantumista.

Kuvio 10. Vuosikatteen, poistojen ja investointien vastaavuus

Tasetta koskevat liitetiedot

TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI

Kaupunki+vesihuolto+ Marttinen	1.1.2014	Lisäykset	Vähennykset	Rahoitusosuudet	Keskeneräisten siirto	Sumupoistot	31.12.2014
Käyttöomaisuus							
Aineettomat oikeudet	79 008,89	22 322,87	0,00	0,00		46 318,95	55 012,81
Muut pitkävaikutteiset	457 577,94	66 652,40		16 600,00	8 270,62	69 859,34	446 041,62
Maa- ja vesialueet	4 882 553,73	182 507,00	7 973,00				5 057 087,73
					-450		
Rakennukset	22 096 571,12	2 436 299,18		363 297,76	177,51	1 955 767,84	21 763 627,19
					193		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 943 124,37	1 288 197,48		330 722,68	451,70	949 345,39	6 144 705,48
Koneet ja kalusto	476 757,54	64 814,75			4 893,74	185 678,15	360 787,88
					243		
Keskeneräiset hankinnat	1 817 429,28	177 816,02		322 901,00	561,45		1 915 905,75
Muut aineelliset							
hyödykkeet	297 930,32					47 668,92	250 261,40
Kuntayhtymäosuudet	2 658 795,23						2 658 795,23
Tytäryhteisöosakkeet	1 554 785,64						1 554 785,64
Osakkuusyhteisöosakkeet	557 240,96						557 240,96
Muut osakkeet	2 578 583,31	78 918,45					2 657 501,76
YHTEENSÄ	43 400 358,33	4 317 528,15	7 973,00	1 033 521,44	0,00	3 254 638,59	
Palautuskelpoiset							
liittymismaksut	268 357,13	6 120,00	2 100,80				272 376,33
Pysyvät vastaavat yhteensä	43 668 715,46	4 323 648,15	10 073,80	1 033 521,44	0,00	3 254 638,59	43 694 129,78

Virtain kaupungin omistamat osakkeet ja osuudet 31.12.2014 (vain kaupunki)

	OMISTUS- OSUUS %	KIRJANPITO- ARVO 31.12.2014	LISÄYK- SET 2014	VÄHEN- NYKSET 2014	KIRJANPITO- ARVO 1.1.2014
KUNTAYHTYMÄOSUUDET					
Pirkanmaan Liitto	1,68	14 116,79			14 116,79
Pirkanmaan Sairaanhoidopiiri	1,61	2 358 138,74			2 358 138,74
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	0,91	286 539,70			286 539,70
Kuntayhtymäosuudet yhteensä		2 658 795,23	0,00	0,00	2 658 795,23
TYTÄRYHTEISÖJEN OSAKKEET JA OSUUDET					
Kiint.Oy Killinpolku	75,00	25 228,19			25 228,19
Kiint.Oy Tyrkönrivi	100,00	16 818,79			16 818,79
Kiint.Oy Virtain Opiskelijasuntolat	100,00	121 095,31			121 095,31
Kiint.Oy Virtain Veteraanit	100,00	199 698,79			199 698,79
Kiint.Oy Virtain Vuokratalot	100,00	990 119,05			990 119,05
Virtain Jäähalli Oy	62,80	185 006,72			185 006,72
Virtain Yrityspalvelu Oy	100,00	16 818,79			16 818,79
Tytäryhteisöjen osakkeet ja osuudet yhteensä		1 554 785,64	0,00	0,00	1 554 785,64
OSAKKUUSYHTEISÖT					
Kiint.Oy Illansuu	39,00	19 677,99			19 677,99
Kiint.Oy Kanttorinrinne	39,00	13 118,66			13 118,66
Kiint.Oy Virtain Virastotalo	25,40	487 744,98			487 744,98
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy, 21 285 kpl (/55 494:stä)	41,60	36 699,33			36 699,33
Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet yhteensä		557 240,96	0,00	0,00	557 240,96
MUUT OSAKKEET JA OSUUDET					
As.Oy Harjukuja	10,50	92 503,36			92 503,36
As.Oy Penkkivuori	5,78	32 359,02			32 359,02
As.Oy Poutapilvi	8,25	131 489,30			131 489,30
As.Oy Torisevantie 11	4,12	23 986,96			23 986,96
As.Oy Pajamäki Puutteentie 13 (M- Maxicar Ky)		76 362,12	76 362,12		0
Herraskylän Vesiosuuskunta		67,28			67,28
Jäähdyshojan Vesiosuuskunta		201,83			201,83
Kiint.Oy Virtain Linjatalo	1,54	5 382,01			5 382,01
Kotalan Vesiosuuskunta		252,28			252,28
Kuntarahoitus	0,04	44 000,00			44 000,00
Kuntien palvelukeskus KPK ICT Oy	7612 kpl	7 612,00			7 612,00
Kurjenkylän Vesiosuuskunta		67,28			67,28
Liedenpohjan Vesiosuuskunta		285,92			285,92
Länsi-Suomen Kasvukolmio Oy	6,93	150 000,00			150 000,00
Länsi-Suomen Kasvukolmio Oy/Virtain rahasto		15 000,00			15 000,00

M-Board B (Metsä-Serla Oyj)	226 kpl	506,23		506,23
Metsäliiton osuus (tavoiteosuudet 30000,00 €)		44 521,03	2 556,33	41 964,70
Neonmarkka Oy (Oy Lännen Metsä Ab)	1000 kpl	8 409,40		8 409,40
Oy Runoilijantie	3,79	70 034,03		70 034,03
Pirkanmaan Jätehuolto Oy	2,14	256 500,00		256 500,00
Pirkantien Tasohallit Oy	4,80	27 382,93		27 382,93
TREDU-Kiinteistöt Oy		1 609 522,68		1 609 522,68
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy	0,86	21 600,54		21 600,54
Toriseva-Golf Oy	2,25	16 773,15		16 773,15
Vaskiveden Vesiosuuskunta		153,05		153,05
Virtain Kenttä Oy	0,83	42,05		42,05
Virtain Vesiosuuskunta		17 485,75		17 485,75
Äijännevan Vesiosuuskunta		252,28		252,28
Muut osakkeet ja osuudet yhteensä		2 652 752,48	78 918,45	0,00
				2 573 834,03
KAIKKI OSAKKEET JA OSUUDET YHTEENSÄ				
		7 423 574,31	78 918,45	0,00
				7 344 655,86

SAAMISET

Pitkäaikaiset saamiset	2014	2013
Saamiset tytäryhtiöiltä	321 668,18	218 668,18
Pääomalainasaamiset/tytär	1 387 112,40	1 387 112,40
Taseesta poistettu pääomalainasaatavia, mutta velkasuhde säilyy 1.500.000,-		
Lainasaamiset muilta	6 000,00	95 500,00
Yhteensä	1 714 780,58	1 701 280,58
Lyhytaikaiset saamiset	2014	2013
Lainasaamiset tytäryhtiöiltä		
Myyntisaamiset tytäryhtiöiltä	68 965,70	70 449,54
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä		
Myyntisaamiset	157,00	2 567,52
Saamiset osakkuus- sekä muista omistusyhteisyyksiltä		
Myyntisaamiset	17 231,75	17 325,03
SIIRTOSAAMISET	2014	2013
Siirtosaamiset jäsenkuntayhtymiltä	59 086,84	482 063,04
Muut saamiset	54 134,17	55 953,30
Siirtosaam. (menoennakot)	2 050,00	11 961,54
Siirtosaamiset valtiolta	667 011,64	853 627,27
Yhteensä	782 282,65	1 403 605,15

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

OMA PÄÄOMA	2014	2013
Peruspääoma 1.1.	23 750 394,96	23 750 394,96
Peruspääoma 31.12.	23 750 394,96	23 750 394,96
Muu omapääoma		
Vahinkorahasto	336 375,85	336 375,85
Edellisten tilikausien ylijäämä	12 043 489,14	11 890 712,61
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	137 118,16	152 776,53
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	36 267 378,11	36 130 259,95

INVESTOINTIVARAUSTEN POISTOERO 31.12.2014

	Poistoeroa 31.12.2014	Poistoeron vähennys	Poistoeroa 1.1.2014
Kirjasto	633 396,43	42 840,58	676 237,01
Finncont Oy, teollisuushalli	227 463,09	67 275,17	294 738,26
Kaupungintalo	691 111,10	26 666,67	717 777,77
Yhteensä	1 551 970,62	136 782,42	1 688 753,04
Poistoeroa jäljellä 31.12.2014	1 551 970,62		

INVESTOINTIVARAUKSET 31.12.2014

	2014	2013
Vihriälä vanhusten ryhmäkoti	489 000,00	

PAKOLLISET VARAUKSET

	2014	2013
Kaatopaikan sulkemiskustannuksiin		223 910,37
-käytetty 2013		- 223 910,37

VELKOJEN ERITTELY

	2014	2013
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	6 351,77	6 912,51
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	25 563,89	2 694,16
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	432 553,32	622 138,05
Liittymismaksut ja muut velat	2014	2013
Palautus ja siirtokelpoiset liittymismaksut	1 109 306,41	1 056 743,95

Muut velat/lyhytaikainen	2014	2013
Ennakonpidätykset ja sotut	594 377,04	620 164,24
Muut velat	217 989,25	251 211,29
Alv-velka lääninverovirastolle	16 713,70	5 496,75
Yhteensä	829 079,99	876 872,28

Siirtovelat	2014	2013
Lomapalkkavaraus sosiaalikuluihin	4 442 147,36	4 281 981,52
Korkojaksotukset	33 086,15	28 980,24
Valtionosuusennakot	94 429,88	225 110,95
Kuel, Vael, Lel, Tael-maksut	522 856,83	519 100,21
Työttömyys- ja tapaturmavakuutusmaksut	105 196,63	65 617,54
Ennakkomenot ja muut menot	43 096,47	50 648,16
Yhteensä	5 240 813,32	5 171 438,62

PITKÄAIKAISET VELAT 31.12.2014	2014	2013
Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	1 485 880,00	1 453 109,80

Muita liitetietoja

VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET

eivät sisälly taseeseen

TAKAUKSET	2014	2013
Tytäryhteisöt	4 242 361,41	4 604 314,95
Muut	175 075,54	197 059,12
Osakkuusyhteisöt	3 762 500,00	3 977 500,00
Päätökset, mutta nostamatta (Muut)*		830 000,00
Yhteensä	8 179 936,95	9 608 874,07

*uudet päätökset vuosilta 2012 ja 2013 yht. 750 000 euroa eivät toteutuneet
Vuonna 2014 ei myönnetty uusia lainatakauksia.

Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen	2014	2013
takausvastuusta (Ei sisälly takausten yhteissummaan)	31 579 929,24	32 176 037,00
- mahd. vastuuta kattava osuus takausk. rahastosta	22 968,07	19 669,36

Leasingvuokra vastuut	325 018,91	231 882,87
Virtain kaupungin IT-laitteet on muutettu kokonaan leasing-laitteiksi. Lisäksi myös ohjelmistoja on hankittu leasingilla.		

Huollettavien varat ja pääomat	18 120,38	12 637,66
--------------------------------	-----------	-----------

ARVONLISÄVERON MAHDOLLINEN PALAUTUSVELVOLLISUUS

Mikäli kiinteistön käyttötarkoitus muuttuu siten, että kaupungilla ole oikeutta arvonlisäveron palautukseen / vähennykseen

Rakentamisvuosi	2014	2 013
Vuosi 2008–2014	2 198 878,12	1 995 823,21

KOULUTOIMEN JA PÄIVÄHOIDON
RETKITILIEN SALDO

2014	2013
39 904,42	62 638,36

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ

31.12. (Poikkileikkaus yhden päivän tilanteesta)

	2014	2013	2012	2011	2010
Yleishallinto *)	49	49	55	55	57
Sosiaali- ja terveystoimi, Virrat	260	316	321	317	309
Sosiaali- ja terveystoimi, Ruovesi	234	256			
Opetus- ja kulttuuritoimi	192	151	155	158	161
Yhdyskuntapalvelut		14	9	12	12
Muut palvelut / tekninen toimi	79	51	39	42	46
Liiketoiminta	23	21	24	20	19
Yhteensä	837	858	603	604	604

HENKILÖSTÖKULUT

	2014	2013	2012	2011	2010
Rahapalkat	27 221 103,71	27 073 677,50	19 104 207,19	18 293 451,65	17 410 693,77
Eläkevakuutusmaksut	6 604 335,11	6 382 322,68	4 806 803,00	4 621 899,37	4 464 035,98
Muut henkilöstömenot	1 414 938,63	1 576 440,12	1 056 595,57	1 041 219,35	919 639,78
Sair.vak.ja tapaturmapv.korv.	-408 401,59	-396 665,83	-264 105,06	-226 221,47	-197 287,66
Jaksotetut palkat	219 476,58	250 385,07	325 273,63	200 918,57	104 774,26

	2014	2013	2012	2011	2010
Tuloslaskelman henkilöstökulut	35 051 452,44	34 886 159,54	25 028 774,33	23 931 267,47	22 701 856,13
Investointeihin kirjatut henkilöstökulut	99 456,57	192 858,28	178 897,19	134 325,20	204 167,00
Kaatop.sulk.kust.henk.kulut/tase2080			2 614,30	14 945,42	
Henkilöstökulut yhteensä	35 150 909,01	35 079 017,82	25 210 285,82	24 080 538,09	22 906 023,13
Muutos %	0,2	39,1	4,7	5,13	

*)Yleishallinnon henkilöstömäärään 31.12. sisältyvät kaikkien hallintokuntien työllistetyt.

Työllistettyjä vuonna 2014 oli 19, 2013 21, 2012 25 ja 2011 29.

1.8.2014 alkaen päiväkodit ja ryhmäperhepäivähoito kokonaan opetus- ja kulttuuritoimen alaisuuteen.

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

	2014	2013
Tilintarkastuspalkkiot	9 740,00	11 919,00
Muut palkkiot, hanketark. yms.	5 001,65	3 501,40
	14 741,65	15 420,40

KONSERNITILINPÄÄTÖSLASKELMAT**KAUPUNKIKONSERNI
KONSERNITULOSLASKELMA**

	2014	2013
Toimintatuotot	47 688 949,16	48 164 813,16
Toimintakulut	-87 076 747,5	-87 454 426,32
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	555 318,49	630 763,05
Toimintakate	-38 832 479,85	-38 658 850,11
Verotulot	21 786 048,21	21 114 583,22
Valtionosuudet	22 607 289,20	21 946 544,80
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	10 023,20	12 249,96
Muut rahoitustuotot	121 638,09	149 868,53
Korkokulut	-343 241,52	-408 501,64
Muut rahoituskulut	-65 727,14	-65 490,02
	-277 307,37	-311 873,17
VUOSIKATE	5 283 550,19	4 090 404,74
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 342 126,04	-4 103 831,87
	-4 342 126,04	-4 103 831,87
Satunnaiset erät		-1 005 066,36
Tilikauden tulos	941 424,15	-1 018 493,49
Tilinpäätössirrot	-368 234,71	229 699,50
Vähemmistöosuudet	-27 494,97	-11 813,35
Tilikauden yli-/alijäämä	545 694,47	-800 607,34

KAUPUNKIKONSERNI
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2014	2013
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 283 550,19	4 090 404,74
Satunnaiset erät		-1 005 066,36
Tulorahoituksen korjauserät	-289 763,74	271 474,05
	<u>4 993 786,45</u>	<u>3 356 812,43</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 258 648,23	-6 233 106,50
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 033 521,44	1 163 335,97
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	113 988,52	189 028,49
	<u>-4 111 138,27</u>	<u>-4 880 742,04</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	882 648,18	-1 523 929,61
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-8 663,60	-11 604,75
Antolainasaamisten vähennys	2 100,80	
	<u>-6 562,80</u>	<u>-11 604,75</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 851 691,00	635 950,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 502 958,31	-1 337 443,32
	<u>348 732,69</u>	<u>-701 493,32</u>
Oman pääoman muutokset	21 252,37	-44 810,47
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	33 951,80	11 396,05
Vaihto-omaisuuden muutos	-34 321,84	36 261,11
Saamisten muutos	920 677,64	-897 658,13
Korottomien velkojen muutos	-575 306,50	1 887 787,66
	<u>345 001,10</u>	<u>1 037 786,69</u>
Rahoituksen rahavirta	708 423,36	279 878,15
Rahavarojen muutos	1 591 071,54	-1 244 051,46
Rahavarojen muutos	1 591 071,54	-1 244 051,46
Rahavarat 31.12.	7 918 364,90	6 327 293,36
Rahavarat 1.1.	6 327 293,36	7 571 344,82

KAUPUNKIKONSERNI
KONSERNITASE

VASTAAVAA	2014	2013
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	757 140,64	716 505,97
Muut pitkävaikutteiset menot	106 573,44	101 397,97
Ennakkomaksut	341,52	31 167,77
	864 055,60	849 071,71
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	5 721 164,65	5 527 839,30
Rakennukset	30 687 255,01	31 660 365,37
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 189 229,87	5 995 603,50
Koneet ja kalusto	919 964,22	1 067 683,06
Muut aineelliset hyödykkeet	268 058,19	321 262,12
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 633 276,67	2 133 741,00
	46 418 948,61	46 706 494,35
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	5 963 887,40	5 566 317,76
Muut osakkeet ja osuudet	2 768 808,52	2 708 550,22
Joukkovelkakirjalainasaamiset	6 155,06	3 657,46
Muut saamiset	16 495,34	12 476,14
	8 755 346,32	8 291 001,58
Pysyvät vastaavat yhteensä	56 038 350,53	55 846 567,64
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	63 882,08	101 459,19
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	335 515,07	377 509,79
Muut toimeksiantojen varat	8 221,61	7 802,92
	407 618,76	486 771,90
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	204 861,00	171 452,43
Valmiit tuotteet	8 024,20	8 523,82
Muu vaihto-omaisuus		228,81
	212 885,20	180 205,06
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	6 119,75	95 620,01
	6 119,75	95 620,01
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 647 519,72	2 694 242,99
Lainasaamiset	3 020,17	910,79
Muut saamiset	568 551,24	710 555,38
Siirtosaamiset	948 243,83	1 607 766,26
	4 167 334,96	5 013 475,42
Saamiset yhteensä	4 173 454,71	5 109 095,43
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	45 053,69	30 116,38
Joukkovelkakirjalainasaamiset	99 114,21	70 189,31
Muut arvopaperit		

	144 167,90	100 305,69
Rahat ja pankkisaamiset	7 774 197,00	6 226 987,67
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	12 304 704,81	11 616 593,85
VASTAAVAA	68 750 674,10	67 949 933,39
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	23 750 394,96	23 750 394,96
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	2 710,47	2 744,99
Arvonkorotusrahoisto	92 178,05	94 063,50
Muut omat rahastot	451 629,22	454 345,44
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	12 026 719,99	12 831 898,58
Tilikauden yli-/alijäämä	545 694,47	-800 607,34
	36 869 327,16	36 332 840,13
VÄHEMMISTÖOSUUDET	252 414,21	200 193,01
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET		
Poistoero	1 848 368,49	1 967 741,38
Vapaaehtoiset varaukset	650 689,71	150 383,50
	2 499 058,20	2 118 124,88
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	551 474,54	401 394,82
	551 474,54	401 394,82
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	2 707,82	13 760,57
Lahjoitusrahastojen pääomat	504 677,75	513 217,19
Muut toimeksiantojen pääomat	69 395,88	95 569,53
	576 781,45	622 547,29
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 347 348,4	12 160 352,04
Lainat julkisyhteisöiltä	894 188,88	929 773,58
Lainat muilta luotonantajilta	740 481,98	437 397,63
Liittymismaksut ja muut velat	925 112,21	885 834,40
	14 907 131,47	14 413 357,65
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 333 720,00	1 464 932,92
Lainat julkisyhteisöiltä	35 451,95	29 267,49
Lainat muilta luotonantajilta	6 536,35	6 402,33
Saadut ennakot	159 718,87	139 292,83
Ostovelat	3 629 614,56	4 316 974,76
Liittymismaksut ja muut velat	1 109 882,38	1 156 458,67
Siirtovelat	6 819 562,96	6 748 146,61
	13 094 487,07	13 861 475,61
Vieras pääoma yhteensä	28 001 618,54	28 274 833,26
VASTATTAVAA	68 750 674,10	67 949 933,39

VIRTAIN KAUPUNGIN KONSERNI
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot 31.12.2014

Laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa Virtain kaupunki on jäsenenä. Konsernitilinpäätöksessä kunnan osuus sisältää emokunnan, vesihuollon ja Nuorisokeskus Marttisen.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan, kuntayhtymien ja tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu nimellis- eli pariarvomenetelmällä.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on eliminoitu vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Tytäryhteisöjen kiinteistöverot on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin tuloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhtiöiden pysyvien vastaavien (vain rakennukset) poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen erot kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erää edellisten tilikausien yli/alijäämä vastaan sekä tilikauden yli/alijäämää vastaan. Osakkuusyhteisöjen poisto-oikaisua kaupungin poistoperusteiden mukaiseksi ei ole tehty, koska tietoja poistoperusteiden muuttamiseksi ei ole alusta asti saatavilla.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöistä konsernitilinpäätökseen on pääomaosuusmenettelyllä yhdistelty Koillis-Satakunnan Sähkö Oy ja Virtain Virastotalo Oy. Osakkuusyhteisöistä Kiinteistö Oy Kanttorinrinne ja Kiinteistö Oy Illansuu on jätetty yhdistelemättä vaikutuksiltaan epäolennaisina.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Pirkanmaan koulutuskonserni – kuntayhtymä on purettu edellisellä tilikaudella, joten edellisen tilikauden luvuissa on mukana purkutappio. Tästä johtuen edellisen tilikauden luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia.

Konsernituloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina	2014	2013
Myyntituotot	36 640 209,68	37 030 466,53
Maksutuotot	5 309 936,85	5 424 827,72
Tuet ja avustukset	1 803 861,08	2 038 944,64
Vuokratuotot	3 530 932,19	3 255 413,11
Muut toimintatuotot	404 009,36	415 161,16
	47 688 949,16	48 164 813,16

Satunnaiset erät	2014	2013
Virtain kaupunki		
kuntayhtymän purku	0,00	-1 005 066,36

Pakollisten varausten muutos	2014	2013
Pirkanmaan Sairaanhoidopiiri eläkevastuu-, potilasvahinkovastuu sekä muut pakollisten	150 079,72	103 836,31
Virtain kaupunki kaatopaikan sulkemiskustannukset, tilikaudella käytetty	0,00	-223 910,37
Pakollisten varausten muutos yhteensä	150 079,72	-120 074,06

Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot

Myyntivoitot	2014	2013
Pirkanmaan sairaanhoidopiiri	0,00	1 924,87
Virtain kaupunki	47 517,00	143 766,76
Myyntitappiot	2014	2013
Virtain kaupunki		
Pirkanmaan sairaanhoidopiiri	0,00	-1 170,43
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot yhteensä	47 517,00	144 521,20

Konsernitaseen liitetiedot

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2014	2013
Siirtyvät korot	59 086,84	59 533,23
Siirtosaamiset valtiolta	668 729,65	856 045,20
Projektisaamiset	53 499,86	36 309,52
Muut siirtosaamiset	166 927,48	655 878,31
	<hr/> 948 243,83	<hr/> 1 607 766,26

	2014	2013
Peruspääoma 1.1.	23 750 394,96	23 750 394,96
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12	23 750 394,96	23 750 394,96

Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	2 710,47	2 744,99
---------------------------------------	----------	----------

Arvonkorotusrahas to 1.1.	94 063,50	17 351,28
Lisäykset tilikaudella	0,00	76 777,67
Vähennykset tilikaudella	-1 885,45	-65,45
Arvonkorotusrahas to 31.12	92 178,05	94 063,50

Muut omat rahastot 1.1.	454 345,44	634 238,76
Lisäykset tilikaudella	4 147,87	3 237,92
Vähennykset tilikaudella	-6 864,09	-183 131,24
Muut omat rahastot 31.12.	451 629,22	454 345,44

Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	12 831 898,58	12 990 674,35
Lisäykset tilikaudella		
Vähennykset tilikaudella	-805 178,59	-158 775,77
Ed.tilikausien ylijäämä 31.12.	12 026 719,99	12 831 898,58

Tilikauden ylijäämä	545 694,47	-800 607,34
---------------------	------------	-------------

Oma pääoma yhteensä	36 869 327,16	36 332 840,13
---------------------	---------------	---------------

Edellisten tilikausien ylijäämän vähennys koostuu kuntayhtymän omassa tilinpäätöksessään tekemästä korjauksesta 1989,26 ja konserniyhtiön muutoksesta eliminoinnissa 2581,99.

Pakolliset varaukset	2014	2013
----------------------	------	------

SHP; Pakolliset varaukset	551 474,54	401 394,82
---------------------------	------------	------------

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2014	2013
--	------	------

Palkkojen ja sivukulujen jaksotukset	184 353,29	175 594,41
Lomapalkkajaksotukset	5 579 875,64	5 354 218,19
Korkojaksotukset	151 506,46	156 665,91
Valtio-osuusennakko	94 804,27	227 038,51
KVTEL-maksuvelka	522 856,83	527 957,41
Menoennakko ja muut siirtovelat	286 166,47	306 672,18

	6 819 562,96	6 748 146,61
--	--------------	--------------

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	2014	2013
---	------	------

Leasingvastuiden yhteismäärä	593 367,65	522 906,90
------------------------------	------------	------------

Muut vastuusitoumukset

Takaukset muiden puolesta		
Jäljellä oleva vastuut 31.12.	526 440,45	1 027 059,12

Arvonlisäveron palautusvastuu

Kiinteistön mahdollisen myynnin tai käyttötarkoituksen muuttumisen yhteydessä kuntakonsernilla saattaa olla velvollisuus maksaa valtiolle takaisin 1.1.2005 alkaen valmistuneista kiinteistöistä rakentamis- ja perusparannuskustannuksista kirjatut arvonlisäveron vähennykset ja palautukset. Vastuu perustuu arvonlisäverolain 11. lukuun.

	2014	2013
Arvonlisäveron palautusvastuu yhteensä	2 245 524,51	2 050 693,66

IV ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET

VESIHUOLTOLAITOS
TULOSLASKELMA

	1.1.–31.12.2014	1.1.–31.12.2013
Liikevaihto	623 534,76	598 337,20
Liiketoiminnan muut tuotot	6 878,20	1 761,02
	<hr/> 630 412,96	<hr/> 600 098,22
Materiaalit ja palvelut		
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-91 837,84	-94 890,90
Ostot tilikauden aikana	-91 837,84	-94 890,90
Palvelujen ostot	-170 163,15	-152 373,32
	<hr/> -262 000,99	<hr/> -247 264,22
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-130 102,16	-129 622,90
Henkilösivukulut	-28 972,68	-36 969,46
Eläkekulut	-22 481,95	-25 250,85
Muut henkilösivukulut	-6 490,73	-11 718,61
	<hr/> -159 074,84	<hr/> -166 592,36
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-308 681,19	-380 357,48
	<hr/> -308 681,19	<hr/> -380 357,48
Liiketoiminnan muut kulut	-799,69	-1 513,44
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-100 143,75	-195 629,28
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	3 317,00	4 763,15
Muille maksetut korkokulut		-35,70
Korvaus peruspääomasta		
Muut rahoituskulut		0,10
	<hr/> 3 317,00	<hr/> 4 727,55
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-96 826,75	-190 901,73
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-96 826,75	-190 901,73
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-96 826,75	-190 901,73

VESIHUOLTOLAITOS
RAHOITUSLASKELMA

	1.1.–31.12.2014	1.1.–31.12.2013
Toiminnan rahavirta		
Liikelyläämä (-alijäämä)	208 537,44	184 728,20
Rahoitustuotot ja -kulut	3 317,00	4 727,55
	211 854,44	189 455,75
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-311 687,57	-336 164,88
Rahoitusosuudet investointeihin	72 962,51	13 578,91
	-238 725,06	-322 585,97
Toiminnan ja investointien rahavirta	-26 870,62	-133 130,22
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-2 440,00	
	-2 440,00	
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos kunnalta	-173 771,69	-173 329,37
Saamisten muutos muilta	-13 626,18	2 317,92
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	149 967,06	411 927,94
	-37 430,81	240 916,49
Rahoituksen rahavirta	-39 870,81	240 916,49
Rahavarojen muutos	-66 741,43	107 786,27
Rahavarojen muutos	-66 741,43	107 786,27
Rahavarat 31.12	320 470,81	387 212,24
Rahavarat 1.1	387 212,24	279 425,94

**VESIHUOLTOLAITOS
TASE**

VASTAAVAA	2014	2013
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Rakennukset	232 417,47	181 332,78
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 508 684,82	2 551 577,71
Koneet ja kalusto	6 187,50	8 250,06
Muut aineelliset hyödykkeet	17 996,53	37 629,01
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	472 781,93	529 234,82
	<hr/> 3 238 068,25	<hr/> 3 308 024,38
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	420,46	420,46
Muut saamiset	55 152,00	52 712,00
	<hr/> 55 572,46	<hr/> 53 132,46
Pysyvät vastaavat yhteensä	3 293 640,71	3 361 156,84
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	194 609,22	187 758,45
Saamiset kunnalta	1 431 166,40	1 257 394,71
Muut saamiset	11 430,00	4 654,59
	<hr/> 1 637 205,62	<hr/> 1 449 807,75
Rahat ja pankkisaamiset	320 470,81	387 212,24
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	1 957 676,43	1 837 019,99
VASTAAVAA YHTEENSÄ	5 251 317,14	5 198 176,83

**VESIHUOLTOLAITOS
TASE**

VASTATTAVAA	2014	2013
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 179 317,62	2 179 317,62
Muut omat rahastot		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-682 871,28	-491 969,55
Tilikauden yli-/alijäämä	-96 826,75	-190 901,73
	<hr/> 1 399 619,59	<hr/> 1 496 446,34
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Liittymismaksut ja muut verot	479 278,93	437 704,33
	<hr/> 479 278,93	<hr/> 437 704,33
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta		
Saadut ennakot		
Ostovelat	81 675,33	143 458,65
Muut velat	3 258 269,72	3 088 666,41
Siirtovelat	32 473,57	31 901,10
	<hr/> 3 372 418,62	<hr/> 3 264 026,16
Vieras pääoma yhteensä	3 851 697,55	3 701 730,49
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	5 251 317,14	5 198 176,83

Liittymismaksut vuonna 2014: 38 832,00 euroa, liittyjiä 10.

Liittymismaksut vuonna 2013: 98 188,60 euroa, liittyjiä 19.

Liittymismaksut vuonna 2012: 63 195,66 euroa, liittyjiä 14.

LIKELAITOS MARTTINEN

TOIMINTAKERTOMUS

Toiminta-ajatus

Liikelaitos Marttinen on Marttisen saaren kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä toimiva nuoris- ja matkailukeskus. Marttisen ensisijaisena tehtävänä on hoitaa valtakunnallisille nuorisokeskuksille nuorisolainsäädännössä määriteltäviä tehtäviä. Keskukseen tulee toteuttaa nuorisolain (72/2006) tarkoitusta ja lähtökohtia ja olla yleishyödyllinen. Keskukseen mahdollinen ylijäämä on käytettävä keskuksen ja sen palvelujen kehittämiseen. Keskukseen toiminnasta pääosan tulee olla nuorisokäyttöä tavoitteena vähintään 2/3 keskuksen käytöstä (asetus 103/2006). Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee keskuksen nuorisotoimintaa.

Marttisen ensisijaisena tehtävänä on palvella alueellista, valtakunnallista ja kansainvälistä nuorisotoimintaa, leiri- ja luontokoulutoimintaa sekä nuorten aktiivista kansalaisuutta edistävää toimintaa ja toimia tarvittaessa nuorisotyön kehittämiskeskuksena ja kuntien nuorisotyön alueellisena palvelukeskuksena sekä antaa tarvittaessa nuorisotyön jatko- ja täydennyskoulutusta.

Nuorisotoiminnan ohella Marttinen on monipuolinen kokous- ja juhlatalo. Tämä toiminta on normaalia markkinahinnoilla tapahtuvaa toimintaa, jonka tarkoituksena on tukea keskuksen nuorisotoimintaa.

Liikelaitokseen kuuluva erillinen tulosalue, Perinne kylä, on perinnepohjainen kulttuurimatkailualue, jossa on kolme museota. Alueella on noin 30 rakennusta, joista suurin osa on museaalisesti tai paikallishistoriallisesti arvokkaita. Osa rakennuksista on vuokrattu alueen palveluita täydentävään yritystoimintaan. Perinne kylä toimii erilaisten tapahtumien järjestämispaikkana sekä kulttuuriperintöopetuksen oppimisympäristönä. Kaupunki avustaa Perinne kylän toimintaa.

Hallinto ja henkilöstö

Marttinen on toiminut kunnan liikelaitoksena 1.1.2006 alkaen. Kuntalain mukaisesti liikelaitosta johtaa johtokunta. Johtokunta toimii kaupunginhallituksen alaisuudessa. Vuonna 2014 johtokunta kokoontui seitsemän kertaa.

Johtokunnassa on viisi jäsentä ja jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Johtokunnan puheenjohtajana toimi Risto Saarinen, varapuheenjohtajana Timo Lesonen ja johtokunnan jäsenenä Jaana Kallioaho, Raija Rihkajärvi ja Asko Vainionpää. Kaupunginhallitusta johtokunnan kokouksissa edusti Pentti Tikkanen.

Vuonna 2014 Marttisessa oli 15 vakituista työntekijää. Vakituudessa virassa tai työsuhteessa olevien lisäksi Marttisessa työskenteli 39 henkilöä eripituisilla määräaikaisten työsopimuksilla. Tehtyjen henkilötyövuosien määrä oli 26,5 sisältäen määräaikaisten kausi- ja hanketyöntekijät sekä nuoret kesätyöntekijät (2013: 25,2 htv). Marttisen työyhteisöön kuuluu jatkuvasti myös työssäoppijoita eri oppilaitoksista, vapaaehtoistyötä tekeviä eurooppalaisia nuoria, siviilipalvelusvelvollisia sekä työkokeilussa ja kuntouttavassa työtoiminnassa olevia henkilöitä. Heidän ohjaamisensa ja erityistarpeidensa huomioiminen on osa nuorisokeskuksessa tehtävää yhteiskunnallista työtä.

Keskeiset tapahtumat vuonna 2014

Marttisen palvelukysynnän odotettiin jatkuvan lievästi nousujohteisena. Käyttöpäivien määrä kasvoi 4 %. Nuorisokäytön määrä kuitenkin laski edellisvuodesta 6 %, sen sijaan muu käyttö kasvoi 38 %. Nuorisotoiminnan osuus (69 %) säilyi asetuksen mukaisena. Liikevaihdon näkökulmasta kasvua edellisvuoteen oli 7 %. Nuorisokäytön liikevaihto kasvoi 6 % ja muun käytön 11 %.

Nuorisokäyttö muodostui perusnuorisotoiminnasta (leirikoulut, rippileirit, järjestöjen leirit, muu nuorisotoiminta) sekä sosiaalisesta nuorisotyöstä (Nuotta-valmennus ja perhetyö sekä työpajatoiminta). Leirikoulut olivat edelleen suurin asiakasryhmä (30 % nuorisotoiminnan liikevaihdesta), vaikka niiden määrä laski edellisvuodesta. Seurakuntien osuus nuorisotoiminnasta oli 22 % ja järjestöjen 12 %. Sosiaalinen nuoriso- ja perhetyö jatkoi kasvuaan, sen osuus oli 13 %. Muun käytön osalta erityisesti kokoukset ja koirajärjestöjen tapahtumat lisääntyivät.

Nuorisotoiminnan panostukset kohdistuivat toiminnan pedagogiseen kehittämiseen sekä ympäristökasvatukseen. Sosiaalisen nuorisotyön (Nuotta –valmennus) kysyntä kasvoi merkittävästi vuoden aikana.

Vuoden kohokohtia ja muita merkittäviä tapahtumia Marttisessa olivat:

- Valtakunnallisten nuorisokeskusten yhteinen strategia valmistui. Marttinen osallistui strategiatyöhön yhdessä muiden keskusten kanssa. Yhteinen strategia ohjaa Marttisen toimintaa. Panostusta erityisesti pedagogisen osaamisen kehittämiseen ja nuorten osallisuuden lisäämiseen.
- Pirkanmaan ELY-keskus myönsi kunniaininnon ympäristötietoisuuden lisäämisestä.
- Marttisessa järjestettiin valtakunnalliset ympäristökasvatuspäivät (2.-3.10.2014).
- Uusi hakkeella toimiva lämpölaitos valmistui ja otettiin käyttöön.
- Nuorisohotellin peruskorjaus ja laajennus käynnistyi loppuvuodesta 2014.
- Selvitetiin kuntalain muutoksen tuoman yhtiöittämisvelvollisuuden vaikutuksia Marttisen toimintaan. Kaupunginhallitus totesi, että yhtiöittämisvelvollisuus ei täyty Marttisen osalta (KH 23.6.2014).
- Asunto- ja kulttuuriministeri Pia Viitanen vieraili Marttisessa 10.9.2014.

Perinnekyllän museot olivat avoinna yleisölle juhannuksesta elokuun alkuun. Opastettuja museokierroksia järjestettiin ryhmille tilauksesta myös muina aikoina. Tapahtumia Perinnekyllän alueella järjestettiin entiseen tapaan yhteistyökumppaneitten kanssa. Suurin yleisötapahtuma oli kaupungin kulttuuritoimen järjestämä juhannustapahtuma. Muita tapahtumia olivat mm. TilkkuVirrat -festivaali ja Masiinatorstai heinäkuussa.

Liikelaitoksen talous

Nuorisokeskuksen toiminta on nuorisolain mukaisesti yleishyödyllistä. Liikelaitoksen tulee kuitenkin pyrkiä kannattavaan toimintaan siten, että tulojen tulee suunnittelukaudella kattaa toiminnan kustannukset. Pitkällä aikavälillä tulorahoituksella tulee kattaa myös investoinnit. Liikelaitoksen liikevaihto vuonna 2014 oli 1 384 655 € (vuonna 2013, 1 295 332 €). Liikevaihto kasvoi 7 % edellisvuodesta, euromääräistä kasvua kertyi 89 322 €. Talousarviotavoite ylittyi 28 955 eurolla.

Liikevaihdon kasvu oli hyvä verrattuna matkailu- ja ravintola-alaan, joka kärsi palvelujen kysynnän laskusta vuonna 2014, ja tilanne on edelleen keskimääräistä synkempi. Alan kannattavuus on alentunut ja voimakkaasti kohonneet kustannukset pahentavat tilannetta edelleen. Majoitus- ja

ravintola-alaa viime vuosina kurittanut kova kustannuskehitys vaikutti myös Marttisen talouteen mm. elintarvikkeiden hinnan nousun muodossa.

Marttisen muut toiminnan tulot olivat 502 490 €. Muita toiminnan tuloja ovat valtionavustukset, vuokratulot, työllistämistuet sekä kunnan avustus Perinnekyllän toimintaan (40 000 €). Suurin muihin toiminnan tuloihin sisältyvä summa oli valtionavustus nuorisotoimintaan (330 000 €), joka oli sama summa kuin edellisvuonna. Muut toiminnan tulot laskivat.

Toimintamenot (materiaalit ja palvelut, henkilöstökulut sekä liiketoiminnan muut kulut) olivat yhteensä 1 802 026 € (vuonna 2013, 1 705 456 €), toteutuma oli 106,5 %. Kasvua edellisvuoteen oli 5,7 %. Aineiden ja palveluiden ostot ylittivät talousarvion määrärahat (toteutuma 113,3 %). Etenkin elintarvikkeiden ostoihin kului arvioitua enemmän. Palveluiden ostoissa ylittyivät etenkin kiinteistöjen ylläpitoon ja kunnostamiseen liittyvät palvelut sekä asiantuntijapalvelut. Henkilöstömäärärahat toteutuivat kokonaisuudessaan lähes suunnitellusti huolimatta ennakoimattomista eläkemaksuista ja lomapalkkavelan muutoksista (toteuma 101 %).

Poistojen määrä ylitti talousarviossa arvioidun. Yhtenä syynä tähän oli suunnitelmapoistojen poistoperusteiden muutos (KV § 43/6.10.2014), jonka myötä poistoajat lyhenivät ja poistojen määrä kasvoi. Lisäksi lämpölaitoksesta sekä toiminnallisesta kalustamis- ja varustamishankkeesta aloitettiin poistot jo syksyllä 2014, jotka eivät olleet mukana talousarviossa.

Liikevaihdon kasvusta huolimatta kustannuskehitys ja kasvaneet toimintakulut sekä poistojen kasvanut määrä johtivat siihen, että liikelaitoksen tulos heikkeni. Liikevaihdon ja liiketoiminnan muilla tuotoilla (vuosikate) katettiin kaikki liikelaitoksen käyttötalouden toimintamenot ja puolet poistoista. Vuoden 2014 tulos oli poistot (-172 570 €) huomioon ottaen 84 514 € alijäämäinen. Vuoden 2013 tilikausi oli 49 288 € ylijäämäinen, joten edelliseen vuoteen verrattuna tulos heikkeni merkittävästi.

Perinnekyllän ylläpito rasittaa liikelaitoksen taloutta. Kaupungin myöntämä avustus ei riitä Perinnekyllän toiminnan ja kiinteistöjen ylläpitoon.

Investointien nettomenot olivat 125 965 € (vuonna 2013, 300 486 €). Nuorisohotellin peruskorjaus- ja laajennustyön käynnistyminen sekä valmistunut lämpökeskus olivat isoimmat investoinnit. Opetus- ja kulttuuriministeriö tuki näitä investointeja valtionavustuksella. Investointeja kohdistettiin myös nuorisokeskuksen toiminnalliseen kalustamiseen ja varustamiseen. Liikelaitos lyhensi Lomasaaren peruskorjauslainaa kaupungille suunnitellusti 24 000 €. Lainaa on jäljellä yhteensä 21 500 €. Laina-aika on 21.12.2015 saakka. Kun poistoja vastaavaa korvausinvestointien tulo-rahoitustarvetta ei ollut, ei tilikauden tuloksen alijäämäisyys merkinnyt maksuvalmiuden kiristymistä. Alijäämäisestä tuloksesta huolimatta liikelaitoksen maksuvalmius säilyi hyvänä.

Arvio tulevasta kehityksestä

Kannattavuuden kehittäminen vaatii toimenpiteitä talouden saamiseksi tasapainoon. Kannattavuuden parantamiseen on pyritty mm. talvikauden toimintaa vilkastuttamalla. Lumeen ja jäähän perustuvat aktiviteetit eivät kuitenkaan sääolojen vuoksi ole tavoitellussa määrin lisänneet asiakasmääriä, mm. suositun jääkiipeilyn kausi jäi vain muutamaan viikkoon. Koko kaupungin elinvoiman kannalta olisi tärkeää saada alueelle uusia vetovoimatekijöitä erityisesti talvikauteen.

Marttinen panostaa oman toimintansa pedagogiseen kehittämiseen sekä myyntiin ja markkinointiin. Marttisen kehittäminen perustuu vahvaan nuorisotyön osaamiseen, upeaan ympäristöön ja toimiviin palveluihin ja puitteisiin. Marttisen tavoitteena tulevina vuosina on panostaa

kansainvälisen toiminnan lisäämiseen sekä koulutus- ja valmennuspalveluitten kehittämiseen, joilla tavoitellaan kapasiteetin parempaa käyttöastetta erityisesti talvikaudella. Näiden hankkeiden toteuttamiseksi on haettu erillisrahoitusta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on käynnistänyt nuorisolain uudistamisen siten, että uusi laki astuisi voimaan 1.1.2016. Valtakunnalliset nuorisokeskukset ovat käynnistäneet oman vaikuttamistyönsä nuorisolain uudistamiseen liittyen. Tavoitteena on turvata keskuksien tulevaisuuden toimintaedellytykset ja nuorisotoiminnan rahoitus. Myös Nuotta-valmennuksen rahoitus tulisi saada uudistettuun lakiin.

Opetushallitus hyväksyi perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet joulun 2014 alla. Uudessa opetussuunnitelmassa on painotuksia, jotka korostavat koulun ulkopuolista, non-formaalista oppimista, jota valtakunnalliset nuorisokeskukset toteuttavat leirikouluissaan. Tavoitteena on leirikoulutoiminnan lisääntyminen tulevina vuosina.

Nuorisotoiminnan rinnalla kehitetään myös muuta toimintaa, jonka tavoitteena on tukea nuorisotoimintaa. Marttisen saaren alue on mainio erilaisiin harrastuksiin ja virkistykseen sopiva alue kaiken ikäisille. Vuoden 2014 aikana käytiin keskustelua mm. koiraharrastustoiminnan edellytyksien parantamiseksi. Yhteistyökumppaneitten ja investoreitten löytäminen tuomaan vetovoimaa ja synergiaetuja alueelle on tarpeen. Marttisen saaren alueen kehittäminen ja elinvoimaisuuden lisääminen on koko kaupungin yhteinen asia.

Sisäinen valvonta ja toiminnan riskit

Toiminnassa noudatetaan liikelaitoksen johtosääntöä, kaupungin hallintosääntöä, talousarvion täytäntöönpano-ohjeita ja muita annettuja ohjeita. Talouden tilanne esitetään johtokunnalle sen kokouksissa, kaupunginhallitukselle ja valtuustolle annetaan toteutumaportit toiminnasta ja taloudesta. Omaisuuden vakuuttaminen on hoidettu keskitetysti kaupungin kautta.

Nuorisolaki edellyttää, että keskuksella on turvallisuussuunnitelma. Korkean riskin ohjelmapalveluista tehdään vaaratilanteiden kartoitukset ja riskianalyysit sekä kirjataan vaara- ja läheltä piti -tilanteet. Muistakin ohjelmapalveluista on tehty turvallisuussuunnitelmat. Henkilökunnalle järjestettiin turvallisuus- ja ensiapukoulutusta, mm. EA I ja EA II –koulutukset vuonna 2014. Vuoden aikana tehtiin myös työpaikkaselvitys yhteistyössä työterveyshuollon kanssa.

Henkilöstöön liittyvä riski on Kunta 10 –tutkimuksessa todetut työpaineet, jotka ovat korkeammat kuin kaupungin henkilöstöllä keskimäärin. Vuonna 2014 panostettiin työhyvinvointiin mm. luento- ja virkistystoiminnan muodossa sekä lisäämällä yhteisiä palaveriteita.

Keskuksen taloudelliset riskit liittyvät yleiseen talouden tilanteeseen ja kysynnän kehitykseen. Kuntien, seurakuntien ja perheiden tiukentunut taloustilanne heijastuu myös nuorisotoimintaan. Marttisen mittavan kiinteistömäärän ja sen ylläpitoon sisältyy taloudellisia riskejä. Niukoilla henkilöstö- ja muilla resursseilla toimittaessa syntyy äkillisiä korjaus- ja kunnostustarpeita koneissa, laitteissa ja rakennuksissa.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Nuorisolaissa (72/2006) todetaan, että nuorisokeskus on yleishyödyllinen ja keskusten mahdollinen ylijäämä on käytettävä keskustun sekä niiden palvelujen kehittämiseen. Liikelaitos Marttisen johtokunta esittää, että tilikauden alijäämä 84 514,55 € siirretään taseen omaan pääomaan ja yhdistetään edellisten tilikausien yli-/alijäämään.

**LIKELAITOS MARTTINEN
TULOSLASKELMA**

	1.1.–31.12.2014	1.1.–31.12.2013
Liikevaihto	1 384 654,60	1 295 332,40
Liiketoiminnan muut tuotot	462 490,73	542 474,62
Tuet ja avustukset kunnalta ja kuntayhtymältä	40 000,00	40 000,00
	1 887 145,33	1 887 807,02
Materiaalit ja palvelut		
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-372 104,12	-361 207,75
Ostot tilikauden aikana	-372 104,12	-361 207,75
Palvelujen ostot	-365 080,08	-338 300,94
	-737 184,20	-699 508,69
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-819 225,70	-783 220,78
Henkilösivukulut	-194 757,56	-183 178,90
Eläkekulut	-160 260,98	-134 437,14
Muut henkilösivukulut	-34 496,58	-48 741,76
	-1 013 983,26	-966 399,68
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-172 570,59	-129 236,78
	-172 570,59	-129 236,78
Liiketoiminnan muut kulut	-50 859,09	-39 548,16
Liikeliijäämä (-alijäämä)	-87 451,81	43 113,71
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	2 948,68	6 444,12
Muille maksetut korkokulut	-11,42	-269,55
	2 937,26	6 174,57
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-84 514,55	49 288,28
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-84 514,55	49 288,28
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-84 514,55	49 288,28

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

	2014	2013
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-4,63	2,43
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-4,17	2,41
Voitto, %	-6,10	3,8

**LIKELAITOS MARTTINEN
RAHOITUSLASKELMA**

	1.1.–31.12.2014	1.1.–31.12.2013
Toiminnan rahavirta		
Liikelyljäämä (-alijäämä)	85 118,78	172 350,49
Rahoitustuotot ja -kulut	2 937,26	6 174,57
	88 056,04	178 525,06
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-284 436,85	-655 195,17
Rahoitusosuudet investointeihin	158 471,00	346 000,00
	-125 965,85	-309 195,17
Toiminnan ja investointien rahavirta	-37 909,81	-130 670,11
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-201,60	-7 230
	-201,60	-7 230
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-24 000	-24 000
	-24 000	-24 000
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-73 612,02	-62 980,31
Saamisten muutos muilta	170 189,44	-205 947,43
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-6 227,93	103 905,07
	90 349,49	-165 022,67
Rahoituksen rahavirta	66 147,89	-196 252,67
Rahavarojen muutos	28 238,08	-326 922,78
Rahavarojen muutos	28 238,08	-326 922,78
Rahavarat 31.12	316 310,45	288 072,37
Rahavarat 1.1	288 072,37	614 995,15

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

	2014	2013
Investointien tulorahoitus, %	69,90	57,74
Lainanhoitokate	3,66	7,36
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v, 1000 €	85	216
Kassan riittävyys, pv	54,7	43,9
Quick ratio	1,07	1,16
Current ratio	1,07	1,16

LIKELAITOS MARTTINEN**TASE**

VASTAAVAA	2014	2013
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	10 726,49	22 428,17
	<hr/> 10 726,49	<hr/> 22 428,17
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Rakennukset	1 607 426,58	1 510 25,32
Kiinteät rakenteet ja laitteet	82 450,46	63 889,00
Koneet ja kalusto	68 321,12	72 698,74
Muut aineelliset hyödykkeet		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	53 345,02	199 833,18
	<hr/> 1 811 543,18	<hr/> 1 846 446,24
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	4 328,82	4 328,82
Muut saamiset	39 939,14	39 737,54
	<hr/> 44 267,96	<hr/> 44 066,36
Pysyvät vastaavat yhteensä	1 866 537,63	1 912 940,77
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	33 314,99	53 522,71
Saamiset kunnalta	355 382,10	281 770,08
Muut saamiset	10 752,08	20 476,81
Siirtosaamiset	36 516,67	173 773,66
	<hr/> 435 965,84	<hr/> 532 543,26
Rahat ja pankkisaamiset	316 310,45	288 072,37
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	752 276,29	820 615,53
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 618 813,92	2 733 556,40

**LIKELAITOS MARTTINEN
TASE**

VASTATTAVAA	2014	2013
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 073 065,41	2 073 065,41
Muut omat rahastot		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-68 137,53	-117 425,81
Tilikauden yli-/alijäämä	-84 514,55	49 288,28
	1 920 413,33	2 004 927,88
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta		21 500,00
		21 500,00
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta	21 500,00	24 000,00
Saadut ennakot	31 529,00	
Ostovelat	114 962,58	217 641,02
Muut velat	508 201,09	422 732,79
Siirtovelat	22 207,92	42 754,71
	698 400,59	707 128,52
Vieras pääoma yhteensä	698 400,59	728 628,52
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 618 813,92	2 733 556,40

TASEEN TUNNUSLUVUT

	2014	2013
Omavaraisuusaste, %	74,22	73,35
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	35,33	38,80
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	-152,6	-68,1
Lainakanta 31.12, 1000 €	21,5	45,5
Lainasaamiset 31.12, 1000 €	-	-

**LIKELAITOS MARTTINEN
LIITETIEDOT**

	2014	2013
TULOT		
Liikevaihto/ulkoinen	1 251 990,75	1 196 932,75
Liiketoiminnan muut tuotot/ulkoinen	448 972,48	526 256,37
	1 700 963,23	1 723 189,12
MYINTISAAMISET	2014	2013
Myyntisaamiset	33 314,99	56 522,71
SAAMISET KUNNALLA	2014	2013
-ulkoinen	35 437,69	20 248,72
-sisäinen, yhdystili	319 944,41	261 521,36
	355 382,10	281 770,08
MUUT SAAMISET	2014	2013
Alv.saamiset lääninverovirastolta	10 752,08	20 476,81
SIIRTOSAAMISET	2014	2013
Siirtosaamiset (menoennakot)	-	528,22
Siirtosaamiset valtiolta	34 000,00	172 651,81
Saamiset muilta	2 516,67	593,63
	36 516,67	173 773,66
OMA PÄÄOMA		
	2014	2013
Peruspääoma 1.1.	2 073 065,41	2 073 065,41
Peruspääoma 31.12.	2 073 065,41	2 073 065,41
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	- 68 137,53	- 117 425,81
Tilikauden ylijäämä	- 84 514,55	49 288,28
	1 920 413,33	2 004 927,88
MUUT VELAT/LYHYTAIKAINEN	2014	2013
Ennakonpidätykset ja sotut	11 533,86	11 573,90
Kaupungille velkaa, ulkoinen yhdystili	46 992,31	35 553,39
Kaupungille velkaa, sisäinen yhdystili	254 874,13	202 410,72
Vesihuollolle velkaa, ulk.yhdystili	345,02	345,02
Vesihuollolle velkaa , sis.yhdystili	66 227,15	57 471,96
Muut velat	648,08	484,30
Lomapalkkavaraus	127 580,54	114 893,50
	508 201,09	422 732,79

SIIRTOVELAT

	2014	2013
Valtionosuusennakot	4 000,00	15 000,00
Tyött/tapaturmavaak.maksut	561,10	12 695,84
Kuel eläkevak.maksut	12 411,77	10 935,04
Muut siirtovelat	5 235,05	4 123,83
	22 207,92	42 754,71

ALV:PALAUTUSVASTUU

2008–2014

	2014	2013
	163 012,45	60 808,01

MARTTISEN PALAUTETT/SIIRTOKELP. LIITT. MAKSUT 31.12.2014**KOILLIS-SATAKUNNAN SÄHKÖ**

- Rajalahti	1 416,45
- Marttinen	6 807,36
- Huoltorakennus	5 419,01
- 4H-tila	136,28
- Herraskosken mökit	126,14
- Perämäen ost. omakotitalo	201,83
- Lomasaari	11 167,68
- Hakelämpökeskus	6 060,00

VIRTAİN VESIOSUUSKUNTA

- Nuorisokeskus majoitusrakennukset A,C,B	3 302,79
- Nuorisokeskus, vastaanottorakennus	3 930,00
- Lämpökeskus	1 170,00

VIRTAİN KAUPUNKI/VESIHUOLTO

Liittymä vesihuoltolaitokseen (sisäinen); lämpölaitos 2014	201,60
--	--------

yhteensä

39 939,14

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT**HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ**

	2014	2013
Liikelaitys/Nuorisokeskus Marttinen	20	18

	2014	2013
Rahapalkat	810 760,71	789 726,43
Eläkevakuutusmaksut	160 260,98	134 437,14
Muut henkilöstömenot	34 496,58	48 741,76
Sair.vak.ja tapaturmakorv.	-1672,72	-6 505,65
Jaksotetut palkat	10 137,71	
Tuloslaskelman henkilöstökulut	1 013 983,26	966 399,68

Investointeihin kirjatut henk.kulut

3 700,00

Liikelaitos Marttisen johtokunnan allekirjoitukset

LIIKELAITOS MARTTISEN TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Virrat 25.2.2015

LIIKELAITOS MARTTISEN JOHTOKUNTA

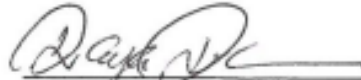
Risto Saarinen, puheenjohtaja

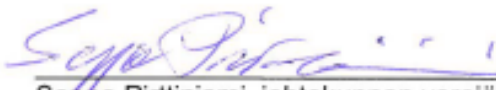
Timo Lesonen, varapuheenjohtaja

Jaana Kallioaho, johtokunnan jäsen

Raija Rihkajärvi, johtokunnan jäsen

Seppo Pirttiniemi, johtokunnan varajäsen

Helena Vuorenmaa, toimitusjohtaja

LIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN 31.12.2014

					<i>Eliminoinnit</i>		<i>Kokonaistarkastelu</i>		
	Kaupunki tal.arv.tot	Vesihuolto	Marttinen	Liikelaytokset yhteensä	Kaupunki	Liikelay- tokset	Liikelay- tokset ulkoinen	Kaupunki ulkoinen	Kaupunki liikel.yhteensä
Tulorahoitus									
Vuosikate	3 444 064	211 854	88 056	299 910	40 000	-40 000	209 381	3 534 593	3 743 974
Tulorahoituksen korj.erät	-47 517							-47 517	-47 517
Investointien rahavirta									
Investointimenot	-3 721 404	-311 688	-284 437	-596 124			-596 124	-3 721 404	-4 317 528
Rahoitusosuudet inv.men	802 088	72 963	158 471	231 434			231 434	802 088	1 033 522
Pys.vast.hyöd.luov.tulot	55 490							55 490	55 490
Toiminnan ja inv.rahavirta	532 721	-26 871	-37 910	-64 780	40 000	-40 000	-155 309	623 250	467 942
Rahoituksen rahavirta									
Antolainaukset muutokset									
Antolain.saam.lis	-6 221	-2 440	-202	-2 642			-2 440	-3 680	-6 120
Antolain.saam.väh	2 101							2 101	2 101
Lainakannan muutokset									
Pitkäaik.lainojen lis	1 537 691							1 537 691	1 537 691
Pitkäaik.lain.väh	-892 759		-24 000	-24 000		24 000		-892 759	-892 759
Toimek ant var/pääom.muut	34 353							34 353	34 353
Vaihto-om.muutos	752							752	752
Saamisten muutos	347 108	-187 398	96 577	-90 820	-24 000	156 563	156 563	545 679	702 242
Korott.pitkä/lyhytaik.velk.m	-274 425	149 967	-6 228	143 739	-156 563		-90 329	-513 054	-603 383
Muut maksuvalm.muutokset									
Rahoituksen rahavirta	748 600	-39 871	66 148	26 277	-140 563	140 563	63 794	711 084	774 877
Rahavarojen muutos	1 281 322	-66 741	28 238	-38 503			-91 516	1 334 334	1 242 818
Rahavarat 31.12.	5 409 760	320 471	316 310	636 781			636 781	5 409 760	6 046 541
Rahavarat 1.1.	4 128 438	387 212	288 072	675 285			675 285	4 128 438	4 803 723
muutos	1 281 322	-66 741	28 238	-38 503			-38 503	1 281 321	1 242 818

Liikelaitokset kaupungin tilinpäätöksessä

31.12.2014	<i>Sitovuustarkastelu</i>				<i>Eliminoinnit</i>		<i>Kokonaistarkastelu</i>	
	Kaupunki tot. vert u/s	Vesihuolto tot. vert u/s	Marttinen tot.vert u/s	Liikelaitokset yhteensä ulk/sis	Kaupunki	Liikelaitokset	Liikelaitokset ulkoinen	Kaupunki ulkoinen
Toimintatuotot, sisäiset	5 599 225,19	106 954,48	146 182,10	253 136,58	-5 599 225,19	-213 247,30		
Toimintatuotot, ulkoiset	31 679 297,96	523 458,48	1 700 963,23	2 224 421,71			2 224 421,71	31 679 297,96
Avustus kunnalta			40 000,00	40 000,00		-40 000,00		
Henkilöstömenot	-33 878 394,34	-159 074,84	-1 013 983,26	-1 173 058,10			-1 173 058,10	-33 878 394,34
Palvelujen ostot, sisäiset	-3 333 153,69	-13 831,38	-117 966,08	-131 797,46	3 333 153,69	131 797,46		
Palvelujen ostot, ulkoiset	-28 878 268,29	-156 331,77	-247 114,00	-403 445,77			-403 445,77	-28 878 268,29
Aineet, tarvikk ja tavarat / ulk	-4 451 778,54	-91 837,84	-351 237,35	-443 075,19			-443 075,19	-4 451 778,54
Aineet, tarvikk ja tavarat/ sis	-486 343,64		-20 866,77	-20 866,77	486 343,64	20 866,77		
Vuokrat, muut kulut/sisäiset	-1 834 731,11		-9 943,20	-9 943,20	1 834 731,11	9 943,20		
Vuokrat, muut kulut /ulk	-1 697 893,40	-799,69	-40 915,89	-41 715,58			-41 715,58	-1 697 893,40
Avustukset, sisäiset	-35 525,90				35 525,90			
Avustukset, ulkoiset	-3 348 283,66							-3 348 283,66
Avustus liikelaitokselle	-40 000,00				40 000,00			
								-40 575
TOIMINTAKATE	-40 705 849,42	208 537,44	85 118,78	293 656,22	130 529,15	-90 639,87	163 127,07	320,27
Verotulot	21 834 500,36							21 834 500,36
Valtionosuudet	22 161 865,00							22 161 865,00
Korkotuotot, sisäiset								
Korkotuotot, ulkoiset	11 062,11							11 062,11
Muut rahoitustulot	272 843,20	3 317,00	2 948,68	6 265,68			6 265,68	272 843,20
Korkomenot ,sisäiset	0,00							
Korkomenot ,ulkoiset	-126 095,57			0,00				-126 095,57
Muut rahoitusmenot, sisäiset								
Muut rahoitusmenot, ulkoiset	-4 261,83		-11,42	-11,42			-11,42	-4 261,83
VUOSIKATE	3 444 063,85	211 854,44	88 056,04	299 910,48			169 381,33	3 574 593,00
Poistot								
käyttöomaisuudesta	-2 773 386,81	-308 681,19	-172 570,59	-481 251,78			-481 251,78	-2 773 386,81
TILIKAUDEN TULOS	670 677,04	-96 826,75	-84 514,55	-181 341,30			-311 870,45	801 206,19
Yhteenveto/kaupunki vähenn. liikelaitoksilla								801 206,19
								-311 870,45
								489 335,74
Poistoeron vähenn	136 782,42							136 782,42
Varausten lisäys	-489 000,00							-489 000,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	318 459,46	-96 826,75	-84 514,55	-181 341,30				137 118,16

V ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 2014

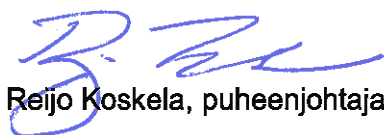
TASEKIRJA SIDOTTUNA	SÄILYTYSTAPA
TALOUSARVIO (määrärahat+muutokset)	paperilla
PÄIVÄKIRJA	paperilla
PÄÄKIRJA	sähköinen tallenne
PÄÄKIRJA KUSTANNUSPAIKOITTAIN	sähköinen tallenne
OSTORESKONTRA suoritusluettelo	sähköinen tallenne
MYYN TIRESKONTRA suoritusluettelo	sähköinen tallenne
PALKKAHALLINTO(PEGASOS) palkka-ajot	paperilla
KÄYTTÖOMAISUUS/IRTAIMISTO tapahtumat	paperilla
TÄSMÄYTYSELVITYKSET	paperilla
TOSITELAJI	
9 KÄYTTÖOMAISUUS	paperilla
10 KASSATOSITTEET	paperilla
20 OSTOLASKUT	paperilla
45 PERHEHUOLTO/OSTRESKONTRA	paperilla
46 SOSIAALITYÖ/PROCONSONA TOSITTEET	paperilla
50 OSTOLASKUJEN SUORITUKSET	paperilla
80 PALKKATOSITTEET	paperilla
90 MYYNTILASKUJEN SUORITUKSET	paperilla
100 SÄHKÖISET OSTOLASKUT	sähköinen tallenne
101 RAHATOIMISTON LASKUTUKSET	paperilla
102 ASUNTOLAINALASKUTUKSET	paperilla
118 PÄIVÄHOITOLASKUTUS	paperilla
120 VESI-JA JÄTEVESILASKUTUS	paperilla
140 RAKENNUSVALVONTALASKUTUS	paperilla
141 KAAVOITUSTOIMISTON LASKUTUS	paperilla
150 HAMMASHOITOLANLASKUTUS (Effic)	paperilla
151 TYÖTERVEYSHOIDON LASKUTUS(Effic)	paperilla
152 POLIKLINIKAN LASKUTUS(Effic)	paperilla
153 VUODEOSASTON LYHYTAIK.HOITOLASKUTUS(Effic)	paperilla
154 VUODEOSASTON PITKÄAIK.HOITOLASKUTUS(Effic)	paperilla
156 VANHAINKOTI PITKÄAIK.HOITOLASKUTUS 1.11.2013 ALK	paperilla
157 VANHAINKOTI LYHYTAIK.HOITOLASKUTUS1.11.2013 ALK	paperilla
167 KOTIHOITOLASKUTUS	paperilla
155 VTK/KUNTA JA KY-LASKUTUS	paperilla
159 PERHEHUOLTO	paperilla
160 SOSIAALITOIMISTO/YLEISLASKUTUS	paperilla
161 VANHAINKOTI/SEKAL.LASKUTUS	paperilla
200 SIVISTYSTOIMEN LASKUTUS	paperilla
209 KANSALAIPOISTON LASKUTUS	paperilla
210 MERIKANTO-OPISTON LASKUTUS	paperilla
220 NUOR.KESKUS MARTTISEN LASKUTUS	paperilla
230 TEKNINEN TOIMISTO/KAUKOLÄMPÖLAITOS TEKNINEN	paperilla
231 TOIMISTO/YLEISLASKUTUS	paperilla
232 TEKNINEN TOIMISTO/TILAPALVELU	paperilla
233 TEKNINEN TOIMISTO/RUOKAHUOLTOPALVELUT	paperilla
300 VESI-JA JÄTEVESILASKUTUS(VESIHUOLTO)	paperilla

Kirjanpitoaineisto säilytetään 10–15 vuotta, ellei velkomisasioiden, EU tukien tai muun erillisen perusteen johdosta edellytetä pidempää säilytysaikaa. Pysyvästi säilytetään tasekirja ja talousarvio.

ALLEKIRJOITUKSET

Virroilla 30.3.2015

VIRTAIN KAUPUNGINHALLITUS

Reijo Koskela, puheenjohtaja

Kalevi Saloranta, 2. varapuheenjohtaja

Tytti Majanen, jäsen

Ari Rajamäki, jäsen

Vesa Postinen, jäsen

Vesa Haapamäki, kaupunginjohtaja

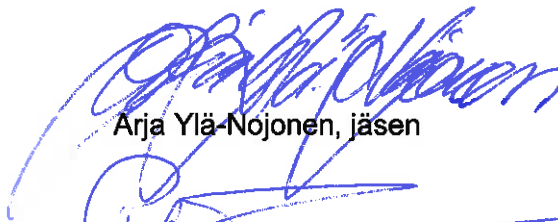
Katri Lavaste, 1. varapuheenjohtaja

Kalervo Suomela, jäsen

Tuula Mäntysalmi, jäsen

Arja Ylä-Nojonen, jäsen

Pentti Tikkanen, jäsen

Tilintarkastuksesta on annettu erillinen tilintarkastuskertomus.

Virroilla 12.5.2015

BDO Audiator Oy

Hanna Kuhanen
JHTT, KHT